

ཕ་ཤིག་། བེ་ཚོགས་།

༡༡། གསེར་མདོག་པའ་ཆེན་ལྷ་མོག་ལྷན་གྱི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། །

ཡུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

ཕུན་ཤོན་། བེ་ཚེན་པ།

༡༡། །གསེར་མདོག་པར་ཆེན་ཤུག་མཚོག་ལྷན་གྱི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། །

ཚོང་སར་ཁམས་ཤེའི་ལུ་རིག་བྱབ་བསྟན་སྟོབ་གླིང་ནས་བསྒྲིགས།

ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དབེ་སྒྲན་ཁང་།

༥ སྤྱུའི་སྤྱུ་གྱི་ཐེག་མཆོག་ངེས་པའི་དོན། །ཚད་ལྡན་གིང་རྟའི་སྤྱུ་ལྟ་གང་བྱོན་ལ། །དྲི་མེད་
ལེགས་པའི་སྤྱོ་ཡིས་འདོམས་པ་ལ། །མཚུངས་བྲལ་དགོ་བའི་བཤེས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞལ་གསུང་མཛོ།

ॐ

ॐ

ॐ

དཀར་ཆག

བྱམས་ཆོས་ལྟེ་འཇམ་དོན་རབ་རྟུགས་ལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་ བཅོས་བཞུགས།	1
བྱམས་ཆོས་ལྟེ་འཇམ་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ རིན་ཆེན་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས།	27
གྲ་ མདོན་རྟུགས་རྒྱན་གྱི་ལམ་རིམ་མདོར་བསྟུས། ༡	27
ཁ༡ དྲ་འཇམ་གང་དུ་གནས་པ།	27
ཁ༢ གྲུབ་མཐའ་གང་དུ་གནས་པ།	28
ཁ༣ ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ཅུམ་ཞིག་རྟུགས་པ། ༡	28
གྲ་ སྒྲོང་ཉིད་གྱི་རིམ་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་པ་བསྟན་པ།	28
གྲ་ མདོན་རྟུགས་གྱི་རིམ་པ་དུ་ཞིག་བསྟན་པ།	38
གྲ་ མདོན་སྟེ་རྒྱན་གྱི་ལམ་རིམ་མདོར་བསྟུས། ༢	58
ཁ༡ རྒྱན་གཞུང་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་	58
ཁ༢ རྩོམ་མཛད་གཞུང་གི་ལམ་རིམ། ༡	60
གྲ་ བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དངོས་གྱི་རིམ་པ།	60
གྲ་ དེ་ལ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས་ནས་བྱུང་བའི་དོན་ ཆེན་བྱེ་བྲག་རྟུ་འཇམ་པ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ།	67
ཁ༢ འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་	88
གྲ་ དབྱས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལམ་རིམ་མདོར་བསྟུས། ༣	88
ཁ༡ མཆོན་གྱི་དོན།	88

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་ རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་སྣ་ཕྱིའི་འབྲེལ་རྣམ་པར་ བཅའ་ཞིང་དངོས་བསྟན་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་ལེགས་པར་ བཤད་པའི་དབུང་ཆོག་སྣམ་པར་བཀོད་པ་བཞིན་ཚུལ་སྟེ་ རྒྱབས་ཀྱི་ཕྱིང་བ།	110
གྲ་བཤད་བྱ་མདོའི་ཁུངས་བཅའ་བ།	112
གྲ་འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། ༡	116
ཁྱ་སྤྱིར་བཤད་བ།	116
ཁྱ་བྱེད་བྱ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། ༡	117
གྲ་ཚུ་བས་མདོ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ།	117
གྲ་འབྲེལ་བས་ཚུ་བའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ། ༡	129
ང་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ཚུ་བའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་བ།	129
ང་འབྲེལ་པ་འདིའི་དོན་འབྲེལ་པ་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་བ།	134
གྲ་སྒྲིག་སྤྱི་བབ་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་བཤད་པ་ལ་འཇུག་བ། ༡	135
ཁྱ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་	135
ཁྱ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས། ༡	128
གྲ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། ༡	148
ང་མཆོད་པར་བརྟེན་པའི་དོན།	148
ང་སྒྲོབ་དཔོན་སྣ་མས་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ།	149
ང་རང་ཉིད་འབྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་རྒྱ།	150
གྲ་བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་བ། ༡	150
ང་གུས་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྟེན།	150

ང་། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ།	163
ང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཛོད་རྟོགས་བཤད་པ། ༡	168
ཅ། རྒྱལ་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྟུན་དུ་བྱེ་བ། ༡	168
ཆ། བསྟན་པའི་ལུས་རྣམས་གཞག་	170
ཆ་། ཆེན་པོ་ཡན་ལག་རྒྱལ་བཤད། ༡	172
ཇ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མཁྱེན་པ་གསུམ། ༡	172
ཉ། ཡུལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་མེད་པ་རྣམས་མཁྱེན། ༡	174
༡། འབྲེལ་དགོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ།	170
༡། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	175
༡། རྒྱལ་བའི་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	250
༡། རྒྱལ་བའི་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	250
༡། རྒྱལ་བའི་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	251
༡། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	251
༡། རྒྱལ་བའི་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	280
༡། རྒྱལ་བའི་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	281
༡། རྒྱལ་བའི་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	281
༡། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	282
༡། རྒྱལ་བའི་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	294
ང་། ཉམས་སྦྱོར་པའི་ཐབས་སྦྱར་བ་བཞི། ༡	294
༡། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས། ༡	294
༡། དབང་ཐོབ་བྱེད་དུ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱར་བ། ༡	294
༡། རྒྱལ་བའི་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	294
༡། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	295

ཐ་༡ སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	357
༥༡ དབང་ཐོབ་ཚུལ་གྱིས་སྒོ་མ་བ་ཅེ་མའི་སྟུར་བ།	358
ཐ་༡ འབྲེལ་དགོད་པས་མཆོམས་སྟུར་བ།	358
ཐ་༡ མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	358
ཐ་༡ སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	391
༩༡ བརྟན་བ་རྒྱ་འབྲས། ༡	391
༥༡ བརྟན་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་མ་བ་མཐར་གྱིས་པའི་སྟུར་བ། ༡	392
ཐ་༡ འབྲེལ་དགོད་པས་མཆོམས་སྟུར་བ།	392
ཐ་༡ མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	392
ཐ་༡ སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	396
༥༡ བརྟན་བ་ཐོབ་ནས་ཅིག་ཆར་དུ་སྒོ་མ་བ་སྐད་ཅིག་མའི་སྟུར་བ། ༡	396
ཐ་༡ འབྲེལ་དགོད་པས་མཆོམས་སྟུར་བ།	396
ཐ་༡ མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	396
ཐ་༡ སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	399
ཐ་༡ འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། ༡	399
༩༡ འབྲེལ་དགོད་པས་མཆོམས་སྟུར་བ།	400
༩༡ མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	400
༩༡ སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	411
ཅ་༡ བར་མ་ལ་དགའ་བ་ལ་མངོན་རྟོགས་དུག་ཏུ་ཕྱེ་བ།	411
ཅ་༡ བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ།	412
ག་༡ བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ།	412
ཁ་༡ བརྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བསྟུར་བའི་ཚུལ།	414
མཇུག་བྱང་།	415

༡༡། །བྱམས་ཆོས་ལྟེ་འཇུག་རབ་ཏུ་གསལ་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་
བཞུགས་སོ། །

༡༡༡། །ན་མོ་མི་རྟེན་ལ། བྱམས་པའི་ཞབས་ཀྱིས་བདེ་བའི་ལམ་བཟུང་ནས། །སྤྱིང་
རྒྱུ་གཤམ་སྟུག་བསྟུལ་ཆེར་མ་གྱུར། །སེལ་མཛད་མཆོད་པའི་སྟུན་གྱིས་དམ་པའི་ཆོས། །སྟོན་
མཁས་མི་ལམ་མགོན་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཐོགས་མེད་ཤིང་རྟེན་ལམ་དུ་ངེས་ཀྱི་བའི། །བསྟན་
བཅོས་རྣམ་ལྟེ་ཉིན་བྱེད་སྤང་བ་ཡིས། །བརྗོད་བྲལ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ །ཐོག་
ཆེན་ལུང་བརྒྱའི་ངེས་དོན་འདི་ན་གསལ། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་བ་དང་། ཅུམ་པར་དམ་བཅའ་
བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། །དབུས་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྟུས་པའི་
དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། རྗོད་བཅུན་གྱི་ཆོས་རྣམ་པ་ལྟེ་གོ་རིམ་དང་།
ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཐོགས་མེད་མཆོད་གྱིས་རི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་དང་། བྱེ་
བྲལ་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྟུས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་
གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ་དང་། རང་གི་ལུགས་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་སློབ་
དཔོན་དག་ན་རེ། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་ཐོག་མར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་སློབ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ནི་ཐ་མར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་དང་། ཐ་མ་ལ་བསྟོན་བ་མཛད་པའི་
ཕྱིར། །བརྗོད་བྲལ་དོན་སྟོན་ཚུལ་ཡང་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དང་། བར་པ་
གསུམ་ནི་སེམས་ཅམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། སྟུབ་བྱེད་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་ནི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པ་དང་། འཕགས་སེང་གི་དབུ་མར་བཀྲལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་སློབ་མའི་བསྟན་བཅོས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་བའི་མིང་ཅན་སྟོས་པའི་

མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བྱིར་དང་།
 ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་བའི་བྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་
 བར་བ་གསུམ་དུ་ནི་ཀུན་བཏགས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་
 བར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། འདི་གསུམ་དབུ་མར་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
 ལྷན་སུ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གོ་
 རིམ་མི་འཐད་པ་དང་། བཟོད་བྱའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་མ་
 དེས་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱེད་པས་ལ་བ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱེད་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ལཱི་གོ་
 རིམ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བཟོད་ནི། བསྟན་བཅོས་
 རང་གི་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མཆོད་བྱག་མཛད་པ་ཡིན་པས་རྒྱན་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 མཆོད་བཟོད་ཡིན་ལ། རྒྱུད་སྒྲུབ་འབྱུང་བའི་བསྟོ་བ་ཡང་དོ་རྗེའི་གནས་བདུན་ཚུལ་བཞིན་བཤད་
 པའི་དགེ་བ་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་བསྟོ་བ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་དེ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་།
 བསྟོ་བ་ཡིན་པའི་དེས་ན། རྒྱན་གཉིས་དང་རྒྱུད་སྒྲུབ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་གསུམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་མདོ་སོ་སོ་དང་སྒྲུབ་ནས་མདོ་དེ་དང་དེའི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཡིན་པས་ཐོག་མར་འཆད་རིགས་ལ། འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་ནི། བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེ་
 རྣམ་འབྱུང་བའི་བཟོད་བྱའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པས་ཐ་མར་རིགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱེད་མས་བསལ་བ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འབྱུལ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལྷ་པོ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པར་སོ་སོ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་
 བཅུན་རང་གི་གཞུང་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་འབྱུང་བའི་དབུ་མ་དེར་ནི་བྱམས་པའི་
 ཆོས་ལྷ་ཆར་གྱི་དགོངས་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ལ། ཐལ་རང་དུ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་དེར་ནི་
 མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྒྲུབ་མའི་དགོངས་པ་ཡང་རབ་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །འདི་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཆོགས་དང་པོ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་གིས་དང་། རིགས་པས་སོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་དེས་
 དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དབུས་མཐའ་ནས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་རྗེ་བཅུན་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་

ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། སྟོང་བ་མ་ཡིན་མི་སྟོང་མིན། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐམས་ཅད་བཤད། །ཅེས་ཤིང་
 བྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་དབུས་མཐའ་ནས་འབྱུང་བ་དེ་
 ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཤད་ལ། དེ་དེར་སྒྲུབ་པ་ན་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེར་འགྲུབ་པའི་བྱིར་དང་།
 རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཤད་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་མི་རུང་ན་
 དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཁས་འཆེ་བ་གཞན་ལ་ཡང་དེར་མཚུངས་པས་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་སྒྲུབ་མའི་བསྟན་བཅོས་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་བར་
 བ་གསུམ་ཡང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་གཞུང་གསུམ་པོའི་ངེས་དོན་
 གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་ཐབ་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན་ལུགས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞུང་དེ་བཞི་ཀར་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་ནས་
 གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་པ་ལ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ཚུལ་ཅི་ཡང་མ་
 དམིགས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ། སྟོབ་དཔོན་སྒྲུབ་པས། འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི། །ཇི་ལྟར་
 མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་བཤད་པས་ན་བྱམས་ཆོས་བར་བ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་མི་
 གནས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་དུ་གནས། སེམས་ཅམ་དུ་འོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེར་མི་གནས་པ་ནི་
 མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དང་དབུས་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལས་གསལ་བའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱན་དུ། དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་ཉོགས། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་། མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ། །མི་དམིགས་
 པ་ནི་རབ་རྒྱ་སྒྲེ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དོན་མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་
 པ་ཅམ་མི་དམིགས་པ་ཡང་སྒྲེ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
 གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་མི་འགལ་བར་འཆད་དགོས་ན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་གྱི་
 བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། གྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་གྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་
 པ་སོགས་དང་། རྒྱ་བའི་ཞབས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་སྟོན་མ་གསལ་བ་སོགས་
 ཀྱིས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་བཀག་པར་བྱེད་ཅག་ཁས་
 ལེན་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་སོགས་སུ་ནི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །གཏན་ཆོགས་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།

ལུང་གི་དང་། རིགས་པས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བརྟན་བཅོས་ཀྱིས་ངེས་ཚུལ་ནི། རོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་དག་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྒྲ་མ་བཞིན། །
 ཞེས་སོགས་དྲིས་ལན་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་ན། བཀའ་ལམ་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་གཞན་སྟོང་
 གི་ཚུལ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །
 གྲོ་བུར་དག་གིས་ཁམས་སྟོང་གི། རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །སྤྱི་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་
 མ་ཡིན། །ཞེས་ཁམས་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་དེ་རང་གི་རོ་བོས་མི་སྟོང་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེར་མི་གནས་ཏེ། རྒྱན་གྱི་ཅ་བ་ན་རང་སྟོང་
 གི་འཆད་ཚུལ་འགའ་ཡང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྐད་དུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ་ནི་རྣམ་བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་
 ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་འཆད་པར་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་དང་། ཐོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་དེ་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པར་འཆད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དང་། རྟག་
 བརྟན་གསུང་དུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་རང་
 སྟོང་དུ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེར། རི་སྐད་དུ། དེ་མ་རྟོགས་དང་རབ་རྟོགས་དང་། །ཞེས་
 གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་ལ། ཀྱན་བརྟགས་པ་དང་། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་
 དང་། ཆོས་ཉིད་གསུམ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞུང་གང་དུ་དེ་དང་དེར་བྱེ་བ་ཞིག་
 རྣམ་བུར་བ་དེའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་རང་གི་རོ་བོས་མི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཆད་དགོས་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འོན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་རང་སྟོང་སྒྲ་བའི་ཚུལ་
 དུ་བཀྲལ་བ་དང་། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲའི་དགོངས་པ་ཡང་དེར་བཀྲལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་
 ཞེ་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེས་རྒྱན་གྱི་ངེས་དོན་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བ་ཡིན་མོད། བཀྲལ་བ་དེ་ནི་ལྷ་
 སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་ཞེས་འཆད་དུ་རུང་ཡང་རྗེ་བཙུན་བུམས་པའི་གཞུང་གི་
 དགོངས་པར་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམས་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི་པོས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་
 བཀྲལ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་

དགོངས་པ་དཔུ་མར་འགྲེལ་བའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྒོལ་གཉིས་ལས། གཅིག་ནི་འཕགས་གྲོལ་གྱི་
 འཆད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པའི་དགོངས་པ་དཔུ་མར་ལྡན་
 ཆོས་སྒྲིང་ཞབས་ཀྱིས་གཞན་སྒྲིང་གི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་གྱང་དཔུ་མར་མ་བཀྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
 བོ། །རྒྱུད་སྒྲིང་འགྲེལ་བར་ནི་གཞན་སྒྲིང་གི་ཚུལ་ཁོ་ན་གསལ་བར་བཞུགས་ཀྱི་རང་སྒྲིང་གི་འཆད་
 ལུགས་སྒྲ་གཅིག་གྱང་བཤད་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་འབྲུལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱབ་བ་
 འབྲུལ་བ་དང་། གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་ལོ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་
 བ་ཅམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་ཁས་ལེན་ན། ཇི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་
 པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅིས་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་
 བའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དེས་པ་དང་། ཡང་འཕགས་སེང་གིས་བཀྲལ་བ་ཅམ་གྱིས་དེར་དེས་
 བ་དབྱིག་གཉིན་དང་། རྩོགས་ཀྱི་གྲུང་པོས་བཀྲལ་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་གཞན་སྒྲིང་འཆད་པའི་བསྟན་
 བཅོས་སུ་དེས་པར་ཡང་རིགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་བྱེད་ཅག་གཞན་སྒྲིང་སྐྱབ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་
 ཅད་སེམས་ཅམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེད་ཀྱིས་རྒྱུད་
 སྒྲིང་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་
 པོ་མ་གྲུབ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་མེད་དགག་གི་ཆ་ནས་ངོས་འཛིན་པ་རྩོག་ལོ་ཆེན་པོ་
 རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་གྱང་། མ་ཡིན་དགག་གི་ཆ་ནས་ངོས་འཛིན་པ་གཞུང་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་ན་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིར་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་དགོས་པ་ནི་བྱམས་ཆོས་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་
 ན་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་པ་སྤྱན་ནོལ་པའི་གཞུང་ལས་གྱང་སྒྲིང་པོའི་ངོས་འཛིན་ཆོས་
 དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱེད་ཀྱིས་དེ་དེར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་
 ཆོགས་གཉིས་པ་ཡང་མ་གྲུབ་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲིང་པོ་དགོངས་པ་གཞན་སྒྲིང་གི་
 ཚུལ་དུ་བཀྲལ་བར་ནི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅིས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ན་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་བར་བ་གསུམ་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དུ་སྐྱབ་པའི་
 གཏན་ཆོགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ཏེ། གཞུང་དེ་གསུམ་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ན་གཞན་དབང་སྐྱུ་མ་

ལྷ་ལྷ་རྒྱུ་ལ་ཤ་སྟག་ཡོད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་རྒྱུ་ལ་གཅིག་གྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་
 རྒྱ་བས། རི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་། །ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་སུ་མར་སྤངས་པ་
 དེར་ནི་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཡོད་
 དང་སྒྲོས་ཀྱན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ཉིད་
 གཞན་དབང་ངོ་ཞེན། དེ་བས་ཆེས་འདི་ངོ་མཆོར་ཆེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལས་
 འབྱུང་བའི་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་མ་གོ་བའམ། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་གོ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 བཏོན་པར་ཟད་དོ། །ཡང་ཁྱེད་ཅག་གིས་དེ་དེར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སོགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་སྟེ།
 དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དང་། འབྱེད་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ཀ་དབུ་མར་བཀྲལ་བའི་
 རྣལ་ནི་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་ན་གིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ནས་བཤད་པའི་དབུ་མ་དེ་
 སེམས་ཙམ་མོ་ཞེན། འོ་ན་ལྷགས་དེར་སེམས་ཙམ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་འདོགས་ན་དེ་ལས་ལོགས་སུ་
 སེམས་ཙམ་གྱི་མཆོན་གཞི་མེད་པའམ། ཡོད་ན་གང་ཡིན། མེད་ན་ནི་ལྷགས་དེར་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་
 བཞིའི་དབྱེ་བ་མི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་མཆོན་གཞི་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའོ་ཞེན། དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་རྒྱན་པ་དབུ་མ་པར་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཀག་ནས་རྗེས་ཐོབ་
 ཏུ་རང་ལྷགས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབུ་མ་བས་བལྟས་པ་ན་འདི་སེམས་ཙམ་པའོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རྒྱན་པ་
 འདི་ལ་སེམས་ཙམ་པར་འཆད་པའི་ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་ལུང་མེད་ཅིང་། དབུ་མ་པར་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་
 དབུ་མ་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་འདི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པར་
 བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཙམ་པར་འགྱུར་ན་ནི། ཞིབ་འཆོ་དཔོན་སྒྲོབ་ལ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་
 སྟོན་པའི་དབུ་མ་པ་མཐའ་དག་སེམས་ཙམ་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷགས་
 གཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཆད་བྱེད་ཆོས་ལྡེའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། བཤད་བྱ་ངེས་དོན་གྱི་ངོས་
 འཛིན་མ་ནོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཤད་བྱ་མདོའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། དེས་འཆད་བྱེད་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གོ་རིམ་གྱུང་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ལྡེ་པོ་འདིའི་བཤད་བྱའི་བཀའ་ནི་
 གཉིས་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ཐ་མ་ལོགས་པར་རྣམ་

བར་ཕྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའོ། །དེ་ལ་འད་གཉིས་ཏེ། ཟབ་པ་རྒྱད་སྟེ་མའི་མདོ་དང་།
 རྒྱ་ཆེ་བ་མདོན་པའི་མདོའོ། །དང་པོ་ནི་སྟོང་པོའི་མདོ་བཅུ་ལྷ་སྟེ་ལ་བྱ་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྣལ་འབྱེར་
 སྟོང་པའི་མདོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལྷ་སྟེ། །ཡང་ན་ཆོས་ལྷ་པོའི་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི་གཉིས་ཏེ། མདོ་
 རྩེ་དང་། མདོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེས་
 དོན་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་དང་། དེས་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་དེས་དོན་ངོས་འཛིན་ཀྱི་མདོའོ། །
 དང་པོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་ལྷ་སྟེ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དོན་དམ་རྣམ་དེས་ཀྱི་མདོ་དང་སྟོང་པོའི་མདོ་
 ལྷ་སྟེ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་སའི་བཤད་བྱའི་མདོ་རྣམས་ལྷ་སྟེ། །ཆོས་མདོན་པ་ལ་ཡང་ཟབ་པ་
 དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་བསྟུས་ཀྱིས་བཤད་བྱའི་མདོ་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་ནི་
 མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་དང་ས་སྟེ་ལྷའི་བཤད་བྱའི་མདོ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 གོ་རིམ་དེས་པའི་ཚུལ་ནི། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་ཆོས་ལྷའི་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བའི་ཆ་བཀའ་ཐ་
 མའི་ཆོས་མདོན་པ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། སྟོང་པའི་ཆ་མདོ་སྟེ་ཆོག་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་མཛད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུངས་ནས་དེར་བཤད་པའི་དེས་དོན་
 མཐར་ཐུག་ནི་བཀའ་ཐ་མར་བཀའ་ལ་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱད་སྟེ་
 མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གཉིས་ནས་འབྱུང་བའི་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོའི་དགོངས་གཞིར་བཞག་ནས་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་།
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པས་ན་བཀའ་ཐ་མའི་ཡང་ཐ་མ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རི་སྟོང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་མ་ཟེན་པ་དེ་
 སྟོང་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་སྟོན་པར་མི་མཛད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་
 རྟོགས་རྒྱན་ཀྱི་དེས་དོན་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ཀྱིས་ངོས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་དུ་བཤད་ནས་དེ་
 ཉིད་མདོ་སྟེ་ནས་འབྱུང་བའི་སྟོང་པ་དང་སྟུར་ནས། །རི་ལྷར་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་

མཛད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་གྱིས་རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་ངེས་དོན་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་མི་
 སྟོན་པ་ཅི་ཞེན། དེར་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱིས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གཞག་
 དང་། དེ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡང་མ་བཤད་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ལས་མ་འདས་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་ནི་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་
 ར་ལ་བཤད་པ་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་བཤད་པར་གསལ་བས་དམན་པའི་ལྷག་
 མེད་མུང་འདས་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱིས་ཡོད་པས་དེའི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་
 པའི་ལས་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་སྦྱོང་བྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ཆོས་ལྷའི་ངེས་དོན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཐེག་མར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་དངོས་
 བསྟན་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་གྱིས་སྦྱོང་བའི་མེད་པར་དགག་པ་སྟེ་ལའོར་ལོ་བར་པའི་མདོར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ཙམ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལྷག་པ་གཞན་སེལ་གྱི་ཆ་
 ལས་མ་འདས་པས་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཁོ་ནར་ངེས་གྱི། སོ་སོར་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 སྦྱོང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ་བས་ན་དེའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དང་དབུས་
 མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ་ངོས་བཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ལའོར་ལོ་བར་པའི་ངེས་དོན་ནི་
 ལའོར་ལོ་ཐ་མར་ངོས་འཛིན་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གང་ཞེན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆ་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་ཆ་གཉིས་ལས་བྱི་མ་
 ཁོ་ན་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དུ། ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་པ་སེམས་གཞན་ནི། །འོད་གསལ་མ་
 ཡིན་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་དོ། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐར་སྦྱོང་བ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན།
 གཉིས་དངོས་མེད་པའི་དངོས་མེད་པའི། །དངོས་པོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་
 ཕྱིར་གཞུང་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བ་དངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྦྱོང་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་སྟོན་ལུགས་ལ་ནི་བྱུང་བར་མེད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ཤུགས་བསྟན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་

པ་དེ་ཉིད་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་ལ།
 གཞན་གཉིས་སུ་ནི་ལའོར་ལོ་བར་པའི་དེས་དོན་ལའོར་ལོ་ཐ་མས་དོས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལའོར་ལོ་
 ཐ་མའི་མདོ་སྡེ་མང་པོ་ནས་འབྱུང་བའི་སྟོན་པའི་ཕྱོགས་དང་སྦྱར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེས་པའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་བསྟན་བཅོས་
 གསུམ་པོ་དེའི་དེས་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་
 དབུས་མཐའ་གཉིས་སུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དེས་དོན་དེ་ཉིད་འདིར་
 བཤད་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་གཞན་དབང་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་
 པའི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་རྒྱུད་སྒྲ་ནས་འབྱུང་བའི་སྟོང་པོ་དོས་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་
 ཡང་འཆད་ཚུལ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། གཞུང་དེ་གཉིས་སུ་ནི་དེ་འདྲ་དེ་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་
 གཏོགས། དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་མེད་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་དོ་རྗེ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་འཛིག་པའི་ཚུལ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྦྱང་གཞིར་གཞག་
 ནས་ལམ་དུས་སུ་སྦྱང་བྱའི་དྲི་མ་དགུ་སྦྱངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་
 འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་དེས་དོན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ།དེའི་དོས་འཛིན་ཀྱང་རྒྱན་
 དང་དབུས་མཐར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྦྱང་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་
 གཟུང་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་
 གཞུང་སྟེ་མ་གཉིས་དང་བསྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྟོན་པ་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་དུག་དང་། རེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་དག་ཏུ་གོམས་
 པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་ཆོས་ཉིད་རྒྱང་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་བུམས་པའི་ཆོས་འདིར་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆོག་གང་ཡོད་པ་ཡིན་
 ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་ལ།དེ་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་ཡིན་དགོས་སོ། །འོ་ན་གནས་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་
 ཏན་རྣམས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བུས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

མ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆོ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 གསལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་མཛོན་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་ཡོན་ཏན་རི་རྩེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་
 བས་ཆོས་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྒྲུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་བྱམས་ཆོས་ལྷ་པོ་ཐོགས་མེད་
 མཆེད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་ལ། དབུ་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཞིབ་མོར་བྱེ་བ་དང་། དེས་ན་
 དབུ་མར་བཀའ་ལ་ཀྱང་རང་སྟོང་སྒྲུ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 དབུ་མ་འཆད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་སྟོང་གི་སྒོ་ནས་དང་། གཞན་སྟོང་གི་སྒོ་ནས་འཆད་ཚུལ་ལོ། །
 དང་པོ་ནི་སྒོ་སྒྲིལ་བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཤུལ་ན་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་
 ལུས་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟོང་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་མི་
 སྟོང་བའི་ཤེས་བྱ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པ་དང་། གཉིས་མེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་སྒྲིལ་གྱི་མཐའ་གཉིས་བསལ་བའི་ཤུལ་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་
 ཞིག་ལ་ནི་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་ལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འཆད་པ་དབུ་མ་འབྲིང་
 པོ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་དབུ་མ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིལ་བྱེ་བའི་
 དབུ་མ་ཆུང་དུ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། གཞན་
 གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་དབུ་མའི་ཚུལ་ལུགས་གཉིས་ལས།
 གཅིག་ནི་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་ལམ་སྟོལ་དང་། གཅིག་ནི་ཐོག་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་
 ལམ་སྟོལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་གིང་རྟེན་སྟོལ་ཆེན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ་ཞེས་འཛིན་པ་ནི་ཐ་སྟོང་སྒྲུབ་བདེ་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཞིབ་མོར་ན་སྒྲུབ་དང་ལྷན་དེ་བའི་གཞུང་གཞན་སྟོང་གི་སྟོལ་དུ་བྱངས་
 པ་དང་། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་རང་སྟོང་གི་སྟོལ་དུ་བྱངས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལས་ཅིག་
 ཤོས་དབུ་མར་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་འཆད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཐོགས་
 མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་དབུ་མ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཞབས་ཀྱི་དབུ་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡོད་མོད།
 རང་སྟོང་སྒྲུབ་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་དབང་ཟ་བའི་ལྷ་བ་དང་། སྒྲུབ་པ་འདེབས་པའི་

ལྷ་བ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲོ་ནས། གནས་གྱུར་གྱི་རྟེན་
 མེད་པ་ལ་ཉེས་པ་བཞི་བརྗོད་པར་མཛད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམས་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞིའི་དེས་དོན་ནི་
 གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞིའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པའི་དབུ་མ་བ་ཞེས་བུ་བ་དེའི་གཞུང་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དེར་གནས་པ་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་གཞུང་གསུམ་སེམས་ཅམ་དུ་མ་བཀྲལ་བར་
 བསྟན། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲུབ་དགོངས་པ་དབུ་མ་དང་། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་
 ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་བཀྲལ་ཡང་རང་སྟོང་གི་རྩལ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དེས་དེ་དག་དེར་བཀྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྒྲུབ་རྒྱན་ལས། དེར་སྤྲོད་སེམས་
 ཅམ་ལ་ནི་ཡང་དག་གནས། །དེ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། །བྲལ་
 བ་མདོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས། །དེ་
 ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །སྒྲོ་དང་ལྷན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྷན་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །
 མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲེ། །མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ། །མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲེ། །
 ཞེས་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ། དེ་ལྷ་ར་དམིགས་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་དམིགས་
 པ་ལ་འཇུག་གོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་དམིགས་པ་ལས་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ལ་
 འཇུག་གོ། །དོན་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་
 གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་པ་བཞི་ནི་ལས་རྗེ་ལྷ་ར་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་དག་གི་
 འབྲེལ་བ་ན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྷ་ར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་གསུམ་གྱི་དེས་དོན་གྱི་ལྷ་
 བ་སེམས་ཅམ་ལས་བཀྲལ་བར་བཤད་པ་ན་དབུ་མ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
 གྲུབ་པའི་དགོངས་པ་ལྷ་བ་མེད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འོན་ཏེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀུན་
 ལས་བརྟུས་པར། གཞུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །ཅེས་
 བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་དུ། །ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སྤྲོ་མ་སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་

བདེན་པར་མི་འདོད་པ་ནི་གཞན་སྟོང་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དག་གི་གྲུབ་མཐའི་ཅུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞུང་དེ་ལ་བརྟགས་པ་ན་སེམས་ཙམ་པ་ལ་རྣམ་བདེན་རྩུན་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི།
 དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་སྟོང་སྤྱོད་པ་དང་རང་སྟོང་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་བྱེན་ས་སྟོན་པར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་བཤད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་འཆད་པ་པོ་ཀུན་དང་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་སྟོན་པ་བ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཙམ་པར་སྤྱོད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་
 པའི་འདོད་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མེད། །ཅིས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ཤུས་བསྟན་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར། མདོར་ན་སེམས་ཙམ་པ་ལ་རྣམ་བདེན་རྩུན་དང་། དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་འབྱེད་
 པ་ནི་འཕགས་ལུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དབྱེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གིས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ནི། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་པ་
 ལས། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ། ལྟ་བའི་བྱད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དབུ་མ་
 པ་ལ་རང་གཞན་སྟོང་པའི་རྩལ་ལུགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་
 ན་ལེགས་པར་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱོད་མཆོད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྒྲའི་
 དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་མ་བཀྲལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་སྟོང་སྤྱོད་པ་དང་མི་མཐུན་པར་
 བཀྲལ་བའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་དེར་མ་བཀྲལ་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། སེམས་ཙན་འཆང་རྒྱ་བ་དང་།
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ལྟ་མེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་
 འརྒྱལ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པའི་གཞུང་དུ་མ་གྲགས་པའི་སྤང་བྱ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྣམ་པར་
 གཞག་པ་དང་། དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དག་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་སུ་ཡང་དོན་དེ་དག་གསལ་བར་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། རྩེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོགས་
 མེད་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲའི་རང་སྟོང་གི་རྩལ་དུ་བཀྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན།
 །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། གང་ན་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་
 དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངོ། །འདི་ལ་ལྟ་མ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པར་ཡང་དག་

པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་འཛིན་པ་ལས་ཀྱང་། ཡུམ་གྱི་མདོར། མིག་ནི་
 མིག་གིས་སྟོང་ངོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་མིག་
 གིས་སྟོང་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དབུ་མ་
 རྣམ་དག་ཏུ་སྒྲུབ་དེ་ལྟ་ན། གཉིས་པོ་ལ་ལྟ་བའི་བྱུང་པར་གང་ཞིག་ཡོད། མེད་ན་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་
 བ་པོ་སོ་སོར་འཛིན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་བཤད་པ་ནི། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལྟ་
 བས་སྒྲུས་པ་གཅོད་པའི་ཆོ་མཚན་མ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཉིད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེད་གོས་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རྗེས་སྐོབ་ཏུ་རང་
 ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲུབ་ན། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེ་མི་
 ལེན་པའོ། ། དེ་བས་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲུས་པ་གཅོད་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ལུགས་
 གཉིས་ཀའི་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་སྟོང་རུས་མི་རུས་ཀྱི་བྱུང་པར་དབྱེ་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། རང་སྟོང་གི་དབུ་མ་སྒྲུབ་པ་འདེབས་པ་པོ་དེ་དག་
 ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཡིད་ཀྱི་ཉིས་པ་རང་བཞིན་གསུག་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་སྒྲུབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་
 སྟོང་གི་ཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་ལ་སྟོང་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་
 ནི་ཇི་སྐད་དུ། གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཐར་བ་གལ་ཡོད། ཅིས་པའི་ཁ་ན་མ་སྐོབ་
 དང་བཅས་པའོ། ། དེའི་ཕྱིར་གནས་དེ་དང་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
 ཐེག་པ་བ་དག་ཁོ་ནར་མ་ཟད། ཚུལ་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་བ་དག་ལའང་གཏམ་དུ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་མ་དག་ན་ཐུན་མཚམས་དུ་ལྟའི་ང་རྒྱལ་དང་མ་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མི་
 འབྱུང་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་སྒྱུངས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རོ་རྗེའི་བདག་ཉིད་ང་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་
 སྟོང་གི་ཚུལ་འདི་རྣམ་པར་མ་དག་ན་གུ་ལོ་མ་ལྟར་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སྟོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་ཉིས་པ་
 དེ་དང་དེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ནི་གནས་སྒྲུབས་སུ་

རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁས་མ་སྒྲུངས་ན་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཟླ་བས་ནི།
 མཐར་སྒྲོས་པའི་མཆོན་མ་ཁས་སྒྲུངས་ན་རྟག་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟ་བར་རང་སྟོང་གི་རྒྱས་བཏབ་ནས། སྒྲོམ་པ་གཞན་སྟོང་གི་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པ་ནི་ཁྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རང་ལུགས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བྱུབ་མཐའ་འཛོག་
 པའི་ཆོ་གཞན་སྟོང་ཁས་ལེན་ཀྱང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོས་པའི་མཆོན་མ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
 པར་གསལ་རིག་གི་ངང་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྒྲ་ན་མེད་
 པའོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་པ་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་གནས་ན་དེར་མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེན། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། མགོ་མཆུངས་དང་།
 རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ལུམ་གྱི་མདོ་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་ཡང་གཏན་ཆོགས་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དུ་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་ཞེན། ལུམ་གྱི་མདོར།
 གང་ཡང་དག་པའི་སྒྱུ་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དེ། ལམོར་བའི་རྒྱན་གྱི་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་ལུལ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱུབ་པ་དང་ཞེས་པའི་མདོ་
 དང་གཞུང་གིས་ལུང་སྒྲ་མ་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཀལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བྱེད་འབྲུལ་ལོ་ཞེན།
 འཕགས་སེང་གི་འཆད་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་འཆད་རྒྱལ་དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ཞེན། ལུལ་ངེས་པ། ཞེས་པའི་མདོ་གཞུང་གི་དོན་ནི་ལྟག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 ལ། བྱུབ་པ་དང་ཞེས་པ་མདོ་གཞུང་གི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་རྣམས་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་སྤིང་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་
 དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་ནི་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ལོག་སྤོང་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་སྟོང་གི་
 གསལ་རིག་གི་ཆ་ཡོད་པས་བྱུབ་ལ། དེ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
 སྟོང་པ་བ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བའི་གསུང་གིས། མདོ་
 སྡེའི་རྒྱན་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་རྒྱ་མཆོན་དང་དགོས་པ་བཤད་ཀྱང་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་

བཤད་པས་དེར་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་ཆུང་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤུགས་བསྟན་ལ་ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པ་
 དང་དེའི་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། མ་ངེས་ཆུང་ས་ལ་ཐེག་གཅིག་བཤད། །
 ཅེས་པའི་ཤུགས་ལ། ངེས་པ་ཆུང་ས་ལ་ཐེག་གསུམ་བཤད། ཅེས་པར་དོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་རྣམས་མའི་ལན་ནི། དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འཆད་པ་དང་དཔུ་མའི་ལུགས་
 སུ་འཆད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔུ་མར་འཛོག་པ་ནི་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་གྱི་
 གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལྟ་མེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་
 དགོས་པའི་བཤད་པ་ནི། གཞུང་གང་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་འཆད་པ་དེ་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ན་ཡོད་པར་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་
 མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་འཆད་ཅུས་པ་དེ་ལྟ་ན། གྲུབ་པ་ཡི་ནི་རྟོན་གྱིར་
 པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱལ་ལན་
 རྣམས་འཆད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འགྲིག་ཅེ་ན། བཤད་པ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་ལས་རང་བཞིན་དུ་
 གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་མི་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་དང་
 འགལ་བའི་བྱིར། དྲི་མ་ཟད་སྟེ་ཡོད་ཀྱི་བརྒྱལ་ལན་ཡང་ལུགས་འདི་ལ་ཆེས་འགྲིག་པ་ཡིན་ཏེ་
 གཞུང་འཛིན་གཉིས་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐུགས་ལ་ནི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་དྲི་མ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བས་དེ་ལ་ཟད་སྟེ་མེད་པ་དང་། དྲི་མའི་ངོ་བོ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་
 འཆད་པ་རྣམས་ཆེས་འགྲིག་པ་དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཐུགས་ལ་ནི་
 སྒྲུབ་ཡོད་གཉིན་པོས་བཅོམ་ཟིན་པ་དང་། སྒྲུབ་མེད་གསར་དུ་སྟོན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་།
 དངོས་པོ་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པས་དྲི་མ་རྣམས་གཉིན་པོས་སྒྲུབ་མི་ཅུས་པར་ཐལ་བ་
 དག་ཀྱང་ངེས་པར་འཕེན་ཅུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་འོ་ན་ལུགས་དེར་འགོག་པའི་སྒྲོ་མས་འཇུག་ལྟ་
 མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྟེ་དང་སྒྲོ་མ་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་ངོ་བོར་འཆད་
 ལུགས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེའི་རང་ལྟོག་ནས་དེ་དང་དེར་མི་འཆད་ཀྱང་དེ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་

པའི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་རིག་པ་
 རྒྱུན་ཆད་པ་ནི་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་པ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེར་རིག་པ་ཞིག་
 ཡོད་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གང་ཡིན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནོར་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 རྒྱུད་སྤྱི་མའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་འཆད་པ་དེ་ལྟ་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་
 ལུགས་སུ་སོང་ལ། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཙན་ཡིན་པ་དང་།
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འཆད་པ་ནི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེན། སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སྟོང་པོ་ཙན་ཡིན་པ་དེ་སྒྲུབ་ཅི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པར་སྟོབ་
 དཔོན་སྒྲུབས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དང་དོན་
 ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །སེམས་ཙན་
 ཐམས་ཅད་ཁམས་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཙན་དུ་འདོད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་དག་
 གི་སྦྱིའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་སྟོང་གི་གསལ་ཆ་ལ་དེའི་མིང་གིས་འདོགས་པར་ནི་རྣལ་
 འབྱོར་སྟོན་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཞན་སྟོང་ཁས་ལེན་པ་
 དང་སྟོང་པོས་སེམས་ཙན་ལ་བྱུང་བ་མི་འགལ་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། དེ་དག་གྲུབ་མཐའི་རྩ་བ་གཅིག་
 ཏུ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པོའི་ངོས་འཛིན་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་བཤད་ནས། དེ་ཉིད་བརྟན་གཞུང་དུང་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཆད་པ་ནི་གཞན་སྟོང་གི་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་གི་ཤེས་བྱེད་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་གཞུང་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཀྱང་། བཀའ་ཐ་མའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ན་གསལ་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་པས་གཞན་སྟོང་སྒྲུབ་པ་དང་
 འགལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་གཞན་སྟོང་གི་སྟོགས་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། བཀའ་ཐ་མའི་
 དགོངས་པར་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། རང་སྟོང་གི་སྟོགས་ལ་དེ་ཙམ་དུ་འགྲིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྟོང་ནི་
 བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། བཀའ་བར་པ་ནས་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་གི་ཤེས་
 བྱེད་གསལ་པོ་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། ཇོག་ལོ་ཆེན་པོ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པོའི་ངོས་འཛིན་

སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བྱམས་ཆོས་ཅུ་བའི་ལུང་མེད་པ་དང་། སྒྲིན་དང་མི་ལམ་ཞེས་སོགས་དྲིས་ལན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་
 པ་དང་། སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་ནས་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འཆད་པ་
 རིགས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་། བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ཅུ་བ་ནི་རང་སྟོང་འཆད་བྱེད་གྱི་གཞུང་རྟེན་
 དཀའ་བའི་བྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ལུས་བདུན་ཀ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་མིང་ཅན་དུ་
 གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བཤད་ཅིས་ཟེར་བ་དེ་ལྟ་ན། རི་
 སྐད་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། ཁོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། སྐབས་གསུམ་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་ཏེ། བྱེད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དང་ཉན་རང་གི་
 ཐེག་པ་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱར་གཞག་པ་དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་
 མ་འདས་པའི་བྱིར། བྱང་རྒྱལ་སོགས་གསུམ་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ནར་གཞག་མི་རུས་ཏེ།
 ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲུ་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་དང་ཐིན་ལས་ཀྱང་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་
 དུ་ངེས་པར་བཤད་པས་སོ་སྟུམ་ན། གཞུང་འདིར་ཁམས་ནི་སྤངས་གཞི་དང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་
 ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། གསུམ་ཚན་གཉིས་པོ་ལ་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དུ་བཞག་པ་
 དང་། འབྲས་བུར་བཞག་པའི་སྐབས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། རྒྱུ་དུ་འཛོག་པའི་ཆོ་ནི་གསུམ་ཚན་
 གཉིས་ཀ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་གཞན་སྤང་གི་ཆ་ནས་འཛོག་པའི་
 བྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱིས་ལུང་གི་ཆོས་གསུངས་པ་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལས་ལེན་པ་
 པོ་རང་ཉིད་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་ཆོ་གསུམ་ཀ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་
 དགོས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུའི་བྱང་རྒྱལ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེའི་ཐིན་ལས་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་
 ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་
 བས། སྤང་བྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཡང་གསུམ་ཚན་གཉིས་ཀ་
 འབྲས་བུར་འཛོག་པ་དེའི་ཆོ་ནི། ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཛོག་པ་
 ཡིན་ཏེ། གནས་ཚུལ་གྱི་དགོན་མཆོག་དང་སྒྲུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀ་ཆང་བ་དེ་དང་གནས་ཚུལ་གྱི་སྒྲུ་དང་ཡོན་

ཉན་དང་ཕྱིན་ལས་ཀྱང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱར་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཇི་སྐད་
 ཏུ། ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་
 ཆོ་རྒྱུའི་སྐྱབས་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གསུམ་ནི་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་འོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་སུ་མི་འཛོག་
 གྱི། དེས་དོན་དོ་རྗེ་ལྟ་བུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདིར་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། །ཁམས་
 ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འོ། །རི་ལྟར་བསྟན་ཞེན། སངས་རྒྱས་ལས་
 ཆོས་ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་ཆོག་ས། །ཞེས་སོགས་སུ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་རྒྱུན་དུ་བསྟན་ལ།
 དེ་དོས་འཛིན་པ་ནི། སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོབ་དོན་གྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་དྲི་མ་མེད། །ཅེས་སོགས་སུ་ནི་གསུམ་པོ་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དོས་འཛིན་པ་
 ནི། འདུས་མ་བྱས་གིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །ཅེས་སོགས་སུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །འབྲས་བུར་བཞག་
 པའི་གསུམ་ཆོན་གཉིས་པོ་འདི་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་
 ལས། གནས་སྐབས་གང་དུ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་སྐྱུའི་ཕྱོགས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་ནས་བཟུང་
 གྱི། གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་དང་། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སོགས་གསུམ་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག་གོ། །འདིར་ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་
 པོའི་གསུང་གིས། དགོན་མཆོག་གསུམ་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ལམ་རིམ་འདི་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱ་
 ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལོ་ཞེས་བྱ་ལ། དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་རྒྱུར་བཞག་པའི་ལམ་རིམ་
 འདི་ལ་ནི་རྒྱ་དགོན་མཆོག་གི་ལམ་ལོ་ཞེས་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུང་དོ། །གསུམ་པ་དབུས་དང་མཐའ་
 རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟུས་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ཏེ། ལུས་རྒྱུ་པར་བཞག་པ།
 ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོན་དོན་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་
 བཅོས་འདིའི་ལུས་ནི་བདུན་ཏེ། གང་ཞེན། མཆོན་ཉིད་སྒྲིབ་པ་དེ་ཞེན། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་
 ཡང་མཆོན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་གཞན་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ། དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ན་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་འོ། །སྒྲིབ་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཞིག་སྟེ། བསྟུ་
 བ་ཉིན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་དེ།

མདོར་བསྟན་ཀྱང་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་
 གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །གཉིན་པོ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་བ་པ་དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དེ་དག་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་སྟེ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནོ། །གནས་ཞེས་པ་ནི། སོ་
 སོ་སྟེ་བོ་དང་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གང་
 ཟག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། བསྟན་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། དག་ལ་མ་དག་པའི་དང་།
 ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་འོ། །འབྲས་སུ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་བསྒྲོམས་པའི་རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པའི་དང་། བདག་པོའི་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་དང་། སྤྱི་བ་བྱེད་པའི་དང་། བྲལ་བའི་
 འབྲས་སུ་འོ། །ཐེག་པ་སློན་མེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། བསྟན་སྟོབ་པ་སློན་
 མེད་པ་དང་། དམིགས་པ་སློན་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་སློན་མེད་པ་གསུམ་མོ། །
 དེ་ལྟར་བདུན་པོ་དེ་ལེའུ་ལཱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིན་པོ་དང་། གནས་དང་། འབྲས་སུ་
 གསུམ་པོ་ལེའུ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ནས། གཞན་རྣམས་ལེའུ་རེ་རེར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་པའི་
 ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གནས་སམ་གང་ཟག་གང་གིས་གཉིན་པོ་གང་དང་གང་བསྒྲོམས་པས། འབྲས་སུ་དེ་
 དང་དེ་འབྱུང་། ཞེས་བྱ་བ་དེ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ལེའུ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ལ།
 ཡང་དག་མིན་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། དེའི་གྲུབ་དོན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགྲ་སྟེ། ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། མེད་པའི་དང་། རང་གི་དང་། བསྟན་
 པའི་དང་། མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་དང་། རབ་རྒྱ་དབྱེ་བའི་དང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དང་།
 འཇུག་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་སོ། །
 དང་པོ་ནི། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་པ་སྟེ་སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
 དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། གང་སྟོང་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །འོ་ན་དགག་
 བྱ་གཉིས་པོ་དེ་བཀག་ཤུལ་དུ་ལུས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དམ་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོད་དོ་
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་
 ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཀ་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 མདོའི་དགོངས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་མ་ཡིན།

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དུ་སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཀ་བཀག་བ་དེ་ནི་
 དབུ་མའི་ལམ་དུ་རིགས་ཀྱི། ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་བ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་བ་ནི། སྟོང་བ་མ་ཡིན།ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ནི།
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྦྱང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བཞིག་ཡིན་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་རེ་རེ་
 ལའང་གཉིས་གཉིས་སོ་ཞེས་སྟོན་བ་ནི། རོན་དང་སེམས་ཅན། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་སྟོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྣམ་རིག་བཞི་པོ་ལ་དེར་སྦྱང་ཙམ་ལས་
 ལོགས་སུ་རོན་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མེད་པས་
 བ་དེར་སྦྱང་བའི་རྣམ་རིག་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་བ་ནི། དེའི་དོན་མེད་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
 ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཡོད་ཅིས་པ་དེ་ལྟུང་འོར་ཡོད་ཅིས་པ་ལ་བསམ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་བ་
 ནི། ཡང་དག་མ་ཡིན་སོགས་རྐང་བ་བཞིའོ། །བཞི་བ་ནི། འོན་གཟུང་འཛིན་དུ་སྦྱང་བ་ཇི་སྟོང་བ་
 ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཙམ་དུ་ཟད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཇི་ལྟར་གཞག་སྟམ་བ་ལ། གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་། གཉིས་སུ་སྦྱང་བ་གཞན་དབང་དང་། དེ་དེས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་པོ་
 ཞེས་འཆད་བ་ནི། བཏགས་པ་དང་ནི་སོགས་རྐང་བ་བཞིའོ། །ལྔ་བ་ནི། དམིགས་པ་ལ་ནི་ཞེས་
 སོགས་ཏེ། ཐོག་མར་སྦྱང་བ་སེམས་ཡིན་པར་སྒྲུབ། དེ་གྲུབ་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གྲུབ།
 དེ་གྲུབ་པ་ན་དེར་སྦྱང་བའི་རྣམ་རིག་ཀྱང་མེད་པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་
 གྲུབ་པོ། །ཅ་བ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱན་དང་ཐེག་བསྟུས་སུ་སྦྱང་རུང་མ་དམིགས་
 པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། སྟེ་བདུན་མཛད་པས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་། གསལ་ཞིང་རིག་
 པའི་གཏན་ཆོགས་གསུངས་སོ། །དུག་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་སེམས་
 བྱང་གཉིས་དང་། བསམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་རིག་གསུམ་མོ། །ཞེས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 སོགས་རྐང་བ་གཉིས་སོ། །བདུན་པ་ནི། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་མཐོང་བ་
 དང་། དེའི་དབང་གིས་དེའི་བྱད་པར་ཡང་མཐོང་བ་ནི་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དེ་
 ལ་སོགས་རྐང་བ་གཉིས་སོ། །བརྒྱད་པ་ནི། གཅིག་ནི་སོགས་སོ། །དགུ་པ་ནི། སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སོགས་སོ། །འདིར་རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྟུག་གཉིས་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བཤད་པས་

མཛོན་པ་འོག་མ་དང་མཐུན་ཞིང་། འཕེན་འགྲུབ་ཡན་ལག་བཞིར་བཤད་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་
བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སོགས་རྒྱུ་དང་པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ལ་
ལྷ་ལས། །དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་བཀག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དེ་
ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི།གཉིས་དངོས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་གཞན་མིན་ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཞེས་སོགས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་གྲོ་བར་རྣམ་དག་གི་དབྱེ་བས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལྷོང་
པ་ཉིད་དང་པོ་བཅུ་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷོང་ཉིད་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྟུ་བ་རྣམས་སོ། །
ལྷ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲིབ་པའི་ལེའུ་ལ་ཉོན་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་མདོར་བསྟན། རོ་བོའི་དབྱེ་བས་རྒྱས་པར་བཤད། དེགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། བྱབ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲོ་སོགས་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། དག་སོགས་ལ་སྒྲིབ་
པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ལ་དང་། བ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ལ་དང་། ས་བཅུ་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་སོ། །དང་
པོ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་བཤད་པ་དང་། བསྒྲིབ་བྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་སོགས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ། བསྟན་པ་ནི། དག་ལ་སོགས་རྒྱུ་དང་པ་གཅིག་གོ། །བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
སྒྲིབ་བྱེད་སུམ་ཅུ་བཤད། བསྒྲིབ་བྱ་བཅུ་བཤད། བྱ་བྱེད་སུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོང་པ་མེད་དང་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དག་དང་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་གི་ནི་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་
བྱང་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི། གཞི་ལ་མི་མཁས་ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ལ་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི།
ཐུག་པོ་དང་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །ལྷ་པ་ས་བཅུ་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི། ཀྱན་དུ་འགོ་དོན་སོགས་སོ། །གསུམ་
པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། །སོགས་སོ། །ལེའུ་གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་
པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བ་མཚན་ཉིད་ཅེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཅུ་
ལས། དང་པོ་ཅུ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ནི། འདི་ལ་ཆོས་དང་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ནི། མི་རྟག་དོན་ནི་
སོགས་སོ། །བཞི་པ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུའི་དེ་ཁོ་ན་ནི། དེ་ཕྱིར་སྟུག་བསྟུ་ལ་སོགས་སོ། །ལྷ་པ་རགས་
པ་དང་ཕྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་བཤད་པ་ལ། རགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་དང་། ཕྱ་བ་དོན་དམ་གཉིས་ལས། དང་

བོ་ནི། བརྟགས་པ་དང་ནི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བསྟན་པ་ནི། དམ་པའི་དོན་ནི་ཞེས་པ་འོ། །
 དེའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། དོན་དང་སོགས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ་ནི། འགྲུར་མེད་
 སོགས་སོ། །དྲུག་པ་གྲགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ནི། གཅིག་གིས་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་གཅིག་ཅེས་པ་
 ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྟོག་གོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གསུམ་ལ་བཤད་དོ། །
 བདུན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རྣམ་དག་སོགས་ཏེ། འདིས་ནི་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་ནོ། །བརྒྱད་པ་བསྟུ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ནི། རྒྱ་དང་ཞེས་སོགས་
 ཏེ། འདིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཚོས་ལྷ་པོ་དེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་བསྟུ་བའི་ཚུལ་
 བསྟན་ནོ། །དགུ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ནི། འཇུག་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་དགོངས་
 འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདུན་བཤད་པ་ནི་འཇུག་པའི་དང་། གནས་པའི་དང་། དན་པར་
 ཞུགས་པའི་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དང་། རྣམ་པར་རིག་པའི་དང་། དག་པའི་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་འོ། །དེ་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ནང་དུ་བསྟུ། ཐྱི་མ་བཞི་ནི་
 ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་སུའི་ནང་དུ་བསྟུ་བའི་དོན་ནོ། །བརྒྱ་པ་མཁས་པའི་དེ་ཁོ་ན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་
 ཏེ། སྤང་བྱ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བརྒྱ་དོས་བཟུང་། སྤང་བྱེད་མཁས་པ་བརྒྱ་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི།
 གཅིག་དང་རྒྱ་དང་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་བརྒྱ་པོ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་རི་
 ལྟར་འདུས་པ་དང་། བརྒྱ་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྟོག་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་བརྒྱ་ལས། །ལྷང་པོ་ནི། ཐོག་མ་སོགས་སོ། །ཁམས་ནི། འཛིན་དང་གཟུགས་དང་
 སོགས་སོ། །སྐྱེ་མཆེད་ནི། ཚོགས་དང་སོགས་སོ། །བཞི་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི། རྒྱ་
 དང་སོགས་སོ། །ལྷ་པ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི། མི་འདོད་འདོད་དང་སོགས་སོ། །དྲུག་པ་
 དབང་པོ་ནི། འཛིན་དང་གནས་དང་སོགས་སོ། །བདུན་པ་དུས་ནི། འབྲས་སུ་རྒྱ་རྣམས་སོགས་སོ། །
 བརྒྱད་པ་བདེན་པ་ནི། ཚོར་བ་རྒྱ་དང་སོགས་སོ། །དགུ་པ་ཐེག་པ་ནི། ཡོན་ཏན་སྟོན་དང་ཞེས་
 སོགས་སོ། །བརྒྱ་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི། བཏགས་བཅས་རྒྱ་བས་སོགས་ཏེ་འདིར་ནི་
 ལམ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པས་ན། གཉིས་པའི་འཛིན་མཚམས་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་
 མ་སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལེའུ་བཞི་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིན་པོ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་

བཤད། གཉིན་པོ་དེའི་གནས་བཤད། བསྐྱམས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྡེ་ཚན་
བདུན་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བདུན་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དུན་པ་ཉིས་
གཞག་གི་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སོགས་སོ། །ཡང་དག་སྤྱོད་བའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དང་སོགས་སོ། །རྩ་འབྲུལ་རྒྱུ་བའི་སྒྲིམ་ལ། དངོས་དང་། འབྲས་པའི་དོན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། དེར་གནས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉིས་པ་ལྔ་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་བའི་
འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལེ་ལོ་དང་ནི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས།
ལེ་ལོའི་གཉིན་པོ་བཞི་བཤད་པ་ནི། གནས་དང་སོགས་སོ། །ཉིས་པ་བཞིའི་གཉིན་པོ་བཤད་པ་ནི།
དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་དབང་པོ་ལྔ་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། ཐར་བའི་ཆ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །
སྟོབས་ལྔ་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། དབང་པོ་རྣམས་དང་སོགས་སོ། །དུག་པ་བྱང་རྩལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲིམ་ཚུལ་
ལ། བདུན་པོ་བཞིར་བསྡུ་བ་དང་། ཡན་ལག་བཞི་བའི་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ།
བརྒྱད་པོ་བཞིར་བསྡུ་བ་དང་། བཞི་པོའི་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོངས་
སྤྱོད་ཅོད་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཡིད་ཆེས་བའི་ཡན་ལག་ནི། ལྟ་དང་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ནི། ཉོན་མོངས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་
བ་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བཅས་ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི་སྒྲིམ་ཚུལ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཉེན་གྱི་དབྱེ་བས་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྡེ་བའི་སྒྲིམ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གྱུར་པ་དང་། སྟོབ་བའི་སྒྲིམ་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། མི་སྟོབ་
བའི་སྒྲིམ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའང་མ་ཡིན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཞུང་འདི་ལྟར་འདོན་ཏེ། ལོག་ལ་མ་ལོག་རྗེས་འབྲེལ་དང་། །མ་ལོག་ལོག་པའི་རྗེས་
འབྲེལ་དང་། །རྗེས་འབྲེལ་མེད་པའི་མ་ལོག་པའོ། །གཉིས་པ་གནས་བཤད་པ་ལ། བཅུ་གསུམ་དུ་
དབྱེ་བ་དང་། དེ་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུའི་གནས་དང་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་དག་ཅེས་སོགས་ཏེ། རྒྱུ་སྒྲུབ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ། འབྲས་བུ་ལྟར་དབྱེ་བ་དང་། དུག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོད་གྱུར་

སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། གཞན་ཡང་མཆོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་མ་ཞེས་
 སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། འབྲས་ལུ་གཞན་ཞེས་པའོ། །འདིར་བྲལ་བའི་འབྲས་ལུ་སོགས་བྱི་མ་
 བཞི་ནི། སྒྲིམས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་ལུ་དང་། རྩོགས་པའི་འབྲས་ལུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཤད་
 དགོས་པར་འབྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ལྷ་པ་ཐེག་པ་སློན་མེད་པའི་ལེའུ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཆད་བྱེད་
 མདོར་བསྟན་པ་དང་། བཤད་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློན་མེད་ཉིད་ནི་སོགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱབ་པ་སློན་མེད་པ་དང་། དམིགས་པ་སློན་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
 འབྱུང་བ་སློན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བསྟན་པ་ནི། སྐྱབ་པ་དག་ནི་སོགས་སོ། །
 བཤད་པ་ལ། དུག་ལས། དང་པོ་དམ་པའི་སྐྱབ་པ་ནི། དམ་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་སོ། །འོ་ན་བཅུ་
 གཉིས་པོ་དེ་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་བྱིར་དམ་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །བཅུ་པོ་གང་ཞེ་ན། སྐྱབ་དང་
 སོགས་སོ། །བཅུ་པོ་དེའི་བྱེད་ལས་ཅི་ཞེ་ན། ལས་ནི། རྩོམ་སྐྱ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པའི་སྐྱབ་པ་ལ། གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
 ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱེད་ལས་དང་། ཡིད་བྱེད་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་སྐྱོད་བཅུ་ལྔ་སྟོན་སྟོན་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་བརྟན་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 ཆོས་སྐྱོད་བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་
 རྩོམ་སྐྱ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་གཡེང་སོགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་གཡེང་བ་བཤད་པ་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གྱུར་པ་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ལྷན་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཡེང་བ་སོགས་ལོག་བྱོགས་དུག་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡི་གེ་དོན་དང་ཞེས་
 སོགས་ཏེ། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་ལྔ་། གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་ཡི་གེ་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པ་ནི། འབྲེལ་བའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི། གཉིས་སྐྱུང་བ་སོགས་
 སོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི། རྩོག་པ་དེ་ཡི་ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་མི་
 འཕྲོ་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི། དོན་གྱིས་ཡོད་དང་སོགས་སོ། །ལྷ་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་ནི། རྩོག་པ་ཐམས་ཅད་སོགས་སོ། །སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ནི་སོགས་སོ། །མ་དག་པ་དང་དག་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཞེས་
 སོགས་སོ། །སྒོ་བུར་དུ་བུང་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སོགས་སོ། །མི་དང་
 བ་དང་ཁེངས་པ་མེད་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་དང་ནི་སོགས་སོ། །སྐབས་འདི་ན་
 འགྲེལ་བར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཅུ་དང་དྲཱི་ཆེན་ཆེན་པོ་བུ་སྒྱུར་བའི་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྷག་པོ་གསུམ་འབྲུང་
 བ་ནི་རྩ་བའི་ཆེན་མ་ཡིན་པར་འཆད་པ་དག་མང་མོད། ཤེས་བྱེད་གང་ཡིན་བརྟག་པར་བྱའོ། །
 བཞི་བ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྒྲུབ་པ་ནི། ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་མཐའ་དང་སོགས་སོ། །ལྷ་བ་
 དང་དུག་པ་བྱུང་བར་ཅན་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི། བྱུང་བར་ཅན་དང་སོགས་སོ། །གཉིས་བ་
 དམིགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། རྣམ་པར་དག་དང་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་སྒྲ་
 ན་མེད་པ་ནི། མ་ཆང་མེད་དང་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་མཆན་དོན་ནི། དབུས་རྣམ་འབྱེད་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཏེ། སོགས་སོ། །མདོར་ན་གཞུང་འདི་དང་རྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་
 གསུམ་པོ་ནི་སྒྱུར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་གཏོགས་པ་
 ཡིན་པས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ནོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་ཆོས་
 ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ནི་འཇུག་པའི་དོན་ཁོ་ན་སྟོན་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་མཐུན་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེར་ཡང་ཆོས་ཞེས་བུ་བའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་གཉིས་སུ་སྤངས་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་ཀུན་
 བཏགས་དང་གཞན་དབང་དོ། །ཆོས་ཉིད་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཡོངས་
 གྲུབ་པོ། །དེ་ལ་འང་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་དང་།འཛིན་པ་ཆོས་
 ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལས། འདིར་ནི་བྱི་མ་ཉིད་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྟེ།དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །
 འདིར་སྒྲས་པ། རྒྱན་གཉིས་འཇུག་པའི་དོན་མཐུན་པར། །དབུས་མཐའི་གཞུང་གིས་གསལ་བར་
 བསྟན། །དབུས་མཐའ་སེམས་ཅམ་གཞུང་ཡིན་ཞེས། །འཆད་པོ་ཆད་ལྷན་སྟོན་མ་བྱོན། །ཐོགས་
 མེད་ཞབས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲ་ཡི། །བསྟན་བཅོས་མ་གཏོགས་ལུམ་དང་ནི། །བུམས་པའི་ཆོས་ཀུན་སེམས་
 ཅམ་དུ། །བཀྲལ་ཞེས་སྒྲ་བ་འདི་གོ་ཅི། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སོ་སོར། །མ་འབྲུལ་དབུ་མའི་ལམ་

མེད་ན། །དང་ངེས་ཚུལ་བཞིན་འབྱེད་མཁས་པར། །ལུང་བསྟན་བརྟེན་པ་དེ་གང་ཞིག། །རྒྱན་དང་
རྒྱད་སྒྲ་ཐེག་གསུམ་དང་། །ཐེག་གཅིག་མ་གཏོགས་ངེས་པའི་དོན། །གཞན་སྟོང་སྒྲ་བའི་ཚུལ་
ལུགས་སུ། །བཤད་ལ་བྱད་པར་ཅང་མ་མཆིས། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་བཟང་པོ། །དཔ་
མའི་ཚུལ་ལུགས་གཉིས་ཀར་ཡང་། །འཆད་པར་རྟུལ་མོད་རྒྱད་སྒྲ་མ། །རང་སྟོང་གཞུང་དུ་འབྱེད་
མི་རུས། །དེ་ལྟར་དེ་བརྩམས་པ་ལས་ནི། །བྱུང་བའི་དགོ་བ་རབ་དཀར་བས། །ཐོགས་མེད་བྱོན་
བའི་ལམ་ཆེན་ནས། །བྱམས་པའི་ཞལ་བཟང་ལྟ་བུ་ཤིག། །ཅེས་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པའི་བསྟུས་པའི་དོན་དང་། །བྱམས་ཆོས་རྣམ་ལུང་ངེས་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ནི། །སྤྱི་ངག་གི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོའི་གསུང་གིས་ཉེ་བར་བསྟུལ་བའི་དོར་
བགྱིས་ནས། །དཔལ་ཤུག་མཆོག་ལྷན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོས། །གཙང་གཡས་རུའི་ཐེག་ལེ་གསེར་
མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དབེན་གནས་དམ་པར་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆོན་ནོ། །

བྱམས་ཆོས་འདོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་འདོན་སོ་སོའི་དབུ་ཞབས་སུ་བྱ་བའི་ཆོག་བཅད། །

༡༩༡། །སྤྱི་སྤྱི། །རྒྱལ་ཡུམ་གཅིག་ལུས་འཕགས་རྣམས་ཀྱི། །བཞེད་དོན་སྒྲུབ་མཛད་པ་རྣམས་
ཕྱིན། །མ་ལམ་བྱམས་པས་ལྷག་མཛད་པ། །དེ་ལ་གྲུས་པས་ལྷག་འཆལ་ལོ། །རྒྱལ་བ་སྦྱེད་མཛད་
མ་ལུས་པའི། །དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ། །མཐའ་དག་ལོགས་སུ་མ་སྒྲས་པར། །བསྟུས་
དོན་བདུན་བརྩུས་གསལ་མཛད་པའི། །དགོ་བས་སྒྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད། །མདོ་རྒྱད་མན་
ངག་མ་ལུས་པའི། །ཉམས་ལེན་གནས་སུ་གདེང་ཐོབ་ནས། །ཆོ་འདིར་རྫོགས་སངས་རྒྱས་གྱུར་
ཅིག། །གདོད་ནས་རང་མཆོན་གྱིས་དག་པའི། །ངེས་དོན་རྫོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ། །སེམས་ཅན་
ཀུན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྟོང་པོར་སྟོན་ལ་ལྷག་འཆལ་ལོ། །སྦྱང་གཞི་བདེ་གསེགས་སྟོང་པོའི་
ཁམས། །རྒྱ་འབྲས་དཀོན་མཆོག་རྣམ་གསུམ་ལ། །མི་བྱེད་དད་པས་སྦྱང་གྱུར་ཅིག། །

༡༡། །བྱམས་ཆོས་ལྡེ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོ་འབྱེད་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །ཨོ་སྤྱི་སྤྱི། ཡང་དག་ཚོགས་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་ཚབ་གྱིས། །དགོངས་དང་
གསུང་ཇི་བཞིན་པས་རྒྱད་ཆོས་སྟེ། །དྲང་ངེས་འབྱེད་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ། །ཐོགས་མེད་
ཞབས་ལ་གྲུས་པས་བྱག་འཆལ་ལོ། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མི་ཕམ་གྱིས་གསུངས་པ། །ཤིང་རྟའི་
སྒོལ་འབྱེད་གཉིས་གྱི་ལམ་ཆེན་པོས། །ཇི་བཞིན་དྲངས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཐེང་མང་པོ། །བརྒྱད་
པའི་རིམ་པ་ལས་འོངས་འདིར་བཟོད་བྱ། །དེ་ལྟར་མཆོད་པར་བཟོད་ཅིང་། བརྩམ་པར་དམ་
བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། །འདིར་ཇེ་བཅུན་གྱི་ཆོས་ལྡེ་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མདོར་
བསྟུས་པ་ཇི་ལྟར་འཆད་ནུས་པ་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།

ཐོག་མར་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དང་། དེ་ནས་བྱམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་གྱི་དང་། ཇེས་སུ་
རྒྱད་བྲེ་མའི་ལམ་རིམ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་འཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དྲང་ངེས་གང་དུ་
གནས་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་གང་དུ་གནས་པ་དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ཅུམ་ཞིག་ཏུ་གནས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ལེབས་པའི་ཆོ། གནས་སྐབས་
གྱི་ངེས་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པས་བཀྲལ་བ་དང་། མཐུན་པར་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་
ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་ངོས་འཛིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོམས་པས་རབ་ཏུ་
མྱོང་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆོ་ན། ཐོགས་མེད་མཆོད་གྱིས་བཀྲལ་བ་དང་མཐུན་པར་འཆད་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་དང་། སྒྲོར་བ་

གྱི་མདོའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་ཚུལ་བདུན་ཅུ་ལ་སོགས་པར་ཡང་
 དབྱེ་བར་བྱས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོར་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གསུངས་ཚུལ་གསུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
 སྐབས་སོ་སོ་བ་དག་ཏུ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པ་དག་ལ་སྒྲོས་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་དུ། རྗེ་
 བཙུན་གྱིས་རྒྱན་འདིར་སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་གྱི་ལུས་དང་ཡན་ལག་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བྱེ་ནས་
 མདོའི་སྐབས་སོ་སོ་དང་ཐ་དད་དུ་སྒྱུར་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཉིས་སྟོང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཟབ་
 མི་ཟབ་གྱི་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་ཕབས་
 པའི་དུས་གྱི་དང་། ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཅམ་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དུས་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །
 འདི་དག་ལ་འཕགས་ཡུལ་དང་བོད་ཡུལ་བ་དག་གི་ལུགས་ཐ་དད་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དག་སྤང་
 ཡང་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལུགས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆད་ལྡན་གྱི་སྟོལ་ཆེན་རྒྱལ་
 བས་ལུང་བསྟན་བརྟེས་པ་དག་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་།
 ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེར་མདོ་དང་རིགས་ཆོགས་གྱི་དངོས་
 བསྟན་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་པར་དགག་པ་ཁོ་ན་ལ་དང་། འཁོར་ལོ་
 གསུམ་པས་བར་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལྟར། རྣམ་རྒྱུན་དབུ་མར་གྲགས་པའི་གཞུང་ལས་ཆོས་
 གྱི་དབྱིངས་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལ་དང་། འཕགས་སེང་གིས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་མིང་ཅན་གྱི་
 སྤང་བ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་གྱི་དམིགས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 དབུ་མ་ཐལ་རང་བ་དག་གི་དང་། བྱམས་ཆོས་རྩ་བའི་དང་། འཕགས་སེང་གིས་བཞེད་ཚུལ་ལོ། །
 དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་དུ་རིགས་པའི་སྒྲོ་དུ་མའམ། ཆད་ལྡན་ཅིག་གིས་གཏན་
 ལ་ཕབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཟབ་མི་ཟབ་དང་ཉི་ཆོ་བ་དང་བྱབ་པའི་དབྱེ་བ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི། སྟོང་པ་
 ཉིད་མེད་པར་དགག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ་དེར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་བ་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱེད་དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཆོས་
 འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ནི་གང་དུ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་པ་ཉིད་གྱི་བྱིར་རོ། །ཆོགས་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབས་ནས་སྒྱུར་

མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་གཅིག་ལུ་དེ་ལས་གཞན་
 ཆོས་ཅན་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གང་ཡང་མི་བཞེད་ཅིང་། བྱད་པར་ནི་སྒྲུབ་བའི་ལམ་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་སྒྲོང་
 ཉིད་རོ་གཅིག་པར་མ་སོང་ལ། མཐོང་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་སྒྲོང་ཉིད་འབའ་ཞིག་པ་དེའི་ཡེ་
 ཤེས་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་ན། ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོགས་པ་རྣམས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།
 མཉམ་གཞག་དེ་ལ་ཆད་བཟུང་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཞག་ན་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་དུས་མ་ཡིན་པར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཉེས་པས་འཛིགས་ནས་མཉམ་པར་འཛིག་
 སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོན། དུས་འདི་ཙམ་ཞིག་ན་ལྷང་བར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་འཕེན་པ་སྒྲོན་དུ་
 བཏང་ནས་མཉམ་པར་འཛིག་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པར་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་དེ་
 ལས་སྒྲོང་བར་ཡང་མཛད་པས་སོ། །དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོན་ས་བཅུའི་རིམ་པས་
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་སའི་ཡོངས་སྒྲོང་དུ་བཤད་པ་བཅུ་པོ་རྣམས་སམ། དབུ་མ་འཇུག་
 པ་ལས་གསུངས་པའི་ལར་ཕྱིན་བཅུའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པས་རྫོགས་སྒྲིན་སྒྲུངས་གསུམ་མཐར་
 ཕྱིན་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལག་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སར་འབྲས་བུ་སྒྲུ་གཉིས་འགྲུབ་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡོངས་སྒྲོང་
 རྫོགས་པའི་སྒྲུའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་སྒྲུངས་པའི་བྱད་པར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
 འབའ་ཞིག་པར་གནས་པ་ངོ་བོའི་བྱད་པར་དང་། སྒྲུ་དང་ཕྱིན་ལས་སྣ་ཆོགས་པར་སྒྲོན་རུས་པ་བྱེད་
 ལས་ཀྱི་བྱད་པར་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲོས་པའི་ཆོགས་མ་ལུས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱད་
 སེམས། འཕགས་པ་དག་ལ་ངས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱི་སྒྲུར་སྒྲུང་བ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མ་ལུས་པ་
 རྫོགས་པའི་ལག་རྗེས་སོ། །འདི་ཡང་རྒྱུའི་བྱད་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པ། རོ་
 བོའི་བྱད་པར་སྒྲོབས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་པར་གནས་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་གདུལ་བུ་
 ལ་ཕྱིན་ལས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྒྲོན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་གདུལ་བུ་གཞན་སྒྲུང་གིས་བསྐྱས་པར་ནི་
 མི་བཞེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ལ། དེའི་ཆོ་གནས་རྩལ་སྒྲོང་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་།
 སྒྲུང་རྩལ་ཡེ་ཤེས་སུ་སྒྲུང་བ་དག་གཞི་གཅིག་གི་སར་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་བདེན་གཉིས་

ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་འདི་ཀུན་རྫོབ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡང་མ་
 ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཏགས་
 པའོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་བསོག་པའི་ཆེ་ལའོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཞེས་ཀུན་གྱིས་འཆད་པ་དེའི་ཆེ་སྒྱུན་སོགས་ལའོར་གསུམ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
 ཐག་གཅོད་པ་ཡིན་ན་ནི། རི་སྐད་དུ། ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པའང་དགག་པར་མཛད། །
 ཅེས་པའི་དོན་ཅི་ལ་དགོངས་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་མི་དམིགས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ལ་སྐྱར་པ་
 བཏབ་པར་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བཤད་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོག་ས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་དག་གིས་ཟིན་པར་བྱ་
 དགོས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཡོངས་སྒྱུའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲུབ་བྱེད་དངོས་ལ་ནི། སྟོང་ཉིད་
 འབའ་ཞིག་པའི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སོང་ན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་
 ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མའི་ལའོར་གསུམ་པོ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ལའོར་གསུམ་ལ་མཚན་མའི་སྒྲུང་བ་མི་འཆར་
 ཡང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་སྐྱུ་མའི་སྒྲུང་ཆ་གསུམ་པོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། སྒྱུན་
 སོགས་ལ་འཇུག་བཞིན་པའི་ཆེ་སྐྱུ་མའི་ལའོར་གསུམ་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་བས་དབྱུད་པ་
 བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པར། བསོད་ནམས་འདོད་པས་སྟོང་པ་ཉིད། ཀུན་ཆེའང་བརྗོད་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ལའོར་གསུམ་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་གསུམ་པོ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དག་མི་དག་མེད་སྒོ་
 ཅན་ཐར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་དེའི་ཆེ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཤེས་རྒྱུད་རྗེས་ཐོབ་དད་
 པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ནི་འབྲུལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཆར་སྒོ་སོ་སོར་མ་བྱེན། སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་
 ཀུན་གྱི་ཆོག་ཏུ་འདོན་པ་དེའི་གོ་བ་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱུད་དུ་འདོད་པ་སྐྱུ་ཡང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཅེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ལ། བུམས་པའི་ཆོས་སྒྱུའི་སྐད་ལས་ནི། ཐོས་བསམ་གྱི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མཐའ་དག་

རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་ཡབ་ནས། སྒོམ་བྱུང་གི་ཆེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མཉམ་པར་
 འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཆེས་གསལ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་ན། ཆོས་
 གཞན་བཞི་པོ་དག་ལས་སྒོམ་ཅི་དགོས། རྒྱུན་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཆེ་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་
 འབེབས་ཚུལ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་གཏན་ལ་ཡབ་པ་དེ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་
 ལ་རྣམ་ཤེས་གྱི་དོར་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་བྱིར་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་གྱི་དོར་
 མཚན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པའི་བྱིར་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་ལྷོག་པ་
 གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོར་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཆོགས་ལམ་དུ་
 བདེན་པ་བཞི་པོ། རི་སྐད་དུ། བདེན་པ་ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་གྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་གཏན་ལ་
 འབེབས་ཤིང་། སྟོང་ཉིད་འབའ་ཞིག་པ་དང་། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོམ་བྱུང་མེད་པས་ན་
 དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་མི་བྱ་ཞིང་། སྒོམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན། ཐར་པ་ཆ་
 མཐུན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཏེ། རི་
 སྐད་དུ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟོན་ཅན། ཞེས་བཤད་པ་དེའི་ཆེ། ཐེག་
 ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་མཐོང་སྒོམ་པ་གསུམ་ཀའི་མཉམ་བཞག་གི་དབང་དུ་མཛད་
 པས་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པོའི་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་དང་གོ་རིམ་དུ་སྒྱུར་བར་མི་མཛད་
 པས་ན། མཉམ་བཞག་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྟོང་ཉིད་འབའ་ཞིག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་དེས་ལ།
 དེ་ལྟར་ཡང་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་རིམ་ཅན་པ་ཉིད་དུ་དེས་པས་ན། ས་མཚམས་སོ་སོར་
 འབྱེད་པ་ནི་འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་པ་བཞིན་ནོ། །སྐབས་གཉིས་པ་མན་ཆད་དུ་སྒྱུར་མཐོང་སྒོམ་
 གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་སྟོ་ཆོགས་སུ་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་བྱེད་པར་སོ་སོར་དང་། མདོའི་
 དངོས་བསྟན་སོ་སོ་དང་སྒྱུར་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐབས་གཉིས་པར། ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་འཆད་པའི་ཆེ། དེས་འབྱེད་ཆ་བཞི་དང་བདེན་པ་
 བཞིའི་དམིགས་རྣམ་གོ་རིམ་དུ་སྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་དུ་བྱེ་ཡང་། ཆོས་མངོན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་
 པར་འཆད་མི་རུས་ཤིང་། འཕགས་སེང་གིས་ཀྱང་མ་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་སྐབས་གཉིས་པར་ནི་ཡན་

ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱང་ཉིད་འབའ་ཞིག་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། སྒྲིབ་ཅིག་བརྒྱུད་པ་ལ་འགོག་པར་ལྷུང་སྤྱིད་པའི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པར་
 བཤད་པས་སོ། །སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་ལ་ཡང་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་ནས། མཉམ་གཞག་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ལ་སྤང་བྱའི་དབྱེ་བས་ཆེ་འབྱིང་དགུར་དབྱེ་བ་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་འདི་དག་དང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 དང་པོའི་གཉེན་པོ་ཆོག་སྒྲིབ་གྱི་བྱུང་བར་ཅི། སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མི་སྒྲོམ་པ་
 བྱི་བཤད་བྱའི་མདོ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། བྱུང་བར་ནི། སྤང་མཐོང་ལམ་ལ་
 གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་ཆོས་བཟོད་བཞིར་འབྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཆོས་
 ཤེས་ལའང་དེའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞིར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྤྱད་བདེན་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཀུན་བརྟགས་བཞི་པོ་སྤྱད་བསྟན་ལ་ཆོས་བཟོད་གྱིས་ཅིག་ཆར་
 སྤྱང་བས་ན། གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བས་མཐོང་སྤངས་གཉེན་པོའི་ཆོག་སྒྲིབ་པ་
 ལ་བཞི་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཤེས་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོས་སྤྱད་བདེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྒྲིབ་བཞི་པོ་ཅིག་ཆར་དུ་སྤྱང་བ་ན། གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བས་
 སྒྲོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོག་སྒྲིབ་བཞིར་འབྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་སྤྱད་བདེན་ལྟ་བུའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉེས་ཀའི་སྤྱང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་ན་ནི་སྤྱང་པ་ཉིད་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་རུང་ལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་
 ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉེས་ཀའི་རྟོག་པ་དག་གི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་རུས་པའི་བྱིར། སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 གསུམ་པར་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་དང་པོས་སྤྱད་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་བརྒྱུད་ཅིག་ཆར་དུ་སེལ་རུས་པ་ན། ལྟན་མ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བས་ནི་མཐོང་
 སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོག་སྒྲིབ་དང་དོན་འདྲ་ཞིང་མི་སྒྲོམ་པ་ནི་སྤང་མ་བཞིན་དང་། འདིར་བསྟན་རྟོག་
 སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་གཉེན་པོ་མི་རྟོག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཐེག་
 དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་དེའི་རིགས་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱེད་

བར་གྱི་ལམ་དུ་མེད་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་མཉམ་
 གཞག་གི་སྐབས་ཉིད་དུ་དེས་པས། རྗེས་ཤེས་དང་རྗེས་བཟོད་གྱི་མིང་བཏགས་ཀྱང་འགལ་བ་
 མེད་ལ། ཉེན་འབྲེལ་ལ་རྟོགས་ཚུལ་ནི་མཐོང་ལམ་དཔེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་བཟོད་
 དང་པོས་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དེན་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་གྱི་ས་བོན་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བཟོད་གཉིས་པ་སོགས་གྱི་ཀྱན་འབྱུང་སོགས་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་བྱི་མ་
 གཉིས་པོའི་ས་བོན་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དཔེ་ཆོ། གཟུང་འཛིན་
 གྱི་རྟོག་པ་སྒྲ་མ་གཉིས་པོའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོགས་སུ་གྱུར་བ་
 མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ལུས་རྣམ་གཞག་དུ་གསུངས་པ་དཔེ་
 རྟོག་འཛིན་ཅི་ཞེན། ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འདས། ཆོས་བཟོད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་མ་སྒྲིབ་
 པའི་བར་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་འདས།
 ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་ལ་མ་སྒྲིབ་པའི་བར་དེར་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་དོས་བཟུང་
 བར་རུས་པ་རྣམས་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚུང་འབྲིང་དགུའི་བར་བར་དག་དུ་ཡང་རྟོག་
 པ་ཚུང་འབྲིང་དགུའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོགས་རེ་རེ་དོས་འཛིན་བར་རུས་ཏེ།
 བར་དེ་དག་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་དུ་མ་ཡང་དོས་འཛིན་རུས་པའི་
 བྱིར། སྦྱར་བ་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཁོ་ན་ལ་དོས་འཛིན་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་འོག་དུ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚུལ་ལ། གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་དོས་གྱི་
 འཆད་ཚུལ་ནི། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཞིའི་རྒྱས་བཤད་དོས་སུ་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་མཆོན་རུས་པར་
 གཞུང་ཅ་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དཔེ་དོས་འཛིན་ནི། རྟོག་པ་དེ་དག་གི་སྤྱོད་གཉེན་སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱི་
 རྣམ་པ་འབའ་ཞིག་པ་ཅན་ནོ། །འདིར་བསྟན་སྦྱར་བ་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་དང་དོས་གཞི་ཐོད་
 ཀལ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་དོས་གྱི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་
 སྦྱར་དོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་དོས་དེ་དག་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
 པ་དང་། ཡོན་ཏན་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་རྩལ་སྦྱོང་བའི་དབང་དུ་མཛོན་པས་སོ། །
 མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཅེ་སྦྱར་འདི་དག་སྤང་གཉེན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན།

ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ། གཉིན་པོ་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་ནི། །ཞེས་དང་། སྒྲིམ་ཅེའི་རྒྱུ་པ་ཤད་དུ། སྒྲིམ་
 འཇུག་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་། མཐོང་ཅེ་ལའང་སྒྲིམ་དཔོན་གྱིས་སྒྲིམ་ཅེའི་རྒྱུ་པ་གཤམ་ནས་
 གསུངས་པ་དང་། སོ་སོའི་སྐབས་སུ་སྤང་བའི་རྒྱུ་པ་ཞེས་པ་དེ་དང་། གཉིན་པོ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་དང་། སྤངས་པའི་འབྲས་ལུ་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དེ་དེ་གསུངས་པའི་བྱིར། བར་ཆད་
 མེད་པའི་ཅེ་སྒྲིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་ཅེ་དང་སྤང་ཅིག་སྒྲིམ་གྱི་བྱུང་བར་
 ནི། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་ལྷག་ཆ་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་ཅིག་སྒྲིམ་
 བཞི་པོ་ནི། རྟོགས་བྱ་རྒྱུ་སྒྲིམ་དང་རྒྱུ་སྒྲིམ་མ་ཡིན་པ་དག། རྟོགས་བྱེད་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འཆད་པའི་བྱིར། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དང་སྤང་ཅིག་མེད་
 སྒྲིམ་པ་དངོས་སུ་སྒྲེ་བ་ལ་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ཟེན་པ་སྒྲོན་
 ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་། དེའི་ས་བོན་ནི་རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་
 གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པའི་ས་བོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྤང་ཅིག་སྒྲིམ་གྱིས་འཛོམས་པར་
 བཤད་པས་སོ། །ལོག་རྟོག་དེའི་སྒྲེ་རྒྱུ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱོད་ཏུ་གསུངས་པ་ན་
 ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་མཐའ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏུ་བཞག་མ་རུས་ཤིང་། གཟུགས་རུང་
 སོགས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏུ་བཞག་ནས་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ་ནི་རང་སྤྱོད་ཏུ་འཛོག་
 མ་རུས་པ་ལ་བསམ་ནས་ཆོ་ལ་བའོ། །ཆོ་ལ་བ་དེ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན་ནི་གཟུགས་སོགས་ཤེས་བྱ་
 མཐའ་དག་ཀྱན་ཇོ་བ་ཏུ་སྤྱང་ལ། དོན་དམ་ཏུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 གཉིས་པོ་དེ་ལས་དབང་བཅན་པ་གང་ཞིག་ཅེ་ན། རྒྱུ་དགོ་མི་དགོ་ལས་འབྲས་ལུ་བདེ་སྒྲིག་འབྱུང་
 བ་ལྟ་བུ་ཀྱན་ཇོ་བ་ཀྱི་རྒྱུ་པ་གཞག་གཙོ་བོར་འཛོག་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ཀྱན་ཇོ་བ་ཏུ་སྤྱང་བ་བཞིན་ཡོད་པ་
 གཙོ་ཆེ་ལ། གནས་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ཀྱན་ཇོ་བ་ཏུ་ཡོད་པ་དབང་བཅན་པར་
 འདོད་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བར་ཏུ་གཙོད་པའི་གསང་ཆོག་གོ། །
 བྱིད་ཀྱང་ཤེར་མདོ་སྒྲི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ཏུ་འཆད་པ་དེ་མདོ་སྟེ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་
 དགོངས་པར་བཤད་ཟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འཆད་མོད། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཇི་སྟེད་
 པ་ཀྱན་ཇོ་བ་ཏུ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པའི་གོ་ཆོད་པར་ནི་མི་བྱེད་དེ། ལུགས་དེར་ཡང་རྒྱུ་ཤེས་

ཡུལ་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་ཡོད་པའི་ཆོས་
 ཤིག་ཁས་ལེན་རྒྱ་བྱུང་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་གི། གྲུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆ་
 ཤས་རྩལ་ཕྱན་ཅིང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། ཆོས་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད། རྒྱུད་
 ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་གྲུབ་པོ། རྟེན་རྒྱུ་རྣམ་ཅེའི་སྒྲོམ་བ་གཉིས་
 རང་རང་གི་དོས་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱའི་སྒྲོམ་གཉིས་དངོས་སུ་བཤད་པ་གྲུབ་ནས་སྒྲོམ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་
 སྒྲོམ་བ་སྒྲུལ་གཉིས་པོའི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་གྱིས་ལམ་དུ་
 བཤད་པ་དང་། ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་རྗེས་དྲན་དང་ལམ་ཕྱིན་དུག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་དང་། རྒྱུད་ཅིག་
 གི་སྒྲོམ་བ་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མཐར་གྱིས་པ་རྣམ་ཅེའི་སྒྲོམ་བ་
 རྟོགས་རྗེས་ཁོ་ནར་གོམས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་བ་སྒྲུལ་གཉིས་པོའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་སྒྲོམ་གཉིས་དེ་དག་གྲུང་སོ་སོར་ལམ་བཞི་བཞིའི་བྱུང་བར་དུ་འཆད་དགོས་པས་སོ། །
 གསུམ་པོ་འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་ལ་སྒྲོམ་བ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 སྒྲོམ་བའི་སྒྲོམ་འཇུག་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡང་མཉམ་གཞག་སྒྲུབ་བཅས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲུབ་མེད་དུ་བཞེད་པ་ལ་སྒྲོམ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་དམིགས་
 བར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་པ་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པའི་སུན་འབྱེན་དང་།
 གཉིས་སྒྲོམ་མེད་དགག་འབའ་ཞིག་དམིགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་བའི་ཡུལ་
 ཅན་དང་། སྒྲོམ་ཉིད་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་སུན་འབྱེན་འཕངས་ནས། རང་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུ་
 མ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་སྒྲུབ་གྱི་དམིགས་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་
 བཟ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གྲུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་ལ་བཟ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དུས་ཀྱི་སྒྲུབ་བཅས་དེ། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་
 བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་དེར་ཡང་དག་མིན་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ཉིད་དུ་ངས་པས་
 སོ། རྟེན་ཕྱིར་སྒྲུབ་མཐའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་སྒྲུ་ཆོགས་པ་ཉིད་དོ། །
 རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་བྱུང་བར་ཅི་ཞེན། དེར་ནི་ཡང་དག་མིན་རྟོག་གིས་བསྐྱུས་
 པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་བ་མཐའ་དག་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་ཆོགས་པ་ཉིད་དེ། རྗེས་

ཐོབ་དག་པ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཆ་ནས་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་པར་གྱིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་དངོས་
བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ། ཇི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ལག་རྒྱུ་སྒྲུང་བྱ་སྒྲུངས་པའི་
རྣམ་གཞག་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནས།

གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྱིན་ཏུ་སྒྲས་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་རིམ་དང་། ཅུང་ཟད་སྒྲས་པ་ཡན་ལག་བདུན་ཅུའི་ལམ་ཀྱི་
རིམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྒྱད་པོ་ཐར་ཆགས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་རང་རང་གི་ལམ་རིམ་ཆང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་
སྒྲིམ་པའི་སྒྲུབས་དེར་གཞི་ལམ་རྣམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ཆོས་མངོན་པ་
ནས་གསུངས་པ་དེས་ཇི་ལྟར་སྟོང་པའི་ཚུལ། ཤེར་མདོའི་དངོས་བསྟན་ཇི་ལྟར་བཞུགས་གཏན་ལ་
འབེབས་གིང་། ཐེབས་པ་དེ་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སྒྲེ་མེད་
གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་ཀྱི་སྒྲོ་འདྲོགས་ཆོད་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་
ཟིན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་།
བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །བཞི་པོ་དེའི་དངོས་སུ་སྟོང་བྱ་ནི་སྒྲར་གཏན་ལ་ཐེབས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། མེད་པར་དགག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ཅན་ནི་རྟོག་
པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་རྣམ་གྱི་གོ་བ་ཅི་ཞེན།
དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་གིང་དབྱེད་པས་རྟོད་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་
རྒྱུ་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རྣམ་དེ་ཡང་བསྟན་སྟེ་མེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་འདུས་གྲང་། མདོའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེའི་ཆེ་མཐའ་དག་གམ་གང་ཡང་
རུང་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རགས་པ་མགོ་ནོན་པ་དེའི་ཆེ་དང་། ས་བོན་
འཛོམས་པའི་སྟོང་གཉིན་དངོས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་

འབྲས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་བུས་པས་ངོས་སྒྲུལ་གི་སྒྲུང་བྱ་སོ་སོ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣལ་གྲོལ་ལམ་གི་
 རྗེས་ཐོགས་སུ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མང་པོ་
 བ་དག་དང་སྒྲེ་མེད་གསུམ་གི་ཤེས་རྣམ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་གི་གནས་སྐབས་སུ་བྱི་བ་
 གཉིས་ལ་ནི་བརྟན་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། རི་སྐད་དུ། རྣམ་པ་དང་
 ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྒྲུལ་བའི་དབྱེ་བས། ཞེས་པ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བར་གི་
 རོན་ནོ། །ཅིག་ཆར་སྒྲེ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གི་དོན་ནི། རྣམ་ཅེ་གཉིས་གི་སྐབས་སུ་སྒྱུར་
 མཐོང་སྒྲུལ་གསུམ་གི་སྐབས་སོ་སོར་མ་བྱེ་ན། སྒྲུང་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རི་སྒྲེད་པ་གཉིན་པོ་ཡེ་ཤེས་
 གཅིག་གིས་ཅིག་ཆར་སྒྲོང་བའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེས་པའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 རྒྱུང་ཁུགས་གི་ལམ་རིམ་བསྟུན་འབྲེལ་དང་། བསྟུས་དོན་སྒྲོན་མེ་ལས་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། ཤེས་
 བར་སྒྲུབས་འདིར་མ་བཞོད་དོ། །གཉིས་པ་བརྒྱད་པོ་སོ་སོའི་ལམ་རིམ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས་ཏེ།མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་གཞུང་འདིའི་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁུན་པ་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྟུས་པ་ཉིད་དེ། རི་སྐད་དུ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆེལ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཡུམ་གཅིག་ཕུ་དེ་ལ་བྱེད་ལས་གི་
 རྒྱད་པར་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བསྒྲུར་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པས་ན། གཤུལ་བྱ་རིགས་ཅན་
 གསུམ་ཀ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་།གནས་སྐབས་སོ་སོའི་ལམ་ལ་འགོད་པར་རྒྱས་པས་འཕགས་པ་
 བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གི་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀའི་འཕགས་པ་སོ་སོའི་
 རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་གཞི་ལམ་ཤེས་པ་ཡང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གི་སྐབས་
 རས་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་ཤེས་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་སྒྲས་དོན་མངོན་རྟོགས་གི་རིམ་པ་མཚན་ཉིད་
 བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཤེར་དོན་རྒྱན་དང་བཅས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་ལམ་རིམ་རྒྱས་པར་
 སྒྲོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྒྲེ་སྒྲོད་དུ་ཆོད་ལྡན་དག་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཞན་གིས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གིས་སོ་སོ་ལ་ཆགས་
 བྱལ་བུས་པ་དང་བྱེད་བཞིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྒྲེ་མེད་གསུམ་ཉམས་སུ་
 མྱོང་བུ་མ་ཡིན་པར་དོན་གསལ་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི།

ཆོག་ལམ་དུ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རང་གིས་ངོ་བོས་སྤྲོད་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་དང་།
 སྒོན་འཇུག་གི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་བར་ཉམས་སུ་སྤངས་
 པའི་མཐུས་འབྲས་སུ་རྣམ་མཁུན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་ནི། རྣམ་མཁུན་གྱི་ལེའུ་དངོས་གྱི་ལམ་
 རིམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལེའུ་དང་པོ་འདིའི་སྤྲུལ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་དངོས་ནི། འབྲས་སུ་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ལ་
 བྱེད་དགོས་པས། རི་རྒྱད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འབྲས་
 སུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །ལམ་རིམ་གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་མ་ལུས་པར་རང་རང་གིས་ངོ་
 བོས་སྤྲོད་པར་རྟོགས་པ་སྒོན་དུ་བཏང་ནས། རྒྱུད་ང་རྒྱལ་དང་མི་ལྷན་པའི་རྟེན་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་
 གྱི་ལམ་མ་ལུས་པ་ཤེས་པའི་རྟོགས་པ་ཡར་ལྷན་དང་། གཏུལ་བྱ་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པ་
 རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་བྱང་བ་དང་། བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ལ་ཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པའི་རྒྱ་དུས་མིན་དུ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྲོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་དག་
 སྒོམ་ལམ་གྱི་བར་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་མཐུས་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོངས་རྟོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་
 བྱི་སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་ལམ་རིམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐབས་གཉིས་པ་འཆད་
 པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་གྱི་སྤྲུལ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་པར།
 རི་རྒྱད་དུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས།
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ལམ་རིམ་གསུམ་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཞི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མེད་དུ་
 བཤད་པའི་སྒོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱང་། བྱེད་པར་དུ་དང་། ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ལ་
 ཡོད་པའི་དམན་ལམ་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཉིད་སྒོན་དུ་འགྲོ་
 དགོས་ཏེ། གཏུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་དེའི་ཐེག་པ་ཉིད་མངོན་དུ་
 བྱེད་དགོས་སམ་སྒྲུལ་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོག་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་རྒྱད་དུ་ཡང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་
 ལུས་པ། རི་རྒྱད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་ནས་གཟུང་
 སྟེ། གཞི་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་པའི་མིང་ཅན་སྒྲོ་འདོགས་སོགས་སྤྲོད་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་སྒྱུར་བ་ཉིར་
 བསྐྱོགས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རེ་རེ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་སོགས་དང་བྲལ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ས་བཅུ་པའི་བར་སྤེལ་མར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་འ

བས་བུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་
 གྱུར་པ་དེ་ལ་ནི་སྐབས་གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐབས་གསུམ་པ་འཆད་བྱེད་གྱི་
 མདོ་དང་བསྟན་པ་ཅན་གྱི་སྐས་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། དམན་པའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 སྐབས་གཉིས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ནས་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དེ་མངོན་དུ་
 བྱས་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བའི་བྱང་འདས་གྱི་ཉེས་པ་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་
 ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཉིད་སྐབས་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བའི་ཕྱིར། འོན་དམན་པའི་གཞི་ཤེས་ཉིད་སྐས་དོན་གྱི་གཙོ་བོར་འཆད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་མཁུན་པ་གསུམ་པའི་ལམ་རིམ་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་བྱུང་མོང་
 མ་ཡིན་པ་ལམ་ཤེས་གྱིས་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྟོགས་པ་འབྲུལ་མེད་དུ་བསྦྱེད་པ་ལ། དེའི་རྒྱ་
 དང་རྒྱ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པ་འདི་སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་
 པ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་མོད། མི་རྟག་སོགས་སུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སུན་མ་ལྷུང་ན་དམན་པར་ལྷུང་བའི་འཇིགས་པ་དང་
 བཅས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་མཁུན་པ་གསུམ་པོ་རང་གི་ལྷོག་པ་ནས་ཀྱང་ལམ་རིམ་ཆ་ཆར་
 བ་ཅིག་བསྟན་པ་སྦྱོར་དུ་རུང་ལ། མཁུན་གསུམ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་པོ་ཉིད་མངོན་རྟོགས་
 ལྷག་མ་རྣམས་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞུང་ཤིང་དུ་འཁྱེར་དགོས་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་མེད་ན་ལམ་གྱི་
 ཆ་ཤས་མི་ཆར་བའི་རིགས་པ་ལས་དང་། ཆོས་སྦྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་གྱི། མདོ་དོན་བྲན་པ་ལ་
 བཞག་ནས། །ཞེས་པའི་ལུང་ལས་སོ། །དེ་ནས་མངོན་རྟོགས་བཞི་པའི་ལམ་རིམ་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས་ཏེ། སྦྱོར་བ་བཞི་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་བྱུང་མོང་དུ་འགོ་བ་རྣམ་ཀུན་ཙམ་གྱི་སྒྲོམ་རིམ་དང་། སྐབས་
 བཞི་པ་ཉིད་གྱི་སྐས་དོན་དུ་ངེས་པ་རྣམ་ཀུན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་རིམ་མོ། །དང་བོ་ནི། སྒྲོམ་བྱ་
 རྣམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་པོ་འམ་གང་ཟག་དང་། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་། སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྒྲོམ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྦྱོན་དང་། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྦྱིའི་མཆོན་
 ཉིད་རྒྱས་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ། སྦྱོར་བ་བཞི་ཀ་ཡང་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་དེ་དག་གིས་བྱུང་པར་དུ་མ་
 བྱས་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དང་། ཞིང་དག་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་

སྒྱུར་བ་གསུམ་པོ་ཡང་རྣམ་ཀུན་ཙམ་གྱི་སྒྲིམ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་སའི་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་སྒྲོན་ལམ་རྫོགས་པའི་བྱིར་དུ་
དང་། ཞིང་དག་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་སྒྲོན་དང་བཅུད་གྱི་ཞིང་སྒྲོང་པའི་བྱིར་དུ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་
སྒྱུར་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་དང་དུས་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་སོ། །འདི་ནི་སྒྱུར་བ་བཞི་ཀའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དུ་བྱས་པར་
གསལ་ཡོད། །གཉིས་པ་རྣམ་ཀུན་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་རིམ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞུང་གང་གིས་བསྟན་
པ་དང་། ལམ་རིམ་རི་ལྟར་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ཡོད། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནས། ཟབ་མོ་བརྒྱད་
སྟོན་པའི་གཞུང་གི་བར་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཐར་ཆའི་སྐབས་སུ་ནི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་
པའི་དད་སོགས་ལྷ་ལ་ཐོས་བསམ་ལ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་གྱུར་ཞིང་། འདིར་བསྟན་རིམ་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་ནི་སྒྲུབ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་རིམ་ཆའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་རྗེས་
ཐོབ་གྱི་ཆ་ནས་བསྟན་ཅིང་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དད་སོགས་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
གྱུར་བས། ཐར་ཆ་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་རིམ་ཆ་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་
ལམ་དང་། བྱེད་པར་དག་ལས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་སོ། །དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་གི་
སྒྲོང་གཉིན་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་པའི་གཉིན་པོ་སྟེ། རི་སྐད་
དུ། རང་བཞིན་བརྟེན་ཅན་བདེན་ཞེན། །ཞེས་སོ། །ལམ་གསུམ་ཀའི་སྐབས་ཀྱི་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
རྟོགས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་སོ་སོའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དུ་མ་ཟད་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
ཡན་ལག་སྟེ་རྟོགས་ཅན་དེ་དག་ལ་བྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པས་ན་དེས་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་
འཇུག་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་གཉིས་པ་ལ། རྣམ་ཅེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ནི་སོ་སོར་ཡ་བྲལ་དུ་མི་རུང་བས་ན་
མི་མཐུན་བྱོགས་སྒྲོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཆ་ཆང་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་
ལྟར་སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ནི། རི་སྐད་དུ། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྷན་རྟེན་པ། །ཞེས་དེའི་མཉམ་གཞག་ནི།
མི་མཐུན་བྱོགས་སྒྲོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་ལ། དེའི་ཆེ་རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་
པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྱུར་ལམ་ནི་སྒྲོང་གཉིན་དེའི་ཡང་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་ཐོས་བསམ་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་སྒྱུར་ལམ་ཞིག་གོ། །སྒྱུར་ལམ་དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ནི། མཐོང་སྤང་རྣམ་པར་སྟན་

འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱར་ལམ་གྱི་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་སྦྱར་བ་འབྱུང་ལ། ཅེ་སྦྱར་གྱི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་སྦྱར་ལམ་ནི་དེའི་སྦྱང་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོགས་དང་། མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་མཐོང་ཅེ་དངོས་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་དུང་འབྲིན་པའི་འཇུག་པ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དུ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ལས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་
རྣམ་ཅེ་གཉིས་ཀའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་འབྱུང་ཞིང་བྱད་པར་ལམ་དེའི་སྐབས་སུ་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་སྦྱར་
པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་དེར་འཛོག་ཅིང་། དེ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་
སུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་དེའི་སྦྱང་གཉེན་དངོས་སུ་གྱུར་པའི་སྦྱར་འཇུག་
རིམ་པར་སྒྲུའོ། །གལ་ཏེ་འོན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྟན་པའི་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་སྦྱར་བ་དེ་དག་ལ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་སྦྱར་བ་སྤོང་ན་ནི་རྗེས་སྐྱོབ་དུ་འགལ་ལ། སྤང་ན་ཅེ་སྦྱར་དངོས་
སུ་ཐལ་ལོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ཉིད་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་གི་སྦྱང་གཉེན་དངོས་ཡིན་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་སྦྱར་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་
པ་དེའི་སྤང་གཉེན་དངོས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་ལམ་སྦྱར་འཇུག་གཉིས་དང་། དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
གྱི་ལམ་དང་། དེའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་རྣམས་རིམ་པར་འབྱུང་ལ། སྐབས་དེར་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་སྦྱར་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེར་འཛོག་ཅིང་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་རྒྱུ་པ་ཆེན་པོའི་
འབྲིང་རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་བཞག་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོ་སྒྲུས་གྱི་བར་དུ། རྣམ་ཅེ་གཉིས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མིང་ཅན་སྟེལ་མར་སྒྲུ་བ་
ཉིད་དུ་འཛོག་པར་རིགས་སོ། །ཡང་ཅུང་ཟད་རགས་པར་ཅི་ན། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀའི་སྤང་བྱ་ལ་
གཟུང་རྒྱུ་གཉིས་དང་། འཛོན་རྒྱུ་གཉིས་དང་བཞིར་བསྟུས། བཞི་པོ་རེ་རེ་ལས་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་
སྦྱར་པའི་སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་པོ་རྒྱུ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་དང་།
ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། གཞན་ཡིད་ཆེས་པའི་
ལམ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེས་ནི་སྦྱར་མཐོང་
སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཅེ་གཉིས་སྟེལ་མར་གོམས་པས་མངོན་རྒྱུ་གྱི་རིམ་པ་ཆད་ལ་མ་ཉམས་པ་

གཅིག་ཕྱང་བ་དེའི་ཆེ་སྒང་ཕྱི་རི་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བའི་སྒངས་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཕྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
 དང་། བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སོགས་སྒངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་རྣམ་ཅེ་
 གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་དུ་བཞག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྣམ་ཅེ་གཉིས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་བ་
 ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་ཕྱི་བའི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །མཐོང་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་
 སྒྲིབ་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་མངོན་པའི་ལུགས་
 དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་མང་པོས་བར་དུ་ཆོད་པ་རྒྱན་འདིའི་ལུགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྒངས་ཟེན་པའི་རྗེས་ཀྱི་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་དེར་
 གནས་ངན་གྱི་དྲི་མ་སུན་འབྱེན་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྒྲིབ་བ་འཛིན་ཅིང་། དེ་ལས་དེའི་ས་བོན་འཛིན་ས་
 པའི་སྒྲིབ་འཇུག་དག་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲིབ་དངོས་དང་། དེ་ལས་ཕྱང་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་
 པའི་ལམ་ནི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེའོ། །ཞེས་ཕྱི་བ་འདི་ནི་རྣམ་ཅེ་
 གཉིས་ཀའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་འཕགས་སེང་གིས་བཞེད་པ་དེའི་ཆེ།
 རྣམ་རྟོགས་སྒྲིབ་བ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་བྱད་པར་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་བ་དང་ཡོན་ཏན་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཞིབ་ཏུ་བྱད་པར་
 ལམ་གྱི་སྐབས་དེར་ཡང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་བསྐྱབ་པ་ལ་བར་དུ་
 གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མཉམ་
 བཞག་གིས་བསྐྱས་པ་དང་། སྒང་ཕྱི་སོ་སོ་ལ་ལྷོས་པའི་ཐག་སྒྲིབ་གི་གཉེན་པོ་མཉམ་གཞག་གིས་
 བསྐྱས་པ་དག་སྐབས་མང་པོར་ཤིན་ཏུ་ཡང་འབྱུང་ལ། དེ་དག་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པའི་སྒྲིབ་བ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། མཉམ་གཞག་དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྗེས་དྲན་དུག་དང་པར་བྱེན་བཅུ་སོགས་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསོགས་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུད་ལ་
 སྒྲིབ་པའི་རིམ་པའོ། །དེ་ནས་སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་དུས་
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྟོགས་ཕྱི་རྣམ་ཕྱང་གི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་
 བཤད་པའི་བྱིར། །འདི་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་པའི་

ནལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་མ་བཤད་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་ནི། སྒྲུ་གསུམ་དང་ཐིན་ལས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་
 འགོག་བདེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལས་ལྷན་པས་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་སྒྲོ་
 བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་མོད་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་
 ཡེ་ཤེས་གཞི་གདོད་མའི་དུས་ཉིད་ནས་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བཟོ་བཅོས་མ་སོང་བའོ། །འདི་དང་རྟོགས་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་རྫས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སོ་སོར་དབྱེ་མི་རུས་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་ལམ་སྒྲོམས་པའི་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པ་ཉིད་དོ། །འདི་དག་
 ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་མི་རུང་སྟེ། དོན་དམ་པའི་སྒྲུར་བཤད་པས་སོ། །ཡོངས་
 སྒྲུལ་གཉིས་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་རུས་ཀྱང་རྒྱན་འདི་དང་རྒྱད་སྟེ་མའི་གཞུང་དུ་གཏུལ་
 བྱ་གཞན་སྤང་གི་ཆ་ནས་གསུངས་སོ། །ཐིན་ལས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ནི་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ཐིན་
 ལས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དངོས་བཟུན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་གྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་དོན་བདུན་ཅུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཅུ་བའི་ཡན་ལག་རྣམས་
 རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། ཉིང་ལག་སོ་སོའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བདེ་སྟག་ཏུ་རྟོགས་
 རུས་པའོ། །དང་པོ་རྣམས་ནི་མདོའི་སྤྲུལ་དོན་དང་། གཉིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་དོན་དེ་དག་མཚོན་
 བྱེད་དུ་མདོ་ལས་དངོས་སུ་བཟུན་པའོ། །འདི་དག་ལ་སྡེ་ཆོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་རྣམ་
 མཁུན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་ལ་ནི་ཅུ་བ་ཐེག་ཆོན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེ་ལས་གྲུས་པ་ཡན་
 ལག་ལྷ་བུའི་ཆོས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་གདམས་ངག་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་བར་དུག་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྒྲུབ་པ་བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆོན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་མདོ་དང་རྒྱན་གཉིས་ན་མི་གསལ་ཡང་། དང་པོ་
 གསུམ་སྒྲོན་སེམས་དང་། ལྷན་མ་བཅུ་དགུ་འཇུག་སེམས་སུ་མདོ་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ཉིད་ལེགས་
 སོ། །སྒྲོན་སེམས་ལ་སྒྲོམ་པས་ཟིན་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་ཤིང་། འཇུག་སེམས་ལ་སྒྲོམ་པས་ཟིན་
 དགོས་པའི་དེས་པ་ནི་བྱུང་ས་དང་སྒྲོད་འཇུག་གིས་བཤད་པ་ཉིད་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་གདམས་ངག་གི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མ་ནི་སྦྱར་བའི་ལམ་སྟེ། འདི་བདེན་
 པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་ན་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
 དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། གཟུང་བ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རང་རྒྱལ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱར་ལམ་སྟེ་གསུམ་ལས། བྱི་མ་འདི་ལ་བོད་
 གཞན་དག །མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་སྦྱར་ལམ་དང་། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 དགོངས་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་དབུ་མ་པའི་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། བྱི་མ་དེ་
 འདི་ནས་གསུངས་པའི་བྱུང་ཆོས་ལྷ་ལྷན་ནོ་ཞེས་དང་། ཡང་གཞན་དག་བྱམས་པའི་ཆོས་བྱི་མ་
 ནས་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གོ་ཆོད་པོ་མ་བཤད་ཟེར་མོད་བྱམས་པའི་ཆོས་ནས་གསུངས་
 པའི་སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་སྤང་བྱ་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་དང་དོས་འཛིན་དེའི་གཉེན་པོ་སྦྱར་
 མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་འཆད་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདིར་བསྟན་གཞི་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་སོགས་ནས་
 གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཀྱན་བཏགས་སོ་སོའི་དོས་འཛིན་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་འཛིན་
 ཚུལ་རྣམས་དྲང་པོར་འཆད་ཤེས་ན་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 དགོངས་པ་སོར་བཞག་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་འདིར་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་
 ནི་ཆོས་བཟོད་སྒྲན་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་གི་དབྱེ་བ་དང་མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་
 ཚུལ་རིམ་ཅན་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཆད་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་གྱི་དེས་འབྲེད་དགག་རྟོག་བཞི་
 དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་བཤད་ཀྱང་རང་གི་དོ་བོ་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་སྟེ།
 གཞུང་རྩ་འགྲེལ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་སྒྲིབ་པ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་དེས་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་རྟོན་དུ་རུང་བའི་
 བྱིར་རོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་ནི་བྱམས་ཆོས་པས་སྒྲིབ་བྱ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
 ཤེས་དང་། དོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མེད་པར་དགག་པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྒྲ་མ་
 ལྟར་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བར་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྦྱི་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་

གཤེགས་སྒྲིང་གི་ངོས་འཛིན་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པས་མི་བཞེད་ལ། འཁོར་ལོ་
གསུམ་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ལུགས་ཀྱི་དེའི་ངོས་འཛིན་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཉིད་དུ་འཆད་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཅིང་། བསལ་བཞག་མི་དགོས་པ་དང་གྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་བསལ་
དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀ་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིར་སྐབ་པའི་རྟེན་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་
དང་། དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོགས་ལ་འཆད་པ་ནི་འཕགས་སེང་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་བཞེད་པའོ། །
འདིར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་
བ་ཕྱོགས་སྣ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་། སོ་སོར་མ་ངེས་པ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆོས་སྐབ་པ་སོ་
སོའི་བྱེ་བྲག་གི་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། དྲི་མ་དང་བཅས་
པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་གཅིག་ལུ་ཉིད་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོར་
འཆད་དགོས་པས་སོ། །འདིར་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་གི་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོགས་
སྐབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡེ་ཤེས་ནི་ཤུའི་ས་མཚམས་བཞག་པ་ནི། དམིགས་པ་དག་པ་
གོང་ནས་གོང་དུ་འགོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སོ་སོའི་
ཆོས་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་
རང་རང་གི་འགལ་ལྷའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་
རྗེས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་མ་སྒྲེས་ཅམ་གྱི་ཆོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་དང་། དེ་ཉིད་རིང་དུ་གོམས་དགོས་པ་
སྒྲོམ་སྤང་གིའོ། །དེ་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་འདི་ཡན་ཆད་དུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ལྟ་བོ་དག་གི་འབྲས་བུ་
མཐར་ཐུག་པ་ལྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆར་གཅིག་གོ། །
དེ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། ཆེན་པོ་གསུམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་
འཛིན་པ་མདོ་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ཉིད་དུ་གོ་བར་བྱ། དེའི་འོག་ཏུ་གོ་འཇུག་ཆོགས་ངེས་འབྱུང་
གི་སྐབ་པ་བཞི་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསོག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆར་
གཅིག་ལྟེ། འཕགས་སེང་གིས་སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དགོངས་པ་ནི། དེ་ལ་གོ་
ཆ་ནི་བསམ་པ་དང་། འཇུག་པ་ནི་བརྟོན་འབྲུས་དང་། ཆོགས་ནི་བསམ་སྒྲུར་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟེ། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད། ངེས་འབྱུང་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་

རོན་ཏེ། འབྲས་ལུ་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོག་མཐོན་སྐྱབ་ནི་རང་ལྷོག་
 བས་པས་དེ་ནས་ཀྱི་ཆོག་མཐོན་པས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཐོན་གོམས་པའི་སྒྲིབ་ས་ཀྱིས་ས་བཅུའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལ་བཅུ་རང་གི་རང་
 གི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་དེས་པར་སྒྲིབ་དགོས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པར་སེམས་སོ། །གཉིན་པོའི་
 ཆོག་མཐོན་སྐྱབ་གཉིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཐོན་དངོས་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་
 འབྲས་དང་། ལམ་རིམ་གོང་མའི་ཁ་སྐོང་དུ་སྐྱུར་བའི་ཆེ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷ་མོ་ན་སྐྱབས་
 དང་བོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་དག་གིས་མཆོན་བྱའི་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་ལུ་ཉིད་དུ་མཆོན་པའི་
 མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་ཟེན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བཅུ་
 གཅིག་པོ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་མ་ཆང་བ་
 མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས། མཆོན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཅན་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཇི་ལྷ་མོ་མཆོན་པའི་
 མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་འཆད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་
 ཅན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་མཛོན་རྟོགས་རྒྱས་པར་བཤད་
 བས་དེ་དག་ཇི་ལྷ་མོ་ཤེས་པའི་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་
 གཉིས་ཏེ། ལྷ་མོ་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་དོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་རྒྱུ་མེད་པ་
 དང་མཐུན་རྒྱུ་ཆང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་ལ། གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་།
 གསུམ་པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་སྤྱོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་ཅན་ཆེད་དུ་གཉིས་
 བས་མི་སྒྲིབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། འབྲས་ལུ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་
 ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ཀྱང་རྒྱ་ལམ་ཤེས་རང་གི་ལྷོག་པ་དངོས་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པས་ན། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་
 ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་མོ། །ལམ་དེ་དག་ལམ་ཤེས་དངོས་མིན་ནོ། །
 ཇི་ལྷ་མོ་ན་མཆོན་བྱེད་དུ་བཞག་ཅིན། དེ་དག་ལའང་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཆང་མོད།
 འདིར་མཆོན་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ནི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཀ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་དང་།
 རྟོགས་པར་དང་། སྐྱེ་མེད་དུ་དང་། མཛོན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ནས་ཇི་ལྷ་མོ་བཞིན་དུ་

ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པས་ན་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པ་མེད་དོ། །
 དེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉན་རང་གི་ལམ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་སྦྱར་མཐོང་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་
 སྒོ་ནས་ཤེས་ཤིང་འདེའ་བར་བྱ་ལ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱང་མེས་ཀྱི་ལམ་ནི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་
 ཀྱི་སྒོ་ནས་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྟན་ནོ། །ལམ་གསུམ་པོ་བྱང་མེས་ས་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆོ་རྟོགས་རིགས་འགལ་བར་འཛིག་པ་ནི། མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིགས་
 ཡིན་མིན་གྱིས་འབྱེད་ལ། རྟོགས་པ་གསུམ་པོ་མི་འགལ་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནས་དང་། མཛོན་པ་ནས་
 གསུངས་པའི་དམིགས་རྣམ་དོན་གཅིག་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐབས་གཉིས་པའི་
 སྐབས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་རྒྱ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་མེད་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་མི་འབྱུང་བ་ནི། ཇི་སྲིད་
 རྟོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ལ། ད་ནི་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་ལམ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 དེའི་བྱང་བར་གྱི་ཆོས་དང་། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བྱང་བར་གྱི་
 ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཇི་ལྟར་སྦྱང་བའི་ཚུལ་དང་དེ་མ་སྦྱངས་པར་རྒྱ་ཡེ་
 ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་ནི་སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་མཚོན་བྱེད་
 ཆོས་དགུ་པོ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། སྐབས་གཉིས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྲིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་དང་།
 འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བ་དང་། མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་
 འདེའ་བར་བྱ་བའི་ལམ་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་རིགས་མཐུན་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་ན་
 སྲིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་གནས་པ་དང་། འབྲས་ལུམ་ལ་རིང་བ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་
 དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། སྐབས་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་དང་མཐུན་པའི་སྒོམ་ལམ་ལ་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །འོ་ན་
 འདིར་དགོས་པའི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱར་བ་ནི་གང་ཞུགས་པ་ལས་སྒོམ་ལམ་དེའི་རྟོགས་
 རིགས་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་གང་སྟམ་དུ་དོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྦྱར་བ་དང་། ཞུགས་

འབྲས་མཐོང་ལམ་དག་རིམ་པར་བསྟན་ནོ། །མཐོང་ལམ་དེའི་རིགས་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་
 ལམ་ནི་སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་སོགས་དོན་གཅིག་པས་འདིར་
 བསྟན་མི་དགོས་ལ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 སྒྲིམ་པའི་ལམ་བརྟགས་པའི་མཐར་བཟུང་བ་ནི་སྐབས་འདིར་གོམས་པར་བྱས་ན་རི་སྐད་བཤད་
 མ་ཐག་པའི་ཉེས་པ་དག་དང་བཅས་པར་འགྱུར་སྲིད་པའི་བྱིར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་དོ། །
 གལ་ཏེ་འོན་འདིར་བསྟན་པ་ནི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་སྐབས་གཉིས་པའི་སྐས་
 དོན་གྱི་གཙོ་བོ་གཞི་ཤེས་ཉིད་དུ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེའི་དགོངས་པ་ཅི་ཞེ་ན།
 སྐབས་གསུམ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཇུག་ཡུལ་གཞི་ཤེས། འཇུག་པ་སྦྱར་བ། ཞུགས་འབྲས་
 མཐོང་ལམ་གསུམ་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་བྱགས་ལ་ངེས་པར་བསྟན་ཅིང་། སྟོན་དགོས་པ་
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཞི་ཆོལ་གྱི་སྐབས་ནས་ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་བྱེད་དུ་
 ངེས་པར་ཤེས་ཤིང་གོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱན་
 གྱི་མཚན་བརྗོད་ཉིད་ནས་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཐའ་དག་གྲུབ་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ཡན་
 ལག་དང་བཅས་པར་མ་འདུས་པའི་སྐས་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་ནི་རྒྱན་འདིར་མི་འབྱུང་བ་
 ལ་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་མཚན་བྱེད་གྱི་ཆོས་སུམ་ཅུའི་སྟོན་སྒྲུབ་
 ལ་བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་རགས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ཟིན་པ་དེའི་འོག་དུ་སྒར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་
 མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེའི་རྟོགས་པ་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟེན་དགོས་ཚུལ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
 དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་དབང་ཐོབ་བྱིར་དུ་སྒྲིམ་པ་རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་
 བ་དང་། སྤོང་གཉེན་དངོས་སུ་གྱུར་པས་དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོམས་པ་ཅེ་མོའི་སྦྱར་བ་དང་
 གཉིས་སོ། །དང་པོ་དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་སུ་བསྒྲིམ་བྱ་རྣམ་པ་ནས་མཚན་ཉིད་གྱི་བར་
 གསུངས་པ་ནི། སྦྱར་བ་བཞི་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱས་
 བས། དང་པོ་ལ་དོན་རྣམ་མེད་དགག་གི་ཆ་དང་། ཤེས་རྣམ་མ་ཡིན་དགག་གི་ཆར་གྱུར་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲོར་བ་བཞི་ཀའི་བསྒྲོམ་བྱ་དངོས་སུ་མདོ་གཞུང་ནས་མི་འཆད་ལ། བྱི་མ་ལ་
 རིགས་གྱི་དབྱེ་བ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་
 གསུམ་དུ་མདོ་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ། །དེ་དག་གི་
 སྐབས་སོ་སོ་ན་ཆོས་མདོན་པར་གསུངས་པ་དང་སྒྲོར་བའི་ལྟོག་ཆ་ནས་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པའི་
 བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཤེར་བྱིན་ནས་གསུངས་པའི་ལྟོག་ཆ་ནས་ནི་བྱང་སེམས་
 འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ནི་འདིར་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པར་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་དོན་བསྒྲུབ་པའི་
 མདོན་རྟོགས་སོ། །བསྒྲོམ་བྱ་ཤེས་རྣམ་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲོར་བ་བཞི་ཀ་ལ་བྱུང་བྱེད་
 དུ་འགྲོ་བའི་ཆོ། རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བས་ཆོག་ལམ་ནས་ས་བཅའི་བར་དུ་བསྒྲོམ་བྱར་བྱེད་པ་དང་།
 སྒྲོར་བ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཆོ། འདི་
 ལྟར་ཐོག་མར་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
 དེ་དང་སོགས་ལཱི་ངོ་བོར་སྒྲེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་
 བའི་སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི་ཅེ་མོའི་སྒྲོར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ནི་མཐོང་སྒྲུབ་སུན་འབྱེན་
 བའི་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཅེ་སྒྲོར་དངོས་དང་། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
 སྒྲོམ་སྒྲུབ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་རྣམ་ཀུན་དང་། སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་དུའི་མཉམ་
 གཞག་གི་སྒྲོར་འཇུག་ནི་ཅེ་སྒྲོར་དངོས་ཡིན་པ་སོགས་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་ཆར་ལ་རྣམ་ཅེ་གཉིས་ཀ་
 སྒྲོར་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ། །ཤེས་རྣམ་དེ་གོམས་བྱེད་གྱི་སྒྲོར་བ་རང་གི་དབྱེ་བ་ལ་ནི་ཤུར་
 བཤད་ཀྱང་བསྟན་ལྟར་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་བསྟན་མི་གནས་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། མི་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་
 བ་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ཡང་མི་གནས་པ་ནི། ཡུལ་ལ་མི་གནས་པ་དང་།
 ཡུལ་ཅན་ལ་མི་སྒྲོར་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ཏེ། འདིར་བཤད་པ་དང་བུམས་ཆོས་པར་བ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རྣལ་
 འབྱོར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བྱུང་བར་མི་སྒྲུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་འདིར་ཡོངས་གྲུབ་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྒྲོང་དུ་འཆད་
 དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་ནི་ཡོངས་

གྲུབ་ལ་མཚན་འཛིན་འགོག་བྱེད་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཆེ་ཡོངས་གྲུབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྔོན་མ་རང་
 གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲིང་བྱུང་བྱས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་
 གྲུབ་པའོ། །སྒྲུབ་སྒྲིབ་པའི་པ་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོག་མར་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བ་སྒྱུའི་རྣམ་གཞག་
 རོས་བཟུང་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་ཐོག་སྒྱུར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱད་ལ་སྒྱུ་བའི་གོ་རིམ་འཆད་པ་ནི།
 ཐོག་མར་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཉམ་བཞག་ནས་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཐོག་སུ་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་པའི་རྟགས་སོགས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་མང་པོ་རོས་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་
 སྒྲུབ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་འདི་རྟོག་པ་དགུ་སྒྲིང་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 བམ། རི་ལྟར་རྣམ་ཐོག་སྒྱུར་བ་འཆད་བྱེད་དུ་འཐད་ཅེན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་ཐོག་སྒྱུར་བ་ནི།
 རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཆེ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་མི་འགལ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཟབ་མོ་
 དེ་དག་མི་འགལ་བར་རོས་འཛིན་པ་ལ་དོན་དམ་པར་སྤང་བུ་མི་སྒྲིང་བ་དང་། ཀྱན་རྫོང་མ་
 བརྟགས་གཅིག་སུར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་ཀྱན་གྱི་
 སྒྲོམ་ལམ་རོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དེ། སྒྲུབ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་
 མཉམ་ཉིད་གྱི་སྒྱུར་བ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྫོགས་སྒྲིབ་
 སྒྲུངས་གསུམ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་
 དང་དུས་མ་ཡིན་པ་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལ་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པས་རྣམ་ཀྱན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་ལེགས་
 པར་གྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་ཀྱན་གྱི་སྒྱུར་བ་སྤང་བུ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་སྒྲུབ་འབྱེན་པའི་གཉིན་
 པོར་བསྟན་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ། དེ་དག་གི་སྒྲིང་གཉིན་དཔོན་སུ་གྲུར་པའི་ཅེ་སྒྱུར་གསུམ་ལས། དང་
 པོ་སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དཔོན་ནི་མཉམ་གཞག་ནི་ཆ་ནས་རོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་མདོ་དང་
 རྒྱན་དུ། རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་སོགས་བྱུང་བར་ལམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ནི། སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་
 དཔོན་ཉིད་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཤན་ཏི་པ་
 སོགས་གཞན་དག་ནི་ཅེ་སྒྱུར་མཚན་ཉིད་པ་འཆད་པའི་སྒྲོན་དུ་དེའི་རྟགས་སོགས་ལན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་
 རས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཅེ་སྒྱུར་དཔོན་འཆད་བྱེད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་
 སྒྱུར་འཆད་ཚུལ་ལ། སྤང་བུའི་དབྱེ་བས་སྒྱུར་འཕྲུག་བཞིར་འབྱེད་ཚུལ་དང་། མཐོང་ཅེ་དཔོན་ཉིད་

ངོས་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་འདིར་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བྱུར་པའི་མཐོང་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་མི་
 བཞེད་པ་མ་ཡིན་མོད། ཐེག་ཆེན་སྒྲློར་བས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དངོས་
 སུ་མི་འཆད་པར་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་རིགས་གྱི་བསྟན་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། རྒྱས་འཛིན་དང་། བཏགས་
 འཛིན་གཉིས་སུ་ངེས། དེ་རེ་རེ་ལ་གཟུང་བ་འཛིན་པ་ལ་རྒྱས་བཏགས་སུ་འཛིན་པ་གཉིས་གཉིས་
 སུ་ངེས། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་དང་། རྒྱལ་བྱང་གི་ཕྱོགས་
 གཉིས་གཉིས་སུ་ངེས། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲིམ་སྤང་གི་ཆ་གཉིས་གཉིས་སུ་ངེས།
 དེ་དག་གི་རྒྱལ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ལ་ལྟོག་པ་དང་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་སྐབས་དང་པོར་མ་
 བྱུང་ཡང་། འདིར་འབྱུང་བ་ནི་སྤར་སྒྲོང་མཐོང་གི་སྤང་བྱ་སོ་སོར་མ་བྱེ་ཡང་། འདིར་བྱེ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཕྱོགས་ལས་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་དང་། གཏགས་པའི་རྒྱ་ལ་
 བཞེན་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ། འདིར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རྒྱས་བཏགས་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 བར་བྱས་ནས་སྒྲེ་འཕགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཤེས་
 དགོས་ཤིང་། སྒྲིབ་ནི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས། ཡུལ་ཅན་ལ་གཟུང་
 བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པ་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་ངེས། ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་འཛིན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་
 གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ཀ་ཡང་། ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་དེའི་ཆེ་འཛིན་པར་འདུས། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་གཟུང་བ་མེད་ལ་
 འཛིན་པ་ཡོད་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་བྱར་བྱེད། གཟུང་བ་དེ་མེད་པས་འཛིན་
 པ་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་རྒྱལ་རྒྱུན་དབུ་མའི་ཤེས་བྱ་དང་། འདིར་བཤད་པའི་མཐོང་སྒྲིམ་ཅེ་སྒྲློར་
 གྱི་ཤེས་བྱ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཟུང་འཛིན་གང་དུ་ཡང་མི་
 འཆད་པ་བུམས་པའི་ཆོས་གྱི་བརྟན་འཆད་ཁོ་ནར་མ་ཟད། རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་རྟོག་གའི་ལམ་ནས་མི་
 འཆད་པའི་ཆེན་ཡང་བརྟན་འཆད་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་རི་ལྟར་བྱེ་
 ཡང་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་ནི། མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་སྒྲློར་བའི་ལམ་གྱི་
 དང་། བྱི་མ་གཉིས་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་འཆད་པ་ནི་རྟོག་པ་ལྟ་རགས་དང་།
 སྤང་དགའ་སྒྲུའི་དབང་དུ་མཛད་པར་གསལ་ཡོ། །མཐོང་ཅེའི་སྒྲློར་བ་ཉེར་བསྟོག་ཆོས་མཆོག་ལ་

རོས་འཛིན་པ་ནི། མདོན་པར། གཉིས་པོའི་བར་དུ་རྗེས་སྐྱོད་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། །
 འདིར་ནི་རྗེས་སྐྱོད་མང་པོས་བར་དུ་ཆོད་པས་ཤེས་པར་སྤྲོད། །གཉིས་པ་མཐོང་ཅེ་དངོས་ནི། རྟོག་
 པའི་ས་པོན་གྱིས་དངོས་གཉིན་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་
 མེད་ཀྱང་། གོ་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུབས་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་བསྟན་ནས་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
 གྱི་བཞེད་པའོ། །སྒྲུབས་འདིར་སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་གྱི་འབྲེས་དོན་ལ་དྲི་མ་བྱེད་སྒྲེ་མེད་པར་གསུངས་
 པ་ནི། སྒྲེ་བཞེན་པ་ཉིད་ཏེ། དྲི་མ་སྤར་ཡོད་གཉིན་པོས་བྱེད་པར་བྱར་མེད་པ་དང་། སྤར་མེད་མི་
 སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་མི་དགོས་པ་ནི། བསལ་བཞག་མེད་པའི་དོན་དང་། ཡང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་
 བདེན་པ་སྤར་ཡོད་བསལ་མི་དགོས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་སྤར་མེད་བཞག་མི་དགོས་པ་
 ཡང་བསལ་བཞག་མེད་པའི་དོན་ཏེ། །ཤེས་བྱེད་ནི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་མཐའ་དག་ནི་གདོད་མ་
 རས་ཡོད་མ་སྤྱང་བ་དང་། ཡོད་མ་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་གདོད་མ་ནས་བྱུབ་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། དྲི་མ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གྱི་གཞུང་།
 འགོག་པ་མེད་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་གྱིས་སོགས་ཆན་པ་གཉིས་རྩ་བར་གསུངས་ལ།
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དབུས་མཐའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་མེད་ལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
 དོན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རི་སྒྲོན་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི། །གང་སྤྱིར་ཆོས་
 མེད་དེ་ཡི་སྤྱིར། །གང་སྤྱིར་ཆགས་སོགས་དེ་དག་ལས། །དེས་འབྱུང་ཆགས་སོགས་ཡིན་པར་
 དགོངས། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོབ་པ་མེད་ན་དེས་པར་འབྱུང་དགོས་པ་འགལ་ལོ་
 ཞེ་ན། སྤར་སྒྲེས་བེན་གྱི་སྒྲོབ་པ་སྤང་དགོས་སུ་མེད་ཀྱང་། སྤར་མེད་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་མི་
 དགོས་པ་ནི། དེ་མི་སྒྲེ་བའི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གདོད་མ་ནས་བྱུབ་པས་
 ཡིན་ལ། འབྱུང་དགོས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཡེ་ཤེས་
 མདོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་དྲི་མ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྤྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་སྒྲེ་བའི་
 ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ནུས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་འགལ་བ་དང་། འབྲུལ་ངོར་

ཡང་མེད་ན་གདོད་མ་ནས་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་རྣམས་ནི། རི་རྒྱད་དུ། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་དེ་མ་གྱུར། །
 ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་རྣམ་དག་དེ་མ་གྱུར། །འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་འཆད་ཚུལ་མཐའ་དག་ནི།
 བཤད་མ་ཐག་པའི་ལུང་རིགས་ལས་དང་། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པར་སྒྲུ་ལ།
 བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་གྱི་རྟོག་པ་ནི་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྲེད་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་རྩྭ་པ་ནི་
 བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་ལན་འདེབས་གྱི་སྒྲོ་ནས་སེལ་དགོས་པ་ཉིད་དུ་གིང་རྟའི་སྒྲོལ་
 ཆེན་དག་ལས་གསུངས་པ་བཞིན། སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 འོག་ཏུ་གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཅེ་སྒྱུར་གྱིས་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་ལ་བརྟན་པ་
 ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དང་། དེ་ཐོབ་ནས་སྤར་བཤད་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཇི་སྟེད་པ་རྣམས་ཅིག་ཆར་དུ་སྒྲོམ་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ་སྟེ། འཕགས་པས་ནི་ཆོགས་ལམ་ཀྱང་བཞེད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་
 གྱིས་ཅེ་མའི་སྒྱུར་བ་སྟེན་སོང་གི་བྱུང་བར་ལམ་ལ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་འཆད་པའི་
 ཆེ་མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཐག་བསྐང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བའི་
 གཉེན་པོ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་དང་། རྣམ་གཡེང་གིས་སྒྲོ་ནས་མཐོང་ཆོས་
 ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་སོགས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་མང་པོ་བ་དང་། སྤར་བཤད་པའི་སྒྲེ་མེད་
 གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཇི་སྟེད་པ་དང་བྱུང་དུ་སྒྲེལ་ནས་རིམ་ཅན་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའོ། །
 སྒྱུར་བ་བཞི་ཀའི་སྒྲུབས་གྱི་ཆོས་སོ་སོ་བ་རྣམས་གྱི་ནི་སྒྱུར་བ་སོ་སོའི་རང་ལྡོག་ནས་ངོས་འཛིན་གྱི་
 མཆོན་བྱེད་དུ་མངོན་རྟོགས་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདིར་
 སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་མཆོན་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའོ། །བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང་
 གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ་སྒྱུར་བ། དངོས་གཞི། རྗེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་དན་པ་དུག་སྟེ་ལྟ་ནི་ལྟག་
 པའི་ལྟ་ལ་ངོས་བབྱང་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་གཞི་ནི།
 བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་། རྗེས་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྒྱུར་བ་སྟེ། སྤར་བཤད་སྒྲེ་མེད་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་སྟེད་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པར་དུན་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་
 པ་སྒྱུར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་ཅིག་ཆར་དུ་སྒྲོམ་པའི་དོན་ནོ། །སྤར་

མ་ནམས་མདའ་ཤུག་དུག་གིས་པདྨའི་འདབ་མ་འཕྱགས་པའི་དཔེས་མཚན་པར་བཞེད་ཀྱང་།
 ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་སྟོན་པ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྐབས་འདིར་
 གཅིག་མཛོན་དུ་བྱས་པའམ་བྱེད་བཞིན་པ་ན། གཞན་འགའ་ཞིག་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པའམ། མི་
 བྱེད་པ་མི་སྟོན་པར་དཔེ་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གོམས་
 པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། དཔེ་ཉིད་ལས་གསལ་པར་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་པོ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སུ་
 གྲུབ་པོ། །པོད་ཕྱི་མ་གང་དག་རྒྱན་མཐའི་སྐབས་ཡིན་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། སྒྱིན་སྟགས་གྱི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་བྱ་ཚེས་དབྱིངས་གྱི་
 རོས་འཛིན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་བྱམས་པའི་ཚེས་གྱི་གཞུང་གིང་
 དུ་སྒྲུང་བས་སོ། །འོ་ན་སྒྲུང་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་གོ་རིམ་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་
 རམ་ཞེ་ན། དེར་བཤད་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གིང་། འདིར་བཤད་པ་ནི་
 བྱེད་པར་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། སྒྱི་ཙམ་ནས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དག་ཚེས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ནི། གཞུང་འདིའི་ཙུ་འགྲེལ་དང་།
 གོང་འོག་ཀུན་ན་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུར་བ་བཞི་གོམས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་
 མ་ལ་འབྲས་བུ་ཚེས་གྱི་སྒྱུ་འབྱུང་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་ཚེས་བཞིའི་སྒྲོན་ས་
 འཆད་པའི་ཚུལ་ལ། དོན་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་ཚེས་གྱི་སྒྱུ་སྟེ། འདི་དག་གཞན་སྒྲུང་གི་ཆ་ནས་ངོས་མི་
 འཛིན་པར། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཉིད་གྱིས་བསྐྱས་པས་ན། རང་དོན་གྱི་དང་དོན་དམ་པའི་སྒྱུ་ཞེས་བྱ་
 ལ། འཆད་པའི་ཆེ་དང་ལྡོག་པའི་དབྱེ་བས་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སྒྲོ་བུར་
 གྱི་བྱི་མས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གསར་བུང་གི་ཆ་ནས་ཚེས་གྱི་སྒྱུ་ཞེས་འབྱེད་པར་ངེས་ལ། དེའི་ཆེ་ངོ་
 བོ་ཉིད་གྱི་སྒྱུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་གི་སྒྱུ་གསུམ་ཀ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྒྱུ་དང་ཐ་
 མི་དད་པར་འཆད་པས་སོ། །རྒྱན་འདིར་ཡོངས་སྒྲུལ་གྱི་སྒྱུ་གཉིས་པོ་གསུལ་བྱ་གཞན་སྒྲུང་གི་ཆ་
 རས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲུར་བཤད་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་གསུལ་བྱ་ཉི་བའི་
 བསམ་བས་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་མཚན་དཔེ་ནི་འབྲས་བུའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་
 བཤད་པར་བྱ་གིང་། སྒྱིན་ལས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། འདིར་བཤད་པའི་

དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་ནི་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྟེ།
མདོ་ནས་གསུང་པའི་གོ་རིམ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་བདུན་ཅུའི་སྔ་སྔ་བ་དག་གི་ལམ་རིམ་རྟོགས་པར་སྒྲ་བའི་ཚུལ་ནི།
དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་། གདམས་ངག་བཅུ་དང་། སྒྲུབ་པའི་རྟོན་རྣམས་ལ་རྒྱ་
འབྲས་གྱི་རིམ་བཤམས་དག་ཆང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ཐ་མ་ཕྱིན་ལས་གྱི་ས་མཆོམས་རྒྱས་
པར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་བར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཞན་དག་གི་ཡང་ལམ་རིམ་
རྟོགས་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཆང་བ་གོང་འོག་ནས་ཁ་སྐྱང་བ་དང་། ཆང་བ་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་མ་
ཐག་པ་ལྟར་རྒྱ་མཆོན་དང་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྔ་སྔར་བྱེད་པས་མི་ལྟོས་ཤིང་། རྣམ་དབྱེད་གྱི་སྒྲོ་ལ་
གཤིན་ཞིང་ལྷན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། རྒྱལ་ཡུམ་དུག་དང་དེ་སྒྲས་ཤེར་ཕྱིན་མདོ། །གངས་མང་པོ་དང་ཡན་ལག་
བདུན་ཅུའི་གངས། །སྟོན་མཛད་གཞུང་འདིར་དངོས་བསྟན་སྟོང་བ་ཉིད། །རི་བཞིན་སྒྲ་ཡིས་བཤད་
གང་གཞིར་བཞག་པ། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཆོན་འཛིན་འགོག་ཕྱིར་ཏེ། །ཤིན་ཏུ་སྒྲས་པའི་མདོན་
རྟོགས་རྣམ་བརྒྱད་པོ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་རི་བཞིན་མིན་པའི་སྒྲས། །གང་བཤད་འདིར་བྱོན་
དོན་དམ་རྣམ་ངེས་གྱི། །ལེའུའི་དོན་དུ་ངེས་པར་དམ་བཅའ་བ། །ཁོ་བོའི་གཞུང་ཡིན་མདོན་རྟོགས་
རྒྱན་བཟང་པོར། །མཁུན་པ་གསུམ་པོའི་རྟོགས་དང་མྱོང་བྱར་ཆོས། །ཤེས་རྣམ་ལས་གཞན་མེད་
པར་དགག་པ་ལ། །བཤད་པའི་གོ་སྐབས་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་གདོད་ནས་ཡོད་མ་
མྱོང་བ་ཉིད། །དོན་དམ་བདེན་པར་ཡི་ནས་གནས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དབྱེད་སྒྲོ་ཡིས་བསལ་བཞག་མི་
དགོས་པར། །རྒྱན་གཞུང་འདིར་བཤད་གཞི་ཡི་གནས་ཚུལ་ཡིན། །ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀུན་མ་
རྫོགས་དང་། །རྫོགས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྒྲ་དང་ནི། །རྟོག་པའི་ཆོས་ཀུན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
དང་། །ཡོངས་གྲུབ་ལས་གཞན་དོན་དམ་བདེན་ཡོད་མིན། །གཞན་ཡང་གཞུང་འཛིན་གཉིས་དང་
དེ་འཛིན་གྱི། །རྣམ་རྟོག་གཉིས་ལས་སྤང་བྱ་གཞན་མེད་དང་། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་
དེའི་གཉིན་པོ། །ཡོད་མ་ཡིན་པ་བྱམས་ཆོས་ཀུན་གྱི་གཞུང་། །འབྲས་སུའི་དུས་སུ་སྒྲ་གསུམ་ཕྱིན་
ལས་བཅས། །བདེན་པར་འཆད་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གྱི། །ཆོས་ཉིད་ངོས་འཛིན་མཛད་པའི་

སྐབས་ཡིན་མོད། རྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་དངོས་མེད་
གཞན་གྱི་དངོས། རི་བཞིན་སྒྲ་ཡིས་རྟོང་པར་བཤད་པའི་ཆོ། ཆོས་ཀྱི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་
འཆིང་བ་ལས། ཀྱུན་ནས་ཀྱུན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བྱེད་ཡིན། ཞེས་བུམས་ཆོས་རྣམ་པ་ལྟེན་གཞུང་
གི་སྒྲ་འདོགས་སེལ་བའི་ཚུལ་དང་། མདོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་རི་ལྟར་སྒྱེད་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་
ཏེ་བཤད་པ་ལས། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བཤད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ། །

༣༣། ལྷ་སྟེ། ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་བྱང་ངེས་འབྱེད་མཁས་ཤིང་། རྫོང་རི་གདན་དུ་མདོན་
པར་སངས་རྒྱས་ནས། རིམ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་མཛད་པ། མ་ལམ་བུམས་པའི་སྒྲ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། བུམས་ཆོས་རྣམ་གསུམ་དབུ་མའི་ལམ་ཆེན་པོ། མོས་དང་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་
སྒྲོན་རྣམས་ཀྱི། རྫོང་བཅུན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱད་སྒྲར་ལུང་བསྟན་བྱེད། གཞུང་གསུམ་བྱང་ངེས་འབྱེད་
ལ་སྒྲ་བ་སྟེས། ཞེས་མཆོད་པར་བཙོད་ཅིང་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་སྒྲོམ་སྒྱེད་འབྲས་ཀྱི་ལམ་རིམ་
མདོར་བསྟུས་ནས་འཆད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱན་གཞུང་རྩེ་མ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག རྩེ་མ་
མཛད་གཞུང་གི་ལམ་རིམ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་གོ རྒྱང་པོ་གཉིས་ཏེ།
རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། རི་ལྟར་རྩེ་མ་པའི་ཚུལ་ལོ། རྒྱང་པོ་ནི། རོན་ཤེས་སོགས་ཏེ། རྣམ་
དབྱེ་བདུན་གྱི་སྒྲ་ནས་ཆོས་འདིའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་
བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་སོ། ལུས་སུ་གྱུར་པའི་འབྱོར་པ་ལྟ་བོ་དེ་གང་ཞེ་
ན། འགྲེལ་པ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། བྱེད་བྱ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། བསམ་པར་བྱ་བ་
དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གྱུབ་པ་རྟོག་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས། ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་དོན་འཆད་པ་པོ་བོད་སྟེ་མས་
བཤད་པ་དག་སྤངས་ནས། འདིར་འཆད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི། རྒྱབས་འགོ་ནས་བྱང་ཆུབ་
ལེའུའི་བར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རགས་པ་ཅམ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། རྟེན་བྱེད་
པར་བྱེད་པ་ལ། བསྟུས་པའི་དོན་ཆེན། གལ་ཆེ་བའི་དོན་ཆེན་མང་པོ་དག་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་པ་

ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཆོལ་གྱི་ལེའུ་མན་ཆད་གྱི་དོན་ནོ། །བསམ་པར་བྱ་བ་ནི།
 དེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ལེའུ་སྟགས་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་གྱི་དོན་ཏེ། །
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་སྟགས་འགལ་འདུ་སྟོན་མེད་མང་
 དུ་གསུངས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་ཏེ། རྟོག་གཏི་སྟོ་ལ་ལྟོས་པའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་སྟགས་གྱི་ནི།
 རྒྱན་འདི་ནས་འབྱུང་བའི་བསྟན་བྱ་ཐ་རགས་རི་སྟེད་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཁོ་
 ན་ཡིན་གྱི། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། འཛིག་རྟོན་འཁོར་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཡིན་
 པའི་དོན་ནོ། །ལྟ་བུ་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དཔེ་ལྟ་དང་སྒྱུར་བས་ནི། རྣམ་དབྱེ་བ་རྒྱུད་པའི་དོན་
 ཡང་མཆོན་པར་རུས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཆོན་གྱི་སྒྲུབ་ཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་དགོས་པའི་
 དོན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དཔེ་བཞི་དང་སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་ནས་བསྟུས་པའི་དོན། ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྒྲུབ་གྱི་
 དྲང་ངེས་བྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆོག་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་རྒྱན་སྟགས་དང་།
 གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་སྟགས་ཏེ། ཡི་གེ་ནི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པར་དཀའ་བ་དང་། དོན་ནི་
 ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བ་དང་འདྲ་བར་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། བཀའ་བསྒྲུབ་པའི་
 ལེའུ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་བཀའ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངོས་
 འཛིན་ནི། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དག་ཆོགས་པའོ། །རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སངས་རྒྱས་
 ཉིད་འགྲུབ་པ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་སྟགས་པ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་བསོག་པ་ལ་
 རག་ལས་པའོ། །དེ་ལ་མི་མོས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་ཆོགས་དེ་ཙམ་
 ལ་སྟེད་ལུག་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་གཏན་ཁྱུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། དམན་པར་
 རིགས་ངེས་པ་དང་། ཅུང་ཟད་མ་ངེས་པ་དག་ཀྱང་སྟེ། དེ་དག་གི་ངོར་རྒྱ་ཆེ་བ་བཀའ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་
 དགོས་པའོ། །ཟབ་པ་ལ་མི་མོས་པ་ཡང་དེ་དག་ཉིད་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་དག་ནི། བྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ་སྒྲག་ནས་དེའི་ལམ་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་
 རྒྱལ་དག་ནི། དོན་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ལམ་ལ་སྒྲག་ནས་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བ་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་སྟོན་པའི་དཔུ་མ་པ་དག་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྟོང་དུ་འཆད་པ་དག་
 ལ་སྒྲག་ནས་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རིགས་

པས་དབྱུང་བཟོད་ན། ཟབ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་དུ་མི་བཞེད་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྒོ་ངོར་གིང་རྟེན་
སྒོ་ལ་ཆེན་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཟབ་མོ་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཡང་། མཐར་ཐུག་དོན་
གཅིག་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱན་འདི་ཙམ་པ་ལ་འཇུག་
བའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་ཟེན་ནས།

གཞུང་དངོས་ནས་འབྱུང་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
དངོས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བྱུང་བའི་དོན་ཆེན་
བྱེད་བྱ་ཏུ་ངེས་པ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ལས་ལམ་སྲ་མ་སྲ་
མ་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་དག་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་མཆོག་གི་
སྐབས་སུ་འགོ་བས་ནི། རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ནི་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
པ་འབྱུང་དོ། །དེ་ལས་འཇུག་པ་པའི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མིང་
ཅན་དོན་དམ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་གཉིས་
རྒྱད་ལ་སྒྲིས་པའི་འཕགས་པས། རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱེས་གསུམ་བསྐྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་།
རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གཏོན་སོགས་མཐུ་གྲུབ་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པས་ན། གནས་པ་གསུམ་ལ་
གནས་ནས་དེ་དང་དེ་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །གནས་པ་གསུམ་ནི། མི་དགེ་བའི་ཆོས་དང་འདོད་
པས་དབེན་པ་ཆངས་པའི་གནས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ལྟའི་གནས་
པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཟུང་བ་འཕགས་པའི་གནས་པའོ། །མཐར་དེ་ལྟར་ཐོབ་
པའི་འཕགས་པས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་སྒྲིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱའི་རྣམ་རེལ་སྒྲོན་རྣམ་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྲུབ་པ་དང་། ཞིང་
སྒྲོང་བའི་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་ནས། སྤིང་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་བྱང་རྒྱབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །དག་
པ་ས་གསུམ་ནི་འབྲས་བུའི་བྱང་ཆེན་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། ཉེ་བའི་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་མིང་བཏགས་
ནས་བྱང་རྒྱབ་ལེའུར་བསྐྱས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་གྲུ་དང་ས་ཡི་འོག་ཏུ་མ་སོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་རོ་
གཅིག་པས་ན། བྱང་རྒྱབ་རྗེས་མཐུན་པར་བཞག་པའོ། །དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ས་དེ་དག་ཏུ་

ཡིད་དང་། འཛིན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གནས་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཉམ་
 པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་མི་འཆད་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་གྱུར་མ་ཐོབ་པ་ལས་སོ། །གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ན་དེ་བརྒྱུག་གོ། །ཞེས་ཀུན་
 གཞིའི་གནས་གྱུར་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དགྲ་བཅོམ་པའི་ཆེ་ན་མི་
 དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སྤངས་པས་འབྲས་སུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལོག་པར་
 བཤད་མོད། དེའི་ས་བོན་གྱི་ཆ་སྤོངས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས་ན་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་
 ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་མ་རུས་པའོ། །རྣམ་སྒྲིན་ལོག་པའི་ཆེ་དེའི་རྣམ་ཤེས་སུ་མི་རུང་བས་ས་བོན་གྱི་
 ཆ་རི་ལྟར་འཛིན་ཅི་ན། འགལ་བ་མེད་དེ། མིའི་སྤྱིད་པ་ནས་ལྟར་འཆི་འཕོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉེན་
 པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་སོ། །འོ་ན་ལྟག་བཅས་ཀྱི་ཆེ་ས་བོན་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་
 དུ་མི་བྱེད་པའི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྟག་མེད་ཀྱི་ཆེ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་
 དང་མེད་པའི་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལུང་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུའི་སྐབས་སུ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །མཐའ་ཡས་པ་རོལ་ཆོགས་རྣམས་ལེགས་
 བསགས་ནས། །ཆོས་ལ་སེམས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་ངེས་ཕྱིར། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས། །དེར་སྤང་སེམས་ཙམ་ལ་ནི་ཡང་དག་གནས། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །
 ཞེས་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ངོས་བཟུང་། སྒྲོ་དང་ལྟན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་
 ལྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་པས་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་གཉིས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། བྲལ་བ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་དབྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྒྲོ་དང་ལྟན་པས་མི་
 རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྟོབས། །རྟག་ཏུ་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་སོང་བ་ཡིས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་ཆོགས་
 ཆང་ཆིང་རྣམས། །དུག་སྒྲན་ཆེན་པོས་དུག་བཞིན་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲིམ་
 ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་འགྲེལ་བ་ལས་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིར་བོད་
 རྒྱ་མ་དག །བྱམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་པོར་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞི་དང་། ལམ་དུ་སྤྱང་བ་
 སེམས་དང་། འབྲས་དུས་སུ་གནས་གྱུར་བཞིན་པས་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ངོ་ཞེས་དང་། གྲུབ་པའི་

མཐར་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་འདི་དག་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དཔུ་མར་གསུངས་པ་དང་། དབྱིས་གཉིན་
 ཀྱིས་མདོ་ལུང་མང་པོ་བྱངས་ནས། དཔུ་མ་འདིའི་གོང་ན་དཔུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་མེད་པར་
 གསུངས་པ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་ངོས་འཛིན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 བཤད་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་
 སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐར་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་། སོ་
 སྟེའི་རྣམ་ཤེས་ལ་གང་སྒྲུང་སྒྲུང་མཁན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་རྒྱད་སྟེ་མ་ལས་གསུངས་པ་དང་།
 འཇུག་པར་སེམས་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་རང་ལུགས་སུ་བཤད་པ་དང་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གང་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཆོས་མེད་པར་གསུངས་པ་
 དང་། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ནི་ཐོག་མེད་སྟེ་མཆེད་དང་། ཐུགས་གྲུང་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྟོལ་གང་
 ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་རིགས་པས་དབྱུད་མི་བཟོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྩོམ་སྟོན་པའི་
 སྒྲགས་གཞུང་ཀུན་ནས་གསུངས་པ་དང་། གནས་གྱུར་ནི་བསྟོད་ཆོགས་སུ་མ་ཟད། འཇུག་པར་
 ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གནས་དང་། གྱུར་པ་ནི་འཁོར་འདས་སུ་བཏགས་པའི་
 ཆོས་གང་ཡང་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བའི་ཆེ་མ་རྟེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཡང་བོད་བྱི་མ་དག་ན་རེ། དུམས་ཆོས་བར་པ་ནས་གསུངས་པའི་དཔུ་མའི་ལམ་གྱི་ངོས་
 འཛིན་དེ་རྗེ་ཙམ་གོམས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟུར་ལམ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་སྟེབ་ཅིང་། དམན་པའི་ཐར་
 ལམ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆང་བར་མ་བསྟན་པས་སོ། །དེའི་
 ཤེས་བྱེད་ནི་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ལ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྟོང་བའི་གོ་སྐབས་
 མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་དོན་ལ་བྱུང་
 བར་མི་བྱེད་པའི་སྟེབ་བྱེད། བྱུང་བར་འབྱེད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 འཇུག་པར། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་གྲུབ་པས། །དང་པོར་ཤེས་བྱ་བཀག་པར་མཛད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་མདོ་སྟེ་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་
 བཤད་ནས། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེ་ལང་ག་ཤེགས་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་

པ་དང་། མདོ་སྡེ་ལྷོ་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་པ་ན་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཁེགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 མདོ་སྡེ་ལྷོ་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་པ་ཉིད་འཐད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། གཟུགས་བརྒྱུག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་
 དྲངས་དོན་ཉིད། ཅེས་པ་གཟུགས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཇུག་པར་སྒྲོས་པའི་མཐའ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་བྱ་གཅིག་ཉིད་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། བུམས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་འདི་དག་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ན། སྒྲོས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད། ཅེས་
 སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དག་གིས་དགག་བྱ་སྒྲོས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གི་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཡེ་ཤེས་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟངས་ནི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་ལ། རྣམ་ཤེས་
 གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ནི་འགོག་དགོས་གྱི་སྤང་བྱ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ལ་སྒྲོལ་གཉིས་ཀ་
 ཡང་འཆད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མི་སྤང་བའི་བྱིར། སྒྲོལ་གཉིས་གྱི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་
 གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། ཆོས་བདེན་སྟོང་གིས་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རང་
 བཟོར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདི་ལ་སྟོང་ཉིད་གྱི་ངོས་འཛིན་དེ་འདྲ་དཔུས་མཐའ་སོགས་གང་ནས་
 ཀྱང་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། མེད་པར་དགག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ལུགས་འདི་ལས་ཀྱན་བཏགས་
 ཁོ་ནར་འཆད་གྱི་དོན་དམ་དུ་འཆད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་
 མེད་པར་དགག་པ་ནི་སྒྱི་མཚན་ཁོ་ནར་བཞེད་པའི་བྱིར་དང་། འཇུག་པར་ཡང་རྟོག་པས་སྒྲོ་
 བཏགས་པའི་མེད་དགག་ནི་དོན་དམ་དུ་མི་རུང་ལ། གནས་ཚུལ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་མེད་དགག་ཞིག་
 གལ་ཏེ་ངོས་འཛིན་ན་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། ཡང་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འདོད་པ་ཡང་གཏིང་མ་ཚུགས་པ་སྟེ།
 དེར་བཏགས་ན་གནས་ཚུལ་དུ་གྲུབ་པ་འགལ་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་པར་འགལ་བས་སོ། །བདེན་
 གྲུབ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་མི་རུས་པར་འཆད་པ་ཡང་གཏིང་མ་ཚུགས་པ་སྟེ། ཆོས་འདིར་
 ནི་གང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གདོད་མ་ནས་བདེན་འཛིན་གྱིས་སྟོང་པར་འཆད་པ་གཞན་སྟོང་
 ཟབ་མོའི་འཆད་ཚུལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། ཡོད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དགོངས་པ་
 ཉིད་དུ་སྤང་བས་སོ། །སྒྱིར་ནི་བདེན་ན་ལྟ་ཞོག །ཡོད་ན་སྤང་མི་རུས་པ་ནི་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་
 དགོངས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇུག་པར་གཉིས་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། །

འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེས་བྱམས་ཆོས་པར་པ་གསུམ་
 ཏུ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་དང་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་བཤད་པ་དེ་
 ཕྱོགས་སུ་མར་བྱས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམས་ཆོས་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 གཞན་དབང་ཏུ་བཤད་པ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མི་སྤང་བ་དང་། གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་འམ་ངོ་བོ་ནི་
 ཡོངས་གྲུབ་ལ་འཆད་དགོས་ཆུ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་བའི་དགོངས་པ་ནི་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པར་
 འཆད་པ་དེའི་ཆེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པ་འཆད་དགོས་ཏེ། ཆོས་གཅིག་གི་གནས་ཚུལ་
 སེམས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སེམས་པ་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་
 ཤེས་དེ་ཡོད་ན་གཞུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་ཏེ། ཆོས་གང་ལ་གཅིག་ཡོད་ལ། ལ་ལ་དག་
 མེད་པར་འཆད་པ་ནི་དབུ་མའི་ལུགས་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཡོད་
 དང་། གཉིས་མེད་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་། བདེན་གྱུ་བ་དང་། བདེན་མེད་སོགས་ལན་
 ཚུན་བརྟེན་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལྷོས་གྲུབ་ཏུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོས་གྲུབ་ཀྱི་གོ་བ་
 ཡང་། ཆོས་གཅིག་གྲུབ་པའི་ཆེ་ཀྱན་གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་མ་གྲུབ་ན་ཀྱན་མ་གྲུབ་པར་འཆད་
 དགོས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པ་ནི། །གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །འཆད་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། རིགས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བ་
 རང་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རང་
 ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཡོད་པར་གང་གིས་འགྱུར། འདིའི་ཡོད་པ་སོགས་གནོད་བྱེད་
 རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞུགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་པར་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པ་ལས་གྲུབ་པོ་ཞེས་
 ཟེར་མོད། འོ་ན་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོ་བས་ཀྱང་། གཞུང་འཛིན་མེད་པས་དེའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པོ། །
 འདི་ནི་ངེས་པར་ཟེར་དགོས་ཆུ་ཡིན་ལ། ལྷ་བའི་དེ་ལྟར་གསུངས་དགོས་ཆུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྲུབ་ན། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་མི་གཏོགས་ན་ཡར་
 ཞོག། །གཏོགས་ན་དེ་ཡང་རང་སྟོང་དུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཆར་
 བར་འདོད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ནི་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་མ་ཡིན་གྱི།
 ངེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་འཆར་པའི་མགོ་རྩུ་བ་ངེས་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གོམས་པས་

ཆོས་ཤེས་གྱི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་རི་སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པར་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་
 ལྟར་ཤེས་པ་ན། གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བསམ་གཞི་དུ་ཅི་ཞིག་སྒྱུ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱི་གོ་བའང་། གཟུང་
 འཛིན་གྱི་གནས་ཚུལ་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མི་སྟོང་པ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་
 གྱི། གཟུང་འཛིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲི་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་དོན་ལ་གཉིས་
 ཏེ། དབུ་མའི་ཚུལ་ལུགས་གཉིས་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ཆེ་དོན་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲགས་གྱི་ཆེ་
 ཆོས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྟོལ་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་
 གཟུང་འཛིན་དུ་མ་འདུས་པའི་ཤེས་བྱ་རང་སྟོང་དུ་འཆད་རྒྱ་མེད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་
 བས་ཡོད་མ་སྟོང་པར་ཐག་གཅོད་པ་ནི། ཤེར་མདོའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། དེས་ཡོད་པ་སྟོ་
 འདོགས་གྱི་མཐའ་ཁེགས་ཤིང་། ཡོད་མ་ཡིན་དེ་ཡང་། རིགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་སོགས་གྱིས་
 བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གནས་ཚུལ་ཉིད་ལ་གྲུབ་པས་ནི་མེད་པ་བསྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐའ་སེལ་བར་
 བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དབུ་མ་མི་བཞེད་ལ། དེ་འདྲ་དེ་
 གནས་སྐབས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་བཤད་ཀྱང་། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དུ་ནི་མི་
 བཞེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་སྒྲ་བའི་ཞབས་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱེད་ཅོད་ལ་ཆགས་པའི་བྱིར། །
 མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་བྱིར་ན་དེ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་དང་། རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། །
 རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །ཅིས་གསུངས་ལ། མཚན་འཛིན་སེལ་བྱེད་
 གྱི་དབུ་མའི་དོས་འཛིན་དེ་ལས་མ་ཆང་བ་དང་ལྷག་པ་འཆད་ཚུལ་བུམས་ཆོས་བར་པ་ན་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་དབྱེད་ཟབ་མོར་གྱུར་པ་དག་ལ་སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། གཟུང་འཛིན་གྱི་
 མཚན་མའི་གྲངས་དང་དོས་འཛིན་ཡང་། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་དེ་ལས་
 གཞན་ཟབ་རྒྱས་ཅན་རྟོང་པར་དཀའ་བས་དེ་ཉིད་བཟུང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམས་ཆོས་
 བར་པ་ནས་གསུངས་པའི་དབུ་མའི་བཞུགས་ཚུལ་དེ་སྒྱིར་གསང་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་
 ཀུན་དང་མཐུན་ཞིང་། བྱེད་པར་གྱུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་མཛད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་དགོངས་
 འགྲེལ་ཀུན་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དོན་དམ་བུར་སེམས་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་གཞུང་སྒྲ་བའི་སྟོན་
 གསལ་དང་བཅས་པར། གང་ཟག་དང་། ཆོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་

རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཉིད་སྤྲུགས་ཀྱི་དབུ་མར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་
 ལས་དོན་དེ་ཉིད་ཐད་སོར་བཞག་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཞན་
 ནི། །འོད་གསལ་མ་ཡིན་རང་བཞིན་ལ་བརྟུན་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་སྤྲུགས་ནས་
 གསུངས་པའི་གཟུང་འཛིན་དེའི་དོས་འཛིན་དུ་མ་འདུས་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཟླ་བས་
 བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གཟུང་འཛིན་དུ་མི་
 བཞེད་པའི་ཚུལ། འཇུག་པར་རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁུན་ཚུལ་བཤད་པའི་
 སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །ཅུང་སྟོང་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོལ་གཉིས་འབྱེད་པ་པོའི་གསུངས་དང་མི་མཐུན་
 པའི་ཅུང་སྟོང་། འཕགས་པ་ལྷ་དང་དུས་ལོར་འགྲེལ་ཆེན་ནས་བྱུང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཤན་འབྱེད་
 མི་མཐུན་པའི་ཅུང་སྟོང་དོ། །དང་པོ་ནི། འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་སྟོལ་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་གཞུང་ན་
 གཅིག་ལ་རྟག་ལྟའི་སྟོན་གྱིས་དབུ་མར་མི་རུང་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་ཆད་ལྟའི་སྟོན་གྱིས་དབུ་མར་
 མི་རུང་བའི་དགག་བཞག་སོ་སོ་ནས་གསལ་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོལ་གཉིས་ཀ་
 ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་པེས་འབྱེད་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་བྱིར་དང་། སྟོལ་སོ་སོ་
 ལ་རྟག་ཆད་གྱི་ཉེས་པས་གོས་པ་ག་ལ་སྟི། འོན་ཀྱང་སྟོལ་གཅིག་ཏུ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
 ལ་ལབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སྟོམ་བྱུང་གི་གོམས་བྱར་བཤད་པ་དང་། སྟོལ་གཅིག་གིས་སྟོང་པ་
 ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། སྟོལ་གཅིག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་
 དང་། གཅིག་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཆེ་བར་ཐལ་བའི་རྟོན་ཚུལ་གཉིས་ནི་རྒྱུད་ཉིད་ལས་གསལ་བར་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུར་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཐབས་ཡིན་ན། །རྒྱུ་ལས་འབྲས་སུ་གཞན་མིན་
 བྱིར། །དེ་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་སྤྲུགས་དང་། བརྟག་གཉིས་སུ་དེ་རྩེས་དབུ་མ་
 བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ལབ་པའི་དབུ་མ་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཤེས་པའི་
 འོག་ཏུ། དེ་རྩེས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བསམ། །ཞེས་སྟོལ་གཉིས་ཀར་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆེ་མཐུན་པར་གསུངས་ལ།
 ལར་བྱིན་རྒྱུད་པའི་ཆེ་མེད་པར་དགག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་རིམ་
 ཅན་དུ་སེལ་རྒྱས་པར་བཞེད་པ་ལ་ལྷགས་སུ་མི་མཐུན་པ་མ་བྱུང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་མདོ་
 རྒྱན་དེ་དག་ཏུ། རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །ཅེས་དང་། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་དུ། །ཡོད་

པར་མ་ཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །ཞེས་འགལ་བ་ཅན་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་
 ཅི་ཞེན།གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་ཤེས་བྱུང་གཞིར་འཛིན་པ་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། རྣམ་འགྲེལ་
 གཉིས་ཀ་ལས། སྒྲ་མ་སེམས་ཅམ་དང་། བྱི་མ་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་གསུངས་ལ། བྱུང་
 གཞི་གཉིས་ཀ་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་སྤྱུང་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཀྱན་བཏགས་ལས་མ་འདས་པས།
 རྟོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །མཐའ་བཞི་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་བ། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་བ་
 ཡིས་རིགས། །ཞེས་པ་དབུ་མའི་སྒྲོལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོལ་གཅིག་གིས་ནི་
 ཡུལ་གྱི་མཐའ་བྲལ་ལ་དགོངས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་གྱིས་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཐའ་བྲལ་ལ་དགོངས་སོ། །
 གལ་ཏེ་བྱུང་ཤིང་མེད་ན་མེ་མི་འབྱུང་བའི་དཔེས། ཡུལ་གྱི་མཐའ་བྲལ་མ་རྟོགས་པར་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 མཐའ་བྲལ་མི་རྟོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བཞེད་པར་ངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ།
 འཛིན་པ་ཀྱན་བཏགས་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། ལུགས་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་
 བྱུང་བར་བྱུང་བྱུང་གྱུང་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བུམས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་མི་ཤེས་
 སུ་མི་རུང་བ་འགའ་ཞིག་མདོར་བསྟུས་པའི་ཚུལ་དུ་བཤད་ནས།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུར་བཤད་པ་དང་།
 ཤེས་དཀའ་བའི་དོན་ཆེན་སོ་སོ་བ་རྣམས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་བོ་ནི། མོས་པའི་ལེའུ་ནས། སྒྲུབ་
 པའི་བར་གྱིས་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བཙུ་བའི་བར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པ་ནས་འཆད་ལ། ཐབས་ལྡན་ནས་པར་བྱིན་དང་། བསྟུ་དངོས་བཞི་དང་། བྱུང་ཚུབ་
 བྱོགས་མཐུན་རྣམས་གྱིས་ས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པ་ཉིད་བཤད་དོ། །གཞུང་འདི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་དུ་སྒྲི་ཅམ་ནས་འཆད་
 དགོས་ཀྱང་། གཞུང་འདིར་ཐེག་དམན་དུ་ཞུགས་ནས་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་རིམ་དང་།
 གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་ཐུན་མོང་བ་དག་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་རང་རྒྱལ་
 དང་། སྒྲིད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་ནས་འཇུག་པའི་
 ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །ལྟ་བ་དེ་དམན་པ་སྒྲིད་པ་མཆོག་དང་སྒྲུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཐེག་པ་

ཆེ་ཆུང་གང་གི་ཡང་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་དུ། ཤེས་
པར་བྱ་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བཤད་པའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །ལྷ་བ་སེམས་ཙམ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་
བྱང་སེམས་མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན་འཇུག་སྟོམ་མ་བཟུང་ན། དམན་པར་ལྷང་སྟོང་པས་དེ་དེས་
པར་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དབུ་མའི་ལྷ་བ་སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ནི་སྟོན་སེམས་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་དེས་པས་དོགས་པ་དེ་མེད་པ་དང་། བྱང་སའི་ཚུལ་བྱིས་པ་ལེན་དེ་
ལྷ་བ་སེམས་ཙམ་སྟོན་པའི་སྐབས་ན་ཡོད་པས། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆོག་འདི་ལ་སེམས་ཙམ་ལུགས་
ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་ཆན་སོ་སོ་བ་དག་འཆད་པ་ལ་ཐོག་མར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ནི། བྱམས་ཆོས་པར་བ་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས། རྣམ་ཤེས་ལ་ཀྱན་
ཚྭ་བའི་ཆོས་སྤྱད་སྤྱང་བ་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཀྱན་ཚྭ་གྱི་བདེན་པ་མེད་ཅིང་། དེར་སྤྱང་
གི་རིག་པ་ཉིད་ཀྱན་ཚྭ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་གང་སྤྱང་བ་དེ་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་དོན་དམ་མེད་ཅིང་། དེར་སྤྱང་བའི་རྣམ་རིག་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལ་ནི་བདེན་
པ་གཉིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟོན་འཕགས་ལུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་། འཇུག་
པར་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་སྤུལ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་མོ་འཛིན་པས་
རུང་དེ་འཆད་པར་བཞེད་ནས་མཛད་པའོ། །ཀྱན་ཚྭ་བདེན་པའི་འཛིན་ཚུལ་དེ་ཙམ་ནི་སེམས་
ཙམ་པའི་སྐབས་ན་འང་ཡོད། འཛིན་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་དབུ་མའི་སྐབས་ཡིན་པར་སུམ་ཅུ་པའི་རབ་
ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་ན། རི་སྐད་དུ། སེམས་ནི་གཉིས་
སྤྱང་བ་སྟེ། །ཆགས་ལ་སོགས་པར་སྤྱང་བའོ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྤྱང་བར་འདོད། །ཅིས་
གསུངས་པ་དེའི་ཆོ། རྣམ་ཤེས་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་སྤྱད་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་དང་
དེའི་ཐ་སྟོན་དུ་བྱས་པ་ལ། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་
སྤྱང་མཁན་གྱི་སེམས་སྤྱི་མི་ཤེས་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་དང་དེར་སྟོབ་བྱས་པ་ལ་ནི། ཀྱན་
བྱས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྷ་བའི་རྣམ་བརྟགས་དེ་དེ་འདྲའི་
ཀྱན་བྱས་པའི་སྟོང་པ་ལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །འཆད་ཚུལ་སྤྱི་མ་གཉིས་སེམས་

ཅམ་པ་ལ་ཡོད་ལ། གསུམ་པ་ནི་དབུ་མ་ནས་སོ། །ཡང་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་པ་ལ་དད་སོགས་སུ་
སྤང་བའི་རྣམ་རིག་དད་སོགས་རང་མཚན་པར་འཛིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་སྒྲེས་པ་དེ་ལ་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དད་སོགས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ནི་ཀུན་བཏགས་རྣམ་བཏགས་སུ་འཛིན་ཏུ་མེད་
མོད། ཡེ་ཤེས་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཀ་བཞག་ཀྱང་
འགལ་བ་མེད་ཅམ་མོ། །འདིར་རྣམ་ཤེས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྤྱང་བ་དེ་ལ་ནི། གཟུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཅམ་ཞིག་ནི་སེམས་ཅམ་
བས་ཤེས་ལ། ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཅེས་
བྱ་ཞིང་། དེ་ཅམ་ཞིག་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་མཚན་ན་ཡོད་ལ། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཚན་ཉིད་པར་འཛིན་ལ། དེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཐ་
སྤྱང་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་མ་གསུངས་པས་
ན། གཉིས་མེད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གཉིས་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ། ཉོག་མིན་མི་ཉོག་མ་
ཡིན་པ། །ཞེས་མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། ཇི་སྤྱད་སངས་མ་རྒྱས་པ་དེ་སྤྱད་དུ་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཡོད་པས་རྗེས་ཀྱི་ཆེ་
གཉིས་སྤང་འབྱུང་མོད། འདིའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འཛིན་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་
པའི་སེམས་གཞན་ནི། །འོད་གསལ་མ་ཡིན་རང་བཞིན་ལ་བརྟུན་དོ། །ཞེས་སེམས་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་
ཆ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་
མཐའ་དག་ལ་དེ་ལྟར་འབྱེད་པ་ནི་བསྟན་པ་ཅོས་འདི་དག་གི་གཞུང་ཤིང་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
འཆད་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ། ཆོས་འདི་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྒྱིར་རྩོམ་ཐེག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སམ་སྒྱུ་འེའི་
རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སྒྲན་མ་མཆིས་པའོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་
གཏོགས་པའི། །གང་ཕྱིར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ཆགས་སོགས་དེ་དག་ལས། །ངེས་འབྱུང་
ཆགས་སོགས་ཡིན་པར་དགོངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་དབེར་ན། འདོད་ཆགས་ལ་ལྟོས་
པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད། སྒྱིར་ཆོས་དབྱིངས་དང་། བྱེ་བྲག་ཀུན་རྫོབ་པའི་

ཆགས་ལ་སོགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་དངོས་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་དེ་གོམས་
 པ་ན། ཉེན་བརྟན་བྱས་ཟིན་འབད་ཚུ་ལ་སྒྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས། གོམས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རང་གི་ཡེ་
 ཤེས་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་ལ་མེ་དང་། གསེར་ལ་དཔུལ་ཚུ་སོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། གཏན་ཆེགས་དེ་དག་གིས་སྒྱུབ་
 བྱེད་ནི། ཀུན་རྫོབ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །
 དེའི་བྱུང་འབྲེལ་ཡང་། བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གོམས་པ་
 ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཁེལ་རུས་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཇི་ཅམ་གོམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རུས་པ་མེད་
 བོ། །དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནི། དོན་དམ་པའི་འདོད་ཆགས་སྒྱུ་གནས་
 པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་པའི་དེར་གནས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་རང་ཉིད་རང་གི་ངོ་
 བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཇི་སྐད་དུ། གང་ཕྱིར་ཆགས་སོགས་དེ་དག་ལ། ཚུལ་བཞིན་འཇུག་
 པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་དེས་ན། །ངེས་འབྱུང་ཆགས་བྲལ་ཡིན་པར་དགོངས། །
 ཞེས་འདིར་གསུངས་པ་དེ་ནི། སྒྱུད་ལས། ཇི་ལྟར་ན་བར་ཚུ་ཞུགས་པ། ཚུ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགུག་པ་
 ལྟར། །ཞེས་སོགས་མནན་པ་གཉེན་པོར་ཆེ་བ་དང་། སྤུངས་པ་གཉེན་པོར་ཆེ་བ་ཞེས་པ་དེ་དང་
 དོན་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་ནི། འདིར་རིགས་པའི་སྟོབས་ལས་དང་། ཅིག་ཤོས་དབང་གི་
 གནད་དུ་བསྒྱུར་པ་ལས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་ཞལ་མཐོང་བའོ། །དེ་དག་གི་རིགས་པས་འདི་ལྟར་ཡང་
 ཐོབ་ལྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི། །དགོ་སོགས་ཡོད་པ་མིན་དེའི་ཕྱིར། །དགོ་
 སོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་ནི། །མཐར་ཕྱིན་བྱེད་པོ་དགོ་སོགས་ཉིད། །ཅེས་སྒྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཀུན་
 རྫོབ་པའི་ཆགས་སོགས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་ལ། དགོ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
 ནི་དེའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མཐུན་པར་ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་
 ཉིད། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སོ། །དབྱེན་ཐ་སྙད་དུ་བདེན་པ་དང་། དེར་ཡང་བརྟུན་
 པ་གཉིས་ལས། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གིས་བཏགས་པ་དང་། འཕྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱ་དང་གྲུབ་
 མཐས་བཏགས་པ་དག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཟླ་མ་འདི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པར་འཇོག་ཀྱང་། །ཐ་སྙད་དབང་བཅན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་དེར་མི་འཇོག་ལྟེ། ཀུན་རྫོབ་དུ་བརྟུན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སོ། །དབྱེ་ན། དོན་
 དམ་དངོས་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་གཉིས་ལས། ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་པ་ལ་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་ལ་
 དེ་དང་དེར་སྒྲུབ་པ་དག་གོ། །ཕྱི་མ་འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་དབང་བཅན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་བཏགས་མཚན་
 ཉིད་པར་འཛོག་དགོས་པ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་གང་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་གནས་
 ཚུལ་སེམས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་
 དུ་ན་གཟུང་བ་བཀག་པས། འཛོན་པ་ཁེགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་འཛོན་གཉིས་ཀ་གནས་
 ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་ལུགས་འདི་དག་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་
 དགོས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཡང་ག་ཤེགས་ལས། ཆོས་ལྟ་དག་དང་རང་བཞིན་གསུམ། །རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། །བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ནི། །ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་བསྟུས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལས། ལྟ་ནི། མིང་དང་། རྒྱ་མཚན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོས་འཛོན་པར་བཤད་པ་ལས། མིང་ནི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་དང་དེ་
 དག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཏེ། གཞུང་འདིར་བཞེད་དོན་འདུ་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།
 རྒྱ་མཚན་ནི། མིང་གྲོ་བུར་བ་བཏགས་ཡོད་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་ཞིག་ལོགས་ན་ཡོད་པར་
 ཞེན་པའི་བཟུང་བྱ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ནི་གཟུང་འཛོན་ཀྱན་བཏགས་སུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་ཉིད་དེ་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
 དག་གོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱེ་ན་གདོད་མ་ནས་
 གྲུབ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
 ཀྱིས་གསར་དུ་བླངས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །འདི་དག་གསང་སྟགས་སུ་འང་ངེས་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བཅན་ཐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་། རིགས་པས་བཤིག་ནས་
 སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཞག་གིས་སོ། །འཛོག་ཚུལ་སྟུང་མ་དེ་གོ་ཆོད་པར་མི་འདོད་པ་ནི་བོད་ཕྱི་
 མ་དག་གི་ལུགས་ཏེ། རྣམ་དབྱེ་བྱེད་དགོས་སོ། །ལྟ་བུའི་ངོས་འཛོན་ནི། གདོད་མ་ནས་གྲུབ་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་པོ། །
 འདི་ཡོངས་གྲུབ་གོ་ཆོད་པོར་མི་འདོད་པ་ནི་གཞུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་དོར་བྱ་ཁོ་ནའོ། །

རང་བཞིན་གསུམ་ནི། དབུས་མཐའི་ལམ་རིམ་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་
 ནི། སྤྱིར་ཤེས་རིག་མཐའ་དག་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་སུ་འདུས། དང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 དང་། སྤྱོ་བྱུར་རྣམ་དག་གཉིས་སུ་དེས། སྤྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་
 མེད་པའི་བྱིར་གཞུང་འདིར། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ལ། སྤྱོ་བྱུར་
 རྣམ་དག་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། བྲལ་བྱ་བྱི་མ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གསར་བྱུང་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་ལ། ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་གྱི་གཟིགས་ངོར་
 གསར་བྱུང་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་གྱི་ངོར་ནི་གསར་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་རྟོགས་གྱི་ཡིན་ཏན་
 མཆོན་ཉིད་པ་མི་སྤྲིད་དོ། །གཞི་དུས་གྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཉིད་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གི་བག་
 ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་འགྱུར་ཞིང་། འདི་ལ་ཀུན་གཞི་རྒྱ་རྒྱད་ཅེས་དང་། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཁུངས་
 ཐུབ་གྱི་གཞུང་དག་ཏུ་འབྱུང་བས། སྤྱོ་བྱུར་དཔོན་སྤྱོ་བས་ནི་འདིའི་ངོས་འཛིན་མེད་པར་དགག་པའི་
 སྤྱོང་བ་ཉིད་ལ་བཞེད་དོ། །རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་གྱི་བག་ཆགས་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པས་
 སྤྱོ་བྱུང་གི་སྤྱོས་གོམས་པར་བྱས་པ་ན་ཡེ་ཤེས་དེའི་བདག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། མཐའ་མེད་ཏུ་
 འཕེལ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཇི་སྒྲིབ་དུ། དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་གྱུར་བས། །ལ་ལའི་ཟག་པ་ཟད་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་གྱི་བག་ཆགས་གསར་འཛིན་ཀྱང་ཡོད་མོད།
 རྟིང་བ་ལ་ནི་ཐོག་མའི་མཐའ་བཟུང་དུ་མེད་ཅིང་། རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཉི་ཆེ་ཉིད་ཏུ་འང་མ་གྱུར་བས་
 ན། འདི་ལ་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྤྱོང་བོ་ཞེས་དང་། བསལ་བཞག་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱད་
 ཕྱོགས་འདིར་འབྱུང་ཞིང་། སྤྱོ་བྱུར་དཔོན་སྤྱོ་བས་དོན་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཅན་ཏུ་འཆད་དོ། །
 རྣམ་ཤེས་གྱི་ངོས་འཛིན་ནི་མི་ཤེས་པ་སྟེ། ཆོགས་བརྒྱད་ལས་རྩ་བ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། ཀུན་
 ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་འགྱུར་བའོ། །བག་ཆགས་
 དེ་སྤྱོ་བྱུར་བ་ཉིད་གྱིས་ནི་གསར་དུ་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་མོད། རྟིང་བ་ལ་ནི་ཐོག་མའི་མཐའ་བཟུང་
 དུ་མེད་དེ། འཁོར་བའི་ཐོག་མ་དང་ཆད་མཉམ་པས་སོ། །རྣམ་ཤེས་འདི་ཡང་རྩ་བ་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་
 བརྟེན་པ་མི་སྤྲིད་ཅིང་། བརྟེན་ཚུལ་ནི་གསེར་ལ་གཡའ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་བཞིན་ནོ། །དེའི་
 རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་གྱུར་འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཆོགས་བདུན་གྱི་གནས་

གུར་འཛོག་ལུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བའི་ཕྱོགས་གྱི་བག་ཆགས་ནི་རི་ཙམ་གོམས་ཀྱང་
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འགྲོ་བ་མི་སྤྲིད་དེ། རྣམ་སྒྲིན་ལྷུང་བཞིན་ནས། སྒྲར་མི་འབྱུང་
 བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོ་བས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཡང་
 སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་བཞེད་ཅིང་། རོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྲིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བར་བཞེད་དོ། །པོད་ཕྱི་
 མ་རྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ཀུན་བྱང་མཐའ་དག་གི་བག་ཆགས་བསྒྲོ་བའི་གཞིར་འདོད་པ་
 བོ། ཕྱི་རོལ་པས་གྲོལ་བ་པོའི་བདག་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པས་དོར་བྱ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་མེད་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་
 དེ་ནི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་། གནས་ཚུལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་པ་
 དང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལ་དེར་ཞེན་གྱི་སྒོ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལ་ལ་
 དག་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལུང་ཁུངས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཞོག །
 ཆོགས་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་གཉིས་སུ་འཆད་
 དགོས་པ་ནི་མདོ་སྒྲགས་དང་རིགས་པའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་ལུགས་ཏེ། སྒྲགས་སུ་མིག་དང་རྣ་བའི་ཡེ་
 ཤེས་སོགས་ཁས་མ་སྤངས་ན། གཏི་མུག་རྩོ་རྩེ་མ་དང་། གཟུགས་རྩོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་གང་ལས་
 བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་། རང་གི་རོ་བོ་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་
 དོན་དམ་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་ཁུངས་མེད་ན། ཤེར་ཕྱིན་དང་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་དགོངས་
 འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་མཐའ་དག་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་བྱུང་བས་མ་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས།
 རི་སྒྲན་དུ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་རེ་
 རེ་ལ་ཁ་ཕྱིར་ལྟ་བ་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་དང་། བང་ལྟ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། ཕྱི་མ་དེ་
 དོན་དམ་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་དང་། གདོད་མ་ནས་བྱུབ་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་སུ་རོ་གཅིག་
 པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་གྱི་དབྱིངས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་བུམ་ས་ཆོས་བར་པའི་ལུགས་འདིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སུ་སྒྲུང་

བའི་རྒྱུ་རིག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྒྱུ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་
 དེར་སྤང་བའི་རྒྱུ་རིག་གྲང་མེད་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྒྱུ་ཤེས་དང་།
 ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་འདོགས་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱམས་ཆོས་བར་པའི་དབུ་མ་འཛིན་ཚུལ་དཔྱིས་བྱིན་པའོ། །ཆོས་འདིའི་སེམས་
 ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་ཤེས་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། རྒྱུ་ཤེས་
 ལ་དེ་དང་དེར་སྤང་བའི་རྒྱུ་རིག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། རྒྱུ་རིག་དེ་
 ལ་འང་བྱིར་ལྟ་བུ་མའི་ཆ་དང་། བར་ལྟ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་
 ཀའི་སྐབས་ནས་བྱུང་ལ། དེའི་ཆེ་བྱིར་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་རིག་དང་། བར་ལྟ་བའི་
 ཆ་དོན་དམ་པའི་རང་རིག་རྒྱ་ཁས་ལེན་གྱི། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤྱང་བ་ཉིད་དོན་དམ་
 བདེན་པར་འཛིན་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སོ་ཞེས་བོད་བྱི་མས་འཆད་པ་ལ་ནི་ཁུངས་མེད་ཅིང་།
 བདག་དང་བྱི་རོལ་གྱིས་སྤྱང་བའི་འཛིན་རྒྱུ་དོན་དམ་པའི་མཚན་གཞིར་བཞག་པ་ན།
 དགག་བྱ་དེ་དང་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་པའི་མཚན་གཞིར་གྲུབ་པ་ལས་འོས་མེད་ཅིང་། བོད་བྱི་མ་
 གཟུང་འཛིན་ཆོས་བདག་གི་ངོས་འཛིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་ནི། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཅིག་པ་
 དང་། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤོང་བོ་ཞེས་སོགས་འདོད་པ་ནི། ཆོས་འདིའི་ལུགས་
 ལས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཏེ། འདི་དག་གསང་སྒྲགས་གྱི་གཞུང་ཤིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་བར་
 ཆད་འབྱུལ་དུ་བཅུག་པའི་བྱིར། སྤོང་འདིའི་དབུ་མའི་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་
 བདེན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པར་འཛིན་པས་བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུ་སྤྱི་སྤྱོད་ལོང་
 བར་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རྒྱུ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་ལ་དེ་བཞིན་ནོ། །སྤོང་འདིའི་སེམས་
 ཅམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཛིན་རྒྱུ་མ་ཟད་གཟུང་རྒྱུ་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དག་གྲང་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཆ་ནས་སོ། །བཞི་པ་བདག་མེད་གྱི་
 ངོས་འཛིན་ལ་སེམས་ཅམ་པས་ནི་གང་ཟག་དང་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤྱང་བའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ནས་
 ངོས་འཛིན་ལ། དབུ་མ་པས་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་

གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་འཆད་དགོས་
 པའི་བྱིར། བོད་བྱི་མ་ཆོས་དང་གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྒྲོང་པའི་མེད་དགག་ལ་དེ་དང་དེར་ངོས་
 འཛིན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་དེ་དག་ལྷགས་འདིར་གཞན་སེལ་དུ་བཞེད་པས་ཀྱན་བཏགས་སུ་
 འཛིག་པའི་བྱིར་དང་། དོན་དམ་བདེན་པར་མི་རུང་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ཡོད་པ་སྒྲོ་འདོགས་གྱི་
 མཐའ་སེལ་བྱེད་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྒྲོལ་འདིར་བྱེད་བྱ་ཏུ་ཤེས་
 པར་བྱ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དང་། དེའི་གཉིན་པོ་བཅུ་ནི་ཤེར་
 བྱིན་རྒྱས་འབྲིང་དུ་སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་མདོ་ཆོག་བཅུ་དང་སྒྱུར་
 ནས་ཐེག་བསྐྱས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེའི་ངག་དོན་དེལ་ན། ཀྱན་བཏགས་དང་། གཞན་དབང་
 གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ནི། སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་གཡེང་གི་གཉིན་པོ་
 བྱེད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་ཡིན་པས་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་རྣམ་གཡེང་གི་གཉིན་པོའོ། །
 ཡང་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་།
 ཡོངས་གྲུབ་གྱི་ངོ་བོ་དངོས་མེད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཉིན་པོ་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡང་གཟུགས་རུང་
 སོགས་སྒྲུང་སོགས་གྱི་ངོ་བོ་དང་། སྒྱེ་འགག་སོགས་བྱེད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་གཡེང་གི་
 གཉིན་པོ་ནི། སྒྲུང་སོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ལས་གཞན་པའི་སྒྲུང་སོགས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། སྒྱེ་འགག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྒྱེ་འགག་སོགས་
 མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། སྒྲུང་སོགས་གྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སོ། །སྒྲུང་སོགས་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་ན་དེར་སྒྲུང་གི་ཆ་ནི་མིང་ཅམ་དང་
 བཏགས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་རྣམ་གཡེང་ནི་
 ཀྱན་བཏགས་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པམ། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་མམ་འཁོར་བ་དང་མུང་འདས་ལྟ་
 སུ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། གཉིན་པོ་ནི་དེ་དག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གང་རུང་གཅིག་གྲུབ་པའི་ཆེ་ཅིག་
 ཤོས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ། དེའི་གནས་
 ཚུལ་དོན་དམ་པར་མི་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རྣམ་གཡེང་དགྲུ་པ་དང་བཅུ་པ་ནི་ཀྱན་བཏགས་དང་

གཞན་དབང་གིས་མིང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། རོན་ཡང་དེ་དང་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཞེན་པ་སྟེ།
 གཉེན་པོ་ནི་མིང་དེ་དང་དེ་ནི་བདུན་ཅུ་པ་ལྟགས་པ་ཅུ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་རོན་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་
 ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གནས་པས་སོ། །ཡང་རོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མིང་དུ་ཞེན་པ་ནི། རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་
 རོན་ལ་གྲུབ་པ་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡང་དེར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་པ་སྟེ། མིང་ཐམས་ཅད་བདུན་དང་
 བྱུགས་པ་ཅུ་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་ལོ། །ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་དགོས་པ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལས། ཞི་
 གནས་ཀྱི་ཆ་ལ་གཞུང་འདིར་རྩ་བའི་སེམས་དྲུག་དང་། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དྲུག་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ས་ལྗེའི་རིམ་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ལས། བར་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་དཀའ་ཞིང་རྣམ་
 བར་སྟོས་ཏེ་ཤེས་ན་རོན་ཆེ་བས་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་
 པའི་ཚུལ། སྟོམས་འཇུག་རང་གི་ངོ་བོ། སོ་སོའི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 དགྲུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོའི་ཉེར་བསྟོགས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས། འདི་ལ་
 གཉིས་ཏེ། མེད་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཞི་གནས་དང་། གནས་སྐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
 ཆེ་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏང་ནས། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་སེམས་གནས་དྲུག་པོ་ནི། མཐར་གནས་ཀྱན་གྱི་སྟོན་དུ་འགོ་
 དགོས་ཏེ། དེ་དག་མེད་ན་སོ་སོའི་དངོས་གཞི་རྣམས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེན་སེམས་གནས་དང་པོ་བརྒྱད་འདོད་པར་གཏོགས་པ་དང་། དགྲུ་པ་
 བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་པ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་དང་པོ་
 བརྒྱད་རང་རང་གི་འོག་སས་བསྡུས་སོ། །དགྲུ་པ་དེ་གོང་སས་བསྡུས་ཀྱང་དངོས་གཞིར་སྟེབས་
 པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆོར་བའི་དབང་པོ་འཕོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉེར་
 བསྟོགས་དགེ་ལ་ཏོག་དཔྱེད་སོགས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་རྣམས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་ནི་སྟོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པས་སོ། །
 སེམས་གནས་དྲུག་པའི་ཆེ་ས་འོག་མའི་ཉེན་མོངས་ལ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དགོས་པས་མ་བྱུང་
 ཀྱང་། སྟོར་སྟོང་གཉེན་མི་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབ་
 པ་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྟོམས་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མ་གསུངས་ཀྱང་། སྟོར་བའི་

དུས་སྤྱི་ལྷན་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་པོ་མེད་ན། དངོས་གཞི་དེ་འབྱུང་བ་མི་སྤྱིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལྷ་ལ་དཔེར་མཆོན་ན། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཞི་གནས་སྒྲོན་དུ་སོང་ནས།
 དཔེན་པ་ལས་སྒྲུས་པའི་དགའ་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཞེས་སོགས་
 སྒྱུར་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ནི། གཞུང་ལུགས་འདིར་དེར་སྤང་གི་རྣམ་
 རིག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པས་སེམས་
 མེད་དུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་མོད། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཐུན་
 མོང་གི་མངོན་པ་དང་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་དང་། དམན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་
 གྱིས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་སྟེ་སོ་སོའི་དངོས་གཞི་གོ་ཆོད་པོར་འཛོག་པ་ལ་འོག་སའི་ཆགས་བྲལ་དགོས་
 བས་མ་བྱུང་པ་ཅམ་དུ་མ་བྱེད་ངེས་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་དངོས་གཞི་ལས་མ་ཉམས་
 བཞིན་དུ་ས་འོག་མ་རྣམས་སྤྱི་མེད་དེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱིད་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་དགོས་པའི་
 ཐྱིར། བྱེ་བྲག་དུ་འཕགས་པ་སྤྱིད་པར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མི་སོག་པས་དེའི་ཆབ་དུ་གཉིས་པོ་དེ་
 ཅམ་མམ། དག་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མིང་བཏགས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ལ། འགྲུབ་བྱེད་ལ་ནི་
 དེ་བསྟན་གྱི་སྤྱིད་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། འདིར་ཡང་། སྤྱིད་དང་བྲལ་བས་ཡང་སྤྱིད་མེད། །ཅེས་
 འཆད་དགོས་པས་སོ། །འོ་ན་བྱང་འཕགས་ས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྒྲེ་བའི་ཆོ་གོང་མའི་སྤྱིད་པ་རྒྱུ་
 ལྷར་ཡོད་སྒྲུམ་པ་ལ་ནི། དེའི་ཆོ་དངོས་གཞི་ལས་མ་ཉམས་པས། དེའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱིད་པའི་རོ་སྤྱིད་
 གིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་ལ། དེས་འོག་སའི་སྤྱིད་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་པས། གོང་མ་འགྲུབ་པ་ལ་
 གོགས་བྱེད་པར་མི་རུས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱང་འཕགས་གྱི་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་གོང་
 མའི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དངོས་གཞི་གོ་ཆོད་པོར་མི་རུང་ངོ་
 སྒྲུམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གང་གི་འཕགས་དང་ལྷ་དང་ཆོངས་པ་དག། །གནས་པ་
 དཔེ་མེད་རྒྱ་ཆེན་དག་དུ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་འཕགས་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དངོས་
 གཞིའི་ཉིར་བསྟོགས་ལས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིད་པའི་ལྷན་མཐོང་གཏན་མི་སྤྱིད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ལ་སྒྲོས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ཇོགས་པའི་བར་མཆོམས་དག་དང་།

སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་འབྲིང་གི་གཉིན་པོ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འོན་
 བྱང་འཕགས་ལ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་ཆེ་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་
 སྤོང་བ་དང་། འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཞིག་
 བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་འཕེན་བྱེད་ནི་སྤྱིར་རྗེ་སོགས་ཡིན་ལ། འགྲུབ་བྱེད་ནི་དེ་དང་
 དེའི་དངོས་གཞི་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པ་དེ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས། དེའི་བདེ་བ་ལ་རོ་སྤྱོད་བའི་སྤོང་བས་
 བྱེད་དོ། །འོན་བྱང་སེམས་ལ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གང་གི་ཆེ་འཕྲོག་ཅེ་ན།
 འཕགས་པ་གོལ་སྤེལ་ནི་སྤྱིར་འཕགས་སྤྱད་གྱི་སྤངས་པ་བསྒྲིག་མི་སྤོང་བ་དང་། འཕགས་པ་ཐོབ་
 རྗེས་སུ་བསམས་གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཅིག་ཆར་བ་ཁོ་ན་ལ་
 དགོངས་ནས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་འདི་ཉིད་ངེས་པར་ལེགས་པའོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དམན་པར་རིགས་ངེས་
 པ་སོགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་གི་
 དབྱེ་བ་དང་། ཞུགས་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
 བ་དང་བྲལ་ཐེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྤྱོད་དུ་ཞུགས་པ་ནི་ལས་ཉོན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་ལེན་སྤོང་གྱང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་ནི་འཕེན་བྱེད་སྒྲོན་ལམ་ཁོ་ན་དང་། འགྲུབ་བྱེད་
 འདོད་པའི་སྤོང་བས་བྱེད་ལ། ཇི་སྤོང་སྤོང་ཉོན་དགུ་པ་སྤྱོད་བའི་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་པ་དེ་སྤོང་དུ་ནི་
 ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་སྤྱོད་བར་མི་བྱེད་དོ། །འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ལ་ནི།
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་ལས། མ་ཐོབ་པས་གྱང་དེ་ངེས་པར་བསྐྱབས་
 ནས། རྟེན་ངེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། དེ་དགོས་པ་ཅི་
 ཞིག་འགྲུབ་ན་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་བསྐྱལ་བ་གྱངས་མེད་དག་ཏུ་བསོད་ནམས་གྱི་
 ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་
 ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲོན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའོ། །གསར་དུ་བསྐྱབ་
 པ་དག་ངེས་པར་སྤོང་མོད། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བའི་མིང་ཅན་དེ་
 བསྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་སྒྲོན་ལམ་དང་སྤོང་བའི་བག་ལ་ཉལ་

གྱིས་སྤྱོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ཉིད་དོན་ཆེ་བའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་རྒྱལ་རིགས་མ་ངེས་པ་
 ཐེག་ཆེན་དུ་མ་ཞུགས་པ་དག་ནི་ཆེ་དེ་ལ་འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་གྲུབ་ན་ནི། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་
 ཁ་ཅིག་དང་འདྲ་བར་དབང་པོའི་ལུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་
 པར་བྱེད་ལ། ཆགས་བྲལ་དེ་མ་གྲུབ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲེ་བ་
 བརྒྱབས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་ཉན་ཐོས་སྒྲོན་འགྲོ་ཞིག་ཀྱང་།
 སྤྱོད་པར་འབྲེལ་བས་བཤད་ལ། དེ་དག་ནི་རི་སྐད་དུ། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་པ་
 བས། བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་དོན་ཤེས་པར་དཀའ་བ་དེ་ཉིད་བཤད་
 པའོ། །གཉིས་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་སོགས་ཀྱི་མཐར་གནས་བརྒྱབ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། དེར་
 ངེས་པའི་དང་། སོ་སྒྲེའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་
 འདོད་པ་དང་། སྤྱོད་པར་སྒྲེ་བ་སྒྲངས་ནས་དེར་འདོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་སྒྲོགས་པ་མེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ཇེས་སུ་ས་སོ་སའི་
 ཉེར་བསྟོགས་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་གནས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་དག་
 སྒྲུབ་སྟེ་མཐར་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ནས་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་
 གཉིས་ཏེ། འདོད་པར་དང་། ཁམས་གོང་མ་དོན་དུ་གཉིར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པས་
 འདོད་ཉན་སྒྲོང་བ་ལ་བརྟེན་ཡང་གཅིག་ཙམ་ལུས་པའོ། །ཡལ་ཆར་ནི་མི་བརྟེན་པས་འདོད་
 ཁམས་ཉིད་དུ་སྒྲེས་ནས་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་གི་རྣམ་གྲངས་དག་མདོན་དུ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་
 ལ་བརྒྱད་ལས། མཚན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྒྲེ་བ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་
 པས་ཐོག་མར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་
 མཐོང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ན་མདོན་དུ་བྱས་ཏེ། འདོད་ཉན་མ་ལུས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་
 པ་དེ་ལ་ནི། རྟོག་དབྱེད་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་
 བྱེ་ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཆང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དམན་པ་དང་སོ་
 སྒྲེ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་གོང་མར་སྒྲེ་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་ནི་གོང་སར་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡིན་

བར་འདོད་མོད། འདིར་ནི་མ་དེས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་འཆད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་འདིའི་འཕེན་བྱེད་གང་གིས་བྱེད་ཅེས་དོགས་པ་ལ་ནི། ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་དུ་
 འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ཁམས་གོང་གིས་དེ་དང་དེར་འཕེན་བྱེད་གྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་རྣམས་
 ཉེར་བསྟོགས་དེས་གསོས་བཏབ་པར་འཆད་དོ། །བྱང་འཕགས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་ནི་སྟེང་རྩེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་དེ་དང་དེར་སྟེ་བའི་འཕེན་བྱེད་གོ་ཚད་པོ་དང་། གོང་མའི་དངོས་
 གཞི་ལ་སྟེང་བའི་རོ་སྟངས་གིས་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འཆད་དགོས་པས་སོ། །
 འཕགས་པ་ས་ལམ་ཟག་བཅས་གྱི་སྤངས་པ་སྤྱར་བ་སྟོན་པར་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ན་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་སུ་འགྱུར་སྟེང་པ་སོགས་སུ་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སྟེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་བ་དང་ནང་བའི་སོ་སྟེ་གང་
 ཡིན་ཀྱང་རུང་ཆགས་བྲལ་དོན་གཉེར་དང་། ཡོན་ཏན་དོན་གཉེར་གཉིས་ལས། དང་པོས་ནི་ནི་
 གནས་དང་དངོས་གཞིར་མ་སྟེབ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེས་
 མངོན་དུ་བྱེད་ལ། གཉིས་པ་ལ། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ནི་གནས་ལ་ཡང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟེབ་པ་སྟོང་
 བ་ལ་ལྟོས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་རང་རང་གི་
 དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་རིམ་པར་མངོན་དུ་བྱས་རྗེས་སུ་མངོན་གཤམ་སོགས་ཡོན་ཏན་གང་མངོན་དུ་བྱ་
 བར་འདོད་པ་དེ་སྟུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་འདིར་ལྷག་མཐོང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་མཚན་
 ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་བདུན་དུ་བྱེ་ནས། དེ་དག་དོས་འཛིན་པའི་ཆོ་ནི་རགས་
 གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་མི་སྟེང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
 ཐོས་གྱི་སའི་གཞུང་ཉིད་ལས། འཕགས་པས་ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་
 དང་པོ་ནས་དགུ་བའི་བར་སྟོང་བའི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་
 སོགས་བདུན་པོ་དག་དང་གོ་རིམ་དུ་སྤྱར་ནས་བཤད་པས་སོ། །འདི་ཡང་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
 ཁོན་ལ་ཡིན་གྱི། ཉེར་བསྟོགས་གཞན་ལ་མི་སྟེང་དོ། །གཞུང་འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཤམ་པར་བྱ་བ་
 གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱི་མཐར་བྲག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་
 རོ་ཞེས་གསུངས། འདི་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་མཐར་བྲག་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་གི་འཛིན་

ལྷགས་དང་། ལྷགས་འདི་དག་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱིར་དམན་པ་ལ་མུང་འདས་
གོ་ཆོད་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། གོ་ཆོད་པོ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་མི་
འཇུག་གི་སྒྲོ་ནས་དང་། གོ་ཆོད་པོའི་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ཅམ་དང་། ལྷག་མེད་མུང་
འདས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། ལྷག་མེད་ལ་ཡང་སྐབས་དེར་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་དང་མ་ཆད་པའི་དབྱེ་
བས་འཛིན་པ་རྣམས་ལས། བྱི་མ་འདི་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་མཛད་པ་པོའི་ལྷགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
གཞན་དོན་ལ་དུས་ཏྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་དོན་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས། མེད་པར་དགག་པའི་
ལྷག་མེད་ནས་སངས་རྒྱས་པ་རྒྱ་བའི་བཞེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པ་མཐར་མ་བྱིན་ན་
མཐར་འཛང་རྒྱ་དགོས་པ་སྒྲིབ་འཇུག་གི་ལྷགས་སོ། །ལྷག་བཅས་ནས་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པ་
མཐར་ཐུག་དང་དེར་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཛང་རྒྱ་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ལྷགས་
དང་། རིག་པ་རྒྱན་ཆད་ཀྱང་སྤངས་པ་མཐར་མ་ཐུག་པས་འཛང་རྒྱ་དགོས་པ་དབུ་མ་ཐལ་རང་བའི་
བཞེད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་སྤྲོད་པའི་འཛིན་པ་དང་བུལ་བས་ན་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་
འདས་སུ་ནི་གཏན་ནས་འཇུག་པར་མི་བཞེད་ཀྱི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེའི་
དངོས་གྲུབ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་དག་ལས་ལྷག་པ་ཡང་རྒྱབ་པར་བྱེད་ལ། དེའི་རྒྱབ་ཚུལ་ལ་
བྱམས་པའི་ཆོས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་
ལས། དག་བཅོམ་པ་རང་གི་ལུས་དབང་པོའི་ལུས་སུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དང་།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ། དག་བཅོམ་པ་སྒྲུ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་ཁར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱར་བའི་
སྒྲེབ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་སྒྲུལ་བས་སྒྲེབ་ལེན་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་བཤད་བྱའི་མདོ་
དང་བཅས་པར། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་དུ་ཡེ་མི་འཇུག་པར། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
སའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྒྲེབ་ལེན་པའི་བཤད་པ་དང་གསུམ་བུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི།
བཤད་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་ཚུལ་གསལ་པོར་
མ་གསུངས་ཀྱང་། ལུས་རྟེན་འདི་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་གཞན་དུ་འཆད་མི་རུས་ཏེ།
དག་བཅོམ་པ་ཇི་ལྟར་དབང་པོ་རྩལ་ཡང་རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཏོན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མདོན་
པར་མི་དགའ་བ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟད་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་མི་སྤྲོད་པའི་རིགས་པ་ལས་

དང་། མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་པས་འཆང་མི་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ལུང་
 གི་བཤད་པ་ལས་སོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་ལུང་གིས་ལྷག་མེད་པ་བདེ་བ་ཅན་ལྷ་ལུང་རྩལ་ཏེ་
 སྒྲེ་བའི་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཁུངས་སུ་འབྲེན་མི་དགོས་ལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲོབ་མར་གྱུར་
 པའི་ཉན་ཐོས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཀར་སྐྱབ་པ་དང་། སྐབས་འགྲོའི་ལེའུར་གསུངས་པའི་ཉམས་
 ལེན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོག་ས་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། ལུལ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐབས་དེར་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་པས་འཁོར་བར་
 འཆིང་བྱེད་གྱི་ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྱོད་པར་སྒྲེ་བ་མི་ལེན་ཅིང་། དེ་ཉིད་གྱིས་ན་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་བཤད་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འཆད་པ་ན།
 བྱུང་བ་དང་ཞེས་པའི་མདོར། གལ་ཏེ་དེ་དག་གྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཉན་ཐོས་གྱིས་བྱུང་བའི་སྒྲོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 རང་རྒྱུད་གྱི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ནི་
 དེ་ལྷར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་རྒྱུད་གྱི་སྤྱོད་པ་དགོ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལུན་ཞིང་། ལྷག་
 བསྐྱལ་གྱི་ལུང་པོས་འཆིང་བའི་རྒྱ་མི་བྱེད་ལ། སྤྱོད་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གཞན་དོན་དུ་
 སྤྱོད་པའི་རྩ་བ་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྤྲུགས་དང་སྒྲན་གྱིས་བསད་པའི་དུག་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་གྱི་དགོངས་པར་གཞུང་དེ་ཉིད་དུ་གསལ་
 བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྷར་ན་ཉན་ཐོས་ལ་རིགས་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་རི་ལྷར་ཞེ་ན།
 དགྲ་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །འོ་ན་མ་
 ངེས་པའི་དགྲ་བཙུམ་དང་བྱེད་པར་ཅི་ཞེ་ན། མ་ངེས་པ་ནི་དགྲ་བཙུམ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་རྗེས་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱལ་པས་སྒྲེ་བ་ལེན་པར་གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་བཤད་པ་
 དང་། ངེས་པ་ལ་ནི་དགྲ་བཙུམ་ནས་སྒྲེ་བ་མི་ལེན་པར་དབང་པོའི་ལུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས།
 བསྐྱལ་བ་དུ་མར་དམན་པའི་ས་ཉིད་དུ་གནས་ཤིང་མཐར་སངས་རྒྱ་བའི་ཆུལ་དང་། ཡང་དགྲ་
 བཙུམ་པ་ལྷག་མེད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་གྱིས་ཡིད་གྱི་ལུས་སྤངས་ནས་མཐར་

སངས་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རང་གཞུང་དུ་གསུངས་པས་
 འདིར་ནི་དེ་དག་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལྷགས་གཉིས་པའི་བྱེད་པར་ཡང་གནས་སྐབས་
 སུ་རིགས་ངེས་མ་ངེས་ལས་འབྲེད་པའོ། །གལ་ཏེ་དག་པ་ཅོས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་དག་
 ལ་འཁོར་བར་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་
 ལས་ཏེ་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །དབྱེ་བ་དེ་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་ལས་ཡིན་གྱི། འདིར་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་
 དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཚམས་སྦྱར་
 བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །དག་པ་ཅོས་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། །གང་ལས་མཚམས་སྦྱར་མེད་པར་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའོ། ཆེ་དེ་འདྲའི་སྲིད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ། །བྱམས་པའི་ཆོས་
 འདིར་ཉོན་རང་ལ་མུང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་བཤད་གྱི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་མ་
 བཤད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེར་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཅིག་ཅུ་ཡང་
 མུང་འདས་ལ་མ་བཞོན་པ་དེ་སྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་གཞན་དོན་ལ་དུས་དྲག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བྱམས་པའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་མི་བཞེད་གྱི་
 དབྱེ་བ་བཤད་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པ་དག་གནས་སྐབས་ལྷག་མེད་དུ་
 འདའ་བར། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་ཉོན་ཐོས་སྟེ་པས་ལྷག་མེད་དུ་
 འདོད་པ་དེའི་གནས་སྐབས་སུ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་མི་བཞེད་ལ། འཇུག་པར་ནི་གནས་སྐབས་
 དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་དེས་ལྷག་མེད་མཛོན་དུ་བྱ་ཕྱིར་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་གཞིའི་ཕྱང་པོ་རང་
 སྤྱོད་དུ་གོམས་པར་མཐར་ཐུན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐབས་དེ་ནས་རིག་པ་རྒྱན་
 ཆད་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱུ་པའི་མཐུ་མེད་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་
 མེད་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་ལས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དུ་མར་མ་གཡོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་
 མཐའ་དག་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་བ་དང་
 སྟོམ་པའི་ལམ་བཞིན་ནོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་རྗེས་ཐོབ་ན་རིག་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པས་རྒྱ་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྦྱུབ་པར་སྦྱ་བ་ཡིན་
 ནོ་ཞེན། དམན་པའི་ལྷག་མེད་པ་ལ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཀྱང་། སྦྱིབ་པ་མ་

ལུས་པ་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། གདུལ་བྱ་གཞན་སྤང་དུ་སྦྱང་སྤང་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་མངའ་བར་སྟོན་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ན་གཞན་སྤང་དུ་ཉོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་
 མི་འབྱུང་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཚུལ་བཞིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སེམས་འགག་པ་དེ་སྦྱ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །
 ཞི་སྦྱང་དཔག་བསམ་གྱིང་ལྷ་རིགས་ལ་གྱུར་ཞིང་། ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག། འགྲོ་
 གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འབྱོར་སྤྱད་ཏེ། ཅེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བ་ལ་དགོངས་
 ཀྱི། ཡེ་ཤེས་མི་མངའ་བ་ལ་མ་དགོངས་སོ་ཞེས་ཟེར་མོད། དེ་སྐད་དེས་བྱེད་ཅག་གི་ཞེ་འདོད་སྦྱབ་
 རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མཁྱེན་པོ་མེད་པར་གཞན་ལས་འདི་ལྷ་བྱ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན། ཞེས་
 པའི་རྒྱུ་ལ་བ་དེ་ལ། དངོས་ལན་གསལ་པོ་གཞུང་འགྲེལ་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་ལ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱུས་པ་བསྒྲམ་པ་ཡོད་པའི་མཐུས་ལྷག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པར་འདོད་
 པ་དེའི་ཆེ་ནི་ལྷག་མེད་དུ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་དགོས་ལ། ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཅམ་གྱིས་
 ལྷག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པས་དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་ཏེ་འགོག་
 པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྟོང་བ་ཉིད་
 དུ་བརྩོན་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྟོང་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོའི་དགོངས་པར་འཇུག་འགྲེལ་དུ་
 འཆད་ལ། རྒྱད་སྟེ་མར་ནི་ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བཞེད་དོ། །
 ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་སུ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་བཞེད་པའི་སྟོགས་ལ་ཡང་། སྟོན་ལྷག་མེད་དུ་
 འཇུག་པའི་སེམས་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ལྷག་མེད་ལས་ལྷང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་གྱུབ་བདེ་གཅིག་དུ་འབྱུང་བའོ། །འདི་ལ་གལ་ཏེ། དེ་སྐད་སྦྱ་བ་བྱོད་ནི། རང་གི་འདོད་པ་རང་
 བཟོའི་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་ཡངས་པར་བག་བརྒྱངས་ནས་སྦྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད། སྟོན་རབས་ཀྱི་
 ཐོས་པ་རྒྱུང་དུར་གྱུར་པ་བྱོད་ཀྱིས་ནི། རེ་ཞིག་གཞུང་འགྲེལ་ཇི་ལྷ་བ་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་ཕར་ཞོག་
 ལ། ལུགས་འདི་ལ་གངས་ཅན་དུ་ཐོག་མར་དགོ་པ་བ་ཆབ་ལོ་ཙཱ་བའི་གསུང་དང་། བར་དུ་མ་བྱ་
 བྱང་བརྩོན་སྦྱོབ་མར་བཅས་པ་དག་དང་། དུས་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་གྲུ་མ་རྣམས་ལ་བྱོད་ཀྱི་ཙཱ་བ་

འདིས་རྒྱལ་ཞིང་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འདི་ཉིད་བཞེད་ལ། དེ་
 ལས་འཕྲོས་པའི་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་མདོ་སྟོན་
 རྒྱན་འདིར་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཞན་དག་ལ་མ་གྲགས་པའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཟབ་རྒྱས་
 ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གནས་སྐབས་ཀྱན་ཚོ་བ་དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་མཐའ་དག་
 ཤེས་པར་འདུས་པ་དང་། ཤེས་པ་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་
 མཚན་ཉིད་པ་ལ་གང་སྤང་མཐའ་དག་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་
 དེར་སྤང་མཐའ་དག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་བཅས་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤང་བྱ་དང་། གནས་གྱུར་དུ་འཆད་དགོས་པ་དང་། གནས་ཚུལ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
 ཤེས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གིས་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། སྟོ་བར་རྣམ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
 པར་མ་ཟད་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱན་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གིས་ཆ་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱན་གདོད་མ་ནས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོ་བར་རྣམ་དག་མཐར་བྱིན་པའི་ཆེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་འཁོར་སོགས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་གཞན་སྤང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་གཞུང་
 ཉིད་དུ་གསལ་ལ། དེ་དག་ནི་རྩི་རྩེ་ཐེག་པའི་ཡང་ས་ལམ་གྱི་སྟོན་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བཞུགས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། རྩི་བཙུན་གྱི་གཞུང་འདི་དག་ཏུ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ལ་གྲགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐེག་ཆེན་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་དུ་འཛིག་པ་གཞན་དུ་མ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་གསུངས་པ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞུང་གཞན་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 ཀྱན་ལ་རང་དུས་སུ་གནས་པ་ཁས་སྤངས་ནས། དུས་གཉིས་པར་འཛིག་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་
 འཆད་ལ། འདིར་ནི་སྤང་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་གཉིས་པར་ཡང་གནས་དགོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གནས་
 པ་མི་བཞེད་ལ། དེའི་བྱིར་རང་དུས་སུ་རང་གིས་སྟོང་པས་ན་སྟེ་བ་དང་འཛིག་པ་ག་ལ་སྤྱིད། ཅེས་
 འཆད་པ་ནི་གཞུང་འདིར་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་
 པའི་དག་དོན་ཡིན་ལ། དོན་དེ་ཉིད་མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྟེས་པ་དེ་མ་སྟེས། །ཞེས་
 སོགས་དང་། སེམས་འགྲེལ་ལས། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སེམས། །མི་རྟག་ཉིད་དུ་བཞེད་

གུར་ན། །སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་བཞེད། །ཅིས་གསུངས་པ་དེའོ། །རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཀྱང་
 དོན་འདི་སོར་བཞག་ནས། དངོས་པོ་དང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ།
 དཔེར་ན། མེད་པ་རྟག་ཉིད་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དངོས་པོར་ཡོད་ན་རྟག་པར་ཐལ་བ་
 འཕངས་ནས། མདོ་སེམས་དང་སྒོ་བསྟུན་པའི་ཆོ། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་
 སོགས་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་ལ། རང་ལུགས་མཐར་ཐུག་ནི། རི་སྐད་དུ། ལྟོས་པ་མེད་ན་སྐད་ཅིག་
 ཀྱང་། །དངོས་པོར་ཡོད་མིན་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །པོད་
 སྒྲ་མ་ཕྱ་བའི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་དུ་འཆད་པ་དེ་དག །འདིར་བཤད་པ་
 དང་རིགས་པས་དཔྱོད་ཚུལ་འདྲ་ཡང་ངོས་འཛིན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མེད་དགག་ཏུ་འཆད་
 ལ། འདིར་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཟག་བཅས་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ངོས་འཛིན་ཡང་གཞན་དུ་གྲགས་པ་
 ལས་འདིར་བཤད་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱ་ཤོས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱལ་
 དུ་མི་གཏོགས་པ་མ་བཤད་ལ། འདིར་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་ཀྱང་སྟུག་
 བསྐྱལ་དུ་འཆད་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤང་པོ་དང་། །དེ་རྒྱ་ལོག་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད། །
 ཅིས་པས་སོ། །སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་ཡང་གཞུང་གཞན་དུ་གྲགས་པ་ལས་ལུགས་འདི་
 ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལས་ནི་གང་ཟག་དང་བྱེད་པ་སོགས་བཟུང་བྱའི་བདག་མེད་
 པར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ལ། ལུགས་འདིར་ནི་བྱེད་པ་པོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་པའི་བདག་གི་མིང་དང་། བདག་མེད་མཆོག་གི་
 ངོས་འཛིན་དུ་འཆད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། བདག་མེད་མཆོག་གིས་བདག་ཐོབ་པས། །སངས་རྒྱས་
 དག་པའི་བདག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་འཆད་ཚུལ་ལ་ཡང་
 དེ་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པར་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཅིག་གིས་
 ངོས་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་དག་སྤང་དགོས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ། གང་
 ཟག་བཏགས་པའི་ཡོད་ཉིད་དུ། །བརྗོད་བྱ་ཐུགས་སྒྲུ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཡོད་པར་འཆད་དགོས་པ་
 མིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཙམ་ནས་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་གོ་དོན་དུ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་

བ་ཀྱན་གྱིས་འཆད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་
 མོ། །དེ་ལ་འདིར་ལ་ལ་དག་འདི་སྟམ་དུ་བྱམས་ཆོས་བར་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་གཞན་དུ་
 མ་གྲགས་པ་དག་དེ་ཙམ་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པའི་དོན་ཅི་ཞེན། སྟོན་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་མང་བོ་
 དག །བྱམས་ཆོས་བར་པའི་ངེས་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་སོ་ཞེས་ཅིང་བོར་སྒྲིབ་པ་དང་། ལ་ལ་
 དག་སེམས་ཙམ་པ་ལ་རྣམ་བདེན་བརྟུན་དུ་བྱེ་ནས། དགོངས་པ་རྣམ་བརྟུན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་
 བོའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་ཀྱང་། དཔུ་མའི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་འཆད་པ་དང་། བོད་ཡུལ་དུ་
 བྱིས་བྱོན་རྗེས་འཇུག་མང་བོ་བ་དག །གཞུང་གསུམ་བོ་ཐོགས་མེད་མཆེད་གྱིས་བྱེ་བའི་ཤིང་རྟའི་
 སྟོལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ནས་བྱུང་བའི་ངེས་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་མཐར་བྱིན་པ་དང་། དེའི་ཆོན་
 རང་རང་གིས་ངོས་སྐལ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤང་བྱ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལྟ་བུ་དེས་ནི་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐར་པའི་ལམ་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་བོའི་ཆོགས་གྱི་ལམ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་
 སླེབ་པས་ན། སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བྱིན་དུག་དང་། བསྐྱེད་ངོས་བཞི་དང་། བྱང་ཕྱོགས་
 ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དཔུ་མའི་ལྟ་བར་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཐབས་མཁས་
 སུ་འགྱུར་མོད། འདི་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་དང་སྟེལ་ནས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་བོའི་
 ལམ་བཟོད་པར་འདོད་པ་ནི་ངལ་བ་འབྲས་སུ་མེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་
 རྒྱ་ཤིང་གི་ས་བོན་རིངས་པར་བཏབ་པས་འབྲས་སུ་དང་ལོ་འདབ་གྱིས་བྱིས་པའི་ཆོགས་རྣམས་
 དག་འཁོར་མགུ་བར་བྱེད་པ་དག་གིས། གངས་ཅན་གྱི་ལྟའི་ལམ་ཆེན་བོ་མ་ལུས་པ་ཞེགས་ཤིང་
 བྱབ་པར་གྱུར་པའི་དུས་འདི་ན། བསྟན་པ་རིན་བོ་ཆེ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉིན་མོར་
 བྱེད་པ་ལ་ལ་དག །སྟོན་ལམ་བཟང་བོའི་ཤིང་རྟས་རིགས་པར་འདྲོངས་ཀྱང་། རྗེས་འཇུག་སྐར་
 མའི་ཆོགས་གྱི་འདུད་པར་མ་གྱུར་པ་ལགས་སམ། ཡང་ན་དུས་སུ་ཡངས་པའི་བསོད་ནམས་མ་
 ཡིན་པའི་སྟོན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་མཐུ་རྩལ་རྒྱས་པའི་སྟོབས་གྱིས། བསྟན་པ་རིན་བོ་ཆེ་གསལ་བར་
 བྱེད་པའི་འཆད་རྩོམ་ལ་ཐུགས་ལས་རྒྱུད་དུར་གནས་ཏེ། ཉིན་དང་ཉིན་ལ་ཡང་མཚན་མོ་ལྟ་བུར་
 གྱུར་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱབ་རིའི་རྩེ་མོར་གཤེགས་ཤིང་བཞུད་པ་མང་བོ་བ་དག་
 ལན་བརྒྱར་མཐོང་བ་འདི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་བཟོད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བ་མ་ཡམ་པའི་

ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཉིད་དུ་སེམ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་མི་
ལམ་དུ་ཡང་རང་གི་སྒོ་བ་ལ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་དག་སྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཟག་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག །སྐྱེ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྟན་གྱུ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྤོན་ལས་
དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གྱུ་བ་པོ། །

ཆེ་འདིའི་ཉིན་བྱེད་འཆི་བདག་སུན་ནག་གིས། རྣམ་པར་ཐོས་ཆེ་རང་སྒྲུའི་ནམ་མཁའ་ལ། །
བུམས་མགོན་ཐུགས་རྗེའི་སྒྲ་བ་དེ་ཤར་ནས། །དག་འལ་ལྷན་བསྟོད་པའི་ལམ་ཆེན་མཐོང་བར་ཤོག །
དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་ཞབས་ལ་དད་པ་དང་། །མི་བྱེད་སྒྲོན་ལམ་བཟང་པོས་མཆོམས་སྐྱར་ནས། །ཐེག་
མཆོག་གཏམ་གྱི་དག་འལ་བས་ཡིད་ཆེམ་ཞིང་། །ཤིན་སྐྱབས་འདབ་སྟོང་རྒྱས་པའི་གནས་ཐོབ་ཤོག །
ཅེས་བུམས་ཆོས་ལྷའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མདོ་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་
གྱི་སྐབས་ཉེ་གཉིས་པའོ། ། མདྲཱལ།

༡༡། །སྤྱི་སྤྱི། སྤྱི་བ་ཀུན་བསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་ཡིས། །སྤྱི་བ་གཉིས་སུན་པའི་ཆོགས་ཀུན་
འཛོམས་པའི་ཚུལ། །ཇི་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་ཆེན་དུ། །འདྲེན་མཛད་མི་པམ་མགོན་
ལ་ཐུག་འཆལ་ནས། །ཤེར་སྤྱོན་མདོ་དོན་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཡིས། །ཇི་བཞིན་བཀྲལ་ཉེ་ཐེག་
མཆོག་ཅེ་མོ་བ། །ཀུན་གྱི་ངེས་དོན་ཟབ་མའི་ལམ་ཉིད་དུ། །དབྱིག་གཉེན་ལུང་གིས་གང་བཤད་
འདིར་བརྩམ་བྱ། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་། རྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།
བཤད་པར་བྱ་བའི་དོན་འདི་ལ་གཉིས་ཉེ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དང་། ཆོས་དང་
ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྤྱི།

མཆོན་གྱི་དོན། གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་བསྟན་ཚུལ། གཞུང་གཞན་དུ་མ་གྲགས་པའི་བྱེད་ཆོས་
ཁ་ཅིག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབུས་དང་མཐའ་ནི་གང་། དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་
ཞེན། མཐའ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། དབུ་མ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །
སྒྲོ་འདོགས་སམ། སྐྱར་འདེབས་སམ། གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་ནི་མཐའ་སྤྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་

པའོ། །སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཡོད་པའོ། །སྒྲུབ་པ་འདེབས་པ་ནི།
 ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཉིད་མེད་པའོ། །ཡང་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །
 གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པ་ནི། སྒྲུབ་པ་འདེབས་པའོ། །གང་ཟག་དང་འཁོར་བའི་ཚུལ་
 མེད་པ་དང་། གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་ནི་དེ་དག་ཡོད་པ་སེལ་རྟེ། གཉིས་པོ་
 བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་གཞིར་བྱས་ལ། ཅིག་ཤོས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར་
 འདིར་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་འཁོར་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཡིན་གྱི།
 རྣམ་བྱང་དང་མུང་འདས་གྱི་ཕྱོགས་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡོངས་
 གྲུབ་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཡང་། གཉིས་སྒྲུབ་རུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། གཞུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་
 འཆད་པའི་བྱིར་། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དང་འཁོར་བའི་ཚུལ་མེད་པས་ཡོད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་
 གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པས་མེད་པ་སེལ་བ་ཡང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་ཡིན་མོད། ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 ཡོད་པར་ཞེན་པ་དང་། མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེར་ཞེན་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པ་ཀུན་
 བཏགས་སམ་གཞན་དབང་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་དོར་བྱ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བྱིར་། གལ་ཏེ་འོ་ན།
 ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཞེན་པ་དག་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་སུ་ཁས་ལེན་ན།
 དེ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་མེད་དག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བས་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་ཉམས་སོ་ཞེ་
 བ། དེ་ཉིད་གྱིས་ན་དེ་དག་ཀྱང་གཞུང་བ་ཀུན་བཏགས་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་
 མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་བསྐྱེད་དོན་དང་། ཡན་ལག་སོ་སོའི་དཀའ་
 གནས་བཀའ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། མཚན་ཉིད་སོགས་བདུན་དུ་བསྟན་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་
 བཏགས་སོགས་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་གཞི་ལྟ་བུ་མཐའ་དག་ལ་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེའི་ཤེས་
 བྱེད་ཀྱང་ཤེས་བྱིན་ལས། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་མཐའ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་
 གསུམ་དུ་བྱེད་ནས་བཤད་པ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་བཤད་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་མོད། གང་གི་
 སྒྲིབ་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དག་སྟེ་འདིར་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་མི་འཆད་པས་སོ། །གང་ལ་
 སྒྲིབ་པ་ནི། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མ་ལུས་པ་ལ་བཤད་མོད། དོན་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་
 འདུས་སོ། །གཉིས་པོ་དེ་ལ་འདིར་གཞུང་ལུ་རེ་རེར་བཅད་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་དང་། གཉིས་པོ་དང་།
 དེའི་གནས་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ལུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ལུ་ལྟར་མཛད་པ་ནི་མདོ་རྒྱས་དོན་
 བསྐྱུ་གསུམ་དུ་མཛད་པར་མཛོན་ལ། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་འཛིན་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་
 དུ་མེད་ཀྱང་དབྱེ་བའི་སྒོ་དུ་མས་བཤད་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སུ་མ་བྱེད་རྣམ་བྱེད་གི་ཕྱོགས་
 ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་སྒྲ་རྟོག་དང་དེས་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་དུ་
 དབྱེ་བྱས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སྒྲི་ཙམ་ནས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཀུན་རྫོབ་
 དང་དོན་དམ་གཉིས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མི་རྟག་དོན་
 ནི་མི་སྟོན་དང་། །ཞེས་སོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་དང་།
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་སྐྱར་ནས་
 གསུངས་པ་སྟེ། དབྱེ་སྒོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་མཚོན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གཞིའི་གནས་ཚུལ་
 གཏན་ལ་ཐབ་ནས། ལམ་ལ་གཉིན་པོ་ནི། བྱེ་བྱོགས་སོ་བདུན་ལ་ཇི་ལྟར་གོམས་པའི་ཚུལ་དང་
 གནས་ནི་ལམ་ལྟ་དང་ས་བཅུ་སོགས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སོ། །འབྲས་བུ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། སྒྲིས་བུ་བྱེད་པ་དང་། བྲལ་བའི་
 འབྲས་བུ་དག་ཏུ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དག་བསྐྱུས་སོ། །
 བདུན་པ་ཐེག་པ་སྐྱོན་མེད་པ་ནི། ཐར་བྱེན་བཅུ་དང་ས་བཅུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས་ཇི་ལྟར་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལམ་རྣམ་ཤེས་དང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །
 དང་པོ་ནི། ཡང་དག་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་
 པ་ནི། དེ་དང་སེམས་ཙམ་ལ་གནས་པའི་སྐབས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དོར་ཡོད་

པའོ། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དབུ་མར་འཕྲོས་པའི་སྐབས་དང་། རྟོན་དམ་དུ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོར་མེད་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དང་། དེ་ལ་ཡང་ནི་ཞེས་པས། ཡང་དག་མིན་རྟོག་དང་
 གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཉིད་དུ་འཛིན་པའོ། །དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཆེ་ཡང་དག་
 མིན་རྟོག་ཐད་སོར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ན་གཉིས་སྒྲུང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་
 པར་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ལུགས་འདི་ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་རང་སྟོང་དུ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར།
 སྟོང་པ་མ་ཡིན། སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ནི། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟོང་མི་སྟོང་
 གང་དུ་ཡང་མེད་པར་འཆད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མདོ་དེར་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པ་གཉིས་
 གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བཤད་པ་དེའི་ཆོ། རྟོན་དམ་པའི་སྒྲུང་སོགས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་མ་ཡིན།
 ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པར་མ་ཡིན་པར་འཆད་པ་
 ལ་དགོངས་སོ། །ཡོད་པས་སོགས་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོན་བསྐྱབ་སྟེ། གཞན་དབང་གི་འབྲུལ་
 ངོར་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ནི་གདོད་མ་
 བས་དངོས་པོར་ཡོད་པས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཞག་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནས་གསུངས་པའི་དབུ་
 མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞན་དབང་བདེན་པ་མེད་ན། འབྲུལ་ངོ་ཙམ་དུ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱང་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་
 ནི་རྟོག་པའི་ཆོས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། གཞན་དབང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་
 སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དབུ་མ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡོད་མེད་དང་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་བྱུང་པར་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ནི་བོད་བྱི་མའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། གཞུང་འབྲེལ་དུ་མ་གསུངས་པས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 དག་གི་ལྟ་བུའི་མཐར་ནི་རྟོན་དམ་པ་ཁས་མི་ལེན་ལ། ལུགས་འདི་དང་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཆེ་ནི་
 རིགས་པས་ཇི་ཙམ་དཔྱད་ཀྱང་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་སྟོང་བྱ་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་མི་སྤིང་དོ། །དབུ་
 མ་མཆོན་ཉིད་པར་འཛིན་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་ཀ་ལས་གྲོལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་
 ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་ཡང་དགོས་མོད། ལུགས་འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་སྒྲུ་རྟོག་གི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་ལས་
 གྲོལ་བས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་འགོག་མི་དགོས་ལ། དབུ་མ་ཐལ་རང་བ་
 ནི། རྟོག་རྣམ་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། །རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་

བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པས་ན། ལྷ་བས་སྒྲོས་པ་གཙོད་ཚུལ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་བྱེ་བྲག་མ་མཐོང་ངོ། །
 གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ། དབྱེ་གཞི་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པའི་
 དབང་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་བ་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པས་ན་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ །ཅེས་བྱ་བ་དེའོ། །
 རྟོག་མི་རྟོག་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ལུང་སྟོན་སྒྲུབ་ལུང་དུ་བྱེད་པར་མཚུངས་པ་ལ། ཡང་
 དག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེ་ན། དག་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་ལྷ་སྤྱི་ཡིན་གྱི་དངོས་
 མ་ཡིན་པ་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དེ་བས་ན་ཡང་དག་མིན་རྟོག་ནི་ངོས་འཛིན་ཁམས་
 གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞེས་པ་ཉིད་དུ་ཟད་ཀྱི། དེས་བསྐྱེས་པ་ཞེས་སྒྲུབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་
 དག་མིན་རྟོག་ལ་སྒྲུབ་ཆ་ནི་དེ་དང་དེས་མ་བསྐྱེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལ་དེ་
 དང་དེར་སྒྲུབ་པའི་ཆ་དེ་སྒྲོ་བུར་བ་ཡིན་གྱི། གནས་ཚུལ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་
 འོད་གསལ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་ནི་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པས་ངེས་པར་དཀའ་ལ། རྟོག་པ་ལ་
 སྒྲུབ་ཚུལ་ནི་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པའི་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་ན། ཚད་མས་གྲུབ་པ་
 དེ་ཉིད་དབང་བཅན་ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད། འདིར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་ན། ཕྱོགས་གྲང་ཡབ་སྐུས་
 ཀྱི་གཞུང་དུ་སྒྲོ་ཚུལ་གཉིས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ། ལུགས་འདི་དང་ཐེག་པ་མཆོག་
 གིས་ལམ་གོ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅིས་པས་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་བ་ལ། ཚྱོད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་
 ཡིན། །ཞེས་ནང་བལྟ་རང་མྱོང་གིས་གྲུབ་པ་དང་། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་དག་
 ཕྱིར་བལྟའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་བས་ན། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 བྱེད་པར་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་མ་ཟད། གཞི་དུས་ཉིད་ན་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཕྱིར་བལྟ་
 གཞུང་རྣམ་དང་། བྱང་བལྟ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཆོགས་པ་གཅིག་ན་གནས་ཀྱང་སོ་སོར་ངོས་
 འཛིན་དགོས་ཏེ། འཛིན་རྣམ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཡང་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 དབྱེ་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དབྱེ་ངོ་ནི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས་ལས།
 སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་འདུས་པ་དང་། སེམས་བྱུང་ལ་ལྷ་བཙུ་ཅ་གཅིག་ཏུ་
 གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དག་མི་སྤྱིད་པར་

འདོད་པ་ནི་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གཞུང་དུ་བཤད་
པ་དེ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པ་
ན་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་པ་གོང་མར་གསུངས་པ་དེ་མ་ཚང་བ་དང་། ཚང་ན་ཡེ་ཤེས་
རྟོག་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་གནས་བྱུར་དུ་
འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་པས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་ལ་རྟོག་པས་བྱུང་བར་བཞེད་ན།
ལྷགས་འདིར་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་དང་། བྱུང་པར་མཐོང་བའི་
རྣམ་རིག་ཏུ་བཤད་ལ། རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡང་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་འཆད་ཀྱི། རྣམ་སྤྱོད་མ་ཡིན་
ཏེ། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་དང་། མིག་སོགས་དབང་བོ་ལྡན་དང་། གང་ཟག་སོགས་བདག་དང་།
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ལས་གཞན་དུ་མ་བཤད་ལ། དེ་དག་ནི་ལྷགས་འདིའི་
རྣམ་ཡོད་དུ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུང་དུ། དོན་དང་སེམས་ཅན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས།
སྟོ་བོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི། གང་ལས་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་སོ། །གང་ན་དོན་
སོགས་སྤྱད་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་གོ། །གང་གིས་ན་སྟོན་ཉིད་ནས་སྒྲུང་བ་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་བཞག་
པའི་དབང་གིས་སོ། །ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ན་མེད་བཞེན་དུ་འབྱུལ་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དེ་དང་དེ་དག་རྣམ་སྤྱོད་མེད་པས་ན། དེར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ཀྱང་མེད་དེ།
འབྱུལ་པའི་ཕྱིར། འབྱུལ་ན་མེད་དགོས་པ་ནི་ལྷགས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
ཆོས་མེད་པས་སོ། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་བྱུང་པར་གཉིས་པོ་གཅིག་མཐོང་བས་ན་དེས་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མ་
མཐོང་ངོ་ཞེན། གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་མཐོང་གི། །བྱུང་པར་མ་མཐོང་
སྟེ། འགྲེལ་པར་ཅམ་གྱི་སྒྲིམ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འཁོར་གྱིས་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་བྱུང་གཉིས་ཀ་མཐོང་
དགོས་ཏེ། ངོ་བོ་མ་མཐོང་ན་བྱུང་པར་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པོའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་
ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་བྱུང་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་འམ་ཞེན། གཉིས་པོ་ལ་ཡིད་སྟོན་སོང་དང་།
རྟེན་ཉེར་གནས་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པ་ལས། སྤྱི་མ་དག་གིས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པ་རང་
སྟོབས་ཀྱི་འདྲེན་རྒྱས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་དག་ཀྱང་དེར་བསྐྱས་ནས་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདི་འཆད་པའི་བོད་སྐད་མ་དག། གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་རིག་མཐོང་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་།
 རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་བྱད་འབྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད། ལུགས་འདི་འཆད་པ་ན། དབྱིག་
 གཉིན་ཞབས་དང་། སློ་བརྟན་ལས་མཁས་པ་གཞན་བཅས་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་
 བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་བྱངས་སུ་བྱེད་མོད། དེ་ནི་ཕྱིར་དོན་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་ལུགས་ཏེ། གཞན་དུ་
 བལྟའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱིར་སེམས་བྱུང་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་ཡང་
 དག་མིན་རྟོག་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ལས་དང་། ཀྱན་རྫོང་བདེན་པར་འཆད་
 དགོས་པའི་རིགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་མེད་དོ། །འདིར་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 སྤང་ཚུལ་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཀྱན་གཞིའི་སྤྲོད་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། དེ་
 ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། གཉིས་པོ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། རི་
 སྐད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །ཞེས་དང་། ཐོག་བསྟུས་ལས་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་གནས་
 སུ་བཤད་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་སྤྲོད་ནི་རྣམ་སྤྲོད་གཟུང་འཛིན་དངོས་སུ་མི་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོས་འཛིན་ནི། ལུགས་འདིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཚུལ་ཆོས་
 དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་གྲུབ་མོད། དེ་ཞིག་བརྗོད་བདེ་བ་
 ནི། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོ། འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་
 ཆོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་རི་སྟོད་པ་དེ་སྟོད་ཀྱི་ནང་བལྟ་རང་རིག་དང་འཛིན་རྣམ་དང་རང་བཞིན་
 འོད་གསལ་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་གདོད་མ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་ནམ་ཡང་སྟེ་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི། དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །ཞེས་
 སོགས་ཏེ། ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྤང་བ་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པར་ཐག་བཅད་པའི་རིགས་པས་
 གནས་ཚུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་དམིགས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་ཚུལ་ཅམ་དུ་ཡོད་
 པར་ཐག་བཅད་པའི་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ། དེའི་
 ཕྱིར་ན་ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་དམིགས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་
 དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན། དམིགས་དང་མི་དམིགས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་

ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་གཞན་དུ་མ་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག་བཤད་པ་ནི། གཞུང་འདིར། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་
 དེ་མ་གྱུར། །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་རྣམ་དག་དེ་མ་གྱུར། །འབད་པ་
 འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར། །དག་པ་མ་ཡིན་མ་དག་མིན། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་དག་ལས་ཀྱང་དེ་སྐད་
 དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལ་སྒྲོ་བུར་གྱི་
 ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིན་ཆོགས་ལྟ་བུ་དེས་བསྒྲིབས་པར་མ་གྱུར་ན། འོད་གསལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དེ་
 གདོད་མ་ཉིད་ནས་རྣམ་ཤེས་གྱི་ངོར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་གྲོལ་ཟེན་པར་འགྱུར་བས་ན། ཀུན་
 རྫོབ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་ངོར་ནི་གདོད་མ་ཉིད་ནས་ཉོན་མོངས་པས་དག་པ་ཡང་མིན་ཉོན་མི་མོངས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྒྱ་དང་། གསེར་དང་། བམ་
 མཁའ་ལྟ་བུ་དེ་དོན་དམ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་ངོར་དྲི་མ་སྒྲོག་པ་དང་། གཡའ་དང་། སྒྲིན་ལྟ་
 བུ་དེས་རྣམ་པར་དག་པ་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན། དྲི་མ་ཡལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་
 ཞུགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་དུ་དང་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་གཟིགས་ངོར་དྲི་མས་མ་དག་པ་འང་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པ་སོགས་རྣམ་ཤེས་དབང་
 བཅོན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲིབ་པ་གང་གི་ངོར་ཡང་སྒྲེ་མ་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་དོན་དམ་
 དུ་སྒྲོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་མཐའ་ཆོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་བུ་གི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དུ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ལ་
 སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི། འདི་ལ་བསལ་
 བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་གྱི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱུད་དུ། སེམས་
 ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་དང་། དེ་བསལ་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་སངས་རྒྱས་
 གཉིས་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་སོ་སོའི་ངོར་སངས་རྒྱས་གོ་ཆོད་པ་
 ཉིད་དུ་འཆད་དགོས་པར་གྲུབ་པའོ། །གཞན་ཡང་གཞུང་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་
 པ་ན། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྣམས་གཞུང་གཞན་དུ་མ་གྲགས་པའི་བྱེད་པར་ཅན་
 ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཉིས་དངོས་མེད་པའི་དངོས་མེད་པའི། །དངོས་པོ་སྟོང་པའི་

མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་ལ། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་མེད་པ་
 ཡོངས་ཤེས་པས། །དངོས་པོ་སྒྲིམ་གྱུར་ཤེས་རབ་ཅན། །ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོས་
 འཛིན་ལ་བརྟུངས་ལས་དང་པོ་བརྟུངས་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ཟ་བ་པོ་སོགས་ཆོས་ཅན་སོ་སོའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་སོ་སོར་བྱེ་ནས། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བ་ནི། གཞུང་གཞན་ནས་བྱེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་
 ངས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་ལ་བཤད་པས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་ཟ་བ་པོར་སྟོང་
 བའི་རྣམ་རིག་སོགས་ཡང་དག་མིན་རྟོག་སོ་སོའི་སྟོང་དུ། དགག་བྱ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆོས་དང་
 གང་ཟག་གམ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་
 དངོས་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གཉིས་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་
 པའི། །དངོས་པོ་སྟོང་བའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་
 མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་སྟོང་ཉིད་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་
 རས་མ་བཟུང་བར། སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ངོས་འཛིན་པར་མཛད་ལ། དེའི་ཆེ་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་མེད་རང་ལྷོག་ནས་བསྒྲིམ་བྱ་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་
 འགལ་ལྷོད་དངོས་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཡུལ་ཅན་དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་
 ཀྱི་མཐའ་སེལ་བྱེད་དུ་འཛིན་ཅུས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིམ་རིམ་གྱི་གཞུང་
 དག་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་མ་གྲགས་པ་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གོམས་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆེན་ཉེས་པ་
 ལྷའི་གཉེན་པོར་སྟོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཞུང་འདིས་རྩལ་དུ་བཏོན་པ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་ཉེས་པ་ལྷ་ནི་རི་སྐད་དུ། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་
 བྱིང་དང་རྒྱུད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་སྟེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྟར་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་
 དེ་དག་ལས། ལེ་ལོ་ནི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་གཉེན་པོ་བཞི་འཛིན་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གནས་དང་དེ་
 ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ལོ། །ཞེས་རྩལ་བ་དང་། འདུན་པ་དང་། དང་པ་དང་།
 ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའོ། །ལྷག་མ་བཞིའི་གཉེན་པོ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་
 གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་རྒྱུད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་སྟོང་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་རྣལ་དུ་

འདུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་བོད་ཕྱི་མ་དག །ཞི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སེལ་བྱེད་དུན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་སོགས་རྟོག་པའི་ངོར་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཞི་ལྷག་དངོས་གཞི་དང་
མཚུངས་པར་ལྟན་དགོས་པས་ན། །ཞི་ལྷག་དངོས་གཞིའི་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་མ་སྒྲིད་ན། །དུ་བྱང་
གི་བསྒྲིམ་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་རིང་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་སློབ་རྟོན་གྱིས་
ཆོགས་པ་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་གཙོ་འཁོར་རི་སྟོད་པ་རྣམ་པ་མཚུངས་ན། །གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་འཛིན་སྟངས་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་
ལུགས་འདི་ཆད་མར་གྱུར་པས་སོ། ། །

༡༢། །སྙ་སྟེ། མི་ལམ་མགོན་ལ་བྱུག་བྱས་ནས། །ཤེས་བྱ་རེ་རེ་འང་ཆོས་ཉིད་དང་། །ཆོས་
ཅན་གཉིས་གཉིས་སུ་འབྲེད་པའི། །བསྟན་བཅོས་ལམ་རིམ་འདིར་བཤད་བྱ། །འདི་ལ་གཉིས་ཏེ།

མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མིང་ཅན་གསུམ་དུ་བྱེ་བ། །རྒྱས་བཤད་གྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་ཆན་གཉིས་
སུ་བསྟུས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། །གང་ཕྱིར་ཤེས་ནས། །ཞེས་པ་ནི་
ཀུན་བཏགས་སོ། །འགའ་ཞིག་སྤང་བྱ་ནི་གཞན་དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་
པོ། །དེ་ལྟར་མཆན་ཉིད་དམ། །ལྷག་པའི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་དག་སོ་སོའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་
བསྟུས་ཏེ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་འདོད་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་བྱས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། །སྒྲིམ་རིམ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། །དབྱེ་བ་དངོས་དང་། །ཆོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བསྟན་པས་ཆོས་ཉིད་དོན་གྱིས་གོ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། །ཤེས་བྱ་འདི་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། །འཁོར་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ཆོས་དང་། །ཆོས་ཉིད་རྣམ་བུར་གི་ཆོས་སོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
མུང་འདས་སུ་བཤད་པ་ནི། །སློབ་རྟོན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། །གཞི་འབྲས་
གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་མུང་འདས་སོ། །དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ནི། །གང་ཟག་གི་དང་
གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་དང་། །འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་ནམ་སྒྲོ་སྒྲུབ་གྱི་མཐའ་

གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་གཞི་དངོས་དང་། སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། ཤེས་བྱའི་བྱད་པར་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་རུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་རྟོག་མེད་ལ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་། སྒྲ་
 རྟོག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་དུ་བརྫོང་བར་སྒྲུང་བའི་
 རྣམ་རིག་དག་ནི་ཆོས་དང་འཁོར་བ་དང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་
 ཏུ་རྟོག་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་ནི་མེད་པར་སྒྲུང་བའི་
 ཕྱིར། མེད་བཞིན་དུ་འབྱུལ་བའི་དབང་གིས་དེར་སྒྲུང་བའི་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མིན་རྟོག་གི་འགལ་ཟླ་དངོས་སུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ནི། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་དུ་དང་། འཁོར་བ་དང་སྒྲུང་འདས་སུ་སོ་སོར་ངེས་
 ཤིང་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ལྷ་བྱ་རེ་རེ་ལའང་འཁོར་འདས་གཉིས་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། རེ་རེ་ལའང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་
 ལས་ཏེ། དཔེར་ན་དོན་དམ་པའི་མ་རིག་པ་ནི། མ་རིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ། འདི་དོན་དམ་པའི་མ་རིག་པ་དང་། མ་རིག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ། །ཆོས་ཉིད་
 རྣམ་མཁྱེན་ལྷ་བྱ་ལའང་ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་གཉིས་དང་རི་ལྷ་རྟོག་པར་བརྫོང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་
 རྣམ་རིག་སྟེ་ཡང་དག་མིན་རྟོག་གི་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་
 ལ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལ་འཆད་
 བ། དགག་བྱ་དོན་དམ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྟོང་ཞེས་འཆད་དགོས་སམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ།
 ལུགས་འདིར་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་ཉིད་གྱི་དགག་བྱར་འཆད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་མཁྱེན་དུ་
 སྒྲུང་བའི་རྟོག་པ་གཟུང་བའི་ཆ་དང་བཅས་པ་ནི། ཀུན་བརྟགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོས་འཛིན་དུ་
 འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། དེས་སྟོང་པའོ། །ཡང་དག་མིན་རྟོག་མཐའ་དག་གི་འང་གཟུང་ཆ་ནས་
 འཁོར་བར་འཛིན་ཀྱང་། བྱང་བལྟ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་ནས་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་ནི་རྣམ་པ་
 ཀུན་ཏུ་ཤེས་དགོས་པས་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་དམ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོས་འཛིན་དུ་ཡང་
 ཤེས་པ་མཐའ་དག་གི་ནང་བལྟ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་ནས་འཛིན་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་བརྟགས་གྱི་

ངོས་འཛིན་དུ་བཤད་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་དང་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་
 བཤད་པས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདིར་འཁོར་བ་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་འཆད་
 ལ། ཀུན་བརྟགས་དེར་མི་འཆད་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ནི་གཞན་དབང་དུ་
 བསྟུང་གོས་པས་སོ། ། རྒྱན་དུ། དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྒྱིར་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་བཅས་པ་དང་འཁོར་བ་དང་ཆོས་
 ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཞག་པ་ལ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡེ་མེད་མིན། ཞེས་པའི་མཚན་
 ཉིད་དེ་ཆང་དགོས་པ་ཉིད་དོ། ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཆེ་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ཁོ་ན་དབང་བཅན་པར་འདོད་པས། དོན་དམ་པའི་འཁོར་བ་ཉིད་འཁོར་བ་མཚན་
 ཉིད་པར་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། དོན་དམ་དབང་བཅན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འཁོར་བ་ཡོད་
 པར་མི་འདོད་ལ། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་གཅིག་ཡོད་ན་ནི་དོན་དམ་ཀྱི་འཁོར་བ་ལས་གཞན་མེད་དེ།
 འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པས་ནི་སྒྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་བུས་ན། གནས་
 ཚུལ་ལ་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་
 འདས། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་བྱིར་བརྟག། ཅེས་དང་། གཉིས་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་
 མ་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སོ། ། གལ་ཏེ་འཕགས་པ་དང་འཕགས་མིན་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་
 སེམས་ཤེས་པའི་བཟུང་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་ན་ནི་ལུགས་འདིར་རྒྱད་གཞན་ཡོད་པར་འགལ་ལ་
 ཡོད་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 མ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་རྒྱད་གཞན་གྲུབ་པར་མི་འཆད་མོད། རྟོལ་བ་དེའི་དངོས་ལན་ནི། ཇི་
 སྐད་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་ཡུལ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་
 གཞུང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་རིམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། གནས་གྲུར་ལས་འབྲེས་པའི་
 དོན་གཞན་ཡང་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ། ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་གཞི་
 འཁོར་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་མི་སྒྲོངས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་དང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཚུལ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པས་ནི་ཐར་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་

བྱེད། འདི་དག་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདིར་བཤད་
 པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་ཐུང་འདས་བཤད་པས་སོ། ། འདིར་མཉམ་གཞག་
 གི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྣང་མེད་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ནི། ཡུལ་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཉིང་
 དེ་འཛིན་རང་གི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་བཅས་སུ་འཆར་བ་དག་མི་འགལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོའི་
 གཟིགས་ཚུལ་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་པ་དེའི་ཆེ་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆོས་དབྱིངས་སུ་
 འཛོག་དགོས་པ་ལས་གཞན་མེད་དོ། ། དེའི་འོག་ཏུ་གནས་གུར་ལ་འཇུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་གནས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །
 འདིར་གནས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། གུར་པ་ནི་དེ་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས། རྣམ་བུར་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་མི་མངོན་པ་ཉིད་དུ་གུར་པའོ། ། ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཚུལ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་མེད་མོད། གནས་
 ཚུལ་ཅམ་ལ་ལྟོག་པའི་སྒྲོན་ས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བཤད་པས་ནི།
 སྤང་བ་དང་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་རྩ་བ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་བདེ་སྤྱག་ཉིད་དུ་ངོས་འཛིན་པར་སྤྱོད་
 བ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་འབྲས་བུའི་ངོས་འཛིན་གནས་གུར་ལ་བཤད་ན། བྱེད་ཅག་གཞི་འབྲས་དབྱེར་
 མེད་དུ་འཆད་པས་རྒྱ་རྒྱུད་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་དེའི་ཆེན་བསལ་
 བཞག་མེད་པར་འཆད་པས་ན། གནས་གུར་གྱི་འབད་རྩལ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་
 པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ། གལ་ཏེ་གཞུང་འདིར་གནས་གུར་མེད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་
 བཞི་གསུངས་པ་དེ་རྣམ་པར་དག་ན། དཔུ་མ་ཐལ་རང་བ་དག་གིས་འདིའི་གནོད་བྱེད་རི་ལྟར་སྤྱོད་
 ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་ཀུན་གཞི་ལ་
 འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་བཤད་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་མ་གུར་པ་དག་
 ལ་ཡིན་གྱི། དགོངས་པ་དངོས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་
 དུ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད། ཅས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རི་སྟོང་པའི་གནས་ནི་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མེད་པར་གསུངས་སོ། ། དེའི་ཆེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནམ་

ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་མིན་སྟོང་སོགས་པར་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཀྱང་སྟོས་ནས་
 གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། མཐའ་གཅིག་དུ་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་
 སྐྱེ་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། རྒྱ་འབྲས་སྟོས་གྲུབ་ཁས་ལེན་གྱི་སྟོང་པ་
 ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བུའི་ཆེ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་སྟོང་པའི་ཆེ་ཡང་ཀྱང་
 གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤང་བར་བྱེད་དམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པར་སྟོང་པའི་ཆེ་ཡང་ཁམས་
 གསུམ་སེམས་ཙམ་དུ་འཆད་པ་ནད་པ་སོ་སོ་ལ་སྤྲན་ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་དབེས་བསྟན་ནས།
 གནས་སྐབས་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པར་བཞེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞིའི་གནས་ཚུལ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་སྟོང་ཉིད་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཐལ་བ་སོགས་ཉེས་པས་གནོད་པ་མིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་མཐའ་དག་ཀྱང་རང་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་ལའོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཤེས་པ་ཐ་སྟོན་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་
 དུ་བཤད་པ་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་ཙམ་པ་ལས་ནི། །གང་སྐྱེས་དགོ་བ་རྣམ་དཀར་པོ། །མ་རྣམས་
 སྤིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། །སྟོལ་མཛད་ཇོགས་སངས་རྒྱས་ཕྱིར་བསྟོ། །ཞེས་བུམས་ཆོས་ལཱའི་ལམ་
 ཀྱི་རིམ་པ་ཟབ་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་ལས་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་རིམ་བཤད་པའི་སྐབས་ཏེ་
 གསུམ་པའོ། །།བཀྲ་ཤིས། །

༣༣། །སྤྱི། །ལམ་ལོ་གསུམ་བའི་རེས་དོན་བསྐྱེམ་བྱའི་གནས། །མ་ལུས་དོན་དམ་
 བདུན་དུ་ཐག་བཅད་ནས། །ཇི་བཞིན་འདོམས་པས་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གི། །དོན་ཀྱང་
 བསྐྱབ་མཁས་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ནས། །གནས་བདུན་ལམ་རིམ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། །དོན་དམ་
 དེ་ལས་ཐུ་བའི་ཀྱན་ཚྗོབ་ཀྱང་། །ཇི་ལྟར་འཆད་དང་སྦྱིང་པོ་འགྲོ་ཀྱན་ལ། །ཁྱབ་དང་མ་ཁྱབ་
 རྟགས་དཀའི་རྣམ་བཞག་འཆད། །ཅིས་མཆོད་པར་བཟློད་ཅིང་། །ཅུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྒྲོན་དུ་
 བཏང་ནས།

འདི་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ། ལམ་རིམ་དངོས་དང་། སྒྲིང་བོའི་རྒྱུ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལམ་རིམ་དུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གནས་སྐབས་བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་།
མཐར་ཐུག་དོན་དམ་ཉིད་དབང་བཅན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདིར་བདུན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་ལམ་
གྱི་རིམ་བ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགོ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས། ཞེས་པར་དགོན་
མཆོག་གསུམ་དང་སྟོང་པོ་རྒྱར་བཞག་ནས། བྱང་རྒྱལ་སོགས་གསུམ་འབྲས་བུར་འཛོག་པ་དང་།
གང་ལས་དགོན་མཆོག་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ། །ཅེས་པར་བྱང་སོགས་གསུམ་དང་སྟོང་པོ་རྒྱར་
བཞག་ནས། དགོན་མཆོག་གསུམ་འབྲས་བུར་བཞག་པའོ། །དེ་གཉིས་གང་གི་ཆོ་ཡང་སྟོང་པོ་ནི་
ཉི་པར་ལེན་པའི་རྒྱ་དང་གནས་སོ། །གཞན་དེ་དང་དེ་དག་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཏེ། རྒྱུ་གྱི་
ཆོ་གཞན་རྒྱད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པ་དག་གོ། །འབྲས་བུའི་ཆོ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་
དག་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། ཞེས་པ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་དུ་འཆད་པའི་ཆོ་ཡང་གསུམ་ཆན་གཉིས་པོ་རྩེ་རི་གནས་སུ་ཁས་ལེན་
ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ཆོ་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་འཆད་ཀྱང་། སྤྱང་གཞི་ལ་ལྷོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་སྟེ།
སྟོང་པོ་ནི་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ངས་ལ། རྒྱུ་རྣམས་ནི་སྟོང་པོ་དེའི་རྣམ་པ་རྒྱས་བྱེད་དང་
སད་བྱེད་དུ་འཛོག་དགོས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དགོན་མཆོག་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་ཆོ་ནི་ཆོས་སྒྲུ་
དང་གཟུགས་དང་། འགོག་ལམ་དང་ལུང་གི་ཆོས་དང་། རིག་པ་དང་གྲོལ་བའི་ཆ་ནས་སོ་སོར་
དབྱེ་རྣམ་པ་དག་སྟེ། བྱང་སོགས་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་འདིར། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་
མོས་པ། ཞེས་དམན་པའི་མུང་འདས་ཀྱང་འབྲས་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་ཤེས་དགོས་སམ་ཞེ་ན།
འདིར་གཞུང་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་དེ་དོགས་སྟོང་དང་ཞར་བྱུང་གི་རྒྱུ་དུ་བཤད་པའམ། ཡང་ན་
ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར། བདུན་པོའི་སྟོང་ནས་དམན་པའི་ལམ་རིམ་ཡང་སྒྱུར་དུ་
རུང་བར་བལྟའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གནས་སྐབས་དེ་ལྟར་འབྱེད་རྣམ་ཀྱང་། ལུས་གྱི་དངོས་པོ་ནི་བདུན་ཀ་ཡང་
དོན་དམ་ཉིད་ལ་བཞག་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་གྱི་ལུས་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལས་སོ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་པ་སྒྲུ་རི་བཞིན་
པར་མི་བཟུང་སྟེ། དེའི་ཆོ་ན་བརྟག་པར་མི་རྣམ་ངས་ཆོག་དང་བྲལ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འབྲས་བུར་འཛིན་པའི་ཆེ་དོན་དམ་པར་ཁོ་ནར་ངེས་ན། རྒྱ་ཁམས་སོགས་
 བཞི་པོ་ལས་སྤྱིང་པོ་ནི་དོན་དམ་པ་ཁོ་ནར་བཤད་མོད། བྱང་སོགས་གསུམ་པོ་འང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 བཤད་པ་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། བཞི་པོ་ཡང་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ་སོའི་སྣང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་
 འགལ་བ་འདུས་པ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་རྟོག་གའི་སྒྲིམ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་།
 ལྟོག་པའི་སྒྲིམ་འབྲེད་ཚུལ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤྱིང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས།
 དག་དང་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་མེད་དག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་ལ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཆོས་ཕྱིར། །ཞེས་དབྱེར་
 ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། ཐིན་ལས་ཀྱང་། ལྟན་གྱུ་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་ལྟན་གྱུ་བ་
 དང་གནས་གྱུར་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་སོ། །སྤྱིང་པོ་དང་བྱང་རྒྱལ་ལ་འགལ་བ་གཉིས་འདུས་སུ་བཤད་
 པ་ནི་རྣམ་གྱི་སྒྲིམ་འབྲེད་མི་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་གྱི་སྒྲིམ་ལ། རི་སྐད་དུ། རྒྱུད་ལས། སེམས་
 ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་དང་། དེ་བསལ་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་བསྟན་པའི་
 སངས་རྒྱས་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་བོད་མང་པོ་བ་དག་ནི། གཞུང་ཕྱི་མས་
 བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མ་ནི་སྒྲོ་བ་ཏགས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་མོད། །བྱམས་པའི་གཞུང་དང་། སྤྱི་
 མེད་གྱི་ཆོས་སུ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་། ཆོས་གྱི་དབྱེངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་མི་
 བཞེད་པས། སངས་རྒྱས་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་ངོར་དངོས་
 བཏགས་གྱི་དབྱེ་བ་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་གྱི་རི་ལྟ་བུའི་གཟིགས་ཚུལ་ལས་ལོགས་
 སུ་རི་སྐད་པ་གཟིགས་ཚུལ་འཆད་མི་རྣམས་སོ་ཞེ་ན། གཞུང་འདིར་ནི། ཆོས་གྱི་དབྱེངས་སུ་བཤད་
 པ་འདི་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཆ་ནས་རི་ལྟ་བུའི་དང་། ཆོས་དབྱེངས་དེས་ཤེས་བྱ་མཐའ་
 དག་ལ་བྱལ་བར་གཟིགས་པའི་ཆ་ནས་རི་སྐད་པའི་མཐུན་ཚུལ་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
 འགྲོ་བ་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། །རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། །
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར། །མཐོང་ཕྱིར་རི་སྐད་ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །
 རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱང་དོན་འདི་ཉིད་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་གྱུར་
 པས། །མཐུན་བཟང་བྱེད་གྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་སུ་སྒྲིང་བའི་དོས་འཛིན་སོ་སོ་
 བ་དག་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ། དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱབ་ཚུལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་བ་ཡིན་
 མིན་སོ་སོར་བྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མའི་རྒྱུད་གཞུང་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་བོ་ཅན་དུ་སྟོན་བྱེད་གྱི་ལུང་ཙམ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། གང་གིས་བྱབ་པའི་སྒྲིང་བོ་
 ལ་བསྟན་གཉིས་སུ་འདུས་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་གྱི་སྒྲུ་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྒྲུ་ཞེས་དང་། རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་གི་དང་། སློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནས་དང་། གནས་གྱིས་དང་། གནས་གྱུར་གྱི་ཆ་
 ནས་དང་། ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་དང་། དྲི་བཅས་གྱི་ཆ་ནས་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་སྒྲུ་དང་།
 རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྒྲུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཏེ། ཆོས་སྒྲུ་ནི་གཞི་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་བྱབ་པ་
 གཙོ་ཆེ་བ་ལས་དང་། རྣམ་གྲོལ་ནི་ལམ་འབྲས་གྱི་སྐབས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་གྱི་
 སྒྲུ་ནི་སྒྲིང་བ་དང་། །གྲོལ་བའི་སྒྲུ་ནི་ཇོགས་པའོ། །ཞེས་པས་སོ། །དོས་འཛིན་གཉིས་པ་ཡང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་མདོ་གཞུང་དང་། ཇོགས་སངས་སྒྲུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །
 ཞེས་པའི་མདོ་གཞུང་ལས་ཏེ། རིགས་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་ནི་སྒྲིང་བོ་དངོས་སུ་དོས་བཟུང་བ་གཞུང་ན་
 མེད་དོ། །དོས་འཛིན་གསུམ་པ་ནི། གནས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་། གྱུར་བ་སྤངས་ཏྟགས་
 མདོན་གྱུར་གྱི་ཆ་ནས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ས་རྣམས་སྤྱོད་ཆོགས་ཀུན་གཞི་ཏེ། །བདེ་གསེགས་སྒྲིང་བོ་
 དགོ་བའང་སྟེ། །ཞེས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ནི་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གནས་སོ། །སྒྲིང་བོ་དགོ་བའང་ཀུན་
 གཞི་སྟེ། །ཡོན་ཏན་མདོན་གྱུར་གྱི་ཆ་ནས་སོ། །དོས་འཛིན་བཞི་བ་ལ། ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་དང་། གནས་
 སྐབས་དྲི་བཅས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་འབྲས་ཏེ་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པས་ན། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ནི་ཡོད་ལ། དྲི་མ་ནི་གདོད་མ་ནས་མ་
 བྱབ་པའོ། །དྲི་བཅས་ལའང་གཉིས་ཏེ། དྲི་མ་ཀུན་དང་བཅས་པ་སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་དང་། ལྷོགས་རེ་
 དང་བཅས་པ་དག་བཅོམ་པ་ནས་ས་བརྩུ་བའི་བར་དག་གོ། །གཞུང་འདིར་སྒྲིང་བོ་དང་བྱང་སོགས་
 ལ་དྲི་བཅས་དང་དྲི་མེད་གྱི་དབྱེ་བ་མཛད་མོད། སློ་བུར་རྣམ་དག་ལ་ལྷོས་ནས་བཤད་གྱི། སྒྲིང་
 བོར་འཛིན་པ་ནི་དྲི་མེད་གྱི་ཆ་ནས་འཛིན་དགོས་ཏེ། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། སློ་བུར་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་གྱི་རང་

བཞིན་པོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་སྒོ་བུར་བྱི་མས་མ་རུང་བྱས། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། སྒྲིང་པོའི་
ཆ་ནས་སྒྲོན་བཅས་སུ་སྒྲོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དང་བཅས་པས་སྒྲིང་པོ་མཐོང་བ་ལ་
གོགས་སུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིང་པོའི་ངོས་འཛིན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནས་འཆད་པ་ནི།
མདོ་གཞུང་ཀུན་གྱི་དངོས་བསྟན་ལས་གསལ་བས་མི་མཐུན་པར་འཆད་པ་མེད་མོད། སྒོ་བུར་རྣམ་
དག་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་འཆད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ནི་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱང་བ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་བཤད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། སྒྲིན་མཐོང་མཁའ་ལ་
ཉི་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་བུངས་སུ་མཛད་ནས། ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་གཅིག་པའི་བར་ལ་སྒོ་
བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྒྱ་གསལ་མཐོང་རེ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་པོ་དངོས་སུ་བཤད་
ནས་སྒྲོབ་པ་ལ་སྒྲིང་པོའི་ཐྱོགས་རེ་མཐོང་བ་ལས་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཚྫོགས་པར་མཐོང་བ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཤད་པས་ན། སྒྲིང་པོའི་ངོས་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡང་འཐད་ལྡན་ཏུ་བཞེད་པར་
གསལ་ལོ། །བྱབ་པའི་དོན་ཡོན་ཏན་ཚྫོགས་པ་ལ་བྱབ་པ་དག་དང་བཞེད་པ་འདི་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མྱོང་པོའི་བཞུགས་ཚུལ་མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ། བརྟན་
བཅོས་སུ་གྲངས་ངེས་ཇི་ལྟར་བྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་པ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་
ལས་དང་། རྣམ་གཞག་བཅུ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས་དང་། དཔེ་དགུ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཚོགས་ཞུགས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རྟག་
རྟག་གཉིས་མེད་མི་རྟག་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་རིགས་ལ་དེ་འབྲས་ཉེར་བརྟགས་ནས། །སེམས་ཅན་
སངས་རྒྱས་སྟོང་པོ་ཅན་དུ་བརྗོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་དེའི་རྐང་པ་དང་པོས་གྲོ་བུར་རྣམ་དག་དང་།
གཉིས་པས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། གསུམ་པས་གྲོ་བུར་རྣམ་དག་གིས་བྱབ་པ་དགོངས་པ་ཅན་
དུ་བཤད་པ་སྟེ་གཞུང་ཉིད་ན་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གཞག་བཅུའི་ནང་ནས་ངོ་བོ་དང་།
ཀུན་འགོ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་དོན་རྣམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པར་གཞུང་ཉིད་
ན་གསལ་ལ། རྒྱ་འབྲས་དང་། ལས་ལྡན་འཇུག་པ་རྣམས་ནི་གྲོ་བུར་རྣམ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་
པར་གཞུང་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་ཀྱས་ལ། ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་གྱི་དོན་ལ་མི་

འདྲ་བ་གཉིས་ཕྱུང་སྟེ། སྤྱི་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། །ཞེས་པར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་།
 ཉི་དང་ཟེར་བཞིན་ཞེས་པར་སྟོ་བྱུར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་
 བེ། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་སྟོང་གི་མདོ་ལས་རང་དོན་སྤངས་ཏོགས་དང་། གཞན་དོན་ཕྱིན་ལས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བྱུང་བར་དཔེ་དགུ་དང་
 སྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་བེ། དོན་གསུམ་གྱི་མདོ་དང་། རྣམ་གཞག་བཅུའི་མདོའི་
 ལས་གསུངས་པའི་དོན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནས་གསུངས་པ་བེ་སྒྲུབ་ཅི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་
 བཤད་དགོས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་མཐར་ཐུག་ཏོགས་པའི་སྒྲོས། །ཐམས་ཅད་མ་ཁུཅ་པའི་ཆོས་ཉིད་བེ། །
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར། །མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །སྟོ་བྱུར་རྣམ་དག་གི་
 འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ལ་སྟོང་པོ་དངོས་དང་དེས་ཀྱན་ལ་བྱུང་བ་བེ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟིགས་དོར་
 དག་པ་གཉིས་ལ་རྫས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པས་སྒྲུབ་ཅི་བཞིན་པར་བཤད་དུ་རུང་བ་ཡང་སྒྲི་ཙམ་ནས་མ་
 ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་ཕྱུང་ན་འདས་པ་མེད། །ཅེས་དང་། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་
 མ་ཐོབ་པར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་སོ། །དཔེ་དགུའི་སྒྲོ་ནས་སྟོང་པོ་སེམས་ཅན་ལ་བྱུང་ཚུལ་
 གསུངས་པ་ཡང་། གཞུང་གི་སྒྲུབ་ཅི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བཀྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
 བསྟན་པའི་དོན། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་གི་ཏོགས་པ་དང་བསྟན་པ་དངོས་ལ་དགོངས་ནས་
 དངོས་བསྟན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། དཔེ་དོན་བཞི་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྒྱུར་བ་དང་།
 དཔེ་ལྷག་མ་ལྷ་པོས་བསྟན་པའི་དོན་རིགས་ལྷ་ལ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་
 བྱེད་ཀྱང་གཞུང་ཉིད་ལས་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བཞུགས་པར་
 དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱུས་དེ་བེ། ཕྱང་རྒྱུ་ལེའུར་བཤད་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་དངོས་དེ་ལ་
 འཆད་དགོས་པར། རྒྱ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་སོགས། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་སྒྱུར་
 བསྟན་ནས། དཔེ་དགུ་པོ་སོ་སོས་བསྟན་པའི་དོན་དངོས་ཀྱི་དོས་འཛིན་བེ། ཐུབ་པ་བྱུ་མཆོག་ །
 ཅེས་སོགས་སུ་ཕྱང་རྒྱུ་ལེའུར་དངོས་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཉིད་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་དོར་ལ་སྟོང་པའི་སྟོང་པོས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་བྱུང་བར་གསུངས་
 པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དབང་བཅན་པའི་

ཕྱིར། ཞེན། མདོ་གཞུང་ཕྱོགས་རེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། མདོ་སྒྲགས་སོ་སོ་
 དང་། གཅིག་ཕྱི་ཡང་ལའོར་ལོ་བར་མཐའ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། རྩུ་མཐོང་དང་
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ལས་གང་དབང་བཅན་པ་ཡིན་
 ཞེས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་མ་སྒྲེས་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་
 རོན་དམ་དེ་དབང་བཅན་པར་ཁས་སྤངས་ན། ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་དང་།
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྫོགས་དང་། སྒྲོན་ཀྱན་ཟད་གྱི་སྒྲིང་པོ་རྣམ་དག་གིས་
 སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་བྱུང་བ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་རྒྱལ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་པ་ཤེས་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་ན་དགོས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་འགྲུབ་པ་ནི།
 ལའོར་ལོ་གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མདོ་སྒྲགས་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་གྱི་དགོངས་པར་གྱུ་བ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་རོན་བསྐྱས་པ་ནི། ཁམས་སོགས་བཞི་པོ་རྒྱར་བཞག་ཆོ། །
 སྒྲོན་མེད་འགལ་འདུས་བཞི་ཆར་བར། །བཤད་པའི་རིམ་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །རྒྱར་བཞག་
 ཆོ་ནའང་དེ་དང་འདྲ། །དེ་བཞིན་གནས་བདུན་ཐམས་ཅད་ལ། །རྒྱ་འབྲས་གང་དུ་འཛོག་ཆོའང་
 རུང་། །རྟོག་གིས་བསམ་པར་མི་རུས་པའི། །སྒྲོན་མེད་འགལ་བ་གཉིས་འདུས་ཆར། །ཤེས་བྱེད་
 གཞི་འབྲས་དུས་རྟག་ཏུ། །ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་རྣམས་ཡོད་མིན་དང་། །ལམ་དུས་ཀྱན་རྫོབ་རྣམ་
 ཤེས་ངོར། །ཉོན་མོངས་རྣམ་བུང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ། །ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཕྱིར་ཏེ། །སྒྲོ་བུར་
 རྣམ་དག་ཀྱན་རྫོབ་ངོར། །འཛོག་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་མིན་ཏེ། །རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
 ཕྱིར། །སྒྲོ་བུར་རྣམ་དག་སྒྲིང་པོ་ཡིས། །ཀྱན་བྱུང་གྱུར་ལ་ལུང་རིགས་གྱིས། །གནོད་བྱེད་ཡོད་
 བཞིན་དེས་བྱུང་བར། །སྒྲོ་བུར་རྣམ་དག་ཀྱན་རྫོབ་ངོར། །གདུལ་བྱ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ལ། །
 བསྟན་པས་དགོས་པ་རྣམ་ལྟ་འགྲུབ། །དེ་ངོར་གནོད་བྱེད་མི་སྒྲོན་གྱི། །ཆོས་རྗེས་འབྲང་ལ་དེ་སྒྲོན་
 བྱེད། །གནོད་བྱེད་དེ་ཡང་གཞུང་ཉིད་དུ། །མངའ་བདག་རྒྱལ་པོའི་གཞུགས་བརྗོད་པ། །རིམ་
 མཁན་གང་སོ་སོ་ལ། །ལྟོས་དགོས་ཉིད་དེ་དབེར་བྱས་ན། །སྒྲིན་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི། །
 མཆོག་ལྟན་སྒྲིང་པ་ཉིད་མེད་ན། །སྒྲིང་པོས་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་གསུངས། །དད་རྗེས་འབྲང་གིས་རོན་

དམ་པའི། ལྷིང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའི་ཕྱིར། །དགོངས་གཞིར་བཞག་ནས་རྣམ་ཤེས་ལ། །གྲགས་
 པའི་ལྷིང་པོ་གོ་ཆར་གསུངས། །གཞུང་འདིར་སོ་སོ་སྒྲུབ་པའི་ས། །དོན་དམ་ལྷིང་པོ་མཐོང་མེད་དུ། །
 གསུང་དང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། །དེས་དེ་མཐོང་བཤད་ཅི་ཞེ་ན། །ཡོན་ཏན་ཀུན་ཚད་འོད་
 གསལ་ཉིད། །མཐོང་དང་མི་མཐོང་བ་ལས་ཏེ། །འོད་གསལ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཀུན། །ཚད་བར་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པ་ལ། །མི་ཕྱེད་དད་པས་རྟོགས་དགོས་ཕྱིར། །དེ་དོན་བདེ་སྒྲག་འགྲུབ་པ་ཡིན། །
 གསལ་ཕྱེད་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར། །གསལ་ཙམ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། །དེ་ཉིད་དེར་ངེས་གཞན་རྒྱུན་
 ལ། །ལྟོས་མེད་བཞི་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས། །འོད་གསལ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཚད་བར། །གང་ཟག་བཞི་
 ལ་ལྟོག་གྱུར་ཕྱིར། །ལྷིང་པོར་མིག་མེད་རྣམ་བཞི་བཤད། །འོད་གསལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་ཀུན། །
 གྲུབ་བདེ་གཞན་ན་མེད་གྱུར་ཡང་། །འགྲུབ་པས་ངེས་པར་ཕྱེད་པ་དང་། །མི་ཕྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་
 འཇུག། །གཞུང་འདིར་ལྷག་བཅས་དགྲ་བཙུམ་ལ། །ཐེག་ཆེན་བསྟན་ལས་ས་བརྒྱད་པར། །ཞུགས་
 རས་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཀུན་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ཀུན་རབ་ཚྫོགས་ནས། །ལུང་བསྟན་ཐོབ་
 ཅེས་པ་དད་དགར་དུ། །གསུངས་པ་དེ་ནི་ཐེག་དམན་དུ། །རིགས་མ་ངེས་པར་མ་ཟད་གྱི། །རིགས་
 ངེས་པ་ཡང་དེས་བསྟུས་ཤེས། །རྩེ་བས་འཇུག་པར་གསུངས་པ་དང་། །མཐུན་ཕྱིར་འདིར་ཡང་
 ཡིན་སྟུམ་སྟེ། །ལམ་གྱི་གོ་རིམ་འབྲུལ་ལོ་ཞེས། །ཟེར་བ་གནོད་ཕྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །ས་བརྒྱད་པར་
 ཡང་ཡར་ཕྱིན་བདུན། །གཙོ་བོར་སྒྲིད་པས་ས་བདུན་གྱིས། །སྤངས་རྟོགས་ཀུན་ཚྫོགས་ཤེས་རབ་
 གྱི། །གཉིན་པོ་དག་པ་ས་གསུམ་ལས། །ལྷག་པ་གཞན་ནས་ཚོལ་མི་དགོས། །ལྷག་བཅས་ལས་ནི་
 ལྷ་ཅི་སྟོས། །ལྷག་མེད་ནས་ཀྱང་དེར་ཞུགས་ཏེ། །དེ་ཡི་རྣམ་བཞག་འཇུག་པར་གསུངས། །མདོ་སྟེ་
 རྒྱན་དུ་རིགས་ངེས་པ། །ལྷག་བཅས་ནས་ནི་སྒྲུ་ཆེ་ཡི། །འདུ་ཕྱེད་གཏོང་ལ་མ་རག་པར། །དབང་
 པོའི་ལུས་གྱི་འཆང་རྒྱ་བར། །ཕྱེད་ཅེས་པ་དང་སྒྲུ་ཆེ་ཡི། །འདུ་ཕྱེད་གཏོང་ཡང་ལྷག་མེད་དུ། །
 འཇུག་པ་མེད་པར་སྐྱལ་པ་ཡི། །གཞན་དོན་ཕྱེད་ཅེས་གསལ་བར་གསུངས། །དེ་ལྟར་བྱམས་ཚོས་
 རྣམ་ལྷ་ཡི། །ངེས་དོན་རྣམ་དཔྱེད་ཁ་ལོ་བས། །གང་དྲངས་ཤིང་རྟ་བདེར་འདྲེན་པའི། །ལམ་འདྲེན་
 གསལ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནི། །སྟོན་ཆད་མང་པོའི་མཁུན་རབ་གྱི། །ལམ་དུ་ཤར་བ་མེད་སྟུམ་ཕྱེད། །དེར་
 དུས་འདིར་བཤད་པ་འདི་ཡང་། །མདོ་སྒྲགས་ངེས་དོན་མ་ལུས་པ། །འཆར་བའི་མེ་ལོང་མིན་སྟོམ་

མོད། །ཐོག་མར་མདོ་རྒྱད་ལམ་ཆེན་དུ། །མ་ཞུགས་པས་ཀྱང་འདིར་མཐོང་དགའ། །དེ་ཕྱིར་འདི་
 ཡང་འགལ་བ་འདུས། །ཉིད་ཡིན་མང་པོའི་སྒྲོར་མི་ཤོད། །དེ་ལྟར་ཉིད་ཕྱིར་དབྱིག་གཉེན་ཞབས། །
 ཆོས་གྲགས་སྤྱོད་པའི་ཉི་མ་ཡང་། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་མི་རྩོམ་ཞེས། །གཏན་ཆོགས་མང་པོས་རྗེས་
 དཔོག་ན། །དེང་དུས་བདག་ལྟ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །འོན་ཀྱང་བདེན་གཟིགས་ཞི་བ་ལྟས། །བདག་
 དང་སྐལ་མཉམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར་གསུངས་པའི། །རྣམ་དགར་མཆོན་
 མའི་གཡེང་བྲལ་བ། །དེ་ཡིས་མ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡི། །རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ་མཛད་པའི། །རྫོགས་
 སངས་རྒྱས་དེ་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་སྒྲོས་པ་ཉིར་ཞི་བའི། །དམ་པའི་བདག་དེ་དུས་སྐུར་
 བར། །མདོན་དུ་བྱེད་ལ་གོགས་མེད་ཤོག །ཅེས་བུམས་ཆོས་ལཱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་
 བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོམ་གྱི་ཁ་འབྲེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །ལྟ་མངའ་བདག་རིམ་པར་
 ཐོན་པའི་ཉི་ཤི། །རིག་པའི་གནས་དང་མདོ་སྒྲགས་གྱི་མཁུན་པའི་དབང་ལྷུག། །རྣམ་རྒྱལ་བཟང་
 པོའི་གསུང་གིས་ཉི་བར་བསྐྱལ་བའི་དོར་བགྱིས་པ་དང་། །ཡོངས་འཛིན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 དམ་པ་རྗེ་ཨ་མོ་གླ་བྱི་རྩེ་ཉིའི་བྲགས་གྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་ཁེངས་པར་གྱུར་ཅིག་པའི་
 བསམ་པ་ཉི་བར་བཞག་ནས། །དཔལ་ཤུགས་ཆོག་ལྟར་དེ་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོས་པར་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་
 པ་རབ་བྱུང་ཞེས་པ་མེ་མོ་ཡོས་གྱི་ལོ་དབྱིད་ལྷ་ར་བའི་ཕྱོགས་དང་པོ་ལ་རྫོགས་པར་སྐུར་བའི། །ཡི་
 གོ་བ་ནི་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱུ་བ་པོ། །།མདྲེས།།

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་སྣ་བྱིའི་འབྲེལ་རྣམ་པར་
 བཅའ་ཞིང་དངོས་བསྟན་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་ལེགས་པར་
 བཤད་པའི་དཔུང་ཚོགས་རྣམ་པར་བཀོད་པ་བཞིན་ཚུལ་
 བ་རྒྱབས་ཀྱི་བྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

༡༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་སྣ་བྱིའི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཅའ་ཞིང་དངོས་བསྟན་གྱི་དཀའ་
 བའི་གནས་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དཔུང་ཚོགས་རྣམ་པར་བཀོད་པ་བཞིན་ཚུལ་རྒྱལ་མཚོའི་བ་
 རྒྱབས་ཀྱི་བྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། སྤྲུལ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཚོས་རྣམས་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ། །རྣམ་སངས་རྒྱས་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ། །གསལ་
 བར་སྟོན་མཛད་ཤུགས་ཏེ། །ཐུབ་དབང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་བཤམས་པའི་བྲི་ལ་ཉིང་འཛིན་
 གང་དུ་ཉིང་འཛིན་སྒྲོ་རྣམས་མ་ལུས་རབ་འདུས་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་རོལ་པས་འགྱུར་ཞིང་བ་སྤྱིའི་
 ཁུང་བུ་ལས་ཀྱང་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུག་ཅུ་རྣམ་པར་སྒྲོ། །སེང་གེ་རྣམ་པར་རོལ་
 པའི་ང་རོས་ས་ཆེན་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་གཡོ་མཛད་ཞིང་འདི་མི་ཁོས་བརྒྱད་པོ་མ་ལུས་དལ་འབྱོར་ཁང་
 པར་རབ་དེང་སྟོང་གསུམ་ཞིང་དང་མཉམ་པའི་ལྷ་རྩལ་གསར་པའི་མཚོད་སྤྱོན་རྒྱ་མཚོའི་གཞལ་
 མེད་ཁང་པར་རོལ། །ཁྱེད་སྐྱ་སྐས་དང་སྒྲོབ་མར་བཅས་པའི་དགེ་ལེགས་འོད་ཀྱི་དྲུ་བས་རབ་
 འབྱམས་རྒྱ་མཚོའི་ཁམས་ཀྱན་སྒྲུང་བར་ལེགས་བྱས་བྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཡིས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་གཟི་
 བརྩིད་དཔལ་ལ་འགྲན་པར་མ་བཟོད་འདབ་སྟོང་པད་མོའི་སྐྱེས་ཆེན་དཔལ་བར་མཛད། །གཙང་
 མའི་གནས་བཅས་འོད་དང་སྐྱ་མདོག་གཟི་བརྩིད་དཔལ་གྱིས་མཛེས་གིང་ལྷ་མ་མེར་གྱུར་པའི་

འབྱོར་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མའི་མཐུ་ལས་མི་མཛེད་ཞིང་གི་ལྷ་མིའི་གྲངས་དང་མཉམ་
 པར་སྒྲུལ་མཁས་ཀྱུན་མཁྱེན་འགྲོ་བའི་གཙུག་ན་རྒྱལ། ཀྱུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུང་དྲེགས་པའི་ཁུར། །
 སྒྲོང་མཁས་སྒྲོར་བཞིའི་གདོང་པ་ལས། ལེགས་འབྲུངས་སྒྲུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་གྱི། འོད་དཀར་
 གཡོ་བའི་དག་ལེགས་དང་། མདོན་རྟོགས་ལང་ཚོའི་དཔལ་འབར་བས། རྒྱལ་དབང་མངལ་གྱི་
 ཁུར་འཛིན་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་མ་ལུས་པའི། བཞེད་དོན་སྒྲུབ་མཁས་རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱལ། སྒྲོང་
 ཉིད་ཚོན་གྱིས་ཆེར་སྤྱད་པའི། དངོས་བརྒྱད་མཛེས་མའི་ལུས་བཟང་དེ། སྒྲུལ་བཟང་སྤྱིང་གི་མེ་
 ལོང་ལ། གསལ་མཛེད་མི་པམ་ཚོས་རྩེ་རྒྱལ། རྩེ་བཙུན་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། ཐོགས་མེད་
 གསན་པའི་སྒྲིམ་པས་སྤངས། དབྱིག་གཉེན་རྣམ་དབྱེད་བུམ་པར་འབྱེལ། གྲོལ་སྤེའི་ལྷ་ཅེས་
 རྣམ་པར་སྤངས། འཕགས་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱན་གསུམ་པ། སེང་བཟང་རལ་བའི་ནགས་ན་
 འཛིན། འཕགས་ལུལ་དམ་ཚོས་གྲུང་གའི་སྒོལ། སྒོ་ལྷན་བཟང་པོའི་མགྱིན་པར་བསྐྱས། ལུམ་
 དོན་སྒྲུལ་ལྷན་གིང་རྟའི་རྒྱན། སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དཔལ་གྱིས་རྟེད། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆ་
 ཤས་གཏེར། རིང་སྟོན་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོར་སྤང་། དེ་ཕྱིར་བརྒྱད་པའི་སྤྲུལ་མ་ནི། རི་སྤྱིང་ཡོད་པ་
 དེ་དག་དང་། དད་ལྷན་གྱས་པའི་སྒྱི་གཙུག་གིས། སྒོ་གྲོས་སྒྲུ་སྤྱིང་དཀར་པོ་ལ། ལེགས་བཤད་
 ཐིག་སྤྱིང་འགོད་མཁས་པའི། ཕ་བའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་བཟང་
 པོས། མཁས་མང་མགྱིན་པར་བརྒྱན་ཟེན་མོད། མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མ་ལུས་པ། ། ཀྱུན་
 ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པར་ནི། དོན་གསལ་འགྲེལ་པའི་རྒྱན་ཡིན་ཞེས། བཞེད་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་
 རྒྱབས་སྤྱིང་ཀྱུན། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་པར། སྟོན་མཁས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་སྤྱིང་
 སྤེལ། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་སྤྱིང་འཕྱར་བ་ནི། ཀྱུན་ཁྱབ་སྒོ་གྲོས་དབང་པོས་གྱས་
 སྤངས་ཏེ། བྲགས་པའི་འབྲུག་སྤྱིང་སྒྲོག་ལ་སེམས་གཞིལ་བས། མང་དུ་ཐོས་པའི་ལེགས་བཤད་
 སྒྲ་དབྱངས་འདི། སྤྲུལ་རྣམས་དང་བསྟན་འཛིན་སྒྲིམ་བུ་ལ། མཚོད་པར་འབུལ་ལོ་དེ་ལས་དག་
 པ་གང་། ཐོབ་པ་དེ་ཡང་བྱུགས་རེའི་མིག་ཅན་དག མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་སྤེལ་བ་བསལ་ཕྱིར་
 ཡིན། ། །

དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། ཚས་མོས་ཚས་ཚོལ་ཚས་བཤད་གྱི་རིམ་པས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། བཤད་པའི་ཡན་ཡོན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་
ལྷན་སྒྲོ་བཟང་སྒྲོ་བ་མེད་ལྷན་བཅེ་བ་ཅན། །སྒྲན་པར་རབ་གྲགས་ཆོག་བཟང་ཤེས་ལྷན་པ་ཡི། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལེགས་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། །བཤད་པས་སྒྲེ་བོའི་ནང་ན་ཉི་མ་བཞིན་དུ་
ལྷམ། །ཞེས་པ་ལྷན་རོ། །

དེ་ལ་འདིར་བཤད་བྱ་མདོའི་ཁུངས་བཅའ་བ་དང་། འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་གྱིས་མདོའི་
དོན་རི་ལྷན་བཀྲལ་བའི་རྩལ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་བཤད་པ་ལ་འཇུག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་འདིར་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བགྲོད་པ་
གཅིག་པའི་ལམ་ཤིན་དུ་ཟབ་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་ལ། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་གཉེར་
བ་མཐའ་དག་གིས་འདི་ལ་ཉན་བཤད་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པར་རིགས་ཏེ། རྩལ་བའི་ཡུམ་ལས།
ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་
ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ལ། དེ་དག་གི་སྦྱིན་པ་
ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། རྩལ་བྱིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་དངོས་པོ་དང་། སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཀྱན་
དགའ་བོ་འདི་ཅི་སྟམ་དུ་སེམས། བསོད་ནམས་གྱི་ལུང་པོ་དེ་མང་བ་ཡིན་ནམ། བདེ་བར་གསེགས་
པ་མང་ལགས་སོ། །བཀའ་སྤྱལ་པ། ཀྱན་དགའ་བོ་དེ་བས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ཐ་ན་ཉི་མ་གཅིག་སྟོན་ན་དེ་ཆོས་
བསོད་ནམས་མང་དུ་སྒྲེའོ་ཞེས་དང་། ཀྱན་དགའ་བོ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེའི་
ཆོས་གྱི་སྦྱིན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་རོ། །འདི་ཉིད་རྩལ་བ་མཆོད་
པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པའང་ཡིན་ཏེ། དཔལ་མཚོག་དང་པོའི་ཤེར་ཕྱིན་ལས། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་

ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་འདྲི་བ་དང་། གྲོག་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། ལ་ཏྲོན་བྱེད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་།
འཆང་བ་དང་། སེམས་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པའི་ཆོག་
རྒྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྡེ་སྡོད་འདི་བཀའ་ལའོར་ལོ་གསུམ་
ལས་གང་དུ་གཏོགས། གྲེགས་བམ་གྱི་གྲངས་དང་། གཞུང་གི་ཆོད་ནི་ཇི་ལྟ་བུ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བརྟན་
བཅོས་འདིའི་བཤད་བྱའི་མདོའི་གཙོ་བོ་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། མདོ་འདི་བར་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་
ཆོས་གྱི་ལའོར་ལོར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས། དེའི་ཆོ་ལྷ་རྒྱམས་གྱིས། བམ་མཁའ་
ལ་ལྷུང་ལྷུང་འདེག་འདེག་གི་སྒྲ་ལྷུང་སྟེ། གྱེ་མ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཆོས་གྱི་ལའོར་ལོ་གཉིས་པ་
བསྒྲོར་བ་ཡང་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སྒྲ་བསྒྲགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཁན་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པས། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ལའོར་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལའོར་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལའོར་གསུམ་ག་ལའང་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས། ཤེར་
ཕྱིན་ཆོས་ལའོར་གཉིས་པར་བཤད་པ་ནི། གནས་བྱ་ཆོད་ལྷུང་པོའི་རི་ལ་བསྒྲོར་བ་ཁོ་ནའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་རྒྱུ་ངེས་ཀྱི་ཆོས་ལའོར་ངེས་དོན་དུ་བཤད་
པའང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ལའོར་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་དུས་གཉིས་པར་
བསྒྲོར་བ་ཙམ་གྱིས་ལའོར་ལོ་བར་བར་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ལའོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པ་ལ་དུས་གཉིས་
པར་བསྒྲོར་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གྲེགས་བམ་གྱི་གྲངས་ལས།
དག་བའི་བསེས་གཉེན་ཤར་བ་པ་ཆེན་པོའི་དཀར་ཆག་ཏུ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བྱེ་བ་ལྷག་
བརྒྱ་པ་དྲི་བའི་གནས་ན་བཞུགས་པ་དང་། འབུམ་ལྷག་བརྒྱ་པ་ལྟའི་གནས་ན་བཞུགས་པ་དང་།
སྟོང་ལྷག་བརྒྱ་པ་ལྟའི་གནས་ན་བཞུགས་པ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་མའི་ཡུལ་དུ་སྦྱོར་བྲངས་པ་
ལས་ལྷག་མ་ཅུང་ཞིག་ལུས་སོ། །ཞེས་བྲིས་ཤིང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཨར་གྱིས། རྒྱས་འབྲིང་བརྒྱུས་
པ་དགྲའི་རྒྱུ་གཞག་གྲང་མཛོད་ལ། ཅན་གོ་མའི་སྒྲོབ་སྒྲིང་ལས། བརྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་
བཟང་ལ་འཕན་མེད་པ། རྒྱུ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་སྒྲུ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། ཆེན་པོ་རྒྱམས་
གྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞིན་གྱས་མཛོས་ནས། །ས་ཡི་སྟེང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་མཛོད། །
ཅེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཁུངས་ཡོད་པར་མི་མདོན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གྲེགས་བམ་

རི་སྒྲིབ་པ་བོད་དུ་འབྱུང་བ་ལས། ཡུམ་རྒྱས་པ་བམ་པོ་སུམ་བརྒྱ་པ་ལ། ཁམ་པ་གོ་ཆའི་ཐུགས་
 འབྱུང་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཉང་ཨིན་ཨ་རོ་དང་། སྤུང་མཉུ་ཤི་གཉིས་ཀྱི་བཅའ་འབུམ་དུ་གྲགས་པ་
 དང་། བེ་རོ་ཅ་ནའི་ཐུགས་ཐུར་ཅན་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཀའ་ཅོག་གི་སྤྱོད་འབྱུང་རྒྱས་པར་གྲགས་པ་
 དང་། ལྷོ་ཁྱི་འབྱུག་དང་། ཞང་བན་རྩེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་དུག་ཅམ་ཡོད་པར་གྲགས་
 ཤིང་། ལོ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་མ་ཐུང་དུག་དེའི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཞུས་དག་ཆེ་ཡོང་ཅམ་མཛད་དོ། ། ལུ་
 སྒྲོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ན་རེ། ཡུམ་རྒྱས་པ་བརྒྱར་འབྲོ་ལ་ལུས་སོ་ཞེས་གསུངས། སྒྲོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་
 ལྷ་པ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲགས་ཀྱི། སྤྱི་བརྒྱད་སྒྲོང་པ་བམ་པོ་དུག་ཅུ། ཤེས་རབ་སྤྱི་བ་བམ་པོ་སུམ་
 ཅུ་ཅ་གསུམ། བརྒྱད་སྒྲོང་པ་བམ་པོ་ཉེར་བཞི། བསྐྱེད་པ་བམ་པོ་གཅིག་པ་སྟེ། དུག་པོ་འདི་ལ་
 བསམ་ཡས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་ཡུམ་དུག་ཞེས་བྲིས་སོ། ། རབ་ཅུ་ལ་རྣམ་གཞོན་གྱིས་ཞུས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་
 སྒྲོང་དང་བརྒྱད་ཅུ་པ། བམ་པོ་བདུན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ལྷ་བརྒྱ་པ་དང་། ཚུལ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་
 དང་། རོ་རྩེ་གཅིད་པ་དང་། ལྷ་བཅུ་པ་དང་། ཀོ་ཤི་ཀ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་པ་དང་། སྒྲོ་ཉི་ཤུ་
 ཅ་ལྷ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉེར་ལྷ་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོང་པོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྷ་པ་དང་། ཡི་གེ་ཏུང་ཅུ་ཤོ་
 ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་པ་དང་། ཡི་གེ་གཅིག་མ་དང་། དེ་དག་གི་སྒྲོང་དུ་དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པའི་འདུས་
 པ་བཞི་བཅུ་ཅ་དུག་པ་ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ་བསྐྱེད་ནས། དེ་དག་ལ་སྤྱི་བཅུ་གཅིག་གི་ཐ་སྒྲོད་
 མཛད་དོ། ། འདི་ལ་བཏེན་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྲེལ་རྣམས་ཀྱིས། སྤུང་མཉུ་བཅུ་བདུན་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྒྲོད་མཛད་ཅིང་། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་ནས་སྒྲོན་པ་ལ་ཡུམ་དང་། མ་བྱེ་བར་སྒྲོན་པ་
 ལ་སྤྱི་བཅུ་འཛོག་ཟེར་རོ། ། བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ན་རེ། ཡུམ་སྤྱི་བཅུ་བའི་ཐ་སྒྲོད་དང་གྲངས་
 དེས་གཉིས་ཀ་བོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཉི་མའི་སྒྲོང་པོ་
 དང་། ལྷ་བའི་སྒྲོང་པོ་དང་། སྒྲོང་པོའི་གཟུངས་དང་། ལག་ན་རོ་རྩེ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་རོ་རྩེ་རྒྱལ་
 མཆོན་ཏེ། དུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤུང་མཉུ་གྲང་ནས་
 ཀྱང་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལོགས་པའོ། ། ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 འབུམ་ཁྲི་ཀ་ལས་ཀྱང་། ཉི་ཤི་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་། སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་རྒྱང་གྲངས་
 སུ་མཛད་ལ། སྤྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་ཤི་ལེ་བརྒྱད་མ་བསྐྱེད་བཅོས་སུ་མཛད་ཅིང་། ལུ་སྒྲོན་རིན་པོ་

ཆེས་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་བཀའ་ཐ་མར་བཞེད་དེ། དྲི་བ་གསུམ་པའི་ལན་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིས་
མདོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། དེ་
ལ་བསྟུས་སོགས་རབ་དབྱེ་བས། །བྱད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་བྱད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ།
སྟོང་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཤེར་བྱིན་དང་། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཤེར་བྱིན་གཉིས་སུ་
མཛད་ནས། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་
པ། གཉིས་པ་ནི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་སྟོན་པ་སྟེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ཡུམ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། རྣམ་བཤད་
མཛད་པ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུམ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཁོ་ན་དང་སྒྱུར་བའི་བྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་
གྱིས་ཀྱང་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ཁུངས་སུ་མཛད་ཅིང་། ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆོག །གཞན་ལས་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ།
ཤེར་འབྱུང་སློ་གྲོས་གྱིས། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱིས་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འདིར་
ཤེས་རབ་བྲི་བ་དང་། བྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ནི། ཡུམ་བར་མའི་དབྱེ་བར་མཁས་པ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་
ཞིང་། བསྟན་པ་ནི། ཉི་བྲི་ལྔ་སྟོང་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་ཁ་སྟོང་པའི་ཡན་ལག་རྩ་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད།
བྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལེན་བརྒྱད་རྩ་རྩ་བདུན་ཡོད་པའི་རྩ་བཞི་པ་ནི་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པས། གསུམ་
པོ་དེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་མི་བསམ་མོ། །འདི་ལ་འབྲུམ་ཐྱག་གསུམ་
པ་ན་རེ། ཡུམ་ལྔ་པོ་དེ་དག་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་
མཐུན་ཞུ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག །གྲང་གའི་ལྔ་མོ་སོགས་བྱང་ཆུབ་རྩ་ལུང་བསྟན་པ་རྣམས་
མཆུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱ་སྟོན་ན་རེ། འདི་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། མངས་རྒྱས་གཅིག་
གིས་གང་ཟག་གཅིག་ལན་དུ་མར་བྱང་ཆུབ་རྩ་ལུང་བསྟན་པ་མི་མཛད་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྒྲ་སྒྲུབ་
ལུང་བསྟན་དུ་མ་བྱང་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། ལུང་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱིར།
ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྟོང་གཞིར། འཁོར་དགོ་སྟོང་ལྔ་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་
ལྔ་བརྒྱའི་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་རྩ་ཞེས་འཁོར་གྱི་གྲངས་མི་མཐུན་པར་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། ཆག་ལོ་ཙུ་བ་ན་རེ། སྒྲ་མ་ནི་དགོ་སྟོང་དུ་བགྲངས་པ་དང་། བྱི་མ་

དག་འདུན་དུ་བགྲངས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་། དབུས་པ་སྒོ་གསལ་ན་
 རེ། ལྷ་སྟོང་ནི་དང་པོའི་འཁོར་ཡིན་ལ། བརྒྱ་ཐུག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ནི་ལམ་དུ་རྟེན་པའི་འཁོར་
 ཞེས་གསུངས་སོ། ། དུས་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་ཀྱང་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་འབྱུང་བ་
 ནི། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱང་། ། དུ་མ་ཉིད་དུ་སོས་པ་གོ། ། དེ་ནི་བདག་གི་ཆེད་དུ་འོ། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་ལས་རྒྱས་བསྐྱུས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ལ།
 སྒྲུབ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་པོས་སྒྲུབ་མི་རྣམས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲུབ་བ་པོས་
 མདོ་སྡེ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། དུས་བྱི་མ་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་
 པའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲུབ་བ་དང་ལྟན་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲུབ་བ་སྒྱུད་བ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་དུ་ན་མདོ་སྡེ་འདི་སྒྲུབ་བ་པོ་ནི་གསང་བའི་བདག་
 པོ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་ཇི་ལྟར་ན། ཅིག་ཅར་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཆ་ཤས་སུ་
 བྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་པ་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡི་གེ་དང་ཆོག་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྟོབས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ལན་གཅིག་གིས་རིམ་གྱིས་སྒྱེ་བ་ཡིན་པས་ཉེས་
 པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པས་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པ་སྒྲུབ་བ་པོས་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་ལ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་དང་འཆོམ་པར་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་ཆོག་གསུང་བར་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ། སྒྱིར་
 བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྱག་བསྟན་བཅོས་འདི་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བོད་
 སྒྲུབ་རབས་ཀྱི་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ལལ་མོ་ཆེ་ནི། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་
 སྟོན་པ་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཆོག་ས། སྐས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པ་མདོན་
 པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན། སྒོ་གསུམ་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ཡུམ་གྱི་དོན་སྟོན་པ་གཞི་
 འཛིམས། ཡང་གཙོ་བོའི་དོན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སུ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཏེ། ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཡིན་ཟེར་རོ། ། ཆོས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 པས་ནི། བཞི་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྒྲུབ་གཉིས་ལས་སྟོལ་འབྱེད་གཞན་མིན་པའི་བྱིར་

ཞེས་གསུངས། གསུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གུང་ཁྲི་ཀ་ཏུ། འབྲེལ་བྱེད་གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་
 གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་ནི་རྩིང་པོ་སྟེ། སྤྲུམ་གཉིས་གྱིས་དབུ་མར་བཀྲལ་ལ།
 ཕྱི་མ་གཉིས་གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ན་རེ། སྟོང་ཕྱག་
 བརྒྱད་པའི་བཤད་པ་བམ་པོ་བདུན་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་པ་འདི། འཕང་ཐང་ཀ་མེད་དཀར་ཆག་ཏུ་བྲི་སྟོང་
 ལྷེ་བཙན་གྱིས་བྱས་པར་བྲིས་མོད། འཆིང་ལུའི་དཀར་ཆག་དང་། ཐོ་བྲང་སྟོང་ཐང་ལྷན་དཀར་གྱི་
 དཀར་ཆག་དང་གཉིས་སུ། རྒྱ་གར་མར་བཤད་པས་དཔའ་སྒེས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུམ་གསུམ་
 གའི་གཞོད་འཛམས་སུ་གྲགས་པ་བམ་པོ་ནི་བུ་ཅ་བདུན་པ་འདི་ལ་དཔའ་བོས་བྱས་པར་བྲིས་མོད།
 འདི་ནི་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་སུ། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་
 ལུང་བྲངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འདིར་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་གཞུང་འབྲེལ་གཞོད་འཛམས་
 བྱ་བར་འདོད། ཅེས་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛམས་སུ་
 གྲགས་ཀྱང་། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་། བྲི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།
 ལེགས་བཤད་གསེར་བྲང་ལས། གཞུང་འབྲེལ་འདི་ནི་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདིར་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམ་གྲོལ་སྒྲེའི་ལུང་བྲངས་པ་དུ་མ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་དབུ་མར་བཀྲལ་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཡང་ཁ་ཆེ་རྒྱུ་གྲིས་མཛད་པའི་འབུམ་གྱི་ཁྲི་ཀ་དང་། སྤྱི་ཏིས་མཛད་
 བའི་ཡུམ་གསུམ་མཐུན་པར་དོན་བརྒྱད་གྱིས་སྟོན་པ་ནི་སང་གི་བཟང་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་
 ལེགས་སུ་བགྲང་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ། ཅ་བས་མདོ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་
 ཚུལ་དང་། འབྲེལ་བས་ཅ་བའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་པོ་ལ། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་
 འདིས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་གྱི་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱས་སམ་མ་བསྐྱས། བསྟན་བཅོས་འདི་
 ཚུམ་པ་བོས་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བརྒྱམས། དེ་ལའང་བཤད་པའི་སྟོལ་ནི་ཇི་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། དང་པོའི་
 ལན་ལ། ཨ་ཏུ་ཀ་རའི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུ་དུ། མདོའི་དོན་ཐམས་ཅད་ནི་མདོ་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་
 བྱས་པས་བསྐྱས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས། ཆོག་གསལ་
 ལས། རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པས་ཅིའི་ཕྱིར་གྲོང་གཞི་དང་། རྗེ་བཙུན་རང་ཉིད་གྱིས་ཞུས་པ་

སོགས་མ་བསྐྱུས་ཞེན། མདོའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱུས་པར་བྱ་གྱི། རྟོགས་སྤྱོད་དེ་
 དག་ནི་དགོས་པ་དང་མི་ལྷན་པས་འབད་པའི་གནས་མིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
 བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱིས། བསྟན་བཅོས་འདིས་ཡུམ་གྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཁོ་ན་བསྐྱུས་
 པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་གཞི་དང་། སྐབས་སྐབས་སུ་གང་ཟག་ལུང་བསྟན་པ་དང་།
 རྟག་ཏུ་བྱ་དང་། ཆོས་འཕགས་དང་། རྗེས་སུ་གཏད་པའི་ལེའུ་དང་། སྟོན་བྱུང་བརྗོད་པ་རྣམས་མ་
 བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་སུ་བབ་པའི་མདོ་དང་། ཞར་ལས་བྱུང་བའི་མདོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་
 ལས། སྐབས་སུ་བབ་པའི་མདོའི་དོན་ཁོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 ལུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་འདྲེན་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་ཅུང་ཟད་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཨ་བྱུང་ལུང་དེ་ནི། ཀུན་
 གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་པ་ལ་ཟུར་བ་བཅོམ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
 གཉེན་གྱིས་བཞེད་པའང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་པ་མིན་ཏེ། དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་གི་རྗེས་ཐོགས་སུ།
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་གི་སྟོང་མ་མེད་པས་རྗེས་སུ་དཔག་གོ་ཞེས་གསུངས་པས། རང་གི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་མདོ་དང་སྐུར་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
 གཉེན་གྱིས། བྱམས་པས་ཞུས་པའི་ལེའུ་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པར་འདོད་ནའང་མི་རིགས་ཏེ།
 འཕགས་པས་སྤོན་ལས་དང་སྐུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིང་གཞི་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་འདི་རྣམས་གྱིས་
 འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐབས་འབྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་
 དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་
 མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྤྱིང་གཞིའི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། ཉི་
 ཁྱི་སྤང་བའི་ཡང་མཐུག་ཏུ། སྤྱིང་གཞིའི་བཤད་པ་བསྐྱུས་པ་ཙམ་ཞིག་མཛད་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པ་
 མིན་ཏེ། མདོ་དང་རྒྱན་སྐུར་བའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ། རྟག་ཏུ་བྱ་དང་། ཆོས་འཕགས་
 དང་། རྗེས་སུ་གཏད་པའི་ལེའུ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱན་དང་མི་སྐྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་བསྟན་བཅོས་འདིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་བསྐྱུས་པར་འདོད་

པའི་གྲོང་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འང་སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་ཡོད། དེ་ཡོད་ན་
བསྟན་བཅོས་འདིས་ལེགས་པར་བསྟུས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཁས་
དང་མཁས་པ་མིན་པ་རྣམས། །ལྷག་ཆད་ཡོད་པར་དོགས་གྱུར་ན། །གཞུང་འདིའི་ཆད་གྱི་ངེས་པ་
ནི། །ཡུམ་འདི་ཡི་ནི་ཆད་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་རྒྱུང་ལས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་མདོ་དོན་མ་ལུས་པ་ཞེས་དང་། མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡུམ་གྱུན་ལ་འང་། །དོན་བསྟུས་དེ་ཅུ་
ཤེས་པར་བྱ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཐམས་ཅད་གྱི། །རིམ་པ་ལེགས་པར་བསྟུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་གྲོང་གཞི་དང་། ཏྲག་ཏུ་བུའི་ལེའུ་སོགས་གྱིས་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་
ནོ་སྟུམ་ན། དེ་དག་གིས་སྒྲིམ་བུ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་ལ། རྫོང་
བྱེད་ཆོག་གི་རིམ་པ་རི་ལྟར་བསྟུས་པའི་ཚུལ་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་གྱི་རིམ་པ་རི་ལྟར་བསྟུས་པའི་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གྲོང་གཞི་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་བྱམས་པས་ཁྱུས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་གི་རིམ་པ་
མཐའ་དག་བསྟན་བཅོས་འདིས་ལེགས་པར་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོང་གཞིའི་ཆོག་གི་རིམ་པ་ནི་རིན་
ཆེན་སྟོན་མ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། མཆོད་བརྫོང་གྱིས་ལེགས་པར་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། རབ་འབྱོར་གྱི་
ལེའུ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། བྱམས་པས་ཁྱུས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་གི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
ནས་འཕྲིན་ལས་གྱི་བར་གྱིས་ལེགས་པར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ཏུ་བུ་དང་། ཆོས་འཕགས་དང་།
རྗེས་སུ་གཏད་པའི་ལེའུ་གསུམ་གྱི་ཆོག་གི་རིམ་པ་ནི། ལེའུའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་བཅོས་
འདིས་མ་བསྟུས་ཏེ། རྟོགས་པར་སྤྲོ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
ལེའུ་གསུམ་པོ་དེ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྟོགས་པར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཏྲག་ཏུ་བུའི་ལེའུ་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གྱིས་མགོན་བྱས་པ། །འདི་མཉམ་པ་
ཡི་སྟོད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་དོན་གཅིག །ཆོས་འཕགས་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྱོན་བཞུད་བཀག་པའི་སྟོན་ས་མཐོང་ལམ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་བ་
ལྟར། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཞེས་སོགས་དང་དོན་གཅིག །རྗེས་སུ་གཏད་པའི་ལེའུ་ནི་
སྤྲུལ་བྱང་རྒྱུ་ལས་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པའི་མདོ་དང་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་དུ་དགོངས་

སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ལུ་གསུམ་པོ་དེའི་སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི། རྒྱུན་གྱིས་
 མ་བསྐྱུས་པ་ནི། སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱི་ཡེ་ལུ་གསུམ་པོ་
 དེ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་སྤྲུང་བ་མཛད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཆོག་འགལ་བར་
 ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་རྟག་ཏུ་དུའི་མཆོམས་སྤྱར་དུ། རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར། མངོན་གྱི་སྤྱིར་བའི་གཏམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལས་དང་པོ་བའི་གནས་སྐབས་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་ཆོལ་
 བའི་རིམ་པ་བསྐྱུན་པ་ནི། ཞེས་པ་དང་། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་ལུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་དེའི་
 གཞུང་ཉིད་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནས།
 མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་དུག་གི་རིམ་པ་ལ།
 དེ་རེ་རེ་ཞིང་སྤྱིར་བ་དང་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་དོན་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར། སའི་
 ཁམས་མུ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་བཞི་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྐད་གསུམ་པོ་
 སྤྲོང་བ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁའི་ཁམས་མུ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
 གཅིག་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྱལ་བའི་སྤྱུ་གསུམ་གྱི་
 རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་བཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་མུ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོག་གསུམ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་ཆོག་ས་དང་མོས་པས་སྤྱོད་པ་དང་།
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་གདུལ་བྱའི་སྤྱེ་བོ་
 སྤྱལ་བ་ནི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ལས་རབ་ཏུ་བསྐྱུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་བཞི་སྟོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་
 བྱི་སྤྱིའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ཡང་རྣམ་པར་མི་
 ཕྱོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་གསུངས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཚུལ་
 ལུགས་བར་པས་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ལུ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་གོ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གྱི་ཆོག་

ལེའུར་བྱས་པས་མ་བསྐྱས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་
བསྐྱས་པའི་ཚུལ་ལ། སྤྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་དང་། དངོས་
བསྟན་སྟོང་ཉིད་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་མངོན་རྟོགས་གྱི་
རིམ་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་བདུན་ཅུའི་ཡན་ལག་
གིས་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ནས་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུའི་བར་རྣམས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི།
རྟག་ཏུ་བྱུང་ལེའུ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བསྟན་
ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། བསྟན་ཚུལ་དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཕྲིན་ལས་གྱི་བར་རྣམས་
ཡིན་ལ། བསྟན་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ལུས་མདོར་བསྟན་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བྱུག་དང་གསུམ་
དུ་བསྐྱས་པ་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་
གྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་ཁ་
ཅིག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་གསུངས་པ་པལ་ཆེར་གཞན་དུ་བྱས་
ནས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཅི་ནས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་སྟོབས་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ལུམ་འདིའི་སྒྱི་དང་
ཡན་ལག་གི་དོན་ལེགས་པར་མ་འགྲེལ་བར་བརྗོད་པས་བཤད་པ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམ་
པ་རྣམས་ཁོ་ནས་མཁྱེན་པར་མཛད་པར་རིགས་པ་ཡིན་པས་འདིར་བདག་གིས་སུན་དབྱུང་བའི་ཉི་
བར་དགོད་པ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་སྒྱི་དོན་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས་
གྱིས་འཆད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ནི།
སྤྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་དེ་མཆོན་བྱེད་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟན་ལ། སྐབས་ལྷག་མ་ལྟར་སྤྱི་
དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མཆོན་
ཉིད་དེ་ཡི་སྒྱིར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་ལྷག་མ་ལྟར། མཆོན་
བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། བདག་གི་སྒོ་ལ་འདི་ལྟར་
སྟངས་སྟེ། བཤད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་བསྟན་པས་ནི། སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཁོ་ན་བསྟན་
ལ། འཆད་བྱེད་དོན་བདུན་ཅུས་ནི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
དོན་བདུན་ཅུ་པོ་དེ་ནི་མདོའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། དོན་བདུན་ཅུའི་རྒྱུ་གངས་དང་འབྲེལ་
བར་བསྟན་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བར་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་སྒྲི་
ལ། གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོར་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་ལྟ་བུ་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ། འདི་ལ་
བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཀྱང་། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ལ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་
ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་མོད། སྟོང་པོའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་དུ་སྟོན་ཞེ་ན།
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་
ཀྱིས། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིའི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་
ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་བུམས་
པའི་གཞུང་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཀྱང་། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལྟ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་
དོན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་དུ་རྟོགས་སོ། །ཡུམ་གྱི་མདོར་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྟངས་པ་བསྟན་
བཅོས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི། དུས་ཀྱི་དབང་གི་མདོའི་ཡི་གེ་ཉམས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་
བཅུན་མདོའི་དོན་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་བཞེད་དོ། །དྲི་བ་
གསུམ་པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྒྲོབ་ཉིད་ཀྱིས། །མི་པམ་
མགོན་ལ་གསན་ནས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བུམས་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཞལ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས། ཀྱེ་མ་ཡབ་གཅིག་བདག་གི་སྒྲུབས། །ངལ་བརྒྱས་འབད་ཀྱང་འབྲས་མ་
མཆིས། །ཅིའི་ཕྱིར་ཆར་སྒྲིན་རྒྱ་མཆོའི་དབུང་། །གདུངས་པས་བསྐྱེད་ཏེ་སྒྲོམ་ཆད་དབབ། །

ཞེས་སྒྲུས་པའི་ལན་དུ། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པ་བ་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་གྲགས་ཏེ།
དེའི་དུས་སུ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་བྱོན་ཏེ། མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་གསུམ་དུ་བཞུགས་པའམ། ས་སྒྲེའི་
ན་མཆན་ལྟར་ན། སྒྲེ་བ་དུག་བཞུགས་ཅེས་འབྱུང་བས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་མ་དང་། རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ཆེན་པོ་དང་། ཡུམ་གྱི་མདོ་རྣམས་གསན་ཅིང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ཚུམ་པར་ཞུས་པས། དུམ་ས་པའི་ཆོས་ལྡན་བརྒྱམས་ཤིང་། འཇམ་བུའི་གླིང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་དར་
བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ལས། དེ་ཡང་
འདི་ལྟར་ཐོས་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་དོན་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་།
རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྒྲོས་ཏེ་གསུང་བ་མང་བ་དང་། སྒྲོས་ཏེ་གསུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཐུགས་ལའང་། ཆོག་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཅད་པ་མ་གཟིགས་པ་དང་། ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ན་ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན། སྒྲོབས་པར་མ་སྦྱོང་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །
དེས་ན་དེའི་དོན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དུམ་ས་པ་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལའུར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་
མཛད་དོ། །དེ་གསན་ནས་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་
པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་ནས། ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཙམ་རྒྱུད་
གྱི་ལུང་། མདོ་སྒྲེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོས་མཛད་པར་དྲངས་པ་ལས།
ང་ནི་སྤྱང་ན་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །ཐོགས་མེད་ཅེས་བུའི་དགོ་སྦྱོང་ནི། །
ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ད་ལྟའི་འཇམ་དཔལ་ཙམ་རྒྱུད་ན་ལོ་གྲངས་གྱི་ངེས་པ་དེ་མེད་ཅེས་སུ་སྟོན་
གསུང་། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོ་བརྟན་གྱི་དགོངས་པའང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་ཏེ། སའི་
བསྟོད་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཡན་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ། །ཆོས་རྒྱན་ཏིང་འཛིན་
སྒྲོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་བདུད་རྩིའི་རྒྱན། །འཕགས་པ་མི་ཡམ་ཞབས་ཀྱི་བུམ་པ་ནས་སྒྲུག་པ། །
གསན་པའི་སྒྲིམ་པས་གསོལ་བ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཆེན་པོ་
གཉིད་པ་ནི། འོད་སྒྲུང་ལ་སོགས་པས་བཀའ་བསྟུ་དང་པོ་བྱས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དུམ་ས་པ་ལ་

སོགས་པས་ས་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བསྟུ་མཛད་ཅིང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པས་གསལ་བར་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུང་། ལ་བྱ་ཀ་རས་
 ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པར་གནད་གྱི་ལྷ་འོད་ལས། བཀའ་བསྟུས་པའི་རྗེས་ལ་དུས་དེར་གནས་པ་
 ཉིད་ན། མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་
 དཀའ་བས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་གྱི། འཕགས་པ་ཐོགས་
 མེད་ཀྱིས་བྱམས་པ་བསྐྱབས་ནས། དུས་ཕྱིས་བྱས་ཞེས་པ་ནི་སེང་གི་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་འབྲུལ་པ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་བཞུགས་པའི་གཞན་དག་གིའོ། ། ཞེས་གསུང་ངོ་། །
 ལུགས་དེ་དག་གང་ལྟར་ནའང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གསལ་བར་མཛད་པ་ནི། འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་སོ། ། དྲི་བ་བཞི་པའི་ལན་ལ། སྐབ་མཐའ་གང་དུ་བཀྲོལ་བའི་
 ཚུལ་དང་། མདོ་གང་གི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཀྲོལ་བའི་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་གང་གི་ལམ་དུ་
 བཀྲོལ་བ་དང་གསུམ་མོ། ། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲོལ་བའི་གིང་རྟའི་
 སྟོལ་འབྱེད་དང་། དཔུ་མར་བཀྲོལ་བའི་གིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ས་གསུམ་པ་བརྟེས་ཀྱང་། དབྱིག་གཉེན་འདུལ་བའི་དོན་དུ་དེ་ཉིད་རྣམ་
 དེས་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲོལ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་སོགས་སྟོབ་དཔོན་སྣ་མ་རྣམས་
 འཆད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། ཡང་དག་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཀྲོལ། ཞེས་འབྱུང་
 པ་ལྟར། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲོལ་ལ། མཁས་པ་ཤརྟེ་པ་
 ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་ངོ་། ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གྲོས་ནི། སྐྱ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་
 དང་རྒྱན་མ་སྦྱར་བར་བཞེད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ནི།
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གི་སྦྱ་བའི་
 ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཆོས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ནི། སྐྱ་མཆེད་གཉིས་
 ཀྱིས་མདོ་དང་རྒྱན་མ་སྦྱར་བར་གྲགས་མོད། སྦྱར་བར་འདོད་པ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་

ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཚུང་འདིར། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་སྐུར་བའི་
 འགྲེལ་པ་མཛད་ཚུལ་སྟོས་ནས་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱང་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་
 སྐུར་བའི་འགྲེལ་པ་བྱེད་པར་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་འགྲེལ་པ་མཛད་ཚུལ་གང་
 ཡིན་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་སོགས་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ནི། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཞུང་འགྲེལ་རྒྱུ་དང་མ་སྐུར་བར་མདོན་སྐུམ་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་འགྲེལ་སྐུར་བ་ནི་བ་རི་ལོ་ཙྰ་བས་བྱས་ཞེས་གསུང་ངོ་། །སྟོལ་འབྱེད་
 གཉིས་པ་ནི། དབུ་མར་གནས་པའི་སྟོས་རྣམ་ཕྱེ། ཞེས་པ་ལྟར། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 རྟེ་ཡིན་ལ། བཅུན་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྟེ་དང་། སེང་གོ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་པལ་
 ཆེ་བ་རྣམས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །འདིར་ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་མཛད་པ་པོས། རྒྱུན་གྱི་
 དགོངས་པ་པལ་འགྱུར་དུ་གནས་པར་བཞེད་པ་དང་། པལ་རང་གཉིས་ལ་གྲུབ་མཐའ་མཐོ་དམན་
 ཟུང་གིན་ཏུ་མང་པོར་བཞེད་པ་དེ་དག་ནི། རང་འགལ་བར་རྟོགས་སྟེ། རྒྱུན་འདིར། མཚན་ཉིད་
 གྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་བ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་མ་
 ཟུབ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མདོ་ཉི་ཆེ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བགྲོལ་
 བའི་ཚུལ་དང་། ཡུམ་གསུམ་ཆར་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བགྲོལ་བའི་སྟོལ་འབྱེད་དང་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་ཁོ་ནས་མ་རྟོན་པའི། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཀྱན་གྱི་རྒྱུན་དུ་
 འགྱུར་བར་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྟུན་ཡིན་ལ། མཁས་པ་པལ་
 མོ་ཆེ་ནི་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་། འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱས་པ་དང་། དེ་ཆེན་འབྱུང་
 གནས་ཞི་བ་གཉིས་ཀྱང་། ཆོག་གིས་སུན་འབྱེན་ཀྱང་དོན་ལ་རྒྱུན་ཡུམ་གསུམ་ཀ་དང་སྐུར་བ་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་སྟངས་ངོ་། །འདིར་ཁ་ཅིག སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྒྱུན་དང་
 ཡུམ་གསུམ་ཀ་སྐུར་ཀྱང་། སེམས་ཅམ་དུ་བགྲོལ་བས་ནོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱས་འབྲིང་
 གཉིས་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྐུར་གྱི་འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་མ་སྐུར་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་
 དོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་གར་དུ་ལམ་རྒྱང་ཁྱད་གི་སྟོལ་གཉིས་འབྱུང་བར་གྲགས་ཏེ། དཔལ་མར་མེ་
 མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱི་བསྟུས་དོན་སྟོན་མ་ལས། ཁ་ཅིག་སྐབས་བརྒྱད་དག་གི་ནི། གང་ཟག་བརྒྱད་གྱི་

ཆ་རྒྱུན་ཞེས། །ཁ་ཅིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདྲ་ཉན་ཐོས་གྱིས། །
 གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས། །སེང་གོ་བཟང་པོའི་གཞུང་གིས་ནི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ལམ་དུ་ནི། །གཉིས་ཀ་ཆང་བར་འདོད་པ་ཡིན། །དེ་ལྟ་མིན་ན་མ་རྫོགས་ཟེར། །སྒྲ་མ་གསེར་གླིང་
 བཞེད་པ་ཡིས། །འགའ་ཞིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། །གཞི་མ་དག་པའི་དུས་དག་ཏུ། །གང་ཟག་
 བརྒྱད་གྱི་ལམ་དུ་འདོད། །མ་དག་དག་པར་བྱེད་དུས་སུ། །གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་འདོད། །
 དག་པ་ལམ་དུ་བྱེད་དུས་སུ། །གང་ཟག་གཅིག་གི་ལམ་ཡིན་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་
 བར་སྒྲུང་ངོ་། །འོ་ན་ལམ་རྒྱུད་ཁྱེད་གི་བྱེད་པར་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པོའི་གཞུང་
 དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་དང་། །མཁས་པ་སྤྲུལ་མའི་བཞེད་པ་བཀོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། །མཁྱེན་པ་
 གསུམ་པོ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན། །སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་བྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ་ལ། །མདོན་པར་རྫོགས་པ་རྒྱུད་པ་བའི་བཤད་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། །གང་ཟག་གཅིག་སངས་རྒྱས་པའི་རིམ་པ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་གཅིག་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་
 སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་བསུས་དོན་སྟོན་མ་ལས། །གངས་ངེས་དག་ནི་བསྟན་པ་ན། །
 ཐོས་བསམ་ཡུལ་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ། །སྟོན་པའི་དུས་སུ་སྦྱོར་བ་བཞི། །འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཆོས་
 གྱི་སྐུ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་མཁྱེན་
 བསྟན། །དེའི་རྒྱལ་ནན་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་བསྟན། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་གྱི་རབ་
 དབྱེ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་གཞི་ཤེས་བསྟན། །དེ་ལྟར་མདོན་པར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཅིག་དང་སྦྱོར་
 བཞི་ཉམས་སུ་བྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འབྱུང་བའི་མདོན་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པ་
 གཅིག་སྟེ། །ཚུལ་གཉིས་སྟོན་པ་དེ་ལ་མདོན་པར་རྫོགས་པ་ཁྱེད་པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 །སངས་རྒྱས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བའི་ལམ་གཉིས་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་
 བའི་ཕྱིར། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། །དེ་ཉིད་ལས། །ཐོས་བསམ་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དང་། །རྒྱ་དང་མི་མཐུན་
 རྟོགས་དག་ཏུ། །གཏན་ལ་ཐབ་པས་རྫོགས་པ་ཡིན། །སྟོན་པའི་དུས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། །གནས་
 སྐབས་འབྲས་བུ་སྟོན་བྱེད་དང་། །རྒྱ་ཡི་མཐར་ཐུག་དག་གིས་རྫོགས། །དེ་ལྟར་འདི་ནི་གངས་ངེས་
 མོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀའང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པར་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་

བཞེད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྒྲིའི་མཆོམས་སྒྲུབ་དུ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དེ་གསལ་པར་བཤད་ཅིང་།
ལུས་རྒྱུ་གཞག་གི་བསྐྱུས་དོན་དང་། འགྲེལ་རྒྱུ་འདིར་ཁྱུགས་པའི་ལུགས་དེ་གསལ་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུད་ཁྱུག་གི་བཤད་པ་དེ་ཡང་། དངོས་པོ་བརྒྱད་པའི་སྒྲི་སྒྲིག་ནས་ཡིན་གྱི།
མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་མ་དེས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་གདམས་
ངག་ལྟ་བུ་རེ་རེས་ཀྱང་ལམ་ཆང་ལ་མ་ཁོར་བ་རེ་རེ་སྟོན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་སྐབས་སུ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་
རྒྱུས་གྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་
དོན་ཐམས་ཅད་སྟན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བས་གདམས་ངག་ནི་རྒྱུ་པ་བཅུ་ལྔ་ཞེས་དང་།
རིགས་གྱི་སྐབས་སུ་འདིས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། མར་མེ་མཛད་གྱི་བཞེད་པ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། མཁའ་གསུམ་གྱིས་འདས་པའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་བསྟན། སྒྲུབ་བཞི་ཆོས་སྒྲི་
དང་བཅས་པས་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་པའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཁྱུགས་
པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མཁའ་གསུམ་དང་སྒྲུབ་པ་བཞི་སྟེ་ལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། འབྲས་སུ་ཆོས་སྒྲི་འབྱུང་བ་ལ་ལམ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཞེས་བྱ་བེར། ཁ་ཅིག་གིས་མཛོད་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུས་གྱི་སའི་བར་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ།
མཁའ་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱི་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲས་སུ་ཆོས་སྒྲི་འབྱུང་བ་ནི་ཁྱུག་པ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེར་རོ། །སྐད་འགྲེལ་ལས། མཛོད་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེར་བམ་པ་ལ་སྟེལ་བ་ལྟར། རྒྱུ་མཁའ་གསུམ་སྒྲིའི་ས་དང་། ལམ་ཤེས་
ས་དང་པོ་ནས་དུག་པའི་བར་དང་། གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པ་དང་། རྒྱུ་རྟོགས་སྒྲུབ་པ་ས་བརྒྱད་པ་
དང་། ཅེ་སྒྲུབ་ས་དགུ་པ་དང་། བཅུ་པའི་དགྱིལ་བསྟོད་དང་། རྒྱུ་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་པ་ས་བཅུ་རྒྱུན་
མཐའ་དང་། འབྲས་སུ་ཆོས་སྒྲི་སངས་རྒྱུས་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་གཅིག་བཤད་
ལ། དེ་ལ་བོད་གྱི་མཁས་པ་རྒྱུ་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་རྒྱུད་པའི་བཤད་པ་བཞེད་དོ། །སྐད་
འགྲེལ་དུ་འདི་རང་ལུགས་སུ་མཛད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པར། སྐད་

འགྲེལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དར་རྒྱུ་མཛད་པ་ན་རེ། སྤྱད་འགྲེལ་དུ་དེ་
 རང་ལུགས་སུ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་སྤྱད་ཡང་། འགྲེལ་ཆུང་འདིར། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་བམས་
 ཅད་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པའི་དབྱེ་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལ་དགག་པ་དམིགས་ལུགས་སྟེ་མཛད་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་། རྒྱུ་
 པའི་ལུགས་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་བཀྲལ་ཞིང་། ལྷ་བྱ་ཀ་རས་ཀྱང་། ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་སོ་
 སོ་སྟེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བག་མེད་པ་ལ་འབྱུལ་བ་སྤྱིད་དོ། །ཞེས་སྤྱད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་དེ་སློབ་དཔོན་
 གྱིས་རང་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་འགྲེལ་ལ་འགྲེལ་ཆུང་གིས་
 དགག་པ་མཛད་ཟེར་བའང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱད་
 འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ནི། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་པོ་དེ་ལམ་ལྷ་ལ་སྤྱར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཆོས་སྒྲིའི་མཆོམས་སྤྱར་དུ་བཤད་པའི་ལམ་རྒྱུ་པ་པའི་ལུགས་དེ་དང་བྱུང་པར་
 མེད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ལབ་པའི་དོན་དེ། དག་པ་ས་གསུམ་
 དུ་སྒྱུར་བ་བཞིའི་རིམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་ཆོས་སྤྱུ་འབྱུང་
 བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ནི་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་སར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
 འབེབས་དགོས་ཏེ། སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་ལ་སློབ་མ་མཐོང་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
 ལས་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཤེས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་དུག་པའི་བར་དུ་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་དེ། དེའི་བར་དུ་ལམ་ཤེས་བྱེད་ལས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་
 མོངས་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྟེ་བ་ཆད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པར་བཞག་སྟེ། དེར་སྤྱིད་པར་སྟེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་ཞིང་།
 སྤྱིང་རྗེས་ནི་བ་མུང་འདས་ཀྱི་ས་ལའང་མི་གནས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་པར་བྱིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 དག་པ་ས་གསུམ་ལ་ནི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་
 པར་གཞག་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས། ས་
 བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་སློབ་པའི་དག་འདུན་དུ་མཛད་དེ། ཐོས་བསམ་གྱི་སློབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲམ་དུ་
 དགོངས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་མཆོམས་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ངས་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བཅུ་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྟུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཙོ་བོར་ཡོད་
པའི་ས་མཚམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཚོན་བྱེད་གི་ཚེས་ལ་སྟུར་ན་ཤིན་ཏུ་འདྲ་འགྲིག་ཅིང་། འདི་
ཉིད་ཨར་གྱི་དགོངས་པ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་ན་རེ། སྐབས་གཉིས་པ་
སོགས་ནས་བསྟན་པའི་དམན་པའི་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་ལུ་མཛོད་དུ་
བྱས་ཏེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་སྐབས་དང་པོར་
བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བཞི་བར་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅེས་གསུངས། བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་མཛོད་པར་
རྟོགས་པ། ལྷག་པའི་ལྷགས་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་འབའ་ཞིག་གིས་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་སྟོན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
ལྷགས་དེ་གསུམ་ཀའང་འགལ་བ་མེད་པར་བསྟུས་དོན་སྟོན་མར། གསེར་གླིང་པའི་བཞེད་པ་
བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །རྩྭ་ན་གླིན་རེ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཉན་རང་
དང་། བྱང་སེམས་གཞོན་ནུའི་ས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་ལྟ་བུར་གཏན་སངས་མི་རྒྱ་བ་དང་། འདོད་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་གི་ལམ་དང་སྟོར་བ་དང་འབྲས་ལུའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དུ་བཞག་གོ་གསུངས། དར་ལྷིག་མཛད་པས་ཚེས་གྱི་བཤེས་
གཉེན་འགོག་པ་ན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ཡོད་ན་ཐེག་པ་ཐུན་
མོང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་འགྱུར་བས། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་འདིར་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་རྣམས་ཉན་རང་གི་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་བཟུང་རྒྱུའི་ཐེག་དམན་ལ་ཟབ་མོའི་སྟོན་དུ་
གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ཆེས་མང་བས་དེའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་གསུངས་སོ་
ཞེས་འཆད་པ་ནི་ནང་འགལ་བའོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བས་རྩ་བའི་དོན་རི་ལྟར་བཀལ་བའི་རྩལ་ལ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་
རྩ་བའི་དོན་རི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། འགྲེལ་པ་འདིའི་དོན་འགྲེལ་པ་གཞན་གྱིས་རི་ལྟར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་བཤད་སྟོལ་སྟུ་མ་དེ་དག་ལས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་།

འགྲེལ་པ་འདི་ལ་སྒྲ་མ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིད། འགྲེལ་པ་ཚུ་མ་
 པའི་རྒྱུ་ལྟར་པར་ཇི་ཞིག་དང་ལྷན་ཞེ་ན། དྲི་བ་དང་པོའི་ལན་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཁས་པས་སྒྲ་བ་བྱས་
 ཤིང་། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི། །མཐུ་ཡི་དོན་མཐོང་སྒྲོ་ནས་ནི། །ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལྟར། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་སྡེ་ལུ་མ་དོན་དབྱེ་མར་བགྲོལ་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་འདི་
 སྟོང་ཐུག་ནི་ཤུ་ལྔ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་སྒྲ་སྒྲུར་ནས། ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་ཡང་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་
 ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དུ་མཛད་དེ། ཡི་གེ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དག་པར་བྱས་ཏེ། ཉི་མེ་སྒྲ་
 བ་མཛད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཡང་འདི་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་འཕགས་པས་ཉི་མེའི་ལེའུ་
 བརྒྱད་དུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཇུགས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཉི་མེ་ལྔ་སྟོང་པ་མངོན་
 པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ནས་དག་པར་གཏུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་མེ་ལོ་བརྒྱད་མར་
 གྲགས་པ་འདི་མཛད། ཅི་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་དེ། བཅུན་
 པས་ཀྱང་ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་པར་ཁས་སྐྱོངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟོན་པར། །ཞེས་པ་ལྟར། བཅུན་པས་ནི།
 འཕགས་པས་ཉི་མེ་ལེའུ་བརྒྱད་དུ་མཛད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་ལེ་མངས་ན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་
 རྒྱན་སྒྲུར་བས། དགོས་འབྲེལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་དང་། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
 ཅུ་མ་པོ་དང་། འཕར་བ་གསུམ་དང་། སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ་དང་། གཞུགས་གྱི་ཆགས་བཅོམ་
 དང་། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་། རྣམ་བུ་གཞུང་རྟོག་དང་། རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་
 མ་རྟོན་ཅིང་། དེ་དག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོག་ཀྱང་ལྷག་པར་བསམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀུ་མིག་
 པ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲ་པོས། བརྒྱད་སྟོང་འདིར་དོན་མ་ཆང་མེད། །
 འདིར་གཞུང་བསྟན་པ་ཡིན་འདོད་སྟེ། དོན་ནི་ཇི་སྒྲ་བཟོད་དེ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་
 མཛད་ནས། བརྒྱད་སྟོང་པས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་དོན་ཆང་བར་སྟོན་པ་ལ་དགོངས་
 བས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲ་བ་མཛད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་
 ན་ཡོད་ཅིང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་། ཉི་མེ་ལས་ཁ་སྒྲོང་བར་མཛད་ཅིང་། དཔེར་ན་
 སྟོང་གཞིའི་ཆོ་འཕུལ་གསུམ་བསྟན་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཉིར་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ཁ་སྒྲོང་བ་ལྟ་

ཐུའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གང་གི་བྱིར་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ལྷ་པོའི་དོན་ཉི་བར་བསྐྱས་པ་ལ་འདུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེ་
 བཞིན་དུ་སྟུང་འགྲེལ་རྟོགས་པར་སྒྲ་བའང་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེན་ཡུམ་རྒྱས་པ་ལ་ནི་
 བཛྲིད་བྱའི་དོན་ལྷག་པོ་ཡོད་པར་མ་དགོངས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ། དེ་ལྷས་ཤིན་ཏུ་རྟོན་དཀའ་བ། །
 ཟབ་མོ་ལམ་ནི་རི་ཞིག་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དབང་གིས་རྟོན་པ་ནི། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེད་ལ་ཞུགས་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་ཀ་དང་རྒྱན་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དེ་
 ཉིད་མཛད་དོ། །དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། འགྲེལ་པ་འདིར་ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་ཀྱིས་མ་རྟོན་
 པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཡུམ་དོན་དབུ་མར་རྟོགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་འགྲེལ་པར། ཡུམ་
 གྱི་མདོའི་དོན་ཡི་གེ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྟོན་པའི་བྱིར་དེ་ཙམ་ཞིག་འཕགས་པས་ཀྱང་
 རྟོན་དོ་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ལེགས་པ་ཤད་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདིར་ཡུམ་གསུམ་ཀ་
 དང་སྒྱར་བའི་བྱིར་དང་། ཉི་ཁྱི་སྒྲུང་བར། རི་ལྟར་རྟོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་
 སུ་རྟོགས་པའི་ཆོག་གིས་བྱིན་ལས་ཉི་ལྷ་ཅུ་བདུན་བཤད་ཅེས་ཏྲག་ཏུ་ཅོགས་མ་རྟོན་པ་ལྟ་བུར་
 ཡང་རྣམ་པར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ། །
 ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཤེར་འབྲུང་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས། ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་ཞེས་པ་
 དང་། གསེར་སྤྲིང་པས། སྡེ་སྡོད་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས།
 སྟུང་པ་དང་། ཡུམ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་འདིར་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་མདོ་
 ཆོག་དང་དངོས་སུ་མི་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གོ་བར་སྒྲ་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་
 ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ཉི་ཁྱི་དང་རྒྱས་པར་སྒྱར་ཞིང་། རང་གིས་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་
 རྒྱས་པར་སྒྱར་བའི་བྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་སྒྱུར་མི་རུས་པའང་མིན་ཏེ། ཡུམ་རྒྱས་པ་
 ལས་ནི། དོན་རེ་རེ་ཡང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བསྐྱས་འབྲིང་
 གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་དོན་ལྷག་པོ་མི་སྟོན་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་སྟོན་ན། ཡུམ་རྒྱས་པའི་མདོར་རྟོགས་
 ཀྱི་རིམ་པ་ཀུན་བསྟན་བཅོས་འདིའམ། བརྒྱད་སྟོང་པས་མ་བསྐྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དུས་བྱིས་
 རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཞན་ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ། །

མཁའ་པ་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་ལུང་། ཞེས་པ་ནས། བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད། ཅེས་པའི་
 བར་གསུངས་སོ། འོ་ན་འགྲེལ་པ་འདིར། ལྷན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པར་ནི། རྒྱལ་པར་དབྱེ། ཞེས་དམ་
 བཅའ་ཙམ་ལས་བསྟན་བཅོས་འདི། ཡུལ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེར་མ་
 ཟད་མཆོད་བཟློད་དང་། དགོས་འབྲེལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གསུམ་ཆར་ཁུངས་
 སུ་མཛད་པ་དང་། ལ་ལ་ལས་དོན་ཞེས་པར་ཡུལ་གསུམ་ཆར་དང་སྐྱུར་དགོས་པའི་རིགས་པ་ཡང་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་རྗེ་བཙུན་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཆེན་པོས་གསུང་དོ། འདིས་ན་ཆོག་
 ཆོག་སྐུང་ཞིང་། དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པ་གསལ་བ་ནི། འགྲེལ་པ་འདིའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །
 དྲི་བ་གསུམ་པའི་ལན་ནི། འབུམ་ཐུག་གསུམ་པ་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། སངས་རྒྱལ་ནས་བརྒྱུད་པ་
 བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་། རང་གི་ཤེས་རབ་ལུན་སུམ་ཆོག་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱིན་
 རྒྱལ་དང་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡུལ་དོན་རྟོད་པ་ན། ཡུལ་དོན་དབྱེ་བར་རིགས་པས་བྱུང་།
 དཔེར་ན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་བཞིན། སློབ་དཔོན་རང་གིས་ཀྱང་རྒྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དོན་
 རྟོད་དོ། ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟས་ཤིན་ཏུ་རྟོད་དཀའ་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། འདི་ཡང་རྒྱ་དང་
 པོ་གཉིས་ཀྱིས། རང་བཟོ་དང་། སློབ་སྦྱོར་སྤངས་ནས་འགྲེལ་པ་བརྒྱལ་ས་ལུས་པ་བསྟན། རྒྱ་
 གསུམ་པས་ནི་འགྲེལ་པ་རྩལ་པའི་གནད་བཟོ་བ་སྟེ། འགྲེལ་པ་རྩལ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
 འོ་ན་སློབ་དཔོན་འདི་རྒྱ་དེ་དག་དང་ཇི་ལྟར་ལྟན་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ན་རེ།
 ལོ་བཅུ་བདུན་དུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་ནས། མི་ལམ་དུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་
 རྗེས་སུ་བཟུང་ཞེས་འཆད། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཐོས་ཏེ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱི་
 རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ། བྱེད་པར་ཡུལ་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་དེས། མཁན་པོ་
 རྒྱལ་སྤང་མཛད་བཟང་པོ་ལ་བྱམས་པའི་སྐབས་ཐབས་ཁུས་ཏེ་བསྐྱབས་པས། མི་ལམ་དུ་དགོ་སློབ་
 གྱུར་གྱུམ་གྱི་མདོག་ཅན་སློབ་ལམ་མཛོས་པ་ཞིག་མིས་ཏེ། ཤར་བྱོགས་ཁ་སྐྱོན་ནིར་སོང་ཞིག་ཅེས་
 ལུང་བསྟན་ཏོ། འདི་དེར་སོང་སྟེ་ཞག་གསུམ་སྤང་གནས་བྱས་ཏེ་མི་ལམ་བརྟགས་པས། ཐོ་རངས་
 མི་ལམ་ན་ཨོ་ཏྲ་ལུ་རིའི་བི་ཏ་རིའི་གཞོ་ལའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲིན་ལུང་འབྲུག་པོ་ཞིག་གི་
 གསེབ་ན་ལྷའི་ལུ་སྟོད་སྒྲིན་གྱི་གསེབ་ནས་ལུང་སྟེ། མཆོད་རྗེས་སྤྱོད་ཆོག་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱེད་པ་

མཐོང་སྟེ། ཅི་བྱེད་དེས་པས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་བརྒྱད་སྟོང་པས་གསུངས་པ་ལ་མཛོད་པ་བྱེད་
 ཟེར། རིང་དུ་བལྟས་པས། རྗེ་བཙུན་ཞལ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་སྟེ། གཙུག་མཛོད་རྟེན་གྱིས་སྤྲས་པ།
 ཕྱག་གཡས་ཚོས་འཆད་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཕྱག་དང་མཛོད་པ་བྱས་ཏེ། ཉིད་གྱི་
 བཟླན་བཅོས་འདི་ལ་དེང་སང་འགྲེལ་པ་མང་དུ་མཆིས་ན། གང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བགྱི། ཞེས་
 ཞུས་པས། ཐམས་ཅད་གྱི་གཞུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་འཐད་པ་བསྟུས་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཏུ་རྩོམས་ཤིག། ཅིས་གནང་བ་ཐོབ་པོ། ཞེས་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དོ། །མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྟོ་གྲོས་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ནི། སྟོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ་
 སྟེས་ཁུའི་དོན་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོན་པ་ན། པོ་ཏི་དུ་མ་དག་ན་
 འདོན་པ་དུ་མ་དག་དང་། འཆད་པ་པོ་རྣམས་གྱི་བཤད་པ་ཡང་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་མཐོང་ནས་སྟོ་
 པ་སྟེས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱམས་
 པས། དེ་སྟོ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མའང་
 བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པས། བྱམས་པ་དང་ཞལ་དངོས་སུ་
 མཇལ་བར་བཤད་དོ། འདོན་འདི་ལ་ཨ་ཁུ་ཀ་ར་འདི་ལྟར་རྟོག་ཏེ། འཕགས་པས་མ་རྟོན་པའི་
 ལེགས་བཤད་སོ་སོ་སྟེ་བོས་རྟོན་པ་ནི་ཉེས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཏེ། སོ་སོ་སྟེ་བོ་ནི་མ་བྱུང་པའི་སྟོ་
 གྲོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ། འདི་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་མ་དེས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་སྟོ་བ་
 གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྲས་ས། སོ་སོ་སྟེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ཤིང་། ཁང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་
 པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་། །ལུས་གྱི་བ་སྟེ་
 ལྷང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། འདི་ལ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། འདི་ཉིད་ཉི་བར་
 བཟླན་པའི་སྟོང་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བཟླན་པར་བྱ། ཞེས་དང་། དེ་
 ཉིད་བཤད་ཟེན་ཟབ་མོ་འཛིགས་རུང་འདི་ནི་སྟོན་གོམས་ཉིད་ལས་སྟེ་བོ་ཡིས། འཇམ་པར་རྟོགས་
 འགྱུར་འདི་ནི་གསལ་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་ཕྱགས་སུ་རྒྱུད་མི་འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ལུང་
 སྟེ་མ་ཆོས་བཤེས་གྱིས་འདྲེན་པ་ན། གྲུ་སྟེབ་གྱི་ཞལ་སྤྲས་ཞེས་བྲིས་སྤྲང་དོ། འདིས་ན་མདོ་སྟེ་
 རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་སྟེ་དག་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན། འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་

ཅད་མཁུན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དོན་གྱི་ཆ་ལ་མ་འབྲུལ་
དུ་ཆུག་ཀྱང་། །ཡུམ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྒྱན་དུ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོག་གི་ཆ་ལ་འབྲུལ་པ་སྤྲོད་དོ། །ཞེས་
པ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དགོངས་པའང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་འདི་འགྲེལ་པ་གཞན་གྱིས་ངེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དབུ་མ་
པ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་མཐའ་རབ་འབྲུམས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། སློབ་དཔོན་
འདིའི་ལུང་ལ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དེས། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདིའི་
འགྲེལ་བཤད་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། རུབ་ཀྱི་སློ་སློགས་པ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
ཤེས་རབ་འབྲུང་གནས་སློ་གྲོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་པའི་བ་དན་སྤྲོད་ཅེའི་བར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་
པ་དེས། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདིའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱེད་པ་ཞིག་མཛད།
མཁས་པ་ཆེན་པོ་གསེར་གླིང་བས། དོན་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ཞེས་པ།
ཆོག་གསལ་པ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་མཛད། འདིའི་མཐུག་ན་སྟོན་ཆགས་པ་མེད་པའི་སློབ་དཔོན་
རིགས་ཀྱིས་སྦྱོན་པ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་འབྲུང་བས། རྩ་བའི་བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་དང་
གཅིག་པར་སེམས་སོ། །ཁ་ཆེ་གཞོན་རུ་དཔལ་གྱིས། རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་དོན་
དུ་མཆོན་གསལ་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་མཛད་དེ། འདི་དག་ནི་འགྲེལ་པ་འདིའི་ཆོག་གི་འགྲེལ་
བཤད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མ་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པའི་བཤད་སྐྱར་མཛད་པ་དང་། འཇིགས་མེད་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་དགོངས་རྒྱན་དང་།
རྩ་གཉིས། གྲགས་པའི་ཆ་དང་། བུ་ལྷ་ཤིའི་ཤེས་རབ་སྟོན་མེའི་འབྲེང་བ་དང་། དཔལ་མར་མེ་
མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བསྐྱེད་དོན་སྟོན་མ་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དོ། །བྱད་པར་བུ་ལྷ་ཤིས་ནི།
ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་ངག་མང་པོ་སྐྱེས་ཀྱང་། འོག་ནས་འཆད་པའི་བྱད་པར་རེ་རེ་ཅམ་མ་གཏོགས།
འགྲེལ་པ་འདིའི་མཛད་བྱང་སྟོས་པ་ལྟ་བུར་འདུག་གོ། །འདིས་རིན་ཆེན་སྟོན་མ་བོད་ཀྱིས་བྱས་
པར་བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱིས་བཞེད་ཀྱང་། མཐར་གྱིས་པ་དངོས་པོ་དུག་ཏུ་བཤད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
ཉིས་པར་བཤད་པའི་ཆ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་དོ། །བྱབ་དབང་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལས། །རྩེ་བཙུན་
མཁུན་པའི་མཁའ་ལ་འཕོས། །བཤད་སྟོལ་ཏུ་བརྒྱའི་ཅེ་མོ་ནས། །འཕྲིན་ལས་འོད་སྟོང་འགྱེད་

མཁས་པ། །བདག་སྒོ་འདབ་བརྒྱའི་འཕྲེང་བ་དང་། །སྒོ་གསལ་བུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ལེགས་
བཤད་སྤང་ཅིའི་དོག་པ་ནི། །སྤེལ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་ཐོབ། །ཅིས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ། །བསྟན་བཅོས་ལ་
འཇུག་པའི་ཡན་ལག །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས། །བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་
དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་གང་། །གདུལ་བྱ་དེས་
བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་དུ་གསོལ་བ་ནི་ཅི།
འདི་ལ་གཞུང་གི་ཆད་ནི་ཇི་ཅམ་ཡོད། །འདི་སྡེ་སྟོད་གསུམ་པོ་གང་གི་དགོངས་འབྲེལ་ཡིན་ཞེ་ན།
དྲི་བ་དང་པོའི་ཡན་ལ། །མདོ་ལས་ཡུམ་འདི་ལེན་པར་བྱེད་པ་སུ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དྲིས་
པའི་ཡན་དུ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་པ། །ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་
རྣམས་སམ། །བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གམ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ། །བསམ་པ་
ཡོངས་སུ་ཚོགས་པའམ། །སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ། །སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་
བསྐྱེད་པ། །ཐེག་ཆེན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ལེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
དང་། །བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། །རྒྱལ་སྐས་བདེན་ལ་མཁས་དང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་། །དགྲ་བཅོམ་དྲི་
མ་བསལ་དང་སོམ་ཉི་སྤངས་པ་དང་། །བཞི་བ་དགོ་བའི་བཤེས་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་
དང་། །དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་རྣམ་དུ་སེམས་ཏེ། །ཡུམ་འདི་རིགས་གྱི་བུའམ་
རིགས་གྱི་བུ་མོ་གང་གི་རྩ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྟོན་བཀྱར་
བྱས་པའོ། །དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པའི་དོན། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །དེ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད། །དགོ་བའི་
བཤེས་གྱིས་མགོན་བྱས་པ། །འདི་མཉམ་པ་ཡི་སྟོད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གཙོ་བོ་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་དང་། །དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་
དུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། །སྐབ་བྱ་རིམ་པ་བཞིན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བསྟན་པ་ནས་ངེས་འབྱུང་སྐབ་པའི་བར་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བཤད་

བའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་མེད་པས་
 ཤེས་རབ་དམན་པ་རིམ་གྱིས་དངས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམན་
 བར་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་གདུལ་བྱར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མིན་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཡང་
 དག་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲིན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་
 མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། འོན་
 ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་བ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་དང་།
 ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་སྒྲོང་བོ་བཀོད་པ་དང་། དུན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལམ་གྱི་
 ཆེ་བ་སྒྲིན་པས་གཞུང་བྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། ཤེར་ཕྱིན་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་ལམ་སྒྲིན་
 བས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དར་ཁྲིཀ་མཛད་པས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཡོད་ན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཡོད་ན། འདིའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་
 རྣམས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་མི་འགལ་བར་འཛོག་དགོས་ཞེས་པར་སོང་བས་གྲུབ་མཐའ་
 གྲུབ་པའི་ཉན་ཐོས་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་
 འབྲུལ་ལོ། །ཡང་དར་ཁྲིཀ་པ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་
 འདོད་པ་དང་། སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་པ་དང་བསྟན་ནས། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་བར་འཆད་པ་ནི། བསྟན་
 བཅོས་འབྱོག་བཤད་ཇི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་ནང་འགལ་བར་གདོན་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་
 མདོ་མ་གཟིགས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་ན་འདི་ལྟར་སྤང་སྟེ། རུལ་བོས་རྟོགས་དཀར་
 བཞེད། ཅེས་པའི་མདོ་ན། རྟོགས་སྤྲོ་ཞེས་པའི་མདོ་ལས་འབྲོས་ནས། ཤུ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་
 གྲུས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་མོས་པ་
 བྱེད་ཅིང་སྒྲིན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆང་བྱ་བར་སྤྲོ་སྟེ། དཀའ་བ་མེད་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་གང་གའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་བྱིར་ལྡོག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་བཤད། དེའི་དོན་ཉི་མེ་སྒྲ་བར་བྱིར་ལྡོག་པར་བསྟན་པས། དེ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་
འཛིང་རྒྱ་བ་དཀའ་བ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དང་། དེའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་བཞིར་ལྡོག་པའི་ཚེས་གྱི་མཚན་མ་ཉི་
བར་ཚེས་རྣམས་མ་སྐྱེས་པའི་རྣམས་པ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་ན། གང་ཡང་བྱིར་ལྡོག་པ་མེད་གྱི། འོན་ཀྱང་
ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ལྡོག་གོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན་ནི། དེ་ལ་མཛོད་སྐུ་ལ་
སོགས་པ་དང་། འགལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་གྱི། འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། རང་གིས་ཁས་
སྒྲུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་ཡང་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་
གསེགས་པས་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གང་ཟག་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམས་པར་གཞག་
པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་
གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུན་གྱི་
གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ལའང་རིགས་དེས་མ་དེས་གཉིས་ཡོད་ལ། རྒྱུན་གྱི་གདུལ་བྱ་མ་དེས་པའི་
རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་རྣམས་པོ་སྒྱུར་ལམ་ནས་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། དཔའ་འབྲིང་
མཐོང་ལམ། དཔའ་རྩལ་སྒྲོམ་ལམ་ནས་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ལ་བྱིར་མི་ལྡོག་གི་གཞུང་
རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྩེ་བཙུན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དཔའ་ལྷག་རོང་སྟོན་ཆེན་པོའི་བཞེད་
པ་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །བཙོམ་ལྡན་རལ་གྱིས་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། རྩལ་བའི་ཡུམ་
ཉན་པའི་གདུལ་བྱ་གཅིག་ནི། དང་པོ་ནས་ཐ་མའི་བར་འཁོད་དེ་རབ་འབྱོར་བཞིན་ནོ། །མགོ་སྒྲོམ་
པས་གོ་བའམ། ཡུ་པ་རྫོགས་པར་ཉན་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་འགའ་ཞིག་ནི་སྐབས་དེ་དང་དེ་ཐོས་
ནས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་སོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ལེའུར་བྱད་
མཚན་བཤད་པ་ན། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་ལྟའི་བྱ་རྣམས་གྱིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་
ལན་གསུམ་བསྒྲོར་བ་བྱས་ཏེ་སོང་ངོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ། ཡང་གཅིག་གིས་གཞུང་དང་པོ་ནས་མ་
ཐོས་ཀྱང་། སྐབས་དེ་དང་དེ་རྫོགས་ནས་འཁོར་དུ་འདུས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ལམ་གྱིས་འཆད་པ་ན།
རྩལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ནས་གནས་གཅིང་མའི་བར་འདུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། གཏུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་བཤད་དོ། །བྱང་སེམས་དབང་འབྱེད་ལ་གདམས་ངག་ནས་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་
 པའི་བར་གསུངས་སོ། །དབང་འབྱེད་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་རྣམས་ལ་ལམ་ཤེས་དང་
 གཞི་ཤེས་སྟོན། དབང་པོ་ཐ་མ་སྦྱོང་གསུམ་གྱི་སྦྱོང་ཆེན་པོའི་ཞིང་གཞན་ནས་འདུས་པ་རྣམས་ལ་
 རྣམ་ཀུན་ནས་ཆོས་སྐྱུའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྦྱོས་པའི་སྦྱོན་མེད་ཅེས་བཞེད། སྦྱོབ་དཔོན་
 སེང་གི་བཟང་པོའི་བཞེད་པ་ནི། འདི་ལྟར་མཛོན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ཅུ་ལྟ་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་དང་ལྡན་པ། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་ཀྱི་གྲངས་ལ་མ་
 གཏོགས་པའི་བསྐྱེད་པ་མང་པོར་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ཞིང་། དག་བའི་ཅུ་བ་
 བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པ། ད་ལྟ་ཆོགས་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྦྱོབ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དེས།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ལྟ་བུ། སྦྱོང་པ་ཉིད་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་སྦྱོན་པ་ལ་
 མཁས་པའི་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་བྱང་དུ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གདམས་ངག་ཆོལ་
 བ་ལ་བརྟེན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་འདས་པ་ན་མཛོན་
 རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱད་ལ་སྦྱོས་ཤིང་ས་བཅུའི་དབང་ལྷན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ཅུ་ལྟ་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །འགྲེལ་ཆེན་
 དུ། ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་ཆོལ་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་
 བས། དེའི་ཆེན་ཆོགས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ། ད་ལྟ་ནི་ས་བཅུའི་དབང་ལྷན་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་
 ཅིང་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མི་སྦྱོབ་དང་།
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། སྦྱོང་པ་ཉིད་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་།
 འགོག་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའང་རིམ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་
 འདས་སྐུ་མ་དང་འདྲ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་
 བརྒྱད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཉིད་དུ་སྦྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིགས་ཀྱི་
 ལུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་
 བས། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་སྦྱོན་པ་དང་། མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་སྦྱོན་པ་

གཉིས་སུ་བྱེད་ནས། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་སྐར་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དྲི་བ་གཉིས་
པའི་ལན་ལ། རྫོང་བྱེད་ཚིག་གི་རིམ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། བརྫོང་བྱེད་ནི་གི་རིམ་པ་
ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཚུལ་བྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་དང་ལྟན་པ་ཁོ་ནའི་
རྟེན་ལ་ཐོས་བསམ་རིམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་སྤང་བའི་ཕན་ཡོན་ལ། ཚོས་མ་ཐོས་པ་
རྣམས་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོས་པ་རྣམས་མི་བརྗེད་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་།
སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྟན་པས། །བསྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་རྩ་
སྒྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིར་རིམ་པ་གཉིས་གསུང་སྟེ། མཚོན་
བརྫོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེར་བྱེད་གྱི་གསུང་རབ་ཅམ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དགོས་
འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་
ནི་དེ་ལ་རབ་རྩ་དང་བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་མཛོད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ཡང་ཞེས་
པ་དང་། རང་གི་བསྟན་བཅོས་གྱི་བརྫོང་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་
གསལ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཚོ་རྩལ་གཉིས་ལ། ཐོས་བསམ་གྱི་
བགྱོད་པ་ཉི་རིང་གི་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཐོས་བསམ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དབང་རྩལ་སྐྱར་ལ།
བགྱོད་པ་ནི་དབང་རྩལ་སྐྱར་ཏེ། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སྐྱར་རྩ་
རབ་རྩ་དང་བ་སྒྱུའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟོགས་སྤྱི་རྩལ་པོས་རྟོགས་དཀའ་བཞེད། །ཅིས་འབྱུང་བ་ལྟར་
རོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་བླེང་མཛད་པ་པོ་མཚོན་བརྫོང་གི་འགྲེལ་པར་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཚོ་
རྩལ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་དཔགས་ནས། རྟོགས་སྤྱི་རྩལ་པོས་རྟོགས་དཀའ་བཞེད། །ཅིས་པས།
རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་པོས་འཛིན་པར་བཞེད་པ་ནི་འབྲུལ་ཏེ། མཚོན་བརྫོང་གི་སྐབས་གྱི་
གདུལ་བྱ་དབང་རྩལ་ནི། རྒྱན་གྱིས་ལྷོག་མི་རུས་པ་གཅིག་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་དམན་པར་ལྷོག་
སྤོང་བས་དོན་མི་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱི་རིམ་པ་དང་པོ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
ཤེར་བྱེད་གྱི་གདུལ་བྱས་མཚོན་བརྫོང་གི་དག་ལ་རྟེན་ནས། ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས། ཡུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལྟ་བུའམ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ཐོས་བསམ་གྱི་རིམ་པས་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ཆེ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་

ཏེ། སྒྲུ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་པའི་དོན་དེ་དབང་ཐོབ་
 ཕྱིར་དུ་བསྒྲུལ་པ་སོགས་གྱི་རིམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆོ། མཁུན་གསུམ་སྒྱུར་བ་བཞི་ཉམས་སུ་
 ལེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲུ་མེད་གསུམ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲུས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་ཏུ་བསྟན་པའི་དགོས་པར་
 འགྱུར་གྱི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས། སྐབས་བར་པ་བཞིར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲུ་མེད་གསུམ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲུས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་ཏུ་བསྟན་པའི་དགོས་པར་འགྱུར་གྱི།
 སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས། སྐབས་བར་པ་བཞིར་ཉམས་སུ་ལེན་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་
 རི་བོང་གི་བཅའ་ལོ། །དེས་ན་གང་སྒྲུ་མེད་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་དེ་
 ལ་མཁུན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་གཞི་ལམ་རྒྱུ་གསུམ་
 གྱིས་ཡུལ་ཅན་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མཁུན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐོས་བསམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་
 འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 ཞུགས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པ་ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་ཚུལ་
 དང་། དེ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་སྒྱུར་ཤེས་པའི་ཆོ། མཁུན་གསུམ་ཐོས་བསམ་
 གྱིས་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཁུན་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་
 དེ། དེས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་
 སྒྱུར་པའི་བར་རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་བ་ན། སྒྱུར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོན་པར་རྟོགས་
 པའི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲུས་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་པ་ན་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་
 མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་འོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཡུལ་མཁུན་པ་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྒྱུར་བ་བཞི།
 འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་དེས་པ་རྟོད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཐོས་བསམ་གྱི་ཚུལ་
 གཉིས་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་ལ་ཉི་རིང་གི་བྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཕྱི་མ་ཆོས་སྒྱུར་ཏེ་
 མན་ངག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བདེ་སྒྲག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྩོམ་པའི་
 དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁུན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐེབས་པས། མདོན་

པར་རྟོགས་པ་ལྷག་མ་གཏན་ལ་མ་ལབ་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཆ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསར་དུ་བཏབ་ནས་སྒྲིག་པ་སྟེ།དེ་བས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ནི་གཞི་དང་། གཉེན་པོ་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་ལ་གིན་ཏུ་སྒྲིངས་པའི་བྱིར། ཀླ་
མ་ལ་གྱི་ལའི་སྒྲིམ་རིམ་དང་། རིན་པོ་ཆའི་ལམ་རིམ་ལས། ཏྲ་རྒྱག་པ་ལ་དཀྱུས་བསྟན་ནས་རྒྱག་
ས་གཞན་དུ་བྱེད་ན་འབྲེལ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ནས། དར་ཁྲི་ཀ་མཛད་
པས། མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ལབ་ནས་སྒྱུར་བ་ཞེས་ཉམས་སུ་ལེན་ན་ཐ་ཆད་
ཅེས་འཆད་པ་ནི། དགག་པ་དང་པོ་བྱེད་པ་ན་རང་འཆང་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་གཤེས་པ་ནི་དབང་དུ་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་
རྣམས་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དགག་པ་གཉིས་པ་མཛད་པ་ན། བྱོགས་སྒྲའི་རྣམ་མ་ལངས་ཏེ།
ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་མཆོམས་སོ་སོར་བཅོད་པར་སྐྱས་ཀྱང་མ་སྒྲིམ་པའི་བྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་གེར་བྱིན་གྱི་མན་ངག་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་ཡང་མན་ངག་གི་ཐོག་མར་
ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གལ་ཏེ་མ་ཐོས་པར་ཡང་སྒྲིམ་
འཇུག་འགྱུར་ན་བསྟན་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རིམ་པ་
ལ་རིལ་ལྟར་འཇུག་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ལབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དོན་དེ་ཉིད་ལ་
སྒྲིམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འབྱུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་ལས་ཡང་དག་དོན་
ཡུལ་ཡེ་གཤེས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་གཉིས་ཏེ་སྒྲིང་བའི་དོན་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་
དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་སངས་གི་བཞེད་པས།
བདེན་སྟོང་སྒྲིམ་ལྟ་བུ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར།
དེ་ལ་སྒྲིབ་དང་། འཇིག་པས་སྟོང་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ནོ། །འདི་ལ་སྒྲིང་བའི་རྒྱན་
བྱེད་པ་ན་རེ། སྒྲིམ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲིང་བའི་སྒྲོ་ཞེས་པས།མཉམ་གཞག་སྒྲིང་བཅས་སྟོན་པ་
ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་བྱིར། །དེ་འདྲ་བ་འབྲེལ་ཆེན་ན་གིན་ཏུ་མང་ངོ་ཞེས་

གསུང་། འདི་ནི་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་རྣམ་པ་མ་ཐོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་
 རོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་
 སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གི་སྤང་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ས་ཕྱོགས་
 གཙང་མར་སྒྱེལ་གྱུང་བཅས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 བས། ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ།
 མིང་ལ་དངོས་པོའི་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་དམིགས་ལ། རྗེས་སུ་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་
 གི་ཆོག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལེའུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བབྱངས་
 པས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱངས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 གཞལ་བས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་རང་གི་རོ་བོ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པས་སྒྲོ་
 འདོགས་པ་དང་། སྤང་བ་འདེབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་པར་རྟོག་པ་མཛོན་སུམ་དང་།
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མས་འཐད་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞིས་ཤེས་རབ་
 གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་དང་། སོ་སོ་བ་དང་། བསྐྱུས་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་པ་དང་།
 དོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བས་ཡི་གེ་ལ་སྟེ། རྣམ་པ་འདི་དག་གིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་
 མཆོན་མ་དེ་ངེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་བཟུང་ལ། དེ་རི་ལྟར་བརྟགས་པའི་དོན་ཉིད་མིང་ལ་
 དམིགས་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་སེམས་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་བརྟག་ལ། དོན་གང་ལ་
 རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདུན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པ་རེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །
 དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་
 ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་པ་རོལ་ཏེ། རབ་ཀྱི་མཐར་འགྲོ་བ་
 ཡིན་པས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ་ཞེས་གསུང་། འདིས་ནི་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས་རྩ་བའི་སེམས། རྗེས་སུ་
 སྦྱོད་པའི་སེམས། རྣམ་པར་སྦྱོད་པའི་སེམས། ངེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས། སྒྲོམ་པའི་སེམས་སྟོན་
 པའི་སེམས་ཞེས་དུག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་བཞུན་པར་མཛོན་ཏེ། རྒྱུན་ལས། དེ་ནས་དང་པོར་སྒྲོམ་
 བཅོན་དེ། །མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས། །མིང་གཉིས་དོན་ནི་རྣམ་འབྱེད་པའི། །མདོ་སོགས་མིང་

ལ་སེམས་འཛིག་གོ། །དེ་ནས་དེ་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། ཚིག་རབ་དབྱེ་ལ་དབྱད་བྱེད་ཅིང་། །སོ་སོའི་
ནང་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ། །དེའི་དོན་ཡང་རྣམ་པར་སྦྱང་། །དེ་དོན་དག་ནི་ངེས་བཟུང་ནས། །ཚིག་ལ་
ཀུན་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད། །དེ་ཡི་དོན་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །དེ་ནས་དེ་ནི་སྒོམ་པར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་དེ་ཚིག་ལྷག་ཏུ་གསེལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་དུག་པོ་འདིས། །
གནས་དང་། །ལྷག་མཐོང་དང་། །བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གསུམ་ཀ་བསྐྱས་ཏེ། །རྒྱུ་ལས། །ཚིག་གི་
མིང་ནི་སྒོམ་པའང་དེ། །ཞི་གནས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ལྷག་མཐོང་ལམ་ནི་དེ་དོན་རྣམས། །
རྣམ་པར་དབྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་དེ་ནི། །སྒོམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་བ་གསུམ་པའི་ལན་ལ། །མཚན་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་དང་།
མཚན་དོན་བཤད་པ་གཉིས། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ། །རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ། །ཨ་ཏྲི་སོགས་
ཡིན་ལ། །བོད་སྐད་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་སོགས་སོ། །མཚན་ལན་གཉིས་སྒྲོས་པས་ཅི་བྱ་ཞེན། །རྒྱ་གར་
ནས་བརྒྱུད་པར་ཤེས་ཏེ། །ཁུངས་བཅུན་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་གར་དུ་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་
ནི། །རྗེ་བཅུན་གྱིས། །གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གིས། །དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་
ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པ། །དེ་ཡང་དྲང་སྲོང་བཀའ་བཞིན་
སྤྱི་བོས་བྲུངས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། །ལོ་ཙྰ་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་བསྐྱར་བར་
བཀའ་བཅུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྟན་པའི་རིམ་པ་འདི་དག་ནི། །རྒྱལ་སྐས་ལམ་བཟང་
དུ། །གསུང་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་དོས་འཛིན་པའི་ཆོ་བཅོས་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ། །བསྐྱར་བ་
པོས་བསྐྱས་པ། །ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་དག་གིས་བཀྲལ་བ། །ལོ་ཙྰ་བ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱར་བ་ཅིག་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཡིད་ཆེས་པའི་འབྲེལ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་མཚན་བཤད་པ་ལ། །ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་སྒྲུ་བཤད་པ་དང་། །རོ་བོ་
དོས་བཟུང་བ་གཉིས་གྱིས་སྒྲོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། །བླ་མ་པ་མི་ཏ་ཞེས་པ་སྟེ། །བླ་ནི་རབ་དང་། །དང་
པོ་དང་། །སོ་སོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་། །འདིར་གསུམ་པོ་དེ་ཙམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱེད་ལ། །རྣམ་པོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་དོན་ཏེ། །མིག་གིས་གཟུགས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུང་ཙམ་ལ་
བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱེད་པར་ཡང་། །སོ་སོར་ཁོང་དུ་རྒྱུད། །རབ་ཏུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད།

དང་པོར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ན་ཤེས་རབ་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར་ན། པ་ར་ལྷན་ཞེས་སྐུར་ནས་དོན་
 དམ་པ་དང་། ལྷ་ཏ་ཞེས་པ་སྟེ་དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། ཞེས་འབྲུང་དོ། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་
 ཆོག་གསལ་ལས་ནི། གཞན་སྐྱ་ཤེས་དང་སོ་སོར་ནི། རང་རིག་རབ་ཏུ་ཤེས་ཕྱིར་དང་། རབ་ཞི་
 ཐོབ་ཞེས་རབ་ལུ་བྱུང་། ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཤེས་ཕྱིར་ཤེས་རབ། ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ནི། ག་ཏེ་ག་ཏེ་
 པ་ར་ག་ཏེ། པ་ར་སྤྱི་ག་ཏེ་བོ་རྟེ་ཡེ། ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་དྲངས་པར་སྣང་དོ། བ་ར་མི་ཏ་ནི། བ་རོ་ལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། པ་རི་ཞེས་པ་མཚོག་དང་། བ་རོ་ལ་དང་། དམ་པ་དང་། ལུ་དང་། གཙོ་བོ་དང་།
 མཐའ་དང་། ཡུལ་ལ་སོགས་པ་དོན་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ལ། ཨ་ཏི་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་ནོ། ལུ་ཏ་ནི་
 ཕྱིན་པའི་དོན་ཏོ། དེས་ན་པ་ར་མི་ཏ་ནི་མཚོག་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བས་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ།
 འགྲོ་ལ་ཆེན་ལས། རབ་ཀྱི་མཐར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། བ་ར་ག་
 ཏེ་ཞེས་པ་ནི་མཚོག་ལ་སོགས་པར་སོང་བས་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། ལུ་རོ་ལ་པ་རོ་ལ་མཐའ་ལ་མིན། །
 དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། ལུ་ར་ལུ་ཏ་ནི་ཕྱིན་པ་སྟེ། འགྲོ་ལ་ཆེན་
 ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་
 རོ། གཉིས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། སྐྱིར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་སྒྲིགས་བམ་ལ་བྲིས་ཏེ། ཞེས་གཞུང་
 ལས་བཤད། ལུ་ད་པ་ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་ཕྱོན་ད་ལྟར་གང་བཞུགས་པ། ཀྱུན་ལམ་པ་
 རོ་ལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་ལམ་བཤད་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས། ཤེས་རབ་པ་
 རོ་ལ་ཕྱིན་པ་ནི། རང་ངོས་བོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བཤད།
 སྐྱ་གཙན་འཛིན་བཟང་པོས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། སྐྱ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོ་ལ་ཕྱིན། །
 ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་བཤད། ཡང་སྐྱ་བ་སྟོང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོ་ལ་ཕྱིན་པ་
 ནི་གཉིས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའོ། རིགས་ཀྱི་སྤྱ། ཟག་པའི་ཤེས་རབ་
 ནི། མོས་པས་སྟོད་པའི་གནས་སྐབས་ན། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་། འཛིན་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་
 སྟོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། རིགས་ཀྱི་སྤྱ་དེ་ལ་
 ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་

ཤེས་སོ། །ཞེས་སྒྲུབ་མཐོང་མཉམ་གཞག་གཉིས་ལ་བཤད། འབུམ་རྒྱུ་ཏུ། བྱ་ངན་འདས་མདོ་
ལས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་གྲུང་བྱ། རྡོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་གྲུང་བྱ། ཞེས་
པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། རྡོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་བཤད། ཤེས་པ་རྒྱུ་ལ་ཞེས་གྲུང་བྱ།
རྟོག་བཅུའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད། བྱུགས་གྱི་གྲུང་པོ།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་
ལྷན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྒྲུ་ཡིན། །ཞེས་བཞེད། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ཡང་དེའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་། ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན། རང་བཞིན་ཤེར་བྱིན་དང་བཞིན་བཞེད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས།
ཆོས་རྒྱུ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་རྒྱུ་ལས་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ། དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ནི། གཙོ་བོའི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། འཕགས་
པ་བཞི་ཀའི་མཉམ་གཞག་ལ་ཤེར་བྱིན་དུ་འཆད་དེ་ཅེས། སྟོབ་དཔོན་སྡེ་མ་རྒྱུ་གསུང་རོ། །
གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི། འདིའི་ཤེར་བྱིན་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་
དོན་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་ནི་ཉི་མེ་ལ་
བཞེད་དེ། ཉི་མེ་སྒྲུང་བར། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ལྷ་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། བརྒྱད་སྟོང་
པ་ལ་བཞེད་ཅིང་། འདི་ནི་ཡུམ་གསུམ་ཆར་ལ་བྱ་སྟེ། ཀུན་གྱི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །རྒྱུ་པར་དབྱེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཁྱུ་པ་དེ་ཤི་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །དོན་འགྱུར་དུ་བྱས་ན་མན་ངག་སྟེ། རྒྱུ་པར་ལས། ཆོག་ཏུང་དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་
པ་དང་། སྐས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ། ཆོག་ཏུང་དུས་
སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། སྐས་དོན་མཛོད་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་
ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་འཆད་བྱེད་དོན་བདུན་ཅུའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ལ། བཤད་
བྱ་དངོས་བརྒྱད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །བརྒྱ་ཕྱགས་འགྲེལ་བའི་དཔེ་ལྷ་
བུའམ། གཉེར་གྱི་ཁ་བྱང་ལྷ་བུའོ། །ཞེས་གསུང་རོ། །ཤེས་པ་བསྟན་བཅོས་ཏེ། ཤེས་ན་ཞེས་པ་

གདུལ་བྱའི་སེམས་རྒྱུད་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལྷན་དུ་འཛོམས་པ་སྟེ། བསྟན་པ་འོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་སོ་
 ཐར་ལས། སྟོན་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། །དགེ་བ་ལུན་སུམ་ཆོག་པ་ར་སྟུང་། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་
 སུ་གདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཏྲ་ར་ཏ་ནི་སྟོན་པ་འཕམ་སྟོབ་པ་
 སྟེ། དེས་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཀའ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། རྒྱལ་
 བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་དག །མདོ་དང་ཆོས་མདོན་ཡིན་གསུང་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་
 བསྟན་བཅོས་དངོས་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་སངས་རྒྱུས་གྱི་གསུང་ཁོ་ན་དོན་
 དམ་པར་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས། །ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅིས་
 པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས། བསྟན་བཅོས་ནི་རྒྱུས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་ཉིད་
 དེ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ནི་དངོས་བརྒྱུད་དོན་བཅུ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་རྗེ་བཙུན་གྱི་
 གསུང་རབ་ཉིད་དོ། །ཨ་ཁྱི་ས་མ་ཡ་ནི། མདོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཨ་ཁྱི་ནི་དོན་བཅུ་གཉིས་ལ་
 འཇུག་གྱང་། འདིར་མདོན་པ། དེ་ཡང་། ཨ་ཁྱི་སུ་ཁྱུ་ཞེས་སྐྱར་ན་མདོན་དུ་གྱུར་པ། ཨ་ཁྱི་ཀླ་ན་
 ཞེས་སྐྱར་ན། ཡང་ཡང་། ཨ་ཁྱི་སུ་ཁྱུ་ཞེས་སྐྱར་ན། ཟིལ་གཞོན། ས་མ་ཡ་ནི། སམ་དོན་བཅུ་གཉིས་
 ལ་འཇུག་གྱང་། འདིར་ཡང་དག་པ། ཨ་ཡ་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ། མདོན་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་འོ། །
 འོ་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། བསྐྱེད་དོན་སྟོན་མ་ལས། མདོན་རྟོགས་རྣམ་པ་
 གསུམ་ཡིན་ཏེ། །མཁུན་པ་གསུམ་ལ་ཆོས་སྟུ་ལ། །མདོན་སུམ་རྟོགས་པས་མདོན་རྟོགས་ཏེ། །སྟོར་
 བ་བཞི་ནི་མདོན་སྟོགས་ཡིན། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 གཞུང་གིས་ནི། །མདོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །སྟོར་བ་བཞི་པོ་ཁོ་ན་སྟེ། །མཁུན་པ་གསུམ་
 དང་ཆོས་སྟུ་ནི། །ཡུལ་དང་འབྲས་སུ་དག་ཏུ་འདོད། །གསེར་གླིང་ཤེན་རྣམ་གཉིས་གྱི། །མདོན་
 རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡང་སྟེ། །ཤེས་རབ་ལ་རོལ་བྱིན་བདག་འདོད། །འབྲས་སུ་ཆོས་སྟུ་མཛད་
 པ་ཡིན། །བརྒྱུད་ཀ་མདོན་རྟོགས་སེང་བཟང་དང་། །ཤེས་ཤི་རྣམ་པ་འདྲེད། །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །
 ཨ་ལང་ཀ་ར་ནི། དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་འགྱུར་དུ་རྒྱན་ཏེ། ཆོས་ཀྱང་དོན་རྣམས་སྟེ་བས་
 མཁས་རྣམས་འདི་ན་དགའ་མཆོག་བསྟེད། །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་གྲུན་ཀ་ངན་པའི་དྲི་མ་སེལ་
 བའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཏེ། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས། གྲུན་ཀ་ངན་པའི་དྲི་མ་སེལ་བས་འདི་དབུ་མའི་རྒྱན་ནོ། །ཞེས་

བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ན་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མིང་དང་། གསལ་འོས་དང་། འབྱུང་བ། ཁྱོ་བ། ཁས་
 ལེན་བ། དམད་པ་ལ་ནི་ན་མའོ། །ཞེས་དོན་དུག་ལ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་མིང་རོ། །བྱི་ཏྱི་ནི།
 འགྲེལ་བ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་དོན་ཙམ་གྱི་འགྲེལ་པར་འདོད་ན། གསེར་གྱིང་པ་རྒྱ་ཆེ་འགྲེལ་པར་འཆད་
 དོ། །ཤེར་བྱེན་གྱི་མན་ངག་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མི་སྒྲོས་སམ་སྟམ་ན། བུ་སྟོན་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་བ། སྤྲ་མ་དོན་ཡིན་ཕྱི་མ་མིང་ཡིན་པས་མི་སྒྲོས་སོ་ཞེས་བཞེད། མ་ཁན་ཆེན་རིན་པོ་
 ཆེས། སྤྲ་མ་བྱེད་ལས་དང་། ཕྱི་མ་དཔེའི་སྒྲོན་ས་བསྟན་པས་མི་སྒྲོས་སོ་ཞེས་གསུང་དོ། །དེ་ལྟར་
 བསྟན་བཅོས་གྱི་མཆན་ལ་འབྲོས་ནས། འོ་ན་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟམ་པ་
 ལ། རྒྱུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། ཞེས་གསུངས་པས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་རི་
 ལྟར་འགྱུར་སྟམ་ན། ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་བྱེན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་
 སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་བྱེན་པ་ལ། །དེའི་རྒྱན་ཆོག་ལེའུར་
 བྱས་པ་དག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དྲི་བ་བཞི་པའི་ལན་ནི། བམ་པོ་དང་པོ་ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱ་བ་དཔལ་
 བརྩེགས་གྱིས། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་བ་བམ་པོ་གཉིས་སུ་བྱས་ཤིང་། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོས་བམ་པོ་
 ལྟར་མཛད། བམ་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྟད་རྟིང་པ་སྟེ། དབུས་པ་སྒྲོ་གསལ་གྱིས་བད་གསལ་རྟིང་ཤན་
 འབྱེད་པའི་མེ་ལོང་ལས། མཉམ་པོའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ལས། ལྟད་མི་འཇུག་པའི་
 བྱིར་ལོ་ཙཱ་བས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་དཔེ་ལ་བམ་པོའི་ཐ་སྟད་མེད་དོ། །སྦྱིར་བམ་པོའི་ཆད་ལ་ངེས་
 པ་མི་འཇུག་སྟེ། ཤོ་ལོ་ཀ་ལྟ་བུ་ལ་བམ་པོར་བྱས་པ་སྦྱོད་འཇུག་ལྟ་བུ་དང་། ཤེར་སྟིང་བམ་པོ་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་གི་གསུམ་ཆ་ལ་བམ་པོར་བྱས་པ་དང་། ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་
 ལ་བྱས་པ་ལས། འདིར་བྱི་མ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདིའི་རྒྱ་དཔེའི་ཆད་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ལྟ་བུ་རྒྱུར་
 བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་ཞེས་པ་ནི་བོད་སྐད་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། རྟེན་པ་བཞིར་
 ལོངས་པའོ། །རྟེན་པའི་ཆད་ལ་འང་ངེས་པ་མེད་དེ། མེ་ཏྲོག་ཐེང་འཛིན་ལ་ཆོག་བར་ཉེར་གཅིག་
 དང་། ཏྲག་རྒྱུ་པར་ཅེན་པ་ལ་ཆོག་བར་བཅུ་བདུན་དང་། རྗེས་སུ་བསྟུགས་པ་ལ་བདུན་པ་དང་།
 འཕགས་པའི་དབུངས་ལ་དགུ་པར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་ལྷག་པ་ལ་ནི་ཆོག་བར་སུམ་ཅུ་ཅུ་
 གཉིས་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་རེ་བྱེད་པར་གྲགས་སོ། །བམ་པོ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ཤོ་ལོ་

ཀའི་ཚད་དེས། བོད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་མ་ཚད་བ་དང་ལྷག་པ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བས་ཤོ་ལོ་ཀའི་
 ཚད་དང་དེ་སྒོས་མ་ལུས་པས། ཚད་དེ་མཉམ་པོར་བགོས་ནས་བམ་པོར་བྱས་པའོ། །དྲི་བ་ལྷ་པའི་
 ལན་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པས་སྟོན་
 ཏེ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོན་དུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རྒྱལ་པོ་བཀས་བཅད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་བྱས་པའོ། །
 དེ་ཡང་སྐྱེ་ཅོག་གི་འགྱུར་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སྟར་ཐང་གི་དཀར་ཆག་
 ལས་གསུངས་ཤིང་། སུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། ཕྱོགས་གར་གཏོགས་ངོ་ཤེས་པའི་ཕྱག་གི་ཐ་སྟོན་
 བཀས་བཅད་ན་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྡེ་སྟོན་དུ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་
 ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཤེས་པས་བཀའ་བསྟུ་བ་པོས་བསྟུས་པར་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལས་གསུང་རབ་ལ་
 འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། དད་ལྷན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །
 སྟོན་པ་དབང་པོ་ལ་ཐོར་དང་ནི། །ཡུལ་དང་དུས་ཀྱང་ངེས་བསྟན་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཅིའི་
 ཕྱིར་སྡེ་སྟོན་ཅེས་བྱ་ཞེན། སྦྲིལ་ལས། དེ་ཏ་ཀ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ཏ་ཀ་ཞེས་ཡི་གེ་བསྟན་ན།
 གོང་བུའམ། བསྟུས་པ། སོ་སྟ། ཀམ་ཞེས་སྟུར་ན། སྟོགས་བམ། ཡང་ན། དེ་ཏ་ཀ་ནི་ཡུལ་མ་ག་
 རྟའི་བྲེ་བོ་ཆེའི་མིང་ཡིན་ལ། བྲེ་བོ་ཆེའི་ནང་དུ་བྲེ་འུ་ཆུང་མང་པོ་བསྟུས་པ་ལྟར། འདིའི་ནང་དུ་
 བརྗོད་བྱ་སྡེ་ཆན་མང་པོ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ་ལ་
 འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། བཤད་པ་ཉིད་ཉི་བར་དགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚན་པར་བརྗོད་པའི་དོན། སྟོབ་དཔོན་སྡེ་མས་ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་ཚུལ། རང་
 ཉིད་འགྲེལ་བ་ཚུམ་པའི་རྒྱ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་འགྲེལ་བ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས།
 འོ་ན་བྱོད་གྱི་འགྲེལ་བ་འདིའི་བཤད་བྱ་མདོ་སྡེ་གང་ལ་བྱ། དེའི་འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་དེ་གང་།
 བསྟན་བཅོས་དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་འདིས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ། བསྟན་བཅོས་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་གུས་
 པའི་ཡུལ་དུ་རུང་ངམ། མི་རུང་ཞེན། རིམ་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ལ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཞེས་དང་། དེ་རྒྱན་
 ཚིག་ལེར་བྱས་པ་ཞེས་དང་། ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་དང་། ལ་གུས་ཕྱག་

འཆལ་ཞེས་པས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དང་། ཤེར་འབྱུང་སློ་གྲོས་
ལྟར་ན། འདིས་འགྲེལ་པ་འདིའི་དགོས་སྟོབས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པར་བཞེད། འདིར་དག་ཅིས་པ།
རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་བྱིན་པས་ཉུང་ཆོག་ཡིན་ལ་ཀུན་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱིན་པས་མང་ཆོག་
ཡིན་པ་ལས། ཀུན་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། གསེར་གླིང་པ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་བཞེད། ཆོས་ཤེས་ཡུམ་
གསུམ་ལ་བཞེད། ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་། རལ་གྲིས་ཡུམ་བཞི་ལ་བཞེད།

གཉིས་པ་ལ། འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ། གཏན་
ཆོགས་འགོད་པ། དམ་བཅའ་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་གྱི་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་བར་ནི་ཞེས་སྒྲུ་ན།
ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་གང་ལས་རྟོགས་ཞེན། སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་དང་། རང་གི་ཤེས་རབ་དང་།
ཡི་དམ་ལྟའི་བྱིན་རྒྱབས་ཏེ། རྒྱ་གསུམ་ལས་རྟོགས་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འགྲོ་ལ་ནས། ཡ་མཚན་ནོ་
ཞེས་པའི་བར་རོ། །ཡུམ་དོན་རྟེན་པ་ན། དབྱེ་རིགས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འཕགས་གྲོལ་བཞིན།
ཞེས་སྒྲི་བྱུང་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་ནས། རིགས་ཀྱི་བར་རོ། །དེའི་ཤུགས་
ཀྱིས་གཏན་ཆོགས་བཞོད་ནས། དམ་བཅའ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི། ཞེས་
སྟོབས་ལོ་ཙུ་བ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་སྒྲུ་ན། ཡུམ་དོན་རྟེན་ནས་སམ་མ་རྟོགས་པར་
དབྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་སམ། སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ།
དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན། དེའི་
ལན་དུ་སྟོན་ཏོ། །ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་དབྱེ། ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས།
སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་གིས་བྱེ་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྒྲིས་པར་འབྱུང་ལ། མེད་ན་རང་
བཟོའི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེན་དེའི་ལན་དུ། འགྲོ་ལ་ནས་རྣམ་བཤད་བྱས་ཡན་ཆད་གསུངས་སོ། །
འདིར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ཅིང་། དབྱིག་གཉེན་དང་། བཙུན་པ་ལ་
བྱར་བ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་མཛོན་པར་བསྟོད་པས། འཇམ་ཆོས་རྩུབ་ཆོས་བཏང་སྟོམས་སུ་
བཞག་པའི་བཤད་པ་བྱས་པ་ལེགས་སམ་སྟུམ་ན། སྒྲ་མ་དག་ན་རེ། འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་དང་།
ལོ་ཆེན། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བཤད་སྟོལ་གསུམ་པོ་ལ་འཇམ་རྩུབ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བཤད་པ་
ཞེས་མིང་འདོགས་པར་སྒྲུང་དོ། །ཡང་གསེར་གླིང་པ་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་པ་མི་

འཐད་དེ། འདི་མཁས་པ་འཇུག་པའི་ལམ་མིན་པའི་བྱིར་ཞེན། མིན་ཏེ། རྩལ་གསུམ་གྱི་མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བར་རིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 ཅེས་པ་ནས། སྟོ་བ་སྟེས་པའི་བར་རོ། །བདག་གི་སྟོ་ལ་འདི་ལྟར་ཤར་ཏེ། འགྲེལ་བ་འདིའི་དགོས་
 འོན་འཆད་པ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །ཞེས་པའོ། །བསྐྱུས་དོན་འཆད་པ་ནི། འགྲོ་ལ་
 ཆགས་པ་ནས། སྟོ་བ་སྟེས་པའི་བར་རོ། །ཆོག་དོན་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་སོགས་དགྲུས་མ་
 རྣམས་སོ། །བརྒྱལ་ལན་ནི། ལ་ལ་ལས་དོན་སོགས་སོ། །མཆོམས་སྦྱར་ནི། རྟོགས་པ་སྦྱོར། །
 ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ན་རེ། གྲུ་ཆགས་མཛད་ཅེས་འདོན་པ་ནི་ལོར་སྟེ། དགག་པའི་ཨ་ཐུང་
 མཆོམས་སྦྱར་ལ་ཤེས་པས་དང་བོ། །རིང་བོར་སྟོན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་
 ཆགས་མེད་མཛད། །ཅེས་འདོན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུང་། རལ་གྱི་ན་རེ། འདི་ཉིད་རིགས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་གྲུ་ལ་ཤས་ཆེར་ཆགས། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཆགས་པ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། རང་གི་རྟོགས་པ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ་བསྐྱབ། དབྱེ་བར་རིགས་པའི་
 རྒྱ་མཆོན། ཁེངས་སྦྱངས་ཏེ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་གསུམ། རིམ་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་དང་། དེ་
 ལྟས་དང་། རྣམ་པ་གྲུ་ཏུ་ཞེས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་གསེར་བྲེང་མཛད་པ་བོ་ཆོགས་བཅད་
 དང་བོ་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་སྦྱབས་འགྲོ་དང་། ཆོགས་བཅད་བར་པ་བཞིས་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་རྩོམ་པའི་རྒྱ་བསྟན་པར་བཞེད།

བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ་ལ། སྦྱིར་ཡུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡུམ་ཙམ་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་
 པའི་རྒྱ་ནི་གང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡུམ་དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་
 འཇུག་པའི་ཐབས་ནི། འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེའི་ལན་ལ།

གུས་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཛོན་རྟོགས་བཤད་པ་དང་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏོ། །འདིར་མཆོད་བརྗོད་
 དང་དགོས་འབྲེལ་ནི་རྩོད་ལན་གྱི་འབྲེལ་ཏེ། དངོས་སུ་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས་ཤུགས་ལ་རྩོམ་པར་

དམ་བཅས་པ་ལ། རྩོམ་པ་མི་འཐད་དེ། དགོས་སོགས་བཞི་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་ཞེན། རྩོམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་སྟོན་པའི་བྱིར། དགོས་འབྲེལ་དང་བསྟན་བཅས་འདི་
འཇུག་ཐབས་དང་འཇུག་ལུལ་དུ་འབྲེལ་ཏེ། དགོས་སོགས་དེ་དང་ལྟན་པའི་བསྟན་བཅས་དེ་གང་
ཡིན་ཞེན། དེའི་ལན་དུ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་སྟོན་དགོས་པའི་བྱིར། འོན་
བསྟན་བཅས་འདིས་མདོའི་དོན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་དུའི་སྟོན་ས་བཤད། འགྲེལ་བས་རྩ་བའི་
དོན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་དུའི་སྟོན་ས་འཆད་ཅེན། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ན་རེ།
མདོའི་དོན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་རྩོམ་པ་ལྟའི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་
བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། གང་ཞིག་བདག་བས་སྟོ་དམན་ཞིང་། །
མདོ་རྩོམ་ས་འཆད་འདོད་དེ་དག་ལ། །མན་ངག་ཅུང་ཞིག་སྟོན་པར་བྱ། །དགོས་པ་བསྟུས་པའི་དོན་
བཅས་དང་། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཆོམས་སྐྱར་བཅས། །བརྒྱལ་ལན་བཅས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །འོན་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་ཞེན། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་
ཆེན་ལས། དགོས་འབྲེལ་གྱི་དགོས་དོན། །ལུས་རྩོམ་གཞག་གི་བསྟུས་དོན་དང་། །ཡན་ལག་རྒྱས་
བཤད་གྱི་ཆོག་དོན་སྟོན་པར་གསུངས་ལ། །གོ་རིམ་དེ་ལྟར་སྟོན་དགོས་པའང་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་བཤད་
རིགས་པ་ལས། མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཉན་པ་དང་ནི་འཛིན་པ་ལ། །ཉན་པ་པོ་དེ་གུས་
བྱེད་པས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། །དགོས་པའི་དོན་ནི་བསྟུས་དོན་ལས། །དེ་གྲུབ་དེ་
ནི་ཆོག་དོན་ལས། །གོ་རིམ་རིགས་པ་ལྟ་བུ་དག །མི་འགལ་བ་ནི་གཉིས་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གོ་རིམ་མི་འགལ་བ་ནི་མཆོམས་སྐྱར་ཡིན་ལ། །རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། །སྟོ་བྱི་
མི་འགལ་བ་ནི་བརྒྱལ་ལན་ནོ། །དེ་གཉིས་པོ་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་གང་གིས་སྟོན་ཞེན། སྟོབ་དཔོན་
ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ན་རེ། མཆོམས་སྟོར་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་སུ་
བཀོད་པ་དག་ལས། །སྐབས་དང་པོ་ལ་མཆོམས་སྐྱར་སོ་དུག །གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ། གསུམ་པ་ལ་
བཅུ་བཞི། བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ། ལྔ་པ་ལ་ཉེར་བདུན། དུག་པ་ལ་གཅིག །བདུན་པ་ལ་ལྔ། བརྒྱད་པ་
ལ་བཅུ། བར་མ་ལ་བཞི། བསྟུས་པ་ལ་གཅིག་སྟེ། བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པར་བཞེད་བརྒྱལ་
ལན་ནི། གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྩོམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །འགྲེལ་བས་ཀྱང་རྩ་

བའི་དོན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྷའི་སྒྲིན་ས་འཆད་ལ། དེ་ལ་ཡང་། སྒྲིན་བཤད་ཐབས་ཡན་
 ལག་ལྷ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་བཤད་ཐབས་ནི། མཆོད་བརྗོད་ལ་བཤད་པ་
 ལྟར་རང་རང་གི་སྒྲིན་ས་སུ་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་མཆོད་བརྗོད་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད།
 མདོའི་དངོས་བསྟན་ལ་ཆོག་གི་འབྲུ་བཞག །ཤུགས་བསྟན་བསྟན་བཅོས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟུས་པའི་
 ཚུལ། བསྟུས་དོན་འགྲེལ་པས་གང་དུ་བཀྲལ་བ་དང་རྣམ་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། འདི་སྐད་བདག་
 གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་སྟོན་ལུང་པོའི་རི་ལ་དག་སྟོང་ལྷ་
 སྟོང་ཙམ་གྱིས་བསྐྱར་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ།
 དབང་དུ་གྱུར་པ། སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་པ། ཅང་ཤེས་པ། སྤང་པོ་ཆེན་པོ། བྱ་བ་བྱས་པ།
 བྱེད་པ་བྱས་པ། ལུང་པོར་པ། རང་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ། སྤིད་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་
 པ། ཡང་དག་པར་ཀུན་ཤེས་པས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་པ། སེམས་ཀྱི་དབང་ཐམས་ཅད་ལ་
 ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་ཤིས་ཀྱི་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གང་ཟག་གཅིག་མ་
 གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོབ་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་དགའ་བོའོ། །དག་སྟོང་མ་
 གྲགས་འཛིན་མ་དང་། སྟེ་དགྲའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། དག་བསྟེན་དང་
 དག་བསྟེན་མ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཆོས་མཐོང་བ་དག་དང་ཡང་ཐབས་གཅིག་གོ །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་བཟང་སྟོང་དང་། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དང་། དེད་དཔོན་དམ་བཅའ་དང་། སྒྲིས་
 ལུས་བྱིན་དང་། ལུས་བྱིན་དང་། དབང་པོས་བྱིན་དང་། སྟོ་གྲོས་དམ་བཅའ་དང་། བྱམས་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དག་དང་ཡང་ཐབས་གཅིག་གོ །ཞེས་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་
 སྟོང་གཞིའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་གཞི་ནི། དེ་ནས་དེའི་ཆོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་གྱིས།
 གདན་སེང་གའི་བྲི་བཤམས་ནས་སྐྱེ་དྲང་པོར་སྤངས་དགོངས་པ་མདོན་དུ་གཞག་ནས་སྐྱེལ་མོ་ཀྱང་
 བཅས་ནས་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། གང་ན་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་འདུག་
 པ། ལྷའི་བྱ་སྟོ་གྲོས་རབ་གནས་དང་། གཞན་ཡང་གཟི་བརྗོད་ཆེན་པོ་དག་འཁོད་པའི་འཛིན་ཏེན་
 གྱི་ཁམས་པད་མོ་ཙན་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། ལྷ་དང་བཅས། བདུད་
 དང་བཅས། ཆོངས་པ་དང་བཅས། དག་སྟོང་དང་བྲམ་ཟེ་དང་སྟེ་དགྲའི་བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་

འཛིག་རྟེན་འདུས་ཤིང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཞོན་རུར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་འདུས་པར་
གཟིགས་པར་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སུན་མོང་གི་གྲོང་གཞི་བཤད་
པ་དང་། ཡུམ་གྱི་གྲོང་གཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་དང་། རྟོན་པ་དང་། གནས་དང་།
འཁོར་ཏེ། སུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞིའི་སྟོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུ་ལས། རྟོན་པ་
དབང་པོ་འཁོར་དང་ནི། །ཡུལ་དང་དུས་ཀྱང་ངེས་བསྟན་པ། །དད་ལྡན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ། །
སྟུང་པོ་རང་ཉིད་ཚད་མར་ནི། །རབ་སྐྱབ་ཕྱིར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་སྐད་བདག་
གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པས་དུས་སུན་གསུམ་ཚོགས་པ་རྟོན་སྟེ། དེ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། འདི་སྐད་ཐོས་ཞེས་པས་ཆོག་ཙམ་ཐོས་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་
རྒྱུད་ཅེས་པའོ། །བདག་གིས་ཐོས་ཞེས་པས། བརྒྱད་པ་གཞན་མེད་ཅེས་པའོ། །དུས་གཅིག་ལ་
ཐོས་ཞེས་པས་ཐོས་པ་མང་བར་རྟོན། ཆོས་ལ་སྐྱར་ན། ཡུམ་འདི་རྟེན་དཀའ་བར་རྟོན། དུས་
གཅིག་ན་བྱ་ཤོད་གྱི་སྟུང་པོའི་རི་ལ་བཞུགས། །ཞེས་པས། གཞན་གྱི་ཆོག་གཞན་ན་བཞུགས་པར་
རྟོན། རྟོན་པ་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །གནས་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཞེས་སོགས་སོ། །
ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར། གནས་གཉིས་སྟོས་སོ། །གསུམ་པ་
འཁོར་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ། ཐེག་དམན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཁོར་རོ། །དང་པོ་ལ་གྲངས་ནི།
རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ལ་ལྔ་སྟོང་དང་། བསྟུས་པ་ལ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྟེ། ཟུང་པར་ནི་སྟུང་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡོན་ཏན་ནི། དག་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་འཁོར་ནི། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བཟང་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བ་བྲག་བྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དང་ཡང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་
བཞུགས་སོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་སུན་མོང་མིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གྲོང་གཞི་ལ་ཉི་ཁྱི་
གཞུང་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། གདན་བཤམས་པ། བཞུགས་པ། བཞུགས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་
མཛད་པ། མཛད་ནས་ཆོས་གསུང་པའི་དུས་གཟིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། གདན་བཤམས་པ།
བཞུགས་པ། དང་པོ་ནི། ཆོས་ནི་སུན་མོང་མིན་པའི་མཆོད་འོས་ཆེན་པོར་བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་
རབས་གྱི་སྟེ་པོའི་ཞུམ་པ་བསལ་བ་དང་། འཁོར་གདུལ་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་གྱིས་
སེང་གའི་ཁྱི་བཤམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་འདི་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་སོ་ཞེས་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་པོར་སྤང་དགོངས་པ་མངོན་དུ་བཞག། སྤྱི་ལ་མོ་གྲུང་བཅས་ཏེ་བཞགས་
 མོ། །གཉིས་པ་ཆོ་འབྲུལ་མཛད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོ་འབྲུལ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་
 འབྲུལ། ཆོས་གནད་བའི་ཆོ་འབྲུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་འབྲུལ། སང་གོ་
 རྣམ་པར་རོལ་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། འབྲས་ཁུ་འོད་ཟེར་
 བཀྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེར་བཞགས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་
 ཟུང་བ། འདུ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་
 ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་གོ། །དེ་ནས་དགོངས་ཤིང་ཡང་དག་པར་མཐུན་ནས། ཏིང་ངེ་
 འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་
 མོ། །ཞེས་པའོ། །འབྲས་ཁུ་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བ་ལ། ཡན་ལག་དང་། ཏིང་ལག་ལས་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བ།
 བ་སྤྱི་བྱ་གནས་བཀྱེ་བ། རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བ། ལྷགས་ལས་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བ་རྣམས་
 བློ་རིམ་པ་བཞིན། དེ་ལྟར་གཟིགས་ནས་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ནས་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་བཀྱེ་སྟེ། དེའི་ཞབས་
 ཀྱི་མཐིལ་གཉིས་འཁོར་ལོའི་རྩིབས་དང་ལྷན་པ་ལས་གྲུང་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུག་
 ཅུ་དུག་ཅུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བ་སྤྱི་སྟོ་ལས་འོད་ཟེར་རབ་
 ཏུ་བཀྱེ་བར་མཛད་དེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་ཡང་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 རང་བཞིན་གྱི་འོད་གང་ཡིན་པ་སོགས་དང་། དེ་ནས་དེའི་ཆོ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་སྟོ་ནས་
 ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཀྱམ་ནས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དག་
 ཐམས་ཅད། ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོ་དེས་ཁྲབ་པར་མཛད་ནས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལས་འོད་རབ་ཏུ་
 བཀྱེ་སྟེ། འོད་ཟེར་དེ་ལས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ཐོན་ཏེ། འོད་ཟེར་གྱི་རྩི་མོ་དེ་
 ལས་གྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་གྱི་བད་མ་གསེར་གྱི་མདོག་ཏུ་སྦྱང་བ། འདབ་མ་སྟོང་དང་ལྷན་
 པ་ཤ་སྟག་གནས་པར་གྱུར་ཏེ། བད་མ་དེ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱི་ཆོས་སྟོན་པར་
 མཛད་ཅིང་གནས་པ་རྣམས་བཞགས་ཏེ་ཞེས་སོགས་སོ། །འོད་ཟེར་དེས་བྱེད་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ།
 འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་བྱེད་
 པའོ། །གཉིས་པ་སང་གོ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ལ་རྒྱུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། འབྲས་ཁུ་

ཞིང་སྤྱང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གདན་སེང་གའི་བྲི་དེ་ཉིད་ལ་
བཞུགས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེང་གོ་རྣམ་པར་རོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མཉམ་པར་
གཞག་ཏེ། ཞེས་སོ། །འབྲས་བུ་ཞིང་སྤྱང་བ་ལ། སྟོང་གི་ཞིང་སྤྱང་བ་དང་། བཅུད་གི་ཞིང་སྤྱང་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མཛོད་པར་འདུ་མཛད་དོ། །རི་འབྲ་
གཟུགས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་མཛོད་པར་འདུ་མཛད་པས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་གཡོས། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་བཅུད་གི་ཞིང་སྤྱང་བ་ལ། མཐོ་
རིས་ལ་འགོད། མཐོ་རིས་ཉེས་མེད་ལ། སྟོང་བ་དག་པ་ལ།བསམ་པ་བྱུང་བར་ཅན། བདེ་ལྡན་ལ།
ཤེས་ལྡན་ལ་འགོད་པ་དང་དུག་ནི། དེ་ནས་དེའི་ཆོ། སྐད་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཐང་གཅིག་ལ་སྟོང་གསུམ་
གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། མི་ཁོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་
ནས། ཆེད་དུ་རྫོང་པས་ཆེད་དུ་བརྫོང་བར་གྱུར་ཏོའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་ལ།
སྤྱལ་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ལ། །དང་པོ་ལ་སྤྱལ་སྤྱུ་གཞན་གྱི་ལ་
གྱིས་མནན་པ། རང་བཞིན་གྱི་སྤྱུ་ལྷུ་པ་བསལ་བ། དེ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་གསུམ་
ནི། རིམ་པ་བཞིན་སེང་གའི་བྲི་དེ་ཉིད་ལ་བཞུགས་པས། གཙང་མའི་གནས་དང་བཅས་པ་འདི་
གྱིས་མནན་ཏེ། འོད་དང་། སྤྱུ་མདོག་དང་གཟི་བརྟེན་དང་དཔལ་གྱིས་མཛེས་ཤིང་ལྷུ་མ་མེ་
ལྷང་དེ་ལྡན་ནེའོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར། བཙོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱུ་ཅི་འབྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། ལྟ་གང་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྟ་རྫོགས་ཀྱི་
གཞན་མང་པོ་ཐོགས་ནས། བཙོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་བྱིན་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་གཏོར་
རོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ལ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་།
སྤྱུ་ཉམས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབུའི་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མེ་ཏོག་
གི་ཁང་པ་བཅུགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཙམ་དུ་རེད་དེ་གནས་
པར་གྱུར་ཏོ། །གཉིས་པ་སྤྱུ་ཉམས་སུ་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་མི་ཐམས་ཅད་དང་། ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱུ་ལྟ་བས་ཆོག་མི་

ཤེས་པ་དེ་མཐོང་བས་འདི་སྒྲུལ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བདག་ཅག་གི་མདུན་
 བ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་ནོ་སྒྲུལ་མོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ཆོས་གནང་བའི་ཆོ་འབྲུལ་ལ། འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་བསྟན་པ་དང་། ལའོར་བསྟུ་བ། བྱི་མ་ལའང་ལྷས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷས་པ། ལན་བཏབ་པ།
 ལྷས་པ། གནང་བ། སྒྲེས་བསྟུར་བ། གསུང་སྒྲུབས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལའོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཆོས་གསུང་བའི་དུས་ལ་གཟིགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་གཞོན་
 ལུར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་འདུས་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །གསུམ་པ་ཤུགས་བསྟན་བསྟན་བཅོས་
 སུ་ཇི་ལྟར་བསྟུས་པའི་ཚུལ་ལ། དག་སྦྱང་ལྷ་སྦྱང་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་ཏེ་ཞེས་པས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་
 བསྟན། དེའི་དོན་ནི་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་ཞེས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་སོགས་
 གྱིས་འབྲས་བུ་བསྟན། དེའི་དོན་ཉར་ཞིར་བྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་། ཞེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་བྱེ་བ་ཁྲག་བྲིག་ཅེས་པས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་བསྟན། དེའི་དོན་འགྲོ་ལ་ཕན་
 པར་བྱེད་རྣམས་ཞེས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུངས་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་སོགས་གྱིས་འབྲས་བུ་བསྟན།
 དེའི་དོན། འཇིག་རྟེན་དོན་གྲུབ་མཛད་པ་གང་། ཞེས་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པས་རྟེན་གྱི་
 གང་ཟག་དེ་བསྟན། དེའི་དོན། སྤུང་རྣམས་ཞེས་པའོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་
 བསྟན་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་སྟོན་པར་མཛད་དོ་སོགས་གྱིས་འབྲས་བུ་བསྟན། དེའི་དོན། རྣམ་པ་ཀྱན་
 ལྷན་སྒྲུ་ཆོགས་འདི་གསུངས་པ། ཞེས་པའོ། །གསུམ་ཀའི་ཐབས་མདོའི་སྤྱི་དོན་དུ་གནས་པ་རྗེ་
 བཙུན་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་སྟེ། ཀྱན་ཤེས་ཉིད་གྱིས་དང་། ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱིས་དང་། གང་
 དང་ཡང་དག་ལྷན་པས་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །རལ་གྱི་ན་རེ། ཀྱང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཞན་དོན་
 སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡུམ་དང་། ཀྱང་པ་ཐ་མས་ཟག་མེད་གྱི་ལུང་པོ་བསྒྲེད་པར་བསྟན། ཞེས་གསུང་།
 རིན་ཆེན་བསམ་འཕེལ་ལྟར་ན། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡུམ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། བྱི་མ་དམ་
 བཅའ་བཞག་པར་བཞེད། རྣམ་པ་ཤད་ཆེན་པོ་ལྟར་ན། བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་འཆོལ་བ་གཉིས་གྱིས་
 སྟོན་ནོ། །འོ་ན་འདིར། མཁུན་པ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ཡུམ་ཡིན་ནམ་ཞེན། འཕགས་སེང་གཉིས་གྱིས་
 ནི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀའི་ཡུམ་དུ་བཞེད་པར་མདོན། ཉི་མེ་སྤང་བར། མཆོད་བརྗོད་གྱི་
 ཤེས་པའི་ཕྱིན་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་དུ། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཡང་

དག་བཤད། ཅེས་འབྲུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
 མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཡུམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ལ་བྱ་ཀར། རྩ་གི་རྟེ། བུ་ཕྱི་གསུམ་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དེ། གནད་ཀྱི་སྒྲ་འོད་ལས། འོ་ན་མཐེན་
 པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟུག་འཆལ་བ་ཅི་ཞེན། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་
 དབྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཀྱན་མཐེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟུག་འཆལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 གྲགས་ཆ་ལས་མཐེན་པ་གསུམ་ནི་དངོས་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་འདི་
 ལས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོན་མ་ལས། ཡུལ་ཉིད་དང་། སྟོར་བ་ཉིད་དང་།
 འབྲས་སུ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སྟུག་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དང་གསུམ་གྱིས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
 བསྟུས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་
 བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་བཟོད་པ་ན། ཉན་རང་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །འོ་ན་སྤྱད་དང་བཅས་པའི་པའི་རྒྱུ་མ་ཞེས་བཟོད་པ་ན། སུའི་རྒྱུ་མར་ཐལ་ལོ་ཞེན་
 མེད་དེ། བཅས་པའི་དོན་ནི་ལྟན་ཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན་རྣམ་མཐེན་ཉིད་ཡུམ་དུ་བཞེད། ཆོས་
 ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པར་བཞེད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། ཡུམ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་
 ནི་རང་བཞེན་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་མིན་ཏེ། དབྱེ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེན། གདུལ་བྱའི་
 བསམ་པའི་དབང་གིས་སྒྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་གྱི། རྣམ་པར་ངེས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་རྗེ་བཙུན་ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 གཡུང་པོ་ལྟ་བུ་ནི། སྤང་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་ཞིག་བསྟེད། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན།
 ཡུམ་འདིའི་མཐུས་ཆེ་བ་ནི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་
 རར་བསྐྱབ་པས་ན། རབ་རྒྱུ་མཆར་དུ་བྱའོ། །ཡུམ་གྱི་མཐུའི་བྱང་པར་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དག་
 ཀྱང་གཞུང་གཞན་པས་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
 འདུག་པ་ཅམ་གཙོ་བོར་སྟོན་པས། གཞུང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། སྤང་པོ་བཤོད་པ་ལས། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་བྱ་བའི་རྒྱལ་དང་། འབྲས་སུ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་གྱི། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་
 ལམ་དང་འབྲས་སུ་མ་བསྟན་པས་གཞུང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདིར་ནི་

རིགས་ཐམས་ཅད་བསྟན་པས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུམ་འདི་དུ་མར་སྤང་བ་དང་།
 གཅིག་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་མཐུ་དང་ལྟན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། རྩལ་གསུམ་པ་ཞེས་སྟོས་སོ། །ཞེས་
 བཤད། འདི་ལ་དཔགས་ནས། རྩེ་བཅུན་ལ་སོགས་པ། བོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་
 རྣམ་མཁུན་ཉིད་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་འཕགས་པའི་ཡུམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་
 ལ་ཡུམ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་བཞེད་པར་སྤང་ངོ་། །བཞི་བ་བསྟུས་དོན་
 འགྲེལ་པས་གང་དུ་བཀྲལ་བ་ལ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ནི་མཆོད་བརྗོད་ལ་བཤད་པ་མ་མཛད་ལ། འགྲེལ་
 པ་འདིར་ནི། བཤད་ཐབས་ལཱི་སྟོན་ནས་འཆད་དེ། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ན།
 དགོས་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོ། །བསྟུས་དོན་
 འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདིས་ནི་ཞེས་པའོ། །དགོས་དོན་ཕྱི་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཐོས་ནས་ཞེས་སོ། །བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 ནས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཞེས་སོ། །ཆོག་དོན་འཆད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་ཞེས་སོ། །བརྒྱལ་
 ལན་ནི། ལོ་རྩ་བ་བཞེད་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་བྱག་འཆལ་བ་དང་ཞེས་སོ། །ཨར་གྱིས། བསྟུས་དོན་
 འདིས་ནི་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། བརྒྱལ་ལན་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཅེས་པས་བསྟན་པར་
 བཞེད། བཅོམ་རལ་སོགས་ནི་བསྟུས་དོན་དགོས་དོན་གྱི་གོང་དུ་འཆད་ན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་
 དང་འགལ་བས་བསྟུས་དོན་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་བསྟན་པར་བཞེད། ལུ་སྟོན། མཆོམས་
 སྒྱུར་བྱགས་ལ་འཆད། མཆོད་བརྗོད་བཤད་ཐབས་ལཱི་སྟོན་ནས་འཆད། ཅེས་པ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
 གཉེན་གྱིས་བཞེད་པའོ། །ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྟོན་གྱིས་ནི། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག །
 མདོན་པར་རྟོགས་པའི་བསྟུ་བ། མདོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས། དང་
 པོ་ནི། དེ་ཐོས་ནས་རེ་ཞིག་དང་པའི་རྩེས་སུ་ཞེས་སོགས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 པ་ཉིད། ཅེས་སོགས། གསུམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་ཞེས་སོ། །དེ་དང་མཐུན་པར། བསྟན་བཅོས་
 རྩ་བ་ལའང་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་དགོས་འགྲེལ་དང་། ལུས་རྣམ་གཞག་དང་ཡན་ལག་རྒྱས་
 བཤད་རྣམས་གྱིས་སྟོན་པར་བཞེད་དེ། འཕགས་པ་ལྟར་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་བགོད་པའི་
 དགོས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྩུམ་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས།

འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་
བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་དགོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བཟྍ་དེ་པ་འདི་ནི། དེའི་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་མན་ངག་བཤད་
སྒྲུབ་དུ་བྱུང་། །སྟོམ་པས་རྣམ་པར་དགོལ་བར་བྱུང་། །ཞེས་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་བཤད་
པ་ནི་སྒྲུབ་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། དེ་
ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་ཉི་བར་དགོད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཡང་དག་པར་མཆོན་པའི་དོན་འདི་ཡོད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ལྟར་ན། རང་
ཉིད་དམ་པར་རྟོགས་ཤིང་གདུལ་བྱ་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྦྱེས་པ་དེ་དགོས་པར་བཞེད། འོ་ན་མཆོད་
བཟྍ་དེ་ཀྱི་ངག་འདིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཟྍ་དེ་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བསྟོད་དམ། བྱོགས་གཅིག་ལ་
བསྟོད། བྱི་མ་ཁས་མི་ལེན་པས། དང་པོ་ལྟར་ན་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་ལ་མ་བསྟོད་པས་
བསལ། གལ་ཏེ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལ་བསྟོད་ན། འོ་ན་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱིས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་བྱིར་
ཞེས་བཤད་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ནའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་དང་པོ་མེད་དེ།
གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་ཀ་བསྟུས་པའི་བྱིར་ ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་
གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་བྱིར་ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྟོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཉེས་པ་གཉིས་པ་ལའང་། དེ་མེད་དེ། གཞི་ཤེས་དང་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པ་མ་བསྟོད་ན། ཉན་རང་དང་། བྱང་སེམས་གཞོན་ནུའི་ས་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་
བ་རྣམས་ཡུམ་ལ་དང་བར་མི་འགྱུར་བ་ལས། མཁྱེན་པ་གསུམ་ཀའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་ན། རིགས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཡུམ་འདི་ལ་རང་རང་གི་བཞེད་དོན་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། ཡུམ་
ལ་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁྱེན་གསུམ་དེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྩལ་གྱིས་ཞེས་སོགས་
སོ། །འོ་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས། འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་རི་ལྟར་བསྒྲུབ་ཅིན། དེ་སྟོན་པ་ནི། ཉན་
ཐོས་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །ཆོས་ཤེས་དང་། གཡག་ཁྲི་གཤིད་གོངས་པའོ། །རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་

པ་ནི། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་ཀྱང་། བརྒྱད་པ་ཡུམ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེན། བརྒྱད་པོ་དག་
 ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་སྟོན་ནོ། །འོ་ན་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་རིམ་
 བསྟུས་ཤིང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེས་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་ཤིང་། བསྟུས་པ་ལྟར་མཐའ་དག་ཡུམ་ཡིན་པར་བཞེད། སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱི་ལུགས་འདི་ལ། ལོ་ཆེན། རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱུད་པ་བསྟུས་པར་བཞེད། འབྲེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་
 སྐབས་བསྟུས་པར་བཞེད། ཡར། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟུས་པར་བཞེད།
 རྒྱུད། སྟེས་བྱེ་བྲག་བསྟུས་པར་བཞེད། བརྒྱ་གྲི། ཡུལ་ཉིད་དང་། སྦྱར་བ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་
 རས་བསྟུས་པར་བཞེད། དེ་དག་ནི་གསུམ་གྱིས་ལཱ་བསྟུས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ།
 དགོངས་པ་མི་མཐུན་པ་ཆེར་མི་སྤང་དོ། །ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འཕགས་པ་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་
 ལ་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བྱས་པ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་ཙམ་གྱིས་བསྟུས། སྦྱར་བཞི། ལམ་ཤེས། ཆོས་སྒྲུ་
 རྒྱུ་མཁྱེན་གྱིས་བསྟུས་པར་བཞེད་དེ། དེ་ནི་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་ཕྱོགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་
 བཤེས་གཉེན་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། འདིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་
 པར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའང་སྐབས་གསུམ་དུ་འདུས་
 པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའང་
 ཡིན་ཏེ། འབྲེ་ལ་ཆེན་ལས། སྦྱར་བྲག་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་
 དང་། གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཐམས་
 ཅད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་གོ་རིམ་མི་འཐད་དེ།
 ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། དེའི་ལན་ལ། སྟོས་རྟོན་ལྟར་ན།
 མཚོན་བརྟེན་གྱི་གཞིའི་འབྲེ་ལ་བ་ཡིན་པས། བྱང་གཞིའི་གོ་རིམ་དང་བསྟན་པའོ། །རྣམ་བཤད་
 ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡུམ་ལ་རིམ་གྱིས་དང་བ་བསྟེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཡང་ན་འདིར་
 ནི། རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དུ་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པས་མི་
 འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གང་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞེན། བཞེད་
 པའི་རྣམ་གྲངས་བཞོད་པ་དང་། འཐད་པའི་ཆ་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉི་མེ་སྤང་བར།

གཞུང་འདི་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་གསུངས་པས། འདི་ལྟར་མཛོད་ཏེ། མཚོད་བཟོད་ཀྱི་ཤུགས་
 ལ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ཅམ་ཞིག་དམ་བཅས་པ་ལ། ཅིའི་དོན་དུ་རྩོམ་ཞེན། ལན་དུ། བདེ་སྲག་
 ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་ནོ། །འོ་ན་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་
 མཐའ་དག་བདེ་སྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་འཇམ། རྟོགས་རེ་བདེ་སྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་ཞེན། དེའི་ལན་
 དུ། ཅི་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འདི་གཞི་བསྟན་པ་འཇམ་ཞེས་པ་ནས། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། བརྒྱད་སྟོང་པ་འདིའི་བཟོད་བྱ་གང་ཡིན་ཞེན།
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་གཞི་ཁོ་ན་བཟོད་བྱར་འདོད། དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྦྱང་གི་རྗེས་
 འབྲང་རྣམས། ལམ་ཁོ་ན་བཟོད་བྱར་འདོད། གྲུ་སྦྱབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་རྣམ་པ་ཁོ་ན་བཟོད་
 བྱར་འདོད་པ། རྟོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ལས་མ་བསྟན་པ་དེ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ཡང་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སྟོན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། སྟོན་པས་འདི་ལས་གསུངས་པ་གང་། ཞེས་སོ། །
 འོ་ན་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མདོར་བསྟན་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས། མདོ་དོན་བདེ་སྲག་ཏུ་
 རྟོགས་པ་དེ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་གྱིས་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །
 བས་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འབྲེལ་པ་འདིའི་ལུགས་ལའང་། ཨར་དང་། འབུམ་ཕྲག་
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྤྲ་འབྲེལ་དུ་བཞེད། ལོ་རྩ་བ་མཚོད་བཟོད་ཀྱི་བཀྲལ་ལན་
 སྟོན་པར་བཞེད་དོ། །དར་ལྷིག་པ། དགོས་འབྲེལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་
 ལོག་རྟོག་སྤངས་ནས་བཟོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་དང་། མདོ་དང་སྒྲོས་པ་
 སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྒྱབ་པ་ག ཉིས་རིམ་པར་འཆད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་
 དང་། སྒྱེ་བོ་སྒྲོ་གྲོས་དམན་པ་དག ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་མཚོད་བཟོད་དང་། དགོས་
 འབྲེལ་ལ་སོ་སོར་སྦྱར་བ་ནི། གཞུང་དོན་ཡེ་ནས་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། དགོས་པའི་
 གཙོ་བོ་སྦྱང་བ། སྒྱེ་བོའི་སྒྲོ་གྲོས་སོགས་ཡིན་ཞིང་། གཞན་སྤྲ་མ་རྣམས་དེའི་མཐའ་གཙོད་པའི་
 ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དགོས་པའི་གཙོ་བོ་གཞུང་བྱི་མས་སྦྱང་བ་མིན་ཏེ། ཉི་མེ་སྤང་

བར། གཞུང་ལྷ་མ་རྩོགས་པར་བཀོད་ནས། གཞུང་ཕྱི་མ་འདི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་བ་འདིར། གཞུང་ལྷ་མ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས་འཐད་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པའི་མཁུག་ཏུ། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་བསྟན་ནས། ད་ནི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་
 དོན་བཀོལ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཤེས་འབྱུང་སློ་བྱོས་ཀྱིས། ཕྱག་འཆལ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་
 པའི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། སྒྲེ་བོ་སློ་བྱོས་དམན་
 པ་དག། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩོད་པ་སྒྲུས་སོ། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས། སྒྲེ་
 བོ་སློ་བྱོས་དམན་པ་དག། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་ལ། དམ་བཅའ་འཁུག་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་གཡག་ལྷོ་ཀ་པ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་གཞི་
 ཁོ་ན་ལས། ལམ་ཁོ་ན་ལས། རྣམ་པ་ཁོ་ན་ལས། གསུམ་ཀ་བརྗོད་བྱར་བསྟུས། དང་པོ་གསུམ་ལྟར་ན།
 མདོན་པ་དང་སྒྲོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་ལ། བཞི་བ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་རྫས་ཐ་དད་པ་
 གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་དེ། མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེའི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མདོན་རྟོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཀོད་ནས། ཕྱགས་དང་པོ་གསུམ་ཁས་མི་ལེན་ལ། ཉེས་པ་
 བཞི་བས་མི་གཞོད་དེ། ཤེས་ཕྱིན་འདི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པས། གཞུང་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས། མདོར་བསྟུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཡུམ་འདི་ཉིད་ལ་བསྟུབ་པར་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུངས་ལ། ཞེས་པའོ། འདི་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཡང་སྒྲུང་ངོ་། གཉིས་པ་རང་ལུགས་
 ནི། ཉན་ཐོས་ནི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་པས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པ་ལ་
 རྩོད་། རི་ལྟར་རྩོད་ན། བསྟན་བཅོས་འདིས་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་བརྗོད་
 བྱར་བསྟུས་སམ། གསུམ་ཆར་བརྗོད་བྱར་བསྟུས། དང་པོ་ལྟར་ན། མདོན་པ་དང་སྒྲོས་པ་སོགས་
 ཀྱི་སྟོན་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱན་
 དུ་མི་འཐད་དེ། ཕྱགས་གསུམ་པོ་དེས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྟུང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། ལན་ལ་གཏན་ཚིགས་དགོད། སྒྲུབ་བྱེད་བཤད། སུན་མོང་གི་མཁུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཚུལ་ཅན། རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། མཛོད་
 པ་དང་སྒྲོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གསུམ་ཆར་བསྟུས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་
 བྱི། དེ་ནི་མིན་ཏེ། ཅེས་པའོ། །ཡང་ཚུལ་ཅན། གསུམ་ཆར་བསྟུས་ཀྱང་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་
 དག་གི་རྒྱུ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གསུམ་ཆར་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་
 བསྟུས། དེས་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་བྱི། གང་གི་བྱིར་ཉན་
 ཐོས་དང་སོགས་སོ། །མདོ་འདི་དག་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་མདོ་ཡིན་ལ།
 གསུམ་ཆར་གྱི་ཡུང་འདྲེན་པ་བྱི། ཀྱན་གྱི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བར་བྱི། ཞེས་པའི་གཞུང་འཇུགས་པ་ཡིན་
 གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་ཀ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པས། གཞུང་གཞན་
 ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་གྱུབ་བོ། །

གཉིས་པ་དགོས་འབྲེལ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི་ཡུམ་གྱི་སྒྲིང་གཞིར། ཚོ་འབྲུལ་གསུམ་
 གྱིས་ཚུལ་གསུང་པར་བསྟན་པའི་མདོ་རྒྱམས་ཏེ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཚོ་འབྲུལ་རྒྱམ་པ་གསུམ་གྱིས་
 འགོ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་དོན་འཆད་པ་བྱི།
 རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ལ་མཚམས་སྦྱར། ཅ་བ་འབྲེལ་པ་
 དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་རིལ་རྗེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་
 འཕྲོས་ནས། དུམས་པ་ཚུལ་ཅན། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་རྗེས་པར་བྱས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཚུལ་མི་དགོས་པར་ཐལ། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བསྟན་ཟིན་
 པའི་བྱིར། ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བརྗོད་བྱ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་།
 འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས། སྒྱེ་བོ་སྒྲོ་གྲོས་དམན་པ་དག ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་བ་འདིའི་ལུགས་སོ། །
 འབྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། གཞུང་འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་སོགས་མེད་པའི་
 བྱིར་སྟུམ་ན། རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། ལ་སོགས་སྦྱས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་འབྲེལ་
 ཆེན་ལས། འབྲེལ་བ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྒྱམས་མ་སྦྱས་ན། དེའི་ཆེ་སྟོན་ཆེག་ལ་སོགས་པ་
 ལྟར་འབྲེལ་མེད་པ་དང་། དོན་མེད་པར་དོགས་པས་ཉན་པ་ལ་སུ་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅུ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་ལྟར་ན། ཀླང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ། གཞན་
 ཀྱིས་ནས། འགྱུར་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དགོས་པའི་དགོས་པ། བྱིར་མན་ཆད་ཀྱིས་དགོས་པ་བསྟན།
 འབྲེལ་བ་ནི་ཤུག་ཀྱིས་རྟོགས་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། འབྲེལ་བ་ནི་དགོས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
 བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས། འབྲེལ་བ་སྟོན་
 པར་བྱེད་པའི་སྒྲ། །དངོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་རྣམ་འབྱེད་ལ། །དོན་གྱིས་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བརྒྱ་ཤི། རིམ་པ་བཞིན། གསུམ་དང་གསུམ་དང་། གཉིས་
 ཀྱིས་བསྟན་པར་བཞེད། ཤེའི་པ། གཞན་གྱིས་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །སློང་དང་ལྷན་པས་རྟོགས་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་ཡར་སྤངས་ནས་ཆོག་པ་ཅད་དང་པོས་རྩུམ་པའི་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་དང་། ཆོག་པ་
 བཅད་ཐ་མས་གཙོ་བོ་མིན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པར་བཞེད། རྟོ་གི་རྟི་ཡང་། གཞུང་སྒྲ་མ་ལྟར་
 བཏོན་ནས་ཆོག་པ་ཅད་དང་པོས་དགོས་པ། གཉིས་པས་ཉིང་དགོས་པ་བསྟན་པར་བཞེད། གཡག་
 རྟིག་ལྟར་ན། ཆོས་སློང་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །མདོ་དོན་ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་བསྟན། །ཆོས་སློང་
 བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདོ་དོན་སློང་དང་ལྷན་པས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩུམ་པའི་དགོས་
 པ་ཡིན། ཞེས་པས་དགོས་པ་བསྟན། ཆོས་སློང་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །མདོ་དོན་བྲན་པ་ལ་བཞག་
 ནས། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །གཞན་གྱིས་
 སྤྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །སློང་དང་ལྷན་པས་མཐོང་འགྱུར་བྱིར། །བྱ་བ་རྩུམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 པས་ཉིང་དགོས་པ་བསྟན་པར་བཞེད། འོ་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་
 དགོས་པར་རིགས་པ་ལས། འདིར་རྣམ་མཁྱེན་གཙོག་ཏུ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེའི་པ་ན་རེ།
 སྒྲིབ་པ་ཀྱན་གྱི་དྲི་མེད་པ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཙལ་བར་བྱ་བས་ན་ལམ་ཡིན་གྱི།
 ཆོས་པར་བྱེད་པས་ལམ་ནི་མིན་ཞེས་གསུང་། རྟོ་གི་རྟི་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ནི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲ་ཡིན་
 ལ། ལམ་ནི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་བདུན་མོ། །ཨ་ལྷ་ཡ། བཟོད་པར་བྱས་པས་ན་ལམ་
 འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཡིན་ལ། བཟོད་པར་བྱེད་པས་ལམ་གཞན་བྱུག་གོ། །
 སློབ་དཔོན་གྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། མདོན་པར་རྟོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་མོ། །ཞེས་གསུངས། དགོས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་མཁུན་སྟོན་པས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་
 མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་བསྟུས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་བྱིར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་རལ་གྱིའི་དགོངས་
 པའོ། །བདག་གི་སྟོ་ལ་འདི་ལྟར་ཤར་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་ལམ། ཞེས་པས་རྣམ་
 མཁུན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་པོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལ་འབྲས་བུ་བསྟན་པས་
 བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཡོངས་
 ཟུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་།
 ཚོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། བྱུང་བའི་རྣམ་ཀུན་མཁུན་པ་ཉིད། ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །
 ཚེས་བཅུ་པོ་འདིས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་བསྟུས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཅེས་དང་། ཚེས་བཤེས་གྱིས། སྐབ་པ་བཞི་དང་སྟུར་བ་བཞི་སྟུར་ནས། རྣམ་མཁུན་
 གྱིས་སྐབས་བརྒྱད་ཀ་བསྟུས་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུན་འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་
 རིམ་པ་མཐའ་དག་རྫས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་བསྐྱེད་ནས་ངེས་འབྱུང་སྐབ་པའི་བར་གྱིས་
 བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་
 རྒྱ་ཡིན་པ་ལས། སོགས་སྐྱ་མི་མཛོན་པར་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་བསྟུས་པ།
 ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟུར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཁན་ཆེན་པའི་
 འབྲེལ་སྒྲིག་ན། ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད། ཚེས་སྟུང་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་སྟུར་
 བས་དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་སྟུར་ཞེས་བྲིས་པའང་སྟུང་དོ། །འདིར་ཚེས་སྟུང་བཅུ་པོ་དེ་
 གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཤུལ་པ་དང་། བརྒྱ་ཤི །དབུས་མཐའ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། ཡི་གེ་འབྲི་མཚོན་
 སྟུན་ལ་སོགས་པ་འདོད། རྟེན་པ་ལ་དགོ་བ་བཅུ་ལ་བཞེད། ཨ་ལྷ་ཡས་གནད་ཀྱི་སྒྲ་འོད་ལས།
 ཚེས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མཛོན་
 པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་རབ་དུ་བྱེ་བ། དེའི་སྟུང་པ་རྣམས་གྱིས་བདེ་སྒྲག་དུ་རྫོངས་སུ་གནས་པར་
 འགྱུར་ཞེས་གསུང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལ། ཚེས་བཤེས། གསེར་གྱིང་པ། ཤེས་སྟོ་རྣམས་

སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཟིན་པའི་པར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་འཆད། ལོ་ཆེན་གྱིས་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ནི། པར་ཕྱིན་
 བཅུ་དང་། དེས་མཆོན་པའི་ས་བཅུ་པོ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། འདིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ལམ་སྟེ་
 ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ལམ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་འགྲིག་པར་སྒྲུང་
 རོ། །རྣམ་པཤད་ལྟར་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆོས་བཅུ་ལ་བཞེད་ཅིང་། འདིར་ཅུ་པར་
 རྣམ་མཁུན་སྟོས་པ་དང་། འགྲེལ་པར་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་། སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་
 ཉིད་གསུལ་བྱ་རྣམས་གྱིས་བདེ་སྤག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་
 འགྲིག་གོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་འདི་ཡང་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་ལྟེ་སྟོ་
 བས་འཆད་དགོས་པས། ཇི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་འཇུག་པའི་ཡན་
 ལག་ཅེས་པས་དགོས་དོན་བསྟན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་བསྟན།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་པས་བཀྲལ་ལན་བསྟན། ལྷག་མ་རྣམས་གྱིས་ཆོག་དོན་
 རོ། །དགོས་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདི་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གཉིས།
 དབྱིག་གཉིན་གྱིས། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉིར་ནི། ཐེ་ཆོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས། དགོས་མེད་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། དགོས་སོགས་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་
 དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྟེས་པ་དེ་དགོས་པར་བཞེད། རྩོམ་གྱི། དེས་པ་སྟེས་པ་དེ་དགོས་པར་
 བཞེད། བུམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ། སྟོ་བྱུང་ཏུ་གཞུང་བཀོད་ན་མི་མཛེས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་མཛེས་
 པ་བསྐྱེད་པ་དེ་དགོས་པར་འདོད། ལྟོ་གྱི། ཐེ་ཆོམ་སྟེས་པ། དེས་པ་སྟེས་པ། གཞུང་མཛེས་པ་
 སྟེས་པ་གསུམ་ག་དགོས་པར་བཞེད་དེ། ཤེས་རབ་སྟོན་མ་ལས་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་
 འཇུག་པ་དང་། གཞན་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེས་པར་འགྱུར་བའམ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་
 ལུས་ཡང་དག་པར་མཛེས་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། ཡང་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་བཞེད། ལོ་ཙྰ་པ་
 ཆེན་པོས། རྒྱ་གར་ན་དེས་པ་བསྐྱེད་པ། ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ། གཞུང་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ལས།
 ཁོ་བོ་ཅག་གསུམ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། གཞུང་གི། །དབུ་རྒྱན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ལྟ་ལ་དབུ་རྒྱན་གསོལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། དོན་ལ་གནས་པ་ནི་མཆོད་བརྗོད་གྱི་
 སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར། དབང་རྩལ་ལ་དེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་རྩོན་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་

ཚོམ་བསྐྱེད་པ་དེ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འབྲེལ་པ་དང་། མཚམས་སྦྱར་དོན་གཅིག་གོ །ཡང་།
བདག་གི་སྒོ་ལ་འདི་ལྟར་ཤར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཚོན་
བརྗོད་ཐོག་མར་ཡོད་ཀྱང་། འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།
དགོས་འབྲེལ་ཐོག་མར་འཆད་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་
བྱ། །ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འབྲེལ་ཆེན་དུ། འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་དགོས་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
སོང་བའི་འཇུག་པ་ནི། ཐམས་ཅད་དུ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོག་མར་དགོས་འབྲེལ་མ་
བཤད་ན། གཏུལ་བྱ་གྲོང་གཞི་ལ་འང་མི་འཇུག་པས། དགོས་འབྲེལ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་གྲོང་
གཞིའི་བཤད་པ་མཛད་པས། འདིར་ཡང་། ཐོག་མར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་མ་བཤད་ན།
གཏུལ་བྱ་མཚོན་བརྗོད་ལ་འང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
འདི་ལྟར་འཆད་དེ། མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་པའི་མིང་ལས་འབྲོས་ནས། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་བརྗོད་
ཏུ་ཀུ་མ་ར་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། །ཡང་ན་ལས་ནི་འགའ་ཞིག་ལ། །རི་མིང་
དགོས་པ་མ་བརྗོད་པ། །དེ་མིང་དུ་ནི་སྤྱི་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་སྒྲུབ་ལྟར། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་
རི་ལྷ་སྤྱི་ཞིག་དང་ལྟན་པས་མན་ངག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་
ལས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལས་བཤད་པ་གང་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ཞེས་མིང་ལ་བསྟེན་གོ། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །ཞེས་པ་ལས་
འབྲོས་ནས། རི་ལྷ་ར་བཤད་ཅེ་ན། འབྲེལ་པར། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་
ལས་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཚུལ་རི་ལྷ་སྤྱི་ཞེ་ན། བཅོམ་
ལྟན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གདན་སེང་གའི་བྱི་བཤམས་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ།
རྒྱ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆོས་སྒྲུང་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཏེ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་རི་ལྷ་ར་གསུངས་
པའི་གྲོང་གཞི་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ལྟན་སྤྱི་ཆོག་ཞེས་འདི་གསུངས་པ། །ཞེས་སོགས་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་

ཆེགས་སུ་བཅད་པ་སྐྱར་ནས་འཆད་པ་ནི་མཆོད་བཟློད་དོ། །འོ་ན་མཆོད་བཟློད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་
གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་སྟོན་ནོ། །
འཕགས་པས་བཞེད་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ནི་སྤང་དང་། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཆར་དུ་མཆོད་བཟློད་
ཀྱི་བརྒྱལ་ལན། དགོས་འབྲེལ་གྱི་འོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། བརྒྱད་
སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དགོས་འབྲེལ་གྱི་གོང་དུ་མཆོད་བཟློད་ལ་བཤད་པ་བྱར་ཅམ་ཡང་མ་མཛད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན། དར་རྒྱུག་པ། མཆོད་བཟློད་དང་གྲོང་གཞི་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། སློབ་
དཔོན་གྱིས་གྲོང་གཞིའི་བཞེད་པ་གཞན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅུང་པ་དེ་ཡང་རང་གྲོལ་ལོ། །དེ་
ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་དོན་རྣམ་པར་བཤད་ནས། དགོས་པའི་དོན་ནི་བསྐྱས་དོན་ལས་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱས་བཅོས་འདིའི་བསྐྱས་དོན་དེ་གང་ཞེ་ན།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་མཛོན་ཏོགས་བཤད་པ་ལ།   བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་
བསྟན་དོན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

རྒྱལ་པ་ལ་དང་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ། བར་པ་ལ་དང་པ་ལ་དུག་དུ་བཤད། བསྐྱུས་པ་ལ་
 དགའ་བ་ལ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བའོ། །འོ་ན་བསྐྱུས་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ན་ཆོག་དོན་ཡང་རྣམ་པ་
 གསུམ་ཡོད་དགོས་ཤིང་། མེད་ན་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། གསུམ་པོའི་མི་
 འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱུས་དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་དོན་མི་འདྲ་བ་
 གསུམ་གྱིས་བཤད་དགོས་པ་ནི་མིན་ཏེ། བསྐྱུས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། གསུམ་ཀ་རྣམ་
 པར་བཤད་པ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ལྷ་མ་ཁོན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་དང་། བསྐྱུས་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་ནི། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཉིད་
 གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་
 བཅོས་མཐའ་དག་གིས་འཆད་པས་དེ་དག་རྣམ་པར་བཤད་པས་བཤད་པར་བསམས་ཏེ། ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་དུ་གཞག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ།
 བསྐྱུས་དོན་བྱི་མ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་ལྷ་མའི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་གྲངས་ལ་ལོག་
 པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས། ཞར་ལ་བསྐྱུས་དོན་བསྐྱུས་འབྲིང་གཉིས་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་

སུ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་
དེ་ཡང་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་ནི་མིན་ནམ་སྒྲམ་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་
བའི་མཛོད་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ཡང་། མཁུན་པ་གསུམ་མམ། སྒྲུར་བ་བཞི་གང་རུང་གིས་ཚིག་
པས། བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ལྷག་པའམ། ཡང་ན་མ་ཚང་དོ་སྒྲམ་པ་དང་། ཡུམ་གསུམ་ལ་ཚིག་ལ་
རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་ཀྱང་། རོན་ལ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་ན། ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཚིག་གི་དབྱེ་བསྐྱུ་ལ་མཁུན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རོན་གྱི་དབྱེ་བསྐྱུ་ལ་
མཁུན་པ་མིན་ནོ་སྒྲམ་དུ་དོགས་ཏེ། རོན་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བ་དག་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བས་
ཡུམ་གསུམ་ཆར་ཡང་དོན་རྒྱས་འབྲིང་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུམ་རེ་རེ་དང་
རེ་རེ་སྒྲུར་བར་བྱ་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཡུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་གཞན་རྣམ་པ་དུག་སྟེ་ཞེས་དང་།
ཡུམ་ཀུན་ལ་འང་དོན་བསྐྱུས་དེ་ཅམ་གཤམ་པར་བྱ། ཞེས་ཡུམ་གསུམ་ཀ་ལ་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ཀ་
ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱུས་དོན་གསུམ་པོ་ཡང་དངོས་པོའི་རྒྱང་གངས་མང་ཉིང་ཅམ་
དུ་བྱུང་གྱི། བསྐྱུས་བཅོས་ཀྱི་ཡུས་རྒྱས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ནི་མིན་ཏེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བར། ཡང་བརྒྱད་
དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲུར་བ་དང་། ཞེས་སྒྲུར་བ་དང་།
འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་
ནི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་དགོངས་པ་བྲི་གང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དར་
ལྷོ་ཀ་པ་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་པོ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་འཆད་དགོས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་
འདོད་པ་བཞིན། སྤར་ཡང་གསུམ་པོའི་བྱུང་པར་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་ལ་
ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་མི་ནུས་ལ་འདོད་པ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་
རྒྱང་གངས་ཅམ་སྒྲོས་སམ། དོན་བདུན་ཅུའི་རྒྱང་གངས་སྒྲོས་པས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་
རགས་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་དུག་དང་
གསུམ་གྱི་རྒྱང་གངས་སྒྲོས་པས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ནུས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྐྱུས་དོན་གསུམ་གྱི་
བྱུང་པར་དུ་མ་སོང་གི། །དོན་བདུན་ཅུའི་རྒྱང་གངས་སྒྲོས་མ་སྒྲོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་སོང་བས།

བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ཀ་དོན་བདུན་ཅུ་འོ་སྒོ་ནས་འཆད་དགོས་པ་འགལ་ལོ། །འོ་ན་གསུམ་པོ་གོ་རིམ་
འདི་ལྟར་སྟོན་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཡི་གེ་ཉུང་དང་མཆོད་པར་འོས། །དང་པོར་བཤད་པ་འཐད་པ་ཡིན། །
ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་སྐྱུམ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། སྐར་བཤད་པ་ལྟར། བསྐྱུས་དོན་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་
སྐར་མ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར་རྒྱུ་པ་གཅིག་ཏུ། བསྐྱུས་དོན་གསུམ་པོ་ལ་ཡི་གེ་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་
པར་ཡང་ཆེར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་སོགས་ནི། གསུམ་
ཀའི་བྱུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དོན་བསྐྱུས་པ་དུག་པོ་འདིས་སྐར་མ་ཁོ་
ན་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་། འོ་ན་བསྐྱུས་དོན་
གསུམ་པོ་དོན་གཅིག་ན། དོན་བསྐྱུས་གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྟར་དངས་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐབས་
བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ལས་གཞན་སྐབས་དུག་དང་། གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། ཉི་ཁྱི་
སྐར་བ་ལས། འདི་ནི་བཤད་པའི་རྒྱུ་གངས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པོ་
དེའི་ནང་ནས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ལ།

བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྒྱུ་མ་གཞག་ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ཡང་བཤད་
ཐབས་ཡན་ལག་ལུ་འོ་སྒོ་ནས་འཆད་རིགས་པ་ལས། ཐོག་མར་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་སྐྱར་
སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་ལུས་རྒྱུ་མ་གཞག་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉན་པ་པོ་ཉན་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་འཆད་སྐྱེ་
བའི་དགོས་པ་འོ། དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་པས་
སྟོན། དེ་ཡང་། བདེ་སྒྲག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ཚུམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་འདི་
མི་སྒྲོལ་ཏེ། སྐར་མ་ནི་མདོའི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་དོན་
བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་མ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་
ཡང་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སྐྱེ་བར་གཟིགས་ནས། ཞེས་པས་བསྐྱེད། དེའི་དོན་
ཡང་འདིར་དོན་བདུན་ཅུ་པོ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་སོ་སོར་འཆད་པས་མ་འཛིངས་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི། སེམས་བསྐྱེད་དང་། གདམས་ངག་ལྟ་བུའི་གོ་རིམ་མ་འཛིངས་ཞེས་པ་ལ་དོགས་པའི་
གནས་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་འབྲེལ་ཆེན་ལས། བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་མ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ནི།

འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་སྟེ་བ་དེས་ན་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕྲོས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
 པ་འདི་ལྟར་མངོན་ཏེ། བསྟུས་དོན་གྱིས་དགོས་དོན་འཆད་དགོས་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 ཉིད་ལས། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །ཞེས་བསྟན་ན། བཤད་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་མིན་ཏེ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །
 བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པོ་དེ་མདོ་ལས་བསྟན་པ་མེད་དོ་
 སྟམ་ན། མདོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཚེས་བཅུ་གསུངས་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་ཤུགས་ལ་སྟོན་བྱེད་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རས་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
 རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་སྟོར། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚེས་ཤེས་པའི་ཚིག་དང་
 ལེགས་པར་འབྱུང་རོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྟུར་བཤད་པ་ལྟར་མཚོན་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་
 པར་བཞེད་པའོ། །གཉིས་ཞིག་ནི། འདི་བསྟན་བཅོས་གྱི་བཤད་པར་དམ་བཅའ་ཡིན་པར་བཞེད།
 བདག་གི་སྟོ་ལ་འདི་ལྟར་སྟངས་སྟེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། མངོན་
 པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་རི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་དུའོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་། མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དང་། སྐབས་བརྒྱད་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བསྟུས་དོན་སྟོན་མར་མངོན་
 རྟོགས་ཤེས་རྒྱུད་རིམ་པ་སྟེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་བརྗོད་བྱ་ལ། །སྐབས་ནི་བརྗོད་བྱེད་ཤེས་གསུངས། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས། དེ་ཉིད་ལེའུ་བརྒྱད་དང་
 སྟོར་བ་ནི། ཉི་ཁྱི་སྟངས་པ་དང་། ལེ་བརྒྱད་མ་གཉིས་ལ་སྟངས་སྟེ། འདི་ལྟར་རབ་འབྱུང་གྱི་ལེའུས་
 རྣམ་མཁྱེན། མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལེའུས་ལམ་ཤེས། སྟོན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུས་གཞི་
 ཤེས། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ལེའུས་རྣམ་ཀུན། བསྟུབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུས་ཅེ་སྟོར། རིམ་གྱིས་
 འཇུག་པ་ལ་བསྟུབ་པའི་ལེའུས་མཐར་གྱིས་པ། བསྟུབ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལེའུས་སྐད་ཅིག་
 མ། བསྟུབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུས་ཚེས་གྱི་སྟུ་བཤད་དོ། །ཉི་ཁྱི་ལེ་མངས། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་།
 འབུམ་རྣམས་ལ་འདིའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཚམས་དང་མཐུན་པར་ལེའུའི་མཚམས་སོ་སོར་བྱེ་བ་
 མེད་དེ། ཞིབ་དུ་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ཤུགས་བསྟན་དངོས་པོ་བརྒྱད་
 པོ་དེ་དངོས་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ན། ཡན་ལག་གི་གྲངས་ཅི་ཅམ་དུ་གནས་ཤེ་

ན། མ་ལས་པ་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་དོན་བདུན་ཅུར་གྲགས་ལ་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་དང་། སློབ་དཔོན་
འདིའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་བདུན་ཅུ་ཅ་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་དེ། ཆོས་སྒྲ་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་བྱིར་རོ། །འཕགས་
པའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། སྒྲ་གསུམ་དུ་བསྟུས་པས་འགྲིག་ཅིང་། རྣམ་པ་བཞིར་བཞེད་ཅིས་པ།
འཕྲིན་ལས་ལོགས་སུ་བགྲངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་། དོན་བདུན་ཅུའི་གྲངས་ངེས་པར་འཛིན་
མི་འོས་ཏེ། རྒྱ་འགྲེལ་བྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ན་དེའི་ཐ་སྟད་མི་སྒྲ་བའི་བྱིར་དང་། བོད་རྣམས་ཅེ་
སྟོར་ཆོས་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད། མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ཅེ་སྟོར་དོན་བདུན་དུ་འང་བཤད་
པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ཐ་སྟད་འགོག་པ་ནི་མིན་ནོ། །ལྷས་རྣམ་གཞག་གི་དགོས་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱང་
བསྟུས་དོན་གྱིས་འཆད་པ་ནི། དེ་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སོགས་སོ། །ཆོག་
དོན་རྒྱས་པར་མ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཆད་པ་ནི། བསྟུས་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་
ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ནི་རལ་གྱི་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པར་
བྱ་བའི་ཡུལ་མཁྱེན་པ་གསུམ། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སྟོར་བ་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དང་
གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ཤེར་བྱིན་ལྷས་ཐམས་ཅད་འདིར་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དོན་དུ་གཉིར་བྱའི་བྱང་
ཆུབ་ནི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་གསུམ། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོར་བ་བཞི། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དང་བརྒྱད་
ཀྱིས་མཐར་བྱིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་སྟོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་མི་རུས་ཤིང་། སྟོར་
བས་ཉམས་སུ་མ་སྒྲངས་ན་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་ལ། འབྲས་བུ་མེད་ན་སྟོར་བས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་
དོན་མེད་པའི་བྱིར། ཅིའི་བྱིར། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེ་ན། ཐོག་མར་འབྲས་བུ་ལ་སྟོ་
བ་སྟེ་ནས་དེའི་རྒྱ་ལ་ནན་གྱིས་འཇུག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་རབ་
དབྱེ་ཤེས་དགོས་པའི་བྱིར་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་སོ། །ཡང་ན་འདི་ལས་གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་ན་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུད་མི་རུས་ཤིང་འདི་ཙམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་
དག་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སྟོར་བ་བཞིར་ངེས་ཞེ་ན། སློབ་

དཔོན་ལྟར་ན། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ན། བསྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་མེད་
པར་ཡང་ཚོས་སྒྲིམ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞིར་ངེས་སོ། །འབགས་པ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཚོས་སྒྲིའི་
སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པས་རབ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་བཞག་ཅིང་། ཡོན་
ཏན་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་བྱི་མ་གཉིས་བཞག་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་འཇུག་ཡུལ་
ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ལབ་ན། སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་མི་རུས་ཤིང་། ཉམས་སུ་མ་སྤངས་
པར་ཡང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབེར་ན་སོ་ནམ་གྱི་སྦྱར་ཐབས་མ་ཤེས་པར་སོ་ནམ་
ལག་ལེན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། དེ་མ་བྱས་པར་སྟོན་ཐོག་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཨ་ཏི་ཤས། གོ་རིམ་སྒྲིབ་པའི་རིམ་པ་སྟེ། །དང་པོ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པས་ན། །དེ་ཡི་
ཡུལ་ནི་མཛོད་དུ་བཤད། །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ནི་དར་ལྷོ་མཛད་པ། མཁྱེན་གསུམ་དང་སྦྱོར་
བ་བཞི་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་མིན་ཞེས་ཟེར་བའང་བཀག་གོ། །
མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་། དང་པོར་འབྲས་བུ་ལ་དོན་གཉིར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་
མཁྱེན་བསྟན། དེ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་ལམ་ཤེས་བསྟན། དེ་ཡང་གཞི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་རབ་དུ་བྱེད་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་ནས་གཞི་ཤེས་བསྟན་ནོ། །དབེར་
ན་ཚོང་པ་ཚོང་གི་ཁེ་མཐོང་ནས་ཚོང་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་སྤངས་སྤངས་གི་རིམ་པ་ཤེས་དགོས་པ་
བཞིན། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེ་ཡང་དང་པོར་འབྲས་ཤེས་བྱེད། །དེ་ནས་རྒྱ་དང་སྤང་བྱེད་ག །རིམ་
པ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས། །ཞེས་དང་། གཞོན་རུ་དཔལ་གྱིས། འབྲས་བུ་ལ་བྱོད་པ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་པོར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འགྲེལ་
ཆེན་ལས། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་
སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱོར་བ་བཞི་ནི་སྒྲིབ་པའི་རིམ་པ་སྟེ། དེའི་སྦྱོར་བ་
དང་། དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམ་དང་། དེ་མཐའ་ཞེས་དང་། ཨ་ཏི་ཤས། སྦྱོར་བ་བཞིའི་རིམ་པ་ཡང་། །

རྣམ་ཀུན་མངོན་ཚོགས་ཚོགས་ལམ་ནས། ཡོད་པས་དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ནས་གསུམ་པོ་
 རིམ་བཞིན་སྟེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། འོ་ན་འདིར་རྣམ་མཁུན་ཡང་འབྲས་བུར་བཤད་ན། ཆོས་སྐྱ་
 དང་སྒྲོས་སྟུང་ན། བསྟན་དོན་སྒྲོན་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་མི་སྒྲོས་ཏེ། འདི་ནི་མ་རུ་བཤད་པ་
 ཟེ། ཆོས་སྐྱ་རང་ལས་སྟེ་བའོ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

དང་པོ་ཡུལ་མཁུན་པ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་བྱུང་མོང་མིན་པ་རྣམ་མཁུན། རྒྱ་བྱུང་མོང་མིན་
 པ་ལམ་ཤེས། སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ་འབྲེལ་དགོད་པས་མཆོམས་སྟུང་། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་
 ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཇུག་བསྟུ་བའོ། འདྲ་པོ་ནི། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁུན་པ་ཉིད། ཅེས་བཤད་པ་དེ་
 གང་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཆོས་བཅུའི་སྒྲོན་ས་དང་པོར་འཆད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་
 ཀུན་བསྟན་ནས་ཞེས་སོ། འོ་ན་སྐབས་དང་པོར་རྣམ་མཁུན་བསྟན་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་
 དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་མི་སྟོན་པར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་སྟོན་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་
 ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་འབྲུང་དོ་ཞེས་རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཡང་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ཏེ་རྒྱབ་པའི་རྟེན་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ།
 རྒྱབ་པ་རང་གི་དོ་བོའོ། རྟེན་ཡང་བྱེད་པར་བཞི་དང་ལྟན་ཏེ། བསམ་པ་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པ། སྦྱོར་བ་གདམས་ངག་ཉན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པ་དང་།
 ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རིགས་དང་ལྟན་པའོ། ཞེས་གསུངས། འབྲེལ་པ་སོགས། དེ་ལྟ་ན་སྐབས་གཉིས་
 པར་ལམ་ཤེས་བསྟན་པ་དང་སྒྲོས་སོ་ཞེས་དག་ག་པ་བཟོད་ནས། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ཞེས་གསུངས་ལ། སྦྱོར་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འགལ་བ་མེད་མོད། འདིར་སྦྱོབ་
 དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ནི། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པར་གསལ་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འདིར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒྲོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས།
 སྐབས་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁུན་འདི་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་ཞེས་

ཐ་སྟོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྒྱམ་པ་གསུམ་གྱིས་
 ཡུལ་ཅན་མཁུན་པ་གསུམ་མཆོན་ནས་བསྟན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་
 གཞི་དང་གཉིན་པོ་དང་རྒྱམ་པ་རྒྱམས་བསྟུས་པས། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་རྫོགས་པར་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འདིས་མཛོན་པར་མཆོན་པའི་གནས་ནི་ད་ཡིན་པས་མཆོན་ནི་ད་ཅས་
 གསུངས་པ་འགྲིག་གོ། །བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ན་རེ། འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 པའི་རྒྱུའི་རྒྱམ་མཁུན་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྒྱམ་པ་རྒྱམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱམ་
 པར་གསལ་བས་སོ་ཞེས་གྱུར་ངོ་། །

གཉིས་པ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་འབྲེལ་དང་། སོ་སོའི་འབྲེལ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་བསམ་པ་དང་སྦྱར་བ་གཉིས། བསམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 སྟེ། རྒྱམ་མཁུན་དོན་དུ་གཉིས་པའི་ཕྱིར། རྒྱམ་མཁུན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དང་
 པོར་བསྟན་ནོ། །སྦྱར་བ་ལ་འང་སྦྱོན་འགྲོ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ནི། གདམས་ངག་སྟེ།
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་གདམས་ངག་གིས་ཆོལ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་གཉིས་པར་བསྟན་ནོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །གཉིས་པ་
 དངོས་གཞི་ལ་འང་། སྦྱར་བ་པོ་རྟོན་གྱི་ཆོས་དང་། དེ་དང་ལྷན་པ་སྦྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྒྱམ་བཞི་སྟེ། ལས་དང་པོ་བས་གདམས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་
 ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ལས། དེས་འབྱེད་རྒྱམ་པ་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གསུམ་པར་བསྟན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ལ་འང་། རྟོན་ལ་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟན་ནས་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། སྦྱབ་པའི་རྟོན་ཏེ། སྦྱར་ལམ་ཐོབ་ནས་སྦྱབ་པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་དང་ལྷན་པའི་
 ཕྱིར་བཞི་པར་བསྟན་ནོ། །འདི་ནི་ཀུན་མཁུན་ཆོས་རྗེའི་བཞེད་པའོ། །འོ་ན་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་འབྱུང་དགོས་པས་འདིར་བསྟན་པའི་རིམ་པ་མི་
 འཐད་དོ་སྟུམ་ན། དེའི་ལན་ལ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས་ནི། དེ་ན་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རྒྱ་འབྲས་
 དོན་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་
 ཏེ། འབྲས་བུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། རྒྱ་རིགས་ལ་མི་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་ནས་

ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ནི། རིགས་ལ་འབྱུང་ཏེ། མཛོད་ལས།
 གཉིས་སྟོབ་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འགྲུར་གཞན་གསུམ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད། དེའི་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྟོར་བའི་སྟོན་དུ་སྟོང་རྩེ་
 དང་། །མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགེ་བ་ཡང་དག་སྟོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ངེས་
 པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་རིགས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་
 ཅག་ལྟར་ན། སྟོར་རིགས་ཙམ་ལ་འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལ་དང་པོར་རིགས་རྒྱས་པས། །སྟོང་རྩེའི་ས་
 བོན་རབ་སད་ཅིང་། །སྟོར་དང་བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་པས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་བཟུང་། །
 ཞེས་དངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱང་འདིར་ནི། །བྱད་པར་ཅན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 པས། སྟོར་ལམ་ཡན་ཆོད་ཁོན་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བརྩུག་སུམ་པོ་
 ཁོན་འི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོར་དུ་སེམས་སོ། །འདི་ནི་སྟོར་ལམ་ནས་
 རྒྱན་མཐའི་བར་ཏེ། མདོར་ན་དེ་ཡན་ཆད་དུ་རྟེན་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། ཡུལ་དང་འབྲས་སུའི་བྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དང་། རོ་
 བོའི་བྱད་པར་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 དམིགས་པ་བརྩུག་ཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཆོས་དབྱིངས་ཁོན་ཡིན་པ་ལྟར། དམིགས་
 པའང་ཆོས་དབྱིངས་ཁོན་ཡིན་ན་ནི། དམིགས་པ་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པའི་སྟོན་
 འབྱུང་བས། སྐྱབ་པའི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་སྟོམ་པ་ལ། རང་བཞིན་
 བདེན་སྟོང་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་སྟེ་ཆོགས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་པ་ལྟ་བར་སྟོན། འདི་ནི་འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྱུར་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་། གཉིས་ཀར་མ་ངག་ག་པས་རྟེན་དང་
 དམིགས་པ་དག་གིས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དམིགས་པ་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་
 ཡང་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་ཆེན་དུ་འང་དེ་ཉིད་དངས་པས་སོ། །འོ་ན་
 དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་སྟེ་ཆོགས་པ་སྟེ་མ་ལྟ་བུར་སྟོམ་པས་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་ན།

མཐར་ཐུག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། འབྲས་བུའི་བྱད་པར་ནི་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་
 རྒྱུ་བ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུས་དུག་
 པར་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོའི་བྱད་པར་ལའང་། རྒྱ་སྒྲོད་པ་རྗེས་སུ་རྒྱུ་བ་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་
 འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་བསྒྱུ་བ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསམ་བསམ་བསྒྱུ་བ་པ་དང་། སྒྲོར་བསམ་སྒྱུ་བ་པ་
 གཉིས། གཉིས་པ་ལའང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྒྱུ་བ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་
 རྒྱུ་བ་པ་གཉིས་ཏེ། གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །ཚོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །ཞེས་
 པའོ། །གོ་རིམ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟེ། ཉི་མི་སྒྲུང་བ་ལས། གོ་བགོས་པ་ནི་འཇུག་གོ། །
 ལྷགས་པ་ནི་དཔུང་གི་ཚོགས་བསྟགས་གོ། །དཔུང་གི་ཚོགས་བསྟགས་པ་ནི་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་
 ཐོབ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན་དམག་དཔོན་
 རིན་པོ་ཆེས་དང་པོར་གོ་བགོས། བགོས་པ་ལྟར་ལམ་དུ་ལྷགས། ལྷགས་པ་ལྟར་དམག་གི་ཚོགས་
 བསྟགས། བསྟགས་ནས་པ་རོལ་བའི་དགྲ་ལམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་འཁོར་བའི་གཡུལ་ངོ་བསྐྱོག་
 པར་འདོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཀྱང་། ཐོག་མར་སྦྱིན་སྟགས་ལ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
 པའི་གོ་ཆ་བགོས་པ་ལྟར་སྒྲོར་བ་ཐེག་ཆེན་ལ་ལྷགས། ལྷགས་པའི་འོག་དུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔུང་
 བསྟགས་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་བཅུ་པོ་
 འདིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལྟག་ཆད་མེད་པ་གཅིག་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་འདི་ནི་ཅི་ཙམ་ནས་བཤད་
 གྱི། ཉང་ཆོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལམ་གྱི་ཆ་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་བཅུར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་དང་ཐ་མའི་
 ལས་བསྟན་པའི་རིམ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བཅུ་པོ་འདིས་མངོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད། བྱང་རྒྱུ་
 ཀྱི་སེམས་དང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྒྲོང་ཐུག་བརྒྱུ་བ་ལ་སྟགས་པའི་མདོའི་དོན། བྱང་
 རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་སྟགས་པའི་རྒྱུ་བའི་རང་བཞིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་
 བྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་གཉིས་པ་མན་ཆད་དུའང་། ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་
 ལམ་གྱི་གཞུང་གི་དུ་ཕྱིར་དགོས་ཏེ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་

མདོན་རྟོགས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། སེམས་བསྐྱེད་སྟོགས་ཆོས་བཅུ་པོ་འདིས་མདོན་བར་
རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་འབྲེལ་ལ། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་བཅུའི་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདིའི་
བཤད་བྱའི་མདོ་དེ་གང་། དེ་བརྟན་བཅོས་སུ་རི་ལྟར་བཀྲལ། ཞེན། སྤྱི་བ་དང་པོའི་ལན་ལ།
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་
ལོ་ཐོག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་ཞེས་བཞེད་དེ།
འཇུག་པར། སྟོང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱ། །གང་ཕྱིར་བཅུ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་སྐར་ཆོགས་འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་རྒྱ་འབྲ་
ཡུན་རིང་དུ། །ལོངས་སྦྱོང་གནས་ལ་སྦྱོན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་འགྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་
མར་སྟོང་རྗེ་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཤེས་པ་ལྟར་ན། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་འཆད། ཅེས་བཞེད། བཅུན་པ་གྲོལ་སྤེ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་པ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། བསྐྱེད་པ་གྲངས་
མེད་ངེས་འབྱུང་ཞིང་། །མོས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བྱེད་པ། །རི་ལྟར་རྒྱ་ཡི་རྒྱ་མཚོ་བཞིན། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟར། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེར་ཕྱིན་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་བརྟན་
ཞེས་བཞེད། རྗེ་བཅུན་ཉིད་ཀྱིས། ཆོས་ལ་མོས་པ་ས་བོན་དང་། །ལ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་མ་ལས་སྦྱེས། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་བྱ་སྟེ། བརྒྱད་
སྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་
བརྒྱམས་ཏེ་སྟོབས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་སྟོགས་མགོ་སྟོས་པ་ཅམ་གསུངས་ཀྱི། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་
མ་གསུངས་ཏེ་འབྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
སྟོན་པའི་གཞུང་ནི། སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་ལས་ཡིན་ཏེ། འདིར་གཞུང་མང་གི་དོགས་ནས་ཤེས་
བྱེད་དུ་མ་བྲིས་སོ་ཞེས་གསུངས། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ལས་ནི། མཚན་ཉིད་མདོར་བརྟན་པ་དང་།

དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་ཏེ། དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་
དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་རྒྱལ་པ། ཤུ་རིའི་བྱ། འདི་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་
ཤེར་བྱེད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས། བྱང་རྩལ་མདོར་བསྟན། ཤུ་རིའི་བྱ། བྱང་སེམས་ཆེན་
པོས་གནས་པ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་ཡུམ་ལ་གནས་ཏེ་སྦྱིན་པ་དང་གཏོང་པ་དང་། ལེན་པ་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཏོང་པ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱེད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་རྩལ་རྒྱས་པར་བཤད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྩལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་། ཞེས་པ་ནས་ཡུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་འགོད་
པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན། སེར་སྟ་ཅན་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་ཅེས་པས། གཞན་དོན་རྒྱས་པར་
བཤད། ཅེས་ཉི་ཁྲི་སྟངས་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟན་བཙུམ་བཙུམ་སུ་ཇི་ལྟར་བཀའ་བ་ནི།
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོར་བསྟན། དེ་ཡང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད།
མདོར་བསྟན། རྒྱས་པཤད་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ཇི་ལྟར་བཞེན་བཤད་དོ་ཞེས་དོ་སྟོན་པ་ནི། དེ་དང་དེ་
ནི། ཞེས་སོགས་སོ། ཞེས་པ་རྣམས་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་གྱི་མདོ་དེ་དག་
དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་པོ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་གོང་གི་མདོར་བསྟན་གྱི་མདོ་ནི་མིན་ཏེ། འཕགས་པས།
མདོ་དང་པོ་དེ་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྦྱར་ཞིང་། བྱང་རྩལ་རྒྱས་པཤད་དང་། གཞན་དོན་
བསྟན་བཤད་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོའི་
རིམ་པ་གཅིག་ལ་བསྟན་བཙུམ་བཙུམ་སུ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་པཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
མདོ་ཉིད་ལས་ནི། འདུན་ལྷན་སེམས་བསྐྱེད་མདོར་བསྟན། ལྷག་མ་ཉེར་གཅིག་རྒྱས་པཤད་དུ་
འགྱུར་རོ། །དེས་ན། གྲོལ་སྟེ་གཉིས། སྟོབ་དཔོན། བརྟ་བྱི་རྣམས་ལྟར་ན། མཆོན་ཉིད་ཡུལ་གྱི་སྒོ་
ནས་བཞག་པ་དང་། དམིགས་ཡུལ་མདོ་ལས་ཁུངས་ཁུངས་པ་དང་། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་
དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལམ་ལྟ་དང་སྦྱར་བའི་ས་མཆོམས་བཞི་པོ་རིམ་པར་སྟོན་པ་
ནི། ཅུ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཞེས་སོ། །ཡང་ན། ཅུ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་

གྱིས་དགོས་དོན། བསྐྱས་དོན། ཆོག་དོན་གསུམ་འཆད་ཅེས་སྐྱར་ནའང་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་
 སོ། །དང་པོ་ལ། མཆོམས་སྐྱར་རྩ་བ་འགྲེལ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི་གཡག་ཁྲིལ་ལྟར་ན། རྣམ་
 མཁུན་དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་པ་ལས་དང་པོར། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་དེ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྤང་བོ་བཀོད་པ་སོགས་
 ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པས་མཆོན་བྱ་དེ་བསྟན། ལྷག་མས་
 མཆོན་ཉིད་དེ་བསྟན། ཇི་ལྟར་བསྟན་ན། འཕགས་སེང་ཨ་བྱ་རྣམས་ནི། ཇོ་བོ་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་
 ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཉི་སྤང་ལས། སེམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ། །རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པ་ཡང་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད། གནད་ཀྱི་སྒྲ་འོད་ལས། འདིར་སེམས་དང་། ཡིད་
 དང་། འདོད་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། མོས་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་
 དོ། །ཞེས་བཤད། ཤེས་པ་དང་། མར་མེ་མཛད། ཇོ་བོ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཞེད། དོལ་བུ་
 བ་ན་རེ། འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་འདི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་ཅོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །འགྲེལ་བ་ལ་དངོས་དང་རྩྱུད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདིར་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་སུ་
 མཛད་པ་ནི། ཞི་བ་ལྟའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པ་ཡིན་གྱི། རྗེ་བཅུན་གྱི་གཞུང་ན་མེད་དོ། །གཉིས་པོའི་
 བྱུང་པར་ལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན། སྒྲོན་པ་ནི་སྒྲོན་པ་ཅུ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ཅུ་
 ཡང་སྤངས་པར་མ་བྱས་པ་འོ། །ཞེས་བཞེད། ཤེར་སྒྲོ། ལུས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་
 པ་ལས་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པར་བྱའི། དམིགས་པ་ཐ་དད་པ་ནི་མིན་ཏེ་ཞེས་བཤད།
 སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྒྲོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལ། འཇུག་
 པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ས་རབ་རྩ་དགའ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཞེས་བཞེད། བརྩ་བྱི། བསམ་པས་
 སྒྲོན་པ་དང་སྒྱུར་བས་འཇུག་པ་ཞེས་བཞེད་དེ་དོན་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་རྩྱུད་པ་སྤང་བ་ལ། གང་
 ལ་རྩྱུད་ན། འདོད་ཅེས་པ་ལ་རྩྱུད། ཇི་ལྟར་ན། འདོད་ཅེས་པས། འདོད་པ་ཁོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་
 བསྟན་སྟུང་དུ་བསམས་ནས། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཆོས་

ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མིན་པར་ཐལ། སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་ཉིད་
 གྱིས། རྟོན་གཉིས་ལྟན་པའི་སེམས་བྱུང་བ། །ཞེས་སེམས་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་བྱུང་བའི་གཙོ་བོ་
 རྣམ་རིག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་དེ། །ཞེས་སྟགས་སོ། །རྟོན་ནི། འདུན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ནི། རྟོན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཛིན་སྒྲུངས་འགལ་སྒྲུམ་དུ་བསམ་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། སེམས་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་
 རིག་པའི་མིང་ཅན་ཡིན་ལ། རྟོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེ་ན། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཕྱོགས་སྒྲུའི་འདོད་པ་འདི་ནི། སློབ་པ་ཉན་གྱི་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་དང་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་མིན་ཅོ་ཞེས་འབྱུང་
 བ་དེ་ཉིད་དོ། །ལན་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་མོད་གྱི་ཞེས་པ་སྟེ། འདོད་
 བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བསྟན་ན་སྟོན་དེ་འཇུག་ཅེས་ཁས་སྤངས་པའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེ་ན།
 བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་རྟོན་ཕྱིར། འདོད་ཅེས་པས་རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་
 ལ། ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར།
 །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འོ་ན་ཀྱང་ཞེས་སྟགས་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཞེས་སྟགས་སོ། །འདིར་བདག་གི་
 སློབ་ལ་འདི་ལྟར་ཤར་ཏེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རྟོན་གཉིས་ལྟན་པའི་སེམས་བྱུང་བ། །
 །ཞེས་སྟོན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་བྱུང་དུ་འདོད་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ།
 རྒྱུན་ལས། འབྱུང་བ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་
 རིག་པའོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་ཅོ། །འོ་ན་གཞུང་འདི་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་འགལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། འདིར་འདོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སོ་སྒྲུམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འདིར་རྒྱ་འདོད་པའི་མིང་གིས་
 འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་
 གྱིས་དངོས་མིང་གི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྩོད་ལན་སྒྲུ་མ་གཉིས་སོ། །འོ་ན་སྟགས་
 མེད་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་བཤད་
 པས། དེ་ལ་བརྒྱལ་བར་སློབས་སམ་ཞེ་ན། དེའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཞེས་

སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འདིར་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་ཐོན་པར་འགྱུར་ཞིང་སྟོན་ལམ་ཞེས་
 པའི་ཚིག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་པར་གྱུ་བ་པོ། །གཉིས་པ་དམིགས་ཡུལ་མཆོམས་སྦྱར་ནི། སེམས་བསྐྱེད་
 གྱི་ངོ་བོ་འདོད་པར་བསྟན་པ་ལ་དོགས་པའི་གནས་ཡོད་པར་མ་ཟད། དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་
 དང་རྫོགས་བྱང་ལ་འདྲ་དོགས་པའི་གནས་ཡོད་པས་དེ་བཤད་དགོས་པས་སོ་ཞེན། ཅུ་བས་སྟོན་ནོ། །
 རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པའོ། །བདག་གི་སྒྲོ་ལ་འདི་ལྟར་སྦྱང་སྟེ། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་དང་ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་བསྟན་
 བས། ད་དུང་དོགས་པ་མ་ཆོད་དོ། །གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་དེ་གང་ཞེན། དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་སོ། །
 བརྗོད་ཅེས་པ་ལས་འབྲོས་ནས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ན། བརྗོད་ཅེས་བསྟན་པ། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་
 མེ། །ཞེས་སྒྲེལ་ལོ། །མཆོམས་སྦྱར་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། ཉི་སྦྱང་ལས། ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན། དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བུ་ཁྲི་ཀ་ལས། མཆོམས་སྦྱར་དུ་དྲི་བ་གསུམ་མཛད་ནས། དྲི་བ་དང་པོ་ངོ་བོ་དྲི་བ་ལ་ལན་འདེབས་
 པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཡིན་པར་གསུངས། དེའི་དགོངས་པ་ནི། གཞུང་
 དུ། གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པར་སྦྱང་ཞིང་། འབྲེལ་ཆེན་དུ་གོང་
 འོག་གཉིས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ཏུ་སྒྲེལ་ནས་མཆོམས་སྦྱར་བུན་མོང་དུ་ཡོད་པས་དང་ཞེས་གསུངས་
 དགོས་པ་ཡིན་གྱི། འདིར་དེ་མི་དགོས་ཀྱང་། འབྲེལ་ཆེན་རྒྱས་བཀའ་ནས་བྲིས་པར་གསལ་ལོ། །
 ཅུ་བ་ལ་འབྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། བརྗོད་དོ། །གང་ལས་ན། བརྗོད་སྟོང་པ་ལས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། སྟོང་
 ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མདོ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་དེ་དང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཞེན།
 འཕགས་པ་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མདོ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ། བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །འབྲེལ་པ་
 འདི་ལྟར་ན། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་བསྟན་
 པ་དེ་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནམ་ཞེན་མིན་ཏེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་གྱི་
 མདོ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །འབྲེལ་པར། ཀྱང་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་གསུམ་པོ་ལན་ཚུན་བསྟུས་
 པའོ། །རིགས་ཀྱིས་བྱིན་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ན། བརྗོད་དོ། །གང་ལ་ན། ལུས་
 ལས་ཀྱང་ངོ། །ཇི་ལྟར་ན། དགོན་མཆོག་སྣ་བདུན་གྱི་མདོ་བཞིན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས། རིགས་

རལ། མདོ་དེ་འདྲ་མེད་ཟེར། བུ་ཁྲི་ག སྒོ་གྲོས་མི་བཟད་པའི་མདོ་དང་། སྒོང་པོ་བཞོད་པ་ལས་
ཞེས་ཟེར། ཡར་དང་གཡག་ཁྲི་ག་བར་མཛོད་སོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །རྒྱུ་བཤད་ལས་ནི།
འདི་མི་འཐད་པ་ལ་འགྲེལ་ཆེན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཉི་མེ་རྒྱུ་
འགྲེལ་དུ་འང་། ལུགས་སྒྲ་མ་ཡོད་པས་དབྱུང་པར་བྱ་དགོས་སོ། །མི་འགལ་བར་ཞེས་པ། ལུམ་གྱི་
མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་བཛོད་པ་མཐུན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དར་ཁྲི་ག་པ་ལྟར། ལུམ་
བར་མ་དང་མི་འགལ་བར་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་སུ་བཛོད་ཅེས་པ་འགྲེལ་བ་འདིའི་དགོངས་པ་ནི་མི་
རུང་དོ། །དེས་ན། ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པ། རང་བཟོ་མིན་པར་གྱུབ་པོ་
ཞེས་སྟོན་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་སོ། །འོ་ན་གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྒྲ་བས་གྱི། ཞེས་སོགས་
གྱི་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཡག་ཁྲི་ག་བར་མཛོད་ལས། ལུམ་གསུམ་ཆར་
ལས་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དམིགས་ལུལ་སྒོང་པོ་བཞོད་པ་སོགས་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བཛོད་ན། མདོ་དེ་
དག་འདིར་མི་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བཞེད། རལ་གྱི། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་
མ་ཞིག་དང་འདི་སྒྱུར་བར་རྒྱས་མོད། ཅེས་པའི་དོན་དུ་འཆད། ཆོས་བཤེས་ནི། ཐམས་ཅད་ལ་
ཡང་གསུངས་མོད་གྱི། ཞེས་སྟོན་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིན་ལས་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་འང་
ལུམ་གསུམ་ག་དང་སྒྱུར་དུ་ཡོད་མོད་གྱི་ཞེས་འཆད། རྒྱུ་བཤད། སེམས་བསྐྱེད། ལུམ་གསུམ་ག་
དང་སྒྱུར་བ་ལྟར། གདམས་ངག་སོགས་ལྟག་མ་རྒྱུ་ཀྱང་སྒྱུར་དགོས་པ་ལས་མི་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི། གསུམ་ཆར་ལས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་
གསུངས་མོད་གྱི་འདིར་ཁུངས་སུ་མ་བྲིས་ཏེ། ཆོག་མང་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་ཏེ། གོ་བར་
སྒྲ་ཕྱིར་ཆོག་དང་ནི། ཞེས་སོགས་དང་དོན་གཅིག་གོ། །དར་ཁྲི་ག་པ། ལུམ་གསུམ་ཆར་གྱི་ལུང་
ཁུངས་སྒྲོས་ནས་ལུང་རྒྱས་པར་མི་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སྒྱུར་ཞིང་། གོང་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག་སྒྲ་
བསྟུས་པ་མིན་པར་བཞེད། བདག་གི་སྒོ་ལ་འདི་ལྟར་ཤར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བུམས་པའི་བསྟན་པ་ནི།
བསྟན་པ་འདི་མ་རྒྱབ་གྱི་བར་མི་འབྱུང་བས། བསྟན་པ་འདི་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པའི་གསུང་
རབ་རྒྱུས་ནི། སྤྱུ་སྒྱུབ་པའི་བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ལ་རྗེ་བཙུན་ཉིད་གྱིས་མདོའི་ཁུངས་བཛོད་པ་བཞིན་དུ། གདམས་ངག་སོགས་

ལའང་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་མདོའི་ཁུངས་སྒྲིལ་དགོས་སོ་ཞེན། ཅུ་བར་མ་བྲིས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
 ལྷོན་ནོ། །དེ་དག་གང་ལྟར་ཡང་། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོན་ནས་བརྗོད། །
 ཅེས་པའི་གཞུང་ནི་དོན་བདུན་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རུང་མཐུན་དུ་སྒྱུར་བས་དོན་བདུན་ཅུ་པོ་མདོའི་
 དངོས་བསྟན་ཡིན་པར་བསྟོན་མི་རུས་པར་བསྐྱབས་སོ། །གསུམ་པ་མདོ་ལས་དབྱེ་བ་རིམ་ལྔ་
 བསྟན་པ་ལ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། ད་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ལུས་རྒྱུ་གཞག་གི་དཀྱུས་མའི་དོན་མིན་
 པས། བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་སྒྱུ་བཅད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཅུ་བ་ལ་རྒྱུ་བཤད་ལྟར་ན། མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
 དེ་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས། སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་ནི། བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོན་ནས་བརྗོད། ཅེས་
 དམ་བཅས་ནས། དེ་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེན། བརྗོད་ཅེས་བསྟན་པ་དེ་ཡང་
 རྒྱུ་བ་ནི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སྒྱུར་ན་མདོ་དང་འགྲིག་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་གྱི་
 མདོ་དེ་ནི། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མདོ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་མདོ་དེ་ནི། བང་
 མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་སོ། །འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སྒྱུ་བསྟན་པ་
 དེ་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའམ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཡིན་ཞེན། སྒྲོ་བ་དཔོན་ནི། འདིས་ཆོག་སྒྲིལ་ལམ་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་གོ་རིམ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་གྱི། ལྷག་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་མ་ཆང་བ་ཡང་མ་ཡིན། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། དག་ལྟར། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུན་རྒྱུ་སྒྲོ་བྱས་མི་ཟད་པའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པའི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། ཉེར་གཉིས་པོ་སྒྱུར་ནས་བཤད་ལ། ཐུབ་
 དགོངས་སྒྱུ། བརྒྱད་ཅུ་པོ་འདིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས། བརྒྱད་ཅུ་ནི་དག་ལྟར་ལས། སེམས་བསྐྱེད་བསམ་སྒྱུར་ལྷག་བསམ་དང་། །ལ་རྩལ་ཕྱིན་
 དུག་ཆད་མེད་དང་། །མདོན་པར་ཤེས་དང་བསྐྱུ་དངོས་བཞི། །སོ་སོར་རིག་སྟོན་ཆོག་སྒྲིལ་གཉིས་
 དང་། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞི་གནས་སོགས། །གཟུངས་སྒྲོ་བས་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཤད་དང་། །
 བཟོད་ཅིག་ལམ་དང་ཐབས་མཁས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཕྱིན་དུག་རེ་རེ་བགྲངས་ནས་སྒྱུར།

གཞན་ནི་འདིར་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །འདི་དག་སྟོན་འཇུག་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེན། ཤེར་
སྟོན་ནི། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་མེད་ལ། ཉེར་གཉིས་པོ་འཇུག་
པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་། ཨ་ཐུ་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྐལ་ལྷན་ནི། འདུན་སོགས་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བ་ལས། །སྟོན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །འཇུག་པ་ཞེས་བྱའི་སེམས་རྣམས་ནི། །བཙུ་
དགུ་རྣམས་སུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཚེས་གྱི་བཤེས་གཉིན་ནི། འདུན་སོགས་གསུམ་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་དངོས་ཡིན་ལ། སྟོར་བ་དང་། སྟོན་པ་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་འཕེལ་བའི་གྲོགས་དེར་
བཏགས་ཤིང་། བསྟོད་པ་གཅིག་པ་སོགས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེར་བཏགས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། བཞི་པ་ས་མཆོམས་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལས་དང་པོའི་ས་ནས་
བཟུང་སྟེ་ཞེས་སོགས་སོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། ཉེར་གཉིས་པ་བྱང་སེམས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་
པ་དང་། རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྐུས་རྣམས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། འདིར་སངས་
རྒྱས་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོབ་པ་སྤངས་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། རྒྱའི་དབྱེ་བ་ཅམ་གྱིས་དེའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
བྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་མདོའི་དོན་རིགས་པས་
འགྲེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། མདོ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ན། འདིའི་སངས་རྒྱས་ས་བཙུ་བ་ལ་
འཆད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་གྱི་རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། སྟོར་བ་དང་། དངོས་
དང་། སོ་སོར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ས་མཆོམས་
མི་བཞེད། ཅེས་རྫོ་བོས་གསུངས་ལ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ན།
སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པར་བཤད། ཉི་ལྟང་ལས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ནི། མ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་
པོའི་མཆོམས་གྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་དོན་དུ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་གྱིད་ས་མཆོམས་སྟོབ་
དཔོན་དང་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟོར་བ་སྟོབ་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ། སྟོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་གདམས་ངག །ཐོབ་
བྱ་སྟོབ་པའི་འབྲས་བུ། འཇུག་བྱ་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆས་སོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 རྒྱ་བྱིའི་འབྲེལ་བཅལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གདམས་ངག་གི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མགོ་ལ་སེམས་ཅན་ཁུར་ཆེན་བྱིར་བ་ཡི། །སེམས་དཔའ་མཆོག་དེ་དལ་
 གྱིས་འགྲོ་མི་མཛད། །བདག་གཞན་སྡེ་ཆོག་ས་འཆིང་བས་རབ་བཅིངས་པས། །བརྩོན་པ་བརྒྱད་
 འགྲུར་དུ་ནི་བྱ་བའི་རིགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་
 སྒྱུར་བས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་འོག་ཏུ་གདམས་ངག་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། ད
 བྱེ་བ་ཞུར་ལ་བཟོད་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ཡང་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོམས་སྒྲུར་བ་ཡིན་
 པས། གདམས་ངག་ཉན་པའི་དགོས་པ་ནི་གཉིས་སྟོན་ཏེ། རྒྱར་ཡོད་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཉམས་པ་
 གདམས་པའི་དགོས་པ་དང་། རྒྱར་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བའི་དོན་གྱིས་མཛོན་པར་
 འབྲེལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་འགྲུབ་པར་བྱ་
 བའི་བྱིར་ཞེས་པས་སྟོན། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཉི་སྒྲུང་ལས། ཐོབ་ཐེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་བའི་
 དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དང་པོར་ཐོབ་
 པའི་ཡོན་ཏན་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བསྐྱུང་བར་བགྱི་ཞིང་། བྱིས་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
 པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བགྱི་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དེས་
 འཕངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། ཆོས་བཤེས་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བཞིན། གསེར་གླིང་པ་
 ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་སོགས་ལ་བཞིན། བདག་གི་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་ནི།
 ཆོག་ས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྟེ། མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུའོ། །
 ཡང་ན་དེས་འཕངས་པ་ཤེར་བྱིན་ཏེ། དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སེམས་བསྐྱེད་དང་གདམས་ངག་གི་གོ་རིམ་འདི་ཡང་། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་གདམས་ངག་ཐོས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་
 ཉན་པ་ཅམ་ལ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་

ལས། མགོན་པོ་བདག་ཅག་དེ་རིང་ཉན་ཐོས་གྱུར། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱུག་པར་བགྱི། །
 བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྒྱུད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ། །ཞེས་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད། དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་རི་ལྟར་བཀྲུ་
 བའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་སྒྲ་ཕྱིའི་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་མདོ་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་འབྲུ་
 བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྐབས་སུ། གང་དང་གང་འདོད་པས། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་
 བགྱི། ཞེས་དྲིས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤུ་རིའི་ལུ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་ཡོད་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། བྱང་སེམས་གྱི་མིང་དང་།
 བྱང་ཆུབ་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་མིང་དང་། ཡུམ་དང་ཡུམ་གྱི་མིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་།
 སྦྱོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོད་ཅེས་བྱ་བར་སྦྱོད་ཀྱང་སྦྱོད་ལ་མི་སྦྱོད་ཀྱང་མི་སྦྱོད་ཅེས་བྱ་བར་སྦྱོད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན། མི་སྦྱོད་པའང་མིན་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཡང་
 དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཞེས་པ་ནས། ཤུ་རིའི་ལུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་མོ་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་དེ་ལ་ཡོད་བཞིན་དུ། ཞེས་དང་།
 མིང་ཅམ་མོ་ཞེས་པས། ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
 མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་གྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན། མདོར་ན། སྦྱོད་པ་
 པོ་དང་། སྦྱོད་འབྲས་དང་། སྦྱོད་བྱ་དང་། སྦྱོད་པ་དང་། མི་སྦྱོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་
 མིན་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་མི་རྟོག་པར་སྦྱོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མཁས་པ་
 ཆེན་པོ་རཏྭ་ཨ་ཀར་ཤེན་པ་ནི། རྣམ་གཡང་གི་རྣམ་རྟོག་བཅུའི་གཉིན་པོར་མདོ་འདི་གསུངས་ཏེ།
 བཅུ་ནི། དག་ལྷན་ལས། དངོས་པོ་མེད་དང་དངོས་པོ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྒྲུར་འདོགས་དང་། །
 གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཐ་དད་དང་། འོ་བོ་ཉིད་དང་བྱད་པར་དང་། མིང་ནི་རི་བཞིན་དོན་ལ་ནི། དོན་

ལ་ཇི་བཞིན་མིང་ལ་ཞེན། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་རྟོག་གང་། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་བཞེད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་འདྲེང་མེད་
 པར་འཛིན་པ་སྟེ། ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་གཉེན་པོ་སྟོན་ནོ། །དངོས་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།
 བྱང་སེམས་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེའི་གཉེན་
 པོ་སྟོན་ནོ། །སྟོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་ཀྱང་བདེན་
 པར་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་མེད་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་འཛིན་པ་
 སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་གཟུགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གཟུགས་
 སོགས་དང་། དེའི་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན། ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནམ་
 སྟམ་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་དང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན། དེའི་ཆོ་
 ཐ་དད་དུ་བདེན་ནོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་ཞེས་སོགས་སོ། །
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་སྟེ་འགག་སོགས་སུ་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྱད་པར་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར། རབ་
 འཁྱོར་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་ཙམ་མོ་ཞེས་སོགས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྟེ་བ་མེད་པ་འགག་པ་
 མེད་ལ། གནས་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །མིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དོན་ལ་ཞེན་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་
 པོ་མི་རྟོག་སོགས་སུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་དང་། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིང་ལ་ཞེན་པ་ནི། དོན་
 ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིང་ལ་ཡོད་དེ། མིང་ཡིན་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
 བཞིན་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར། མིང་ནི་ཆོས་སོ་སོ་ལ་བཅོས་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 དག་ཀྱང་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། མིང་སྟོ་སྐྱར་བ་ཐ་སྟོད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དང་། མིང་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་སྟོན་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་བྱད་པར་ཉན་ཐོས་

དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི། ཤུ་རིའི་ཐུ་ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གང་གའི་གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི། དགོ་སྟོང་ཤུ་རིའི་ཐུ་དང་། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་ཐུ་ཤ་སྟག་གིས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
 འདམ་ཐུའི་ཚལ་ལམ། འོད་མའི་ཚལ་ལམ། ཐུ་རམ་ཤིང་གི་ཚལ་ལམ། རྒྱུག་མའི་ཚལ་ལམ།
 འབྲས་གྱི་ཚལ་ལམ། ཏིལ་གྱི་ཚལ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་གྲུང་། དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་གང་
 ཡིན་པ་དེས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྟོམ་པ་ཙམ་གྱིས་བརྒྱའི་
 ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ། སྟོང་དང་། བརྒྱ་སྟོང་དང་། བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དང་། གྲངས་སུ་ཡང་། ཆར་
 ཡང་། བགྲང་བར་ཡང་། རྒྱར་ཡང་། དཔེར་ཡང་། ཉེ་བར་མི་འགོའོ། ཤུ་རིའི་ཐུ་དེ་ལ་ཡུམ་ལ་
 སྟོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྟོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི། ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤུ་
 རིའི་ཐུ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྟོད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཉི་མེ་སྟངས་པ་ལས་འདི་ལྟར་
 བཤད་དེ། འདམ་ཐུ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དུག་གིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་བསྟན་པ་ལས། དེ་ཡང་།
 འདམ་ཐུས་ཉན་ཐོས་གྱི་དྲོད་བསྟན་ཏེ། འདམ་ཐུ་ལྟར་ལས་དང་ཉན་མོངས་པའི་གཞོན་པ་ཆུང་དུ་
 མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར། འོད་མས་རྩེ་མོ་བསྟན་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་བཅད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཐུ་རམ་
 ཤིང་གིས་བཟོད་པ་བསྟན་ཏེ། བདེ་འགོ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་སྟོམ་པའི་མངར་བ་ལས་མ་འདས་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུག་མས་ཆོས་མཆོག་བསྟན་ཏེ། རྒྱུག་མས་པགས་པ་ཐུར་དུ་འཕྱགས་པ་ལྟར། འདིར་ཐུར་
 དུ་བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་གྱིས་མཐོང་ལམ་བསྟན་ཏེ། འབྲས་འབྲུ་
 རྣམས་གྱི་དང་པོ་ཡིན་པ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྟོགས་པ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏིལ་
 གྱིས་སྟོམ་ལམ་བསྟན་ཏེ། ཏིལ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་མི་དད་གྲུང་། ལུས་པའི་བྱུང་
 བར་མི་འདྲ་བ་བཞིན་དུ། སྟོམ་ལམ་དགུ་པོ་ཡང་བདག་མེད་མཐོང་ཟིན་སྟོམ་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང་
 སྟོམ་པ་ལས་སྤངས་པའི་བྱུང་བར་མི་འདྲ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཚལ་ཞེས་སྟོམ་པ་ནི་རིགས་གཅིག་
 བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ལམ་ལམ་ཞེས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ནི་དཔེ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ།

ལམ་ཐ་མ་སྒྲིལ་བ་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་
 དཔེ་གཞན་དངས་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། འོ་ན་དཔེ་གཞན་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཟོད་ཅེ་ན། མཐོང་
 བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་བསྐྱུས་པའི་ངོ་
 བོ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་དཔེར་བཟོད་པར་བཟླ་ན་ནི་དཔེ་རི་སྟེད་ཅིག་བཟོད་
 བར་བྱ་ཞིང་། ཉེ་བར་བཤད་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཤ་སྟག་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་
 རྟོགས་པ་མཐུན་མཐུན་རྣམས་སོ། །བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་སོགས་ཀྱིས། བྱངས་ཀྱི་མཐུའི་
 རིགས་ཀྱི་རྒྱུའི། དཔེ་ལས་འདས་པའི་བྱད་པར་རྣམས་རིམ་པར་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་ཤེས་རབ་ཉན་
 གཅིག་བསྒྲིལ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་མིན་ཏེ། ས་བཅུ་བ་
 ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་ཡང་མིན་ཏེ། ས་
 བརྒྱད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཀག་བས། ཉན་ཐོས་ལས་བྱད་པར་
 འཕགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་མིན་ཏེ། ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་
 སྤངས་རྟོགས་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་
 སེམས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། དེ་སོ་སྟེ་ཡིན་པས་དེ་ལས་
 ཉན་རང་གི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་འཕགས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 འདིར་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱ་ངན་འདས་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མྱ་ངན་འདས་
 མིན་གྱི། རེ་ཞིག་གཞན་དོན་རྒྱན་ཆད་པ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱ་ངན་འདས་ལ་
 བཤད་དེ། ཤེར་ཕྱིན་འདིར་ཡང་། དམ་པའི་ཚོས་པད་མ་དཀར་པོའི་མདོ་ཆད་མར་བྱས་ནས། ལྷ་
 རིའི་ལུ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་འང་མྱ་ངན་འདས་མིན་ན། མྱ་ངན་འདས་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 བསྟན་པ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མང་པོར་བཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་རྩ་མོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
 དགོ་རྩ་ཆད་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་འགྲོ་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོད་པ་བརྒྱད་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །
 འོ་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཐ་མི་

དད་པ་མིན་ནམ་སྒྲུལ་པས་ཤེས་རབ་དེ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཞུས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱུ་དུ་
ཞུགས་པ་དང་། ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ལགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། དབྱེ་བ་མེད་པ།
དབེན་པ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། མ་སྦྱེས་པ། སྟོང་བ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྷན་འདས། དབེན་པ། མ་
སྦྱེས་པ། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་མ་མཆིས་ན། རི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་ཅིག་བསྒྲོམ་པས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་ལགས་ཞེས་སོ། །དེའི་ལན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དང་། སྦྱོར་བ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆོས་སྒྲིའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པས་
དག་བྱ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་། རྒྱལ་རིགས་ཤིང་ས་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་དང་།
ལྟའི་མཐོ་རིས་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་
དེ་རི་སྒྲུལ་དུ་སེམས། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྦྱོབ་པ་དང་། བདག་གི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའོ་
ཞེས་འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེའི་དོན་དུ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེའི་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཉེ་བར་གནས་སམ། ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །འདི་དག་ནི་ཉི་མེད་སྒྲུང་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལྟར་བྱིས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་
ལྷ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རི་ལྟར་བཙོན་ན་
ཡུམ་ལ་བཙོན་ཞེས་བགྱི། དྲིས་པའི་ལན་དུ། གཟུགས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བརྗོད་
པར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུག་བདེན་ལ་འདོམས་པ་དང་། གཟུགས་སྟོང་བ་དང་འགག་པ་དང་། ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་

སོགས། ཀྱན་འབྱུང་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་མི་སྤྱི་མི་འགག། ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱུང་བ་མ་ཡིན། འགྲིབ་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་བརྩོན་
 བ་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་འགོག་བདེན་ལ་འདོམས། སྤྱི་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་སྤྱོད་བའི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའམ། མི་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་།
 ཞེས་སོགས་ལམ་བདེན་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱུང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་
 སྤྱོད་བའི་ཆོ་ག་བྱུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལ་
 ག་བྱུགས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་སོགས་སངས་རྒྱས་ལ་འདོམས་པ་དང་།
 ག་བྱུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྤྱོད་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྤྱོད་ཞེས་ཆོས་ལ་
 འདོམས་པ་དང་། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་དང་། ཆོ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡུམ་
 ལ་གནས་པ་འདིས་གནས་པ་དེ་གང་ནས་གི་འཕོས་ནས་འདིར་སྤྱོད་པ་ལགས། འདི་ནས་གི་
 འཕོས་ནས་གང་ཏུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་དང་།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱུང་སེམས་ཆེན་པོའི་ཡུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གང་
 ལགས་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་བརྩོན་འགྱུས་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱུང་སེམས་
 ཆེན་པོའི་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལྷ་ལ་འདོམས་
 པ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་ཡུམ་འདི་ལ་སྤྱོད་བའི་ཆོ། བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཛོན་པར་ཤེས་བའི་
 པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་འབྱུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཏུ་མ་རྣམས་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་བྱེད་དོ། དེ་
 བྱིས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཛོན་ཤེས་དུག་ལ་འདོམས་པ་
 དང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་
 བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བྱུང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་
 ཡུམ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལྟར་བྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་བྱོས་གིག་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་
 ལམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་
 གདགས་པར་མི་རྣམས་ཞེས་སོགས་ནས། སྤྱི་རིའི་བྱ། བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་

བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེང་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་
གདམས་ངག་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་འདི། རབ་འབྱོར་
གྱིས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དབང་པོ་རྩལ་
པོ་ཉན་ཐོས་གྱིས་ཀྱང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་རུས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རབ་འབྱོར་ཁོ་ནས་སྟོན་
པ་ནི་བསྟན་བྱ་དང་སྟོན་པ་པོ་ཉན་མོངས་པ་མེད་པར་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྟོན་པའི་དོན་ནོ། །
བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ནི། གདམས་ངག་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལྟར་གསུངས་པ་མེད་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་པ་ལས་ཁ་བསྐྱོང་བར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་རི་ལྟར་
བཀྲལ་བ་ནི་སྐྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་དུ། ཤེར་བྱེན་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱ།ཞེས་གསུངས་ན། ཤེར་བྱེན་དེ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྐྱབ་ལ་གདམས་ངག་ཅེས་
གསུངས།དེ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ། བསྐྱབ་པས་འབྲས་སུ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན། དམིགས་པ་བདེན་པ་
བཞི་ལ་དམིགས། ཉན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བྱེད་བརྩོན་འགྲུས་
གསུམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་དེ། ཤེར་བྱེན་གྱི་སྐྱབ་པ་དེ་ཉམས་སུ་བྲངས་ན་གཞན་དོན་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་
དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རང་དོན་སྐྱབ་པ་མཐར་བྱིན་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་
འབྱུང་ཞིང་། འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་ངས་ལེགས་དོན་གཉིར་གྱི་སྒྲིམ་སུའི་དོན་ཐམས་ཅད་སུན་སུམ་ཆོ་
གས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གདམས་ངག་བཅུར་གྲངས་ངས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་
བདེན་པ་བཞི་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཅུ་པོ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ།
མདོ་ལས། འདི་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་བྱིན་པར་
གདམས་པ་སྟེ། འདི་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སྤར་ཡོད་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་
བསྟེན་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་བྱིར་གདམས་པ་དང་། སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་དང་
མདོན་ཤེས་སོགས་ཐོབ་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་གདམས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་
བོ་ལ་འདོམས་པ་སྟེ། སེམས་བསྟེན་གྱི་ངོ་བོ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབང་ཆེན་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་

པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པས་ཤིང་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། རྟོན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་སེམས་དང་།
 རོན་དུ་གཉིས་བྱ་བྱང་ཆུབ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤིང་ཕྱིན་དང་། དེ་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱ་བ་དང་།
 བྱང་ཆུབ་གྱི་དམིགས་པ་ཡུང་པོ་སོགས་མི་དམིགས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱངས་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་གདམས་པ་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་ཤིང་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་ཉམས་
 ལེན་དེ་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་
 མ་རྣམས་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རི་ལྟར་བརྩོན་
 བ་ཡུམ་ལ་བརྩོན་པར་བགྱི། ཞེས་སོགས་གྱིས། གདམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་
 པའི་ཐབས་སུ་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་འཕགས་པའི་
 དགོངས་པར་མངོན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་དཀའ་བ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་བླ་མ་ཏུ་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་
 བཅུལ་བ་ནི། མདོ་ལས། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ལྷག་པར་གསུངས་པ་ནི་འདིར་
 ཆོགས་བཅད་དུ་སྤྲེལས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་བདེ་
 སྒྲུབ་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟན་པ་ནི། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་
 སུ་བདེ་སྒྲུབ་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །མདོ་ལས། མདོར་བསྟན་བྱས་པཤད་
 གཉིས་གྱི་སྒྲོན་པ་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་སུ་བསྟན་པཤད་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
 འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དགེ་འདུན་དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད། མདོའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་རི་
 ལྟར་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་དང་། མཆོན་བྱེད་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས་ངེས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བུས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ལྷ་རིའི་བུ་བྱང་སེམས་གང་དག་མིའི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་
 ནས་མི་རྣམས་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྦྱེས་པ་དེ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་མ་
 གཏོགས་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་ཡང་ལྷན་དུ་འཇུག་པར་མི་
 འགྱུར། དེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གཟུངས་གྱི་སྒྲོན་པས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་འགྱུར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ག་ཞན་ནམ། དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷའི་རིགས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་

འདིར་སྒྲེས་པ་དེའི་དབང་པོ་རྣམས་ལྟོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་ཡང་ལྷུར་དུ་
སྒྲེས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ལེ་བརྒྱད་མ་ལས་ཉི་ཤུ་ཅུ་འདི་མདོ་གསུངས་ལ།
འདིར་ཕྱི་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་བཀོལ་བ་ནི། དབང་པོ་རྣམ་པོའི་ལམ་ཁོ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
ས་བརྒྱད་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཉི་ཁྱི་སྤང་བར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། བཞེད་པའི་རྣམ་
གྲངས་བཀོད་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འཕགས་སེང་། ཨ་བྱ་ཀ་ར་
རྣམས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་དག་འདུན་དབྱེ་གཞིར་བཞེད་ལ། དེ་ནི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པ་ནི། ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྒྱུབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཛོད་
དང་མཐུན་ནོ། །ཤེད་པ་སྒྲོར་ལམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་འདོད་ཅིང་། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་
བཟུང་སྟེ། ཞེས་དང་། མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཛོད་པ་གོང་མ་དང་མཐུན་ནོ། །དབྱེ་རོ་
ལ། ཤེད་པ་དང་། བརྒྱ་ཕྱི་ཅུ་བའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་འཆད་ཅིང་། འབྲེ་ན་རེ། ལྷག་དང་བཅས་པ་མེད་
པ་དང་། །མདོ་འདི་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དང་། །མདོ་གཞན་དག་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །དབྱེ་བ་
གཞུང་བཞིན་རིགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུང་རོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལོ་ཅུ་བ་ཆེན་པོས་
སྤངས་པ་ལྟར་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སོགས་དབྱེ་
གཞིར་མཛོད་ནས། རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་གསུམ་ལ་ཅམ་པོ་རེ། དག་བཅོམ་
ཞུགས་པ་སྟེ་བཞི་ཁ་སྟོང་། འོག་མིན་འགོ། འཕར་གསུམ་སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ་རྣམས་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད། ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ལ་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་
བགྲངས་ཤིང་། རང་སངས་རྒྱས་ཅི་རིགས་པར་དེ་དག་ཏུ་འང་འདུས་པར་བཞེད། འབྲེ་ཆེན་པོས་
འཕགས་པའི་དགོངས་པ་སྤངས་པ་ལྟར་ན། གཞན་སྤར་བཞིན་ལ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
ཅམ་པོ་མི་བགྲང་བར་བརྒྱད་པ་བགྲངས་ནས་ཉི་ཤུ་མཛོད། ཅམ་པོ་ཁ་སྟོང་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། ཉི་ཁྱི་སྤང་བར་རྗེས་འབྲང་གཉིས། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས།
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་མ་
སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས། དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཞུག་ཏུ་ཀ་ལས་གསུངས་ཀྱང་ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས་ནི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་

གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དྲུག་པ་དང་། དགྲ་པ་སྤངས་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་དང་
 ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་འབྲས་གནས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཆེ་དད་མོས་
 མཐོང་ཐོབ་གྱི་མིང་འདོགས་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལོ་ཆེན་ལྟར་མི་
 འགལ་ལ། སློབ་དཔོན་སྣ་མ་རྣམས་འབྲེ་ལྟར་འཆད་དོ། །ཁ་ཐུ་ཡའི་གནད་གྱི་སྒྲ་འོད་ལྟར་ན།
 མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོམ་ལྷ་རྗེས་འབྲང་གཉིས། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
 ཅམ་པོ། ས་ལྷ་པ་ལ་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་གཉིས། ས་དྲུག་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། དད་མོས་
 མཐོང་ཐོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་། ས་བདུན་པ་ལ་བར་ཆད་གཅིག་པ། བརྒྱད་པ་དགྲ་པ་ལ་ཕྱིར་
 མི་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བཅུ་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་
 གནས་ལ་འདའ་བ་བཞི། འོག་མིན་འགྲོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་འཕར་བ་གསུམ། སྤྱིང་ཅེ་འགྲོ་དབྱེ་
 གཞིར་བྱས་ནས། གཟུགས་གྱི་ཆགས་བཅོམ་དང་། མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་གསུམ།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད། རྒྱ་གཞི་ལྟར་ན།
 དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། བར་ཆད་གཅིག་པ། འདའ་བ་བཞི། འཕར་བ་གསུམ། མཐོང་ཆོས་
 ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཅུ་བས་ཟིན་པ་བཅོམ་ལ། སྤྱགས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
 གནས་ཅམ་པོ། ཕྱི་འོང་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་ཅམ་པོ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། དགྲ་བཅོམ་
 ཞུགས་པ་སྟེ་ལྷ་བསྟན། དབང་པོ་རྣེས་ཀྱིས་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་
 དབྱེ་བར་མི་བགྲང་། སྤྱིང་ཅེ་འོ་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་། གཟུགས་གྱི་ཆགས་བཅོམ་སྟེ། མཐོང་ཆོས་
 ཞི་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་མི་བགྲང་། འོག་མིན་འགྲོ་ཡང་། འཕར་གསུམ་གྱི་
 དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་མི་བགྲང་། སྤྱགས་བསྟན་ལྷ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་དབྱེ་བར་བགྲང་། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བཅའ་བ་ལ། མཁས་པའི་བཞེད་པ་
 བཞོད་པ་དང་། རང་གི་སློལ་ཤར་བ་བཟྃ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཤེར་སློལ་རྟུ་། སྤྱིང་ཅེ་འོ་མཐར་ཐུག་
 འགྲོ་དང་། གཟུགས་གྱི་ཆགས་བཅོམ་དོན་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས་འགྲེལ་པ་འདིར་འབྲུང་བ་ཁོ་ན་
 ལྟར་བཞེད་དེ། བསྟུས་དོན་ལས། འབྲས་སུ་དང་པོ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ལྟའོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་རྣམ་པ་
 གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཅུའོ། །བཞི་པ་ལ་གཅིག་ཉིད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་

ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པར་སྒྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་། འབྲས་
 བུ་བཞི་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཆོག་མ་སྒྲ་བཙུང་པར་མ་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
 གཉེན་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས། འབྲས་གནས་ལ་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་
 གཉིས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ལ་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། འབྲས་གནས་ལ་ཅམ་པོ་དང་བྱད་
 བར་ཅན་གཉིས། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ལ་གཅིག །འབྲས་གནས་ལ་འདའ་བ་བཞི། འཕར་
 གསུམ་སྤྱིད་ཅེ་འཕར་ཐུག་འགྲོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས། གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་།
 མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱིས་མཛོད་དུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་རང་སངས་
 རྒྱས་དང་ཉི་ཤུར་བཞེད་དེ། ཆོག་མ་གསལ་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་བསྒྲས་པ་བཞི་འོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྒྲུར་བ་ལས། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མའི་མཐར་ཐུག་པར་
 འགྲོ་བ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱིས་
 མཛོད་སུམ་དུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རྟོག་འགྱུར་ལས། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མའི་
 མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་
 འབྲེ་ཆེན་པོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཉན་གྱི་སྒྲ་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ར་དང་ལུག་གཉིས། ཞེས་བཟོད་
 པ་ལྟར་མ་འབྲེལ་ལོ། །ཞེས་འབུམ་ཐུག་གསུམ་པ་ལ་ཞུས་པས། པརྟེ་ཏའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་བརྒྱད་ཀ་བསྒྲོམ་པས། སྤྱིད་ཅེ་འཕར་ཐུག་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ལ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་སྟོམས་པར་འཛོག་ཞུས་པས་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པར་
 གྲགས་སོ། །གྲངས་བགྲང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཅི་རིགས་སྒྲུ་འབྱུང་བ་ནི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་ཅི་རིགས་སྒྲུ་འབྱུང་བས་གང་རུང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གི་སྒྲོ་ལ་འདི་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་
 འདུན་འདི་དག་བསྒྲུ་ན་གཉིས་ཏེ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ལ། བརྒྱད་པ་
 དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་སྟེ།
 གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སྒྲུ་འདུས་པས། དབང་

བོ་རྩལ་དང་རྩོན་པོ་དག། ཅེས་པས་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ཙམ་པོ་དང་བྱད་པར་ཙན་གཉིས།
 ཙམ་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ། བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ། བྱིར་མི་འོང་འབྲས་
 གནས་ཙམ་པོ་དང་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་གཉིས་ནི། དད་མོས་དང་། མཐོང་ཐོབ་ལས་མིང་
 གཞན་སྟོས་མ་རྩལ་པས། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་བསྟན། བྱི་མ་ནི། བར་དོར་འདའ་བ་
 སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན། བྱད་པར་ཙན་ལ། སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་མིང་དུ་སྟོས་པ་དང་། སྟོས་མ་
 རྩལ་པ་གཉིས། མ་རྩལ་པ་ལ་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ། བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། དབྱ་བཙམ་ཞུགས་པ་
 གསུམ་ཡོད་ཀྱང་མིང་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཞེས་སྟོན།
 སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་མིང་དུ་སྟོས་པ་ལ། འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་མིང་དུ་སྟོས་པ་དང་། ཁམས་
 གོང་མར་སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་མིང་དུ་སྟོས་པ་གཉིས་ནི། རིགས་ནས་རིགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
 ནོ། །མདོར་ན། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ནི། འབྲས་གནས་མདོར་བསྟན་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྩལ་ནི་
 རྒྱས་བཤད་དོ། །འདིར་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་མཛད་པ་པོ། དབང་པོ་རྩལ་དང་རྩོན་པོ་དག།
 ཅེས་པས་རྒྱང་གངས་གསུམ་འདོད་པ་ནི། རྩལ་དབྱེ་དང་པོའི་གཉིས་ཚིག་བྱིན་པས། དག་ཞེས་
 སྟོས་པ་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ། །ཡང་། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་
 འབྲས་གནས་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྒྱང་གངས་བསྟན་པར་བཞེད་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་
 ཞེས་གསུངས་པའང་མིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་སྒྲུང་བར། དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། བྱིར་འོང་བྱིར་མི་འོང་
 ཞུགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱར་ཏེ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 དག་འདུན་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་ཚུལ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་དག་འདུན་གྱི་
 མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡུམ་གྱི་མདོར། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བས་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དག་འདུན་ལ་དམན་པའི་དག་འདུན་གྱི་མིང་གིས་འདོགས་པ་ལ་ནི། ཤེས་
 བྱེད་མེད་དོ་ཞེ་ན། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས། བྱིར་མི་ལྟོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་གང་ཟག་གི་རྩལ་པར་གཞག་པ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
 གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་ལས་བཟོ་བར་བྱའི། འདིར་གཞུང་མངས་ཀྱི་དོགས་ཏེ་ཁོ་བོ་

ཅག་གིས་མ་བཞོན་དེ། བཏགས་ཟིན་ཐག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། འདི་དག་བྱང་
སེམས་གྱི་དགོ་འདུན་ལ་རྗེས་གྲུབ་ཏུ་སྤྱར་བའི་མིང་ཡིན་པར་འཕགས་པ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་
གཞི་པས་གསུངས་ཤིང་། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤངས་རྟོགས་སྒྲེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་
འདྲ་བའི་བྱིར། བཏགས་པའི་དགོས་པ། དགོ་འདུན་དགོན་མཚན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གཞི་པས་གསུངས།
བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཉི་མེ་སྤང་བ་ལས། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས།
རང་སངས་རྒྱས་གྱི་བར་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །རང་གིས་མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ལ་གཞན་རི་ལྟར་
འགོད་ཅུས་སྒྲུལ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཆེན་
པོའི་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་འདུས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ལ་ཁོར་
ལོའི་མདོར་ནི། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་འདི་ལས་གཞན་དུ་འང་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་
མཚན་བྱེད་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་གྲངས་ངེས་ལ། བདག་གི་སྒོ་ལ་འདི་ལྟར་སྤང་སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱི་
དགོ་འདུན་མདོར་བསྟུན། སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟུ་བ་དང་། སྒྲེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱིས་བསྟུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་། སྤངས་མ་སྤངས་གཉིས་སུ་ངེས། མ་སྤངས་པ་ལ་སྒྱུར་ལམ་སྟན་གཅིག་
པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་སུ་ངེས། མ་ཐོབ་པ་ལ་དབྱེད་པ་བོར་ནས། ཐོབ་པ་ལ་འདོད་པ་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་
ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། གཉིས་པ་ལ། འདོད་ཉོན་དུག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གཉིས་སུ་
གྲངས་ངེས། དང་པོ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ། གཉིས་པ་ལ་རྒྱུན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ལ། ཁམས་གསུམ་ཆར་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་
བྲལ་གཉིས་སུ་ངེས། བྲལ་བ་ལ་གཅིག་ཅར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་དབྱ་བཅོམ་ཞེས་བྱ། གཉིས་པ་ལ། རིམ་
གྱིས་པའི་དབྱ་བཅོམ་ཞེས་བྱ། མ་བྲལ་བ་ལ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གཉིས་སུ་
གྲངས་ངེས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤར་བྲལ་བ་དང་། བྱིས་བྲལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་
ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཞེས་བྱ། གཉིས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་

མི་འོང་འབྲས་གནས་ཞེས་བྱ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ། སྐུ་ཆེར་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གཉིས་སུ་ངེས། བྲལ་བ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒར་བྲལ་བ་དང་། བྱིས་བྲལ་
 བ་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སྒྲོང་གི་བྱིར་མི་འོང་ཞེས་བྱ། གཉིས་བ་ལ།
 ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་དྲུག་བ་ལ། ཆགས་བ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ནི།
 སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་སུ་གཏོགས། གཉིས་བ་ལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བའི་བྱིར་འོང་
 འབྲས་གནས་ཞེས་བྱ། སྐུ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་
 སྒྲོང་བ་ལ། མཛོན་དུ་བྱོགས་མ་བྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ནི། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་
 ཞུགས་སུ་གཏོགས་བས་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་བ་ནི། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་བའི་རྒྱན་
 ཞུགས་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་བ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟུ་བ་ལ། ཞུགས་གནས་ཀྱི་གང་ཟག་
 དེ་དག་གྲང་མདོར་བསྟུ་ན། སྐྱེ་བ་ལེན་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་བ་དང་མི་ལྡན་བ་གཉིས་སུ་ངེས། མི་ལྡན་
 བ་ནི་དག་བཅོམ་བའོ། །ལྡན་བ་ལ། རྒྱ་དེ་ཆེ་འདི་ལ་སྒྲོང་རྩས་མི་རྩས་གཉིས། རྩས་བ་ལ། བདེན་
 བ་མཐོང་བའི་ཆེ་འདི་ལ་སྒྲོང་རྩས་བ་དང་། བདེན་བ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་སྤངས་བའི་ཆེ་འདི་ལ་
 སྒྲོང་བ་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཞེས་བྱ། གཉིས་བ་ལ། བདེན་བ་མཐོང་རྗེས་སུ་
 འདོད་པར་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་སྤངས་བ་དང་། ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་སྤངས་བ་གཉིས་སུ་
 ངེས། དང་པོ་ལ་ནི། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་འཕགས་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱེ་བ་ལེན་བའི་རྒྱ་ཆེ་འདི་
 ལ་སྒྲོང་མི་རྩས་བ་ལ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་ངེས་བ་དང་། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་ངེས་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་སྐྱེ་བྱིད་བདུན་ལེན་ངེས་བ་དང་། གཅིག་ལེན་པར་ངེས་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་
 ངེས། དང་པོ་ནི། རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྤྱིད་བ་ལན་བདུན་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་བ་ལ་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་
 སྤྱིད་གཅིག་ཁོ་ན་ལེན་ངེས་བ་དང་། གཉིས་ལ་སོགས་བ་ལེན་ངེས་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆེ་
 གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་བ་ཡིན། གཉིས་བ་ལ་ནི། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་བ་ལ།
 གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་བ་གཟུགས་སུ་ཉར་འགོ་དང་། གཟུགས་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་བ་གཟུགས་མེད་ཉར་འགོ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་འང་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་
 ལེན་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད། དང་པོ་ནི། སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ་ཡིན། གཉིས་བ་ལ། སྒྲོན་དུ་སྐྱེ་

བ་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་སུ་ངེས། མི་ལེན་པའི་བར་དོར་འདའ་བ་ཡིན། ལེན་པ་ལ། གཅིག་ཁོ་ན་
 ལེན་པ་དང་། གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲིམ་ནས་འདའ་བ་ཡིན། གཉིས་པ་
 ལ། གཉིས་ཁོ་ན་ལེན་པ་དང་། གསུམ་ཁོ་ན་ལེན་པ་དང་། བཞི་ལ་སོགས་པ་ལེན་པའོ། །དེ་དག་
 ལ་ནི། འཕར་བ་དང་། བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཏིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུ་ན། རྒྱུ་ཐར་བརྒྱུད་ཀྱི་ཏིང་དེ་འཛིན་མཛོད་དུ་བྱེད་ཅུས་མི་ཅུས་གཉིས་སུ་
 འདུས་ཤིང་། ཅུས་པ་དེ་ལ་ནི། ལུས་མཛོད་བྱེད་ཅེས་བྱ། མི་ཅུས་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་རྒྱུ་མས་སོ། །
 འདི་ནི་མཛོད་པ་གོང་མའི་ལུགས་སོ། །མཆིམས་ཀྱི་ཆེན་མོར། མཛོད་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་
 འཆད་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འབྲེལ་བྱེད་མི་འོང་། བྱི་དང་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུར་
 བཤད་དེ། དེ་ཡང་། བར་དོར་འདའ་བ་དང་། སྒྲིམ་ནས་འདའ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་
 འདའ་བ་དང་། སྒྲིམ་ནས་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་
 བ། གོང་འཕོ་སྟེ། ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་དུག་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལ་འང་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 དུག་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ཡང་དབང་པོའི་དབྱེ་བ་གསུམ་རེ། དེ་རེ་རེ་ལ་འང་ཆགས་བྲལ་གྱི་དབྱེ་བ་འཆིང་
 བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ནས། ཉོན་མོངས་བརྒྱུད་པ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་དགུ་དགུ་སྟེ་དེ་ལྟར་
 རོ། །

གཉིས་པ་ཐོབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ། དང་པོ་སྤྱིའི་འབྲེལ་བཅའ་བ་ལ་མདོའི་འབྲེལ་
 བོ། སྒྲོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་མདོར་བྱང་རྒྱུ་ཐམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ལྷ་པོའི་བུས། རབ་
 འབྱོར་ལ། མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་
 གསུངས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། གོང་དུ་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་དང་།
 སྒྲོམ་ལམ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་
 པ་ནི། ལས་དང་པོ་པ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་
 སྒྲིམ་པ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་པོའི་བུ། འདི་ལ་བྱང་རྒྱུ་ཐམས་དཔའ་ཐམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་

སྤྱོད་པའི་ཚོ། གཟུགས་མི་རྟག་པ་དང་། རྟག་བསྐྱལ་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་།
 སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་གནས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པ་འདི་
 རི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྤེད་པ་སྟེ་སྤྱོད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་
 མདོའི་རིམ་པ་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་རི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བར་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །
 དང་པོ་ལ། བོད་སྐད་རབས་པ་རྣམས་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལྷ་ཀའང་། ཐེག་
 དམན་གྱི་ལམ་ལྷ་ལས་བྱུང་བར་འཕགས་པར་བསྐྱབ་པའི་གཞུང་རེ་རེ་ཡོད་པ་ལས་འདིས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པར་བསྐྱབས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་
 བ་ལྟར་རིགས་སོ། ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟར་ན། བྱུང་ཆོས་བཞི་འཕྲུལ་དུག་གིས་བྱུང་ཞུགས་པར་
 འདོད། སྦྱོབ་དཔོན་ནི། བྱུང་ཆོས་ལྷའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་བྱུང་ཞུགས་པར་བཞེད། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉམས་སུ་བྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འབྲས་བུ་
 བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་འདི་འབྲུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པས། གདམས་ངག་ཉན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོབ་
 བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། འདི་དང་སྐབས་འོག་མའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ན་སྦྱོས་པར་འབྱུར་
 ཞིང་། ཡོད་ན་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཉི་ཁྱི་སྤང་བར། སྐབས་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་བྱུང་
 ཆོས་དུག་གིས་ཐེག་དམན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ལས་བྱུང་ཞུགས་པར་བསྟན། སྐབས་གཉིས་པར།
 དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱུང་བར་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་སྤྱོད་པ་
 ཉིད་ལ་དམིགས། རྣམ་པ་གཟུགས་སོགས་དང་སྤྱོད་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། ། སྐབས་
 བཞི་པར། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་དང་། རྣམ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་བསྟན་པར་བཤད་
 ཏོ། ། བསྐྱེད་དོན་སྦྱོན་མ་ལས་ནི། ལམ་ཤེས་ངེས་འབྱེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི། རྣམ་ཀྱན་ངེས་འབྱེད་ཀྱན་
 རྩོབ་ཀྱི། འདིར་ནི་དོན་དམ་ཆ་ནས་ནི། བསྟན་པས་སྦྱོས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས། བརྒྱ་གྱི་རྩོན་འདོད། །
 ངེས་འབྱེད་བདེན་པ་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ཆ་རྟག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་བཟོད། དེ་དང་མཐུན་པ་མཚན་
 ཉིད་ཡིན། སྦྱོར་ལམ་མོས་སྦྱོད་ཆ་མཐུན་ནི། འདི་ཡི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཞེས་གྲང་
 གསུངས་སོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་

ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཞེས་པ་འདི་ནི། དམིགས་པ་ལ་འབྲོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་
 ལའང་གསེར་སྒྲིང་པ་ལྟར་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། ལྷག་བསྐལ་གྱི་
 རྒྱུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས། ལྷག་བསྐལ་བདེན་པའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། རང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་
 གི་འབྲས་ལུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས། འགོག་བདེན་གྱི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། ཚེས་ཐམས་
 ཅད་འགོག་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས། ལམ་བདེན་གྱི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་ཚེས་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཞེས་བཞེད། ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གྲོས་
 ལྟར་ན། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ། རང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ལས་རང་འབྲས་ལྷག་
 བསྐལ་འབྱུང་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས། ལྷག་བདེན་ལ་
 གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ། རང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་གི་འབྲས་ལུ་རྟོགས་བཞེན་པའི་རང་བཞེན་འབྲས་
 ལུའི་སྒྲོ་ནས། ལམ་བདེན་ལ་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་
 གྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས། འགོག་བདེན་ལ་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། ལམ་བདེན་དང་དེ་ཉིད་གཞན་ཏུ་བཟོད་
 ཏུ་མེད་པའི་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞེས་བཞེད། ཚེས་བཤེས་ལྟར་ན། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་
 གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆར་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ། རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་ལུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་སུམ་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པ། འབྲས་ལུའི་སྒྲོ་ནས། ཚེས་དབྱིངས་གྱི་ངོ་བོར་གནས་
 པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། ཚེས་དབྱིངས་གྱི་རང་བཞེན་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་མར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐུའི་ཆེ་བས་གནས་པ། ཚེས་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞེས་
 བཞེད། ལོ་ཆེན་གྱི། བཟོད་པ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས། ཚེས་མཚོག་རྒྱུང་
 ལུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་ལུའི་སྒྲོ་ནས། བཟོད་པ་རྒྱུང་ལུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས། ལྷག་མ་དགྲུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་
 ནས་དམིགས་པར་བཞེད། བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ན་རེ་རིགས་བྱིན་དང་། ཤེར་སྟོའི་བཞེད་པ་མི་
 འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཁོ་ན་ལ་ཚེས་ཉིད་
 ཀྱིས་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལོ་རྩ་བའི་ལུགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རང་གི་སྟོས་
 བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གང་ཅུང་ཟད་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བདེན་
 པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། རྒྱ་འབྲས་བུ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས། དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆེ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་
 ནས་དམིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་སྒྲིས་བྲལ་ཡིན་ན། རྒྱ་སྒོགས་དུ་མར་འགྱུར་
 བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བདེན་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ལ་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཐབས་མཁས་པའི་མཐུའི་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། སྣ་ཆོགས་པ་ཡང་སྒྲིས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་གིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྒྲུང་
 ཞིང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་འང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
 བདག་གི་སྒྲོ་ལ་འདི་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད།
 མཆུངས་ལྷན་རྟོག་པའི་བྱང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། ཡོངས་འཛིན་དགོ་བཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་དམིགས་པ་བཤད་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱང་པར་སོ་སོར་བྱེ་བའོ། །དང་པོ་
 ལ། འོ་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པའི་བྱང་པར་ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྫོད་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། རྒྱ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཅེ་
 མོའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་བུ་གི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒོ་ནས་
 བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་སྒོ་ནས། ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། ཆོས་ཉིད་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ལ་སྒོགས་པའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས། བདེན་བཞི་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པ་བཞིན་དམིགས་སོ། །
 འདིར་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་དོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དོ་བོས་སྟོང་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་བདེན་སྟོང་མེད་དགག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་
 དམིགས་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པར་མཛོན་ནོ། །འོ་ན་དམིགས་

ཚུལ་བཞི་པོ་དེར་ངེས་སམ་ཞེན། བུ་ཕྱི་དང་། ལོ་ཆེན་ལྟར་ན། ལྷ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བཤད་པ་བཞིན། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའམ།
 ཡང་ན་མདོན་ཞེན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་པ་གཞན་གྱིས། ཞེས་གསུངས་ལ། རལ་གྱི་ན་རེ།
 ལྷ་མ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་པས་བྱུང་བྱུགས་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མའང་མི་འཐད་དེ།
 འོག་འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་ནས། རང་ལུགས། རྩོ་བ་རྒྱུ་པ་ཀྱི་དམིགས་པ་
 འདིར། །ཞེས་སོགས་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་པ་ཀྱིས་དམིགས་ཞེས་གསུངས། མཁན་ཆེན་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་ནས། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་མི་རུང་སྟེ། རྒྱུ་པ་ཀྱིས་བྱུང་
 བར་ཅན་གྱི་སྟོར་ལམ་བཅགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད། བདག་གི་སྟོ་ལ་འདི་ལྟར་སྟང་
 སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོང་པ་བཞིན་དམིགས་ན་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཀྱང་དམིགས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
 ཉན་ཐོས་དང་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དཔལ་བཅུགས་ཀྱི་འགྱུར་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་འབྱུང་།
 ཕྱི་འགྱུར་ལས། ལྷ་མ་བཞིན་ཞེས་འབྱུང་བས། རྒྱུ་པ་གཞན་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པའང་ལྷ་
 མ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་སྟོ་ནས་དམིགས་སོ། །ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
 བྱའོ། །འོ་ན་རྒྱུ་པ་གཞན་གྱི་དམིགས་ཚུལ་བཟོད་དགོས་སོ་ཞེན། མདོར་བསྟུས་ཏེ་ཞེས་སོ། །
 གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་དམིགས་ཚུལ་མི་འཐད་དེ།
 ཆོས་མདོན་པ་ལས། མི་རྟག་སོགས་ལས་རྒྱུ་པ་གཞན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཐེག་པ་གཞན་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་སུན་འབྱེན་མི་རུས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སོ། །ཁྱིམ་འི་
 དགོངས་པའོ། །ཡང་ན་དེ་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས། གྲུབ་དོན་སྟུར་དགོས་ཏེ། མདོན་པ་དང་། ཤེར་
 ཕྱིན་ལས་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ་ན། ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། གཞན་སུ་
 བ་འབྱེན་མི་རུས་པར་གྲུབ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །གསེར་གྱིང་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་དུ་
 སྟོར་བར་མཛད་དེ་རིགས་པར་སྟང་ངོ་། །གཉིས་པ་དམིགས་རྒྱུ་པ་ཀྱི་བྱུང་བར་སོ་སོར་དབྱེ་བ་ལ།
 འབྲེལ་བཅའ་བ་ནི། གོང་དུ་རྒྱུ་པའི་སྟོ་ནས་ཇི་ལྟར་སྟོང་པ་བཞིན་དམིགས་ཞེས་བཤད་ན། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་གང་ཡིན་ཞེན། དེའི་བྱུང་བར་འཆད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་རྒྱུ་
 པའི་བྱུང་བར་ཇི་ལྟར་བྱུ་ཞེན། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་དམིགས་པ་རྒྱུ་པ་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ། ཕྱི་བྲག་

ཏུ་སྒྲ་བ། དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ལ་འདོད། མདོ་སྡེ་བ། རྣམ་པ་གཏོད་
 བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ལ། དམིགས་པ་དང་། དེར་སྒྲ་བ་རྣམ་པར་འདོད། སེམས་ཅམ་བ། གཟུང་ཆ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། འཛིན་ཆ་ལ་རྣམ་པར་འདོད། འདིར་ནི། དམིགས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་གང་
 ཡང་རུང་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། དེར་རྟོགས་པའི་འཛིན་སྒྲུངས་གྱི་བྱང་པར་ཏེ། གཞི་ཤེས་
 པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་དང་། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། ཞེས་
 འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། རྩ་བའི་འབྲེལ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་ཞེས་སོགས་བཤད་ན། དམིགས་པ་
 དང་། རྣམ་པ་དང་། རྒྱ་དང་། རྒྱུ་དང་། འབྲིང་། ཆེན་པོའི་བྱང་པར་དེ་གང་ཞེ་ན། བཤད་པ་ནི།
 དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་སོ། གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། དངོས་
 དང་། རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དྲོད་གྱི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ། ཅེ་མོའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་
 གསུམ། བཟོད་པའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ། ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་རྒྱས་པར་
 བཤད་པའོ། གྲང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད། མདོའི་དངོས་དོན་བསྟུས་པ་དང་། སྤྱགས་
 བསྟན་དོས་བཟུང་བའོ། གྲང་པོ་ནི། སྒར་བྲངས་པ་དང་འབྲེལ་ཆགས་སུ། གཟུགས་འདི་སྤང་བར་
 བྱའོ། འདིས་གཟུགས་སྤང་བར་བྱའོ། འགོག་པ་འདི་ལྟར་མདོན་དུ་བྱའོ། འདིས་འགོག་པ་
 མདོན་དུ་བྱའོ། ལམ་འདི་ལྟར་བསྒྲུལ་པར་བྱའོ། འདིས་ལམ་བསྒྲུལ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གྱི་
 བདེན་པ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། དྲོད་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན། འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་སྤྱག་
 བདེན་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་ལྟར་བྱེ་མ་གསུམ་ལའང་བཞི་བཞིར་བྱེ་བའི་དོན་ནོ། འདིས་ཞེས་པ་ནི།
 ཀུན་འབྱུང་སྒྲོང་། འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱེད། ལམ་སྒྲུལ་པའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྤྱགས་
 རྣམས་སོ། ཞེས་ཉི་མེ་སྤང་བར་བཤད། དག་ལྡན་ལས། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཤས་ཆེར་འཛིན་པ་ནི་
 མདོན་པར་ཞེན་པའོ། འབྲིང་ནི་གནས་པའོ། རྒྱུང་དུ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་དག་འགོག་པའི་ཞེས་
 བཤད། རང་ལུགས་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རྣམ་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ཡང་མདོ་ལས། ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་
 པས་ཀྱང་ཡུམ་འདི་ཉིད་མཉན་པར་བྱ། བཟུང་བར་བྱ། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱའོ། གེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་
 ན། ཡུམ་འདི་ལས་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སའམ། བྱང་སེམས་གྱི་སའམ་

སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་
 པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡིས་ནི། རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ །ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ། །
 ཞེས་གསུངས། །འདིར་མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྤྲ་ནས། རྒྱ་འབབ་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 མེ་འབར་པ་ལྟ་བུའི་བཤད་པ་ཞེས་ཐ་སྟད་མཛད་དོ། །དྲོད་རྒྱུང་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི། དམིགས་པ། རྣམ་
 པ། རྒྱའི་བྱུང་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་རྣམས་འོག་མ་རྣམས་ལའང་སྒྱུར་ཞིང་། འོག་གི་དེ་ལྟར་ངེས་
 འབྲེད་ཆ་མཐུན་ནི། རྒྱུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ཡར་སྐྱངས་ཏེ་འཆད་པར་འཛིན་པ་ནི་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དྲི་མ་མེད་པའོ། །འདིར་ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གོས་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་
 སོགས་ནི་འདིར་དྲོད་རྒྱུང་བུའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་སོགས་ནི་
 དྲོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཞན་ལའང་སྒྱུར་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཉིད་
 འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འདུག་སྟུང་མོ། །གསུམ་པ་ཤུགས་བསྟན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་དྲོ་
 བར་གྱུར་པ་ནི། །རྒྱུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་སྒྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཉི་མེ་སྒྲིང་བར། དྲོ་
 བར་གྱུར་པ་ཞེས་གྱུར་པ་སྟོས་པ་ནི། རྒྱུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རིགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་
 བཅ། ཡང་ན་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་ཐ་དད་ཀྱང་འདིའི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛད་དོ། །རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བྱུང་ཆོས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། སྟོབ་དཔོན་
 སྤྲ་མ་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཟོད་ཆེན་དང་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལས་མེད་པས་ཞེས་འཆད་ལ།
 དར་ལྗིད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་གོ་མས་པར་བྱེད་
 པ་ནི་བྱུང་ཆོས་སྒྲན་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་
 པོའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་གི་སྟོ་ལ་འདི་ལྟར་ཤར་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་ན་ནི་དམིགས་པ་བདེན་པ་བ་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལས་
 གཞན་མེད་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་ནི་སྒྱུར་ལམ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ། ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གོས་ཀྱིས་བཤད་
 པ་ལྟར་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་རེ་རེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟུང་མོ། །གཉིས་པ་རྩེ་མའི་

དམིགས་རྣམ་ལའང་། ལྷ་ལྷར་གསུམ་ལས། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། བྱང་སེམས་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ།
 གཟུགས་ནས་ཀྱི་ཤིའི་བར་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྷར་གཟུགས་ནི་
 གཟུགས་ཀྱིས་སྦྱོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱི་ཤིའི་བར་ལ་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་
 བཅོས་སུ་རི་ལྷར་བསྟུས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་
 ལ་འཕགས་པ་ལྷར་ན། ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་ལ། བདེན་བཞི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་དམིགས་
 རྣམ་དང་། སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀྱང་པ་དང་པོ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་
 ལ་སྦྱག་བདེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། དེ་ནས་ཀྱང་པ་གསུམ། གཉིས་པ་ནི། སོགས་ཁོངས་ནས་འདོན་ནོ། །དེ་ནས་གཉིས་དང་
 གཉིས་ཀྱིས། འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་ཏེ།
 མ་ཁན་པོའི་གསུང་ལས། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འདི་ལས་གཞན་དུ་འང་གསུངས་སོ། །སློབ་
 དཔོན་དང་བུ་ཕྱི་ལྷར་ན། ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ། ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པས་འབྲིང་
 གི་དམིགས་རྣམ། ཀྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ཅེ་མོ་
 འབྲིང་གི་མདོར། གལ་ཏེ་མཆོན་མར་བཟུང་བར་གྱུར་ན། ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་འབྲེང་བ་ཅན་འདི་ལ་དད་
 པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་འབྲེང་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་མོས་
 བས་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྱང་ཞིང་ཕྱོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཆོན་མར་བཟུང་ན་ཉིས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་མཆོན་མར་བཟུང་ན་དེའི་ཆོ་
 ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་འབྲེང་བ་ཅན་རང་གི་བསྟན་པ་ལ་མཆོན་མར་བཟུང་བས་ཡུན་རིང་པོར་ཐར་པ་མ་ཐོབ་
 པས་ཀྱན་ཏུ་སློབ་པར་གྱུར་པའོ། །འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལས་སོ། །དད་པ་ནི་མཆོན་མ་
 མེད་པའི་ཚུལ་མདོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཆོན་མར་འཛིན་པ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་པ་ནི། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་ཞུགས་སོ་ཞེས་དང་། ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་འབྲེང་བ་ཅན་དཔེར་བྱས་པ་ནི་མུ་སྟེགས་པ་དང་འབྲེལ་བས་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པ་སྟེ་ལྷག་མར་མོས་པའི་སློབས་ཀྱིས་དེ་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དབང་
 པོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉི་མ་དང་ལས། འབྲེང་བ་ཅན་དཔེར་བྱས་པ་

ནི། མུ་སྟེགས་པ་དང་འབྲེལ་བས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཁོ་ནས་དོན་དེ་
མདོན་དུ་བྱས་པ་ལ་དབང་པོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱའོ། །གསུམ་པ་ཤུགས་བསྟན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ནི། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེས་སོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་སྣང་གི་དགོངས་པ་ལ་འདི་ཡོད་དོ། །དྲོད་རྩེ་སོགས་ལ་
དམིགས་རྒྱུ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་མི་འཐད་དེ། དྲོད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་ལ། དྲོད་ལས་
རྩེ་མོ་ཡིན་ཞིང་རྩེ་མོ་འང་དེ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཏར་ཞེས་པའི་མིང་
གཅིག་གྱུང་དོན་མི་འདྲ་ཞེས་པའོ། །དོ་ཤལ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་མཆོན་ཉིད་འདྲ་འཕྲིན་ཅི། འདི་
འདྲུག་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་ཆུང་འདིར། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཞན་ཞེས་
སོགས་བཤད་དོ། །དོན་ནི། མཛོད་ལས། རྒྱུ་པ་བཅུ་དྲུག་དྲོ་བ་ལས། རྩེ་མོ་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། །
ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་འགྲེལ་པ་འདིར་འབྱུང་བའང་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པའི་དམིགས་རྒྱུ་ཆུ་གསུམ་ལའང་སྤར་ལྟར་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་
པའི་མཐའ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་
སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཟོད་པར་གྱུར་པ་ནི། ཆུང་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ། བཤད་བྱའམ། མདོ་ནི། སྤྱི་འདི་ལྟ་
རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་མེད་དེ་
གཉིས་སུ་བྱུར་མེད་དོ། །འདི་ནི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྒྱུ་པ་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་བསྟན་བསྟན་བཅོས་སུ་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། ཉིང་
འཛིན་དེ་ཡི་བྱུང་བ་ཉིད། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཛིན་ཉིན་ཆོས་མཆོག་ནི། ཞེས་སོ། །
ཉི་ཁྱི་སྣང་བ་ལས། ཡུམ་གྱི་མདོར། དེ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། མི་འབྲལ་བར་འགྱུར། ཉི་
བར་འགྱུར། མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཆོག་བཞི་པོ་
དེས་ངེས་འབྱེད་ཆ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་
བཟོད་པ་ཆད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ནས་རི་ལྟར་

བཤད་པའི་ཚུལ། སྟོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའི་ཚུལ། རང་གི་སྒོ་ལ་ཤར་བ་བརྗོད་པ་
 དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་དྲོད་རྩུང་དུ་འདེམ་གསལ་རྣམས་བདེན་པ་བཞི་ཆར་གྱི་སྟེང་ནས་
 བཤད། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམས་ཁྱད་གཞི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ། ཁྱད་ཆོས་བདེན་
 མེད་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་བཤད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ཡང་། དྲོད་རྩུང་དུ་འདེམ་གསལ་ཉིད་དུ་
 གསུངས་གྱི་གཞན་དུ་མ་གསུངས་ཤིང་། རྩུང་འབྲིང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའང་གསལ་བར་མི་
 སྤང་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་
 བོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་། དྲོད་རྩུང་དུ་འདེམ་གསལ་སུ་བདེན་བཞིན་ཉེན་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་།
 རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ཡང་བཤད། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཉེན་ཅན་དུ་བཤད། རྒྱུའི་ཁྱད་
 པར་མ་བཤད། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །འདི་ལ་
 དོགས་པ་སྟོང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་འདིར། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །
 བདེན་པའི་ཉེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། འདིའི་ཆོས་ཅན་བདེན་
 བཞི་དང་། ཆོས་དམིགས་རྣམས་ལ་བྱེད་པར་གསེར་གླིང་པ་དང་བརྒྱ་ཤྱི། ཤེར་སྟོ་གསུམ་གྱིས་བཤད།
 གཞན་བཤད་སྟེ་ལ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འདུག་སྟེ། རྩུང་བའི་རོ་ཆོར་མི་སྤང་བས་བཏང་སྟོམས་སུ་
 བཞག་གོ། །རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམས་ཕྱི་མ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས།
 བདེན་བཞིན་ཉེན་ཅན་དུ་མ་བསྟན་ནོ་སྟུམ་ན། གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་
 རྒྱན་གྱི་གཞུང་མདོ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་འདུ་འགོད་དང་བྲལ་བ་ཞེས་མ་
 བསྟན་ཀྱང་། འདུ་འགོད་དང་བྲལ་བ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ།
 གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་དང་བྲལ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན།
 འདུ་འགོད་དང་བྲལ་བ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཅུས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་།
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་འདུ་འགོད་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་
 ལ། སྒྲས་བརྗོད་ཚུལ་མ་གཏོགས་དོན་སྟོན་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་མི་
 རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་སྟེ་སྟོན་པ་ནི། གཞུང་སྣ་མ་ཡིན་ལ། འོ་ན་དངོས་སུ་བདེན་པའི་ཆོས་ཞེས་སྟོན་
 རིགས་ཏེ། དམིགས་རྒྱུ་དང་པོ་བཞིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་སྟེ་བ་སྦྱར་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་གཅིག་ཏུ་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །འོ་ན་དམིགས་པ་དང་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་
 བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་དུ་བསྟན་མོད། ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས། མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་རང་གི་
 འདོད་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྟེན་པ་ལ། དགོས་པ་ནི། དམིགས་རྒྱུ་དང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་
 བསྟན་བཅོས་སུ། དམིགས་པ་མི་རྟག་སོགས་དང་། རྒྱུ་ལ་མདོན་ཞེན་འགོག་པ་སོ་སོར་བསྟན་
 པ་དང་། རྒྱུའི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་ལྟར། བྱི་མ་རྒྱུ་ལ་སྟེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་འདུ་འགོད་བྲལ་བ་
 སོགས། རྒྱུ་ལ་ཁོ་ན་བསྟན་པས་དམིགས་རྒྱུ་སོ་སོར་འབྲེད་པ་མི་འཐད་ཅིང་། རྒྱ་དང་། རྒྱ་
 འབྲིང་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ་ཞེན། ལན་ལ་གཞུང་སྣ་མས་མདོ་ལ་དོགས་པ་སྤང་བ་དང་།
 གཞུང་བྱི་མས་བསྟན་བཅོས་ལ་དོགས་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མ་རྟོགས་པར་ཞེས་པ་ནི།
 དམིགས་རྒྱུ་དང་པོ་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་པས་དབྱེད་པ་བོར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དམིགས་པ་
 དང་རྒྱུ་ལ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་བརྟེན་པས་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ། ཞེས་པ་ནི།
 མདོ་ལས། དམིགས་རྒྱུ་དང་པོ་འཆད་པ་ནི། གཞུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མདོན་པར་ཞེན་པ་
 དང་། ལྟག་པར་གནས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པ་འདི་ནི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་
 མེད་པ་སྟེ་ཞེས་དམིགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་རྒྱུ་ལ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་སོ་སོར་
 བྱེད་པ་ལྟར། དམིགས་རྒྱུ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་འདུ་བའོ། །འདི་ནི་ཆོས་
 རྒྱུ་ལ་འགོད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྟག་པར་གནས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་
 པ་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་བརྟེན་རིགས་པ་ཡིན་ནའང་། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དམིགས་པ་དང་རྒྱུ་ལ་
 བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྟེན་པས། ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་པ་ནི་ཞེས་པ། ཆོས་རྒྱུ་ལ་འདུ་བ་དང་།
 འགོད་པ་མི་དམིགས། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་། ཞེས་དྲོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་སྟོན་པ་
 ནའང་། བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་ཁོ་ན་བརྟེན་ཅིང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཆོས་རྒྱུ་ལ་འདུ་བ་དང་འགོད་
 པ་མ་དམིགས། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ན། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཞེས་གང་ལ་མིང་དུ་

བཏགས་པར་བཅི། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་མིང་དེ་ཡང་གནས་པ་མ་མཆིས།
 ཞེས་སོགས་དྲོད་འབྱིང་གི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ནའང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཁོ་ན་བཟོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན་
 ཞེས་པའི་དོན་ནོ། དྲོད་ཆུང་དུ་ལྟར་དམིགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོན་མ་བཟོད་
 ཀྱང་། དྲོད་འབྱིང་གི་དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་དབྱེ་མི་རྣམས་པ་མིན་ཏེ། དྲོད་འབྱིང་གི་དམིགས་རྣམ་
 གཉིས་ཀ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མ་དངོས་སུ་བཟོད་པ་ན། ཁྱད་ཆོས་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
 ཆོས་སུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ལུས་པ་མི་རྟག་ཅེས་བཟོད་པ་ན་ལུས་པ་ཁྱད་གཞི་དང་། མི་
 རྟག་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་
 མ་གཏོགས་པར་ཞེས་སོགས་སོ། གཉིས་པ་གཞུང་ཕྱི་མས་བསྟན་བཅོས་ལ་དོགས་པ་སྟོང་བ་ནི།
 འོ་ན་མདོ་ལས་དམིགས་རྣམ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་རྟོན་ཅན་དུ་དངོས་སུ་གསུངས། ལྷག་མ་རྣམས་
 ལ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཅོས་སུ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་ངེས་སམ་
 ཞེན། ཞེས་པའམ། ཡང་ན། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་བཟོད་
 བས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མི་བཟོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མ་བཟོད་དེ། དམིགས་རྣམ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་
 བཅད་སྒྱུར་བདེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཞེས་སོགས་སོ། མདོ་དང་
 བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དམིགས་རྣམ་དང་པོ་ལ་དམིགས་པ་མི་རྟག་སོགས་དང་། རྣམ་པ་
 མདོན་ཞེན་འགོག་པ་སོགས་སྒྱུར་ནས་བཤད་པ་ལྟར། དྲོད་འབྱིང་ལའང་། དམིགས་པ་འདུ་འགོད་
 གྲུལ་བ་དང་། རྣམ་པ་མདོན་ཞེན་འགོག་པ་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། འདུ་འགོད་སོགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སུ་མཐོང་དོན་འདུ་འགོད་སོགས་ལ་མདོན་ཞེན་བཀག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 མདོན་པར་ཞེན་པ་སོགས་བཀག་པ་དང་ལྷན་པ་དག་ཞེས་སོགས་སོ། འདི་ནི་དྲོད་འབྱིང་གི་
 དམིགས་རྣམ་སྒྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་ལོ། སོགས་ཁོངས་ནས་བདེན་པ་ལྷག་མ་
 རྣམས་དང་སྒྱུར་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། གཟུགས་འདི་སྤང་བར་བྱའོ། འདིས་གཟུགས་སྤང་བར་
 བྱའོ། འགོག་པ་འདི་མདོན་དུ་བྱའོ་ཞེས་སོགས་སྒྱུར་དགོས་པའི་དོན་ནོ། དྲོད་ཆེན་པོ་སོགས་
 ལའང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བར་གྱིས་གིག ཅེས་སྟོན་པ་ནི། འོག་མ་དག་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གིས་པར་

བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །མདོར་ན་གཞུང་སྣ་མས་ཡུམ་གྱི་མདོར། གྲོང་འབྲིང་མན་ཆད་ལ་དམིགས་པ་
 ཚེས་ཅན་དང་རྣམ་པ་ཚེས་གྱིས་མ་བརྗོད་པར་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཚེས་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་
 ལ། དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་དབྱེ་མི་དགོས་པའི་རྩོད་པ་སྤངས། བྱི་མས་བསྟན་བཅོས་སུ་གྲོང་འབྲིང་
 མན་ཆད་ལ་བདེན་བཞིའི་རྟོག་ཅན་དུ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ཏེ། བདེན་བཞིའི་
 རྟོག་ཅན་དུ་དོན་གྱིས་བསྟན་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན། དེས་ན་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚེས་སུ་བརྗོད་པ་
 ཞེས་བྱའོ། ཚེས་ཅན་བརྗོད་པ་འཆད་པ་མེད་དོ། །ཡང་ཤེར་འབྱུང་སྒོ་གྲོས་དང་། མཁན་ཆེན་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། གྲོང་འབྲིང་ནས་གྲོང་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་དམིགས་རྣམ་
 སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་བདེན་བཞིའི་རྟོག་ཅན་དུ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏེ། ཉན་
 ཐོས་གྱི་གྲོང་སོགས་བཞིའི་རྣམ་པ་དེ། བྱང་སེམས་གྱི་གྲོང་རུའི་དམིགས་པར་འགྱུར། གྲོང་རུའི་
 རྣམ་པ་དེ་འབྲིང་གི་དམིགས་པར་འགྱུར། འབྲིང་གི་རྣམ་པ་དེ་གྲོང་ཆེན་པོའི་དམིགས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོ་རུའི་དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་གྱི་རྟོག་ཅན་དུ་
 བསྟན་པ་སོགས་སྟུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན། གྲོང་འབྲིང་མན་གྱི་དམིགས་རྣམ་སྒོམས་ཀྱང་ཐེག་པ་
 གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པར་ཐལ།
 མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་བདེན་པའི་རྟོག་ཅན་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ཉན་
 རང་གི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། བདེན་བཞིའི་སྟངས་གི་མི་རྟག་སོགས་
 བཙུ་བྱས་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པའང་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་
 རྣམ་ལྟག་མ་བདེན་བཞིའི་རྟོག་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་སྒྲེབས་སྟུར་གྱི་
 དབང་གིས་གྲོང་འབྲིང་མན་ལ་རྒྱའི་བྱེད་པར་མ་བསྟན་མོད། ཡུམ་གྱི་མདོར། གྲོང་འབྲིང་མན་ལ་
 རྒྱའི་བྱེད་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེན་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་དེ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །
 གྲོང་རུའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་གྲོང་འབྲིང་གི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 ན་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་དག་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྟུ་བ་གསུམ་དུ་
 གནས་ཏེ། དང་པོ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་རྣམས་གྱིས་ངས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
 རྣམས་ནི་ཞེས་སྟོན་ཏེ། དོན་ནི། གྲོང་རུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྟེ། དའི་དམིགས་པའི་

སྐབས་སུ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་དང་། ལམ་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་
 སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་། ཡང་དྲོད་ཚུང་དུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྟེ། དེའི་རྣམ་པའི་
 སྐབས་སུ། མདོན་ཞེན་འགོག་པ་སོགས་ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་བདེན་
 ཉིང་བུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པས་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་པ་བཞིན་དམིགས་ལ། ལྷ་མ་དྲོད་ཚུང་དུའི་དམིགས་
 རྣམ་བཞིན་དུ། རྣམ་པ་གཞན་དྲོད་འབྲིང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་
 བས་དམིགས་སོ། །འོ་ན་བརྟན་བཅོས་སུ་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེན། མདོར་བསྟུས་ཏེ་རྣམ་པར་
 བརྟོལ་བ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་རྣམ་པར་མ་སྟོས་སོ། །ཅི་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་རྣམ་པས་དམིགས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་མདོན་པ་ནས་མ་བཤད་པའི་བྱིར་། ཞེན། ཉེས་པ་མེད་
 དེ། དེའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དེས་འབྲེད་ཆ་བཞི་ཀའི་སྐབས་སུ།
 རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་
 བྱུང་པར་ཇི་ལྟར་བྱུ་ཞེན། ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུས་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའོ། །གཅིག་
 ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་ནས་སྒྲུས་པའི་བྱིར་། །སྟོ་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་སྒོ་མིན་ཞེས། །
 འགའ་ཞིག་བདག་ལ་སྟོད་པའི་སྐབས་སྤྲོད་ན། །ཆོག་ཕྱིང་བུ་མའི་བཞིན་ལ་ཆེར་ཆགས་པའི། །
 བཤེས་གཉེན་འགའ་ཞིག་རང་ལ་ཆ་མེད་ཀྱང་། །རིགས་མཐུན་ལས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འཁོར་ནང་
 དུ། །བརྟགས་ཟེན་བརྟགས་ནས་གཡོ་སྤྱོད་ང་རྒྱལ་སྟེ། །དེ་ལ་འང་ཁོ་བོ་ལྟག་པར་སྟོང་རྩེ་འཕེལ། །
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། དུབ་པ་སེལ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་མཚུངས་ལྷན་རྟོག་པའི་བྱུང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལྷ་བྱིའི་འབྲེལ་བཙལ་
 བ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་མདོའི་འབྲེལ་དང་། བརྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་པའི་མདོར། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤུ་རིའི་བུ་ལ།
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་
 བ་གནང་སྟེ། ཤུ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤུ་རིའི་བུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་སྟོབ་
 པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཆོས་གང་གང་དང་གང་ལ་སྟོབ་པ་ལགས་ཞེས་དྲིས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།

རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟ་རྟེན་པ། །ཞེས་བཤད་ན། ཇི་ལྟར་ལྟ་བའི་ཚུལ་འཆད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྟ་བ་ཡང་། ཞེས་པའོ། །འདི་ལྟ་བའི་དོན་ལ། བཞེད་པའི་རྣམ་
 གྲངས་བཞོད་པ་དང་། འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་དོན་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཤེད་པ་དང་། ལ་
 ལྷུ་ལ། རྟོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་དགུ་སྟབ་མོར་བྱས་ཤིང་མ་སྤངས་པ་ན། དེ་
 དག་དང་ལྟ་བ་ཡིན། ཅེ་མོས་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་དགུ་སྟབ་མོར་བྱས་ཤིང་མ་སྤངས་པ་ན། དེ་
 དག་དང་ལྟ་བ་ཡིན། རྟོག་པ་སྟུང་མ་དགུ་སྟོང་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གིས་
 རིམ་བཤེས་པ་བཞིན། རྩམ་འཛིན་རྟོག་པ་དག་སྟབ་མོར་བྱེད་ཅིང་། མ་སྤངས་པས་ལྟ་ན། རྣམ་བྱང་གཟུང་
 རྟོག་སྟོང་དོ། །ཞེས་བཞེད། ཉི་�ཁྱི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྟོག་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་
 སྟོང་བས་དམན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྟོང་སྟེ། རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ལ།
 ཐ་མ་རྣམ་རྟོག་གི་རང་བཞིན་ལ་དབྱུད་ན་མ་གྲུབ་པས་སྟོང་མི་དགོས། འབྲིང་ནི་རང་བྱུང་། རང་ཞི།
 རབ་རྣམ་རྟོག་གཞན་དུ་བཞེད་ཏེ་རྣམ་རྟོག་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་ཤར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཉི་ཁྱི་
 སྟང་བ་ལས། དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དག་ཀྱང་
 འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བཞེད་ནས། བོད་ཀྱི་དག་བའི་
 བཤེས་གཉེན་རྣམས། དག་ག་རྟོག་དོ་བོར་ལྟ་བ་དང་། སྟབ་རྟོག་སྤང་བྱུང་ལྟ་བའི་བཞེད་ཚུལ་
 སོགས་མང་དུ་སྟང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གི་སྟོ་ལ་འདི་ལྟར་སྟང་སྟེ། སྤང་བྱུང་ལྟ་བའི་སྟབ་
 དང་། ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྟ་བའི་སྟབ་ད། དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། ཟུང་བྱེད་ཡི་གའི་དོན་
 ལ་མ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན། མི་ལྟ་བའི་དོན་དུ་བཤད་པར་འགོ་བའི་ཕྱིར། ལ་ལ་ན་རེ།
 རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་སྟོང་རྟེན་པ། །ཞེས་པ་ཡོད་ཟེར་བ་བརྟུན་གྱི་བཤད་པ་སྟེ། སྤངས་པ་དང་ལྟ་
 བའི་སྤང་དོད་ལ་ནུ་དང་། མུ་གཏན་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་
 རྣམས་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟ་བའི་དོན་ནི་མཚུངས་པར་ལྟ་བའོ། །འོ་ན་
 གང་དང་གང་མཚུངས་པར་ལྟ་བེན། གྲངས་བཞིན་དུ་མཚུངས་པར་ལྟ་ཏེ། རྟོད་ནི། ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྟང་དང་བོར་མཆེད་པ་ཡིན་པས། ཀུན་ནས་

216

དེ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བརྗོད་པ།
གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པའང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་སྟེ་
མ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ཞིག་དང་པོ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་པོར་གྱུར་བ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི།དང་པོ་མ་ཡིན་པ་
ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་རྟོག་པ་འདི་དག་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཁོ་ནར་བཞེད། སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པ་འཆད་པ་ན།
གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པ་དང་། གདགས་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྩ་བ་བཏགས་གྱི་
ཐ་སྙད་མི་བཞེད་པར་མངོན། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རྟོག་པ་འདི་དག་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཆར་གྱི་སྤང་
བྱར་བཞེད་ཅིང་། གཟུང་རྟོག་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཅས་
པའི་ཐ་སྙད་མངོན་ནས་གཉིས་པོ་འགལ་བར་བཞེད། འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་ན་རེ། རྣམ་བྱང་
ལའང་། ཉན་ཐོས་གྱི་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་རྣམ་བྱང་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་སྒྲུབས་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་
རྣམས་ཀྱང་འདིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད། བོད་པ་ལ་ཆེ་བ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དག་ག་རྟོག་ཏུ་
བཞེད། ལོ་ཆེན་ན་རེ། རྩ་བ་འཛིན་སྒྲུབ་རྟོག་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས་འདིར་རྩ་བ་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་
ནི་དག་ག་རྟོག་དང་། གསུམ་པོ་སྒྲུབ་རྟོག་ཏུ་བཞེད། དཔལ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། གལ་ཏེ་གཉིས་པོ་
ངེས་འབྱེད་བཞི་དག་ག་རྟོག་དང་། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཞི་སྒྲུབ་རྟོག་ཏུ་བཞེད། རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་
པའང་འདི་ཉིད་ཏུ་བཞེད། དག་ག་རྟོག་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་སྒྲུབ་རྟོག་བཞི་
སྤང་བྱར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་བཤད་ལས་སྤང་བྱར་བཤད་པ་དང་། འདིར་མཚུངས་ལྡན་
ཏུ་བཤད་པའང་གཞན་ཏུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲོབ་ལམ་སྟེ་མ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྟོག་པ་
མངོན་གྱུར་དེ་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་། མངོན་གྱུར་དབང་
ལྡན་ཏུ་གནས་པ་ལ་ནི་གཞོད་པར་རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འགྲེལ་ཆེན་ལས། དང་པོ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ད
ང་བཅས་པ་ནི་དེའི་རྩིས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། གཉོན་པོ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པ། ཡང་ན་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་སྟེ། ས་པོན་

དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟེན་པ་ནི་སྦྱོར་ལམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན།
 ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་རྣམ་རྟོག་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་འབགས་ཏེ། མཐོང་སྤང་
 རྟོག་པའི་ས་བོན་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་མ་ཐག་འདྲེན་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
 ཏེ། འདིར་གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅོད་དོ། །སྐབས་ལྷ་པར་རྟོག་པ་དབང་ལྷན་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་
 པ་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་འགག་པ་དུས་མཉམ་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ལྷོག་
 པ་གཟུང་རྟོག་འགག་པ་དུས་མཉམ་པར་བཤད་དོ། །སྦྱོས་པ་ལྷག་མ་ནི་སྐབས་ལྷ་པར་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་དག་བཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལྷ་ཕྱིའི་འབྲེལ་བཅལ་པ་ལ།
མདོའི་འབྲེལ་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། ཡོངས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཐུག་
ཐོགས་སུ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ཐེག་ཆེན་
སྦྱར་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་གོ་བུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ན་རྟོག་པའི་བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་
དབུས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོངས་འཛིན་སྒྲར་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ཁྱེད་རྣམ་རྟོག་བཞི་ལྟན་པ། ཞེས་བསྟན་ན། ཡི་གེ་ལྷི་ཡང་གི་སྒྲེབས་སྦྱར་ཞིག་པར་འགྱུར་
བས། དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྦྱར་བ་དང་མཐུན་
པར་ཞེས་སོགས། ཡང་ན་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། ཡོངས་འཛིན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་
པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཅས་པའི་དོན་དུ་བཤད། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་ལ།
བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ་ནི། བདགས་འཛིན་རྟོག་པའི་སྐབས་སུ། གཟུགས་ནས་སྟོབས་བཅུའི་
བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མ་དང་གཞན་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ། རབ་འབྱུར་གྱིས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྟན་འདས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ན།
ཞུམ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་ལ་འགོད་དེ། དངངས་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྐྱེག་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྐྱེག་པས་
ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སམ། བཀའ་སྩལ་བ། དེ་ཐབས་མི་མཁས་པ་དང་མི་དག་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱི་ལག་ཏུ་སོང་བར་མ་གྱུར་ན་ནི། དེ་ཞུམ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་སོགས་དང་། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་གང་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ཞུམ་པ་ལ་
སོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་གང་ལགས། བཀའ་

སྐྱལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། གང་དེ་ལ་གཟུགས་མི་རྟག་
 པ་དང་སྐྱག་བསྐལ་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། དབེན་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་ཅིང་།
 དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གྱང་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་མི་འཇུག་པའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །མདོ་དོན་བསྟན་བཅོས་
 ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཀྲལ་བ་ནི།སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཏེ་མདོར་བསྟན་གྱི་
 ཡོངས་འཛིན་དེ་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་ནོ། །རྩ་བའི་དོན་འབྲེལ་བས་བཤད་པ་ལ། གྲོལ་སྡེ་
 གཉིས། མདོ་སྡེ་མ་ཅིག་ཤོས་དང་། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པས་ནང་ཐབས་མཁུས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་བསྟན།
 མདོ་སྡེ་མ་ཅིག་ཤོས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ། །རྣམ་
 པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པས་བྱི་དགོ་བཤེས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །
 ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས། ཐབས་མཁུས་པ་དང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཡོངས་
 འཛིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཐབས་ལ་མཁུས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཞེས་
 དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །སྟོབ་
 དཔོན་ནི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁུས་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཡི་
 ཤེས་ཞབས་ནི། འདིར་ཡོངས་འཛིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་གྱི། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 དབང་དུ་འཛིན་པར་བཞེད། འདིར་དར་ཁྲིག་པ། སོགས་ཁོངས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་
 པར་མཛད་པ་ནི།མདོ་མ་གཟིགས་པར་གསལ་ཡོ། །གསུམ་པ་འཇུག་བྱ་སྟུབ་པའི་ཡན་ལག་གི་
 ཆོས་ལ། སྟུབ་པའི་རྟེན། སྟུབ་པའི་དམིགས་པ། སྟུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྟུབ་པ་རང་གི་རོ་བོ་དེ་
 དང་བཞེར་ངེས་ཏེ། འདི་དག་ལས་གང་རུང་གཅིག་མ་ཆང་ནའང་སྟུབ་པའི་བྱ་བ་མི་ཚོགས་པའི་
 བྱིར་རོ། །དང་བོ་ལ་སྡེ་བྱིའི་འབྲེལ་བཅུལ་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་གཉིས་སོ། །དང་
 བོ་ལ། མདོའི་འབྲེལ་ནི། གོང་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ལན་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འབྲེས་
 པའོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་འོག་ཏུ་སྟུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
 རིགས་འཆད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དོ། །དེས་འབྲེད་སྟུབ་པ་ལ་རག་ལས། སྟུབ་པ་ཡང་སྟུབ་པའི་

རྟེན་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱབ་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ཞེས་སོགས་
 སོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། རྟེན་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རིགས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྤང་ཅེས་
 གསོལ་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་དོན་གང་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་
 འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་ནི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
 ལ་ནི་སྐྱེ་བའམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་པའམ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་
 གི་དོན་ནི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་ནི་ཉི་སྤང་ལས། བརྟེན་པ་བྱང་ཆུབ་རྣམས་
 སུ་མེད་པའི་འཐད་པས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་འཇུག་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོག་གི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་
 ལྟར་རོ། །མདོ་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དུག་དང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་
 ལ་བཞེད་པའི་རྣམ་གྲངས་བཞོད་པ་དང་། སྐྱབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་བཟོད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 ཉི་སྤང་ལས། སྐྱབ་པའི་རྟེན་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །དེ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་མཛད་ཅིང་། ཡུམ་གྱི་མདོར་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུར་བྱེ་བ་ཡང་རྟོག་
 པ་དགུའི་དབྱེ་བ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གཉིན་པོ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་གིས་མི་མཐུན་སྟོགས་རྟོག་
 པ་དགུ་སྟོང་བའི་གནས་སྐབས་ལ། གཉིན་པོ་དང་སྟོང་བའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་བཞག་ཅིང་། མི་མཐུན་
 སྟོགས་དང་གཉིན་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱང་སྤངས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
 དེ་དག་དེ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་བཞག། །དེ་དག་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དོ། །ལྷག་མ་
 བཞི་ནི་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཞི་ལ་འཛོག་པར་མདོན་ནོ། །གསེར་གླིང་
 པ། བདུན་བརྒྱད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་པ་ལ་སྦྱར། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་ནི། དང་པོ་
 གཉིས་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྟུས། ལྷ་པ་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྟུས། དུག་པ་ནི་སྦྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་
 བསྟུས། བདུན་པ་དང་དགུ་པ་ནི། དེ་དག་ཉིད་གྱིས་བྲལ་བ་དང་། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་གཉིས་སོ། །
 བརྒྱད་པ་ནི་ས་འོད་བྱེད་པ་ནས་ས་དུག་པའི་བར་རོ། །བཅུ་པ་ནི། ས་བདུན་པའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་

ནི། ས་མི་གཡོ་བ་ནས་ཚེས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་བར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི། སྒྲེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་
དང་། སྒྲིད་པ་ཐ་མ་པའོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ནི། བྱད་པར་གྱི་ལམ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། གང་
དག་ཐ་མར་བསྟན་པ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། རྩེར་
སྒོས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པ་རི་ལྟར་བགྱང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་འཕགས་
པའི་འགོག་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། བརྒྱ་ལྷན། ལྷན་པ་ས་བདུན་པ་མན་གྱིས་སྒོམ། བདུན་པ་བརྒྱད་པ་
དགུ་པ་གསུམ། ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བཅུ་པ་གསུམ་ཡང་དོ། །བཅུ་པ་བཅུ་གཅིག་པ་བཅུ་གཉིས་པ་
གསུམ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན། ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བཅུ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་ནོ། །
བཅུ་གསུམ་པ་ནི་ས་བཅུ་པའི་བྱད་པར་ལམ་ན་ཡོད་པར་བཞེད། དཔལ་མར་མེ་མཛད་གྱིས། ས་
མཚམས་ཚེས་དུག་གསལ་བ་སྟེ། །བདུན་ནོ་ཚེས་དུག་རེ་རེ་ལའང་། །ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དབྱེད་ན་
གནང་། །དཔེར་ན་དྲོད་གྱིས་བར་ཆད་མེད། །གཉེན་པོ་སྤོང་བ་རྣམ་གྲོལ་ན། །ཡོངས་སུ་གཏུགས་
པ་བཞི་པོ་ནི། །བྱད་པར་ལམ་ན་ཡོད་པའོ། །ཚེས་དུག་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་སྦྱར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ་གིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྦྱང་དོ། །གཉིས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ལའང་། ཤེར་སྒྲུའི་
བསྐྱེད་དོན་ལས། དེས་འབྱེད་ཆ་བཞིའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཚེས་དབྱིངས་ལ་ལྟས་ཏེ། སྒོམ་ལམ་ཆུང་དུའི་
ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པར་སྦྱངས་ནས་གཉེན་པོས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དུངས་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། སྒོམ་
པར་མི་བྱེད་དོ། །སྒོམ་པ་མེད་བཞིན་དུ། སྒྲིང་རྩེ་དང་ཤེས་རབ་དག་གིས་སྦྱོར་མོང་མིན་པའི་ཚེས་
ཐོབ་པས་ཐོག་པ་གསུམ་ལ་སེམས་ཅན་འདུལ་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ནི། གོ་རིམ། གྲངས་དེས། རྟེན་དོན་བཟུང་བ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ་རྟོགས་པའི་ཚེས་དུག་ནི། སྦྱར་ལམ་བཞི་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་གྱི་སྒོམ་ལམ་དང་དུག །གཉེན་པོ་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྒྲོབ་པ་ས་
བརྒྱད་པའི་ཉོན་སྒྲིབ་སྦྱངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པས་ས་བརྒྱད་
པར་ཤེས་སྒྲིབ་སྦྱངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ས་བརྒྱད་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན། ཤེས་རབ་
སྒྲིང་བཅུར་བཅས་པ་དང་། ས་དགུ་པས་བསྐྱེད་པ་སྒྲོབ་མ་སྦྱོར་མོང་མིན་པ་དང་། ས་བཅུ་པས་
བསྐྱེད་པ། གཞན་དོན་གོ་རིམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། ཡེ་ཤེས་ཚུལ་

བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་བར་རོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲོང་བའི་སྒྲུབ་པ་སོགས་བཞི་འཛོག་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། བཤད་པ། འཇུག་པ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་ཅུ་བཅས་ཉི་བར་
 ཞི་གྱུར་ཅིང་། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཤིང་ས་གསུམ་སྒྲུ་མར་གྱུར་གྱང་། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། ཡིད་
 དང་འཛིན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་ །གྱུར་བྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། ཞེས་དང་། སྤིང་དང་ཞི་བར་མི་
 རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ས་བརྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །
 འགའ་ཡ་གོ་རིའི་མདོ་ལས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་ཤེས་པའི་ལམ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་
 ལ་སྒྲོང་བའི་ལམ་དུ་བཤད། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བདུན་པ་མན་ལ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པའི་ས་ཞེས་
 བཤད་དོ། །དར་ཁྲི་ག་པ། རྒྱན་པོ་བྱིར་སྤྱང་བ་དང་། ཞེས་པས། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁོ་ནའི་སྒྲུབ་པ་
 བརྟན་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་དང་། རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་འགག་
 པ་དུས་མཉམ་པར་བརྟན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མི་རིགས་ཏེ། གཉིན་པོ་དང་། སྤྱོང་
 བ་གཉིས་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི་སྤང་དུ་འདི་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་གསུངས་
 པ་མ་མཁུན་པའམ་མཁུན་བཞིན་དུ་འགལ་བར་སྒྲས་པ་གང་རུང་དུ་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་
 བྱེད་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་བྱོགས་གྱི་ས་བོན་
 འགགས་པ་ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་པ་གཉིས་ལ་མདོ་སོ་སོར་བྱང་ན། བཅུ་གསུམ་གྱི་ཁ་བསྒྲོང་བ་མི་
 འཐད་དེ། བཅུ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་སྐྱེ་བ་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་བཞེད་
 ལ། གཉིས་པོ་དེ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ལྟར་བཞེད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་བྱེད་གྱིས་
 གཉིན་པོའི་མདོ་འདྲན་པ་ན། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་འཆར་བ་ན། རྒྱན་པའི་གནས་མེད་ཅིས་བྱེད་
 རང་གི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་མདོ་བཟོས་ནས་བྱངས་པའང་མཁུན་དགོས་ཏེ། མདོ་ལས་ནི་ཉི་
 མའི་དགྱིལ་འཁོར་འཆར་བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་ཉི་མེ་སྤྱང་བར་གཟིགས་ཤིག །ཡང་འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མཛད་ན་ནི། བཅུ་གསུམ་གང་ཡིན་
 རྟོན་དགོས་སོ། །འོ་ན་གཞུང་ལས། དུས་མཉམ་ཞེས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་བྱངས་ཞེན། བྱེད་ལྟར་ན།
 དཔེ་དོན་བྱིན་ཅི་ལོག་པར་སོང་སྟེ། རྒྱན་པོ་སྤྱང་བ་དང་། སྒོ་འཕར་བཅད་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་

ཕྱིར། དེས་དཔེ་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོ་སོའི་དཔེར་སྒྲོས་པ་ཡིན་གྱི།
དུས་མཉམ་པའི་དཔེར་སྒྲོས་པ་མིན་པ། དུས་མཉམ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཞར་ལ་སྤང་གཉེན་སྒྲིལ་གྱི་
བྱེད་ཚུལ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དར་ཁྲིལ་པ། འདིར་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྒྱིར་འཛིན་པར་བཞེད་པ་ནི་གཞུང་ལ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་པ་རུས་མེད་དུ་བཏང་
བའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་བཤད་པའི་རིམ་པོ་ཞེན་མི་འཐད་པར་བསྟན་ཟིན་དོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་
ནི། འདིས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཁོ་ན་བསྟན་གྱི། མ་ཆང་བ་དང་ལྷག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དར་
ཁྲིལ་པས་ནི། སྒྲུབ་པ་བར་པ་བཞི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པས་གཞུང་འདི་དང་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ལས་འགལ་བར་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་རྟོན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་ཞེས་སོགས་
སོ། །འདིར་སྒྲུབ་པའི་རྟོན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཇི་སྒྲིད་བཤད་པའི་རྟོན་དུ་
གྱུར་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་སྟུང་པ་ལ་མ་དམིགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོན་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཏེ། མདོ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཞེས་པས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་དང་། རིགས་གཉིས་ཀ་མཆོན་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་འདིར་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་
པའི་རྟོན་རིགས་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེན། དེར་རིགས་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རིགས་ལ་མ་
ངེས་པ་ཤས་ཆེ་ལ། འདིར་ནི་རིགས་ངེས་པ་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྱིར་ལམ་ནས་
ཕྱིར་མི་ལྷོག་པས་རིགས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲུབ་པའི་དང་པོ་ངེས་འབྱེད་ནས་འཛིན་
པ་ལྟར་ན་ནི། སྒྱིར་ལམ་ན་སྒྲུབ་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟོན་རིགས་བཞག་ཏུ་མེད་དོ། །འོ་ན་
དེར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིན། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནོ། །ཞེས་རལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ལེགས་སོ། །
འདིར་དར་ཁྲིལ་པ། ཁོ་ནའི་སྒྲོས་རིགས་དངོས་པོ་བ་བཅད་དོ། །ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྒྲུབ་པའི་བཞེད་
པ་འགོག་པར་མཛད་པ་ནི། མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྒྱིར་རིགས་དངོས་པོ་བ་མེད་དུ་རྒྱག་ །
འདིར་དེ་ཡི་གཏི་དོན་མིན་ཏེ། འདི་དང་འོག་གི་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་མེད་སྤྱང་བར། སེམས་

ཅམ་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཀག་པའི་རྗེས་སུ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་རིགས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རིགས་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ། ཚུད་ལན་གཉིས་ལས་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། ཚུད་ལན་འདི་གཉིས་ཡུམ་གྱི་མདོར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཉི་བྲི་སྤང་བར་དགོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ་བྲངས་ནས་སྤྱར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྱོད་པ། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་གཅིག །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་གཅིག །ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་གཅིག་ཡིན་ན། སྤྱོད་དང་སྤྱོད་མིན་པ་དེ་རི་ལྟར་མཛོན། ཞེས་པས་ཚུད་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྱོད་པ་བཅུན་པ་རབ་འབྱོར། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྩ་མཁན་གྱིས་འཇིམ་པའི་གོང་བུ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་ནམ་པ་སྤྱོད་ཆོག་པ་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་དེ་ཐམས་ཅད་སོ་གཅིག་ཏུ་བཏང་ན། དེ་ལ་ཁ་གཅིག་ནི་འབྲུ་མར་དང་། ཁ་གཅིག་ནི་སྤྱང་ཅི་དང་། ལི་ཁ་རའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར། ཁ་གཅིག་ནི་ངན་པ་མི་གཙང་བའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འཇིམ་པའི་གོང་བུ་དེ་སོ་བཏང་བ་ལ་ཐ་དད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག །དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག །ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་མོད་ཀྱི། རི་ལྟར་ལས་མཛོན་པར་འདུ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རི་ལྟར། སྤྱང་ཅི་དང་། ལི་ཁ་རའི་སྤྱོད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོའོ། །འབྲུ་མར་དང་མར་གྱི་སྤྱོད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟོའོ། །ངན་པ་མི་གཙང་བའི་སྤྱོད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟོའོ། །ཞེས་པ་ནི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ཚུད་པ་གང་ལ་ཚུད་པ་ནི་ཉི་བྲི་སྤང་བ་ལྟར། མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་ནི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུད། རི་ལྟར་ཚུད་ན། རིགས་ཆད་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྟོན་མིན་ཞེས་ལན་བཏབ་ནས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཟྃ། །ཅེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། སྟོབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན། །སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་
 ཐལ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཚོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ལ། འཐད་པའི་སྒོ་
 བས་མཐར་ཐུག་རིགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་དཔེའི་སྒོ་བས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་ཏུ་བཞག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་ཞར་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་རི་ལྟར་སོགས་ཏེ། ཉི་མ་
 ལས། རི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་
 པ་དེས་ན་འདིར་ཉ་ཅད་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་ཚོས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་དོན་གཅིག་པས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་
 དགོངས་པ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐལ་བ་དང་པོ་ལ་འདོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་འདོད་དེ། དྲི་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དང་ལྟན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་འང་། ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཚོས་ཅན། རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འོ་བོར་
 འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་བྱོད་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྐྱབ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གནས་སྐབས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
 ཡོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་བཅུན་གྱིས་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། །སྤྲུག་ལ་སྒྲིབ་པར་མི་
 འགྱུར་ཞིང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། །དོན་གཉེར་སྒྲོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །ཁྲིད་
 དང་མྱ་ངན་འདས་པ་དེའི། །སྤྲུག་བདེའི་སྒྲོན་ཡོན་མཐོང་བ་འདི། །རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་གང་ཕྱིར་
 དེ། །རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་དྲ་བ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་
 འབྱུང་ལ། །ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར། འདིར་རིགས་དང་། གཞི་དང་།
 སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་དང་། ཉན་དང་། ཉར་གནས་དང་། སྟོན་འགྲོ་དང་། གནས་དང་། ས་བོན་དང་།
 ཁམས་དང་། རང་བཞིན་ཞེས་པ་རྣམ་གྲངས་སོ། །གཞུང་འདི་ཚོས་བཤེས་དང་། གསེར་གླིང་པ་
 དཔེ་ལ་སྒྲིབ་པར་མཛད་དེ། ཚོས་བཤེས་ལྟར་ན། རི་ལྟར་དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་པ་དག །དབུ་མ་
 པ་ལྟར། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ནམ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲིད་པ་བ་ལྟར། རིགས་ཆད་པ་
 མི་འདོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མ་ངེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པར་འདོད་ཀྱང་། ཉན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
 རིགས་ཅན་གསུམ་ཏུ་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་ཚོས་ཉིད་གཅིག་ཤུ་རིགས་སུ་འདོད་པའང་དེ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། གསེར་གླིང་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བདག་མེད་

གོང་ནས་གོང་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཆོས་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །སྒྲུབས་འདིར། ཉན་རང་གི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་
 དམིགས་པ་རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་ན་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། དར་ཁྲིལ་མཛད་པ། ཆོས་དབྱིངས་ལ་རྟོག་པ་
 དམིགས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ནི། འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་གཏན་མིན་ཏེ། ཉི་མུང་དང་འགྲེལ་
 ཆེན་གཉིས་ཀ་ལས་འདིའི་ཐད་དུ། རྟོག་དང་དམིགས་པ་དོན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་ཀ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྱུར་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་འང་གཉིས་ཀར་མ་བཟུགས་པ་དེས་ན་ཉིར་ལེན་དང་
 དམིགས་པ་དག་གིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དམིགས་པ་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་
 བའང་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ལུང་འདིར་རིགས་ལ་
 དངོས་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པའང་བཟུགས་ཏེ་རྣམ་འགྱུར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་
 པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་དབྱིངས་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུར་བཞེད་ན།
 འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དམིགས་པར་བཞེད་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། མདོན་པ་ཀུན་
 ལས་བརྟུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་སངས་རྒྱས་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་མདོན་པ་ཀུན་ལས་
 བརྟུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཉི་མུང་བར། ཆོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རིགས་སུ་འཛོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པར་
 འཆད་པ་ཡང་རྟུན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མུང་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་ལས། དེས་པའི་ཆོག་
 ནི་ཡོན་ཏན་སྒྲིལ་བའི་དོན་གྱིས་རིགས་ཏེ། དེ་ལས་ཡོན་ཏན་དེ་དང་དེ་དག་སྒྲེ་ཞིང་འབྱུང་བའི་དོན་
 ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེའི་དོན་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 མཐའ་དག་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རྟོག་ནས་སྒྲེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དབུས་ན་ས་བཞིན་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉི་མི་སྒྲུང་བ་ལས། གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་ཡིན་ལ། སའང་གནས་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་
སྒྲིབ་པས་གནས་པ་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་གོའི་སྒྲ་ཉི་བར་འདོགས་སོ། །དེ་བས་ན་སས་བསྐྱས་པ་
རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་ལྟར་ན།
འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་མེད་པར་གསུངས་
པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདིར་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་
པ་དང་། རྟོན་པའི་དོན་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཁས་སྐྱེས་པའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་བྱེད་ལྟར་ན། དེ་ནི་སྒྲིབ་གནས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལ་རྟོགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་
འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་གནས་སྐབས་རིགས་དུག་ཏུ་བཞག་པ་
ནི། ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ཞིག་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྐྱེས་པའི་བྱིར།
འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་གྲགས་པའི་ལན་ནི། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་སོ། །བརྟེན་ལྟར་ན།
རིགས་དེ་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་མིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་བྱིར། །
རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །འོན་བཙུན་གསུམ་དུ་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། བརྟེན་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། ཅེས་སྟོན་ནོ། བོད་སྐད་རབས་པ་ལ་ལ་ན་
རེ། སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འདི་ལ་སྒྲོན་གཉིས་ཡོད་དེ། འགྲེལ་བ་ཆད་པའི་སྒྲོན་དང་། བཙུན་གསུམ་
གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཅོད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་བཙུད་པས་སོ། །ཞེས་སྒྲ་
བའང་སྤང་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིབ་པའི་དམིགས་པ་ལ། མཁུ་བྱིའི་འབྲེལ་བཅའ་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་
གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོའི་འབྲེལ་ནི། རིགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆགས་པ་
མེད་པ་ཉིད་དང་ཡོད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །
བརྟེན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། སྒྲིབ་པའི་རྟོན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་རྟོན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་བརྟེན་
པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པའང་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའང་ཁོ་ན་ཏེ་གཞན་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་
ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རྟོན་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཁ་རག་པ་ན་རེ།
རིགས་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བྱི་བ་འདིས་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་

མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ལགས།
 ཡོད་པར་གྱུར་པ་མིན་པ་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བགྱི། བཀའ་སྒྲུབ་པ། རབ་འབྱོར་ཚེས་ཐམས་
 ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། དམིགས་པ་ཚེས་ཚུམས་ཐམས་
 ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ལ་སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་
 བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་འཕགས་པ་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་དེ་གང་ཞེན། དེ་ཡང་དགོ་ལ་
 སོགས་པ་ཡིན། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེན། མ་ངེས་ཏེ། འཇིན་པ་ཡི་ནི་རྟོག་པ་དང་། །ཞེས་སོ། །
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དང་པོ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བསྟན་པ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་གསེར་གླིང་པ་ཉན་ཐོས་
 སོགས་དང་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པས་ཞེས་ཀྱང་འཆད། ཚེས་བཤེས་མདོར་བསྟན་ལ་བཞེད་དོ། །
 འདི་ལ་ཡང་། ཟངས་ཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱིས། སྡེ་ཚན་ལྷ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་སྤང་བྱ་དོར་བྱ་
 བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་བྱ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་འདུས་བྱས་དང་། དོན་དམ་
 འདུས་མ་བྱས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བཤད་
 པར་གྲགས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་ཉིད་གསུངས་སོ། །ཡང་འཇམ་དབྱངས་འོད་ཟེར་མགོན་
 པོ་གནས། ཡུལ་ལ་རིམ་པ་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པ་སྦྱོབ་པའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་
 དོར་བྱ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་བྱ་སེམས་པ་ལ། དགོ་སོགས་གསུམ་མོ། །དགོ་བ་ལ་དང་པོ་དང་
 ཕྱིས་གྱི་སྤང་བྱ་གང་ཡིན་སྟུམ་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སོ། །
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤང་བྱ་གང་ཞེན། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སོ། །ཟག་མེད་ལམ་
 གྱི་དམིགས་རྣམ་གང་ཞེན། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་རྟོགས་པའི་
 གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་གང་ཞེན། ལྷག་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟར་བཞིན་རྟོགས་པར་རིམ་གྱིས་
 དམིགས་པས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟུབ་
 པ་དེས་ཚེས་ཉིད་བདེན་སྟོང་འབའ་ཞིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་བཀག་ནས། རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་གིས་

ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚེས་ཅན་སྣ་ཚོགས་དམིགས་པར་བཤད་དེ། ཉི་མེ་སྤང་བ་ལས། རང་བཞིན་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་བཤད་པས། འདིའི་ཐད་གྱི་འཕགས་སེང་གི་གཞུང་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་བཤད་ན། རིན་པོ་ཆེ་
སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་གྱི་སྤྱོད་པའི་འཇུག་པ་ཅིག་ཅར་ཉམས་པར་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་ཚུད་སྟོང་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ། མདོའི་འབྲེལ་ནི། རིགས་གྱི་སྐྱབས་སུ་བྱང་རྩལ་སེམས་
པའི་མིང་གི་གདགས་གཞི་དྲིས་ནས། འདིར་དོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པའི་ལན་ནོ། །བཟླ་བ་ཙམ་གྱི་
འབྲེལ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། འོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པས་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་
བཤད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་གྲུབ་པམ་ཞེན། དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་
བྱ་བ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མི་འདྲ་བ་ཞིན་ཏེ། མདའ་ལྟོང་སྟུར་བ་ལྟ་བུ་ད་ལྟར་བ་མ་དམིགས་པ་དང་།
འབེན་ལ་ཐོག་པ་ལྟ་བུ་ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་
ལྟར་ན། དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཙམ་དངོས། བཤད་བྱའི་
མདོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྲེ་ཆེན་པོ་
གང་ཡིན་དྲིས་པའི་ལན་དུ། འདི་ལྟ་སྟེ། རིགས་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་བྱང་རྩལ་གྱི་
སེམས་དང་། རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ལྷགས་པོ་ཆེའི་སེམས་དང་། མི་བསྐྱལ་བའི་སེམས་དང་།
ཕན་བདེའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ཚེས་ལ་དགའ་བ་དང་། ཀྱན་དགའ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
བརྩོན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་
བྱའོ། །ཞེས་པས་སེམས་ཆེན་པོ་གསུངས། །དེའི་དོན་ཉི་མེ་སྤང་བ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ནི།
སེམས་ཅན་པལ་པའི་ཚོགས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོ་ནི། ལྷགས་པ་དང་གནས་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གི་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་དེ་གང་ཞེན། རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པའོ། །ལྷགས་པོ་ཆེའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། དེ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་འདོད་

ཆགས་སོགས་དང་། ཉན་རང་གི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པའོ། །མི་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ནི། དེས་སྒྲོམ་
 སེམས་སུ་མི་བྱེད་པའོ། །ལན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་ཅིང་མི་
 གཏོང་བ་དང་། དེས་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པའོ། །ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབྱེར་མེད་པའོ། །དགའ་བ་
 ནི་དེ་ལ་དགའ་ཞིང་མངོན་པར་དགའ་བའོ། །དེ་བསྒྲོམ་ཞིང་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་ནས་དགའ་བའོ། །
 ཞེས་བཤད། ཤུ་རིའི་བུས་གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་། སྒྲོག་དང་།
 གསོ་བ་དང་། སྐྱེས་བྱ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་། ཤེད་བྱ་དང་། བྱེད་པ་བོ་དང་།
 ཆོར་བ་བོ་དང་། ཤེས་པ་བོ་དང་། མཐོང་བ་བོ་དང་། ཞེས་བ་ནས། ལྷ་བ་འདི་དག་སྤང་བའི་སྤང་
 དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པར་བགྱིད་དེ། ཞེས་པས་སྤྲོང་བ་
 ཆེན་པོ་དང་། དེའི་དོན་ཉི་མེ་སྤང་བར། ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་དོན་གྱིས་བདག་ཁུམ་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སེམས་ཅན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་གྱི་བར་དུ་གནས་པས་
 སྒྲོག་ཟས་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་གསོ་བ། སུ་ནི་ལུས་ལ་བྱ་བར་བཤད་ལ་དེས་གསུང་བར་བྱེད་
 པས་སུ་རུ་ཤ་ཉི་སྐྱེས་སུའོ། །གཞན་དག་ནི་སྐྱེས་པའི་དབང་བོ་དང་ལྷན་པས་སྐྱེས་སུའོ། །ཞེས་ཟེར་
 ཏེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན། གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་སྐྱེས་སུ་མིན་པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། །
 འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པས་གང་ཟག །གཙོ་བོར་ཡིད་གྱི་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ལས་སྐྱེས་སོ། །ང་རྒྱལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེད་བདག །དགོ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་གྱིས་བྱེད་པ་བོ། དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སོ་སོར་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་
 བས་ཆོར་བ་བོ། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བོ། མིག་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་
 རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་བོ། ཞེས་སོགས་བཤད་ཅིང་། མདོར་ན་འདི་དག་ནི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་
 བཅུ་གཉིས་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་འོག་ནས་རྟག་ཆད་དུ་ལྷ་བ་མཐར་འཛིན་གྱི་
 ལྷ་བ་དང་། མེད་པར་ལྷ་བ་ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་གསུམ་གྱི་བྱིས་པ་སྐྱེན་མོང་བ་དང་། སྤང་ཁམས་
 སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སུ་ལྷ་བ་ཉན་རང་དང་སྐྱེན་མོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྐྱེན་པ་ཞིང་སྤྱང་བ་དང་།
 སངས་རྒྱ་བ་དང་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་ལྷ་བ་བྱང་སེམས་སྐྱེན་མོང་གི་ལྷ་བ་དེ་དག་སྤང་བ་
 ནི་སྤྲོང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་དང་། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤྲོང་ཕྱིར་དང་། །གཉན་པོ་དང་ནི་སྤྲོང་

བ་དང་། རྣམས་སུ་སྤང་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་སྤྲོད་བར་སྦྱར་སྤང་བ་དེ་ཡང་ཞར་ལ་ཤེས་དགོས་སོ། །
 དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དོན་གང་གི་སྤྲད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བའི་དོན་དེ་ལ་བདག་ཀྱང་སྤྲོབས་སོ། །བཀའ་སྤྱུལ་བ། སྤྲོབས་པ་སྦྱིད་ཅིག །
 གསོལ་བ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སེམས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ལགས་པའི་སེམས། ཟག་པ་མ་མཆིས་ཤིང་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་
 གཏོགས་པའི་སེམས། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་སྤྲོད་པའི་སྤྲད་དུ་ཆགས་
 པ་མ་མཆིས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བའི་གྲངས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུངས། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 སེམས། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སེམས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སེམས། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དང་པོ་སྟོན་
 འཇུག་གི་སེམས་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་གཞན་དུ་
 འདོད། དེ་བཞིན་སྦྱོབ་པ་སྤངས་པ་བཞི་སྦྱར། ཡང་ན་དང་པོ་དོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྦྱུ་ལྷག་མ་བཞི་ཡེ་ཤེས་
 བཞི་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་བཤད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །
 ཞེས་སོ། །འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེན། འཕགས་
 པ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེར་བྱེད་
 པའི་རྒྱ་ནི་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་འཆད། སྤྲོབ་དཔོན་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཅེས། གཉིས་པོ་གཞི་མཐུན་པར་བཞེད། ལོ་ཆེན། དང་པོ་
 བོ་གཞན་དོན་ཐུགས་རྗེ་ཡིན། ཕྱི་མ་གཉིས་རང་དོན་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད། མདོའི་
 དངོས་བསྟན་ལ། ཆེན་པོ་གསུམ་སྤྲོབ་ལམ་ན་གསལ། སྤྲོབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་
 སྟེ་མི་འགལ་ལོ། །བཞི་པ་སྦྱབ་པ་རང་གི་དོ་བོ་ལ། འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ཏེན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་དེའི་རང་གི་དོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེན། ཅེས་པ་སྟེ། དོན་ནི།
 ཏེན་རིགས་ལ་བཏེན། ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པར་རུས་སམ་
 ཞེན། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། ལན་གྱི་སྟོན་སྦྱིར་དངོས་བཟུང་བ་དང་། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་

སྐྱབ་པ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་གི་སྒོ་ལ་ཤར་བ་རྣམ་བཤད་དང་། འཕགས་པའི་
 དགོངས་པར་སྐྱར་བ་དང་། དེའི་རྒྱབ་རྟེན་མཁས་པ་སྒྲ་མའི་བཞེད་པ་བྱུར་ཙམ་བཀོད་པ་དང་།
 རང་གི་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱན་
 འདིར་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཤད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་པ་སྤྱིའི་སྐྱབ་པ་དང་།
 འཆད་བྱེད་དོན་བདུད་ཅུའི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་པ་བྱེད་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་སྤྱིའི་སྐྱབ་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཡུལ་སྤྱི་མེད་གསུམ་པོ་ཙམ་ཞིག་སྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྤྱིར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དང་ཞེས་པའོ། །
 གཉིས་པ་ལ་བྱེད་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་སྤྱི་མེད་གསུམ་གྱི་བྱེད་བྲག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་
 པོ་སྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པ་
 ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་བཞེད་དོ། །འདི་གཉིས་བསྟན་པའི་
 ཚུལ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྲ་མས་ནི་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་བཤད། ཕྱི་མས་ནི་སྤྱོད་པ་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། །སྒྲོམ་པའི་ཆེན་པོ་སོ་སོར་སྒྲོམ་པ་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་འང་
 གཉིས་ཀ་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་སྒྲ་མ་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། སྤྱི་མེད་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་སྤྱིར་
 བ་བཞེད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་
 འབྲེལ་བར་བསྟན་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྐྱབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་པ་ལ་
 སྤྱིའི་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱབས་ལྷག་མ་བཞེད་སྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འདོད་པ་
 ནི། ཉིས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་གསེར་གླིང་པས། ཡུལ་ནི་བདེན་
 པ་བཞི། དག་པའི་ཆོས་ནི་ཆོས་ཉིད། རྟེན་ཅན་ནི་དེ་ལ་གནས་པ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་
 རེ་རེའི་བསྒྲོམ་བྱ་རྟགས་ལ་སོགས་པའོ། །པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་རྟེན་ཅན་ནི། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་
 པའོ། །ཞེས་བཤད། ཤེར་སྒོ། སྤྱིའི་དངོས་པོ་དཀར་པོ་དག་པའི་ཆོས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་།
 ཁྱད་པར་གྱི་དངོས་པོ་པར་ཕྱིན་དུག་སྐྱབ་པ་ཞེས་ཟེར། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན། གོམས་པའི་མཐུ་
 ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་མ་གསུམ་

ནི། དང་པོ་ཁོ་ན་ཞེས་གསུངས། ལོ་ཆེན་གྱིས་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་འཆད་ཅིང་། ས་མཆོམས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ། དང་པོ་ཆོགས་ལམ་ནས་འཛོལ། བྱི་མ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛོལ། ཅེས་གསུངས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉི་མེ་སྒྲིང་བ་དང་གཙོ་བོར་མཐུན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ནི། སྦྱར་དཀར་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་ནི། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་སོ་སོ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དུག་པོ་དག་གིས་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཛོགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར་ཚུན་འགལ་བའི་ཆོག་བཞི་འབྱུང་བས་སྐྱེ་གཉིས་བསྦྱབ་པ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་བསྟན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་ཡང་། གཞུང་གོང་འོག་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཡི་གའི་དོན་མིན་ཏེ། གཞུང་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན་གསལ་བས། འདི་ལྟར་བསྦྱབ་པ་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་དུ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱར་སྦྱེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་རེ་རེ་ཡང་ཐར་བྱེན་དུག་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཅན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་ནི་བསྦྱབ་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་སྐུ་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱབ་པ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱུའི་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱ་བ་ཡོད་མི་སྤིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་བསྦྱབ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྦྱུའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། སོ་སའི་རང་བཞིན་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་། བྱུང་བར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གོ་ཆ་དང་འཇུག་པ་དང་། ཆོགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་སྟེ། འདིའི་དོན་ལ་འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཞེས་སྦྱར་ན་ལེགས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གོ་ཆ་འཇུག་པའི་སྦྱབ་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་དང་དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་ཆོགས་དང་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་ནི། བརྟེ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ་གཟུངས་ཀྱི་བར་ནི་མཛོད་སུམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྐྱས་པ་ཡིན། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་ནི་

མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ནི། སྒྲིམ་པའི་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། གཉིན་པོའི་ཕྱགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་ལམ་
 གཉིས་ཀའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི། སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འདི་ཡང་དང་པོར་ཐོབ་
 བའི་ས་མཚམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྒྲོབ་དཔོན་བཞེད་དེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་བསྐྱེད་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ལྟར་ས་གང་དུ་ཐོག་མར་གོམས་པར་བྱས་པའམ། ཐོབ་པ་དེ་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་དང་། ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ལམ་བཞིན་པ་སྟུན་པ་ནི། རེ་ཞིག་ཤེས་
 ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དེ་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འགོ་བ་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་
 དོ། །ཞེས་བཤད་པས། གཞུང་འདིས་སྐྱབ་པ་བཞིན་ས་མཚམས་སྟོན་པ་ལ་བསྟོན་མེད་དོ། །འདི་
 ལའང་། ཚོས་བཤེས་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་སྐྱད་ཅིག་སྒྱུར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་རྣམས་དོན་
 གཅིག་པར་བཞེད་དོ། །འགྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ན། ཕྱིན་དུག་གི་རྟོན་བརྟོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་དེ་ཡང་
 གང་ཞེན། སྒྱུར་བསྟུན་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་བྱག་གི་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བཞིན་བསྟུན་པ་ནི་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། བསམ་བསམ་འཇུག་པ་གོ་ཆ། སྒྱུར་བས་ཞུགས་པ་འཇུག་
 བའི་སྐྱབ་པ། འབྲས་སུ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ། འབྲས་སུ་འབྱེན་པ་ལ་ཞུགས་པ་
 དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་སྐྱད་དུ་ཚོགས་གསལ་ལས། གོ་རིམ་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་པ་
 བྱུང་བར་དུ་གྱུར་བ་དང་། འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །དང་
 པོ་ལ་མདོའི་འབྲེལ་ནི། གོང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རབ་འབྱེད། ལྷ་རིའི་སྤྱུ་གསུམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་དོན་བཤད་པ་ན། བྱམས་མའི་སྤྱུ་གང་པོས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་
 ཅག་དོན་འདི་ལ་སྒྲོབས་པ་སྒྲེས་སོ། །བཀའ་ལྷུ་ལ་བ། སྒྲོབས་པར་གྱིས་ཤིག། གསོལ་བ། དེ་ནི་
 གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ལགས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ལགས། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ལགས། ཞེས་སྐྱབ་པ་དང་པོ་གསུམ་སྒྱུར་བསྟུན་པའོ། །བསྟུན་
 བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ཅན་ལ་
 བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། གོ་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་སྤྱུ་སྐྱེས་པ། གང་པོ་ཇི་ཅམ་གྱིས་གོ་

ཆ་ཆེན་པོ་བཞོས་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་བྱས་པའི་ལན་གྱིས་སྟོན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱོན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་སོ་སོར་སྦྱོན་ལ་སོགས་དེ་དག་ །ཅེས་སྦྱར་བ་ལེགས་སོ། །
ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་དག་གསུང་ངོ། །འདིར་སོ་སྦྱོན་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
ཆོས་བཤེས་གྱིས་སྦྱོན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དུག་ཆར་དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཉམས་ལེན་ལས་སྤྱེ་བར་ཟད་པས་རྒྱ་གཅིག་ལས་བྱུང་བར་འདྲ་བས་ན་ཆོས་མཐུན་ནོ། །གཞན་དག་ནི།
གདུལ་བྱ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་མ་སྒྲོངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གདགས་པར་མཛད་པ་ན། མིང་གི་ཆོས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའི། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱོན་པ་དུག་ཁོ་ནར་ཟད་ཅེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལུགས་གཉིས་པ་དང་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོན་པའི་བསྟན་བྱ་དུག་སྦྱོན་པར་ཆོས་མཐུན་ན། སྦྱོན་པའི་བསྟན་བྱ་དུག་སྦྱོན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས། རེ་རེས་དུག་དུག་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེས་གསུངས། འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་དུ་འདྲ་ལུགས་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཏེ། དུག་ཆན་དུག་ཏུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གོ་ཆ་དུག་ཆོས་མཐུན་པ་དང་།
སྦྱོན་པ་སོགས་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དུག་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །སྦྱོན་དུག་གི་གོ་རིམ་འདི་ཡང་། སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལོངས་སྟོད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ན་ཚུལ་བླིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་བླིམས་རྗེས་སུ་བསྟུང་ན་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོག་བསྟན་པ་བཟོད་ན་བཟོན་འགྱུས་ཅུ་མ་མོ། །ལེ་ལོ་དང་བྲལ་ན་བསམ་གཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པས་ཇི་ལྟར་བཀོལ་བ་ནི། འགྲེལ་བ་འདིའི་འགྱུར་ཅུང་ཟད་ཉེས་པས། ཉི་སྤང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟོན་པ་དང་། སྦྱོན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པའི་གོ་ཆ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆའི་བར་རོ། །གསེར་གྱིང་པས་ནི་འགྱུར་འདི་ཁོ་ན་ལྟར། བསྟོན་པ་ཤེས་རབ་ཏུ་བཤད་པའང་སྤང་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །འབུམ་ལྷོ་ཀ་ལས། བསྟོན་པ་སྦྱོན་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བཤད་ཅེས། ལུ་ལྷོ་ཀ་ལས་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་འདུག་སྒྲུབ་ལ། མདོའི་འབྲེལ་ནི། གོང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་

ཞུགས་པ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། ཤུ་རིའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ། གང་པོ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། དེ་
 ལྟར་གོ་བགོས་པ་ལས། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། གང་
 པོས་སྒྲུབ་པ། ཤུ་རིའི་བྱ་བ་ཕྱི་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའོ། །འདོད་པས་
 དབེན་པའི་སྒྲིག་ཏུ་མི་དག་པའི་ཆོས་གྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས། དཔྱད་པ་དང་བཅས།
 དབེན་པ་ལས་སྒྲིམ་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་
 སོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་
 སྒྲིམ་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་དག་ལ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་མདོ་མེད་ཅིང་དོན་གྱིས་འཕྲོ་
 བར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད། འདི་ལ་འཕགས་བཅུན་ཨ་བྱ་ཤེ་པ་རྣམས་དང་པོ་བརྒྱད་རྒྱའི་ཐེག་
 ཆེན། ཐ་མ་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན། ལོ་ཆེན། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་ཞེས་གསུངས། ཨ་ར་
 རྒྱ་འབྲས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་དུག་རྒྱའི་ཐེག་ཆེན། ཐ་མ་གསུམ་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན།
 དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་གསུམ་རང་དོན། བར་པ་གསུམ་གཞན་དོན། ཐ་མ་གསུམ་
 གཉིས་དོན། ཞེས་འཆད། དགྲ་པའི་གོ་རིམ་འགྲེལ་ཆེན་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དང་པོར་
 སེམས་བརྟན་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཆོག་གསལ་པར་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད།
 དེ་ཡང་གཞན་དོན་གྱི་བྱིར་བུམས་སོགས་བསྒྲུབ། དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་དོན་གྱི་འཆིང་བ་དམིགས་པ་
 གཅོད་པར་བྱེད། དེ་ལ་བརྟན་ནས་ལོ་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འབྱུང་ཞིང་། གཞན་དོན་གྱི་
 སྒྲོད་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཡང་གོ་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། དེ་ལ་འང་
 གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་ལ་བརྟན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་བྱས་ནས་འཆིང་རྒྱ་བ་ལ་སྒྲོ་
 བའི་བྱིར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། རྟོགས་པའི་རིམ་པ་འདིས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་རྣམས་པར་གཞོན་པའི་བྱིར། དགྲ་པོ་ཉིད་དུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །
 འགྲེལ་པ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལམ་བཞིར་བྱེ་བ་ལ། འབུམ་ཐུག་གསུམ་པ་ན་རེ། ས་བདུན་པ་
 མན་ཆད་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། འབད་རྩལ་གྱི་མཆོན་མ་ཞི་བས་མི་སྒྲོབ་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་།
 ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་དགྲ་པ་དང་བཅུ་པ་ཞེས་གསུངས། ལོ་ཆེན་གྱིས་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དག་པ་ས་

གསུམ་ཡིན་ལ། མི་སྒྲོབ་པ་ནི་དབྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི། རྣམ་མཁུན་དུ་མ་འདུས་པའི་མི་སྒྲོབ་མེད་
 ཅེས་གསུངས། ཨ་ཁྱ། མི་སྒྲོབ་པ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། བཤོད་པར་བྱ་བའི་ལམ་མོ། །
 མེད་གོ་བཟང་པོས་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ངན་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་སྒྲོབ་པ་ནི་དམི་སྒྲིད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
 ཡང་འདིའི་མདོར། སྒྲོབས་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་པ་སོགས་གསུངས་པས་ལེགས་པར་མཛོད་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚྲིགས་སྒྲུབ་ལ། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་མདོའི་འབྲེལ་ནི། གོ་སྒྲུབ་གྱི་སྐབས་
 སུ་གང་པོ་དང་། སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་པ་དང་། འཇུག་སྒྲུབ་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་ལས་འབྲེས་སོ། །བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། དེ་ལྟར་འཇུག་པ་
 བྱས་པ་ལ་ཚྲིགས་སྒྲུབ་བས་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་
 གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བཟླ་ན་ཅི་ཙམ་གྱིས་ན། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བཟླ་བ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་གྱིས་
 ཚྲིགས་སྒྲུབ་དང་པོ་བཅུ་སྟོན་ནོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 གང་ལགས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིགས་པར་བཟླ་བ་
 ལགས། ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་བྱུང་བ་ལགས། ཐེག་པ་དེ་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ལགས།
 ཐེག་པ་དེ་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་དྲི་བ་དང་པོའི་ལན་གྱིས་ཐབས་མཁས་
 རས་གསུངས་གྱི་བར་དང་། དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་གྱིས་སའི་ཚྲིགས་དང་། དྲི་བ་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་
 ལན་གྱིས་གཉིན་པོའི་ཚྲིགས་སྒྲུབ་སྟོན། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། བཅུ་དང་སྟོན་ལ་སོགས་པ་
 དུག །ཅེས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་ཆེན་གྱིས། སྤྱིང་རྗེ་ནི་བསམ་པ། བར་སྟོན་དུག་ནི་སྒྱུར་བ། ཞི་གནས་
 དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱང་འབྲེལ་གསུམ་མཉམ་གཞག་གིས་བསྟུས་པ། ཐབས་མཁས་མཉམ་པར་མ་
 གཞག་པས་བསྟུས་པ། ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའི་ཚྲིགས། བསོད་ནམས་སྟོད་པའི་ཚྲིགས། ལམ་འབྲས་སུ་
 བསྒྲུབ་པའི་ཚྲིགས། གསུངས་ནི་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་ཚྲིགས། ས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་

ཆོགས། གཉིན་པོ་ཉེས་པ་སེལ་བའི་ཆོགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤོ་རིམ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །
 འགྲེལ་བས་ནི། སྔ་སྔོན་ངོ་བོ་དང་། ཆོགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དབྱེ་བའི་གྲངས་དང་
 གསུམ་གྱིས་སྟོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཐེག་པ་ལ་གནས་ནས་གོ་ཆ་བགོས་པར་འཛོག་བྱེད་དང་། ཐེག་
 པ་རང་གི་ངོ་བོ་འོ། །དང་པོ་ལ་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ། སྦྱར་བ་བྱེད་པར་ཅན། སྤྱིང་ཞི་ལས་
 འཛིན་པའི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱིང་རྗེ། གཉིས་པ་ནི་སྦྱོན་སྟགས་དུག །གསུམ་པ་ནི་ཞི་གནས་
 ལྷག་མཐོང་ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གསུམ་སོ། །དེ་དག་དང་ལྷན་ན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
 བགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཐེག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། བཟོད་བྱེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། མཐར་ཐུན་པའི་རྒྱ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟགས་ཏེ། བྱེད་པར་དང་། རྒྱ་དང་། ངོ་བོ་དང་། བྱེད་ལས་
 ཏེ་བཞིས་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་དང་གཉིན་པོ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིང་རྗེ་ལ་སྟགས་པ་
 འདི་དག་གིས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བཅུ་བདུན། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེད་བྱུང་བཤད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་དང་། ས་དང་། གཉིན་པོའི་
 ཆོགས་བྱེད་བྱུང་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། གཞན་མཆོན་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཞེས་
 སྟགས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི། མོས་སྦྱོད་ལ་སྦྱར་བཞག །བཞི་པ་ནི་ཆོས་མཆོག་
 བ། དེ་ནས་བདུན་ནི་མ་དག་ས་བདུན། དེ་ནས་གཉིས་དང་། གཉིས་དང་། ཡང་གཉིས་དང་།
 གསུམ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་གོ །གཉིས་པ་ནི། འདིར་སྟོང་ཉིད་
 ཉི་ཤུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་དག་རྗེ་བཅུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བསྒྲུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མདོའི་
 སྐབས་ལ་ལར་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་
 པའི་རིམ་པ་མ་བསྟན་ནོ། །སྟོམ་པའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་ལོག་པར་འཕགས་པས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་
 ཐད་ཀྱི་ཉི་མུང་ལས། ཐུགས་འདིས་ནི་སྐབས་གོ་རིམ་མ་ཆང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་གཞན་དགག་པའི་སྟོན་སྟོང་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འདི་དག་ལ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ལྟར་ན་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོ་བསྟན་བཅོས་

གྱི་དོན་ནི་མ་ཚང་བར་འགྱུར་བ་དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་སྐབས་རྣམས་སོང་བ་དང་འགྲོལ་བར་བྱ་
བའི་གོ་རིམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉམས་པའི་ངོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་
བར་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་འདི་དག་ལ་ས་
མཚམས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཞར་ལ་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་ཁོ་ནར་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཚོགས་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ལྷག་མ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་
ན། མིག་དང་། རྒྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཚོགས་སུ་བཅད་པར་
བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་
སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་སྟོང་གཞི་ཚུལ་ཅན་ནི། འཕགས་སེང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞེད་དེ། ཉི་མི་
སྟང་བ་ལས། ཚུལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི་འདིར་ཚུལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་
ལ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི། བདེན་སྟོང་ཉིད་ལ་བཞེད། འདིར་རང་བཞིན་སྟོང་
ཉིད་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྟོང་གཞི་ཚུལ་ཅན། སྟོང་པ་
ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཡོག་རྟོག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དག་ག་
པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་གསར་དུ་བྱས་སམ་སྒྲམ་པ་དང་། སྟོང་
པ་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་གསར་དུ་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་པས་སྟོ་བཏགས་ནས་བཞག་
པ་ཡིན་ནོ་སྒྲམ་པའི་ཡོག་རྟོག་དག་ག་པའི་ཆེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཉི་སྟང་དང་། འགྲོལ་ཆེན་
ལས་གསུངས། ཡང་གོང་དུ་འདུས་མ་བྱས་བསྟན་པ་དང་། འོག་ཏུ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་བསྟན་པ་
སྟོས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་གོང་དུ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཆ་ནས་བསྟན། འོག་ཏུ་མཚན་གཞིའི་ཆ་ནས་
བསྟན་པས་སོ། །ཞེས་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་ངོ་། །ཡང་ན་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལྟར། བཅུ་
དུག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ནི་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་ཞར་ལ་ཡེ་
ཤེས་གྱི་དམིགས་པ་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། འདི་ལ་བདེན་སྟོང་མེད་དག་ག་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དག་ག་པ་དང་།
རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་ལ་དམིགས་པར་འཇོག་པའི་རང་ལུགས་ཏེ། དང་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་དང་།

དཔུ་མ་སྒྲུང་མེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུང་བ་ལ་དམིགས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཞིང་།
 གཉིས་སྒྲུང་ཡང་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ནི་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་རི་ལྟར་འཐད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་འཕགས་སེང་གི་དགག་
 བ་མཛད་ཚུལ་ནི། སྒྲུང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒྲུང་བ་ཉིད་གཅིག་གམ་ཐ་
 དད། ཐ་དད་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། སྒྲུང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གང་ཞིག །དེ་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བར་ཐལ་བའི་
 ཉིས་པ་སོ་ན་གནས་སོ། །གཅིག་ན་སྒྲུང་ཉིད་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
 དང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཉི་སྒྲུང་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་གཟུང་བ་འཛིན་པའི་ཆ་གཉིས་
 ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ན་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་དང་། འབྲེལ་
 ཆེན་ལས། སྒྲུང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བྱོགས་ལ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་ཡུལ་ཅན་དང་། སྒྲུང་བ་
 ཉིད་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་སྒྲུང་བ་ཉིད་དག །
 དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མིན་པར་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟད། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས། སྒྲུང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་
 བ་ཅམ་བསྟན་གྱི། མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལ་རྣམ་པ་གཞི་མེད་བརྗོད་
 བྱར་བསྟན་པའི་ཉིས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུང་
 ཉིད་རྒྱུང་བ་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ལ་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པའི་ཉིས་པ་
 བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲུང་བ་ཉིད་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་གཞིའི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་ཡེ་
 ཤེས་ལ་བཞེད་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་སོ། །དར་ལྷོ་ག་པ། འདིར་སེམས་ཅམ་པ་འགོག་པ་ན།
 སྒྲུང་ཉིད་ཆོས་ཅན། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཐལ། བྱོད་བདེན་
 བར་གྲུབ་པས་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་རྗེས་ཐ་དད་དམ། རྗེས་གཅིག །
 དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་དབང་དང་ཡང་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པས། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་ལ་བྱིན་ཅི་ལྟག་གི་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡན་
 གར་བའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྗེས་གཅིག་ན། སྒྲུང་ཉིད་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་

ཡིན་གསུངས་པ་ནི་བྲགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སྐབས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་གཞིར་བཞག་ལ་
གཟུང་འཛིན་ཐུག་གཞན་གྱི་སྟངས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་ལོ། །དེ་ཡང་རྟགས་བྱུང་ད་ལྟ་དངོས་འགལ་བསལ་བ་ནི། ཡང་
སེམས་ཙམ་པས་དེ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ན། སྒྲུབ་ཡང་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་འཁེན།
སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་དང་འདུས་བྱས་ཁས་ལེན་པའི་རྟོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་
སྟངས་ཉིད་དངོས་པོར་ཁས་སྤངས་ཤིང་། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བ་དེ་ཁྱོད་མི་འདོད་པར་ཐལ་བར་
འཁེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཡེ་ཤེས་གྱི་དམིགས་པ་དཔྱུད་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། སྟངས་ཉིད་
བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཞར་ལ་འོངས་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ནི། ཅོད་
སྟངས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་དང་
གང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་སྟངས་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་ཏྲ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་བཞིན། ཅོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་
པའི་རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས།
བདེན་སྟངས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟངས་པ་ཉིད་སྟངས་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་ཀྱང་ཆོས་
ཅན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། སའི་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཐུ་བྱིའི་
འབྲེལ་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་མདོའི་འབྲེལ་ནི། རབ་འབྱུར་གང་ཡང་ཁྱོད་རི་སྐད་དུ། རི་
ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི། རབ་འབྱུར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོད་ཅིང་ས་ནས་སར་འཕར་ཏེ་ཞེས་པའོ། །
བརྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། ས་བཙུངས་ཞེས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཡོངས་སྟངས་གི་སྟོན་ནས་ལུས་
རྒྱུ་གཞག་གི་སྟོམ་གྱིས་ཟིན་པའི་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་བཙུང་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་གྱིས་འཆད་ཅེས་
སྟན་པ་ནི། སའི་ཆོགས་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །ས་ཐོབ་ཟིན་སྟངས་ངམ་མ་ཐོབ་པ་སྟངས་ཞེ་ན། འགྲེལ་
ཆེན་ལས། ས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་རྒྱུ་མ་རི་སྟོན་མ་རྟོགས་
པ་དེ་སྟོན་དུ་ནི་ས་དེ་ཡིན་ལ། ཡོངས་སུ་རྟོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྟོང་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་གཉིས་ཏེ། ཐོབ་བཞིན་པ་སྟོང་བ་

དང་། ཐོབ་ཐོབ་སྤྱོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ས་གཉིས་པའི་སྐབས་
 ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀྱི་འདུང་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྒྱུ་པོ་འདི་དག་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
 དེའི་ཕྱིར་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལའང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཕྱི་མ་ས་བརྒྱུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཏེ་
 འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་མདོ་ལས་ལོགས་པར་མ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་
 བརྒྱུ་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ས་
 བརྒྱུར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ས་གཉིས་པ་སོགས་ལའང་ཡོངས་སྤྱོད་
 བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་སྟུང་ན། མི་མཆུངས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་
 གསུམ་པའི་དྲི་མ་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་། ས་བརྒྱུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གིས་སངས་རྒྱུས་སའི་དྲི་མ་སྤྱོད་
 དགོས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟུག་ཏུ་གླིན་པེ། རྩ་
 འདྲེན་པའི་ཡུར་བ་སེལ་བ་ལྟར། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོས་མཆོག་ཏུ་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པ་མདོ་
 དང་འགལ་བར་དོགས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། རྩ་སའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་། འབྲས་
 རྩ་སའི་ངོ་བོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགུ་ལས། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ས་དང་པོ་ལ་གནས་
 པས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་བརྒྱུ་པོ་འདི་དག་བྱ་སྟེ། གང་ཞེན། ཞེས་སོགས་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་
 གནས་པས་ཆོས་བརྒྱུ་པོ་འདི་དག་ཡང་དང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ལྡེ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་ས་བཞི་པ་
 ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྒྱུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སྤྱོད་བཏང་བར་མི་བྱ་ཞིང་། ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་
 གནས་པར་བྱའོ། །བརྒྱ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། དགོན་པར་གནས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་།
 རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ལྡེ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྒྱུ་པོ་འདི་
 དག་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་
 དུག་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་དག་ཡོངས་སྤྱོད་ཐོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་

ཚེས་ཉི་ཤུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཚེས་བཞི་པོ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གོང་
 འོག་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པས་
 ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་
 པ་ནི། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །ནས། ཡོན་ཏན་སུན་སུམ་
 ཚོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བརྒྱད་ཀྱིས། །ས་ནི་གཉིས་
 པ་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་། འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་ཤེས་
 པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་སྦྱོར་བར་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་ལ་མཆོམས་
 སྦྱར་ཐོབ་པར་ཚེས་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱོན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོང་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་ཐོག་མར་འཆད། ཅེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཕར་
 ཕྱིན་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་སྦྱོར་བར་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། །
 ས་བདུན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉེར་གཉིས་དང་། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཞེན། འགྲེལ་ཆེན་
 ལྟར་ན། འདུ་ཤེས་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། ལོ་ཆེན་དང་། ཡར་ཡང་དེ་བཞིན་
 དུ་བཞེད། བྱང་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། འཕགས་པ་
 བཞི་ཆེན་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བས་རྫོགས་པར་བཞེད། ཤེས་པ། བརྒྱད་ཁོ་ནར་བཞེད་དེ་རྩ་བ་
 དང་མཐུན་ནོ། །ས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ནི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་ཐོབ་པ་ཡིན་
 གྱི། མཆོན་ཉིད་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། འདི་དག་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་མཛོད་
 པ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ས་བཅུ་པའི་ཚུལ་བཟུང་ཞིང་།
 ཚེས་སྦྱུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫོང་བཅུན་གྱིས། ཚེས་གྱི་སྦྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །
 སྦྱུལ་པའི་རང་བཞིན་སྦྱ་ཚོགས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་
 ནས་ས་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 མིན་པར་བཤད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་
 རྒྱས། །སྦྱུལ་པ་པོ་ཞིག་འདིར་སངས་རྒྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཞིང་སྦྱོང་སོགས་

གྲུང་ས་བརྒྱད་པའི་ཆེ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། མདོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ས་དགུ་པ་སྟེ། རྩེ་
 བཅུན་གྱིས་ཞིང་དག་པའི་སྦྱར་བ་ས་དགུ་པ་ལ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་དག་ནི་རང་གི་སྒོ་
 ལ་ཤར་བ་ཅམ་སྟེ། སྒྲ་མའི་བཞེད་པ་འོག་ནས་སྟོན་ནོ། །ས་བཅུའི་གོ་རིམ་དང་གྲངས་ངེས་ལ།
 སྒྲ་རབས་བྱོན་པ་དག་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་མདོན་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ལ། རྩེ་དུ། འབྲིང་། ཆེན་པོ་དགུ་ལས།
 རིམ་པ་བཞིན། ས་གཉིས་པ་སོགས་ཡིན་པར་བཞེད་གྲུང་། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་མིན་ཏེ།
 སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྒྲ་དེ་ཅིག་དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་སྒྲ་དེ་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལྟ་བུར་བཟོད་
 པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཐོབ་པའི་བར་
 འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
 སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ས་བཅུ་པ་ལ་སྒྲ་ཕྱིའི་
 འབྲེལ་ནི། ཡོངས་སྦྱར་རྣམས་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་དེའི་འབྲས་བུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཡོངས་སྦྱར་ཐ་མ་བྱང་རྩལ་གྱི་གིང་དུང་དུ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ཕྱིན་ཆད། སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱའི་ས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསྟན་ནས་ཞེས་
 སོགས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོའི་ས་བཅུ་པ་གང་ཞེན། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་གིས་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲ་བས་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་པ་
 བཞི་དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་
 དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། སྦྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 སུ་རྟོགས་པར་གྱུར་པ་དག་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་པ་
 ལ་གནས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས། ས་དགུ་
 འདས་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་རྩ་བ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་། འགྲེལ་བ་ལ་དོགས་པ་

གསུངས་ཤིང་། རོན་དེ་ཉིད་ཉི་མེ་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མཛད་པས་ཉེ་བར་
 གནས་པའི་ཕྱིར་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བཞེད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་
 བློ་མེད་ལོ། །ཞེས་འབུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་ཡང་། ས་འདི་ལ་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་མ་
 རྟོགས་པས་ཆོས་སྒྲུང་སངས་རྒྱུ་མི་རུས་ཀྱང་། སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུས་གཟུགས་སྒྲུང་སངས་རྒྱུ་མི་རུས་
 མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས།
 ལྷ་རིའི་སྤྱ་འདི་ལྷ་ར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་གནས་ཤིང་།
 སངས་རྒྱུ་མི་རྒྱུ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་ལུས་སུ་མཛོད་པར་སྤྱུ་ལ་ནས། ཤར་ཕྱོགས་གྱི་ཞིང་གང་
 གའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་ཡོང་ཞིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་སྤེལ་བཅུ་བ་ལས། ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུས་སངས་
 རྒྱུ་རུས་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྤྱ་མ་དེ་དག་ལས་འདི་བྱེད་པར་འཕགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ལ། འདས་ས་དགུ་
 གང་ཞེ་ན། འཕགས་སེང་། ཤེའི་པ། རཏྲ་གི་རྟེ། བརྒྱ་ཕྱི་རྣམས་གཞུང་འདིར་འབུང་བ་ལྷ་ར་བཞེད།
 བཅུན་པ་གྲོལ་སྤེལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དོར་ནས། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ཞེས་འདྲེན་པར་
 མཛད། འབུམ་རྟེན་ལས་ཀྱང་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་བགྲངས་ཤིང་དེ་ལྷ་ར་ན་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ས་དང་ཞེས་གསུངས། བཅོམ་ལྷན་རིགས་པའི་རལ་གྱི་ན་རེ། འགྲེལ་བ་མཛད་པ་དག་གི་
 ལུགས་མི་འཐད་དེ། མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་དང་བཅུར་
 འགྱུར་ལ། བརྒྱན་བཅོམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དགུ་ལས་གཞན་
 མེད་དོ། །གཞན་ཡང་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འདུས་པ་ལ་འདས་པའི་དོན་
 དུ་འཆད་པ་ནི་ཡི་གའི་དོན་མིན་ཏེ། འདས་པ་ནི་བྲལ་བ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འོ་ན་ས་བཅུ་པོ་ནི་ཐོབ་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཇི་ལྟ་སྤྱོད་ཅེ་ན། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་
 ཀྱིས། ས་དེ་དག་ཐོབ་པའི་མི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མི་ལམ་གྱི་རྟགས་ནི། གསེར་
 འོད་དམ་པ་ལས། ས་དང་པོ་བས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཏོར་བྱེ་
 བ་ཐུག་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་མཐོང་དོ། །གཉིས་པ་ལ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་

བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས། འདི་ལ།
རང་གི་སྒོ་ལ་ཤར་བ་དང་། སྤྱ་མའི་བཞེད་པ་ལ་རུས་པ་བཏོན་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱ་
ཆེར་གོང་དུ་བཞུགས་ཅིན་ལ། སྤྱར་ཡང་བཤད་པ་ནི། ས་དགུ་འདས་ནས་ཞེས་པ་སྤྱིར་ས་དགུ་པ་
འདས་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཛོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་བ་
དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཏེ་ཞེས་དང་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཞེས།
སྤིང་པ་ཐ་མ་པ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་སྤྱད་བཤད་པའི་སའི་ཡོངས་སྤྱིར་དགུ་པ་རུས་
པའི་ངོ་བོར་རྫོགས་ནས་བཞེད་ན་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པར་བཞེད་པའི་བྱང་སེམས་
རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་ཞེས་བཞུགས་དེ། སྟོབས་སོགས་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྤྱ་མཛོད་དུ་མཛད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ས་
བཅུ་པ་ཞེས་བྱང་བྱ་སྟེ། ས་དགུ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་གཞན་ངོར་མཛད་
པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ཉི་ཁྲི་ལ་མེད་ཅིང་། ཉི་ཁྲི་སྤྱང་བ་ལས་ནི། སྤེ་པ་གཞན་དག་ལས་བྱང་དེ་
བཞེན་གཤེགས་པ་ཞེས་བཞུགས་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཞུགས་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པར་བཤད་ནའང་། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོངས་སྤྱིར་རྫོགས་པའི་སྤྱ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡུམ་གྱི་མདོར་ཡོངས་སྤྱིར་གི་སྒོ་ནས་མ་བཤད་བྱང་ས་སྤྱ་
མ་རྒྱུ་ལས་ལོགས་སུ་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིན་མེད་དོ། །བྱོད་ཡུམ་གྱི་མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
བཤད་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ས་དགུ་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
དང་ཕྱིན་ལས་བྱོད་ཚུལ་མཉམ་པས་དེ་སྤྱད་བཞུགས་ཀྱི། དངོས་མིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱ་མ་ལས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞེན་གཤེགས་རྒྱུ་ས་དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་
སྒོ་ལ་བ་ལ། །འཛོགས་ཏེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། །དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་ས་རྒྱལ་དང་། །རྒྱ་མཚོ་བ་སྤྱང་མིག་
རྗེས་ཀྱི། །བྱོད་པར་གང་ཡོན་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱོད་དེ་ཉིད། །ཅིས་

གྱི་ཁམས་ལག་མཐིལ་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བྱེ་བ་བྲག་བྲིག་བརྒྱ་ལྟོང་དུ་མས་ལེགས་པར་
བརྒྱན་པ་མཐོང་ངོ། །གསུམ་པས་བདག་ཉིད་དཔའ་ཞིང་ལག་ཆ་དང་གོ་ཆ་སྤྲ་བ་ཐོགས་ནས་པས་
གྱི་ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་འདུལ་བར་མཐོང་ངོ། །བཞི་པས། བྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་ལམ་
བཞིས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་དགྱིལ་ལམ་ལ་མེ་ཏྲག་སྤྱ་ཚོགས་མངོན་པར་མཐོང་ངོ། །ལྔ་
པས་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་པའི་བྱུང་མེད་གྱི་མགོ་ལ་མེ་ཏྲག་ཙམ་པ་ཀའི་འབྲེང་བ་འདོགས་
པ་མཐོང་ངོ། །དྲུག་པས། རིང་ཐེམ་སྒྲས་བཞི་དང་ལྡན་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བརྒྱལ་བ་རྟོག་པ་མེད་
ཅིང་དང་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གང་བ་ལ་མེ་ཏྲག་ལྷུང་པ་དང་། ཀུ་མུང་
ཏ་དང་། པརྒྱ་དཀར་པོས་བརྒྱན་པའི་རྒྱ་མཐོང་སྟེ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཅེ་དགའ་ཞིང་ཡོངས་སུ་ཡོངས་
སྟོང་པ་མཐོང་ངོ། །བདུན་པས། བྱོགས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་གཡང་ས་
མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་བདག་ཉིད་མ་སྒྲས་མ་ཉམས་པར་སྒྲར་ལྡོག་པ་མཐོང་ངོ། །བརྒྱད་པས། ཐྲག་བ་
གཉིས་ན་རི་དྲགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གོ་རལ་བ་ཅན་ཅོད་པན་ཐོགས་པས་གཅན་གཟན་ཕྱ་མོ་ཐམས་
ཅད་སྒྲག་པར་བྱེད་ཅིང་འདུག་པར་མཐོང་ངོ། །དགུ་པས་ལམ་ལོས་སྒྲར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཐོང་སྟེ་
སྟེ་པོ་བྱེ་བ་བྲག་བྲིག་བརྒྱ་ལྟོང་དུ་མས་བསྒྲོར་ཞིང་མདུན་གྱིས་ལྟས་ལ་མགོའི་སྟེང་ན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་
ཚོགས་གྱིས་སྒྲས་པའི་གདུགས་དཀར་པོ་འཛིན་པར་མཐོང་ངོ། །བཅུ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྤྱ་མཐོང་སྟེ། ཁ་དོག་གསེར་ལྟ་བུ་འོད་འདོམ་གང་པ་ཆངས་པ་བྱེ་བ་བྲག་བྲིག་བརྒྱ་ལྟོང་དུ་མས་
ཡོངས་སུ་བསྒྲོར་ཞིང་། མདུན་གྱིས་ལྟས་ནས་ཚོས་སྟོན་པ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟྱིར་
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལས། སོ་སོའི་སྟེ་པོའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལ། ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་
པའང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། ཚོས་གྱི་རྗེ་པའྲུ་ཏས། སོ་སོ་སྟེ་པོའི་གང་ཟག་ལ། ཚོས་མཐུན་ཙམ་
ཞིག་སྟོག་ན་ནི། ཚོས་ནས་བཤད་ན་འགལ་བ་མེད། །དཔེར་ན་མི་ལམ་ངེས་བརྟན་ལས། བྱུང་
པའི་མཚོད་ཉེན་འཛིན་པ་ལས། བྱས་པ་མཐོང་ནས་ས་དང་པོ། རྩོལ་ས་བྱས་མཐོང་ས་གཉིས་པ། །
རྩོལ་ལ་གྱིས་བྱུག་ས་གསུམ་པ། ཞྭགས་སུ་གདུགས་བྱས་ས་བཞི་པ། རྩོལ་ས་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལྔ། །
གསེར་གྱིས་སྟེལ་མཐོང་ས་དྲུག་པ། །རིན་ཆེན་དུ་བས་གཡོགས་པ་བདུན། །གཡེར་ཀ་དྲ་བས་
གཡོགས་པ་བརྒྱད། །ས་དགུ་དང་ནི་བཅུ་པ་ལ། མི་ལམ་ལོག་པར་མཐོང་མེད་གསུངས། །ཞེས་

སོགས་ཀྱི་ལམ་ཁྱེད་བྱུང་ལ། །ས་བཅུ་ལྔ་ལྟེ་བ་མཛད་པ་མཐོང་། །འདི་ནི་མོས་པ་སྤྱོད་པ་ཡི། །ས་
 བཅུ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པའི་མིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུ་ལམ་དེས་བསྟན་ཞེས་པ་དགོན་བཅུ་གས་
 བ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་གཉིན་པོའི་ཚོགས་ཁྱེད་བྱུང་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་ལྟེ་འབྲེལ་ལ། མདོའི་
 འབྲེལ་འཇུག་སྐྱབ་ལ་འཕྲོས་གིང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། གཉིན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡི། །
 ཞེས་བཤད་པ་དེ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེན། བཤད་པ། གཉིན་པོའི་ཚོགས་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་
 སྐྱབ་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་གྱི་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་
 གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མཐོང་སྤང་གཉིན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་དང་། རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་ཁྱོད་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི། གང་དུ་ཡང་
 གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་གྱིས་ཐེག་པ་དེས་གང་ཞིག་དེས་པར་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི། དེས་གང་ཡང་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །འདི་
 ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་གིས་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་དེས་
 པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དེ་དག་མེད་ཅིང་
 མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་གཉིན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་གསུངས་སོ། །དེའི་
 དོན་བསྟན་བཅོས་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི། མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་
 ཡང་འདིའི་མདོར་རྟོག་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །རི་ལྟར་ཞེན། ཉི་ལྟར་
 ལས་ནི། མཐོང་སྤང་དངོས་པོ་ཅུ་ལ་བརྟན་པ་དང་། གཉིན་པོའི་རྟོག་ཅན་གཉིས་མཐོང་སྤང་
 རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས། སྒྲིམ་སྤང་ལའང་རྒྱ་མ་གཉིས་དང་།
 གང་ཟག་དུ་གདགས་པ་དང་གདགས་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྟན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །སྐྱོབ་དཔོན་ནི།
 སྒྲིམ་སྤང་འཛིན་རྟོག་ལའང་། རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་
 དོ། །ཅུ་བའི་དོན་འབྲེལ་པས་འཆད་པ་ལ། འབྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ན། ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་

བཤད་པ་ལྟར་ན་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་དུ་བའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་
 ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱུང་པར་ལ་གཉེན་པོའི་ཆོག་སྐྱབ་ཅེས་བྱའོ། །བདེན་པ་
 གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་གི་སྣང་བ་ལ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར། ས་བཅུ་བཤད་པ་ལས་ལོགས་ན་གཉེན་པོའི་ཆོག་སྐྱབ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟམ་པ་བསྒྲིག་པའི་
 ཕྱིར་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །གནས་སྐབས་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་གཉེན་པོའི་མིང་མི་ཐོབ་གྱི།མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་ཀྱན་
 རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྒྱས་པས་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་
 པོར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ཅིང་། འོ་ན་སྤར་ཆོག་སྐྱབ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་བཤད་པ་མིན་
 བམ། འདིར་མཐོང་ལམ་དུ་འང་བཤད་ཅིན། སྐྱབ་པ་བཞི་ལམ་བཞིར་བསྟན་པ་ནི། ཤས་ཆེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཞེས་གསུངས་སོ། འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། དྲི་བ་ཐ་
 མ་གསུམ་གྱི་ལན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་གྱིས་གསུངས་སོ། །དེས་པར་
 འབྱུང་བ་སོགས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ལན་གྱིས་མཐོང་སྣང་གཉེན་པོ་དང་། དོན་དམ་པར་
 མི་དམིགས་པའི་དོན་དམ་གྱི་ལན་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་གཉེན་པོ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཉི་མེ་ལྟར་ན།
 སྤར་མ་ལྟར་སྤང་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟར་ན་ཕྱི་མ་ལྟར་སྤང་ངོ་། །འདིར་ཁོ་ནའི་སྒྲིས་ནི། རྣམ་བཤད་
 གྱི་རྗེས་འབྱུང་དུ་རྫོམ་པ་ལ། ཆོས་མཆོག་གཉེན་པོ་ཆོག་སྐྱབ་དུ་འདོད་པ་ཞིགས་སོ། །

བཞི་པ་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ལ། མདོའི་འབྲེལ་ནི། སྤར་ཐེག་ཆེན་བཤད་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་
 ཁོང་དུ་ཁྱུད་པ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རང་གི་རྟོག་པ་ལྟར་ཁྱུས་པའོ། །བསྟན་
 བཅོས་གྱི་འབྲེལ། དེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས་ཞེས་བཤད་པ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེན། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཆོག་སྐྱབ་བསགས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་འཕགས་པ་བུམས་པས་བརྟེས་པ་ལྟར་
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་བཞི་པ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་བརྫོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
 སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ས་བཅུ་པའི་ཡང་སྟོང་ན་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་
 དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིན་རྟོག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ་འབྱུང་

བར་འབྱུང་བས་དེའི་སྤྱད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་སོགས་ངེས་འབྱུང་བརྒྱད་དངོས་སུ་
 གསུངས་ནས། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཤུགས་ལ་གསུངས་པའོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་ལ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་
 དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སོགས་སོ། །ལམ་ཞེས་པ་ཡན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཡུལ་ཅན་ཞེས་
 བས་སྐྱབ་པ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བའང་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། མི་སྒྲོབ་
 ལམ་མཐར་ཐུག་དང་། སྒྲོབ་ལམ་མཐར་ཐུག་གོ། །དང་པོ་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སོགས་བདུན་ཏེ། རོ་
 བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པའི་སྒྲོན་སྤྱོད་ཏེ། །གཉིས་པ་ནི། རོ་རྩེ་ལྷ་བྱ་སྤྱོད་ལམ་མཐར་ཐུག་ནི་འདི་ཁོ་
 རར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ནི་རྒྱན་མཐའི་སྤྱོད་ལོགས་
 ར་ཡོད་ལ། གཞན་བདུན་རྒྱན་མཐའ་ཉིད་ར་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ། །འདི་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
 གྲི་མ་མེད་པར་མངོན་ལ། མཁས་པ་དག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞེད་ཅིང་།
 ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་རར་བཞེད་པའང་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་ལྟར་ན།
 འབྱུང་བ་དེ་དག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བཤད་པས་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་དྲོད་ནས་བཞག་ཏུ་རུང་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོར་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱམས་མགོན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན།
 ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས། ཉེན་དང་དམིགས་འབྱེད་དེ་འབྲས་ཐོབ་པ་དང་། །རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་
 རྒྱུ་ལ་དམིགས་སྟེ། །འབྲས་བུ་གསུམ་ཕྱིར་སྐྱབ་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞིས། །རྒྱ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་
 མཁེན་ལོགས་པར་བཤད། །ཅིས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁེན་པ་ཉིད། །ཅིས་
 གསུངས་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་སྒྲུས་པ། རབ་འབྱོར་ལེའུ་རྣམ་པ་གཞི་མེད་ཙམ། །བརྗོད་
 བྱར་བསྟུས་ཤིང་དེ་དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲོས། །སྤང་སྤྱོད་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱ་དམིགས་སོ་ཞེས། །སྤང་
 མེད་སྤྱོད་པའི་གཞུང་གིས་སྒྲུས་བུ་ལ། །ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་རྣམས་མི་སྟོན་པས། །རང་བཞིན་
 བདེན་སྟོང་མངོན་རྟོགས་སྒྲུབ་པའི་རིམ། །ལོགས་པར་བཤད་པས་ཡུམ་དོན་བྱེ་བ་འདི། །འཕགས་
 མེད་གཞུང་གི་དགོངས་པའི་དེ་ཉིད་ཡིན། །

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྱོད་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། སྐབས་ནི་ལེའུ་སྟེ། པ་རི་ཆེད་ཞེས་པ་ཡོངས་
 སུ་བཅད་པའོ། །དང་པོའི་ནི། གཉིས་པ་སོགས་ལ་ལྷོས་པའམ། མཚོག་གི་དོན་ཏེ་འདིས་སྐབས་མ་

ལུས་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་པར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཁས་པའི་ཞལ་
ནས་བརྒྱད་པའོ། །

མི་ཟད་ཚིག་གི་ཆ་ཤས་གཏེར། །འགྲོ་བ་སྒྲོབ་མཛད་ལ་བརྟུང་ནས། །ལེགས་བཤད་བ་
རྒྱལས་གསར་བ་ཡིས། །ཐེང་བ་ཀུན་དགའི་དཔལ་དུ་སྟེལ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ལ། །འབྲེལ་དགོད་པས་མཚམས་སྟུར། །མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱས་
པར་བཤད། །སྐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། །མདོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
ཚོས་བཅུས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་བ། །མདོ་ལས་ཚོས་བཅུ་གཅིག་
གིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། །ལམ་ཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང་། །དགོས་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
ཤེས་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། །སྤར་གནས་པའི་ལའོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། །སྤར་བཤད་
པའི་ཚོས་བཅུ་པོ་མཁྱེན་པ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་ཀྱིས་
གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་སོ་སྟུམ་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་ལས་རྒྱུའི་ཚོས་ཅམ་ཞིག་བྱངས་ནས་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད། །གསར་དུ་ལྷགས་པའི་ལའོར་གྱི་དབང་དུ་བྱ་ན།
སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་བཤེས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གསར་དུ་ལྷགས་པའི་ལའོར་རྣམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
རྟོགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་པས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མར་མེ་
མཛད་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱལ་ཕྱིར་དང་། །ལྷ་ཡི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་དང་། །འདོད་ཆེན་
མ་ཡིན་བྱང་སེམས་ཀྱི། །ལམ་འདི་བསྟན་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྒྱུའི་འབྲེལ་དང་། །ཚོས་སོ་སོའི་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། །བཅུ་གཅིག་པོ་བསྟུས་
ན་གཉིས་ཏེ། །རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། །ལམ་ཤེས་
དེས་ལམ་གསུམ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་།
སྐྱེས་ནས་གཞན་དོན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་དགོས་པར་

བསྟན་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུ་ཆ་དགོས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སྟོན་པ་
 སྟོན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཉེ་ལོན་གྱི་རྒྱུ་ཁྱེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ར་རྒྱལ་
 དང་བྱལ་བ་ཙམ་གྱིས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྟོན་ཏེ་རང་སྟོན་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་བསལ་
 བས། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ལམ་ཤེས་གཏན་མི་སྟོན་པ་ཡིན་ནམ་
 ཞེན། མིན་ཏེ་རྒྱ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། གཞན་དོན་དུ་སྤྱོད་པར་སྟོན་པ་ལོན་པའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 གཞན་དོན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་མངས་མི་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། ཉན་སྤྱོད་ཙམ་
 སྤངས་པའི་ཐར་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་
 པར་གྱུ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེད་ལས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ལྟར་གཞན་དོན་རྒྱུ་ཆ་དང་པའི་ཐུང་འདས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
 འབྲས་སུ་ལས་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྱེད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་སུ་ལས་ཁྱད་པར་
 དུ་འཕགས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་། ཁྱབ་པ་དང་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་པས་
 ལམ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དོན་མེད་དེ། ལམ་གྱི་འབྲས་སུ་མཐར་ཐུག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་
 པའི་དོགས་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ལ། མདོ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དང་། རང་
 དོན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་
 དོན་དུ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་གཉིས།
 དེ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པར་བསྟན་དགོས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོགས་རིགས་ཇི་ལྟར་མ་ཤེས་པར་རང་
 རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཉན་
 ཐོས་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་རིགས་ཅན་པོ་མཐོང་ལམ་དང་།

སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤྱོད་པའི་གཉིན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ཀྱན་བཏགས་མ་སྤངས་པར་ལྷན་
 སྒྲེས་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རིམ་པར་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་
 གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས། ཐོག་མར་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་རྒྱ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རིམ་
 པར་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་འདྲ་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་སོག་པར་བྱེད་པ་དང་།
 མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་སོག་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསོད་ནམས་ཚོགས་སོག་པ་
 དངོས་དང་། གོང་དུ་སྒྲེལ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དང་པོ་ལ། དག་ཅུ་མ་སྒྲེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་།
 སྒྲེས་ཟིན་ཆུད་མི་བ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་རིམ་པར་སྟོན་པ་ནི། མོས་པ་དང་བསྟོན་པའོ། །དག་ཅུ་མ་
 སྒྲེས་པ་ལྷུར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མོས་པ་དངོས་དང་ཕན་ཡོན་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་པའོ། །གཉིས་པ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་སྒྲོམ་པ་ལ། རོ་
 སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དང་། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་
 ས་བོན་ལས་གྲོལ་བ་རྣམས་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིམ་པར་སྟོན་ནོ། །འདི་
 དག་ནི་ཉི་མེ་སྤྱང་བའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤོད་པའོ། །ཚོས་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་དག་
 གྱང་སྐབས་གཉིས་པར་རྒྱའི་ལྷོག་པ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། སྐབས་དང་པོར་མ་བཤད་
 པ་ཞིག་བཤད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་གྱང་
 དེར་སྒྲོས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པ་
 ལ་ལྷོས་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པས།
 རྒྱལ་བའི་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ནི་དེ་ལས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་ཉིད་ལས་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་དངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གསར་དུ་སྤྲུགས་པའི་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ཏེ་བསྟན་ཆུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་ཟིན་ཏེ། །ད་ནི་སོ་སོའི་དོན་ལ་
 འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ལྟར་ན། སྒྲོམ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། དེའི་ལམ་གཉིས། ཤེར་

འབྱུང་སྒོ་གྲོས་ལྷ་རྒྱུ་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། དེ་དང་ལྷན་པའི་ལམ་གཉིས། ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ་
ལྷ་རྒྱུ་།

ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་། རྩ་
མིག་བ་ལམ་ཤེས་མ་སྒྲིམ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། སྒྲིམ་ནས་པན་འདོགས་པའི་
ཡན་ལག་གཉིས། རྩ་བཤད་ལྷ་རྒྱུ་། གང་ལ་སྒྲིམ་པའི་རྟེན། ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྩ། བརྟེན་བ་
ལམ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་ནི། དེའི་ཆེ་སྟོང་གསུམ་
གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། རྩ་པོ་ཆེན་པོ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ལྷའི་བྱ་སྟོང་ཐུག་དུ་མ་དང་། འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། འཛམ་གྱི་རྩ་
བའི་གསེར་གྱི་དུང་ན་ལྷ་གསེར་གྱི་པོ་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན། ལྷ་ང་ངེ་མ་ཡིན། ལྷ་ན་ནེ་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་འོད་གྱི་དུང་ན་ལྷ་དེ་རྩ་མས་གྱི་རྩ་བར་སྒྲིན་བ་ལས་སྒྲིམ་པའི་འོད་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན་
ལྷ་ན་ནེ་མ་ཡིན། ལྷ་ང་ངེ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འོད་འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་བྱའོ། །མཆོག་
ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། ལྷ་རྩ་མས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་
མཛད་དང་། ཞེས་བ་རྩ་འགྲེལ་ལོ། །དོན་ནི། དེ་འདྲའི་མདོ་ཆོག་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ལམ་ཤེས་དངོས་སྒྲིམ་པའི་རྟེན་དེ་ང་རྩ་མ་མདོན་འགྱུར་བ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །འོ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ལམ་ཤེས་དངོས་སྒྲིམ་པའི་
རྟེན་དུ་རུང་ངམ་ཞེ་ན། གཉིས་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྩ་ལ་ལྷ་ན་ཅིག་བྱེད་རྟེན་དང་། སྒྲིམ་པའི་རྟེན་
གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲིམ་པ། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་དག་ཡང་དག་
པའི་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་
མེད་དེ། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྩ་གྱི་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན། ཡུལ་ངེས་པ་
དང་། ཞེས་བ་རྩ་འགྲེལ་ལོ། །མདོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡུམ་
རྩ་རིག་གི་རྩ་ལ་དུ་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ། །ཡང་དག་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐུང་འདས་
སོ། །འཁོར་བའི་རྩ་གྱི་མཆོམས་བཅད་པ་ནི། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་པར་

སྤངས་པའོ། །དེས་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་འགལ་རྒྱུ་དམན་པའི་
བསམ་པ་མངོན་གྱུར་དང་མི་ལྡན་ཞིང་ཁམས་རྒྱུ་ལའོར་བར་སྤྱོ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་དང་
ལྡན་པ་དེ་དག་སྤྱོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་
ལས་བཤད་དོ། །འོ་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱུ་བ་བམ་ཞེན། གཉིས་པ་སྤྱོ་རུང་གི་རྟེན་གྱི་
ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་སྤྱོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་
དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཁྱབ་པ་དང་། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་ལོ། །
དོན་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་སྤྱོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་རི་ལྟར་ཡི་
རང་ཞེན། ཁོ་བོས་གདུལ་བྱའི་བྱུང་པར་ལ་སྟོས་ཏེ། སྤར་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་སྒྲིམ་པར་གྱུར་
པ་དེ་ལྟ་ན་འང་། ཉན་རང་དག་གི་དགོ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བར་ཆད་མི་བྱ་སྟེ། གང་
གི་ཕྱིར་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་ལས། ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱ་ཞིང་དག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་དོན་དུ་བཤད། འོ་ན་ཉན་རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེན། མདོ་
ལས། ཁོ་བོ་ནི་དེ་དག་གི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན།
རང་བཞིན་དང་ནི། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་ལོ། །འོ་ན་བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྤྱོ་བ་སྤངས་ནས་ཅི་
ཞིག་བྱ་ཞེན། མདོ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། དེའི་
ལས་ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱབ་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཉན་རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་མདོ་ལས་གསལ་བས། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ལ་འདིའི་ཉོན་མོངས་མེད་
པར་ཁས་སྤངས་པར་མི་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ལ། འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་སོ། །དང་པོ་
ལ་མདོའི་འབྲེལ་ནི། གསར་དུ་ལྷགས་པའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ། སྤར་རབ་འབྱོར་གྱི་ལུང་གསུངས་པའི་ཤེར་བྱིན་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའོ། །དེའི་ལན་
དུ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཡར་ལྡན་དུ། ཐོབ་པ་དེ་

དག་དངོས་སུ་བཤད་ནས་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྟ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྡན་དུ་སྒྲིམ་
ཏེ། ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་གི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་
ཞིང་། ལྟར་གནས་པའི་འཁོར་རྒྱུ་མེད་ཀྱིས། ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་
ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་མཐའ་དག་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་དགོས་པར་ཤེས་ཏེ། རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ལ་
འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། སྒྲོབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །
ཞེས་སོགས་བསྟན་པ་དེ་གང་ཡིན། སྒྲུབས་གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་ལམ་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡར་ལྡན་དུ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
རྒྱུ་མཐུན་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་ཡར་ལྡན་དུ་སྒྲིབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་མཐུན་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྒྲིད་པར་བྱ་ཞིང་། ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་རྟོགས་ལ་སོགས་པ་
བརྗོད་ནས། ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་སུ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་དང་། དེས་མཚོན་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་
ཀ་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཙམ་
དངོས་སུ་བཤད་ནས་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་མཚོན་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡུལ་
ཅན་ལམ་ཤེས་དང་། ཤེས་བྱ་ལམ་གྱི་རྒྱ་དཔེ་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་
ནི། ཀློག་གི་ཀ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་པ་དང་། ལྟག་བསྐྱལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་ཞི་
བར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གྲག་གསུངས་སོ། །གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་
དོན་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་སོ། །མི་དམིགས་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན། རྣམ་པ་མི་
དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཞེས་པའོ། །ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་སྤྲས་དོན་བསྟན་བཅོས་
སུ་གསལ་བར་བཀོད་པའོ། །མདོ་ལས་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་བདེན་བཞིན་

ཤེས་རྣམ་བཞུག་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་བཞུག་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལམ་མིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ཟེན་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་འདིར་དངོས་སུ་བཞུག་པའི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། གཤུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མི་དམིགས་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདིར་ཡང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་དར་ཁྲིག་པ་བཞེད་པ་ལྟར། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་སུ་འདོད་ན། འབྲེགས་བཤད་ཇི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་སྐབས་གསུམ་པར་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་བཞུག་པ་དང་། བྱུང་པར་དབྱེ་མི་རྒྱས་ཤིང་། འགྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འཕངས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞི་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་པར་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྩ་བའི་དོན་འགྲེལ་བས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་ཇི་ལྟར་སྒྱུར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཤེར་སྒྲོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་དེ་ལྟར་བཤད་ན། ལྷག་བདེན་ལ། མི་རྟག་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེལ་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ། བད་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྩ་དང་། སྤྲིག་པ་དང་། ལྷག་ཀྱན་ཐུན་མོང་བ་ལ། བ་རོལ་དང་། འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། གཡོ་བ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་འཛིག་པའི་རྣམ་པ་དང་། འཛིགས་པ་དང་། བད་འགོ་བ་དང་། འཆོ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་དང་། འགོག་པ་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་དང་། དབེན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །ལམ་ལ། ལམ།

རིགས་པ། སྤྱུང་པ། དེས་པར་འབྱེན་པ། ཞེས་ཆོག་ལ་མ་གསུངས་ཀྱང་དོན་བཞི་ལས་ལྷག་པ་
 དང་། མ་ཆང་བ་མེད་དོ། །མདོ་ལས་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་དང་། བར་ཕྱིན་དུག་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ལ།
 དེ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་སོགས་བཞི་ཁོན་དང་སྤྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་འཕགས་
 སེང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེན་པ་དང་། ཨ་བྱ་ནི། ལམ་བདེན་ལའང་འགོག་བདེན་ལྟར་བདུན་
 དུ་ཕྱེ་བས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུར་འཆད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་ལ་ན་རེ། སྤྱག་ཀུན་ཐུན་
 མོང་བའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡོད་དེ། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ལ་སོ་སོར་སྤྱར་བས་སུམ་རུ་སོ་གསུམ་ཞེས་ཀྱང་
 ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་རི་ལྟར་སྤྱོད་བའི། སྤྱོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 དང་། སྤྱར་བ་དངོས་སོ། །དང་བོ་ནི། དེ་གཉིས་སྤྱར་དགོས་ཏེ། མ་སྤྱར་ན་ཁ་ཅིག་འདི་སྤྱམ་དུ།
 བྱང་སེམས་འཕགས་པས་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས་
 རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་།
 མིང་དང་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྤྱམ་དུ་དོགས་པ་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 སྐད་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་རིམ་པ་འདིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོར། རྣམ་པ་ལ་ལ་ནི་རྣམ་གྲངས་
 ཀྱིས། ལ་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་
 བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྤྱར་བ་དངོས་ལ། ཐ་སྐད་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱར་ཞིང་། མི་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱར་བས་སོ། །རི་
 ལྟར་སྤྱོད་ན། དོར་བྱའི་རྣམ་པ་དང་། སྤང་བྱའི་རྣམ་པ་གཉིས། དང་བོ་ལ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་།
 ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དང་བོ་ལ། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གཉིས་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམ་པ། ཤེར་ཕྱིན་ལས། བདག་མེད་དང་ཞི་བ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། མངོན་པ་ནས། སྤྱོད་པ་
 བདག་མེད་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ནའང་། འགྲེལ་པ་འདིའི་
 འགྱུར་ལ་རྩང་ཟད་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་པས། མདོ་དང་ཉི་སྤང་འགྲེལ་ཆེན་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལྟར་
 བཀོད་དོ། །ཤེར་ཕྱིན་ལས། ཀུན་འབྱུང་ལ། བད་འབྲས་ཟུག་རྩ་སྤྲིག་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་གསུངས།
 མངོན་པ་ནས། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བའི་
 རྣམ་པ་ལ། སྤྱ་མ་བརྒྱད་རེ་རེ་ཞིང་ཆོས་མངོན་པ་དང་སྤྱར་ཡོད་ན། བ་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་སོགས་

བདུན་གསུངས་པ་གང་དང་སྒྱུར་ཞེན། ལྷག་ཀྱང་རེ་རེ་ལའང་། ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་སྒྱུར་རོ། །དེ་ཡོད་པར་མི་ཤེས་ཏེ། མངོན་པ་
 བས་མ་བཤད་དོ་ཞེན། མ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་
 ལ་སྒྲུག་བསྟུ་ལ་གྱི་བདེན་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །
 འདི་ལ་ཤེར་སྟོ་ལྟར་ན། ལྷ་མ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེའི་མཐར་ཡིད་འབྱུང་སོགས་གསུམ་གསུམ་ཞེས་
 གསུངས། མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། བདག་མེད་དང་ཞི་བ་ལ་མི་འཐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཤེན་པ་
 དང་། ཨ་བྱ། ཀྱང་འབྱུང་དེ་སྤང་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བད་སོགས་བཞི་བསྟན། སྤང་རུས་
 པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་པ་རོལ་སོགས་བཞི་བསྟན། སྒྱུར་དུ་སྤང་དགོས་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་འཇིགས་
 པ་སོགས་གསུམ་བསྟན་པར་བཞེད། འདི་འཕགས་པའི་དགོངས་པའང་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་བརྟག་
 དགོས་སོ། །གཉིས་པ་སྤང་བྱའི་རྣམ་པ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་ལས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ། བདག་མེད་
 པ་དང་། ཞི་བ་དང་། དབེན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་
 དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པ་བས་བཤད་པའི་འགོག་པ། ཞི་བ་གྲུ་མོ་མ།
 དེས་འབྱུང་བཞི་ལ། ཞི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གཞན་རྣམ་གྲངས་གྱི་རྣམ་པར་སྒྱུར་ཞིང་། དེ་
 ཡང་། སྟོང་པ་སོགས་དང་པོ་གསུམ་ནི། ཇི་ལྟར་དེས་འབྱུང་དང་། ཐ་མ་ནི་གང་དེས་འབྱུང་དུ་སྒྱུར་
 རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པའི་འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ནི་
 འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཤེར་སྟོ་ནི། བདག་མེད་སོགས་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་མཐར།
 སྟོང་པ་སོགས་བཞི་སྒྱུར་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་མི་མཐུན་པར་མི་སྤང་ངོ་། །
 གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཇི་སྒྲིད་བཤད་པའི་ལམ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་
 ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་ཞེས་
 སོགས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་ལམ་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་འབྲེལ་བ་འདི་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པར་བསྟོམ་པས་ཉན་
 ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དར་རྒྱུ་པ། བྱང་སེམས་

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་པུ་རྟག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཁས་སྒྲུངས་ནང་འགལ་བའམ། སྐབས་དོན་བོར་
 བའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྟེ་མི་རྟག་སོགས་པུ་རྟག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་
 བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཤེར་བྱིན་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་རྟག་པོ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སམ་
 མ་རྟོགས། དང་པོ་ལྟར་ན། གཉིས་སྒྲུང་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་སམ། གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཁས་སྒྲུངས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་
 འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐབས་དོན་བོར་བར་སོང་སྟེ། ཤེར་བྱིན་དགོངས་འགྲེལ་དང་
 བཅས་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང་། མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་
 གཉིས་དོན་མི་གཅིག་བཞིན་དུ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དེ་འདིར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ལ། རྩ་བུའི་འབྲེལ་བཅལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་སོ། །
 དང་པོ་ལ། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྡན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བྱིན་རྒྱུ་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པར་
 བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་མི་སྲིད་པར་སྐབས་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ།
 དེའི་རྟོགས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུ་དང་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དེ་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེན། བཤད་པ་ཞེས་སྟོན་
 བ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
 གྱིས་སྒྲུས་པ། ཀོ་ཤི་ཀ་ལེགས་པར་ཉན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་། རི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་
 ཡུམ་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། མི་བྱ་བ་བདག་གིས་བཤད་དོ། །ཀོ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་
 ཀྱིས་སྟོང་དོ། །ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་སྟོང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། ས་བརྩུ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 བའི་བར་རོ། །དེའི་དོན་ནི། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་ལོ། །དོན་ནི།
 སྒྱིར་ཐེག་ཆེན་སྒྱིར་ལམ་གྱི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆར་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལས་འདིར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
 མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ཅིང་། འོག་ཏུ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་

མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་ལམ་ཤེས་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ལ། ལམ་གྱི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་དང་། བྱེད་གཞི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་འཆད་རིགས་ཏེ། དེ་མ་བཤད་ན་ལམ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་མེད་པས་སོ་སོར་འཆད་མི་རིགས་སོ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། དེ་ནས་ལམ་ཐོར་དེ་ནམས་ལས་ལྷའི་བྱ་བ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གང་གཞོན་སྒྲིབ་ནམས་གྱིས་གཞོན་སྒྲིབ་ནམས་གྱི་སྐྱད་དང་། ཆོག་དང་། སྒྲས་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲས་པར་གྱུར་ན་ཤེས་པར་རུང་གི། །གང་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཡུམ་འཆད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བརྟེན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་། །རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གི་སེམས་གྱི་རྟོག་པ་སེམས་གྱིས་ཤེས་ནས་སྒྲས་པ། ལྷའི་བྱ་དག་འདི་ལྷར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྟེན་དེ། གང་མ་བརྟེན་པ་དེ་ཐོས་པར་མི་རུང་ངོ་། །གང་མ་ཐོས་པ་དེ་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་བསྟུས་པ་ནི། རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱིས་བསྟན་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། །ཞེས་གསུངས། ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་གི་སྒྲས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་དེ་བསྟན། དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དག་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གྱེ་མ་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཡུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟབ་པ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་སྟོན་པར་བྱེད། ལྷ་པ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལྷ་པར་སྟོན་པར་བྱེད། ཅིས་པའི་དོན། བསེ་རུ་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་བརྟེན། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་མའི་དོན་བསྟུས་པའོ། །མདོར་ན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྟེན་པ་ནི། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། མ་བརྟེན་ཀྱང་། ལྷའི་བྱ་ནམས་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་ནི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་ཏེ། རབ་འབྱོར་རང་གིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་བརྟེན་པ་ལ་མ་སྟོན་པར་ཡུམ་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་བསྟན། བསྟན་བཅོས་སུ་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་

དངོས་སུ་བསྟན། ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་བསྟན་དེ་ཡང་ཞེས་པ་མདོ་ལ་བསྟེན་པའི་ཚིག་གོ། །འདིར་
 བྱད་ཚེས་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ནི། འདིར་མདོ་དང་
 བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་ཚེས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཁོ་ན་བསྟན་ཅིང་། མདོ་གཞན་ལས་ལམ་
 བཅོད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡང་གསུངས་པར་འཆད། གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་པ་ལ། སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་
 བཅུ་ལ་བཞི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཡུམ་འཆད་པ་དང་། ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བཟོད་པར་བཤད་
 པ་འགལ་ལོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཡང་རི་ལྟར་སྤྱི་མེད་པར་ཚེས་སྟོན་སྟམ་པའི། ཞེས་སོགས་སོ། །
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། ཡང་ཞེས་པའི་རྣམས་པ་ལ་རྩོད་པའོ། །སློབ་དཔོན་ལྟར་ན། བསེ་རུ་ལྟ་
 སུའི་ཡི་ཤེས་ནི། ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མདོན་པར་བཟོད། ཅིས་པས། ཚེས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་སྟོན་
 པ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། འདི་ལ་ཡུམ་གསུམ་ཆར་ན། བཤད་བྱའི་མདོ་
 ལོགས་པ་མི་སྤང་ལ། སློབ་དཔོན་ཚེས་བཤེས་ནི། མདོའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཞེས་འཆད། འོན་ཀྱང་མདོ་
 སྤྱི་མ་ཉིད་འདིའི་ཡང་བཤད་བྱའི་མདོ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་སུ་རི་ལྟར་བསྟམས་པ་ནི། སྤྱི་བཅས་
 གྱི་ཚེས་སྟོན་པ་མེད་ཀྱང་། གཏུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་རྟོགས་པ་སྟེད་རྣམས་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྟོན་གྱི་སྟོན་
 ལམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་བཞེད། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བྱད་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས། ཞེས་སོགས་རྩ་འབྲེལ་གྱིས་སྟོན་ནོ། །དཔེ་སྤྱི་བ་
 པ་ནི། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཤེས་བྱའི་ལམ་དངོས་ལ། མདོའི་འབྲེལ་
 བེ་གོང་དུ། རབ་འབྱོར་ནི་ཟབ་པ་བས་ཟབ་པ་ལ་འཇུག་ཅིས་པ་ལས་འབྲེས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 འབྲེལ་ནི། བྱད་ཚེས་དེ་དག་དང་ལྟན་པའི་བསེ་རུ་ལྟ་སུའི་ལམ་དངོས་ཏེ་གང་ཞེན། དེ་ལྟར་བྱད་
 ལྷགས་པ་བཟོད་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་
 གྱིས་སྟམས་པ། གཟུགས་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན། སྤྱི་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གཟུགས་ཀྱི་རང་
 བཞེན་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན། སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་
 བས་གསུངས་པས་ནི་རང་རྒྱལ་རྣམས་གཟུང་བ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱད་ལྷགས་པ་
 བསྟན། ཡང་མདོ་ལས་དེ་ན་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་ཚེས་ཉན་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅུ་ལ་བར་བྱ་
 སྟམ་པ་དང་། ཞེས་པ་སྟེ། འཛིན་རྟོག་མ་སྤངས་པར་གཟུང་རྟོག་སྤོང་བ་རི་ལྟར་འཐད་སྟམ་པའོ། །

ལྷའི་བྱ་བདག་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི། སྒྱུ་མ་ལྷ་བྱ་དང་། མི་ལམ་ལྷ་བྱར་བཅའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
སོགས་ཏེ། ཡུལ་སྒྱུ་མའི་རྟ་གྲུང་སོགས་ལ་བདེན་འཛིན་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་གྱིས་པ་
ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་དཔེར་བྱས་པའོ། །ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས་གསུངས་
སོ། །ཡང་མདོ་ལས། ཡུམ་འདི་ལེན་པར་བྱེད་པ་སྤྱད་གཤམ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ།
ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ།བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གམ། དག་བཅོམ་
པ་ཟག་པ་ཟད་པ། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་ཚྭོགས་པ་དག་གམ། སྒྲོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་དག་
གམ། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་དག་གམ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དག་ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བསམ་ལམ་པ་གང་ཟག་གི་རྟེན་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
མདོན་པར་གཏོར་བའི་མེ་རྟོག་འདི་དག་ནི་བདག་གིས་སྒྲོན་ཆད་ལྷའི་གནས་ན་འང་ཡོད་པར་མ་
མཐོང་སྟེ།འདི་དག་ནི་སྒྲུལ་པའོ། །ཞེས་བསམ་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཀྱི་རྟེན་དེ་བསྟན། དོན་ནི། བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡར་ལྷན་དུ་ཐོབ་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་དེའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི།
ཆོགས་ལམ་པ། སྒྱུར་ལམ་པ། མཐོང་ལམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོན་སྒྲུལ་ལམ་
པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་ཞེན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སྒྲུལ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་
ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྲུལ་པའི་མེ་རྟོག་ལ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཀུན་ཚྭོབ་དུ་ཡུལ་དུས་སོ་
སོར་ངེས་པ་བཞིན་དུ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རྟེན་མེད་ཀྱང་ཀུན་ཚྭོབ་དུ་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པ་
བཞིན་དུ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རྟེན་མེད་ཀྱང་ཀུན་ཚྭོབ་དུ་རྟོགས་པའི་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་བསྐྱུས་པ་ནི། གཡག་ཁྲི་ཀ་ལྟར་ན། ལམ་གྱིས་ཉིད་གྱི་
རྒྱལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི། །རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། །གཟུང་དོན་
རྟོག་པ་སྒྲོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྒྲོང་ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་སྒྱུར་བར་བཤད་དེ། འབྲེལ་ཆེན་དང་
མཐུན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གྱིས་བྱའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་
པ་དང་། ལམ་དེ་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུལ་པའི་ལམ་གྱིས་གཉིས་བཤད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་འབྲེལ་
ཆེན་ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་དམིགས་པར་སྒྲོམ་པས།
དངོས་པོ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
 ལ། རྩ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་བཤད་
 དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི། རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་ན་རི་སྐད་
 བཤད་པའི་ལམ་སྟེ་བས། ཞེས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི། གྲེ་མ་གནས་བརྟན་རབ་
 འབྱོར་ནི་བཏགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་ནོ། །
 ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །སོགས་
 སོ། །དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་རྣམ་པའི་ཆ་གསུམ་ལས། འདིར་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་དོ། །འདིར་ཡུལ་ཅན་
 ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཏེ། མཆོམས་སྤྱར་ལ་དཔགས་པས་ཤེས་སོ། །
 གྲོལ་སྡེ་གཉིས་ལྟར་ན། འདི་ཡང་། འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་ལ་ནི། ཞེས་སྟོན་ནས། གཞུང་
 གོང་འོག་གཉིས་ཀས་ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་ཉན་རང་གི་སྟོར་ལམ་ལས། དམིགས་རྣམ་གྱི་སྟོན་ནས་
 བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྐྱབ་པར་བཞེད་དོ། །ཡང་འདིར་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རེས་འབྱེད་
 ཆ་མཐུན་ཡིན་ན་འབྲེལ་ཆེན་དུ་སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་ག་ལ་དགོས་ཤི་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་འཆད་པར་འགྱུར་
 བ་ལྟར། དེའི་རྒྱ་སྟོར་ལམ་ཡང་འཆད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་ལམ་དེའི་རེས་
 པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཤད་པ་ལས་བཟུང་བར་
 བྱེད་ཞེས་བཤད། དེ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་
 བས་ཆ་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་ལན་གསུམ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ལ། མདོའི་འབྲེལ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྲས་
 པ། ལུམ་གང་ལས་བཅའ་བར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི། གསར་དུ་ལྷགས་པའི་ལམ་རྣམས་ལ་རྣམ་
 མཐུན་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བརྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་

ཏུ། འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་བསྟན་པ་དེ་གང་
 ཞེན། དེ་འཆད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ། ཞེས་སོ། །
 འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི། སྤྱི་འདི་བྱས་སྒྲུས་པ། ཀོ་ཤི་ཀ། །ཡུམ་འདི་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་
 ལས་བཅའ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་བརྒྱུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲུས་པ། རབ་འབྱོར་སྤྱི་འདི་བྱས་འདི་རྒྱད་དུ་ཡུམ་ནི་
 རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཁྱེད་ཀྱི་མཐུ་འཇུག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་པ་
 ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། འདི་ནི་བདག་གི་མཐུ་དང་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་ས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 སུའི་མཐུ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མཐུ་དང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་པོ། །ཞེས་པ་ནས། གང་ལས་
 བཅའ་བར་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། གཟུགས་ལས་ཀྱང་བཅའ་བར་མི་བྱ། ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་ནི།
 རྣམ་མཁུན་ནི། རྒྱུར་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུར་བཤད་ཟེན་པས་སྒྲུར་བཤད་ན། འཁོར་སྒྲུ་མ་རྣམས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲོས་པ་གསུངས་སོ་ཞེས་དོགས་པར་འགྱུར་བས། རབ་འབྱོར་ལ་
 རྒྱུའི་ཆོས་ཅམ་ཞིག་དྲིས་ཤིག་ཅེས་སྟོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་དྲིས་པ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་སྒྲུར་བཤད་
 པ་དེ་དག་ལས་རྒྱུའི་ཆོས་ཅམ་ཞིག་དྲངས་ནས་བཤད་པའོ། །བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་ཁོ་ནའི་མཐུ་དང་བྱིན་རྒྱབ་ས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་རྟོགས་དགོས་ན། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་མ་བསྟན་ནམ་སྟམ་པ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ལའང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མི་དམིགས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལའང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་མི་དམིགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་བཟོད་རྒྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་
 ལམ་ཤེས་ཉམས་སུ་གླངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟུས་པ་ནི། མདོའི་རིམ་པ་གཅིག་ལ་
 བསྟན་བཤད་གཉིས་སུ་མཛད་ནས་འཆད་པ་ལ།

ཡེ་ཤེས་མདོར་བསྟན། རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། བདན་དང་། ཞེས་སོ། །ཆོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། ཆོ་རབ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 སྟེ་བ་སྟེ་བྱི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་ཁ་ཆེ་གཞོན་རུ་དཔལ་སྟུ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ནི། སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས། ཆོག་ལྷག་པར་གསུངས་པ་རྣམས་བསྟན་
 བཅོས་སུ་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པར་བསྟུས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་མདོན་ཏེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མདོན་དུ་མཐོང་བ་ལ་
 གླུ་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་ཆ་ཤས་མེད་པ་ལ་ཆ་གཉིས་མི་
 སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་སྟུག་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དུས་སུ། མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 དགོས་པ་མིན་ཏེ། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོ་འདོགས་སེལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་བས་ངེས་པར་
 མི་བྱེད་པས། གླུ་བ་པར་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དར་ལྷིག་མཛད་པ། འཕགས་
 པའི་མདོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་མ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་དེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་དབྱུང་དགོས་ཏེ། དོན་ནི་
 འཕགས་པའི་མདོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མདོན་སུམ་ངེས་
 པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ནི་གླུ་ཅིག་མ་
 བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྟོ་འདོགས་སེལ་རུས་ཀྱི་ཆད་མ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་རིམ་ཅན་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་དེ་དང་དེ་སྟེས་པ་ན། དེའི་ངོ་སྤེལ་གྱི་མཐོང་སྤང་སྟོང་
 རུས་པ་ཡིན་གྱི། ངེས་ཤེས་དེ་དང་དེ་མདོན་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐོང་བ་ལ་
 གླུ་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ལ། བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་གླུ་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་ཕྱི་མ་རྣམས་མཐོང་ལམ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་
 དུས་སུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཙམ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་རུས་སུ་མཐོང་ལ།
 ཆོས་བཟོད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ། བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་
 འདྲན་རུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བདེན་
 པ་བཞི་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་བཟོད་བཞི་ནི། བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྟེ་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་
 ཅན་ཁོ་ནར་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་དུ་དེའི་རྗེས་ལ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་འདུན་ནི་
 སྤྱད་དང་། དང་པོ་བཅོ་ལྷ་ལ་གནས་པ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པ་

བརྒྱད་པར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་རྣམ་གྱོལ་ལམ་དུ་འདོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་པའི་
ལུགས་ཡིན་གྱི། འདིར་མིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་ཉན་ཐོས་པ་དང་མི་
ལྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་ངས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་བཞུད་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་ལ་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱུང་ཞེས་བཤད་
པས། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ལ་སྦྱང་མེད་གྱི་བྱུང་པར་འདོད་པའང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞར་
ལ་འོངས་པས་ཆོག་གོ། །

གསུམ་པ་ལ་ཁས་སྤངས་བཞེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་
བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་རྟོགས་པའི་ངོ་
བོ་ཅམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲིམ་བྱའི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པས། ཁ་ཅིག་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་དག་གི་པ་རིགས་པས་དག་ག། །ཡུང་གིས་དག་ག། །
དང་པོ་ལ་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉིན་ལྟར་ན། མདོ་གཞུང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྒྲིམ་
པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་སྟོན་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་སོགས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། གསེར་གླིང་པ་
ལྟར་ན། རྒྱ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་
ཐལ། རྣམ་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཡུང་གིས་
དག་ག་པ་ནི། གཞན་ཡང་། དམིགས་པ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ཡང་གཙོ་བོར་མདོ་ལ་
དོགས་པ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་མ་བསྟན་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ལམ་རྒྱུང་པ་བཞེད་བྱུང་འདོད་པ་
འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་འདིར་ཤེས་བྱའི་ལམ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ནས་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་ཆོག་
གིས་ཟིན་པར་མི་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེན། རྩ་མ་གཉིས་ནི་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་
འདའ་བར་བྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་
རིགས་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་མ་བསྟན། འདིར་ནི་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྟན་
པས། དེ་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པའང་དོན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཤེས་པར་མདོན་དུ་བྱ་བ་མི་སྤྲིད་

པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྱུར་ལམ་སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་པའི་དོན་ནི་
 ལལ་ཆེར་བཤད་ཟིན་ལ། སྒྱུར་ཡང་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ན། ལམ་ཤེས་སྒྲུ་མ་གཉིས་སུ་ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་སྤྲང་ཐོབ་པའི་སྒྱུར་ལམ་འཆད་དགོས་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། ཡང་དག་བསྐྱུས་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། དེ་དང་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་
 པའི་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་དམ་སྒྲུ་མ་པ་ལ། བྱད་པར་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་སྒྱུར་ལམ་གཉིས་ལ་
 བྱད་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་དགོས་ལ། འདིར་ནི་དེ་ལྟ་སྤྱིའི་དོགས་པ་མེད་པས་བསྟན་མི་
 དགོས་ཤིང་། རྒྱ་སྒྱུར་ལམ་མེད་པའང་མིན་ཏེ། སྒྲུ་མ་སྐབས་དང་པོར་བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡང་བཤད་ཟིན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཟིན་མོད་དེ་ལྟར་ནའང་གསར་
 དུ་ལྟགས་པའི་ལམ་རྒྱུ་མཐོང་ལ་རྒྱུའི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་དངས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་
 དུ་བཤད། དེ་འདྲའི་དོགས་པ་དགག་པ་ཡང་སྐབས་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས།
 སྐབས་དང་པོར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ན། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་ལམ་ལས་བྱད་ཆོས་དུག་གིས་
 བྱད་པར་འཕགས་པར་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་གཉིས་པར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ཉན་
 རང་གི་སྒྱུར་ལམ་ལས་དམིགས་ནམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས། ལྟོག་པ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་
 བཤད་ཀྱི། རོ་བོ་མི་འདྲ་བ་ནི་མིན་ནོ། ཞེས་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཐོང་
 ལམ་དེ་ལ་གནས་ནས་མདོན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

དེའི་རིགས་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
 དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲུ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་དེའི་
 བྱེད་པ་འཆད་རིགས་ཏེ། ཆོག་ཏུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི། བརྒྱ་
 བྱེན་གྱིས་གསོལ་བ། ལུམ་འདི་ནི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་དུལ་བ་དང་། རང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་
 སྤང་དུ་ཉི་བར་གནས་པ་ངོ་མཆར་ཆེའོ། ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཞི་

དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་སོགས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལམ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པར་བཞེད་དེ།
ཤེད་པ་དང་། །ཨ་བྱ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཁོ་ནའི་བྱེད་པར་བཞེད། །ལོ་ཆེན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་པོ་
ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ། གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི། གསུམ་པ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི། ཐ་མ་གསུམ་བུན་མོང་གི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །པོད་གྱི་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་
རྣམས་ན་རེ། མཐོང་ལམ་པན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པས་བྱེད་པ་ཤུགས་ལ་གྱུབ། སྒྲོམ་ལམ་
བྱེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པས་པན་ཡོན་ཤུགས་ལ་གྱུབ། ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཆོམས་སྟུང་། སོ་སའི་རང་བཞིན་
བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་
འཕགས་སེང་གིས། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད། ཤེད་
པ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་འཆད། སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་
ཞབས། དག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་འཆད། མཉམ་ཞིག །སྤང་
བཅས་དང་སྤང་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་
དང་། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་མི་གཅིག་པ་ཆེར་མི་
སྤང་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་ན་རེ། ས་བདུན་པ་མན་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་ཟག་བཅས། བརྒྱད་པ་དགུ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བསྒྲུབ་པ། རྣམ་དག་ནི་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་འབྲས་བུ། དཀྱུས་མའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་རྣམ་ཀུན་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བཅོམ་ལྷན་རིགས་རལ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་མོས་བསྟོ་ཡིད་རང་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
བཅས། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་གྱི་ནི་མོས་བསྟོ་ཡིད་རང་གསུམ་ཡང་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་བྲལ་
པའི་བྱིར། ཞེས་བཞེད། སྤང་རབས་པ་པལ་ཆེར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡོད་མེད་ལ་
བཞེད། རྣམ་བཤད་ལས་ནི། སྒྲོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་རྣམས་མཐའ་དག་ལ་ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། མཉམ་གཞག་རྣམས་ལ་ནི་ཟག་
མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་པའི་བྱིར་རོ། །དར་ཁྲིག་པ། སྤང་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་།
བཅས་མ་བཅས་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་དེ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་ལོ་མཆོམས་སྤྱིར། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ། མོས་པ་དང་བསྡོར་བ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པོ་རིམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། ཤེར་འབྱུང་སྒོ་གྲོས་དང་།
ཁ་ཆེ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱིས་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཡོད་པས་ཞེས་བཞེད།
རྣམ་བཤད་ལས་དགེ་ཅུ་སོག་པ་དང་། མི་ཟད་པ་དང་། སྤྱེལ་བར་བྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་ཞེས་
བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མོས་བསྡོར་ཡི་རང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་ཕན་ཡོན་གཉིས།
དང་པོ་ལ་མདོ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་གང་ལ་ལས། ཡུམ་འདི་བྱིས་ཤིང་སྤྱོད་གས་བམ་
དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། བཅངས་ལ་དེ་ལ་ལྷའི་མེ་ཏྲོག་དང་། ཞེས་པ་ནས། གང་ལ་ལས། དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྒྱུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་དུ་རྩལ་ཏེ། དེ་ལ་མེ་ཏྲོག་ལ་སོགས་པས་
མཆོད་པ་བྱས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལུང་པོ་གོང་འཕེལ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྤྱི་མ་འཕེལ་བར་
གསུངས་སོ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་པ་ནི། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་
ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། ཤེས་རབ་ལ་རོལ་ཕྱིན་ལ་མོས། ཞེས་སྤྱིར་དོ། ཞེས་
མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་སོ། །འདིར་མོས་པའི་རོལ་ལ་ཤེས་པའི་དག་ལྷན་ལས། མོས་པ་
དང་ནི་དང་བ་དང་འདུན་པ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པ་དང་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་བཞེད། ཆོགས་
གསལ་ལས། རོལ་ནི་རིས་པར་བྱས་ནས་དངོས་པོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འཛིན་པའོ་ཞེས་བཞེད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གསེར་གླིང་པ་ལྟར་ན། རང་སྟོན་དུ་རུང་བ་དང་།
གཞན་སྟོན་དུ་རུང་བ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་སྟོན་དུ་རུང་བའི་དོན་དུ་ཡུམ་ལ་དམིགས་ཏེ་མོས་
པ་བསྒྲོམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །ཁ་ཆེ་ལྟར་ན། རང་དོན་མོས་པ་ནི་ཆོས་སྤྱི་དང་།
གཞན་དོན་མོས་པ་སྤྱི་ལྟར་དང་། གཉིས་དོན་མོས་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
གསུམ་དུ་བཞག་གོ། ཞེས་བཞེད། མོས་པ་གསུམ་པོ་གནས་སྐབས་གང་དུ་བསྒྲོམ་ཞེན། ཨ་ཁྱུ་
རང་དོན་མོས་པ་དྲོད། གཉིས་དོན་མོས་པ་རྩེ་མོ། གཞན་དོན་མོས་པ་བཟོད་པར་སྒྲོམ། ལོ་ཆེན་
གྱིས། རང་དོན་མོས་པ་སོ་སྟེ། གཉིས་དོན་མོས་པ་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར། གཞན་དོན་

མོས་པ་དག་པ་ས་གསུམ་པ་ལ་བཞག་གོ །ཁ་ཆེ་བ། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་བཞི་བ་རྒྱམས་ལ་
བཞེད། བི་མ་ལ་མི་དྲས་ཤེར་སྒྲིང་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་སྦྱར་བའི་ལམ་ནི་མོས་
བས་སྦྱོད་བའོ། །དེ་ལ་མོས་བས་སྦྱོད་པ་གསུམ་ནི། རང་གི་དོན་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་
དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་རེ་རེ་ལའང་། སོ་སོར་ཚུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས། རྒྱམ་པ་དགུ་
དགུའོ་ཞེས་བཤད་སྦྱར་མོས་བསྒྲུ་ཡིད་རང་ཙམ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ནས་ཡོད་ལ། འདིར་ནི་
སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། འདི་ལྟར་འཐད་དེ། རང་དོན་མོས་པ་ནི་མ་དག་ས་
བདུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་ཕྱ་མོ་འབྱུང་བའི་བྱིར། གཉིས་
དོན་མོས་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་བས་བསྐྱས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པས། བདག་གཞན་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། གཞན་དོན་མོས་པ་ནི་ས་བཅུ་བས་བསྐྱས་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་
ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་
བའི་ས་འོག་མ་ཟད་པ་ཉིད་གྱི་དང་པོ་ཁོ་ན་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ཞེས་དང་། རང་དང་གཞན་
མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མོས་པ་ཞེས་དང་། འདིར་ནི་གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་
པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། རོ་བོ་རྗེས། ས་བཞི་ས་བདུན་ས་བཅུ་ཡི། །རབ་ཏུ་མོས་པ་གསུམ་པོ་ནི། །
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །ཅུ་བའི་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་
པ་ལ། དག་བའི་ཆོས་ཞེས་པ། གསེར་གྲིང་པ།སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ལ་བཞེད། ཨར་གྱིས། བསྐྱོད་
བཀྱར་བསྐྱགས་པ་གསུམ་ལ་བཞེད་པར་སྤྲང་། བཟད་པ། བསོད་ནམས་ཉེར་བདུན་ལ་བཞེད།
རྒྱམ་བཤད་ལས་དོན་གསུམ་ལ་བཤད། འདིར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས། ལ་ལས་མཛོན་དུ་
མི་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་པ། མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མཛོན་
དུ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། འདི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས།
དང་པོར་ཆོས་སྐྱུ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་འཆད། སུག་ཏུ་བྱི །འདི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་གྱི་
སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས། ཆོས་ཉིད་དང་པོར་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་འཆད། རལ་གྱི་སོགས་
ཁ་ཅིག་མོས་བསྒྲུ་ཡི་རང་གསུམ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ནས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྒྲོམ་པའི་
ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡིན་ཞེས་འཆད། རང་ལུགས་ནི་རྒྱམ་བཤད་ལྟར་རོ། །འདིར་མོས་པ་

ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་དུ་བྱེ་བ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མོས་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་
 སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད། གཉིས་པ་ཡན་ཡོན་ལ་འབྲེལ་ནི། མོས་པའི་འོག་དུ་ཡན་ཡོན་
 བཤད་རིགས་ཏེ། སྟོབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་སྟོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི། ལ་ལས་ཡུམ་འདི་གྲེགས་བམ་
 དུ་བགྱིས་ཏེ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལ་ལས་ཡུམ་འདི་གྲེགས་བམ་དུ་བགྱིས་ཏེ་གཞན་ལ་སྟེན་
 པ་དང་། ལ་ལས་གཞན་གྱི་དུང་དུ་སོང་སྟེ། ཡུམ་དོན་བཞིན་བསྟན་པ་བྱེད་ན་སྡུ་མ་སྡུ་མ་བས་བྱི་
 མ་བྱི་མ་བསོད་ནམས་ལྷག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 བྱིན་པ་ལ། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་
 ཆུང་ཆུང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། དག་ལྷན་ལས། དག་ཆོན་དང་པོ་ལ་ནི་བསྟོད་པ་ཆུང་ཆུང་སྟེ།
 ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་གཉིས་པ་ལ་ནི། བཀུར་བ་སྟེ་འབྲིང་ངོ་། །དེ་ཉིད་
 ཀྱི་གསུམ་པ་ལ་ནི། བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་དང་། གྲགས་ཆ་ལས་ཀྱང་། བསྟོད་པ་ནི་
 བསྟོད་པ་ཅམ་མོ། །བཀུར་བ་ནི་འབྲིང་དུ་བསྟོད་པའོ། །བསྐྱེད་པ་ནི་ཆེར་བསྟོད་པའོ། །ཞེས་སོ།
 ངོ་བོ་ལ་འཕགས་པ་ཤུག་པ་རྣམས་དག་གི་རང་བཞིན་ལ་བཞེད། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན། འདི་དག་
 བྱི་དག་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་བསྟོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་མིན་ཏེ། འོག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དེ་ལ་ཐུགས་དབྱེས་པས་གནས་པ་ཁོ་ན་བསྟོད་པ་ཡིན་ཞེས། ཐུགས་དབྱེས་པའི་ཆ་ལ་བཞེད།
 བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ན་རེ། བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི། དོན་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
 ཐུགས་དབྱེས་པའི་ཆ་ཡིན་གྱི་གཅམ་བུ་སྐྱའི་ངོ་བོ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་གྱི་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
 བརྗོད་པའི་སྟོབ་ཡིན་གྱི་གཅམ་བུ་སྟེ། དོན་ལ་མི་གནས་པ་བརྗོད་པ་མིན། ཞེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ།
 ཡུམ་གྱི་མདོར་བསྟོད་པའི་སྟོབ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་མི་སྣང་བའི་བྱིར། དགའ་བ་བྱེད་ཅིང་ཞེས་དང་། ཉོག་
 པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཞེས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་སྐྱའི་ངོ་བོར་འདོད་པ་
 རིག་བྱེད་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རིག་བྱེད་པས། ཡི་གེ་ཨོ་ལྷན་བྱེད་དང་བཞི། ཆོད་དུ་བྱས་
 པ་སྟོན་པར་བརྗོད། །འདི་ནི་བསྟོད་པ་སྟོབ་པ་དང་། སྐྱའི་ཆོངས་པའང་འདི་ཉིད་དེ། །བཀུར་ལ་དེ་
 ལྷར་བརྗོད་པར་བྱ། །ཡི་གེ་དང་ལྷན་ཆོད་སྟོན་བཞིན། །སྟོན་སྟོན་ཆོག་རིག་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་

བསྟགས་པར་འདོད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་བཞེད། རྣམ་བཤད་ལས་ནི། འདི་དག་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུགས་དགུས་པའི་ཆ་སོགས་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་གཞན་གྱིས་མི་
རྟོགས་པས་སྟོབ་སྟེ་བའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་བསྟོབ་པ་ལ། འབྲེལ་
ནི། མོས་པའི་འོག་ཏུ་བསྟོབ་པ་འཆད་རིགས་ཏེ། མོས་པ་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་བྱང་རྩ་བ་ཏུ་བསྟོབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་མོས་པ་ལ་བསྟོབ་པ་འབྱུང་བས། ཞེས་སོགས་སོ། །
འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། དེ་ནས་བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་བྱམས་པས་སྦྱས་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་
ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་
དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་བྱང་རྩ་བ་ཏུ་བསྟོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བསྟོབ་པ་འདི་
ནི་རབ། དམ་པ། ཐུལ། གཙོ་བོ་དང་། མཆོག་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི།
ཡོངས་སུ་བསྟོབ་པ་བྱད་པར་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་
གིས། །ཞེས་སྟུར། དེའི་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ལ། ཤེར་འབྱུང་སྟོབ་གྲོས་ལྟར་ན། སྒྲ་མ་བཅུ་
གཉིས་ནི་རྣམ་པ་ཡིན། ཕྱི་མ་བཅུ་གཉིས་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །འབུམ་ཐུག་གསུམ་པ་ལྟར་ན།
སྒྲ་མ་བཅུ་གཉིས་ནི་མཆོན་བྱ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་བཅུ་གཉིས་ནི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། ཆོས་
བཤེས་སྒྲ་མ་མིང་དང་། ཕྱི་མ་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཆད། བཅུ་གཉིས་པ་འདི་ཡང་སྟོབ་དམན་པ་རྣམས་
ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་རྩོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་
པ་སྟོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་མ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད། འདི་ཡང་བསྟོབ་
རྩལ་གྱི་ལྡན་པས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། མོས་པ་ལྟར་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཇོ་བོ་སོགས་པལ་
ཆེར་བཞེད། གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ལ། འབྲེལ་ནི་རྗོགས་བྱང་དུ་བསྟོས་པའི་དགོ་རྩ་དེ་ཡང་ཡི་
རང་གིས་མངོན་པར་སྟེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྟོབ་པའི་འོག་ཏུ་ཡི་རང་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་
ལྟར་ལེགས་པར་བསྟོས་པའི་དངོས་པོ། ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་ལ་མདོ་ནི། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་པ། བཙོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་
ལྡན་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོབ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པོའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་

ཏུ་བསྐྱུས་གིང་སྒྲིམ་སྟེ། གཞལ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་རབ་གྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན། ཞེས་སོགས་སོ། །
 དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་པ་ནི། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། ཞེས་སོགས་སོ། །སྒྲུབ་
 ཡང་མོས་བསྒྲིམ་ཡི་རང་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་མཐུག་བསྐྱུས་པ་ནི། དེ་ལ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་ཞེས་
 སོགས་སོ། །མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་པས་བསྒྲིམ་པ་དང་ཡི་རང་གཉིས་ལའང་། བསྒྲིམ་བཟུང་བསྐྱུས་གསུམ་
 གསུམ་སྒྲུབ་བར་བྱ་ཞིང་། མོས་བསྒྲིམ་ཡི་རང་གསུམ་རྟོག་པར་འདོད་པས་ནི་གཞུང་ཙམ་ཡང་མ་
 མཐོང་བར་བྱ་དོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་གིས་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་ཐོབ་པའི་
 དོན་ལ། སྒྲུབ་པས་བརྒྱུས་སྒྲིམ་མཉམ་ན་བསོད་ནམས་མཉམ། སྒྲིམ་ཐོན་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་ཐོབ།
 སྒྲིམ་དམའ་ན་བསོད་ནམས་རྒྱུང་བར་ཐོབ་ཅེས་གསུངས། བཙུག་ལྷན་རལ་གྱི་ནི། འདི་མི་འཐད་དེ།
 སྒྲིམ་མཉམ་པོ་ཁོ་ནའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་ཚུལ་སྟོན་པ་མིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་
 ཡི་རང་མ་བྱས་ན་རང་གི་དགོ་རྩ་ལ་འགྱུར་པ་དང་། གཞན་གྱི་དགོ་རྩ་ལ་ཕྱག་དོག་སྒྱུ་བར་འགྱུར་
 ལ། དེ་ལ་སེམས་མི་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདིར་དེ་བྱས་པས་རང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་བྱ་བ་
 ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་སྟེ། མི་མཉམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་ནི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད། རང་
 ལུགས་ནི། ཡི་རང་བ་པོ་དང་། ཡི་རང་བའི་ཡུལ་གཉིས་ཀས་བསོད་ནམས་དེ་བྱས་པ་ཙམ་དུ་
 མཉམ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། དགོ་སྒྲོང་ལྷ་སྒྱུན་གྱིས་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱུང་། བྲིམ་པ་ལྷ་སྒྱུན་
 གྱིས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྒྲིམ་པ་ན། བྲིམ་པ་ལྷ་སྒྱུན་གྱིས་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བའི་བསོད་
 ནམས་གཏན་མ་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། བྲིམ་པ་དང་དགོ་སྒྲོང་གཉིས་ཀས་ཚུལ་བྲིམས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 བསོད་ནམས་ཐོབ་པར་མཉམ་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་ལ། དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཆོམས་སྒྲུབ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བྱེ་སྟེ་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས། དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་བྱིར་དང་། ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལྟར། སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་དམན་མཆོག་གི་གོ་རིམ་དུ་བྱས་ནས་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། ཟག་
 པ་དང་བཅས་པའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སོགས་སོ། །འོ་ན་གཉིས་པོའི་བྱུང་བར་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། འབུམ་
 ཕྱག་གསུམ་པ། སྒྲུངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་ལ་བཞེད། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་
 ལ་བཞེད། ཨར་གྱིས། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་བཞེད། མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་

འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་། མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། གཉིས་པོ་ལྷོས་ས་གཅིག་ལ་ལྷོས་ནས་གཞི་མཐུན་
མི་སྤྱིད་ལ། ལྷོས་ས་ཐ་དད་ལ་ལྷོས་ནས་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་ཅེས་བཞེད། དར་ཁྲི་ག་པ། རྟོགས་པ་
མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཅེས་
བཞེད།

གཉིས་པ་ལ་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྒྱུ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། དང་
པོ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་དེ། རྒྱུ་གྲོ་ལ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲོན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་མངོན་པར་བསྐྱབ་
པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཞེས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། ལྷ་
རིའི་བྱས་གསལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་སྤང་བར་བགྱིད་པའོ། །ཡུམ་འདི་ནི་ཐུག་
བགྱི་བར་འོས་པ་སྟེ་ཡུམ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། དེ་ཡི་ངོ་བོ་
ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ལ། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་གྱི་དབྱེ་བ། །འབྲས་
བུ་རྒྱུ་གཞག་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་གསལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་
སེམས་ཆེན་པོ་གང་ཡུམ་འདི་ལ་མོས་པར་གྱུར་པ་དེ་གང་ནས་གི་འཕོས་ན་འདིར་མཆིས་པ་ལགས།
ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་རྟེན་དང་སྒྱུན་སོགས་དང་། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་
ཅི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལའང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་འདི་དག་དགོས་པ་མིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་
དག་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་ཅེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་སྐྱབས་གཉིས་པ་འདིར་བརྟན་པའི་ཐོབ་བྱའི་
གཙོ་བོ་ནི་འབྲས་བུ་གིན་ཏུ་རྒྱུ་དག་ཡིན་ལ། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ནི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་མམ།
སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་གང་ཡིན་སྟུམ་པའི་
དོགས་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲོན་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཡང་ན་མཐུན་རྒྱུ་ཆེན་ཆེད་
བར་བརྟན་པས་ནི། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྒྱུའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བརྟན། འགལ་རྒྱུ་སྤང་བར་བརྟན་
པས་ནི། རྒྱུ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྒྱུའི་ཆ་ནས་བརྟན་ཞེས་འཆད་ན་ལེགས་སམ་སྟུམ། བདུད་ཀྱི་
ཐིབས་ཀྱིས་ནོན་པ་དང་ཞེས་པ། མདོ་སྟེ་དྲན་པ་ཉིར་བཞག་ལས། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་
བདག་པོ་བདུད་སྟོན་ཅན་ལ། རུང་མ་བད་མའི་ཐེང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་སྒྱི་བོ་ན་

དྲིགས་པར་བྱེད་པ་དང་། མྱོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་རྒྱུ་མྱོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མེ་ཏོག་གི་མདའ་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་གང་ལ་སོགས་པ་
 དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དུག་ལྷ་འབར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་
 པ་འབྲས་ཁུ་རྒྱུ་དག་དངོས་ལ། སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ནི།
 རབ་འབྱོར་གཟུགས་རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་ཁུ་རྒྱུ་པར་དག་པ་ཉིད་དོ། །
 འབྲས་ཁུ་རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུམ་རྒྱུ་པར་དག་པའོ། །ཡུམ་རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྒྱུ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་། ཡུམ་རྒྱུ་
 པར་དག་པ་དང་། འབྲས་ཁུ་རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་
 མེད་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཐ་མི་དད་དོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི། རྒྱུ་ལྷ་སྦྱོང་ཐུག་བརྒྱུ་བའི་བཤད་པ་ལས།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དག་པར་བྱ་བའོ། །ཡུམ་ནི་དག་པར་བྱེད་པའོ། །འབྲས་ཁུ་ནི་རྒྱུ་རྒྱ་
 བྱུགས་པའི་འབྲས་ཁུ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོའོ། །གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་
 ནི་སྦྱོ་ཡིས་སོ། །སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱི་དང་།
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལས་གྲོལ་བ་ནི་རྒྱུ་པར་དག་པའོ། །རྒྱུ་དག་ནི། རྒྱུ་བཅད་ནི་དགག་རྒྱ་མེད་
 པའོ། །ཡོངས་གཅོད་སྒྲུབ་རྒྱ་མེད་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དགག་རྒྱ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས། གཞོད་འཛིམས་ལས། འབྲས་ཁུ་རྒྱུ་པར་དག་པ་སྟེ་རྒྱུ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཡུམ་རྒྱུ་
 པར་དག་པ་སྟེ་ཆོས་སྦྱུའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་པར་
 དག་པའོ། །གཟུགས་རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །
 དེས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྒྱུ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཆོས་སྦྱུ་ནི་མདོན་པར་ཐ་མི་དད་དེ་གཅིག་
 ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཉི་ཁྱི་སྦྱང་བ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ནི་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་
 པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་སུ་བྱར་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལྷུ་མ་པོ་དགོངས་པ་ལ་སོགས་
 པས་གཉིས་སུ་བྱར་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་། དབྱེར་མེད་བཅད་དུ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ། དབྱེ་བ་ནི་མཆོན་
 ཉིད་སྦྱ་ཆོགས་པ་ཉིད་དོ། །བཅད་པ་ནི་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་ཡན་ལག་ཐ་དད་བྱེད་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །མདོའི་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟུས་པ་ནི། འབྲས་ཁུ་དག་པ་ཞེས་སོ། །

འདིར་དགོངས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་གྲོལ་ལམ་མོ། ཤེར་བྱེན་ནི། སྒྲུབ་པ་སྒྲོལ་ལམ་མོ། །དག་
བྱ་ནི་གཟུགས་ནས་རྒྱུ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དྲི་མའོ། །མདོར་ན་ས་གཉིས་པའི་
མཉམ་བཞག་རྒྱུ་གྲོལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྒྲུལ་གྱི་དྲི་
མས་རྒྱུ་པར་དག་པ་ན། བྱོད་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱུ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ།
བྱོད་གཉིས་དག་བྱའི་དྲི་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུ་གཅིག་གི་བ་ན། བ་མ་གཉིས་གྱི་
བུ་གི་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་གོ་སྒྲུར་བྱས་ན། བུ་མ་པ་ལ་བདེན་འཛིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
བུ་མ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་གྱི་རྒྱུ་པར་འཆར་བ་ན། ཡུལ་བུ་མ་པ་དེ་རང་བདེན་འཛིན་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་གྱིས་རང་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དྲི་མ་དེས་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལ་བདེན་གྲུབ་གྱི་རྒྱུ་པ་གཏད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དེས་རང་རྒྱུད་གྱི་བུ་མ་པ་
བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་དེ་སྤངས་ན། ཡུལ་བུ་མ་པ་དེ་ཡང་། རང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དྲི་མས་དག་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལ་བདེན་མེད་གྱི་རྒྱུ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དགོ་སྒྲོང་གི་ཚུལ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
འདིས་ནི་དྲི་མ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྒྱུ་པར་དངོས་པོ་
སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རིགས་པས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བྱེད་བྱ་ཏུ་བཤད་པ་ལ། འཕགས་
བཞིའི་རྒྱུ་པར་གི་དབྱེད་པ། སངས་རྒྱས་གྱི་རྒྱུ་པར་གི་ཏུ་བར་བསྒྲུབ་པ། སྒྲུབ་བྱེད་ལ་གྲུན་ཀ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། རྒྱུ་པར་རིགས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་བཤད་དགོས་སོ་ཞེ་
ན། བཤད་པ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱུ་པར་དག་པ་སྒྱིར་བཟོད་ནས་ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བདག་རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུགས་རྒྱུ་པར་དག་པ། གཟུགས་
རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་རྒྱུ་པར་དག་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བུ་བཅུ་
གཉིས་པོ་དང་། གཟུགས་ནས་རྒྱུ་མཁུན་གྱི་བར་སྒྲུར་ནས་གསུངས་པ་དང་། མ་རིག་པ་རྒྱུ་པར་
དག་པས་འདུ་བྱེད་རྒྱུ་པར་དག་པ་སོགས་དང་། སྒྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱུ་པར་དག་པས་
ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་སོགས་དང་། མཐའ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། མཐའ་
ལས་གིན་ཏུ་སོང་བའོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་བསྒྲུས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་ལམ་

གསུམ་སྒྲིབ། ཉམས་ཕྱིར་སྒྲོབ་མ་བསེ་རུ་དག །སྟགས་སོ། །འདི་ལ། ཉོན་མོངས་ཉམས་ཕྱིར་
 ཉོན་ཐོས་དག །ཤེས་བྱ་ཉམས་ཕྱིར་བསེ་རུ་དག །ལམ་གསུམ་ཉམས་ཕྱིར་བྱང་སེམས་དག །
 སངས་རྒྱལ་རྣམ་ཀུན་གྱི་བྱ་བ། །ཞེས་སྒྲུར་རོ། །གཉིས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་གི་བྱ་བ་
 བསྐྱབ་པ་ལ། སྒྲ་ཕྱིར་འབྲེལ་ནི། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱིས། །ཞེས་པར། སངས་རྒྱལ་
 གྱི་རྣམ་དག་གི་བྱ་བ་དང་། ཉོན་རང་དང་བྱང་སེམས་གྱི་རྣམ་དག་གི་བྱ་བ་མིན་པར་བཤད་
 བས། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཞེ་ན། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་དག་པ་
 སྒྲོས་པའི་ཞར་ལ་ཞེས་སྟགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ་མདོ་ནི། རབ་འབྱུར་གཞན་ཡང་ཤེས་
 རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། གཟུགས་
 རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ། །ཞེས་སྟགས་
 གྱིས་གཉིན་པོ་དགུ་དང་། ལྷ་རིའི་བུས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས། རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་
 པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་འཕངས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་སྟགས་ཏེ།
 དོན་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་དེ་གི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་དྲི་མ་མཐའ་དག་
 གི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་རང་གི་རྣམ་དག་དེ་གི་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཉོན་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་
 སྤང་བྱ་ཉི་ཆེ་བ་ཅམ་གྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་ཨ་བྱ་ཀ་ར་ནི། འདོད་
 ཁམས་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པོ་དེ། ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་སྤྲོད་ཞིང་། སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་
 པའི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བདུན་ཅུ་ཅ་
 གཅིག་ནི་ས་བཅུ་པའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་ལ། ལྷག་མ་གཅིག་པོ་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སས་
 སྤྲོད་རོ། །ཞེས་གནད་གྱི་སྒྲ་ཟེར་ལས་བཤད། འོ་ན་འདིར་སྒྲོམ་ལམ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་
 བ། མཛོད་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་དང་སྤྲིད་ཅེ་ན། །བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་སྤང་ཞེས་བཤད། །ཅིས་
 འབྱུང་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉོན་ཐོས་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་བྱང་
 སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱང་པར་རོ། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པ་ལྷར་ལེགས་ལ།
 འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པ། འདིར་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ནི། གཉིན་པོའི་རྟེན་ནི་ཟག་མེད་ས་དགུ་ཞིན་

ཡིན་ནོ། །ཡུམ་གྱི་མདོར། འདོད་པའི་ཁམས་སྦྲོས་པ་ནི། ཡུམ་དེ་ལ་གནས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་
ཡིན་གྱི། ས་དགུའི་ཕྱོགས་གཅིག་ངོས་འཛིན་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། གཉིས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ལ་
ཀླན་ཀ་སྤང་བ་ལ། འབྲེལ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་རི་སྤྲད་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་རང་
བཞིན་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཟིན་སྒྲོམ་པའི་སྦྲོབ་ལམ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ས་དགུ་ལ་ནི། ཞེས་པའི་རྟགས་བསྐྱབ་ཏུ་འཆད་ཅེས་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། རི་ལྷར་གྱིན་ཏུ་ཡིན་ཞེ་
ན། ཞེས་པའོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། འཕགས་པ་ལྷར་ན། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན། །
འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད། །དེ་ལ་ཀླན་ཀ་སྤང་བ་ཡི། །ལམ་ནི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། །
ཅེས་སྟོན་ནས་རྒྱུང་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས། སྤྲ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པ་
དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་མི་སྦྱོའོ། །བཀའ་སྣུལ་པ། ཁམས་གསུམ་རང་
བཞིན་གྱིས་མི་སྦྱོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ནས། ཡུལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན། རྒྱུང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དེ་ལྷར་བསྟན་པ་ལ་ཅོད་པ་
སྤངས་པ་སྟེ། ཀླན་ཀ་ནི། སྤྲ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྤྲད་པར་མི་བགྱིད། གནོད་པར་མི་བགྱིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི།
གལ་ཏེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་ན། གཉེན་པོ་རྒྱུང་དུ་རྒྱུང་དུས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་སྦྱང་བ་སོགས་འཐད་པ་ལས། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །དེ་འདོད་ན། ཆོགས་ལ་
འབད་པ་སྦྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་
མཛོད་པར་རྟོགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་རྣམ་པར་
དག་པ་ནི་ཆོས་འགའ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མི་བགྱིད་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གཉིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ནི་ཐོབ་པའི་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ལན་ནི་བཀའ་
སྣུལ་པ། གྱིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི། དོན་དམ་པར་འདོད་དེ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་ཕན་གནོད་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀླན་རྫོབ་ཏུ་བྱབ་པ་མ་གྱུབ་སྟེ། ཀླན་རྫོབ་ཏུ་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ལྟར་ན། བསལ་བྱ་གྲུན་ཀ་སེལ་བྱེད་གྱི་ལན་གྲུན་ཀ་བསལ་བས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །
 དང་པོ་ནི། དེ་ལ་གཉིན་པོ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་རྒྱུ་རུའི་རྒྱུ་རུ་ལ་
 སོགས་པ་རིགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། གོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་མ་ཕྱ་མོ་བསལ་བ་ལ་ཞེས་སོ། །
 གསུམ་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྟུ་བ་ཇི་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དེ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འགལ་རྒྱུ་རུ་
 རྒྱལ་སོགས་སྤངས་པའི་རྟུ་གི་གང་ཟག་དེས་མཐུན་རྒྱུ་བྱང་རྒྱུ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
 རིགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྷན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་སྒྲོམ་པས་
 ཡན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲུལ་གྱིང་། དེའི་རྒྱུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོམ་
 པའི་རྒྱུ་བ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མོས་བསྐྱོལ་རང་གསུམ་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་ཏེ། ཉན་མོངས་མི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱེད་
 ནས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་གྱི་རྟུ་རྒྱུ་དག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་སྐབས་གཉིས་པ་སྤྱིའི་
 འགྲེལ་ལོ། །ཞེས་མི་ཡམ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལུང་
 གི་སྒྲེ་མ་ལས། ཡན་ལག་ལྟར་བཅས་ངོ་བོ་གང་ཟག་དང་། །གཟུང་དང་དེ་བཞིན་འཛིན་བྲལ་ཐེག་
 གསུམ་ལམ། །མཐོང་དོན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱིས་བསྒྲོམ་པས། གྱིན་ཏུ་དག་པར་འགྱུར་རྒྱལ་
 ལེགས་པར་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་གང་གསུངས་
 པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་སྒྲུས་པ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 ཅུམ། །ཡར་ལྷན་སྒྲུལ་པ་ལམ་ཤེས་ཡོན་ནོ་ཞེས། །ལམ་དང་ལམ་ཤེས་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པ། །དེ་
 ཡང་གསུམ་པའི་སྐབས་དང་སྒྲོམ་མཐོང་ནས། །ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པ། །
 རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཅིང་དེ་དོན་མི་དམིགས་པར། །ལེགས་པར་རྟོགས་བྱེད་མཐོང་སྒྲོམ་རིམ་པ་ཡིས། །
 ལམ་ཤེས་སྟོན་པ་མ་ཡམ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་། །

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མཐུག་བསྐྱེད་པ་ནི། སྐབས་ནི་མཐའ་གཉིས་རྒྱུ་དག་གི་སྐབས་
 ཡོན་ལ། གཉིས་པ་ཞེས་པ་ནི། དང་པོ་ལ་ལྟོས་པའམ། ཡང་ན་སྤྱར་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུར་བཤད་
 པ་དེ་ཉིད། སྤྱར་ཡང་རབ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པར་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། ཉི་མི་སྤྱང་བ་ལས།
 ཡམ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཉི་བར་བཟུང་ནས། རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་ཤེས་

རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སློབས་པར་བྱས་ཤིག་ཅས་བྱ་བས་སྐབས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། རྣམ་མཁུན་རྒྱ་ལམ་ཤེས་དང་
བཅས་པ་རབ་འབྱོར་ལ་སྟོན་ཅིག་པར་བཀའ་བསྒྲོ་བ་དེ་ལེའུ་གཉིས་པ་འདིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སོ། །
ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་རིང་ནས་ལེགས་སྐལ་ཀྱང་། །ཞི་བའི་གནས་སུ་ཡུད་ཅམ་མི་ཞུགས་ལ། །
ཕྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་མཁས་པའི། །སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་དེ་ལ་སྤྱིང་ནས་འདུད། །

གསུམ་པ་སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་ལ། །འབྲེལ་དགོད་པས་མཚམས་སྦྱར།
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། །སྐབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མཐུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཡན་
ལག་གཞི་ཤེས་འཆད་དགོས་ཏེ། གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཉིན་པོའི་རབ་དབྱེ་མ་ལུས་པ་
ལེགས་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དམན་པར་རིགས་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ལམ་ལེགས་པར་ཞེས་སོ། །འདིར་གཙོ་བོར་ནི་ཐུ་མ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་
སྐབས་འདིར་མེད་པ་མིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོར་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
གཉིན་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་མེད་པས། ཞེས་བཞེད། རྟི་ར་བ་ལ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་རྒྱ་འབྲས་
ཡིན་པས་ཞེས་བཞེད། འབྲེ་ཆེན་པོ། གཞི་ཤེས་པ་ལམ་ཀྱི་གོ་བར་ཤེས་པ་མེད་ན། ལམ་ཤེས་པ་
རྣམ་མཁུན་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱར་ཤེས་པ་མེད་པས། ཞེས་བཞེད། ཨར་ན་རེ། ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པ་མེད་པར། ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་མེད་པས་ཞེས་བཞེད།
ཞང་ཆེ་སྤྱིང་ན་རེ། བྱང་བྱེད་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་མེད་པར་བྱང་བྱ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་

མེད་པས་ཞེས་བཞེད། ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་བ། སྒྲིམ་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་
 སྒྲིམ་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་མི་སྒྲུབ་ས་ཞེས་བཞེད། བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ན་རེ། སའི་སྟོང་པོ་འཁོར་ལོ་
 བཅུ་པའི་མདོ་ལས། བྱིས་པ་དབང་པོ་ཞན་ཞིང་ལོ་ལོ་ཅན། ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་ན། །
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལྷན་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་ཐེག་ཆེན་སྟོན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་མ་ཤེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མི་ཤེས་པས། ཞེས་བཞེད། དར་རྒྱུ་
 བ། གསེར་ཕྱེད་ལྟར་བཞེད་པ་ནི་ནང་འགལ་ཏེ། རྒྱན་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་མེད་
 བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་ལ་གཞི་ཤེས་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་
 དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གིས། ལམ་ཤེས་གྱི་སྒྲོ་རོལ་ཏུ་གཞི་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་མི་སྟོན་པར་
 ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྒྱུའི་འབྲེལ་དང་། སོ་སོའི་འབྲེལ་ལོ། །
 དང་པོ་ལ། འོ་ན་སྐབས་གཉིས་པར་གཟུགས་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་མི་རྟག་
 པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་བཤད་པས། གཞི་ཤེས་པ་ཡང་བཤད་ཟིན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན།
 བདེན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་སྐབས་གཉིས་པར་ནི་མི་དམིགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་ལ། འདྲིར་
 ནི་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཕངས་པའི་གཞི་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
 དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འབྲེལ་ཆེན་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་བྱར་དོན་གྱིས་
 འཕངས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད། འདྲིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ་
 ཆོས་དགུ་ཡོད་པ། གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཉན་གྱི་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཤེར་
 ཕྱིན་སྒྱུར་བཤད། བྱང་སེམས་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གཞི་ཤེས་བྱེད་བྱ་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ལ། བྱེད་པར་གྱི་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲར་མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལུང་བཤད་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཡང་། ཤེས་
 པས་སྟོན་པ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། སྟོང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པ་གཅིག་མིན་པར་བསྟན་ནས། དེའི་
 ཤུགས་ལ་ཉན་རང་གི་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་ཞི་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་གནས་པར་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་

ཉེ་རིང་སོ་སོར་བྱེ་བ་དང་། དེ་གཉིས་སྤང་གཉེན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེར་
བྱེན་གཉིས་པོ་དེ། སྐབས་དང་པོར་བསྟན་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མ་མཁུན་དེ་ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེ་ན། ཉེ་རིང་གང་གི་བྱུང་པར་སྟོན་པ་ནི། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་
མི་རིང་བར་བསྟན་པ་རྒྱུ་མས་སོ། །གཉིས་པ་ཉེ་རིང་གཉིས་སྤང་གཉེན་དུ་སྦྱར་བ་ནི། ཉན་རང་གི་
གཞི་ཤེས་མཚན་མར་དམིགས་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་དེ་ཉིད་བྱིས་འབྲས་བུ་ཡུལ་ལ་ཉེ་
བའི་ཐབས་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཚན་མར་
འཛིན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་བྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེའི་གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་རྒྱུ་མས་སོ། །གཉིས་པ་སྟན་མོང་མིན་པའི་གཞི་ཤེས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཉེ་
བའི་གཞི་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱར་བ་དེ་ཅི། ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། སྦྱར་བའི་
ལམ་དང་མཐོང་ལམ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་།
གཉེན་པོ་རབ་དབྱེ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་མཚན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ནོ། ། འོ་
ན་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། བསྟན་མོད། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་
གཞི་ཤེས་བརྗོད་པ་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདེ་སྒྲག་
ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ལ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། གཞི་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་མཛོད་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་
གཙོ་བོར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་འབྲེལ་ལ། འཇུག་ཡུལ་གཞི་ཤེས། འཇུག་པ་སྦྱར་བ། ཞུགས་འབྲས་
མཐོང་ལམ། མཁུན་གསུམ་གྱི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ཤེར་
བྱེན་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ཤེར་བྱེན་ངོས་བཟུང་། དེ་རྒྱུ་མཁུན་ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱུང་པར་དུ་
བསྟན། རིང་བའི་ཤེར་བྱེན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཅིང་། ཉེ་བའི་ཤེར་བྱེན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་

ལཱ་རིག་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། ལཱ་མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལེའུར་བཤད་
 པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྟུང་བ་ལ། ལཱ་མཐའ་
 གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལེའུར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། ཡོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལེའུ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱུར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་བྱང་རྒྱུ་མཐའ་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ནི། ཚུར་རྩལ་དང་པ་རྩལ་གྱི་མཐའ་ལ་མ་
 ལགས། གཉིས་ཀའི་བར་ན་མི་དམིགས་སོ། །བཀའ་སྟུང་བ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་མི་དམིགས། བཀའ་སྟུང་བ། རུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། ཚུར་རྩལ་པ་རྩལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོ། །
 འདིར་འཕགས་པས་ནི། དངོས་བསྟན་བྱང་མཐའ་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཁོ་ན་འཆད། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 འདིར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྤྱིད་ཞི་ལ་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བྱགས་ལ་འཕངས་པར་བཞེད་
 དོ། །དེ་བཞིན་དུ། འཇུག་པ་སྦྱར་བ་དང་། ལྷགས་འབྲས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུའང་། ཉན་རང་
 གི་སྦྱར་མཐོང་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་བཞེད་དོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་འདི་ལ། སྤྱིད་ཞི་ལ་
 མི་གནས་པ་དང་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ངོས་བཟུང་ནས། རུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་
 དང་། མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ནས། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་དུ་སྦྱབ་པ་ནི། རུས་གསུམ་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཞེས་སོགས་དང་། ཀྱན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལས་སྟོག་སྟེ་བསྟན་པས་ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཚུད་པ་བཀོད་དེ། ལྷ་ཕྱིའི་འབྲེལ་བཅའ་བའི། ཉན་རང་གི་
 གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། རུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་
 བ་མིན་པར་ཐལ་དེར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཟུང་སྟེ། གྲུ་སྦྱབ་ཀྱི་
 གཞུང་ལས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་བྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལྷགས་ལས་ཞེས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ཀྱི་ལན་འདེབས་
 པ་ལ། མདོ་ནི། བྱང་རྒྱུ་མཐའ་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་སུའམ། སུ་མོ་ཐབས་མི་མཁས་པས་
 ཡུམ་འདི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བགྱིན། ཡུམ་འདི་འདོར་བར་འགྱུར་རིང་དུ་བྱེད་པར་
 འགྱུར། ཞེས་དང་། བྱང་རྒྱུ་མཐའ་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་དང་། མ་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པར་

ཡུམ་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་ལེགས་པར་མཐར་ཐུང་བའི་བར་ནི་ངོ་མཚར་ཆེན་ཞེས་
 གསུངས། དེའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ནི། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒྲོན་ས། ཞེས་སོ། འདོན་ནི། ཉན་
 རང་གི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དུས་གསུམ་མཉམ་
 ཉིད་ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཚན་མར་
 བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ན། སྒྲུ་མ་མཁན་གྱི་ཞེས་སོགས་སོ། འདེས་ན་གཞུང་འདིས། ཚུར་
 རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། ཞེས་པའི་ཤུགས་བསྟན་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་ཏེ། བྱུང་བའི་དོན་འཆད་
 པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཐབས་མ་ཡིན་པས་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། གསུམ་པ་མི་མཐུན་སྟེགས་
 དང་གཉེན་པོའི་བྱུང་བར་ལ། འབྲེལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་གི་བསྐྱུབ་པ་དེ། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་
 བསྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་སྟེགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
 པའི་ཞེས་སོགས་སོ། མདོའི་འབྲེལ་ནི། གོང་གི་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མདོ་དངས་མ་ཐག་པ་ལས་
 འབྲས་པའོ། འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ་མདོ་ནི་ཤུ་རིའི་བུས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲུས་པ། བྱང་སེམས་
 ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཆགས་པ་ནི་གང་། ཆགས་པ་མེད་པ་ནི་གང་ཞེས་སོགས་སོ། བྲིས་
 པའི་ལན་གྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་གསུངས་སོ། འདི་དག་གི་དོན་སྟོན་པ་ལ།
 ལྟ་སྟོད་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་གཉིས།
 དང་པོ་ལ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྟེགས་དང་། སྤང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་རིམ་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས། གཞུགས་སོགས་ལུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་
 མེད། ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ལའང་། སྤང་བྱ་ནི། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ལྟ། ཞེས་
 པའོ། འདི་མི་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་པར་བསྐྱུབ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། འདབ་
 པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། ཅེས་སོ། ཟབ་པ་བསྐྱུབ་པ་ནི། མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། འདི་
 དེ་ནི་རྟོགས་པ་དཀའ་བར་བཤད། ཅེས་སོ། རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། གཞུགས་ལ་
 སོགས་པར་མི་ཤེས་ཕྱིར། འདི་ནི་བསམ་མི་བྱུང་བར་འདོད། ཅེས་སོ། འདི་སྤང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་
 སྟོན་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤང་བ་ཡིན། ཞེས་སོ། གཉིས་
 པ་དེ་དག་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། འ

ཞེས་པ་ལྟེ། འདི་ལ་མདོ་ལོགས་པ་མེད་དོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཤད་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 བདག་གི་སྒོ་ལ་འདི་ལྟར་སྤང་དེ། དེ་ནི་བསམ་མི་བྱུང་བར་འདོད་ཡོན་གྱིས་གཞི་མི་མཐུན་སྟོགས་
 དང་། གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་གྱི། གཞི་ཤེས་གྱི་ཕྱོག་པ་ནས་བསྟན་པ་མེད་
 ལ། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཞེས་པས་དེ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་བསྟན་ཚུལ་མདོ་ན་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་།
 རྗེ་བཙུན་གྱི་མདོའི་སྤྲུལ་དོན་དངོས་སུ་བཀོད་པའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་
 པའི་ལམ་ཤེར་བྱིན་དེ་མཐའ་གཉིས་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། མཐའ་
 གཉིས་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་དེ། ཤེས་རབ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱེད་པ་སྤངས་ཤིང་། སྟོང་རྗེས་
 སེམས་ཅན་ལ་སྐྱེད་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་མཐའ་གཉིས་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཀྱང་དབུས་ན་གནས་སོ་
 སྟམ་ན་མིན་དེ། དེ་གཉིས་གྱི་བར་ན་གནས་བྱ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་
 མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། ཞེས་པའོ། །འཁོར་འདས་བར་གསུམ་ལ་མི་གནས་
 པའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་བྱན་མོང་མིན་པའི་རྒྱར་གྱུར་
 པའི་ཤེར་བྱིན་ཡིན་དེ། དུས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་བྱིར། །ཤེས་རབ་པ་
 རོལ་བྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའོ། །ཅི་སྟེ་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཤེར་བྱིན་དེ་ཡང་།
 འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་བྱན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་མིན་པ་ཅི་ཞེན། མིན་དེ། དེ་ལ་རིང་བའི་བྱིར་དེ།
 གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཆོན་མར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་བྱིར་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་དེ་
 ལས་བསྒྲིག་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ནི་མཆོན་མར་དམིགས་སྟོན་ས། །ཞེས་སོ། །མཆོན་
 མར་དམིགས་པ་དང་བཅས་ན། རྣམ་མཁུན་ལ་རིང་བར་མ་ཟད། མཆོན་འཛིན་དེ་རྣམ་མཁུན་གྱི་
 རྒྱ་བྱན་མོང་མིན་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པའི་གོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་གཞུགས་སོགས་དང་། ཏྲགས་
 ལ་སོགས་ལ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་གོགས་དེ་གཉེན་པོས་རྗེ་ལྟར་སྤང་ཞེན། སྟོན་ལ་སོགས་ལ་ཞེས་
 དང་། ཆོས་རྣམས་ཞེས་སོ། །འོ་ན་གཉེན་པོ་དེས་སྤང་བྱ་དེ་སྟོང་ལུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེན། ལུས་
 དེ། དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར་དེ། གཉེན་པོ་དེའི་འཛིན་སྤངས་དང་། ཡུལ་གྱི་
 གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་བྱིར་དེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཆོས་གྱི་ལམ་

ནི་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་དུག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་བོད་སྐད་རབས་ཀྱི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཐ་སྟད་མཛད་མོད། མདོ་དང་འཕགས་སེང་གི་གཞུང་དང་། རྩ་བ་དང་། རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་ན་དེའི་ཐ་སྟད་མཛད་པ་གཅིག་གྱུར་མཛད་དོ། །མདོར་ན་དེ་ཡན་ཆད་དུ་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེའམ། ལོ་ཆེན་བཞེད་པ་ལྟར། གཙོ་བོའི་ཤེར་སྤྱོད་དང་། གཞུགས་བརྟན་གྱི་ཤེར་སྤྱོད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་ནས། དེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་སོ་སོ་སྒྲུབ་བོད་དང་འཕགས་པ་གང་ལ་ཡོད་གྱུར་རུང་། རྒྱ་ལམ་ཤེས་གྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་གཞི་ཤེས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོས་པའང་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འཕངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་མི་རྟག་པ་སོགས་བཅུ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་མཆོད་མར་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མཛད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཇི་སྟངས་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རབ་དབྱེ་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅི་ན།

འཇུག་པ་སྟོར་བ་སྟོན་ཏེ། འདི་ལ་དངོས་དང་། མཉམ་ཉིད་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོ་ནི། གཞུགས་ལ་མི་སྟོན་ན་ཡུམ་ལ་སྟོན་དོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུང་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི་གཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞེན་སྟོད་མཛོད་གྱུར་པ་བཀག་ནས་བསྒྲུབ་ན། ཇི་སྟངས་བཤད་པའི་གཞིའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོན་ནོ། །བཅུ་པོ་ལ་ཡང་འཕགས་པས། དང་པོ་བཞི་ལ། ཞེན་སྟོད་བཀག་པའི་སྟོར་བ་དང་། ཕྱི་མ་དུག་ལ་སྟོར་བ་ཅན་གྱིས་ཐ་སྟད་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་ནི། ཡུལ་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མཛད་ཉིད་དང་། །བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྟོར་བ་ནི། །རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་འབྲས་བུ་དང་། བན་ཡོན་དང་། ཤེས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་སྟོན་པར་བཞེད། སྟོབ་དཔོན་ནི། སྟོན་པ་བཀག་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། སྐྱ་མ་བཞི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོར་བ་དང་། ཕྱི་མ་དུག་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོར་བར་བཞེད། འདི་ཡང་སྟོར་ལམ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། སྟོབ་

དཔོན་གྱི་སྐབས་གསུམ་པར་ངེས་འབྱེད་མ་བཟུན་པར་བཤད་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་ཞེས་པ།
 རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྒྲ་རྒྱུ་ཚུན་ཆད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་རི་
 སྒྲིད་གཞི་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པ་དེ་སྒྲིད་དུ་བསྒྲུལ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 བའི་དབལ་གྱིས་གསུངས་སོ། །རྫོང་པོ་ཆེན་པོ་རྗེས་ནི། སྦྱོར་བ་རྣམ་བཅུར་བཟུན་ཀྱང་ནི། །གྲངས་
 དང་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད། །སྦྱོར་ཡུལ་བཞི་ཡིན་སྦྱོར་བ་དངོས། །གསུམ་ཡིན་གཉིས་འབྲས་གཅིག་
 དཔེ་ཞེས། །དེ་སྐད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡོད། །མཐོང་ལམ་ན་ཡོད་ཁ་ཅིག་ཟེར། །སྒྲུལ་ལམ་སྦྱོར་བ་
 ཟེར་བའང་ཡོད། །ལ་ལ་སྦྱོར་ལམ་ན་ཡོད་དེ། །སྦྱོར་ལམ་མ་བཟུན་གསུངས་པ་ནི། །བཞི་རུ་མ་
 བཟུན་པ་ལ་དགོངས། །ཞེས་བྱི་མ་འདི་རང་ལུགས་སུ་བཞེད། །དེ་ལྟར་བཟུན་པའི་ཤུགས་ལ་ཉན་
 རང་གི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཞེན་སྦྱོད་མཛོན་གྱུར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤུགས་
 ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ། འབྲེལ་ནི། མཉམ་པ་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། ཉི་མེ་སྤྱང་བ་ལས། གཟུགས་སྒྲོམས་
 སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་སྒྲོམས་སེམས་
 སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ལ་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། ཅེས་གསུངས། དེ་བསྤྱད་པ་ནི། གཟུགས་ལ་
 སོགས་ལ་སྒྲོམ་མེད་པ། །ཞེས་སོ། །འདིར་རྣམ་པ་བཞི་གང་ལ་བྱ་ཞེན། འཕགས་པ་དང་། ཤུལ་
 ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞི་པོ་དེའོ། །སྦྱོབ་དཔོན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་རྫོང་དང་། མཆོན་མ་དང་།
 སྦྱོས་པ་དང་། རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་ཤེར་སྦྱོར་རེ། སྦྱོར་བ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལའང་། མཉམ་ཉིད་
 བཞི་བཞིར་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་པར་གདའོ། །

གསུམ་པ་ཞུགས་འབྲས་མཐོང་ལམ་ལ། འབྲེལ་ནི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་
 འཆད་རིགས་ཏེ། གཞིའི་གནས་ཚུལ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ། གཞི་ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་ལ་སྒྲོམ་
 པ་རྣམ་བཞི་བཀག་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་བྱིར་ ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་སོ་
 སོར་རྟོགས་ནས། ཞེས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། མདོར་བཟུན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཆོངས་པ་དང་། གནས་
 གཅོང་མའི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས། སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་མིང་འདི་ཉིད་

དང་། ཡི་གེ་འདི་ཉིད་དང་། རབ་འབྱོར་ཞེས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཁོ་ནས་ཡུམ་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་བྱས་ཤིང་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་ཡུམ་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་བྱེད་ཅིང་
ཚོས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སེམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་རྟོ། ། ཞེས་སོགས་མདོའི་རིམ་པ་གཅིག་ལ།
བསྟན་བཅོས་སུ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་དོན། འཕགས་སེང་
གཉིས་ཀྱིས། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དབང་པོར་
སངས་རྒྱས་སྟོང་སྟོས་པར་བཞེད། ཤེས་པ་དང་། ལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་བསྟན་པར་མཉམ་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
འགྲེལ་པའི་འབྲེལ་ནི། བདེན་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པའོ། ། མདོའི་འབྲེལ་ནི། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་མདོར། གཟུགས་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ། ། ཞེས་བཤད་ན། ཉན་ཐོས་ལྟར་མི་རྟག་པ་
སོགས་སུ་མཚན་མར་དམིགས་པའི་སྟོན་པ་ཡིད་ལ་བྱའམ་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་སྤྱན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱས་ནས། གཟུགས་རྟག་
ཅེས་བྱ་བའམ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཚོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། ཞེས། མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་
པ་གཞིའི་གནས་རྒྱལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པར་བཤད་ན། རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་གཉིན་པོ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་རྟག་མི་རྟག་གི་སྟོས་པ་སོགས་སྟོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཅན་གྱི་
མཐོང་བའི་ལམ་ནི། གཞིའི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་
པ་ནི། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་བསྟན་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ། ཤུགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ། ཞེར་ལ་སྟོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་འཆད་དོ། ། འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ། སྐབས་གསུམ་པ་
འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེར་བྱེད་འཇུག་པ་སྟོར་བ་ཞུགས་འབྲས་མཐོང་ལམ་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས། དམན་པའི་ཤེར་བྱེད། འཇུག་པ་སྟོར་བ། ཞུགས་འབྲས་མཐོང་ལམ་རྣམས་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་ལ། རྒྱལ་ནི་ཤེར་བྱེད་གོ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་
བསྟན། སྟོར་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་པ། མཐོང་ལམ་ལྟོག་པའི་སྟོན་པ་བསྟན། ཞེས་བཞེད་ཅིང་།

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲུབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
 ཡང་། དེའི་ཤུགས་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བཤད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་རི་ལྟར་
 མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད། ཅེས་བཞེད། བསྐྱེད་དོན་སྒྲོམ་མ་ལས།
 གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀ་བསྟན་གྱང་ནི། །སྤང་བྱ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཞེས་པ། །སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སེང་
 བཟང་གསུངས། །དོར་བྱ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ནི། །སྒྲོབ་དཔོན་བུ་རྩ་གསུངས། །ཞེས་དང་།
 སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ཉན་རང་གཞི་ཤེས་གཙོ་བོར་བསྟན་པར་བཞེད། ཅེས་གསུངས་
 ི། །

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། རི་ལྟར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་དང་། དགོངས་
 པ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉི་མ་དང་ལས། ཡང་ཅིའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བཞིན་དུ་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ། ལོགས་ཤིག་པར་མེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་ལྟས་ནས་འདའོ་
 ཞེས་གསུངས་པས་ན། འདི་ནི་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་
 རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྒྲེབ་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའི་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ལོ། །བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
 པའོ། །འདི་གང་ལས་ཤེས་ཅེ་ན། ལམ་གཞན་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་དབང་པོ་དང་།
 ཆོགས་བྱེད་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པར་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་
 སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆད་འདི་ཙམ་མིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་
 ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བསྐྱེད་ནས་འདའ་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་པས་མཛོན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས། འདིར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་གྱི། མཛོན་དུ་བྱ་བ་མིན་པས། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ།

དེས་སྒྲོ་འདྲེན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་མཐོང་ལམ་དོ་བོ་གཅིག་པ་འདི་ཉིད་ལ་མི་
 ཏྲག་སོགས་མདོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་དང་། རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆ་
 གཉིས་ལྷོག་པས་བྱེ་བ་ལས། ལྷ་མོ་སྐབས་གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་ཅིང་། བྱི་མ་
 སྐབས་གཉིས་པར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞུང་དོན་མདོར་བསྟན་ན། སྐབས་
 གཉིས་པར་རང་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱན་གོམས་
 པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡུམ་གྱི་མདོར་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་ལམ་
 གསུམ་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱན་སྒྲོམ་པར་
 བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡུམ་གྱི་མདོར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 རྟོགས་རིགས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ནི་གཞན་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མདོན་
 དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཉི་ཁྱི་སྤང་བའི་རྣམ་གྲངས་བྱི་མའི་དོན་ནི། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་
 སྒྲོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་
 ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མཁུན་གསུམ་གྱི་མཐུག་
 བསྟུ་བ་ལ། འབྲེལ་ནི། མདོ་ལས། མཁུན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུ་བའི་མདོ་ཆོག་ཆོན་པ་གསུམ་
 གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་
 རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་ན་མཁུན་གསུམ་གྱི་མདོན་
 པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་བསྟུས་པའི་བྱིར་མཁུན་གསུམ་ལ་མཐུག་བསྟུད་མཛད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་
 ནི། དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས། ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
 ཡུམ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མིན། མི་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མིན། སྟོན། མི་སྟོན། སྟེར་
 བ་དང་། འཕྲོག་པ། སྒྲེ་བ་དང་། འགག་པ། ཆད་པ་དང་། ཏྲག་པ། དོན་གཅིག །དོན་སྒྲུ་ཆོག་ས།
 འོང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། འགྲོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་སོགས་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ཏེ། ལོག་
 ལྷ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཀག་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི་

འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདེམ་པར་བྱེད་པའམ། གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་
 དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་། བྱ་ངན་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་བར་བྱེད་པའམ། འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ཏེ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་བཀག་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་བར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སོ་སོ་སྦྱོར་བ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
 པ་དང་། བཤད་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་རྒྱ་དེ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནི་བྱི་སྒྲུང་བ་ལས་
 བཤད། དོན་བསྟུའི་གོ་རིམ་འདི་ནི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་གྲོལ་སྟེ་
 གཉིས་དང་། ལེ་བརྒྱད་མ་དང་། དག་ལྟར་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་ཆེན་གནད་ཀྱི་
 གླེང་། སྟོང་པོ་མཆོག་རྣམས་ལས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་མཛད་ཅིང་།
 འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་མཛད་པ་ནི། ཡུམ་བསྟུས་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སྤྲུལ་རྣམས་
 ནི་ནི་བྱི་དང་མཐུན་པར་མཛད་པར་སྒྲུང་ངོ་། །རྩ་བར་འདི་ཞེས་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། མདོ་
 ལས་ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་ལན་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་ཆེན་པར་ལེའུ་
 གསུམ་གྱིས་ཞེས་བྱེད་ཆོག་འབྱུང་བ་ནི་མ་དག་པ་སྟེ། རྩ་བར། འདིས་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་སྟོན་བྱེད། དོན་བསྟུའི་མདོ་ཆོགས་གསུམ་
 ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་པན་ཆེན་བརྒྱ་ཤྱི་ནི། རྫོགས་པར་སྟོན་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་ལའང་
 འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས། ཤེས་རབ་སྟོང་བརྟེན་སྟོང་ཞིང་ཞི་གནས་ཤིང་། །
 ཐབས་དང་ཐབས་མིན་སྤང་གཉེན་དབྱེ་བའི་དོན། ལེགས་རྟོགས་དམིགས་མེད་སྦྱོར་བས་གོམས་
 པའི་འབྲས། །མཐོང་ལམ་བཅས་བས་གཞི་ཤེས་ལེགས་པར་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་འདྲ་
 གུན་ཤེས་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་སྒྲུས་པ།
 གཞི་ཤེས་སྒྲུབས་འདིར་གཞི་ཡི་ཆོས་ཙམ་ཞིག །ཐུན་མོང་བསྟན་པས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། །

གང་ཟག་འབྲིང་གི་ལན་དུ་བསྟན་པ་ལ། །གཞི་ཙམ་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཉེས་མཐོང་ནས། །
མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ། །རྣམ་མཁྱེན་བསྟུན་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱར། །
ལེགས་པར་བཤད་ནས་རིང་བའི་ལམ་ཡང་ནི། །ཉེ་བར་འཇུག་མཁས་མ་པམ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་། །

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། །གཞི་ཤེས་གཏན་ལ་འབེབས་པ། །སྦྱོང་བ་བྱེད་པར་
ཅན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །འདིར་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་
ཕྱིར། །མཁྱེན་གསུམ་ལ་མཇུག་བསྟུ་མཛད་པ་ན། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་
མཛད་པར་འགྱུར་བས་ལེགས་སུ་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་ཆོས་བཤེས་དང་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པས་གསུངས་སོ། །

གཞི་ཡི་དུས་སུ་སྦྱེ་མེད་གསུམ་ལ་མཁས། །ལམ་གྱི་དུས་སུ་སྦྱོར་བཞི་ཉམས་སུ་བྱེདས། །
འབྲས་བུའི་དུས་སུ་ཆོས་སྒྲུ་མངོན་གྱུར་པའི། །མ་པམ་བྱམས་པའི་ཞབས་རུལ་སྦྱི་བོར་ཞོག །

དང་པོ་ལ་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲོམ་པ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱོར་བ། །དབང་ཐོབ་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་ཅེ་
མའི་སྦྱོར་བ་གཉིས། །དང་པོ་ལ། །འབྲེལ་དགོད་པས་མཆོམས་སྦྱར། །མངོན་རྟོགས་གྱི་རང་བཞིན་
རྒྱས་པར་བཤད། །སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། །དང་པོ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་བཤད་
ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་འཆད་རིགས་ཏེ། །སྦྱེ་མེད་གསུམ་ཐོས་པས་མ་གྱིས་གཏན་ལ་
པབ་པའི་དོན་དེ། །རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བས་དང་པོར་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །འོ་ན་འདི་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། །སྦྱར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཞེན་སྦྱར་ནི་ཡུལ་སྦྱེ་མེད་གསུམ་སོ་སོར་
གཏན་ལ་པབ་པས་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ལ། །འདིར་ནི་སོ་སོའི་དམིགས་
རྣམ་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །ཡང་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། །ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དང་། །རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་གང་ཞེན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་རི་སྐད་

བཤད་པའི་རྒྱུ་པར་རྒྱུ་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་པ་ཀུན་མཛོད་པར་རྟོགས་པར་
རྟོགས་པ་ནི་རྒྱུ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི། ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག་ལ། རྒྱུ་པ་ཀུན་མཛོད་པར་རྟོགས་པར་
རྟོགས་པ་ནི། སྦྱར་བ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ལ་ལ་ནི་རྒྱུ་པ་ཀུན་མཛོད་པར་རྟོགས་པར་
རྟོགས་པ་ནི། མི་མཐུན་སྦྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་རབ་རྩ་དབྱེ་བས་སྦྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་གསུམ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྒྱུ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འདོད། ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲེལ་པ་འདིར་ནི། གསུམ་ཀའང་མི་འགལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དར་ལྷིག་པ། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་མཚམས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི། གཞུང་ལུགས་
ཆེན་པོ་རྒྱམས་རུབ་པའི་རྒྱུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སུན་འབྱེན་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། དངོས་
བརྒྱད་ཅམ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དང་། ཆོས་སོ་སོའི་བཤད་ཚུལ་གཅིག་རྩ་འདྲེས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་སུམ་རུ་མཚོན་པའི་མཐུན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་
ཞེས་སྒྲུས་ཀྱི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་མི་སྟོན་ཞེས་སུ་ཞིག་གིས་སྒྲུས། ཡང་སྦྱར་བ་
བཞིས། སྦྱེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ལབ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་ཞེས་སྒྲུས་ཀྱི། སྐབས་
བར་པ་བཞི་ཐོས་བསམ་མི་བྱེད་ཅེས་སུ་ཞིག་གིས་སྒྲུས། གཞན་དུ་ན་སྦྲ་རབས་བྱོན་ཟིན་པའི་
མཁས་པ་དེ་དག །འདི་ག་རྟོན་རྒྱུང་འཕན་པ་བས་ཀྱང་སྒྲུན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་ལྷག་མ་བཞི་ལ་
ཐོས་བསམ་དངོས་སུ་བྱེད་བཞིན་དུ། ཐོས་བསམ་བྱ་རྒྱ་མིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
ཡང་བྱེད་ལྟར་ན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྒྱམས་ལ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
པའོ། །འོན་ཏེ་མ་བྱས་པར་ཉམས་སུ་ལེན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་གཞུང་ལུགས་རུབ་
པའི་རྒྱུན་དུ་ཐལ། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་མཚམས་སོ་སོར་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་
མ་སྒྲུས་སོ་ཞེན། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ངེ་ལྟར་སྒྲུས། རྒྱུ་པ་ཀུན་རྩ་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཛོད་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་འབྲེལ་དང་། སོ་སོའི་
འབྲེལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཨ་ཁྱུ་ཀ་རས། རྒྱུ་པ་ཀུན་མཛོད་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི། རྒྱུ་
མཐུན་ཡིན་ལ། རྒྱ་སྦྱར་བ་ལ། དེར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད། འདི་ཡང་ཆོས་བརྩ་གཅིག་གི་སྟོ་

ནས་བཤད་པ་རེ་ཞིག་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཡུལ་སྐྱེ་མེད་གསུམ། ཡུལ་ཅན་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 བར་བསྐྱས་ནས་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་ཇོགས་སྦྱར་བ་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་རྒྱུད་ལ་རི་ལྷ་རྒྱུས་པའི་
 རིམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་གཞི་མཁུན་གསུམ་སྦྱར་བ་མིང་གི་སྒྲིམ་བཤད་པ་དང་།
 མཚན་ཉིད། དགུ་བཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་སྒྲིམ་ནས་དེའི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱར་བ་དོས་དང་།
 སྦྱར་བའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྒྲིམ་བྱའི་རྣམ་པ་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
 ལ་སྐྱེས་པ་དེ་སྦྱར་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིར་
 བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཇོགས་སྦྱར་བའི་སྒྲིམ་བྱའི་རྣམ་པ་ནི། སྦྱིར་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྒྲིམ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་
 པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་སུ། ཉོན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ལྷ་ལུར་བཤད་པ་ནི། རྟོགས་
 རིགས་ཀྱི་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྣམ་པ་བསལ་བའི་དཔེར་བཞེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྦྱོབ་མ་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔེར་དང་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷ་ནའང་སྐབས་འདིར། དོན་རྣམ་དངོས་སུ་
 མ་བསྟན་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་མདོར། ཤེས་རྣམ་དང་དོན་
 རྣམ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །
 ཞེས་སོགས། རབ་འབྱུར་གྱིས་ཞུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རྣམ་དང་། བཀའ་སྩལ་པ། རྣམ་མཁུན་
 ལྷ་རྩེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་དང་། བཀའ་སྩལ་པ། འདོད་ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པའི་མདོར། རབ་འབྱུར་དང་
 བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དོན་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བསྟན་བཙུམ་ལས་ཀྱང་མདོར་བསྟན་གྱིས་ཤེས་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་དུ། དངོས་
 སུ་དོན་རྣམ་བསྟན་ནས་ཤེས་རྣམ་མཚན་ཏེ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་མ་ལམ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སངས་རྒྱས་
 དཔལ་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སྐྱེ་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་སྒྲིམ་བྱ་
 ཤེས་རྣམ་ཡིན་ཞེས་སྟོན། གཉིས་པ་ལ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྦྱིར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་

གྱི་སྒྲོམ་པ་སྦྱར་བར་བཟུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱར་སྦྱེ་མེད་གསུམ་ཉན་པའི་སྦྱོད་དང་། བྱུང་པར་
 རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོད་གཉིས་གྱིས་སྦྱོན་ཏེ། བཅས་ཤེས་པའོ། །གཉིས་པ་
 བེ། སྦྱར་བ་ཉི་ཤུས་སྦྱོན། གཉིས་པ་བྱུང་ཆོས་ལ་སྒྲོམ་པ་པོ་སྦྱོབ་བ་བསྦྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་
 སྤང་བར་བཟུང་པ་དང་། རྟོགས་པ་བོགས་དབྱུང་བའི་ཡན་ལག་སྦྱར་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་
 པའི་སྦྱོན་དོར་བྱར་བཟུང་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱང་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་སྦྱོན་དགོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མ་
 མཐོང་ན་སྦྱར་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། སྦྱར་བ་མི་སྒྲོམ་པ་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་བེ། སྦྱར་བ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྟངས་ཅམ་ཤེས་ཀྱང་། དེའི་ངོ་བོ་ཁོང་དུ་མ་ཆུང་པས་སྦྱོན་
 དགོས་སོ། །མཚན་བྱ་དང་། མཚན་ཉིད་གཉིས་གྱི་སྒྲོན་ས་སྦྱོན་ཏེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཤེས་
 པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱང་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་སྦྱོན་དགོས་ཏེ། ཐོག་
 མར་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་བྱའི་ཐ་སྟངས་ལ་ཡོད་པ་ཞུགས་ནས་བྱིས་མཚན་ཉིད་འདྲི་བའི་བྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ཆུད་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོས་པའི་རིམ་པ་ལ། སྦྱར་བ་ཅམ་སྦྱོས་པའི་རིམ་པ་དང་། སྦྱ་
 གསུམ་འབྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་སྦྱར་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཇི་ལྟར་སྦྱོས་པའི་རིམ་
 པའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱར་བ་དང་པོར་སྦྱོས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། སྦྱོས་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་
 ཅི་ཞིག་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱ་བ་ལ་རིང་དུ་ཐོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་པོར་སྦྱོས་པའི་
 གནས་སྐབས་དང་། ལུང་བཟུང་ཐོབ་པའི་སྦྱར་བ་དང་པོར་སྦྱོས་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་རིམ་པ་
 ལྟར་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གྱིས་སྦྱོན་ནོ། །དེ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་
 པར་ཅི་ཞིག་ཐོབ་པ་ནི། སྦྱོབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས་སོ། །གཉིས་པ་བེ། དེ་ལྟར་རྣམ་ཐོགས་
 སྦྱར་བ་སྦྱིར་སྒྲོམ་པ་ལ། ཐོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་ངེས་པ་ན། ཐོགས་པའི་བྱུང་
 རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་སོ་སོར་ངེས་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པས། སྦྱ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 བྲིན་ལས་གྱི་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཆོས་སྒྱའི་རྒྱ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད། གཟུགས་སྒྱའི་རྒྱ་
 ཞིང་དག་པ་གཉིས་ཏེ། གསུམ་པོ་རིམ་པར་སྦྱོན་ནོ། །རྒྱ་གསུམ་པ་རིམ་པར་སྦྱོན་དགོས་ཏེ། འབྲས་
 བུ་ཆོས་སྦྱ་ལས་གཟུགས་སྒྱའི་སྤང་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེས་བྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་འབྲེལ་ལ། སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་རྒྱུ་གཏན་ལ་ལབ་པ་དང་། སྦྱར་བ་སྦྱོས་

པའི་གོ་རིམ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། བསྐྱེལ་བྱ་རྣམ་པ། སྒྲོམ་པ་པོ་གང་ཟག །ཡུལ་ཅན་སྦྱར་བའི་དབྱེ་བ། སྦྱར་བའི་
སྦྱོར་འགྲོའི་ཆོས། ཉེ་རྒྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན།

དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མདོའི་འབྲེལ་ནི།
མཁུན་གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྟུ་ལས་འབྲེལ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་སོ། བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། རྣམ་ཀུན་
མདོན་རྩོགས་རྩོགས་པ་དང་། ཞེས་བསྟན་པ་དེ། རྣམ་པ་སྦྱར་བར་བཅས་རྣམས་དང་། ཞེས་
སོགས་གྱི་བཤད་པ་ལས། རྣམ་པ་དེའི་མཆོན་ཉིད་གང་། དབྱེ་བ་ནི་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་
བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་སོ། །འདིར་བཅུན་པ་རྣམ་གྱོལ་ལྟེས། དམིགས་པའི་བྱུང་པར་བཟུང་བ་ལ།
རྣམ་པ་ཞེས་ནི་བྱུང་བར་བརྗོད། ཅེས་སོ། །ཁ་ཆེའི་འབུམ་ལྷོ་ཀ་ལས། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱུང་པར་
གྱིས། རྣམ་པ་ཞེས་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དོ། ཞེས་སོ། །གསེར་གླིང་པ། གཞི་དང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་
རྣམས། རྣམ་པ་ཞེས་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དེ། ཞེས་སྟོན་ནས། གཞི་ནི་སྒྲུབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་
གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ལུས་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་གྱི་
བྱུང་པར་རོ། །དེ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲུང་བའོ། །ཞེས་བཞེད། ཤེན་པ། གཞི་ཡེ་
ཤེས་བྱེ་བྲག་རྣམས། ཞེས་འདོན། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གཞི་ནི་མི་རྟག་སོགས་རྩོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་དེ། སྦྱོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་
གཉེན་ནི། ཅུ་བར། གཞི་དང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་རྣམས། ཞེས་དང་། འབྲེལ་པར། དམིགས་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་པ་རྣམས་ཞེས་སྟོན་ནས། གཞི་མི་རྟག་སོགས་རྩོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱིས་
མཁུན་པ་དེ་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ། མི་རྟག་སོགས་སྦྱོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རྩོགས་པའི་
བྱུང་སེམས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མདོན་དུ་
རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་མཁུན་པ་དེ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁན་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཞལ་ནས། འདིར་བྱིན་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟག་
སོགས་སུ་སྦྱོ་འདོགས་པ་དང་། མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་རྟོན་པའི་བྱིར། དེ་རྩོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱེ་

བྲག་རྣམས་ཤེས་རྣམ་ཞེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་གཞི་ཡིན་པས། །འདིར་བསྟན་ཤེས་རྣམ་ལ་
 མཚན་གཞི་མེད་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །ཤུགས་ལ། བདེན་པ་བཞིའི་བྱད་པར་རྣམས། །དོན་རྣམ་ཞེས་
 བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་འདོན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི། རྒྱུ་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱིས་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། དེ་ལ་གཞི་ནི། གཞི་
 ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཤེས་པ་ནི་རྟོགས་པའོ། །བྱེ་བྲག་ནི། སྟག་བདེན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་
 ལྟ་བུ་བྱད་པར་རྣམས་ཏེ། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ལས་
 འདས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱིས་བསྟར་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ་གཞིའི་དུས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
 སབ་པའི་མཁེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 ཀྱུན་མཁེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་བྱིར། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན། སྟག་བསྟན་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་ནི་ཚས་ཅན། གཉིན་པོ་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ།
 བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བདེན་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྟག་
 སོགས་སྟོ་འདོགས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཚས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་ཏེ།
 བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉིན་པོའི་ཚས་ཉིད་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད། རྣམ་མཁེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འབྲེལ་ནི།
 རྣམ་གསུམ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བཤད་པ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་སྦྱར་བསྟན་པ་
 ཞེས་སོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །
 ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཉིར་བདུན་གསུངས་པ་
 རྣམས་སོ། །དེ་བསྟུད་པ་ནི་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་འབྲེལ་པས་འཆད་
 པ་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ལ། མདོན་པ་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཤེར་བྱེད་ནས་གསུངས་པ་མི་མཐུན་ནོ་སྟུང་
 པ་དགག་པའི་བྱིར། མདོན་པ་ནས་གསུངས་པ་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ནི། མེད་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་

དང་། དཔེན་པ་དང་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །
 གཉིས་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། རྟེན་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ། ལམ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ། གྲངས་གྱི་སྒོ་ནས་
 རོན་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན།
 གསུམ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་མ་ཐུ་བའི་ཉོན་ཐྱིབ་གྱི་གཉེན་པོར་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག །ཤེས་ཐྱིབ་
 གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་
 ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་ཐྱིབ་གྱི་གཉེན་པོར་བསྐྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ནི་ཉོན་ཐྱིབ་གྱི་གཉེན་
 པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྒྱུར་མེད་དེ། གཞི་ཤེས་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་བསྐྱུས་
 པའི་ཕྱིར་ཡང་ན་གཞི་ཤེས་ཤེས་ཐྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་ཡང་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་
 པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ཐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །འཕགས་སེང་བུ་རྒྱ་ཤིས་ལམ་
 དང་པོ་མཐོང་སྒོམ་མ་ཐུ་བར་སྒྱིར་གསུངས། གཉིས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་དུ་
 གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་དང་འགྲེལ་ཆེན་ཤེས་རབ་སྒྲོལ་མ་རྣམས་ལས། ཤེས་བྱའི་ཐྱིབ་
 པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཐོང་བའི་
 ལམ་ཟག་པ་མེད་པའོ། །གྲངས་བཞིན་དུ་སྒོམ་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཅེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེར་འབྱུང་སྒོ་གྲོས་གྱིས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱིས། ཉོན་མོངས་
 པ་དང་ཤེས་བྱའི་ཐྱིབ་པ་མ་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལམ་དང་པོ་ཉན་རང་མ་ཐུ་
 བར་བཤད། ལམ་གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་དུ་བཞེད། ཆོས་བཤེས། ལམ་དང་པོ། ཉན་རང་ལ་མ་ཐུ་
 པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་དུ་བཞེད་དེ། ཆོགས་གསལ་ལས། ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྒོས་པ་ནི། དེ་དག་གི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་
 ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྒོས་པ་ནི་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སོ། །
 རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པ་འདྲ་འདི་ཉིད་དོ། །གསེར་གླིང་པ་ལམ་དང་པོ་ཉན་ཐོས་སུ་འཆད། ཤེས་
 པ་དང་། རྒྱ་གཞི་འདིར་ཉན་རང་དང་། མཐོང་སྒོམ་དབྱེ་བ་མི་མཛད་དོ། །འདིར་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཞལ་སྤྲུ་ནས། ཐྱིབ་དཔོན་སེང་བཟང་གཞི་ཤེས་གྱི་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པར་
 འཆད་པ་ནི་སྐབས་སུ་མ་བབ་སྟེ། འདི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། གཞི་ཤེས་

གྱི་རྒྱུ་པ་གཞི་ཤེས་སུ་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་། བསྐྱུད་མི་རུས་པའི་བྱིར། སྤྲུག་ཀྱན་གྱི་
 དོན་རྒྱུ་པ་བརྒྱད་པོ་ཡང་གཞི་ཤེས་སུ་བསྐྱུད་དགོས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ། འདིར་ཡུལ་
 ཅན་གཞི་ཤེས་སྟོན་པར་འདོད་ན། སྐབས་དོན་པོར་བར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་རྒྱུ་པ་མ་
 བསྐྱུན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ལམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྐབས་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་ཤེས་
 སྒྲིབ་གྱི་གཉིན་པོ་བསྐྱུན་པར་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ།
 ཉོན་སྒྲིབ་གྱི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་བཞི་མཛོད་པ་ནས་གསུངས་པ་དང་སྐྱུར་ནས་འཆད་པ་ནི། དེ་ལ་
 དང་པོ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་སོ། །ཤེས་སྒྲིབ་གསུང་རྟོག་གི་གཉིན་པོར་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ལྟ་
 འཆད་པ་ནི། གཉིས་པ་ལ་ཞེས་སོ། །ཤེས་སྒྲིབ་གསུང་རྟོག་གི་གཉིན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་མེད་འཆད་
 པ་ནི། གསུམ་པ་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་བསྐྱུ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་དག་གི་
 སྐབས་སུ། གཞི་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་བཅུ་དྲུག་ལ། ཤེར་བྱིན་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་གྱི་བདག་
 མེད་པའི་རྒྱུ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་བྱང་སེམས་གྱི་ཡིན་ལ། མཛོད་པ་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་པའི་རྒྱུ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཉན་རང་གི་ཡིན་ལོ། །ལམ་བྱི་མ་བཅུ་གཅིག་གི་སྐབས་སུ།
 རྒྱུ་པ་བཤད་ལས། རང་རྒྱལ་བཟུང་བའང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་པ་གཞག་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟོན་ངོས་བཟུང་བ་
 ཡིན་གྱི། འདིའི་བསྒྲོམ་བྱ་ཤེས་རྒྱུ་པ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འཛིན་དགོས་ཏེ། དོན་
 བསྐྱུ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་རྒྱུ་པ་ཉིད་རྒྱུ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་པ་ལ། གཞི་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་པ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་
 གྱི་རྒྱུ་པ་འཆད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གསུང་རྟོག་གི་གཉིན་པོ་སྒྲོམ་རྗེས་སུ། ཤེས་སྒྲིབ་
 འཛིན་རྟོག་གི་གཉིན་པོར་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་
 སོགས་སོ། །སྐར་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུན་པའི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པ་ནི། འདིར་རྒྱུད་ལ་སྒྲེབ་པའི་
 རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་ན་འདི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་པས་
 དེའི་གོ་རིམ་ལྟར་བཤད་དོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི་རབ་འབྱུར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་འདི་

བེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
 དེ་བསྟུང་པ་ནི། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྟུག་བསྟུལ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ལ་སྟུ་བྱེད་རིགས་
 པས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བར་ཞེས་སྟུར་རོ། །ཞེས་
 གཞུང་སྟུར་ལས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ལ། གོ་རིམ་ལ་མི་མཐུན་པ་སྟངས་ཏེ།
 མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཞེས་སོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབུམ་ཕྲག་
 གསུམ་པའི་ཞལ་ནས། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱ་ཡིན་པས། སྤང་གཉེན་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟན། ལམ་རྒྱུད་ལ་
 བརྟེན་བྱ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་སྟོན་ནས་བསྟན། སྟུག་བསྟུལ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས།
 རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་བསྟན། འགོག་བདེན་མདོན་དུ་བྱ་བྱ་ཡིན་པས། དག་པ་གཉིས་
 ལྷན་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། འདིར་བཤད་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་
 པ་སོ་དུག་པོ་མདོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པས། བདེན་བཞིའི་ཆོས་མིན་ནོ་སྟུམ་པ་
 བསལ་བའི་བྱིར། མདོན་པ་ནས་གསུངས་པ་དང་སྟུར་ནས་འཆད་པ་ནི། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བའི་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །དེས་འབྱེན་ལ་འཐད་པ་མི་སྟོན་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་
 པ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་ལ། སྟུག་བདེན་ལ་རང་སྤྱིའི་བྱུང་པར་ནི། སྟུ་མ་བཞི་གང་ཟག་གི་བསམ་པས་
 རང་མཆོན་དུ་ཞེན་པ་དང་། ལྷ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བསམ་པས་སྤྱི་མཆོན་དུ་ཞེན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི།
 བྱུ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་མེད་ཅེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཡར་གྱིས། དང་པོ་བཞི་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལྷ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་བདེན་པ་གཞན་གྱི་འང་རྣམ་པ་ཡིན་མོད། །སྟུག་བདེན་ཁོ་ནའི་རྣམ་པར་
 སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེན། འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པའི་ཞལ་ནས། མི་རྟག་སྟུག་བསྟུལ་གཉིས་དེའི་
 བྱུང་ཆོས་སུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་བ་དང་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་ན། དེ་གཉིས་
 དེའི་བྱུང་ཆོས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལྟར་ན། སྟུག་
 བདེན་ལ་བྱེན་ཅི་ལོག་བཞིར་སྟོ་འདོགས་པ་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོར་བཞི་པོ་བསྟན། བྱེན་ཅི་
 ལོག་བཞི་ལས་བསྐྱོག་པའི་གོགས་སྟེང་པ་བཞི་ཡོད་པས་ཀུན་འབྱུང་ལ་བཞི་བསྟན་དེ་བཞི་འགོག་
 དགོས་པས་འགོག་བདེན་ལ་བཞི་བསྟན། དེ་འགགས་པའི་འགོག་པ་བཞི་མདོན་དུ་བྱེད་དགོས་

པས། ལམ་ལ་བཞི་བསྟན་ཞེས་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས་གསུངས་སོ། །འགོག་བདེན་གྱི་
 རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་མདོན་པ་ནས་གསུངས་པ་བཞི་དང་སྟུར་ན་བཞིར་འདུས་ཏེ། དངོས་པོའི་དྲི་མ་
 འགོག་པ་གསུམ་འགོག་པ་དང་སྟུར། མདོན་ཞེན་གྱི་དྲི་མ་འགོག་པ་བརྒྱད་ཞི་བ་དང་སྟུར། བྱེད་པ་
 པོའི་རྟོགས་པས་དབེན་པ་གཅིག་གྱུ་ཞོམ་དང་སྟུར། འབྲུལ་པའི་དྲི་མ་བསལ་བ་བཞི་དེས་འབྱུང་
 དང་སྟུར་བ་རྣམས་སོ། །འདིར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནི། འགོག་པ་སོགས་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་འགོག་པ་སོགས་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་
 ཐམས་ཅད་དག་པ་གཉིས་ལྷན་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། མདོན་
 པར་ཞེན་པ་དགག་པས་ཞེས་པ་གྲོ་བར་རྣམ་དག་གི་དོན་སྟོན་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་ཡང་མིག་
 སོགས་གདོད་མ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྱུ་བ་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། བྱི་ནང་སོགས་སུ་མདོན་པར་
 ཞེན་པའི་དྲི་མ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བཀག་པ་དེ་དང་བྲལ་བས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་འབྱུང་ལ་ཇི་ལྟར་དེས་འབྱུང་
 དང་། གང་དེས་འབྱུང་གཉིས་ལས། གཉིས་པོའི་བྱེད་པར་ལ་དང་པོ་ནི། སྟོབ་ལམ་ན་ཡོད་ལ།
 བྱི་མ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་ལམ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གསུངས་
 སོ། །དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པས། ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེས་འབྱུང་
 གཉིས་གྱི་ནང་ནས་གང་དེས་འབྱུང་ཁོ་ན། དངོས་པོར་ཞེན་པ་གསུམ། བརྟགས་པ་ལ་མདོན་པར་
 ཞེན་པ་བརྒྱད། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཞེན་པ་གཅིག །འབྲུལ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེན་པ་བཙུ་བ་བསལ་བའི་
 དེས་འབྱུང་བདེན་པ་བ་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་དྲི་མ་བཀག་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྐབས་འདིར་སྔ་རབས་པ་རྣམས། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་
 གྱི་ཡུལ་ནི། ལམ་མིན་པས་ལམ་ཤེས་སུ་མི་རུང་ལ། དེ་དག་གི་ཤེས་རྣམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་ལམ་
 ཤེས་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ནི། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་རིགས་རྒྱན་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་ལྷོག་པ་ནས་ལམ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། རལ་གྱི་ནི། རང་རིག་ལ་ལམ་ཤེས་པ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྔ་བྱིའི་འབྲེལ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་

ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ལ་མ་ཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
 རི། དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་པོ་ཀུན་མངོན་པར་
 རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་སྐུར་རོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཡུམ་འདི་ནི་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་པ་ལོ་ལ་རྟུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་
 བསྟུན་པ་ནི། གཞུང་སྒྲོར་ལྟར་ན། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་
 ཐུག་པར། རྣམ་ཀུན་མཁུན་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆན་ཉིད་དེ། །ལམ་གྱི་བདེན་
 པའི་རྗེས་མཐུན་པར། ཞེས་སོ་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་གྱི་
 རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་དང་བརྒྱུ་ཡོད་དེ། སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པའི་ལམ་བདེན་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བདུན་བྱེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པའི་ལམ་བདེན་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞི་བྱེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་
 མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུར་བྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གཅིག་སུ་བ་དེའི་མཆན་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་དུ་འབྲེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་སྐབས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་སྟོན་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་
 བཟུང་ན་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་འཕགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྷན་དུ་འདུས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་ལ་
 ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ཞེས་དང་། རྟོ་བ་དང་རྩེ་མོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སྒྲོབ་ལམ་ཁོ་ན་བཤད་
 པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དང་བོར་དམིགས་རྣམ་སྒྲོམ་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་སྟེད་པའི་
 རིམ་པའི་སྒྲོ་ནས་མ་བསྟན་ན། དེའི་རིགས་རྒྱན་ཡར་ལྷན་དུ་ཐོབ་པ་ངོས་བཟུང་བར་མི་རུས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་མཁུན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་བསྟན་པ།
 ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལེགས་སོ། །སྐབས་འདིར་

ཤེར་འབྲུང་སྒོ་གྲོས་གྱིས། འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་ལམ་ཤེས་དང་། གཞི་ཤེས་
 གཉིས་བསྐྱས་ན། དེ་གཉིས་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་ཅིང་སྤར་ལོགས་སུ་བསྟན་ཀྱང་ཕྱིས་
 བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ན། སྤར་རྣམ་མཁུན་གཅིག་སྤར་བསྟན་རིགས་པར་ཐལ་ཞེ་ན། གཞི་ལམ་
 རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མིན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
 པ་ཡོད་ན། དེ་གཉིས་རྟོགས་པ་ཡོད་པས། རྣམ་མཁུན་གྱིས་གཉིས་པོ་བསྐྱས་པར་འཐད་ཅིང་།
 སྤར་གཉིས་པོ་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་པ་རྣམས་པན་ཚུན་བསྐྱས་པ་མིན་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་གཅིག་སྤར་ལོགས་སུ་བསྟན་པར་ཡང་མི་རུས་ཏེ། གཞི་ལམ་གཉིས་ལ་
 གནས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཁོ་ན་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད།
 མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་དང་སོ་བདུན་སྒྲིམ་སོ་ཞེ་ན།
 མིན་ཏེ། སྤར་བདེན་པ་བཞི་ཀའི་སྒྲིམ་བསྟན། འདིར་ལམ་བདེན་གཅིག་སྤར་སྒྲིམ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་བཙུ་ལྟ་དང་མི་སྒྲིམ་ཏེ། གོང་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་
 བསྟན། འདིར་མཆོན་གཞིའི་སྒྲིམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་རོ། །དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྒྲོབ་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་
 བདུན་གྱིས། གཞི་ཤེས་ལས་ཕྱེ་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་མཆོན་ཏེ་བཤད་པ་དང་། གཉིན་པོའི་
 ལམ་སོ་དུག་གིས་ལམ་ཤེས་ལས་ཕྱེ་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་མཆོན་ཏེ་བཤད་པ། ཐུན་མོང་མིན་
 པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲིམ་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་སྡེ་ཆོན་བདུན་གྱི་སྒྲིམ་
 བསྟན་འཆད་ལ། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི། དང་པོར་ཐོབ་པའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་རོ། །ཞེས་སྒོ་གྲོས་སེང་གས་ཐེག་གསུམ་གསལ་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །སྡེ་ཆོན་
 བདུན་དུ་ཕྱེ་བ་ནི། སྤྱིར་བཏང་ལ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཆོམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 མཛོད་ལས། སྡེ་ཆོན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་
 མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །སྒྲིམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱེ། །ཞེས་བཤད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཆོགས་
 ལམ་ཚུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། རྟོད་ཅེ་གཉིས་དང་། བཟོད་མཆོག་གཉིས་དང་། མཐོང་
 ལམ་དང་སྒྲིམ་ལམ་ལ་རིམ་པར་འཛོག་པར་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སོགས་ལས་བཤད་ལ།

མཐོང་ལམ་ཡང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱི་ངོ་བོར་མི་བཞེད་དོ། །ཐུབ་དགོངས་སུ། །
 མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ནི་དུན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་མེད་དེ། དེ་ཆེ་
 སྒར་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ནི། སོ་བདུན་པོ་
 ཐམས་ཅད་ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད་དེ། རྒྱལ་སྐས་བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་མཐུན་པ། རྣམ་པ་སྣ་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད། །
 ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སོ་བདུན་པོ་འདི་དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས། སྤྱགས་བསྟན་ཉན་རང་།
 བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་ལ། ཞེས་སྒྲ་རབས་པ་རྣམས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་བྱང་སེམས་དང་
 ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་སོ་བཞིས་ལམ་ཤེས་ལས་བྱེ་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་མཆོན་ཏེ་བཤད་པ་
 ལ། གཉིན་པོའི་ལམ་སོ་དྲུག་པོ་གསུམ་དུ་བསྟུན་དེ། ལྷག་མཐོང་བྱང་པར་ཅན་རྣམ་ཐར་སྣོ་གསུམ་
 གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ཞིག་ནས་བྱང་པར་ཅན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྟོམས་འཇུག་དགའི་ཉིང་ངེ་འཛིན།
 ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་སྟོང་བའི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ལམ་རྣམས་སོ། །གོ་རིམ་ལ། བྱང་
 ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི་རྒྱད་ལ་སྟེད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་ནི་བཤད་པའི་གོ་རིམ་མོ། །
 གསུམ་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་སྣམ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ། མདོར་
 བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྟོབས་སོ་དགའི་ཆོས་ཅན། བྱང་
 ཕྱོགས་དང་འདྲ་བར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་དུ་རིགས་འདྲ་མཆོན་ཉིད་པ་སྟོན་
 དུ་མ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གཅིག་ཤུ་ཁོན་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་རབས་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་གྱི་
 ཐ་སྙད་མཛད་པ་དེའི་དོན་ནོ། །སྒྲ་མ་རྣམས་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་
 རྒྱད་གྱི་སོ་བདུན་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ཉན་ཐོས་གྱི་རྒྱད་ལ་སོ་བདུན་པོ་
 མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱད་གྱི་རྣམ་ཐར་སྣོ་གསུམ་སོགས་
 བཞི་ལ། བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་མཆོན་ཉིད་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
 རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་སོ་དགའི་པོ་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་འོག་མ་ལ་

དེ་དག་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་བྱིར། ས་དགུ་བར་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ་ནི་
 མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། འདྲི་བ་ཀུན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད། བདག་གི་སྒོ་
 ལ་འདི་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་
 བོ་དེ་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གཉིས་སུ་འཛིག་པ་ནི་ཡི་གེའི་དོན་མིན་ཏེ། འོན་ཅི་ཞེན།
 ཅུ་བར། འཕགས་པ་བཞིའི་ལམ་བདེན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྣམ་མཁུན་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་ཞེས་
 བཟུན་པ་ལ། འཕགས་པ་བཞིའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེན། ཐུན་མོང་བའི་ལམ་བདེན་དང་ཐུན་
 མོང་མིན་པའི་ལམ་བདེན་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐུན་མོང་བའི་སྐབས་དངོས་སུ་བཟུན་པ་
 རྣམས་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་མིན་པའི་བྱིར། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་
 མིན་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་སྐབས་ལས་འཛོལ་ཞིང་། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་གིས་
 མཚོན་ནས་བཟུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བཞུགས་
 པའི་བྱིར། །འཕགས་རྒྱུད་འོག་མ་སུ་ཞིག་དང་ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་སྟུང་དུ་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྟེན་ཡེ་གཤམ་གྱི་རང་བཞིན་གཉིས།
 དང་པོ་ལ་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བག་ཆ་བ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ཚོས་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན། རྣམ་
 པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི་སྟོབས་བཅུ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། ཐབས་དང་སྐབས་དང་
 དག་པ་དང་། བེག་ཆེན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ། ཁེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རབ་བསྐྱུ་བའི། །བདུད་
 འཛོམས་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། །གཉིས་པ་ནི། མི་འཛིགས་པ་བཞི་སྟེ། རང་
 གཞན་དོན་དུ་ཡེ་གཤམ་དང་། སྤང་བ་ངེས་འབྱུང་གཤམ་མཛད་ལ། སྟོན་མཛད་སུ་སྟེགས་གཞན་
 དག་གིས། ཁྱི་བརྗེ་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་
 པ་བཞི་སྟེ། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཤད་བྱ་དང་། གསུང་དང་མཁུན་པ་འཆད་བྱེད་ལ། སྒོ་གྲོས་
 རྟག་ཐོགས་མི་མངའ་བའི། །ལེགས་སྟོན་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི་མ་
 འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། སྟོད་པ་དང་ནི་རྟོགས་པ་དང་། །ཡེ་གཤམ་དང་ནི་ཐིན་ལས་ཀྱིས། །ཉན་
 ཐོས་རང་སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི། སྒྲ་མ་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གོ་རིམ་ནི།
 བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས། །སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲོས་ཞེན་པའི་བྱིར། རིམ་པར་སྟོན། རྟེན་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་
 ལས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྒྲིམ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་བཤེས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་བཞེད་
 པར་སྒྲུང་སྟེ་ཆོག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ནི་མྱ་
 རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། མྱ་རན་ལས་འདས་པ་གང་ཞེན། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའོ། །
 ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱུང་པར་
 ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་མཐུན་སྒྲིལ་ནས་ནི་རང་བྱུང་དུ་བཞག་
 ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཆོགས་པར་མ་འདྲེས་པར་མཐུན་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ཉི་སྒྲུང་ལས། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟོབས་སོགས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 རོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་རྣམས་ལས་མངའ་སྒྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་རང་བྱུང་དང་།
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གཞུང་
 འདི་དག་རྟེན་པ་ལ། རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད། སྟུག་ཏུ་བྱི། རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་
 པའི་དོན་བསྟུ་བར་འཆད་ལ། དང་པོ་ལྟར་ཡི་གའི་དོན་ལ་ཞུགས་པས། རོ་བོའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སོ་སོའི་
 དོན་བསྟུ་བ་དང་། གྲངས་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྟུན་མོང་གི་དོན་བསྟུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མེད་པའི་རྣམ་པ་
 སོགས་ཉེར་བདུན་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟར་
 བཤད་པ་དག་ལས། མདོན་པ་ནས་གསུངས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བདུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་མཉམ་གཞག་
 ཏུ་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། གཞུང་ལས་མ་བཤད་
 པ་ལྟར་མི་བཟུང་སྟེ། སྒྲར་ཟག་བཅས་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཤེར་བྱིན་
 ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཉེ་བདུན་ནི་
 ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཅེས་པ་རྣམ་པ་བཤད་
 ཀྱི་དགོངས་པའོ། །ཡང་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཟག་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་
 གཉེར་ནས་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱིར་རོ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་

རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྒྲིམ་པའི་གཞི་ཤེས་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། ཚེས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཅིག་ཆར་རྟོགས་པ་མི་འགལ་རྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་རྟེ། མདོན་པ་ནས་གསུངས་པ་
དང་། ཤེར་བྱིན་ནས་གསུངས་པ་དོན་གཅིག་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་དང་ལམ་དང་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཞེས་སོ། །དྲན་པ་ཉིད་གཞག་ནས་བཟུང་
སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཞེས་སོགས།
དེའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་པོ་ཡང་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པར་བཟུང་ངམ་ཞེན། མིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པའོ། །འོ་ན་སྒྲོ་བ་ལམ་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་
བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་
ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་ཀྱན་མདོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། སྒྲོ་བ་ལམ་ན་ཡོད་པ་ནི་དེའི་སྒྱུར་བ་སྟེ། རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །གྲངས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་ཞེས་སོགས་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་ཉི་མྱང་
འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལ། བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་དྲི་མེད་ཀྱི། རྣམ་པ་ཡོད་མིན་ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་
ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅམ་གྱི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པས་བྱེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་འདི་
ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་པ་པོ་གང་ཟག་ལ། རྣམ་པའི་འོག་ཏུ་གང་ཟག་འཆད་རིགས་རྟེ། ཇི་སྐད་
བཤད་པའི་རྣམ་པ་དེ་སྒྱུར་བས་ཇི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་བཟོད་དགོས་པ། དེ་ཡང་སྒྲིམ་པ་པོ་མ་
བསྟན་པར་བཟོད་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་སྒྱུར་བ་བྱུང་པར་ཅན་དག་གིས་རྣམ་པ་རྣམས་
སྒྲིམ་དགོས་ན། ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་
བྱེན་གྱིས་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་རྟེ། ཡུམ་འདི་རིགས་ཀྱི་སྤུའམ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་མོ་གང་གི་ན་
ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའོ། །དགོ་བའི་
ཅ་བ་བསྟེད་པའོ། །དགོ་བའི་གཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་བསྟུད་
པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བྱས། ཞེས་སོགས་རྟེ། ཤོ་ལོ་ག་དང་པོས་ཉན་པའི་སྟོན་

དང་། ཕྱི་མས་བསམ་བློར་གི་འཛིན་པ་དང་། སྒྲིམ་བློར་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་དེ་
བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡུལ་ཅན་སྒྲིམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། འབྲེལ་ནི། སྒྲིམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དེས་རྣམ་པ་
རྣམས་བསྒྲིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལ་སྒྲིམ་པ་ཞེས་མིང་གིས་འདོགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་
སྒྲིམ་པ་པོ་བསྟན་ནས་ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་མདོ་ནི། བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅིས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་
ལགས་ཞེས་སོགས་ཞུས་པ་ལ། ཀོ་གི་ཀ་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་ཡུམ་ལ་སྒྲིམ་པའི་ཆོ།
གཟུགས་ལ་མི་གནས་དེ། གང་གི་ཆོ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆོ་གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་སོ། །འདི་བརྒྱ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བཅོམ་ལྷན་བཞེད།
འབྲེལ་ཆེན་པོས། དང་པོ་ལྷ་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་དེ། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། བར་པ་བཅུ་བཞི་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་དེ། ལས་དང་པོ་བ་ནས་ས་
བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་དག་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། ཐ་མ་ནི་དེ་དག་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཐབས་
ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་དེ། ས་མཆོམས་ཀྱིས་ངས་པར་བྱས་ནས་བཅུ་པ་མི་གཏོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ནི། མི་གནས་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་དེའི་
གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན། བཞི་པོ་དེ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལ། གང་ཟག་
གི་སྒྲོ་ནས་བརྒྱད། ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞི། འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས།
དུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད། རྣམ་པའདད་ཆེན་མོ་ལས། ཡུལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་
ལ་ཞེན་པ་བཀག་པའི་དབྱེ་བས་དང་པོ་གཉིས། གཞི་ལམ་རྣམ་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་
བས་གསུམ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་ལས་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བས་བདུན་
ཡུལ་ལ་སྒྲོས་པ་གཅིད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཞི། ཕྱིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཅིག །སྒྲིམ་པ་མཐར་
བྱུག་པའི་གནས་སྐབས་གཅིག །ཐ་མ་ལ་ས་མཆོམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་གསུངས། ཉི་མེ་སྒྲིམ་པ་
ལས། ཟབ་པའི་སྒྲིམ་པ་སོགས་གསུམ་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་གསུངས་ཞིང་། ལུང་དང་

འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་ཟབ་མོ་མཛོད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པར་བྱང་ཆུབ་
 པ་དང་། སྤྱོད་མེད་པར་མཛོད་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་སོ། །ཤིན་ཏེ་པའི་དག་
 ལུན་ལྟར་ན། ཟབ་པ་སོགས་གསུམ་ལའང་སྦྱར་བ་ལྟ་མ་གཉིས་སྦྱར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱར་བ་
 བརྒྱད་དུ་བཞེད། ས་མཚམས་ལ། ཤེར་སྤྱོད་དང་པོ་ལྟ་སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་མཐོང་
 ལམ་སྒྲིམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་བས་དགྲ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་གསུམ་
 དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལམ་ལྟས་སྦྱར་བ་ནི་ཤུ་རྩེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བཞེད། ཁ་ཆེ་གཞོན་ཏུ་དཔལ། དེ་ལ་ལྟ་ནི་ཆོག་ས་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། བཅོམ་ལྟ་ནི་སྦྱར་ལམ་
 ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པར་བཞེད། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནི། ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་
 སྦྱར་ལམ་ཁོ་ནར་བཞེད། རྒྱུ་བཤད་ལས་བྱུང་བྱའི་བཞེད་པ་ལྟར། དང་པོ་ལྟ་ནི་ཆོག་ས་ལམ་ནས་
 རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆོག་ས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པ་སྦྱར་ལམ། དེ་ནས་བཞི་དྲུག་སོགས་བཞི་ལ། ཉི་བ་
 བེ་མཐོང་ལམ་ནས། སྦྱར་བ་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་། དེ་ནས་ལྟ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས།
 དེ་ནས་གཉིས་ནི་ས་དགྲ་པ་ནས་བཅུ་པ། ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་
 བཞེད། ཉི་བེ་སྤྱང་བ་ལས། སྦྱར་བ་ནི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་རིགས་པའི་རྒྱལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཛོད་པར་མ་ཞེན་པར་གནས་པ་དང་། དེ་ལ་མི་སྦྱར་བ་ནི་དེ་དག་གི་ཟབ་པ་
 དང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་ཆད་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལས་དང་པོ་བ་ཆོག་ས་ཆེན་པོས་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ལུང་
 བསྐྱུན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཐོབ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། མཛོད་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པ་དང་། སྦྱར་དུ་མཛོད་པར་རྟོགས་པར་
 བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པ་
 དང་། ཆོས་སམ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རྒྱུ་པར་མི་
 རྟོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པས་མཆོག་ཏུ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་ནི།
 རྩོན་ཉིད་དུ་ལོའི་བར་དུ་མཛོད་པར་བརྩོན་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དཔལ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ནི། ཉི་ཤུ་པོ་བཅུར་བསྐྱུས་ནས་བཤད་དེ།

སྒྱུར་བ་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ལུང་བསྟན་ནས་ཉི་བ་དང་། ལྷུང་བའི་བར་དུ་ག་དང་། འབྲེལ་
འབྲིབ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་མི་མཐོང་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
སྒྱུར་བ་བཅུར་བསྟུས་ནས་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་སྒྱུར་བའི་སྒྲིན་འགྲོའི་ཆོས་ལ། སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡོན་ཏན། དོར་བར་བྱ་བ་སྒྲིན། ཤེས་
བར་བྱ་བ་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་ནི། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྒྲིན་དུ་བཏང་ནས་བསྒྲུལ་དགོས་
པས་སོ། །གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱིས་སྒྱུར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུལ་པ་ལས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བས་སོ། །
ཞེས་བཤད། དང་པོ་ལ་མདོ་ནི། སྤྱི་རིའི་ལུས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་འཇུག་པ་སྤྱི་རིའི་
སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང་། བསྟན་པ་དང་། བཅང་བ་དང་། གྲོག་པ་དང་། ཁ་
བཏོན་དུ་བགྱིད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བགྱི་བ་དང་། སྒྲུལ་པ་ལ་བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་བར་
ཆད་བགྱི་བར་མི་རྣམས་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཡི་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་བསྟུད་པ་ནི། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་སོ། །ཆོས་བཤེས་
གྱིས། ཡོན་ཏན་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་ཐོབ་མོད་ཀྱི། ལེགས་པར་འབྱོར་བ་ནི། རྟོད་ཡན་
ཆད་ལ་སྒྱུར་བར་བྱ་ཞེས་གསུངས། །ཁ་ཆེ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་། ས་བཅུ་དང་། དེས་འབྱེད་བཞི་ལ་
ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་སྒྱུར་ཏེ་འཆད། འབྲེལ་པར་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་བཤད་པས་བཅུ་བཞི་ཇི་ལྟར་ཡིན་
ཞེ་ན། གངས་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བས་བཅུ་བཞི་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་ལ་གསེར་གྱིང་པ་དང་། ཨར།
སྤྲ་མ་རྣམས་འབྲས་སུ་འོ་ཏན་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས་བཞེད། ཁ་ཅིག་སྤྲ་མ་
སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕྱི་མ་གང་ཟག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་འདོད། འདི་ལ་རལ་གྱི་ན་རེ། ཡོན་
ཏན་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་དུ་ཐལ་བ་དང་། མདོན་དུ་གཟིགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་སོགས་ལ་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མི་རྟོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་
སོགས་པ་ཡུམ་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྤྲ་གསུངས་པ་ལས་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། རང་ལུགས་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི།
རྒྱབ་བྱེད་དུ་སྒྱུར་བའི་སྡེ་བཤད། ཉི་སྤྱང་ལས་ནི། སྤྲ་མ་རྣམས་ཁོ་ན་བཤད་ཀྱི་ཕྱི་མ་རྣམས་བཤད་
པ་མེད་དོ། །ཡུལ་དབྱུད་པ་དང་ཞེས་པའི་མདོར། ཡུམ་འདི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མུ་ངན་ལས་

འདས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་དར་བར་འགྱུར། དེ་ནས་ཡུལ་རྟ་ནིར་དར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས། འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྟ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཆར་དེ་བརྒྱ་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་དོར་བར་བྱ་བ་སྒྲིན་ལ་འབྲེལ་ནི། སྒྲིར་བ་སྒྲིམ་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲིན་གང་ཞིག་སྒྲོང་དགོས་ཞེན། བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྒྲིན་འཆད་དོ། །ཞེས་སྒྲིན་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སོ། འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ། བསལ་བྱ་སྒྲིན་དང་། སེལ་བྱེད་གཉིན་པོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོ་ནི། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་སྤྱད་དང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་མོ་གང་སྤྱོད་བྱང་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་ལེགས་པར་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་འདི་དག་ལགས་ན། རིགས་ཀྱི་སྤྱད་དང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་མོ་དེ་དག་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ཅི་ལྟ་སྤྱོད་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆོ། ཆོགས་ཆེན་པོས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ནི། སྒྲིན་ནི་བཅུ་ཆེན་ཞེས་སོ། །བསྐྱེད་ན། རང་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སྤྱ། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱུན་གསུམ། ཞེས་པའོ། །ཡང་ན། རལ་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར། ལྷགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འགལ་རྒྱུན་ནི་སྤྱ། མ་ལྷགས་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་འགལ་རྒྱུན་ཉེར་གསུམ། སྤྱར་ཡང་ལྷགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གོགས་གསུམ་མོ། །ཡུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་པའི་མདོའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཡུལ་ནི་མཉམ་དཀའ་མ་ཀ་ལ་སོགས་པས་སོ། །གྲོང་ནི་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་སོགས་པའོ། །གྲོང་ཁྱིམ་ནི་བཟོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་གནས་སོ། །གྲོང་རྒལ་ནི་ཆོང་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ལ་སོགས་པའོ། །ལྗོངས་ནི་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་སོ། །ཡུལ་འཁོར་ནི་རྩམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །ལ་གཅན་འཕྲང་བཅས་ཀྱི་གནས་སོ། །འི་ཤི་ལ་ནི་ཡོ་བྱང་གྱི་བྱང་པར་རོ། །ཤི་པི་ཀ་ནི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའོ། །ལ་གཅན་གྱི་ཆོ་ལོ་ལྟ་བུ་ནི། ལ་གཅན་གྱི་གནས་སུ་ལྷག་བྱུང་ལ་

314

དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཚེས་ཅན། དཔེན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་
གསུམ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁུན་ལ་སྒྲུབ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེས་ཟེར། འབྲེ་ཆེན་པོ་ན་རེ། རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལྷ་ཚན་བཞི། སངས་རྒྱས་
སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་དེས་མི་
ལྟན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མཚན་གཞི་རང་ཁོ་ན། དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན། བྱེད་པར་
བཅུ་དྲུག་དང་ལྷན་པ་དེས་གཞན་དང་ལྷན་པ་རྣམ་པར་གཅོད། ཡང་མཚན་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཐིན་ལས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན། སངས་རྒྱས་སའི་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་སྐྱེད་བྱེད་དུ་གནས་པ་ཞེས་ཟེར།
ཡང་འདུལ་དཀར་སོགས། བར་གྱི་མཁུན་པ་པལ་མོ་ཆེ། སངས་རྒྱས་སའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཐུག་
གསུམ་ཚེས་ཅན། སྒྲུབ་པའི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་རང་སྐྱེད་བྱེད་
དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཐུན་ཚོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པར་བཅུ་དྲུག་ནི། སྒྲུབ་
པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལས་བྱེད་པར་འཇགས་པར་
མཚོན་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་ནི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་རང་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གཞན་དོན་
འཐིན་ལས་ཐུན་ཚོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནི། སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཤེས་བྱེད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ལྷ་བྱུར་
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དཔལ་གོ་མི་འཆི་མེད་ཀྱི་
བཞེད་པ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱེད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་པ་སྟེ་
བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ལ་དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཚ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་མཚན་ཉིད། མའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་
མཚོན་བྱ། ཅུ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་མཚན་གཞི། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་དེ་ལ་མཚོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སྒྲུབ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ཆོས་སྒྲུའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་པས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་མིན་ཞིང་། སྒྲུབ་པའི་
གནས་སྐབས་ཡིན་པས་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆ་ཡང་མིན་ལ། ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། རྗེས་མཐུན་པའི་ཆ་
གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཆ་ཡིན་ཡང་། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་

བ་ནི། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་
 པ་སྟོང་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱིས་འགོག་པའི་
 རྣམ་པ་བཞི་དང་། ལམ་གྱི་བཙོ་ལྷ་སྟེ་བཅུ་དགུ་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་།
 གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སྟག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་སྟེ་དུག་ལ་དམིགས་པ་
 ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གནས་སྐབས་གྱི་དབྱེ་བ་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པ་
 སོགས་བརྒྱད་དང་། དེ་གསུམ་སྒྲོམ་པ་རྫོགས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་སོགས་བཞི་དང་། དེ་
 གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་
 དུས་ས་མཆོམས་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་བཙོ་བརྒྱད་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྲ། ཡང་ལམ་ཤེས་གྱི་
 རྣམ་པའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་
 བཀག་པའི་རྣམ་འབྱོར་དང་། ལམ་གྱི་བདུན་དང་། འགོག་པའི་བཅུ་དགུ་སྟེ་ཉེར་གསུམ་ལ་
 དམིགས་པ་རྣམ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། མི་རྟག་སྟག་བསྐྱེད་པ་གཉིས། ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་
 སྟེ་དུག་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་གཉིད་དཔག་དཀའ་བའི་སྒྱུར་བ་སྟེ།
 དེ་ལ་ཡང་སྐྱ་མ་ལྟར་བཙོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་ལམ་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་གྱི་རྣམ་པས་
 བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྟག་
 བསྐྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་དང་བཅས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པའི་ཆོས་
 ཉིད་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། འགོག་ལམ་གཉིས་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟེ་གསུམ་དང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་གྱི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་
 བརྒྱ་དང་གཉིས་པའི་སྦྱོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྟག་བདེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆ་
 གཅིག་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་
 དམིགས་པ་ཆད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་སྐྱར་ལྟར་དབྱེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ནི། རྣམ་མཁའ་
 གྱི་སྒྱུར་བའོ། །མཆོན་བྲ་ནི། བྱད་མཆོན་དང་བྱེད་མཆོན་གྱིས་རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་བར་མཆོན་པ་མིན་
 གྱི། ཆོས་སྒྲུའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མིན་པར་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་མཆོན་བཅུ་དག་གིས་སྦྱོན་

པ་ཡིན་ནོ། །སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚེས་སྒྱུའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྒྱུར་བར་མཚོན་པ་ལ།
 རང་དོན་ཐུན་ཚོགས་སྒྱུ་བ་བྱེད་བྱེད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་དོན་ཐིན་ལས་ཐུན་ཚོགས་
 སྒྱུ་བ་བྱེད་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཚོགས་པས་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱེད་མཚན་བཅུ་
 སྟག་དང་། བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག་གོ །མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་སྟངས་དུ་ངེས་བྱེད་གྱི་སྟོན་
 མཚོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྒྱུར་བ་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་གྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་།
 སྒྱུར་བའི་རྗེས་གྱི་ཤེས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ། དེས་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་མཚན་གཞིར་བྱས། བྱེད་པར་
 དང་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བཞག་ནས། འདི་ནི་ཚེས་སྒྱུའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྒྱུར་
 བའོ། །ཞེས་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་པ་དེ་ཡང་། གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆ་མིན་གྱི། ལམ་
 ཤེས་རྗེས་མཐུན་པའི་ཆ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པ་བཅུ་སྟག་སྟག་གསུམ་གྱིས་འཕངས་ནས་
 སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་མཚོན་པ་ཡེ་ཤེས་དངོས་མིན་ཏེ། མཚོན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་བྱེད་མཚན་ལ་
 དམིགས་ལ། ཤེས་པ་བཅུ་སྟག་སྟག་གསུམ་གྱིས་དེ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་
 གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་
 དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་སྟག་སྟག་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་
 པར་བཤད་པའི་ཆ་ཤས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་རིགས་པའི་རལ་གྱིས། མཛོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྱི་མེ་ཏོག་ལས། མཚོན་བྱ་ནི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཏགས་པའི་ཆ་ཡིན་གྱི། མཚན་གཞི་
 དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་མཚན་གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ནོ། །
 ཞེས་མཚན་ཉིད་དགུ་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གིས་མཚན་གཞི་རང་དང་ལྡན་པར་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 འདི་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་མཚན་གཞི། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མཚོན་པ་ལ་
 ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་སྟག་སྟག་གསུམ་དང་ལྡན་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །རེ་རེ་གཞི་ལམ་རྣམ་པའི་ཡུལ་
 ཅན་དུ་འང་མཚོན་ནོ། །ཡང་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བ་མཚན་གཞི། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་
 ལས་བྱེད་པར་འཕགས་པར་མཚོན་པ་ལ་བྱེད་པར་གྱི་ཚེས་བཅུ་སྟག་དང་ལྡན་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །
 མཛོན་པ་འཕྲིན་ལས་དང་ལྡན་པར་མཚོན་པ་ལ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལྡན་པར་མཚོན་པ་ལ། དབེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་

ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་ལྷན་པ་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་རང་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བའི་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། སྒྲུབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གཞུང་གི་
 དགོངས་པར་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དོད། ལྟ་ཆ། ཞེས་པ་མཆོན་པར་བྱ་
 བས་མཆོན་ཉིད་དེ། མེ་དང་ཆུ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་དང་སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
 གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ནི་སྤུང་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དུས་སྤུང་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 རྣམ་འབྲེལ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་སྟེ། །ཀྱན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་བཤད་པ་
 ལྟར་རོ། ལྟ་ཆ། ཞེས་སྦྱར་ན། མཆོན་པར་བྱེད་པས་མཆོན་ཉིད་དེ། འདི་ལ་འང་སྤུང་མོང་མིན་
 པར་མཆོན་བྱེད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྤུང་མོང་དུ་མཆོན་བྱེད་སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལས། གཟུགས་རུང་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་བར་དང་། མངོན་པ་ནས་ཆ་བ་མེའི་
 མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་སོགས་རྣམས་ཏེ། འདི་ལ་མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོན་དང་
 བྲལ་བ་དགོས་ཏེ། རང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དེ་སྤུང་མོང་མིན་པར་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
 དགོངས་ནས་རིགས་གཏེར་ལས། མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྦྱི་སྦྱོན་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མི་
 ཏྲག་པ་དང་། ཟག་བཅས་སྦྱག་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་མ་བྱུང་པ་སོགས་སྦྱོན་
 མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ལས་བྱ་བ་བྱེད་པོ་གསུམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་འདི་
 ལྟར་མཆོན་པར་བྱེད་དོ། །གང་མཆོན་པར་བྱེད་ན། མཆོན་བྱ་མེ་ལྟ་བུ་དེའོ། །གང་གིས་ན། མཆོན་
 ཉིད་ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་ལྟ་བུ་དེས་སོ། །མཆོན་པའི་བྱ་བ་གང་ཞེན། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་
 པ་སྟེ། མཆོན་གཞི་ཅན་དན་གྱི་ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་ལྟ་བུ་དེའི་དོན་དུའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྦྱོབ་དཔོན་
 ཆོས་མཆོག་གིས། བྱ་བྱེད་དུ་འཛོག་པ་ལ། རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྷན་པ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་
 གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་སྟེ། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་

གསུམ་ཚང་དགོས་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ལས་ལའང་གཉིས་ཏེ།གང་ལ་མཚན་པར་བྱ་བའི་གཞི་
དང་། གང་མཚན་པའི་དང་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཡངས་པར་བྱས་ནས། མཚན་
མཚན་གཞི་གསུམ་དང་། མཚན་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟེ། སྒྲ་དོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། བྱེད་པ་བོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། གང་གིས་མཚན་ཏེ་མཚན་ཉིད་དུ། །ཤེས་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་འདི་ཡང་། རྟོག་གི་པ་ཁོ་ནས་བཏགས་པ་
མིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱུ་ལས། སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ། །ཕན་གདགས་ཕྱིར་ན་
མཚན་གཞི་དང་། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚན་པ་དག །རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་དག་བཤད། །ཅིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་ལ། གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཚུལ་དང་།ཚོས་གསུམ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་མཚན་པའི་ཚུལ།མཚན་ཉིད་གསུམ་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་སོ་སོར་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་
གཞུང་འདི་དག་གིས། མཚན་མཚན་གཉིས་ཀ་བསྟན་ལ། སྒྲས་སྟོན་པའི་ཆོ། གཉིས་ཀ་ལ་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་གསུངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། འདིར་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དེ་ཐུན་མོང་མིན་པར་མཚན་བྱེད་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ལ། མཚན་བྱེད་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་དེ་ཡང་། ཐུན་མོང་མིན་པར་མཚན་པར་བྱ་བ་
རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ།འདིས་སྦྱོར་བ་རྒྱུ་མས་མཚན་པར་བྱེད་པས་ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་དག་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་བཞིན་དུ་མཚན་པས་ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཕྱག་གསུམ་དང་། བྱེད་པ་རྒྱུ་མས་ལ་ཅི་རིགས་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་མཚན་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་ནི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཐང་དང་པ་མཚན་མཚན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་། སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་བཤད། བསྟན་
བཅོས་ལས། སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་མཐུན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་སུ་རྒྱུའི་སྟོན་ནས་བསྟན་ཏེ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་དོན་རྟོགས་པ་དང་།
 གཞན་དོན་ཐོན་ལས་སུ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་རྒྱུ་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་
 མདོའི་སྒྲུབ་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་
 ཤེས་ཀྱང་བྱེད་པ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། རོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཚན་
 བྱ་ཡིན་དགོས་སོ། །མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་མཚན་བྱ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་མ་བཅ་བོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་
 བར་མི་བྱ་སྟེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་སྟོན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཤེས་མཚན་ལ་སོགས་པ་འདི་
 རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་སོགས་མཚན་བྱར་བྱས་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་འཛིག་པ་མིན་
 གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པའི་ཆ་ཡང་ཡིན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
 ཡིན་པ་ནས། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཡང་ཡིན། མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་འང་ཡིན་པས། རོ་བོ་
 ཉིད་མཚན་དུ་འཛིག་པའི་བར་རོ། །གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱུང་
 བདུན་ཅུ་ཅེ་ལྟ་པོ་ཁོ་ན་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། ཤེས་མཚན་སོགས་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་པ་མིན་
 ཏེ། མཚན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དཔེར་ན་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དེ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་
 འགྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་མཚན་སོགས་གསུམ་པོ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་མི་དགོས་པ་འང་མིན་ཏེ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་མཚན་བྱ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་གཅིག་ལ། མཚན་ཉིད་ཤེས་ཀྱང་བྱེད་པ་གསུམ་འཛིག་ན། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་
 འཛིག་ན་ནི། །མཚན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྟོན་རི་ལྟར་སྟོང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚན་
 ཉིད་ལ་ཁུབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། །འདིར་ནི་གསུམ་པོ་ལྟོག་པ་ཐ་དང་པ་ཁོ་ནར་
 ཟད་གྱི། རོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན། བྱས་མི་རྟག་རོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་
 པའི་ཆ་ནས་བྱས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པའི་ཆ་ལ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རོ་བོ་
 གཅིག་ཀྱང་ལྟོག་པའི་གནས་སོ་སོར་བསྟན་པ་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་པའི་དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་མཚན་
 པའི་ཆེད་དོ། །རེ་རེ་ལ་འདྲ་མར་བྱེ་བ་ནི། གདུལ་བྱ་ཉི་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི་དགོས་པ་
 དང་། དངོས་པོའི་གྲངས་ངེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མིན་ལ། གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་ནི་དངོས་པོ་དང་།
 དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲངས་ངེས་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་གསུམ་པོ་འདི་ལས་མང་མི་དགོས་

ཤིང་། ཉུང་བའམ་མེད་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་པོ་ཡ་བྲལ་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ལུས་མ་
 ཚང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མང་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་མ་ལུས་པ་མཆོན་རྒྱས་བའི་ཕྱིར། རོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་གང་རུང་གཅིག་བསྟན་པས་ཆོག་པ་མིན་
 ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་ཙམ་ཞིག་ཤེས་མཆོན་བསྟན་པས་སེལ་རྒྱས་ཀྱང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་
 བའི་དགོས་པའི་བྱད་པར་མི་འདུ་བ་དང་ལྡན་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་གཞི་ལམ་རྣམས་
 བའི་གནས་ལུགས་ཙམ་རྟོགས་པས། རང་དོན་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཙམ་སྦྱིད་རྒྱས་ཀྱང་ཉན་རང་
 ལྟར། གཞན་དོན་ཕྱིན་ལས་ཐུན་ཆོག་སྦྱིད་བའི་རྒྱས་པ་མེད་དམ་སྟམ་པ་དང་། དོན་གཉིས་
 མཐར་ཐུག་བསྦྱིད་བའི་རྒྱས་པ་དེ་ཡང་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་བའི་དོགས་པ་
 དགག་དགོས་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོར་དོས་བཟུང་བ་དང་། མཆོན་བའི་ཚུལ་
 ལོ། །དང་བོ་ལ། མཆོན་ཉིད་། མཆོན་བྱ། མཆོན་གཞི་དང་གསུམ། དང་བོ་ལ། ཤེས་པ། བྱད་པར་།
 བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་བོ་ནི། ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་
 གང་རུང་རྟོགས་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར། འདི་ལ་མཆོན་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་
 དུ་བྱེ་བས་མཆོན་ཉིད་ལ་ཡུལ་གཞི་བསྟུས་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
 ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། འབྲས་བུ་བསྟུས་བའི་ཆོས་ལ་
 དམིགས་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་གསུམ། རེ་རེ་ལའང་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་ལ། དེའི་
 ཆོ་མཆོན་བྱའང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སོགས་ཆོས་གྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར། འདིའི་མཆོན་གཞི་ལ། ལམ་ཤེས་གྱི་སྦྱོར་བ་
 དང་། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། མཆོན་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་མཆོན་ཉིད་
 ལའང་གཉིས་སུ་བྱེ་སྟེ་གསུངས་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལའང་བཅུ་དྲུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་
 གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབ་བའི་མཛད་པ་དང་ལྡན་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ། མཆོན་
 བྱ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས། མཆོན་ཉིད་ལའང་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་
 གསུམ་དང་། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་བདུན་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་གཅིག་སྟེ་
 གསུམ་དུ་བྱེ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་མཆོན་བྱ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་སྟེ། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་སྦྱོར་

བ་ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གང་མཆོན་བྱ་ཞེས་བསྟན་པ་དེའོ། །འདི་ལ་འང་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་
 བའི་རོ་བོ་གསུམ་ཕྱེ་ནས་གསུམ་མོ། རོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ནི། བྱེད་ལས་དང་དམིགས་རྣམ་
 སྟགས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་བྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མཆོན་བྱ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་མིན་ལོ། །དར་
 རྒྱུ་པ་ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ནི། རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུངས་
 བའི་མཆོན་མཆོན་གྱི་རྣམ་གཞག་པོར་ནས་མ་གསུངས་པའི་ཐ་སྙད་རང་གི་སྒྲོས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་
 བཞག་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་། ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དོན་གཅིག་
 པས། དེའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ན་ནི། དུས་པའི་མཆོན་ཉིད་དྲིས་པ་ན། མི་རྟག་པ་བསྟན་ན་མ་
 འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་སྟགས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱེད་པར་དུ་
 འབགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྷན་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་མཆོན་བྱར་བཞེད་པ་འང་ཡི་གེའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་སྟེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་
 སྒྱུར་བ་ཙམ་མཆོན་བྱར་གསུངས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་དེ་དག་གི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྱུར་བ་མཆོན་བྱར་
 གསུངས་པ་བྱར་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
 མཆོན་བྱའི་བྱར་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མཆོན་གཞི་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་ཤུ་པོ་
 རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལྟར་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་སྟགས་གསུམ་
 པོ་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་འབགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར། གསུམ་པོ་མཁུན་གསུམ་
 གྱི་སྒྱུར་བ་གསུམ་གྱི་མཆོན་གཞིར་བཞག་གོ། །གཉིས་པ་རྩེ་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་
 གྱི་སྒྱུར་བ་ལྟའམ། ཉི་ཤུ་པོ་མཆོན་གཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བར་མཆོན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གང་
 རུང་གི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། ཞེས་དང་། བསམ་མི་བྱེད་
 པ་སྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་དང་། གཤུལ་བྱ་ལ་ཕན་པ་
 བསྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྷན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའོ། །སོ་སོར་མཆོན་ན། ཟབ་པའི་
 སྒྱུར་བ་མཆོན་གཞི། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བར་མཆོན། ལྷན་སྟགས་གཞིའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཕན་བདེ་སྒྲུབ་གསུམ་གང་རུང་གི་མཛད་པ་བསྒྲུབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་ལ། བྱེད་མཆོན་མི་འཆད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་

མཐོང་ལམ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་དང་། གཟུང་བ་ཚོས་གྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་དང་། འཛིན་བ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་
 གསུམ་མོ། རྡོ་བོ་གཅིག་ཅིང་ཕྱོག་བ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཚང་བ་ལས། དང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་
 བ་དང་། བྱི་མ་ལ་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་བྱས་ཤིང་། དང་པོ་ལ་
 བྱུང་མཚན་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་དེ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་མིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདུལ་བར་བྱ་བའི་མཛོད་རྟོགས་གྱི་རིགས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། སྒྲམ་དུ་རྟོགས་སོ། །ཡང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྒྱུར་བ་མཚན་གཞི། ལམ་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་
 བར་མཚོན་ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱེད་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་
 སོགས་བྱེད་བ་བདུན་དང་ལྔ་ན་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱེད་དང་། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བ་མཚན་
 གཞི། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པར་མཚོན། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སོགས་ཚོས་གྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་བ་སྟེ། ཚད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་
 སྒྱུར་རོ། །བྱུང་མཚན་གྱི་མཚོན་ཚུལ་ལ། བྱེ་བྲག་གི་སྒྱུར་བ་འགོད་པའི་ཆེ་ལམ་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་
 དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་སྒྱུར་བར་མཚོན་པའི་ཚུལ་མི་འགོད་དེ། ལམ་ཤེས་བ་ཉིད་ལ་སོགས་བ་
 གཉིས་ནི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་བྱུང་ཞུགས་སོ། །ཞེས་མཚན་ཉིད་གཞན་གཉིས་དང་མཚོན་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྱིར་མཚོན་པའི་ཆེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བར་མཚོན་དགོས་ཏེ།
 བྱེད་པར་བསྐྱབ་པས་འདིས་སྒྱུར་བ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ཤེས་པ་དང་། བྱུང་བར་དང་།
 བྱེད་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་བ་དགོས་པ་ནི། ཤེས་མཚན་གསུངས་པས་རིགས་
 མི་མཐུན་ཅམ་བསལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་རང་དོན་རྟོགས་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྐྱེད་
 པའི་རུས་པ་ཡོད་པར་གོ་རུས། བྱུང་མཚན་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྱུར་བ་
 ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་གོ་རུས། བྱེད་མཚན་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བ་ལ་གཞན་དོན་
 བྱིན་ལས་ལུན་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པར་གོ་རུས་སོ། །རྡོ་བོ་ཉིད་མཚན་བསྟན་པས།
 མཚན་ཉིད་དེ་གསུམ་གང་ལ་བསྟན་པའི་མཚོན་བྱ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་རྡོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་སོ། །
 ཡང་ན་བྱུང་མཚན་གྱིས་རིགས་མི་མཐུན་སྤངས་ཤིང་། གཞན་གཉིས་གྱིས་ལོག་རྟོག་སྤངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱུ་ལེ་དགོངས་པར་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་དང་རང་དོན་རྟོགས་པ་ལུན་ཚོགས་
 དང་། གཞན་དོན་ཐོན་ལས་ལུན་ཚོགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པར་མཚོན་རྒྱས་པ་སྟེ། ཤེས་མཚན། ཁྱད་མཚན། བྱེད་མཚན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོགས་པ་
 བློ། ཁྱད་མཚན་གྱི་བྱེད་བྱ་སྦྱར་ལ་རུང་ཅམ་ཡིན་ཡང་། གཞན་རྣམས་ནི་ཚིག་དོན་གང་ལའང་མ་
 ཞུགས་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བ་རང་གི་
 མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བྱན་མོང་མིན་པར་མཚོན་རྒྱས་དེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་གྱི་མཚན་
 ཉིད་དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རང་དོན་རྟོགས་པ་ལུན་ཚོགས་སྟེང་བའི་བྱན་མོང་མིན་པའི་རྒྱར་གོ་རྒྱས་དེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་
 ཤེས་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་
 མཚན་ཞེས་པ། དོན་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བ་ཉིད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེའི་ཐ་
 སྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱར་བ་ལྷའི་སྟེང་དུ་མཚོན་པར་
 བྱ་བའི་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཁ་ཅིག་མཚན་གཞི་ལྟ་བུར་མཚོན་
 པས་ན། ཞེས་པའི་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས། རོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས། རྣམ་
 རྟོགས་སྦྱར་བར་མཚོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་ནི། མཚོན་མི་རྒྱས་པ་དང་། མཚོན་བྱ་ཉི་ཆེ་བ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས།
 སྦྱར་བ་ཅམ་དུ་མཚོན་པ་ལ། འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། དེའི་ཕྱིར། མཚན་
 ཉིད་གྱི་ས་མཚམས་ཀྱང་། ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་པར་གྱུ་བོ། །གསུམ་པ་དེ་
 ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པར་སྦྱར་བ་ནི། གོང་དུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་དེ་དག་རྟོག་པས་རང་དགར་
 བཏགས་པ་མིན་གྱི། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱེད་
 པར་བསྐྱབ་པས་འདིས་སྦྱར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དང་།
 རོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་སུ་སྐྱབ་པས་དེ་རྣམས་མཚན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། དག་ལྟར་
 ལས། གང་གིས་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་བྱེད་དང་རྣམ་
 གསུམ་སྟེ། མཚོན་བྱ་རོ་བོ་ཉིད་གང་ཡང་། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། སྟེང་པོ་མཚོགས་ །གྲགས་པའི་

ཆ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ཐམས་ཅད་ལས། དང་པོ་གསུམ་མཚན་ཉིད་དང་། རྩ་བོ་ཉིད་མཚན་གྱི་ར་
 གསུངས། བྱེད་སྒྲུབ་དང་ལས་སྒྲུབ་གྱི་ཐ་སྟངས་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་གི།
 འཕགས་པས་གསུང་བ་མེད་ཅིང་། འབྲེལ་བྱེད་གཞན་རྣམས་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྟར་འཆད་དོ། །
 ཚོགས་གསལ་ལས་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་།
 རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་
 རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཡང་ལྷོག་པའི་དབང་གིས་དཔག་ཏུ་
 མེད་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་སྤྱན་མོང་མེན་པའི་ཡན་ལག་
 མེ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་ཏེན་རྣམས་ན་རིག་པས་མ་བཅོམ་པའི་ཆོ། གཞན་ལ་
 མི་ལྟས་པར་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུང་བའི་དངོས་པོ་རགས་པ་རྣམས་སོ། །འདིར་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 བཟུང་དོ། །དེ་ཡང་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་པ་དང་བྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ།
 དེ་ལ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་།
 རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སྦྱེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་
 པའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཆར་གྱི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་
 བ་ཤེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནས་ཚོགས་པས་ལམ་ཤེས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་པ་ལ། ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་མཚུངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེད་པར་ནི་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
 ནི་བྱེད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །བྱེད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱེད་སྟམ་པ་ལ་བྱེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །རྩ་བོ་ཉིད་མཚན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་
 གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཟད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་ཤེས་བྱེད་བྱེད་པ་གསུམ་སྤྱན་མོང་མེན་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་དང་། རྩ་བོ་ཉིད་དེའི་མཚན་བྱ་དང་སྒྲོབ་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཤེས་ཐུན་གྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་
 ཏན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཅུ་ཡིན་ན། གང་རུང་ཅིག་གིས་ཚོགས་གོ་སྟམ་པ་ལ་བྱེད་མཚན་བསྟན་པར་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་གྱི་གོ་རིམ་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་ལ་ཐོག་མར་
 འཛིན་བྱེད་ངེས་པར་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་བསྦྱེད་དགོས་པས། བྱེད་

སྐྱབ་དང་ལས་སྐྱབ་རིམ་པར་བསྟན་ནོ། །ཁྱེད་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ལའང་རང་
 རོན་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱར་གོ་བྱེད་དང་། གཞན་རོན་ཐོན་ལས་སྟན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱར་གོ་བྱེད་
 གཉིས་ཡོད་པ་རིམ་པར་བསྟན་ཏེ། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་མཛོད་དུ་བྱས་ནས།
 དེ་ལས་གཞན་རོན་འཕྲིན་ལས་སྟན་ཚོགས་འབྱུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་ལའང་གོ་བྱེད་དངོས་དང་།
 དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་གཉིས་རིམ་པར་སྟན། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ། མདོ་ལ། མདོར་
 བསྟན། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་མེད་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་སུ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་
 བཤད། རོན་བསྟུ་བ་གསུམ་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། ཡུམ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
 རྣམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་དགུ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་མཆན་
 ཉིད་སྟོན་པ་མི་གསལ་བས་བདེ་འཕྲོད་པའི་ཆེད་དུའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་མཆན་ཉིད་
 ཅས་བསྟན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱ་ཡངས་པར་བྱས་
 བས། ཁྱེད་སྐྱབ་ལས་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མཆན་ཉིད་དང་མཆོན་བྱ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱ་དོག་པར་བྱས་ན། དེ་ལྟ་སུ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་ཤེས་མཆན་ཁྱེད་མཆན་བྱེད་མཆན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་གིས་མཆོན་ཏེ། ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་ལོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
 བཞི་ལས། དང་པོ་ཤེས་མཆན་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་སྟེ། མཆོན་བྱ་སྦྱར་བ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་
 ཞེས་སོ། །གསུམ་པོ་རིམ་པར་བསྟན་ཏེ། གཞིའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར། ལམ་གྱི་གནས་
 ལུགས་སྒྲོམ་པར་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་མེད་པར་རྣམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་
 རོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་བསྦྱེད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་འདི་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ན། ཡུམ་ཇི་ལྟར་
 བསྦྱེད། འཇིག་རྟེན་འདི་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་བྱེད། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཇི་ཅམ་
 བཞུགས་བཀའ་སྩལ་བ། ཡུམ་འདིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོབས་བརྒྱ་བསྦྱེད་པའོ། །མི་འཇིགས་
 པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །མདོའི་རོན་ཇི་ལྟར་བསྟུས་

པ་ནི། མདོ་ཚིག་བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་ཚེས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་བསྟན་ཏེ། གཞིའི་གནས་
 ལུགས་མདོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་གིས་དངོས་སུ་མཚོན་
 བས། གཞིའི་ཚེས་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་
 བྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་ནི། གཞི་ཤེས་
 སྟོར་བ་ལས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་སོགས་གཞིའི་ཚེས་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཚེས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟབ་པའི་སྟོར་བ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་བར་མཚོན་ནུས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འདྲ་
 བཅུ་དྲུག་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བ་དེས་རང་འབྲས་སངས་རྒྱས་སའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
 བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འོག་མ་གཉིས་ལ་འང་སྟུར་
 བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ལ། མདོ་ནི། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་
 ལྷའི་སྤྲད་ག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་སྤྲུལ་གསལ་བཀའ་སྟུལ་པ། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །
 མཚན་མ་མེད་པའོ། །སྟོན་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུང་པ་ནི། མདོ་ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་
 པོ་ཚེས་ཅན། ལམ་ཤེས་སྟོར་བའི་ཤེས་མཚན་བཤད་དེ། ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་མདོན་དུ་རྟོགས་
 པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་གིས་དངོས་སུ་མཚོན་ནས་ལམ་གྱི་ཚེས་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་འཕངས་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་
 མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྟུལ་པ།
 དེ་ཅིའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་ཚེས་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་རྣམས་ཡུམ་འདི་ལ་རིམ་གྱོར་མཛད་དོན་ནས། བཀྱར་སྟོར་མཛད་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་
 བ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འདི་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བསྟུང་པ་ནི།
 དེ་འདྲའི་མདོ་ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཚེས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་སྟོར་བའི་ཤེས་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞིའི་ཚེས་དང་། ཡུམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་

ཆོས་ཏེ། གཞི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་གི་རྣམ་པའི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་མཁུན་པ་དེས་མཆོན་ནས། རྣམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 བཅུ་དྲུག་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་སོགས་སོ། །
 མདོར་ན་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཐུག་གསུམ་པོ་འདི། མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མདོན་རྟོགས་
 སུ་བཤད་དེ། མདོར་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་
 བར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱུ་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ། ཐེག་
 བ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་སྦྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྟེན་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་དེ། བྱང་མཆོན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གསུམ་པ་བྱང་མཆོན་ལ། འབྲེལ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར། གོང་དུ་བཤད་པའི་
 ཤེས་མཆོན་བཅུ་དྲུག་ཐུག་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ལ་བྱང་བར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་བར་གཞན་ཡང་མ་བསྟན་པས། མཆོན་བྱ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་ལ་འང་བྱང་བར་
 མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཆོག་གོ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་
 བྱང་མཆོན་བཅུ་དྲུག་གསུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 དགུས། ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་ནི། སྤར་ཤེས་མཆོན་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་
 དེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཕྱིད་དུ་བྱེད་པའི་འཇུག་པ་དང་། མདོན་
 སུམ་བྱེད་པའི་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པ་ཡུམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དངོས་བསྟན་ལ་ཤེས་མཆོན་གྱིས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་མ་ཕྱེ་བར་བསྟན། བྱང་
 མཆོན་གྱིས་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན། བྱང་མཆོན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་ཁོ་ནའི་བྱེད་པ་བསྟན་པར་མཆོམས་
 སྦྱར་ལས་གསལ་བར་ཤེས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཙན་དངོས་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་
 བཤད་པ། གཞི་ཤེས་ལ་བྱང་མཆོན་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། །དང་བོ་ལ་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
 གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །ཡུམ་འདི་ནི་བ

མཚོན་ཚུལ་དང་། ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། བྱེད་མཚོན་གྱིས་ནི། གང་གི་ལམ་ནི་
 གཞན་དག་ལས། བྱེད་དུ་འཕགས་པས་བྱེད་པར་ལམ། ཞེས་དང་། འབྲེལ་པར། བྱེད་པར་གྱི་
 ལམ་ཡིན་པར་བྱེད་ཞུགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་
 མཚོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་པའི་རང་ལྡན་མཚོན་གཞིར་བཞག་ནས། ཐེག་
 དམན་གྱི་སྒྱུར་པ་ལས་བྱེད་ཞུགས་པར་མཚོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་མཚོན་སྟགས་ལ་མི་
 མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་པ་
 དག་མཚོན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་པ་མཚོན་བྱར་བྱས་ནས་མཚོན་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུལ་དུ་རྟོགས་སོ། ཡང་བདག་གི་སྒྲོ་ལ་འདི་རྟར་སྒྲུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་
 སྒྱུར་པ་བྱེད་ཆོས་དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་དམན་སྒྱུར་པ་ལས་བྱེད་ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཞེ་ན།
 དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བྱེད་པར་དང་བྲལ་བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟགས། ཞེས་
 སྟགས་གསུངས། གཞུང་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་པ་ལ་བྱེད་མཚོན་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་།
 དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་པ་ལ་འདྲ་བྱེད་མཚོན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚོན་དོན་གྱིས་བཤད་དེ།
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་པ་ནི། གཙོ་བོར་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ལ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའང་མིན་མོད་ཀྱི། དེ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྡན་པ་ནས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནི།
 ལམ་ཤེས་སྒྱུར་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་མཚོན་བཞེད་དོ། གསུམ་པ་བྱེད་མཚོན་ལ། འབྲེལ་ནི། ཐེག་
 དམན་གྱི་སྒྱུར་པ་ལས་བྱེད་ཞུགས་པར་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་པའི་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་
 འཆད་དོ་ཞེས་སྟན་པ་ནི། བྱེད་པར་གྱི་མཚོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕན་པ་དང་།
 སྒྱུབ་པ་དང་། སྒྱུབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། གནས་དང་། དཔུང་གཉེན་དང་། སྤྱིང་དང་། ཡོངས་སུ་
 འབྲེན་པ་དང་། ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་། མགོན་དང་། རྟེན་དུ་གྱུར་པར་རིགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས།
 དེ་བསྟུན་པ་ནི། ཕན་དང་བདེ་དང་ཞེས་སྟགས་སོ། བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་ལ་ཉི་ལྷེ་ལེ་བརྒྱད་མ་
 དང་། བརྒྱད་སྟོང་པར། དང་པོ་གཉིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཕྱི་མ་དགུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་

པར་གསུངས། འབུམ་དང་། ཉི་མི་ལེ་མང་དུ། དང་པོ་ལྷ་བྱང་སེམས་དང་། ཕྱི་མ་དུག་སངས་རྒྱས་
 གྱི་མཛད་པར་བཤད། བྱི་བརྒྱད་སྟོང་པར། དང་པོ་དུག་སངས་རྒྱས་དང་། ཕྱི་མ་ལྷ་བྱང་སེམས་ལ་
 བཤད། ཤེས་རབ་བྱི་པར། ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་ལ་བཤད་པས། ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་དང་།
 སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལ། འདིར་མཆོད་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་
 རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོད་ལ།
 མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་མུག་
 རྣམ་པར་བསལ་བས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུན་
 པ་ནི། ཉོན་མོངས་དྲག་དང་མཆོད་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གྲངས་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ནི།
 དེ་ལྟར་ན་སྦྱིར་གཅིག་ཏུ་སྒོ་མ་ན་ནི་མཆོད་ཉིད་དགུ་བཅུ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །འོ་ན་
 ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་བསྟན་པ་དང་། འདིར་མཆོད་ཉིད་དགུ་བཅུ་ཅུ་གཅིག་བསྟན་པ་
 ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤར་ནི་སྒོ་མ་བྱའི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན། འདིར་ནི་སྒོ་འདོགས་གཅོད་པའི་
 ཆ་ནས་བསྟན་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱིས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ཉེར་རྒྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ་
 སྤྲ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ནི། མཆོད་ཉིད་གྱི་འོག་ཏུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བསྟན་ཏེ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་ཅ་
 རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ནས་རི་སྐད་བཤད་པའི་སྦྱིར་བའི་སྒོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། ། འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ།
 མདོ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སེམས་དང་མ་བུལ་བར་སྦྱོན་པ་གཏོང་། ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་བར་སྒོ་མ་ཞིང་། མཆོད་མར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་བསྟུན་པ་ནི། མཆོད་
 མེད་རབ་ཏུ་སྦྱོན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོ། །འདིར་སྦྱོན་སོགས་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་མཁས་ཞེས་པ་
 ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒོ་འདོགས་ལེགས་པར་ཆོད་དེ། ས་བོན་ལུས་ལྷན་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། དར་
 རྒྱུག་པ། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱིས་མགོ་རྩེ་མ་པ་དང་། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་
 པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་སྤེད་གོན་མཆོག་སྦྱོན་ལས། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་

གྱི་ཐོག་མ་གང་ནས་རྩོམ་ཞེ་ན། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་མིན་ཏེ། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་དག་བསྐྱབ་ལ་མཁས་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ལ།
 མདོ་ནི། དེ་ཡང་ཡུམ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་མ་བུལ་བར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་སངས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་།
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཡུང་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་སེམས་ཀྱང་མཚན་མར་མི་
 བྱེད་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་པ་དད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
 སོ། །འདི་ལ་རི་ལྟར་མཁས་པའི་ཚུལ་དང་། མཁས་པ་དེ་ལ་དབང་པོའི་བྱེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དད་པ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དད་སོགས་ཆེན་པོ་བྱང་སེམས་
 དང་། འབྲིང་རང་རྒྱལ་དང་། རྒྱུ་རྩ་ཉན་ཐོས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དབང་པོ་རྣམས་གཉིས་
 ལས། རྣམ་པར་རྟོགས་བྱུང་རྟོགས་པར་སྤྲོ་བ་དང་། རྩལ་པོས་རྟོགས་དཀའ་བར་སྟོན་པའི་དབང་
 རྩལ་ནས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་སོ། །ཤུགས་ལ་དད་སོགས་རྒྱུ་འབྲིང་གི་བྱུང་རྒྱལ་རྟོགས་
 ཚུལ་འཆད་པ་ནི། ཤུགས་ཀྱིས་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་དགོངས་པ་ནི། ལྷ་རྩལ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་
 མཐོང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་མཐོང་ཤུགས་ལ་སྟོན་པའི་རིམ་པས། འདིར་ཐོག་
 ཆེན་གྱི་ཐར་ཆ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཉན་རང་གི་ཐར་ཆ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀུན་
 མཁྱེན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་གསུངས་སོ། །འབྲེ་ཆེན་པོ། ཐོག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པ་དབང་རྣམས་། ཐོག་
 དམན་དུ་རིགས་ངེས་པ་དབང་རྣམས་། མ་ངེས་པ་དབང་འབྲིང་ཡིན་ལ། རྩལ་བར་རྣམས་གཉིས་
 དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་དབང་འབྲིང་འཕངས་པར་བཞེད། ཡར་གྱིས། ཐོག་ཆེན་དང་།
 རང་རྒྱལ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱུང་སེམས་གསུམ་དུ་མཛད་ནས། གསུམ་ཀ་ད་ལྟ་
 ཐོག་ཆེན་གྱི་ཐར་ཆ་ལ་གནས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ལྷ་མས་བྱུང་རྒྱལ་རྟོགས་སྤྲོ་ལ། བྱི་མ་ལ་རྩལ་
 པོའི་སྤྲོས་གསུངས་ནས། རྟོགས་དཀའ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱི་མ་གཉིས་
 ཐོག་ཆེན་གྱི་ལམ་ནས་ལོག་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་རྒྱལ་དང་། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་རིགས་ཅན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འཕངས་སོ། །ཞེས་བཞེད། རལ་གྱི་སོགས་དབང་
 པོ་རྩལ་པོ་ཉན་རང་ལ་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟོར་བ་སྟེས་པའི་སྒྲིམ་རིམ་ལ། སྟོར་བ་སྟེས་པའི་གནས་སྐབས། རྟེན་བྱིར་མི་
 ལྷོག་པའི་གང་ཟག། །བསྒྲིམ་བྱ་སྟོར་བའི་དོ་བོ་དང་གསུམ། ཞེས་རྒྱུ་པ་ཤད་ལས་གསུངས་ལ།
 ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡང་། སྒྲིམ་རིམ་ལ་སྟོར་ན་ལེགས་ཞེས་བདག་གི་སྒྲིམས་གསུང་དོ། །དང་པོ་ལ་
 ཐུ་བྱིའི་འབྲེལ་ནི། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལས་ངས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི་དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
 འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྒྲིམ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངས་པར་འབྱུང་བར་རི་ལྟར་འཆལ་བར་
 བགྱི། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སེམས་ཅན་རྒྱུ་ཀྱི་དྲུང་དུ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་བྱ། ཞེས་
 སོ། །དེའི་དོན་བསྟུན་པ་ནི། རྟོ་བ་རྒྱུ་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོ། །སྟོར་བ་དང་པོ་གསུམ་
 གྱི་སྐབས་སུ་སྟོར་མཐོང་སྟོན་པ་ན་འདིར་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོར་མཐོང་ལས་
 བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ཐུར་ནི་ཡུལ་སྟེ་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་ལ།
 འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །
 མཐར་གྱི་སྟོར་བའི་སྐབས་སུ་ཅ་བར་མ་སྒྲིམ་གྱང་། འབྲེལ་པས་འདིར་ཞེས་ཁ་བསྐྱང་ནས་བཤད་
 དོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་
 བསྟགས། ཞེས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྟན་ལ། དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །
 རྒྱུ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཤད་དོ། །ཞེས་པས་དྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བསྟན། བདག་ཉིད་སྟོན་པ་ལས་ལྷོག་
 ཅིང་། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བསྟགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། །ཅེས་པས་ཅེ་མོ་ཆུང་
 རུའི་རྒྱུ་པ་བསྟན། འབྲིང་གི་རྒྱུ་པ་ནི། སོགས་པའི་སྒྲིམ་བསྟུས་པ། བྱང་སྟོང་སོགས་ལ་གནས་
 པ་གཞན། དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བསྟགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། །ཅེས་པས། །ཅེ་
 མོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་པ་བསྟན། བཟོད་པ་ཆུང་རུ་ནི། རང་ཉིད་བདེན་ཤེས་ལ་གནས་གཞན། །དེ་དག་
 ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བསྟགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །འབྲིང་གི་རྒྱུ་པ་ནི།
 གཞུང་སོགས་ཆེད་དུ་གནས་པས་གཞན། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བསྟགས་པ་བརྗོད་དང་
 མཐུན་པ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །ཆེན་པོའི་རྒྱུ་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྟོན་མེད་ལ་གནས་གཞན། །དེ་དག་

ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། །ཅིས་སོ། །ཆོས་མཆོག་ལའང་།
 སེམས་ཅན་སྒྲིན་སོགས་གནས་པས་གཞན། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་དང་
 མཐུན་པ་ཉིད། །ཅིས་དང་། །བདག་ཉིད་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་ལ་གནས། །ཞེས་སོགས་དང་། །བདག་
 ཉིད་རྣམ་མཁུན་བསྐྱེད་ལ་གནས། །ཞེས་སོགས་སྦྱར་རོ། །གཞུང་གི་སྦྱར་ཚུལ་འདི་ལྟར་མ་
 དགོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །བོད་སྡེ་རབས་པ་མང་པོ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་འདི། །གང་ལ་སྦྱར་བའི་
 ཡུལ་ངོས་མ་བཟུང་། །སོགས་སྦྱ་འཆོལ་བར་བཤད། །ཤེས་གྱི་འབྲེལ་པ་འཆད། །བདེན་པ་དམིགས་
 བར་བཤད་པ་ནོར་ཞེས་འཆད་པ་ཡོད་དོ། །རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྒྲུལ་
 བའི་དབྱེ་བས། །ཞེས་བའི་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །གཞུང་གི་རང་གཞུང་དུ་
 བཞེད་པ་དང་གཞན་གཞུང་དུ་བཞེད་པའི་ལྷགས་དང་། །རང་གི་སྒོ་ལ་ཤར་བ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་
 ལ། །བོད་སྡེ་རབས་ཀྱི་དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི། །སྐབས་དང་པོ་དུག་ཏུ་སྦྱར་
 མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་བསྟན་པ་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །སྦྱོར་མེད་དེ། །སྐབས་དང་པོ་
 གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། །སྦྱར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་
 གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་དེ་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། །འདི་ལའང་
 །ཁ་ཅིག་ན་རེ། །དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ། །རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་
 མཐོང་བསྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ཞེས་ཟེར་རོ། །འགའ་ཞིག་ན་རེ། །ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཁུང་དུ་གསུམ་ལ། །རྣམ་ཀུན་དང་། །འབྲིང་གསུམ་ལ་ཅེ་སྦྱར་དང་། །ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་མཐར་གྱིས་
 སྦྱར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་གཞན་དག་ན་རེ། །ས་
 བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལ་རྣམ་ཀུན་དང་། །དབྱུ་བ་དང་། །བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། །ས་བཅུ་
 པའི་དགྱིལ་སྟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལ་ཅེ་སྦྱར་དང་། །བཅུ་པའི་དགྱིལ་སྟོད་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ལ།
 མཐར་གྱི་སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། །ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་འཕགས་པའི་ལྷགས་དང་། །བཏགས་པ་བ་
 སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་ཡང་། །སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་འདི་རིགས་པས་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །སྦྱར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་ལའང་། །མཆོན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་

བ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བཏགས་པ་བ་རྣམས་ནི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ཏུ་འབྲིང་
 སོགས་ལ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཏགས་པ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་
 པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་ལམ་བ་དང་། མཐོང་ལམ་བ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་སྦྱབ་པའི་བཏགས་མ་བསྟན་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་གྲངས་ངེས་སོགས་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་དབང་ཏུ་བྱས་
 པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནའང་། བསྟན་
 འགྲེལ་སོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དར་ཁྲིལ་པ། གཞུང་འདི་མདོན་པར་རྟོགས་
 པ་དང་པོ་དུག་གི་གོ་རིམ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་
 གསུམ་བསྟན་པ་དེ། རྒྱུ་འབྲས་གྱི་གཙུག་པོ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་པའམ་ཅིག་ཅར་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཆེད་ལ་སོགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་དཔོན་གྱི་བསྟན་འགྲེལ་དུ། ལམ་རྒྱུད་པ་བའི་ལུགས་དེ་རང་ལུགས་སུ་
 མཛད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འགྲེལ་བ་འདིར། དགག་པ་དམིགས་ལུགས་སྟེ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བཞེད། འདི་ནི་རེ་ཞིག་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སྦྱིང་པོ་དྲིལ་ན། ལམ་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་འགོག་
 པའི་ཆེད་ཏུ་སྐབས་དང་པོ་དུག་ཏུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པར་
 སོང་བས་མི་རིགས་ཏེ། ལམ་རྒྱུད་པའི་འདོད་ཚུལ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྟོལ་འབྱེད་
 གཅིག་ཡིན་གྱི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་དེ་སྟོགས་སྤར་བྱས་ནས། འགོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
 ཡང་ལོག་རྟོག་དེ་ལྷོག་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཏུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་པསྟན་པ་ཡིན་ན། ལམ་
 ཤེས་སོགས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་ཤེས་སོགས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 མི་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིས་ཏེ། ལམ་རྒྱུད་པའི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 སྐབས་དང་པོ་དུག་ཏུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་ཏུ་བསྟན་པས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་པོ་
 དུག་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པར་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན། ལམ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུ་འབྲས་གཙུག་པོའི་རྣམ་མཁུན་སྒྲོམ་པའི་དོན་
 ཅི། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མཚན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཙུ་སྒྲོམ་པའམ། དེ་དག་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་
 རྣམ་མཁུན་མཚན་ཉིད་པ་གཅིག་སྒྲོམ་པར་རྟོགས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་

འགོག་མི་ནུས་ཏེ། ལམ་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་དེ་མཆོན་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱུད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 མཆོན་བྱེད་ཆོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ལམ་ཁྱུག་པའི་འདོད་
 ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པས་སྒྲུབ་པ་གྱི་དོན་འཆོལ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ལས་
 མི་རིགས་པས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་འཛིག་ཏེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་
 ཞེས་དང་། རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཅིག་ཆར་སྒྲུབ་པ་འགག་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་གོང་འོག་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། གསུམ་ལ་ནི་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཟུང་
 བའི་བྱིར། གསེར་གྱིང་པས་དེ་ལྟར་སྒྱུར་ཞེས་པའང་རྒྱན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་དཀའི་
 སྒྲུང་པ་ལས་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཞེས་པ་སྒྲུ་མ་
 ལ་སྒྱུར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས། གཞན་སྒྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆོགས་སྒྱུར་དང་། ས་
 དང་པོ་ནས་དུག་པའི་བར་དུ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་ནི། ཅིག་ཆར་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡོད་པ་
 མིན་ཏེ། གནས་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་ཏུ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་རེ་ཐོགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྗེའི་ཞལ་སྒྲུ་ནས། གཞུང་འདི་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་
 བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞུང་འདི་བཀོད་པའི་འཇུག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་འོ་
 ཞེས་དང་། སྒྲུབ་པ་ལྟར་པར་བསྟན་པའི་མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པར་བཤད་པ་རྣམ་པ་བཅུ་པ་དང་འབྲེལ་
 བའི་རྩེ་མོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པས་སྒྲོང་ངོ་ཞེས་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་
 བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་བཀལ་ཞིང་། འཛིགས་མེད་
 འབྱུང་གནས་གྱིས་ཀྱང་། ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་ལའང་། སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་ཉིད་གྱིས་བག་མེད་པ་ལས་
 འབྱུལ་བ་སྤིང་ཅིས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཞེད་པ་ཕྱོགས་སྒྲུར་མཛད་པའི་
 བྱིར་དང་། བསྟན་འགྲེལ་ལས། འདིར་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མིན་ནམ། ངེས་པར་འབྱེད་
 པའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཞེན། ས་བརྒྱུད་པ་ལ་མཆོན་མ་མེད་པ་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་པས་རེ་ཤིག་གི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་ཆད་པ་སྒྲུངས་པའི་བྱིར། གང་སེམས་མཉམ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་པར་གྱི་

ལམ་ཉིད་རྟུལ་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཆར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་ནས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་དང་། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་དངོས་པོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ནས་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར།
ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟོབས་ཅན་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེའི་
དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བསྟན་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་
གཉིན་པོའི་ཚོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསལ་བ་
རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་
ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་པའི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བསྟན་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་ས་བརྒྱ་པའི་བར་
ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ།སོ་སོ་བ་དང་བསྟུས་པ་སྒྲིམ་པའི་གོ་རིམ་བསྟན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། རིམ་པ་བཞིན་བྱ་སྟེ།དེ་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་
ཐིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་ལོ་ཅ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤྲ་
ནས། སྐབས་འོག་མ་གསུམ་དུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལམ་གསུམ་གྱིས་བཏགས་པར་འཆད་པ་ནི་
འབྲུལ་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དང་། དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་
གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།ཁྱུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་
གཅིག་ཆར་སྒྲེའམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་མི་ཞེགས་ན། ལམ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་བཏགས་པས་ཀྱང་མི་
ཞེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་ལམ་གསུམ་དངོས་མིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་
གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་ནི།
རྣམ་ཀུན་གྱི་ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཅེ་མོ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་
བར་བཞེད་པར་སྒྲུང་རོ། །འབྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་རི་ལྟར་བཀྲལ་
ཞེ་ན། ཆོས་བཤེས་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ནི་དང་པོར་གསུམ་དུ་སྒྲེས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
མ་འདས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྒྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྒྲེས་ཟེན་བསྟན་པར་བྱེད་པ་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་

བའི་ཞེས་སོགས་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །ཞེས་བཞེད། རིགས་བྱིན་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ནི་
 ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཙམ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ནི་
 ལམ་གསུམ་དངོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། ཤེར་སྟོན་ནི། དང་པོ་གསུམ་དུ། གཞི་ལམ་རྣམ་
 གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ལམ་གསུམ་བསྟན་ལ། འདིར་ནི་བྱུང་མོང་གི་ལམ་གསུམ་བསྟན་ནོ། །དེ་
 ལས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཟག་པ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པས། དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་ཆ་ལ་སོགས་
 བའི་ཐ་སྟོན་གསུངས་པར་བཞེད། གསུམ་པ་ནི། བདག་གི་སྟོ་ལ་འདི་ལྟར་སྤངས་སྟེ། འདི་ལ་དོགས་
 པ་ནི། སྐབས་དང་པོ་དུག་ཏུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་ལན་དུ་མར་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་
 དེ། བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་པའི་བྱ་དུ་པར་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེན། ཅས་པ་སྟེ། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཅིའི་
 ཕྱིར་བཤད་ཅེ་ན། བརྗོད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ལན་ལ། མི་སྒྲོས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་
 པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ནི། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་། བརྟན་པ་
 རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་དུ་པར་གྱི་ལམ་དུ་བཞག་པའི་
 སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་འབྲིང་སྦྱོར་ལམ་དང་། འབྲིང་
 མཐོང་ལམ་དང་། ཆེན་པོ་སྒྲིམ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོན་དུ་
 འགྲོ་བས་ཞེས་དང་། རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་པ་གཉིས་དོན་ལ་བྱ་དུ་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་
 བཤད་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་གསུམ་ལ་སྒྲོས་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་།
 གཞི་སྦྱེ་མེད་རྟོགས་ནས་སྒྲིམ་པའི་དབྱེ་བས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་རྣམ་པ་གཞི་མེད་སོགས་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ། །སྦྱོར་བ་དང་པོ་
 གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་བསྟན་པ་ལའང་། སྒྲོས་སྦྱོན་མེད་དེ། དགོས་པའི་བྱ་དུ་པར་མི་

འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་
 སྒྲོམ་ལམ་དང་། བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་སྟེ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་དང་།
 སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་ཅིག་ཆར་སྒྱེའམ་སྒྲོམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འོག་ཏྟག་དེ་དགག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁུན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཡབ་པ་དེ་སྒྲོམ་པ་
 བཞིའི་རིམ་པས་སྒྲོམ་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲོམ་པ་བཞི་ཀ་ཡང་ལམ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་ནི་མ་
 འདས་ལ། རྣམ་རྫོགས་སྒྲོམ་པར་བརྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་པ་ན། མཐར་གྱིས་སྒྲོམ་
 པར་བརྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པའི་དོགས་པ་སྒྲེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །འོག་ཏྟག་དེ་དག་འགོག་རུས་པ་ཡང་ཡིན་
 ཏེ། སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་
 པས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཏྟགས་དགའི་སྒྲུང་གསལ་ལས། སྒྲོམ་པ་ནི་གོམས་པས་
 བོགས། གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གོ་རིམ་ལས་གྱུར་པའི་རབ་
 གྱི་མཐའ་སྟེ། རྒྱ་དེས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འོ། །བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་སྒྲུང་བཤད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མེས་པ་བསྐྱེད་གྱིས་མཚམས་སུ། སྒྲུང་ལས་བྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་
 ཤེས་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཟག་
 པ་མེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སྒྲོང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 མཁུན་གསུམ་དང་། རྣམ་རྫོགས་སྒྲོམ་པའི་གསུངས་པ་དེ་ཡང་འདིར་དྲན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་ལ། ལྷ་ཕྱིའི་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་དོན་
དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་བསྟན་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་དེས་འབྲེད་ཐོབ་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ནི་སྐབས་དང་པོར་དེས་
འབྲེད་ཡན་ལག་གི་འོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་བཤད་པ་དང་འབྲེེ། །གཉིས་པ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ནི་
གང་ལགས། རྟགས་ནི་གང་ལགས། མཆོན་མ་ནི་གང་ལགས། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་བདག་

ཅག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཞེས་བགྱི་བར་འཆལ་བར་བགྱི།
 ཞེས་སོགས་མདོའི་རིམ་པ་གཅིག་ལ་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་མདོར་བསྟན། རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྒྱས་
 བར་བཤད། རོ་བོའི་སྒྲོན་མ་མཁུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་
 བཟུང་ཏེ། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདིས་ནི་སྒྲུབ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐབས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་ལ།འདི་ལ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྟགས་སུ་
 རི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི། སྒྱིར་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་ལམ་
 ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་དེས་ཀྱང་། རྟགས་ཀྱི་བྱང་བར་དང་ལྷན་པ་ནི་དབང་རྣམས་སྒྲུབ་ལམ་དང་།
 དབང་འབྱིང་མཐོང་ལམ་དང་། དབང་རྟལ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལ་
 ལ་ནི་རིགས་མ་དེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་སྐབས་སུ་ཐབས་ཀྱི་
 བྱང་བར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །
 ཞེས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཉིད་དུ་བཞག་གོ། ཞེས་དང་། ཐུབ་
 པ་དགོངས་རྒྱན་དུ། དབང་པོ་འབྱིང་པོ་ནི་ས་རབ་རྟུ་དགའ་བ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་སྟེ་ཅེས་དང་།
 བསྟུས་དོན་སྒྲོན་མ་ལས། དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་ཡིས། །དེས་འབྱེད་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་
 གྱིས། །ས་བརྒྱད་དག་རྟུ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་རྟགས་པ་
 མ་ཡིན་ཡང་། །གནས་སྐབས་ལྷོག་པ་ཡོད་པས་ན། །རྟགས་ཡོད་ན་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི། །ལྷོག་པ་
 ཡང་ནི་མེད་དོ་ཞེས། །རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་དཔོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་པའི་དབང་པོ་
 ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ་ནི། ས་ཐོབ་ནས་དབང་པོ་རྟལ་པོ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་རལ་གྱི་གསུངས་སོ། །
 ཉི་ཁྱི་སྒྲུང་བར་ཡང་། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་
 ཡོད་དོ། །འདིར་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡང་མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་དུ་དེས་
 པ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་དེས་པ་ནི་སྐབས་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀུན་མཁུན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་གསུངས་སོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ནི།བྱང་ཆུབ་
 ཅམ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་བྱང་བར་ཅན་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་སྐབས་པ་གཉིས་ལས་

འདིར་ཕྱི་མ་བཟུང་ལ། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། མཐར་ཐུག་ནི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་ནི། མཉམ་གཞག་དང་
 རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དོར་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཞན་དོར་རྟགས་
 སུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཡང་ཉི་ཤུ་དང་། བཅུ་དྲུག་སོགས་བཤད་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
 རྟགས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་
 གྱི། གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དཔོག་རུས་
 པའི་ལུས་ངག་གི་མཚན་མ་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་བསྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྟགས་སུ་
 འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ། གང་ཟག་གང་ལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དེས་ཚུལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་བྲན་པ་
 དང་། རྟགས་སྒྱུར་དོན་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྟོག་ཕྱིར་རྟོག་གཉིས་ཀ་རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་། རྟགས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐེབས་ཟིན་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། གཞན་
 དུ་ན། དཔེ་ལ་ཡང་ནི་དཔེ་གཞན་ཞིག །བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཕྱིར་ཐུག་མེད་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་
 ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲར་རྟོག་རང་ཉིད་ཀྱང་། རྟགས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་པར་དེས་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། བརྗོད་དང་གཡོ་འགྱུལ་སོགས་མཐོང་ནས། །
 གཞན་སེམས་རྗེས་དཔག་མི་འགྱུར་ཏེ། །བདག་ལ་འབྲེལ་པ་མཐོང་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྒྲིན་དུ་
 འགྱུར་བས་སོ། །འདི་ལ་རང་དོར་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། །གཞན་དོར་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་
 གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་རང་དོར་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་ལ། འདི་ལ་འང་། རང་གི་
 རྟགས་པ་མཉམ་གཞག་ལས་དཔོག་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྟགས་པ་རྗེས་ཐོབ་ལས་དཔོག་པ་གཉིས་
 ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུགས་ཚེས་ནི་མཛོད་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། བྱུང་པ་ནི། ཕྱི་རྟོག་རང་ཉིད་
 གྱི་སྤྱིང་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་སོགས་རྟགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་
 གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དག་ནི་རྣམ་པ་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པས། བྱུང་པར་
 གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་འཇམ། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་མཛོད་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་གསུང་མོད་གྱི།
 གཞན་བྱང་ཆུབ་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ནི་མ་མཛད་དེ། སྤྱོད་ལུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཛོད་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གི་མེ་རྟོག་ལས་གསུང་བ་དེ་ལྟར་ལེགས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་པའི་དཔེ་ལས། རྩལ་འབྲེལ་
 ལུང་ལས་ངེས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཐབ་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་
 ཞེན། དེ་ནི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟོགས་སུ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་ལུང་གི་སྒྲིམ་རང་རྒྱུད་ལ་གཏན་ལ་ཐེབས་པར་འདོད་
 པས་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་ན་ནི། མཉམ་རྗེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་
 གཏན་ལ་ཐེབས་ཤིང་། མཉམ་རྗེས་ཀྱི་རྟོགས་གང་རུང་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འབྲེལ་བ་ལུང་ཁོ་
 བས་གྲུབ་པ་ཅིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་དེ་དག་
 དང་། རྟོགས་དེ་དག་དང་། མཚན་མ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་མི་ལྟོག་
 པར་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱ་ཚོགས་པ་
 ལས་འབྲས་སྒྲིམ་པར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཟུང་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་
 ཅན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། བརྟེན་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་འབྱོར་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔུལ་བའང་ཆོལ་བ་དང་བདུད་ལས་
 ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ་སོགས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྦྱོང་བ་འབྱོར་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐོག་མར་
 ཕྱོགས་ཆོས་འབྲས་སུ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས། ཕྱིས་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཐོག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་
 ཆོགས་གངས་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། བཀོད་
 ཆོད་ལ་འབྱུང་རུང་ལ། གཏན་ཆོགས་བཀོད་ཀྱང་། སོང་ཆོད་ལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་སུ་སོང་
 བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྣམ་པའི་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། འབྱུང་ངེས་བསྐྱབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་
 བཤད་པས། སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་སོགས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། རྣམ་པར་
 དཔྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཁྱོད་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་བོན་སོགས་དང་མི་མཚུངས་ཏེ།
 དེ་ནི་འགལ་རྒྱུ་གིས་མེད་པར་བྱེད་ཅུས་ལ། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན།

དེ་བསྐར་གྱིས། རང་ལ་དཔོག་ན་རྒྱ་ཆོགས་པའི། །རང་བཞིན་ཁོ་ནའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །གཞན་
 གྱིས་དཔག་ན་རང་བཞིན་དང་། །འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་གྱིས་ནི། །དཔག་པའི་དགོས་པ་
 རང་ལ་ནི། །ཁུམ་པ་དགག་དང་གཞན་ལ་ནི། །བརྟན་པ་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་
 ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །སྒྲིབ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ལའང་། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་
 པོ་གང་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
 །སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དེ་ནི་བྱང་སེམས་
 ཆེན་པོ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་མདོའི་རིམ་པ་གཅིག་ལ། བསྟན་བཅོས་
 ལས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གྱིས་སྟོན་པ་ནི། །གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྷོག་སོགས་
 རྟགས། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་དག་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། །དྲོད་གྱི་རྟགས་བཅུ་གཅིག་ལ་སོགས་
 པར་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། །ཤེས་པས་ནི་དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་བཤད་དོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་
 སེམས་ཆེན་པོ་ཅི་ལས་སྒྲུབ་ལྷོག་པའི་སྒྲུབ་དུ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས། །ཞེས་སོགས་
 མདོའི་རིམ་པ་གཅིག་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གྱིས། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
 རྟགས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྒྲུབ་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །
 །ཞེས་སོགས་སོ། །འོ་ན་ཤེས་བཟོད་སྒྲུབ་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་གཞན་དོར་རྟགས་སུ་རི་ལྟར་འགྱུར་
 ཞེན། མཉམ་གཞག་གི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྒྲོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་
 པོ་དེ་གཞན་དོར་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་
 ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས། བསྐྱས་པ་འདི་རྣམས་ཞེས་སོ། །དོན་ནི། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་
 སེམས་མཐོང་ལམ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། །བྱོད་གཞན་དོར་སྒྲུབ་མེད་རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
 ཏུ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་མེད་པ་མིན་ཏེ། །ཤེས་བཟོད་སྒྲུབ་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་
 རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྒྲོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །ཅི་སྟེ་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་མེད་ན། །རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྒྲོད་པ་རྟགས་
 སུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། །རྣམ་པར་དབྱོད་པ་དང་ལྷན་པ་བྱོད་བདེན་མོད། །ཁོ་བོ་ཅག་འདི་ལྟར་

སེམས་ཏེ། ཕྱིར་རྒྱལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྷན་པས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གཏན་ལ་
 བེབས་ཞིང་། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཐ་སྙད་མ་གྲུབ་པ་ལ། ལྷན་རྒྱལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྷན་
 པས། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱིས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། རྟོགས་
 པའི་བྱང་ཚུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་འདྲན་
 རུས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 འདུ་ཤེས་སྒྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་
 པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྗེས་ཀྱི་མཚན་མས་མཉམ་གཞག་གི་
 རྟོགས་པ་དཔོག་པར་འབྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །མཉམ་གཞག་གིས་
 རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཚན་མ་བསྦྱོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་
 པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟོགས་ལ། སྒྲོམ་ལམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་བཤད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་ཚུད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་དང་། བྱུང་པར་གྱི་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་
 འཆད་པའི་ལྷན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་བསྟན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལས། བྱུང་པར་དང་
 བྱུང་པར་གཞི། འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི། བཟུང་ནས་དེ་དག་སྒྲོམ་བྱ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་རྟོགས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མིན། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལུགས་ལས། ཞེས་
 སོགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱི་ཆོག་སྤྲད་གས་སོ། །འདི་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་
 བསྟུང་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཞེས་སོ། །འདིར་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཟབ་མོ་བཅུ་ནི། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལྟར་
 ན། རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་འདུ་མི་བྱེད། སྦྱོང་བ་མེད་དང་འདོད་ཆགས་བྲལ། འགག་པ་ཞི་བ་དེ་
 བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ་སྟེ་ཟབ་མོ་བཅུ། ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟར་ན།
 རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་འདུ་མི་བྱེད། མ་བྱུང་མ་སྦྱིས་དངོས་པོ་མེད། འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་འགོག་
 པ་དང་། བྱུང་ན་འདས་དང་མེད་པར་འགྱུར། ལྷོག་པའི་དབྱེ་བས་བཅུ་གཅིག་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་
 ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བྱུང་གཞི་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི།

ཟབ་མོ་འདི་དག་ལ་སེམས་པར་འགྱུར། འཇལ་བར་འགྱུར། དེས་པར་རྟོག་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །
དེ་བསྟུད་པ་ནི། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡུམ་དང་མ་བྲལ་བ་གང་ཞིག །བསྐལ་བ་
གང་གའི་གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་གནས་ཤིང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱེན་ན། དེ་རི་སྟུམ་དུ་
སེམས། དེའི་རྒྱའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལམ། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མང་ངོ། །བདེ་
བར་གཤེགས་པ་མང་སྟེ། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་གངས་མ་མཆིས། མཚུངས་པ་མ་མཆིས། ཞེས་
སོགས་སོ། །དེ་བསྟུད་པ་ནི། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་
བ་ལ། དབྱེ་བ་ལ་འཕྲོས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། བྱེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མདོའི་
དངོས་བསྟན་ལ། རྩོད་ལན་རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྩལ་དང་། འཕགས་སེང་གིས་ཤུགས་བསྟན་གྱི་
དགོངས་པ་རི་ལྟར་བཀྲལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབྱེ་བའི་ཐད་གྱི་མདོ་ལས། ཡུམ་དང་མ་བྲལ་བ་
དེ་ལྟར། གངས་མེད་གཞལ་དུ་མེད། ཆད་མེད་པའི་བསོད་ནམས་སྟེ་བར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་པ་ལ་
འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། སྤང་པོ་ལྷ་ཡང་གངས་མེད་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྣམ་
གངས་མཆིས་སམ། བཀའ་སྩལ་བ། གཟུགས་སྟོང་བ་དེ་གངས་མེད། གཞལ་དུ་མེད། ཆད་མེད་
པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་བྱུང་བྱུང་བ་བཅས་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་དེའི་ཤུགས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གངས་མེད་སོགས་གྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་
གསུམ་མི་རིགས་པས་བྱུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ། །གསོལ་བ། གཟུགས་འབའ་ཞིག་སྟོང་དུ་
བས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ལགས་སམ། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྟུམ་དུ་སེམས། ངས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ་ཞེས་མ་བཤད་དམ། དོན་ནི། དེས་རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ། དེ་ལ་ཐལ་
བ་འཕེན་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བས་ན་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་དང་ཡི་གེ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་
དམིགས་སོ། །དོན་ནི། སྒྲིམ་ལམ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སོགས་དོན་རང་
མཆོན་དུ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཡི་གེ་སྟེ་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་
པར་ཐལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ལམ་གསུམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་ཞེན། ལན་ལ། དོན་
དམ་དུ་འདོད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་ཡི་གེ་ཐ་

དང་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་གྲངས་མེད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་
 རྣམས། དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱེད་ལས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་སོགས་མི་འབྱུང་སྟེ། དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་བརྫོད་དུ་མེད་
 པའི་དོན་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པས་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གྲངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་
 པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཅེས་པ་ནས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བར་
 མཛོན་པར་བརྫོད་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཐུན་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བས། རྒྱ་མཐུན་དེ་དག་
 ཐུབ་པས་བཞེད། །ཅེས་པའོ། །དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་མི་འབྱུང་བས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། དོན་དམ་
 པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་འབྱུང་བ་དེ། དེ་བཞིན་
 གསེགས་པའི་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་འཕགས་པ་ལྟར་ན།
 འབྲས་ཚུལ་སྒྲུ་མ་དང་འདྲ་ལ། བྱེད་སྒྲུ་མས་རྩོད་པ་སྟོན་པ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ལ་
 བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་ལ་སོགས་སྟེ་བར་བསྟན་པ་རྣམས་དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་པ་མིན་ཏེ།
 དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཛོན་པར་བརྫོད་པས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། བྱེད་
 བྱི་མས་ལན་སྟོན་པར་བཞེད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། རྣམ་པ་དགྲུང་བཞེད་དོ། །ཞེས་གྲངས་ངེས་
 ཁས་བྱངས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དགྲུང་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དགྲུ་པོ་རེ་
 རེ་ལ་འང་འབྲས་བུ་གྲངས་མེད། གཞལ་མེད། ཚད་མེད་གསུམ་གསུམ་འབྱུང་བ། མདོ་ལས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཐ་དད་རྒྱ་ཐ་དད་ལས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་བུ་རྒྱའི་
 རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལས་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་
 དུ་མཛད་དེ། ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ལ། རྩོད་པ་འདི་དོན་དམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྟོགས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགྲུ་པོ་རེ་རེ་ལ་དོན་དམ་པར་
 འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་སོགས་གསུམ་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་

དགུར་གྲངས་མ་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལ། རོན་དམ་པར་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་བསོད་ནམས་གྲངས་
 མེད་སོགས་གསུམ་གསུམ་དབྱེ་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གྲངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་
 མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་བསྟན་པ་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རོན་དམ་པར་བསྟོམ་
 པའི་ལམ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོར་དབྱེ་བར་བྱ་བ་བཟོད་པ་
 མིན་པས་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་སོགས་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 དགུར་གྲངས་མ་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། རྗེས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་གྲངས་ངེས་བྱས་པ་གང་ཞིག་གྲངས་མེད་
 སོགས་གསུམ་པོ་ལྷོག་པ་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཅུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རོན་
 གཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱར་བ་ལ་ལྷོག་ནས་ཉི་བར་བསྐྱེད་པས་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་སོ། །མདོར་ན། བྱེད་སྒྲུབ་མས། རོན་དམ་དུ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དང་། བྱེད་བྱི་མས་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་སྟོན་པར་བཞེད། འདིའི་བདེན་གཉིས་ནི། དབུ་མ་པ་ལ་གྲགས་པ་
 ལྟར་མིན་གྱི། རོན་དམ་རོན་བྱེད་རུས་པ་གང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་པ་དང་།
 རིགས་རལ་ལ་སོགས་བཞེད་ལ། དབུ་མ་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲེ་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །བྱེད་པ་
 ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ། མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་
 པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། ཞེས་རྟགས་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་བཅུག་པའོ། །རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་རོན་ལ་འཕེལ་བའང་མ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་སམ།
 ཞེས་བྱུང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་བཅུག་པས་སོ། །རབ་འབྱོར་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རོན་ལ་ནི་འཕེལ་
 བའང་འགྲིབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱུང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་
 མེད་པ་ལ། ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་རུང་། ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་རོན་ལ་འཕེལ་བའང་མ་མཆིས། འགྲིབ་པའང་མ་མཆིས་ན། སྐྱིན་

བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདྲ་། འཕེལ་བའམ་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པ་ནས་ཇི་
 ལྟར་ན། སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཉི་པར་འགྱུར་ཞེས་སོ། ། འོན་ཀྱི། ཕྱིན་
 གྲུག་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་
 ཐལ། བརྗེད་དུ་མ་མཆིས་པའི་ཕྱིར། དེ་བསྐྱུད་པ་ནི། སྒྲོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། ཅི་ཞིག་ཉམས་
 ཤིང་ཅི་ཞིག་ཐོབ། ཅིས་པའོ། ། བསྐྱུར་བཅོས་སུ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་པར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱུར་པ་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
 པས། ཞེས་འཕྲོས་ནས་སྤངས་ན་ལེགས་སོ། ། ལན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ནི།
 རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཡུམ་ལ་སྟོད་ཅིང་ཡུམ་སྒྲོམ་པ་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྒྱུན་པའི་
 ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པོ་སྒྲོམ་དུ་མི་སེམས་གྱི། དེ་འདི་
 སྒྲོམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྱུན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་མོ་སྒྲོམ་ནས་དེ་སྒྱུན་པ་
 ཕྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་དག་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས། དགོ་བ་དེ་དག་སྤྱོད་
 ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་སྟེ། སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོངས་སུ་བསྟོན་ཏེ། དེ་བསྐྱུད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་
 དུ། འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྤྱོད་བྱེད། ཅིས་པ་སྟེ། དོན་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་
 བརྗེད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ན། ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བཞིན་ནོ། ། འོན་དམ་དུ་
 འདོད་པའི་ལན་ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། བཀའ་རྒྱལ་བ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །
 གསོལ་བ་ཇི་ལྟར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལགས། བཀའ་རྒྱལ་བ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
 སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། ། ཞེས་སོགས་ནས། དེ་ནི་འཕེལ་བའང་མེད། །
 ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པའང་མེད་དོ། ། དེ་བསྐྱུད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད། དེ་ཡང་
 དེ་ཡི་མཆོན་ཉིད་བཞིན། ཅིས་སོ། ། འོན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་

ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། རོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རབ་
འབྱོར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མིན་ཏེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་འདོད་ལན་གསུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པར་མ་ལམ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཞེད་དོ། །ལ་ལ་ན་རེ།
རོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་བསྟན་བཅོས་གྱིས་མ་བསྟུས་ཤིང་འགྲེལ་བས་བཤད་ཅིས་ཀྱང་
གསུངས། ཚུད་པ་འདི་དག་དངོས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དཔེ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཅི་ན།
དང་པོ་ནས་མ་གྲུབ་པ་བདེན་མོད། ཐོག་མར་དཔེ་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད་བྱང་
ཆུབ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། །བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་
བཞེད། །ཅིས་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས་གསུངས་ཞིང་། འགྲེལ་པའི་དགོངས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་ཚུད་ལན་གཉིས་ལས། ཚུད་པ་ལ་མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་པོས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མཛོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུལ། རོན་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྤྱད་མས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྱན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱུལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྤྱད་མ་
ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྤྱ་མ་དང་མི་འགྲོགས། སྤྱ་མ་ཡང་སྤྱད་མ་དང་མི་འགྲོགས་ན། ཇི་ལྟར་བྱང་
སེམས་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སོག་པར་འགྱུར། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པར་ནི་བྱང་སེམས་
ཆེན་པོ་སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་བར་
མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་བསྟུན་པ་ནི། སེམས་ནི་སྤྱ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །རིགས་མིན་ཕྱི་
མས་ཀྱང་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་ནོ། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། །ཁྱོད་གྱི་སྤྱད་ཅིག་སྤྱ་མ་ཁོ་ནས་ཀྱང་མིན། ཕྱི་མ་ཁོ་
ནས་ཀྱང་མིན། སྤྱ་ཕྱི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པས་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཞེས་པའོ། །འཕྲོས་ནི།
སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པར། རོན་དམ་པར་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་
བ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་རུང་བར་ཚུད་པ་
ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པར་བཞེད། རྒྱ་གཞི་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པའི་

དཔེ་ལ་ཚུང་པར་བཞེད་དེ། གྲགས་ཆ་ལས། བྱང་ཆུབ་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་དཔེར་སྒྱུར་བ་ཡིན་གྱི།
 མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་སྒྱུར་བར་མི་བྱུངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལན་ལ། རབ་འབྱུར་འདི་རི་སྒྲུལ་དུ་
 སེམས། འབྲུ་མར་གྱི་མར་མེ་འབར་བའི་མེ་ལྷེ་དང་པོ་དེ་ཐོག་པས་སྒྲིང་པོ་དེ་ཆོག་གསུངས། དེ་སྒྲེ་མེ་
 ལྷེ་ཕྱི་མ་དང་ཕྱད་པས་སྒྲིང་པོ་དེ་ཆོག །གསོལ་བ། བཙོ་ལྷན་འདས་མེ་ལྷེ་དང་པོ་དང་མཇལ་བས་
 གྱང་། མེ་ལྷེ་དང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྒྲིང་པོ་དེ་ཆོག་པ་མ་ལགས། མེ་ལྷེ་སྤྱད་མ་དང་མཇལ་བས་
 གྱང་མེ་ལྷེ་སྤྱད་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྒྲིང་པོ་དེ་ཆོག་པ་མ་ལགས་སོ། །རབ་འབྱུར་དེ་རི་སྒྲུལ་དུ་
 སེམས། འོན་གྱང་སྒྲིང་པོ་དེ་ཆོག་གསུངས། གསོལ་བ་བཙོ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་ཆོག་ལགས་སོ། །བདེ་
 བར་གསལ་གསུང་པ་དེ་ནི་ཆོག་ལགས་སོ། །རབ་འབྱུར་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་། སེམས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པས་གྱང་སེམས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་
 པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་མི་རྒྱ་སྟེ། རབ་འབྱུར་འོན་གྱང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ནི།
 སྒྲོབ་དཔོན་ལྟར་ན། མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །བྱང་ཆུབ་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། །དཔེ་འདི་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི། །ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ནི། མར་མེའི་
 དཔེ་ཚུལ་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་སྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་།
 ཞར་ལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ།
 སྒྲོང་བུ་སྒྲུལ་ལྷན་སྒྲེག་བྱེད་ཀྱི་མར་མེ་ཆོས་ཅན། དེ་མི་སྒྲེག་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་སྒྲིང་ཅིག་དང་པོ་ཁོ་
 བས་གྱང་མི་སྒྲེག །ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་གྱང་མི་སྒྲེག །དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཆོགས་པ་ནི་མི་སྒྲིང་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་རབ་འབྱུར་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་དོ། །ལྷོས་མེད་དུ་མི་སྒྲེག་གྱང་སྒྲེ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེག་པའི་ཕྱིར། ཞེན་བཙོ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། འོན་སྒྲུལ་ལ་འང་བྱུང་བ་མེད་པར་
 ཐལ། ལྷོས་མེད་དུ་མི་བསྐྱེད་གྱང་། སྒྲེ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་ལྷོས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ན་མར་མེའི་དཔེས་སྒྲེ་བ་ཟབ་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱད་ཀ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པར་བྱུངོ། །ཞེས་བཞེད། ཉི་མི་སྒྲིང་བར་ནི། མར་མེའི་དཔེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་ཚུལ་

ཁོ་ན་མཚོན་བྱེད་དུ་སྦྱར་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་ཅིག་སྦྱི་རེ་རེས་མི་སྐྱེད་ཅིང་། དེ་དག་མེད་པར་
ཡང་མི་སྐྱེད་ལ། སྐྱེད་པར་ནི་འདོད་དོ། ། ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེན། ཟབ་མའི་
ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་འཆད། ཤེས་པ་ལྟར་ན།
མར་མའི་དབེས་བྱང་རྒྱལ་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་ན། བྱང་རྒྱལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། ཟབ་མའི་
ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་མཛོད་དུ་བྱས་པའོ། ། ཁོ་ན་ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་གང་ཞེན། སྐྱེ་བ་དང་ནི་
ཞེས་སོགས་འཆད་པར་བཞེད། ཡང་། བྱིར་བས་པ་ཁ་གཅིག་ན་རེ། མར་མའི་དབེས་རྒྱལ་གྱིས་ནི་
ཞེས་པ་སྦྱ་མའི་ལན་ཡིན་ལ། ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་པ། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ཡིན་པས། དོན་ཚན་མི་གཅིག་ཀྱང་། དབེ་གཅིག་གིས་དོན་གཉིས་མཚོན་
པས་བཤད་པ་ཟེར་ཡང་བའི་བྱིར། བྱོགས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་
པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ། འབྲེལ་ནི། སྦྱར་གོམས་པ་ཡི་ལམ་དག་ལ། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའ་གང་དག་གནས། དེ་འདིར་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་སྟེ། ཞེས་བཤད་ན། དེ་ལ་རྟགས་
ཀྱི་བྱུང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅི་ན། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཟོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། ། ཁ་ཅིག་རི་སྒྲིབ་སྦྱས་པའི་
ཞེས་སོགས་ཀྱང་འདིའི་མཚན་སྦྱར་དུ་འཆད་པ་ནི། དོན་གསལ་རྟོག་འགྱུར་འདི་ལ། འབྲེལ་
གཞི་ཡོད་པ་བདེན་ཡང་། དཔལ་བཅུགས་ཀྱི་འགྱུར་ལས། བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་རིགས་ལ། ཞེས་
བསྟར་བས། རྟོགས་ཆོག་མི་འབྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་རྟོག་འགྱུར་ལས། ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །
ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་
འཐད་དོ། ། འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། སེམས་
དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་རྟེན། སེམས་སྒྲིབ་མ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་
སེམས་སྒྲིབ་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྲུམ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བ་
ལགས་ན། བཅོམ་ལྟན་འདས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྲུམ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་དེ་ནི་དོ་མཚན་རོ། ། ཞེས་སོགས་སོ། ། དེའི་དོན་སྟོན་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ནི་
འགག་པ་དང་། ཞེས་སོ། ། འདི་ལ་སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱིས། སྒྲོམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་

352

ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མཉམ་པའི་དོན་ནི། ལྷང་བཞིན་དུ་སྟོང་། སྟོང་བཞིན་དུ་ལྷང་བས་ཡུལ་
 ཅན་འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བའི་དབང་གིས། ཡུལ་ལྷང་བ་དང་སྟོང་བ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
 གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ལྷང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་བ་ཉིད་
 གཟུགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་བཞེད། འོ་ན་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་
 གནས་སྐབས་གང་དུ་སྒྲོམ་ཞེན། རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། སྟོར་བ་ཅམ་ནི་དྲོད་ནས་སྒྲོམ་སྟེ།
 མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བསྒྲོམ་སྟེ། ཉི་མེ་སྟོང་བ་
 ལས། ད་ནི་མི་སྟོབ་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལམས་བ་དང་མུ་ངན་ལས་
 འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟོད་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། ཀྱན་
 ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་མི་སྟོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ཕན་ཆད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་
 སོ། །འདིར་འཕགས་སེང་གིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་ས་བདུན་པ་ཕན་ཆད་ལ་བཞག་པ་
 ལྟར་ན། སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སྐབས་སུ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་
 རུལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡི་གའི་དོན་མིན་པར་མཛོན་ནོ། །འདི་ནི་སྤང་དེ་
 དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སྟོབ་པ་ས་བརྒྱད་པར་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལེགས་པར་འབྲེལ་ལོ། །
 གཉིས་པ་ལ། མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ལས་མེད་ལ་སོགས་ཀླན་ཀ་དང་། །དེའི་ལན་
 མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞིན། །རྒྱལ་སྐས་བདེན་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་
 ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སྟུར་བར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་ངི་ལྟར་བསྟན་ཞེན། ཉི་མེ་འགྲེལ་བ་
 དང་བཅས་པ་ལྟར་ན། ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་དང་། ལུང་དང་
 འགལ་བ་དང་། ཐུ་བྱི་འགལ་བའི་ཀླན་ཀ་ལན་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །དང་བོ་ནི། ཉོན་པར་
 ལས་སོག་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་བཞིན་ཞེས་ཤུ་རིའི་བུས་སྐྱས་པའོ། །
 དེ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་དོན་དམ་དུ་འདོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་
 བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་དུ་བྱབ་པ་མ་གྱུབ་སྟེ། སད་ནས་གསོས་བཏབ་ན་ལས་སོག་

ཕའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་ལམ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩ་སྒྲིལ་གྱི་ཤེས་པས་མི་ལམ་
 གྱི་ལས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལྟར་ལས་སོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གྲུག་ཀ་བྱུང་ན།
 ལན་རིམ་ལྟར་འདེབས་ཞེས་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་དྲིས་པའོ། །དེ་ལ་ཤུ་རིའི་བྱས་དམིགས་
 པ་མེད་པར་ལས་མི་སྟེ། དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་སྟེ། ཞེས་ལན་འདེབས་པར་སྒྲས་ཤིང་།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱས། དེ་ལྟ་ན།
 བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ལས་དང་། སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིམ་ལྟར་
 མི་འགལ་ཞེས་སྒྲས་སོ། །དེ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་དབེན་པར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་དགོངས་
 ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་མཚན་འཛིན་ཅན་གྱི་ངོར་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱས།
 མི་ལམ་དུ་ཕྱིན་དུག་ལ་མཚན་མར་སྟོད་ཅིང་། དགེ་ཅ་རྩོགས་བྱུང་དུ་བསྟོས་ན། བསྟོ་བར་འགྱུར་
 རམ་མི་འགྱུར། འགྱུར་ན། ལས་རྟོག་པས་སྟོ་བཟླས་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་མི་འགྱུར་ན་
 དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྟེ་བར་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་ཞེས་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ལན་ནི།
 བྱམས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ནས་རིམ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་
 བཤད་ཆེན་པོ་ལྟར་རོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་རིམ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་གྲུག་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ནའང་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྟེན་པ་སོགས་མེད་པར་ཐལ། མི་
 ལམ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མི་ལམ་
 དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་སོ། །གྲུག་ཀ་ལྟག་མ་གསུམ་ནི། རྣམས་ཞེས་པའི་ཁོང་ན་
 གནས་སོ། །ལན་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་བྱོགས་གྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྒྲུབ་ཅིག་གི་ཆ་མེད་བདེན་
 བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ། དོན་དམ་ཆ་མེད་དེའི་སྟེང་དུ་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་མེད་ཀྱང་། ཀྱན་རྩོམ་
 རགས་པ་དང་རྒྱན་ལ་ལྟོས་ནས་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། དེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
 ལམ་འདྲ་བར་འདོད་པ་ལའང་། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་མེད་ཀྱང་།
 ཀྱན་རྩོམ་རྟོག་པའི་ངོར་དགེ་མི་དགེ་ར་འཛོག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལན་ནི། རིམ་ལྟར་བྱི་རོལ་དོན་དུ་
 སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ། ཞེས་པ་ནས། མཛོན་པར་ཞེན་པའི་བར་རོ། །གྲུག་ཀ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ཁ་
 འཕངས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། ལན་དེ་དང་དེ་བྱོགས་གཞན། ཞེས་སོགས་སོ། །གཞན་ཡང་མི་ལམ་ལས་

མེད་པའི་དཔེར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་ཡང་། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ཞི་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་རྩྱུང་ལན་ལྷག་མ་
རྣམས་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པ་ནི། གྲུན་ཀ་དང་པོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ལན་བརྟལ་པས། ལྷག་མ་
རྣམས་ཀྱང་དོན་གྱི་གོ་བར་རྒྱས་ཏེ། ལས་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པས།
ལས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བའི་གྲུན་ཀའི་ལན་བསྟན། མི་ལམ་དུ་
ལས་རྒྱས་ཆུང་ཡོད་པར་བསྟན་པས་གྲུན་ཀ་བཞི་པའི་ལན་ཀྱང་སྟོན་ཏེ། ཞེས་མཁས་པ་དག་
གསུངས་སོ། །འབྲེལ་པར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ།
རྩ་བར་ལན་ནི་རི་སྐད་བཤད་པར་ཟད་ཅེས་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་གསལ་བས། རྣམ་བཤད་
མཛད་པ་བོ་བྱོན་ཟེན་པ་དེ་དག་གིས་ནི་བཤད་པ་གཞན་དུ་མཛད་དམ་སྟུམ་མོ། །

གཟུགས་སྐྱའི་རྒྱ་ཞིང་དག་པའི་སྦྱར་བ་ལ་འབྲེལ་ནི། སྤྱི་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ་
སྟོས་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་སྦྱར་སངས་རྒྱ་ཞིང་། ཚོས་སྦྱ་ལས་ཞིང་སྦྱ་ཚོགས་སུ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་
སྦྱང་བ་བསྐྱེད་དགོས་པར་འཆད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྟོས་པ་
ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་རི་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ། ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་རྫོགས་པར་བབྱིད་ཅིང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། བཀའ་རྒྱལ་པ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྦྱིན་
པའི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་བཀྲེས་པ་དང་། སྟོས་པ་དང་། གོས་ཟས་དང་།
མལ་ཆས་འཕོངས་པ་དག་མཐོང་ན། འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས།
བཅུད་ཀྱིས་ཞིང་དག་པའི་སྦྱར་བ་དང་། གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ།
ས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་སྦྱོང་དུ་མ་དང་། ཆོར་མ་དང་། ས་སྒྲུབ་དང་། བྱ་སྦྱིབས་དང་། གཙོང་རོང་དང་།
གཡང་ས་དང་། ས་ཆེན་པོ་འདི་གསེར་དདུལ་དང་མི་ལྡན་པར་མཐོང་ན། འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་
པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོད་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་གསུངས་སོ། །དེ་བསྟུན་པ་ནི། སེམས་ཅན་འཛིག་
རྟེན་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་གནས་སྐབས་གང་དུ་བསྟོས་ཞེན། བསྟུས་དོན་སྟོན་མ་ལས་ནི། མེད་
བཟང་སངས་རྒྱས་ས་སུ་འདོད། །ལྷོ་ཤིའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན། །ས་

བཅུ་མཉེན་ཆད་ན་ཡོད་ཅེས། །འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེས་གསུངས། ཞེས་བཤད་ལ། བོད་
མཁས་པ་རྣམས། སྒྲིབ་བ་ཙམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱོད་ནས་ཡོད་ལ་བྱུང་བར་ཙན་དག་པ་ས་
གསུམ་ན་ཡོད་ཅེས་གསུངས། ས་དགུ་བ་ཁོ་ནར་འཛིག་པ་སྒྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱེད་བཙལ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཐབས་མཁས་སྒྲིབ་བ་ལ་འབྲེལ་ནི། གཞུགས་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་
བ་རིམ་ལྟར་བཞུགས་སེམས་ཙན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། རང་གི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཙན་དངོས་ལ། མདོ་
ནི། བཙལ་ལྟར་འདས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྒྲིབ་པས་རིམ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་
མེད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ལ་འདྲིས་པར་བགྱི། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཕགས་པ་
ལྟར་ན་སྒྲིབ་པའི་ཡུལ་ནི། ཡུལ་དང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་
བདུན་ནོ། །སྒྲིབ་བ་ཙན་འདི་ནི། ཞེས་པས་སྒྲིབ་པའི་རོ་བོ་བསྟན། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་
དབྱེ་བ་བཅུ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལ། ཆོས་བཤེས་ནི། ཡུལ་རྣམ་པ་
བཅུ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བས་ན་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་ཐབས་ལ་མཁས་
པ་བཅུ་པོ་ཡུལ་དུ་བཞེད་ལ། ཡུམ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཡུལ་ནི། རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། རྣམ་
ཐར་སྒྲོག་གསུམ་དང་། སྡེ་ཆེན་བདུན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་བཅུ་པོ་དེ་མདོར་དུ་བའི་དུས་དང་དུས་
མིན་པ་ཤེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་ཅིང་། དུས་ནི་སེམས་ཙན་
འདུལ་བ་དང་། དུས་མིན་པ་ནི་སེམས་ཙན་མི་འདུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་མདོར་སུམ་དུ་
བྱ་བའམ་མི་བྱ་བའི་སྒྲིབ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིབ་བའོ། །ཞེས་འཆད། གསེར་གླིང་པ།
ཡུལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདོར་དུ་བའི་དུས་དང་དུས་མིན་པ་ཤེས་པ་ནི། རིགས་པ་དང་མི་རིགས་
པའི་དུས་ཤེས་པ་སྟེ་བསམ་པའི་བྱུང་བར་རོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི། དག་རྣམས་ལས་འདས་པ་
སོགས་ལམ་རྣམ་པ་བཅུ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་
སྒྲུབ་སྟེ། དག་ཅུ་མ་སྒྲིབ་པའམ། སྒྲིབས་བཅུ་ནས་མ་འདྲེས་པ་བཙལ་བ་ཆུད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་ཀྱི་
བར་དུ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་སོགས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་འདྲིས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མདོར་དུ་བའི་དུས་
མིན་པར་ཤེས་ནས་དེའི་བར་འདྲིས་པར་བྱེད་ཅིང་མདོར་དུ་མི་བྱེད་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་བ་ནི་ཐབས་

ལ་མཁས་པའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པ་ནི། ཚེས་གྱི་བཤེས་
གཉིན་ལྟར་བཞེད་དོ། །ས་མཆམས་ལ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་རྗེས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བཅུ་པོ་ཡང་། གྲངས་
ངེས་མེད་ཀྱང་གོ་རིམ་ནི། །བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། །བསྐྱེད་བྱ་གཏན་ཚིགས་རིམ་པས་
ནི། །བསྐྱེད་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གསུངས། །སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡོད་པ་སྟེ། །གཞན་དོན་ཐབས་
ལ་མཁས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་གྱི་ནི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། །མཛད་པ་འབྲས་ཡིན་འདིར་ནི་རྒྱ། །དེས་ན་དེ་
གཉིས་སྒྲོས་པ་མེད། །སང་བཟང་གསུང་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ནི། །
ས་བཅུ་མན་ཆད་ལ་ཡོད་དེ། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ངོ་བོ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྒྱ་ལ་མཁས་པ་ལ། །
འདོད་པས་ས་མཆམས་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ལ་ལ་ས་བཅུ་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ནི། ཇོ་
བོས་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་གྱི་སྐབས་སུ། ཇི་ལམ་རྒྱས་ཁྱེར་དཔེར་སྤངས་ནས། །ས་བརྒྱད་ཡན་ཆད་
ན་ཡོད་ཅིས། །སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ནས་བཤད། །ཅིས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ལ་དཔགས་སམ་
སྟམ་མོ། །མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། སྒྱུར་བ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱོད་ནས། །བྱད་
པར་ཅན་གྱི་དག་ས་གསུམ་ནའོ་ཞེས་བཞེད། དེ་ལྟར་ན། །ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས། །གང་ཞིག་གང་གིས་
རི་ལྟར་སྒྲོམ་རྒྱུ་དང་། །སྤང་དོར་མཆོན་ཉིད་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཤེས་ནས། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
གི་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞིང་སྤྱོད་ཐབས་མཁས་རྣམ་ཇོགས་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
རྣམ་པ་སྒྱུར་བ་བཅས་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ཡི། །རིམ་པས་སྤྱངས་ན་དངོས་
བརྒྱད་སྟོན་པའི་གཞུང་། རུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ཆ་མེད་བྱུང་རྒྱུ་དུ། །སྤྱོད་པའི་གཏམ་ལ་སྤྱོད་པོ་མ་
མཐོང་བས། །གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་ཐོས་དང་བསམ་པའི་སྒྲོས། །ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་རི་ལྟར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན། །དབང་པོ་བརྟན་པའི་རིམ་པས་ལེགས་བསྒྲོམས་ན། །སྤྱོད་གསུམ་མངོན་གྱུར་མ་
པམ་རྒྱུ་པའི་གཞུང་། །

གསུམ་པ་སྐབས་གྱི་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ལེའུ་སྒྲས་དོན་གསལ་བར་སྟོན་
པའི་རྣམ་ཇོགས་སྒྱུར་བའི་སྐབས་ཏེ་བཞི་པའོ། །

ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་མངའ་བ། །གཏུམ་ཆེན་ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་པའི་སྒྲ། །ད་ལྟ་
ཉིད་དུ་ལེགས་པའི་ལམ། །སྟོན་མཛད་བྱེད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ཅེ་མོའི་སྒྱུར་བ་ལ། འབྲེལ་དགོད་པས་མཚམས་
སྒྱུར། མཛོན་རྟོགས་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་གྱི་སྒྲིམ་པ་མཐུག་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ནུམ་རྫོགས་སྒྱུར་བ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ཅེ་མོའི་སྒྱུར་བ་འཆད་རིགས་ཏེ། མཁུན་གསུམ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་ཤེས་པའི་དོན་ལ། དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པ་ལས། དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིམ་
པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ནུམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་
ལ། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ཡང་། དབང་ཕྱི་མཛོན་རྟོགས་ཅམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡིན་གྱི། འཆད་བྱེད་ཆོས་
སོ་སོའི་གོ་རིམ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཅེ་སྒྱུར་ཡིན་ན། ནུམ་རྫོགས་སྒྱུར་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལྟོན་དུ་སོང་
བས་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྒྱུའི་འབྲེལ་དང་། སོ་སོའི་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ཅེ་
སྒྱུར་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་གནས་སྐབས་བདུན་དུ་མཛད་དེ། ཅེ་སྒྱུར་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་པོ་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ནུམ་པར་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས། དེ་ནས་རང་བཞིན་
གྱི་དོན་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས། དེའི་རྗེས་ལ་དམིགས་པ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་
པའི་གནས་སྐབས། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟོག་པ་རགས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས།
དེ་ཉིད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟོག་པ་ཕྱ་མོའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས། དེ་ནས་གནས་ངན་
ལན་གྱི་དྲི་མ་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་བདུན་ལ། ཏྲགས་གྱི་ཅེ་སྒྱུར་ལ་
སོགས་པ་བདུན་གྱི་ནུམ་གཞག་མཛད་ཅིང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར། མཐོང་ལམ་ཅེ་
སྒྱུར། སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ཏེ་བཞིའི་ནུམ་གཞག་མཛད། འཕགས་སེང་
གཉིས་ཀས་རྟགས་སོགས་དང་པོ་བཞི་ངེས་འབྱེད་ཆ་བཞི་དང་སྒྱུར་བ་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བསྐྱས་དོན་སྒྲིམ་པར་ཡང་། ཅེ་སྒྱུར་ཆོས་བདུན་དུ་བཤད་དེ། ཅེ་མོ་བདུན་ལ་དྲོད་གྱི་ཅེ་སྒྱུར་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནུམ་ས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འདི་ལ་ཅེ་སྒྱུར་
ཆོས་བརྒྱད་དུ་བཞེད་དེ། འདི་ལྟར། སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་བཞི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གཅིག །སྒྲིམ་

ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གཉིས་ཏེ། སྒྱུར་བ་སང་གོ་རྒྱུ་བསྒྱུངས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དང་། དངོས་གཞི་ཐོད་
 ཀླུ་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གཉིས། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་དང་བརྒྱད་ཅིས་འཆད་ལ། བསལ་
 བྱ་ལོག་བསྐྱབ་ལོགས་སུ་བགྱངས་ནས་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་སོགས་རྒྱུ་རྟོག་
 གཏིང་མ་ཚུགས་པའི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ནི་མི་འཐད་པར་རྟོགས་སྒྲིམ་ཞེ། མཐོང་
 ཞེས་བྱ་དང་སྒྲིམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་རྒྱུ་པ་ཞེ་ཡི། །གཉིན་པོ་
 རྒྱུ་པ་བཞེད་དང་ནི། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། གཉིན་པོ་རྒྱུ་པ་བཞེ་ཡང་དེའི་
 དབྱེ་བས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་
 ཤེས་བྱེད་ཀྱང་བྱེད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལོག་སྐྱབ་གྱངས་སུ་བགྱངས་ན། མཐོང་སྒྲུང་དང་།
 སྒྲིམ་སྒྲུང་རྟོག་པ་རྒྱུ་པ་ཀྱང་ལོགས་སུ་བགྱང་དགོས་པས། བྱེད་ཅག་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་
 འདོད་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་བདག་གི་སྒྲིལ་འདི་ལྟར་སྒྲུང་ཞེ། གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ལ། སྒྱུར་
 ལམ་ཅེ་སྒྱུར་བཞི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་བཞི། སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་བཞི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་
 བརྒྱད་དེ་བཙོ་ལྟར་སྒྲུང་བས། དོན་བདུན་བཅུའི་གྲངས་ངེས་པར་འཛིན་མི་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་སྒྲུ་
 རབས་མཁས་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ན། རྒྱུ་པ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
 མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པའི་གཉིན་པོ་བཞིར་བཤད་པ་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་སུ་བསྐྱད། སྒྲིམ་སྒྲུང་རྟོག་པའི་
 གཉིན་པོ་བཞིར་བཤད་པ་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་སུ་བསྐྱད། དེ་ལས་ཀྱང་མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པའི་གཉིན་
 པོ་སྒྱུར་བ་ནི། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ལོགས་སུ་མི་
 བགྱང་བས་དེ་ལྟར་ན་བརྒྱད་དོ། །བརྒྱད་པོ་འང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། འདི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་
 བའི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ་སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་པོར་སྒྱེ་བའི་གནས་སྐབས་དང་། དེ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ཅི་
 ཞིག་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅེ་སྒྱུར་དེའི་རྟོགས་ཏེ། འདིས་བྱོད་ཀྱི་ཅེ་སྒྱུར་མཆོན་པ་སྟོན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཐོབ་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་པ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་ཞེ། འདིས་ཅེ་མའི་ཅེ་སྒྱུར་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟར་སྒྱེ་བའི་རྒྱལ་དང་། སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟར་སྒྱེ་

བའི་ཚུལ་ལོ། །འདི་གཉིས་ནི་བརྟན་པ་དང་། སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་གཉིས་ཏེ། འདིས་བཟོད་པ་
 དང་། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྱུར་མཆོན་ཏེ་བརྟན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཀྱན་བརྟགས་གྱི་
 ས་བོན་སྤང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ལྷན་སྒྲིབ་གྱི་ས་བོན་སྤང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ཏེ། འདི་ལའང་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་ལས། སྒྱུར་བ་ནི་
 བཤད་མ་ཐག་པའོ། །འཇུག་པ་ནི། རྣལ་མ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱིས་སྟོན། གཉིས་པ་ལ། ཅུམ་པོ་
 དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་བྱུང་བར་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 སེང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་དང་། གཉིས་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་ཐོད་རྒྱལ་ལོ། །གཉིས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ནི།
 བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་འབྲེལ་ལ། སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་སོགས་བཞི། དང་པོ་ལའང་རྟགས་སོགས་
 བཞི་ལས་ཐོག་མར་རྟགས་གྱིས་མཆོན་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ལ། འབྲེལ་ནི། ཅེ་སྒྱུར་འཆད་པའི་ཐོག་མར་
 དེའི་རྟགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཅེ་སྒྱུར་གོ་སྒྲ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གོ་
 སྒྲ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི་གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་
 རྗེ་ལམ་ནའང་། ཐམས་ཅད་རྗེ་ལམ་དང་། སྒྲ་སྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། སྒྲུལ་པ་དང་། དྲི་ཟའི་
 གྲོང་བྱིར་དང་འདྲ་བར་བརྟུ་ཡང་མདོན་དུ་མི་བྱེད་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་བྱང་
 སེམས་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་སྟོན་པ་ནི།
 རྗེ་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ལ་འཕགས་པ་གི་རྗེ་པ། རཏྲ་གི་རྗེ་རྣམས།
 དང་པོ་དུག་རྗེ་ལམ་གྱི་རྟགས། ཕྱི་མ་དུག་གཉིས་ཀའི་རྟགས་སུ་བཞེད། བརྒྱ་ཕྱི །དང་པོ་དུག་རྗེ་
 ལམ་གྱི་རྟགས། བདེན་ཆོག་གྲུབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀའི་རྟགས། ཕྱི་མ་བཞི། སང་པའི་རྟགས་སུ་
 བཞེད། ཨར་གྱིས། དང་པོ་ལྷ་རྗེ་ལམ་གྱི་རྟགས། ལྷ་པ། བདུན་པ་གཉིས་གཉིས་ཀའི་རྟགས། ཕྱི་
 མ་ལྷ་སང་པའི་རྟགས་སུ་བཞེད། སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས། དེའི་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
 རྟགས་ནི་དགུ་སྟེ། ས་གཞན་ལ་དགའ་བ་མེད་པའི་རྟགས། རང་བཞིན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ།
 སྟོང་རྗེ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ། མཐུ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ། བཤེས་གཉིན་
 དམ་པ་ལ་བསྟེན་པ། ཤེས་རབ་དམ་པ་ལ་མདོན་པར་བརྩོན་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་མེད་

པར་རྟོགས་པ། ཤེས་རབ་ལུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྟགས་ཞེས་བཤད། ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོས། དང་པོ་བརྒྱད་
 སྒྱུར་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཆོས་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་བཞི་སྒྱུར་བའི་དོ་བོར་གྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། གསེར་གྱིང་པ། གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གསལ་བ་ཉིད་
 གྱིས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པར་མ་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་
 གཉིད་ཀྱི་ཉམས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དང་པོ་དུག་མི་ལམ་གྱི་རྟགས། ཕྱི་མ་དུག་སད་པའི་རྟགས་ཞེས་བཤད།
 བཟད་པས་མདོ་ལས་འདི་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལོག་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་པས། ཅེ་སྒྱུར་གྱི་རྟགས་སུ་མི་
 འཐད་དོ་ཟེར་བ་ལ། མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། ཅེ་སྒྱུར་ཐོབ་ན་ཕྱིར་མི་
 ལོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པས་བྱུང་། རང་ཉིད་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལོག་པར་ངེས་ནའང་ཅེ་སྒྱུར་ཐོབ་པས་བྱུང་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ནི་སྒྱུར་ཕྱིར་མི་ལོག་
 པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལོག་པའི་བྱེ་བྲག་ཅེ་སྒྱུར་ཐོབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། སྤར་
 བཤད་པ་དང་མི་སྒྲོས། ཞེས་སྟོན་པར་བཞེད་དེ། ཅེ་མའི་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་འཕེལ་ལ་འབྲེལ་
 བའི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་དྲོད་ཀྱི། ཅེ་སྒྱུར་སྒྲོམ་པ་ལས་བསོད་ནམས་མཛོད་པར་འཕེལ་བར་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་འཆད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི།
 རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་གྱིང་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་
 བར་གྱི་སེམས་ཅན་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་སྤྲུལ་ཕྱི་མེད་པར་མའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲུལ་མེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ལ་དེ་དག་ནམ་འཁོརི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་
 བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིམ་གྱོ་ལ་སོགས་པ་བྱ་སྟེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་སྤྲུལ་མེད་བྱང་
 ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན། རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྟུམ་དུ་སེམས། དེའི་རྒྱས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་
 ལམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མང་དོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུང་པ།འཇམ་བུའི་གྱིང་གི་སྒྲེ་བོ་རྟེན། །
 སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགོ་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་སོ། །རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་པོ་བསྟུན། ཕྱི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱད་དང་། རང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱད་དེ།

བཅུ་དྲུག་པོ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་བསོད་ནམས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་སྒྲོབ་དཔོན་
 གསེར་གླིང་པ་བཞེད་ཅིང་། སྤྲུམ་བས་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལལ་ཆེར་དེ་ལྟར་བཞེད། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྤྱིར་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲུམ་སྤྲུམ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་བྱུང་པར་དུ་
 འཕགས་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་བརྗེ་
 ཏའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་རྩེ་མོ་ཡིས། །བྱངས་ངས་མེད་ཅིང་གོ་རིམ་ཡང་། །
 མེད་དོ་འདིས་ཀྱང་འདིས་ཀྱང་ནི། །འཕེལ་ལོ་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་
 བརྟན་པས་མཆོན་པའི་རྩེ་སྤྱིར་ལ་འབྲེལ་ནི། རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་གིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་རྩེ་
 སྤྱིར་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངས་པར་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་དེ་འཆད་དོ་ཞེས་
 སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཕེལ་བས་རྣམ་པར་སྤེལ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་
 དངོས་ལ་མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། མེ་རྟོག་མན་ད་ར་བ་མང་པོ་སྤངས་ཏེ།
 བཙོམ་ལྷན་འདས་ལ་མདོན་པར་གཏོར་ནས་ཆོག་འདི་སྐད་ཅས་བརྗོད་དོ། །དགོ་བའི་རྩ་བ་འདིས་
 གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པ་དག་གིས། སྤྲུམ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དམིགས་པ་དེ་དག་
 གིས། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །རང་གི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཟག་པ་
 མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས། དེ་བསྟུན་པ་ནི། ཀུན་
 མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤྲུམ་མེད་པ། །བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མདོན་པར་
 བརྗོད། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པའི་
 གནས་སྐབས་ན་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤྲུམ་མེད་པ་ནི། རང་དོན་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཙོམ་ལྷན་འདས་
 བདག་ནི། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྲུམ་ལྷོག་སྟེ། ཉན་ཐོས་སམ་རང་སངས་རྒྱུས་སུ་འགྱུར་བར་སེམས་
 འགའ་ཅམ་ཡང་བསྐྱེད་པ་མ་མཆིས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་རྟོག་སྟེ། ཅི་བདག་
 སྐལ་ནས་སེམས་ཅན་མ་སྐལ་བ་རྣམས་སྤྲུལ་བར་གྱུར་ཅིག །བདག་གྲོལ་ནས་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་

དགོལ་བར་གྱུར་ཅིག །བདག་དབུགས་ཕྱིན་ནས་དབུགས་མ་ཐུང་བ་རྣམས་དབུགས་དབུང་བར་
 གྱུར་ཅིག །བདག་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མ་འདས་བ་རྣམས་ཐུ་
 ངན་ལས་འདས་བར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་གསུངས། དེ་བསྐྱད་པ་ནི། སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་
 གཏོང་བ། །བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བཟྃད། །ཅིས་དང་། འགྲེལ་བ་སྤྲ་མ་ལྟར་སྐྱར་ནས་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་ཕྱིན་ལས་ངེས་པར་བརྟན་
 བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྤྲ་མའི་དོན་ཉི་ལྔ་དང་ལས། ངེས་པར་བརྟན་པ་འདི་རྟེན་དཀའ་བ་ཤེས་པའི་དོན་
 དུ་མི་ཏྲིག་མན་ད་ར་བ་སྟོས། རྟེན་པ་དང་པོས་མདོར་བསྟན། བྱི་མ་གསུམ་གྱིས་མཁུན་གསུམ་གྱི་
 ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་བྱི་མའི་དོན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་བ་
 དང་། སྟོམ་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བས་བདག་ཀྱིས་
 བ་སོགས་ཆེགས་བཞི་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་མཁུན་གསུམ་གྱིས་མཆོན་ནས་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་རྫོགས་པར་བསྟོ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིས་བརྒྱད་ཀ་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞུང་གི་
 དངོས་བསྟན་ལྟར། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཆན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་ཉི་ལྔ་དང་ལས། བསྟོ་
 བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་བ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པས་མཆོན་པའི་ཕྱེ་མོ་ལ། འབྲེལ་ནི་
 མཁུན་པ་གསུམ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པས་མཆོན་པའི་བཟོད་པའི་ཕྱེ་སྟོར་སྟོམ་པ་ལས་སྟེ་མེད་
 གསུམ་ལ་སེམས་ཕྱེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་
 ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པས་ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། བཅོམ་
 ལྟན་འདས་དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལུན་རིང་པོ་ནས་སྟོད་པ་དང་། བྱིར་མི་
 ལྟོག་པ་དང་། སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བགྱིད་ན། དེའི་བསོད་ནམས་ཅི་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་བར་
 འགྱུར། བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཀོ་ཤི་ཀ། སྤྱིང་ཆེན་པོ་བཞི་བ་དང་། སྟོང་གཅིག་པ་དང་། སྟོང་གཉིས་
 པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་སྤང་ལ་གཞལ་བའི་ཆད་གྱི་ཆད་
 བཟུང་བར་ཡང་སྤྲིད་གྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དེ་དང་ལྟན་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ནི་ཆད་མེད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས། དེ་བསྐྱད་པ་ནི། སྤྱིང་བཞི་བ་དང་སོགས་སོ། །ཅི་སྟེ་མདོ་ལས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་

བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་གྱི། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསོད་ནམས་མང་བར་མ་བསྟན་ནོ་སྟམ་ན།
 རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི་མདོའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྤྲུལ་དོན་ཡིན་པས། དངོས་
 བསྟན་གྱི་དཔེ་དང་། སྤྲུལ་པའི་དོན་གཉིས་དཔེ་དོན་སྤྲུལ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
 གསུངས་སོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འབྲེ་ཆེན་པོ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡང་ཡིན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲུང་
 ཡིན་པས། མདོ་ལས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ལྷོག་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལྷོག་པ་
 ནས་བསྟན་གྱི། དོན་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན།
 དོན་གཞན་གྱིས་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། དགོངས་པ་ནི། ཡི་རང་གི་བསོད་ནམས་དང་ལྷན་པ་ཆོས་
 མཆོག་སྟེ། ཡི་རང་པོ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །བསོད་ནམས་དེ་དང་ལྷན་
 པའི་ཆོས་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་
 བཞིན་ནོ། །འདིར་སེམས་དབང་བཞི་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷགས་གསུམ་གསུངས་ཏེ། ལྷགས་
 དང་པོ་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ནི། མཐོང་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་
 གཉེན་པོ་རྟོགས་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་པས་འདིའི་དགོངས་པ་འབྲེ་ཨར་གྱིས། མཐོང་
 སྤང་གི་གཉེན་པོ་གཅིག་ནི། ས་དང་པོ་དང་། སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་གསུམ་ནི། ས་གཉིས་པ་
 ནས་བདུན་པའི་བར་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་དང་། ས་བརྩུ་པ་རྣམས་ཡིན་པར་བཞེད། ལྷགས་
 གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དང་། རྣམ་འཕེལ། དེས་པར་བརྟན་པ། སེམས་ཀྱན་རྟུ་གནས་པ་བཞི་ལ་
 གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། རྟགས་སོགས་འདི་དག་དེས་འབྲེད་མཚན་ཉིད་
 པ་ལ་བྱེད་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་འགལ་ལ། མེད་བཟང་ལྟར་འཆད་ན་མི་འགལ་ཙམ་ཞེས་འདུལ་
 དཀར་བཞེད། ལྷགས་གསུམ་པ་ནི། ཐེག་པ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ་ནི། མོས་པས་སྦྱོད་པའོ། །
 སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། རབ་རྩ་དགའ་བ་སོགས་ས་བདུན་ལ་གནས་པའོ། །ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ནི་མི་
 གཡོ་བ་སོགས་ས་གསུམ་ལ་གནས་པའོ། །སྦྱོལ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནི་ས་བརྩུ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། འདི་རང་ལྷགས་ཡིན་པར་གྲགས།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ། འབྲེལ་ནི། དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འོག་
 རྩེ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། མཐོང་སྒྲིམ་བར་ཆད་མེད་པའི་

ཅེ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་འདི་དག་སྤངས་ཤིང་། གཉེན་པོ་འདི་རྒྱད་ལ་བརྟེན་ན་འབྲས་
བྱ་འདི་འབྱུང་ཞེས་སྟོན་པ་ལས།

ཐོག་མར་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འཆད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། གཉེན་
པོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན། དང་པོ་ལ་
འབྲེལ་ནི། གཟུང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མར་གཟུང་རྟོག་འཆད་ཅེས་
སྟོན་པ་ནི། དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་མདོ་ནི།
སེམས་དཔའ་བཞིའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་ནས་སྤྲ་མེད་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བསྐྱོ་བར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་
གཉིས་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་པ། སྤྱི་འདུ་
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་མ་བྱད། གཟུགས་ནས་སངས་
རྒྱས་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །ཞེས་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་ནོ། །
དེ་བསྟུད་པ་ནི། སྤངས་དང་དོར་བྱའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །འཇུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ། །ཞེས་སོ། །
འདིར་མདོ་ལས། གཉེན་པོ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཤུགས་ལ་
སྟོན་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གཉེན་པོ་ཤུགས་ལ་སྟོན།
འབྲེལ་པ་ལས་ནི། སྤང་གཉེན་སྒྱུར་ནས་བསྟན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་ཆོས་ལ་
དམིགས་ནས་ལྟོག་བྱ་དང་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། སྤང་བྱར་མི་འཐད་དེ། གནས་རྒྱལ་དང་
མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འདིར་བསྟན་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྟོག་པ་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་མཐོང་སྤང་ཉན་མོངས་པ་བཞིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཇི་བཞིན་ཡུལ། མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་
ཤེས་བྱ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་ལ། མདོ་ནི། རྣམ་མཁའ་དབེན་པའི་
ཕྱིར་སེམས་ཅན་དབེན་པར་བལྟའོ། །རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་
བལྟའོ། །རྣམ་མཁའ་སྟོང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་སྟོང་པོ་མེད་པར་བལྟའོ། །རྣམ་མཁའ་
གསོག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གསོག་ཉིད་ཏུ་བལྟའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུད་པ་ནི། སོ་སོ་

སྒྲིབ་པ་འཕགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་སོགས་སོ། །རྒྱུ་པ་དང་པོས་རྟོག་པ་འདི་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་པའི་
 རྟོག་གི་གང་ཟག་དེ་བསྟན། སེམས་ཅན་ཞེས་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་
 དུ། གང་ཟག་ལ་རྫས་བཏགས་སུ་འཛིན་པ་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གང་གས་གཞི་ཆོས་ལ་རྫས་
 བཏགས་སུ་འཛིན་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དུ་དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་
 རྟོག་པ་གཉིས་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པའི་དོན་ལ། དག་བའི་བཤེས་
 གཉིན་སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་རྫས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་འང་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད།
 འདིས་ནི་འཕགས་སེང་གི་ཕྱོགས་སྤྲ་མ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
 མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ་སོ་སྟེ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འཛིན་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་དེ་ནི་
 མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་
 པས་སྒྲིང་བོ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལ་འང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་སྤྱོད་དག །
 མཆོན་མོ་འདས་ནས་ནང་པར་གྱི་དུས་སུ་ངས་སྒྲོག་ཆགས་ཅེ་སྤང་སྤྱང་འབྱེན་པའི་སྤྱོད་ཐོས་སོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞེན་དུ། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་སུ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གི་ཡན་ལག་མ་སྤྱང་
 པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་
 པའི་རྣམ་པ་གཞག་ལ་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆོག་དོན་ནི་ཐ་སྤྱང་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པ་
 ནི་མིན་པ་དེས་ན་སྒྲིང་བོ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ་འང་དེ་ཉིད་དངས་
 བས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་དག་ཀྱང་། ཡུལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ན་ནི། སྒྲུབས་འདིར་
 ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་གཞག་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བས་སྒྲུབས་དོན་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །
 དེས་ན་ཀུན་མཁུན་ཆོས་རྗེའི་བཞེད་པ་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་རྫས་ནི། དོན་དམ་པར་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་འཕམ། རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྫས་སམ། རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྫས་གང་རུང་ཡིན་ལ།
 དེ་དག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཡུལ་གང་ཟག་གམ། སེམས་

སེམས་བྱུང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་གང་རུང་དུ་འཛིན་པ་ནི་རྫས་འཛིན་འཛིན་རྟོག་ཡིན་ནོ། །
 བཏགས་པ་ནི། ཡན་ལག་གམ། ཆ་ཤས་སོགས་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཏུ་འཛིན་པ་
 ནི་བཏགས་འཛིན་ནོ། །འདི་ལའང་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་དབྱེ་བས་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །འདིར་སྐྱེ་
 འཕགས་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་ནི། མཐོང་སྤང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་སྒྲིམ་སྤང་རྫས་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་
 པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་ལ་རྫས་འཛིན་དང་བཏགས་
 འཛིན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས། གང་ཟག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་ལ་རྫས་སུ་འཛིན་པ་
 ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མེད་དེ། གང་ཟག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདིར་བསྟན་རྫས་འཛིན་དེ།
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
 སྐྱམ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་
 ཆོགས་ཙམ་ལ་རྟག་གཅིག་དང་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྫས་སུ་འཛིན་པ་ནི། ངར་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཡིན་ཏེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི།
 དེས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་སོ་སོ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དེ་
 ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྐབས་དང་པོ་རང་དབང་ཅན་དང་། གཅིག་ཕུ་སོགས་རྫས་འཛིན། ཉན་སྒྲིབ་
 དངོས་སུ་བཤད་ནས། དེའི་ཤུགས་རྫས་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡང་། ལུང་པོ་ངར་འཛིན་པ་དང་། ལུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཀྱན་བཏགས་གཉིས།
 ཐེག་ཆེན་གྱིས་ཅིག་ཆར་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བསྟན་གང་ཟག་ལ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
 སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པ་ལའང་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་དེ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་འཛིན་

རྟོག་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་སྤྲོད་དོ། །སྒྲིལ་མེད་ཅིང་འཕགས་པ་ལ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་
 རང་འཕགས་པ་ལ་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པ་ལ་འང་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ལ་
 རྫས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་འང་ཡོད་དེ། གདགས་གཞི་སྤང་བོ་ལྷ་ལ་བདེན་པར་
 འཛིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ། གང་ཟག་ལ་བདེན་
 འཛིན་མེད་པར་མ་བཤད་དམ་སྟུམ་ན། བཤད་མོད་དེ་ཙམ་གྱིས་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
 ཏེ། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་པས། ལུམ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱང་ལུམ་པའི་རྒྱལ་སོ་
 སོར་བ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་ཅུ་དེ་བའི་གཞུང་དང་
 འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་སྤྱོད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་མི་འཛིན་པ་བཞིན་
 ནོ། །ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་
 གྱུར་མེད་ཅིས་པ་རྣམས་ནི། མཐོང་སྤང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་གཞན་དུ་བསམ་པར་མི་བྱའོ། །
 དེས་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཁ་
 ཆེ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་བཤད་དེ། བསྟུན་དོན་ལ། དེ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཟག་
 རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི། གང་ཟག་གི་རྫས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །སྤྱིས་སུ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་འབུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་སྤྱོད་ཁོ་ནར་བཞེད་པ་ཤིང་རྟོག་སྒྲིལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ནི་མིན་ཏེ། བསྟུན་
 དོན་སྤྱོད་མ་ལས། ཉོན་མོངས་སྤྱོད་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱོད། །ལ་ལ་གཉིས་ཆར་འདོད་པ་ཡོད། །ཅིས་
 གསུངས་པས། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆ་བའི་ཞལ་ནས། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མཐོང་སྤང་དུ་
 ཁས་སྤངས་ནས། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། ངའི་མ་མོ་ཤམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱོད་དང་
 མཆུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་སྟོན་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཡང་། ཉན་རང་
 འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དག་ལྡན་ལས། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དང་བོ་སེམས་ཅན་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བདེན་པ་ནི་སོ་སོ་སྤྱོད་དག་གི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་

མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྐབས་ནི་ད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། འཕགས་པ་དག་གིས་ཏེ། དེ་ནན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དག་གིས་མ་སྤངས་པ་ནི་དེ་གྱི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་དང་བོ་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་ནི། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་སོ་སོར་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་པ་ལ། རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་བ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས། ཆོས་ལྟ་བོ་འདི་དག་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་གང་ཟག་རྣམས་ཏེ། འདི་དག་ནི་མིང་ཙམ་མོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་བོ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པ་བཤད་པ་ལ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་བོ་ལ་འབྲེལ་ནི། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྷོག་པ་ལ། །སོ་སོ་དགུ་ཡི་བདག་ནི་ཅེས་གསུངས་ན། དགུ་བོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙུག་ལྟ་འདས་ཅི་ལྟར་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་སྤྱོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུང་བ་ནི། རོ་བོ་ནི་དང་རིགས་དང་ནི། ཞེས་སོ། །འདི་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་བོའི་དབྱེ་བས་དགུར་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དགུ་བོ་དེར་གྲངས་ངེས་པའང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནི་མ་དང་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་ནི་གླིང་བཞིར་ལས་བྱེད་ཅིང་། གླིང་བཞིའི་རྗེས་སུ་འགྱོའོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཡུམ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟའི་ལས་བྱེད་ཅིང་། ལྟའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་བསྟུང་བ་ནི། སྤིང་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས། གཞུང་འདི་གཉིས་ལའང་། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་རིགས་པས། སྒྱུར་བའི་རྣམ་པའི་

སྤྱོད་ལུ་ཅན། །ཞེས་དང་། གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འཇུག་པའི་ལུ་ཅན་ཡིན་
བཞེད་དེ། །ཞེས་སྤྱོད་རོ། །

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འདྲ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། སོ་
སོར་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅེས་གསུངས་ན། དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན། ལུ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་ཆུང་འབྲིང་དགུར་
འབྲེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ནི། གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འབྲེལ་ནས། རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལགས། ཆོས་གང་
ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་གཏོང་བ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྤྱུལ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡུམ་ནི་ཆོས་
གང་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའམ། གཏོང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུན་པ་ནི། འཛིན་པ་
དང་ནི་འདོར་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་གི་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་གྱིས་སྤངས་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུན་པ་ནི། དེ་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །
ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ་ལ། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་
ནི། །ཞེས་བཤད་པ་དེ། འདིར་རྩ་བར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་བཤད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་
པ་ནི། དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ལས། ཞེས་སོགས་སོ། །
གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །འཕགས་པ་ལྟར་ན་སེམས་དཔའ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞེད་དེ། ཉི་
བྱི་སྤྱང་བ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་གཉིན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་
དག་གིས་རྟོགས་པ་པོ་རྣམ་པ་བཞི་བསྟུན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་
ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྤྱོད་པ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་
བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ལྟར་ན། མཐོང་སྤང་གི་
གཉིན་པོ་སྤྱོད་པ་འཇུག་གཉིས། སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉིན་པོ་སྤྱོད་པ་འཇུག་གཉིས་ཏེ་བཞིར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་
སྤྱོད་པ་འཇུག་གི་བྱུང་པར་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྤྱོད་པས་མཁས་པའི་བཤད་སྟོལ་མང་མོད།
ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེའི་བཞེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉིར་བསྟོགས་ནི། བྱུང་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་སྟེ་བསྟུན་སྟོང་འབྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་སྒྲ་འདྲ་དང་།

མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་སྤང་
 མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤང་བྱ་ལ་མཐོང་སྤང་སྒྲིམ་སྤང་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་པ་ནི།
 ས་བོན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ལ། འདི་མངོན་གྱུར་སྤང་བའི་གཉིན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་མངོན་གྱུར་བ་སྤང་ན། སྤྱིར་ལམ་བཞི་
 ལ་རྟོག་པ་བཞི་གྲངས་བཞིན་དུ་སྤང་བྱར་བཤད་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་དབྱེད་
 པ་དང་ལྡན་པ་བྱེད་བདེན་མོད། འོ་ན་ཀྱང་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱིར་ལམ་བཞི་པོ་རིམ་པ་ལྟར། རྟོག་
 པ་མངོན་གྱུར་བཞི་པོ་མགོ་མཚོན་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པས། ཚོས་མཚོག་ཆུང་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཆོ་རྟོག་
 པ་བཞི་པོ་མངོན་གྱུར་གནས་པ་བཅོམ་ནས། དབང་ལྡན་དུ་ཡོད་ལ། ཚོས་མཚོག་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་
 དེས་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་དབང་ལྡན་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པ་ནི། །ལུང་སྟོན་པ་དང་སྒྲིམ་པ་ཟད། །ཅིས་གསུངས་ལ། །ལུང་བསྟན་པའི་
 རྒྱ་ཡང་། གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་ལ་རུས་པ་ལྟག་པར་འཕེལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་
 མདོ་ལས་བཤད་ཅིང་། སྒྲིམ་པ་ཟད་པའང་སྒྲིམ་པ་མངོན་གྱུར་བ་མི་འབྱུང་བ་ལ་འགྲེལ་བས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོའི་ཆོ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་འཛིན་
 རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་དབང་ལྡན་དུ་གནས་པ་དེ་ཡང་འགགས་པས། གཉིས་པ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྟོག་
 པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དབང་ལྡན་དང་ལྡན་ཅིག་དུ་གནས་
 བས་དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པ་ན། །གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ངོ་
 བོ་གཅིག །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་མཐོང་
 ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཐུ་མོ་རྣམས་ལའང་གཞོད་པ་བྱེད་
 པར་འགྲེལ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་ཆོ། གཉིས་པ་དབང་
 ལྡན་དུ་གནས་པ་དེ་ཡང་འགགས་པས། དེ་དག་མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་ལྡན་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཡང་། རྟོག་པ་བཞི་པོའི་ས་
 བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པར་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ན། འགྲེལ་ཆེན་དང་། ཚིགས་གསལ་ལས།

སྐྱུར་བ་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་ཆེ་སོ་སོ་བྱེན་ས་སྤྱོད་། འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་སོ་སོ་ནས་སྤྱོད་།
 ཞེས་གསུངས་པའང་འབྲུག་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱུར་ལམ་བཞི་ལ་རྟོག་པ་བཞི་མཛོན་གྱུར་དུ་མི་ལྷན་
 བར་བཤད་པ་དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མཛོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བྱིད་དེ།
 རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རྟོག་པ་དེ་དག་དང་འཛིན་སྟངས་མི་འགལ་ཞིང་། མཉམ་བཞག་ན་དབང་
 ལྷན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱང་བྱ་ལ་མཛོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གཉིས་སུ་བྱེན་ས། ལྷན་
 རྒྱལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཛོན་གྱུར་མཛོན་གྱུར་དུ་ལྷན་པ། མཛོན་གྱུར་དབང་དང་ལྷན་པ། ས་བོན་རྒྱང་
 བ་དང་ལྷན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་སྤང་གཉིན་པོའི་སྐྱུར་བ་ཉེར་
 བསྐྱོགས་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། སྤྱན་པོས་མཁས་པར་བཅོས་པ་ལ་ལན་རེ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་ལ་བྱེད། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པའང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་ཆོས་ཅན། སྤྱང་གཉིན་མིན་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲུས་ན། རྣམ་
 བཤད་ལ་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་མི་འགོའམ། དེའི་བྱིར་ལྷགས་པའི་རིགས་འགྲོའོ་སོར་མ་
 བྱེད་ཅིག །དེས་ན་སྒྲོམ་སྤང་གཉིན་པོའི་སྐྱུར་བའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ནི། སྐྱུར་བ་སེང་གི་རྣམ་བསྐྱེད་ས་
 ཏེ། འག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལའང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐྱུར་བ་ཉེར་བསྐྱོགས་མིན་པར་ཐལ།
 སྒྲོམ་ལམ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། ཤིན་ཏུ་འདོད་དེ། སྒྲོམ་སྤང་གཉིན་པོའི་སྐྱུར་བར་ཁས་
 སྤངས་ཀྱི། སྒྲོམ་ལམ་ཅམ་གྱི་སྐྱུར་བར་ཁས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དེ། དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་གཉིན་པོས། བཅོམ་པ་ལས་འབྲས་སུ་ཅི་ཞིག་
 འབྱུང་ཞེན། འབྲས་སུ་འཆད་པ་ལ། བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་དང་། འབྲས་སུ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་ལས་འབྲས་སུ་བྱང་ཆེན་འབྱུང་ན།
 དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཞེན་དེ་འཆད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་
 སོགས་སོ། །བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དབང་དེ་དག་གི་དཀའ་བ་བགྱིད་པའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུན་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་ལ་གཞན་
 སྟོན་པ་དང་། ཞེས་སོ། །འབྲས་སུ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་དབུ་མ་པའི་བྱང་ཆེན་དོས་བཟུང་། དངོས་
 པོར་སྒྲུ་བའི་འདོད་རྒྱལ་དགག། གྲོལ་བ་འདོད་པས་སྤྱང་ཉིད་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་

ནི། གསལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་ལ་ཚད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མཆིས་སམ། ཀྱན་དགའ་བོ་མི་
 ཟད་པའི་བྱིར་ཡུམ་ལ་ཚད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །དབེན་པའི་བྱིར་ཡུམ་ལ་ཚད་མ་དང་འབྲེལ་
 བ་མེད་དོ། །ཀྱན་དགའ་བོ་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་དེ་དག་
 ཀྱང་ཡུམ་འདི་ལས་བྱུང་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་དགའ་བོ་ཡུམ་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་
 བ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཟད་པར་སེམས་སུ་ཟད་དེ། ཡུམ་ནི་མ་ཟད། མི་ཟད་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
 དེའི་དོན་སྟོན་པ་ནི། དྲི་མ་ཟད་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ལ་འཕགས་སེང་ལྟར་ན། བྱེད་ལྷ་མས་
 བྱང་ཆེན་དོས་གཟུང་ནས་བྱེད་བྱི་མས་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པར་བཞེད། རྩ་གི་རྟེ་ལྟར་ན། བྱེད་དང་
 བོས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་ནས་རྗེས་སུ་ཚོལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གསུངས།
 བྱེད་བྱི་མས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ས་ལ་གནས་ནས་རྗེས་སུ་ཚོལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཉི་
 བར་བཤོད་པའོ་ཞེས་བཞེད། གསེར་གླིང་པ་ལྟར་ན། བྱེད་དང་བོས་བྱང་ཆེན་དོས་བཟུང་བ་ལ།
 ཅི་ནང་གི་སྐུ་སྟེགས་པ་དང་འདྲ་བར་འདོད་དམ་ཅེ་ན། མི་འདྲ་བར་སྟོན་པ་ནི། བྱེད་བྱི་མའོ། །ཞེས་
 བཞེད། འགྲེལ་བ་ལ། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་ཟད་པ་
 དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཡུམ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དྲི་མ་རྒྱུ་མས་ཟད་པ་
 དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །འོ་ན་དངོས་སྐྱབས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པས་བྱུང་བར་སྟོན་
 དགོས་སོ་ཞེ་ན། དྲི་མ་ཚོས་ཅན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་དེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་ཚོས་ཅན་བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རམ། ཡང་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། བདག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་སོ། །
 སྟོན་པ་ནི། ཉན་མོངས་པའི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པའི་དྲི་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ན་
 འདིར་སོགས་སྐྱ་ཡོད་ཅིང་། འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོགས་ཁོང་ནས་གཟུགས་སྐྱ་
 གཉིས་འདོད་པར་བཤད་པ་ནི་ལེགས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྐྱ་གསུམ་ཀ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ཡུམ་ཀྱན་མཁུན་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་གསུང་ངོ། །ལོ་རྩ་བ་གྲགས་རྒྱལ། འདིར་རྒྱ་དཔེ་ལ་སོགས་
 ཀྱི་སྐད་དོད་མེད་ཅིང་། འགྲེལ་ནའང་སོགས་སྐྱ་མེད་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་འབྲས་སུ་
 འཆད་པའི་སྐབས་སུ། གཟུགས་སྐྱ་འཆད་པ་མ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བཞེད། བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ནི།

ཡེ་ཤེས་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར། །གཟུགས་སུ་གཉིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་
 ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བ་སྒྲུའི་བྱ་ག་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པར་
 གསུངས་པའང་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཞེད། གཉིས་པ་དངོས་སྒྲུའི་འདོད་ཚུལ་དགག་པ་
 ལ། སྒྲུགས་སུ་བརྗོད་པ་ནི། གསེར་གྱིང་བ་ལྟར་ན། བད་གི་མུ་སྒྲེགས་པ་རྣམས་ན་རེ། ཟད་མེད་སྒྱེ་
 མེད་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྒྱེས་ཟེན་གཉིན་པོས་བཅོམ་པ་དེ། ཟད་པ་མེད་པ་བ་
 ཡིན་ལ། གཉིན་པོས་བྱིས་མི་སྒྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དེ་མི་སྒྱེ་བ་བདེན་པ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ལྟར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་འཛིག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་དག་དངོས་པོ་འཛིག་
 པའི་བསམ་པས་ཞེས་སོགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་ལྟར་ན་ཉོན་པོས་པ་གང་དག །ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་མ་རྟོགས་པས་ཟད་པ་དང་མི་སྒྱེ་བ་ལ། ཟད་པ་དང་མི་སྒྱེ་འོ་སྒྲུམ་
 པའི་ཤེས་པ་སྒྱེ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་རྣམས་ནི། རྒྱ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །
 དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །ཅེས་དག་པའི་གཞི་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཁས་
 ལེན་ནོ། །ལན་ལ། དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་དགག །ཁས་སྒྲུངས་ནང་འགལ་གྱི་དགག་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྒྲུ་འབྲེལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་མི་རུང་
 གྱེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་གི་བྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་
 ཤེས་པ་དེ། ཞེས་སྒྲེལ་ལོ། །ཅུ་བ་ལ། ཤེན་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟད་པ་
 བདེན་པ་བ་དང་། མི་སྒྱེ་བ་བདེན་པ་བ་གསར་དུ་ཅི་ཞིག་ཐོབ་སྟེ། ཐོབ་པ་བྱུང་མེད་པར་ཐལ།
 ཆོས་རྣམས་ཡིན་ལུགས་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བའི་བྱིར། དེའི་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན་དྲི་མ་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་དང་། མི་སྒྱེ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྟོགས་
 པའི་སྟོ་དེ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་མེད་པའི་བྱིར། དེ་བསྐྱབ་པ་ནི། དྲི་མ་ཆོས་ཅན།
 དོན་དམ་པར་སྒྱེ་འགགས་མེད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་དམ་
 པར་དྲི་མ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་གྱིས་གསར་དུ་ཟད་པར་བྱུང་མེད་པར་ཐལ། མ་སྒྱེས་པའི་བྱིར།
 ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་གྱིས་གསར་དུ་མི་སྒྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། གདོད་མ་
 རས་མི་སྒྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྒྱེས་པ་དང་མ་སྒྱེས་པ་དག་གོ་རིམ་

བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། འབྲེལ་ནི། དྲི་མ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་ལྟ་མིན་པར་ཡོད་
ན་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་
རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
གཞན་གྱི་ཆོས་རྒྱུ་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ལ། བདེན་མེད་འདོད་པའི་བྱོགས་
ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྦྱོང་བ་འཐད་པར་བསྟན། བདེན་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་བྱོགས་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན།
བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་དང་། བྱང་ཆེན་ཁས་ལེན་པ་ནང་འགལ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལའང་
མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། སྒྲེ་འཛིན་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་པས་
བཏགས་པའི་བདེན་དངོས་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ། ལྟན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་བཏགས་པའི་བདེན་དངོས་མི་འཐད་པར་
བསྒྲུབས་ཏེ་སེམས་ཅམ་དུ་གཏན་ལ་ཡབ། གཟུང་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱུ་པ་བདེན་པས་
བཏགས་པའི་བདེན་དངོས་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཡབ།
རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱུ་པས་བཏགས་པའི་བདེན་དངོས་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ།
མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །རྒྱུ་པ་ཤད་ལྟར་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས་སོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིས་སོ། །འདི་ཡང་གཏུལ་བྱ་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་
ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་བྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བུ་ལས་སྒྲོག་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
སྟོན་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ལའང་སྤྲ་རགས་ཀྱི་རིམ་པས། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དེར་སྒྲུང་
གི་རྒྱུ་པ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །
འོན་དངོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་སྒྲུབས་སུ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་སྟོན་པ་ཇི་
ལྟར་འབྲེལ་ཞེ་ན། བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དྲི་མ་སྦྱོང་བ་མི་འཐད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
མེད་ཁས་ལེན་པ་ལ་དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྟུང་པ་ལ། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་
པ་ཡོད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་སྟོང་པའི་དོན་ཡོད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པ་

ལས། དང་པོ་ནི། རྩེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་གིས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ལ། གཉིས་པ་ནི། གྲུ་སྐྱབ་གྱི་གཞུང་
 ལས་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་མོད། གཉིས་པོ་འདྲ་ལྡན་པས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྩེ་བཙུན་དང་པོ་ནི་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རྩེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་སྟོང་པའི་དོན་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་མ་བསྟན་པ་ནི་མིན་ཅོ་
 ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་སྟོང་པའི་དོན་
 སྟོམ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་དོན་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་འདི་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་ལས་གསལ་བས་འདིར་བདག་གིས་མི་བསམ་མོ་ཞེས་དང་། སྟོང་པའི་དོན་སྟོམ་པའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་
 འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྟོགས་དཀའི་
 སྟོང་བ་ལས། བྱང་གི་མུ་སྟགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་པའི་ཐབས་ཐབས་མིན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་
 པའི་སྐབས་སུ། ཐམས་ཅད་ཏུ་འགྲོ་བའི་བདག་མེད་པ་བསྟན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ། ལྟ་
 མའི་མན་ངག་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པས། འཇུག་པའི་སྟོན་མཚན་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་མ་སྟོས་
 པའི་དོན་གྲགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས། དབུ་མ་བ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཅོ། །དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོས་སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་སྟོང་པའི་དོན་བསྟོམ་
 ཚུལ་དང་། ལྟག་མ་རྣམས་སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་སྟོང་པའི་དོན་སྟོམ་ཚུལ་བསྟན་ཅོ། །
 གཞུང་འདིས་ནི་དར་ལྷོ་མཛད་པ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 དབུ་མ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པའང་བསལ་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་གསུམ་བསྟོམ་པའི་
 བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་བདེན་དངོས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་དག་པར་
 ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཅོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 འདིས་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་གདུལ་བྱ་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །
 དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཉུག་ཅིང་རང་དབང་ཅན་མིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཚེགས་ལམ་པས་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་

མེད་དུ་རྟོགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་དེ་ལ་སྒྲེབ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །སྟོན་པོར་སྤང་བ་དང་།
སྟོར་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་བ་ལྟར་རྫས་གཞན་མིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་
པའི་བྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་དྲོད་ཅི་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་སྟོར་ལམ་པས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་མིན་པར་རྟོགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོ་
དག་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་འདི་
ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་རྫས་སུ་མི་བདེན་ཏེ། སྤྱ་ཆོགས་སུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་མེད་པའི་
བྱིར།སེམས་ཙམ་པའི་བཟོད་མཆོག་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་སྟོར་ལམ་པས་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས། དེར་སྤང་བའི་རྣམ་པ་སེམས་སུ་མི་བདེན་པར་རྟོགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པའི་རྫས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་
པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཟུང་བ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་རང་རིག་རང་གསལ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཇི་ཤེས་པའི་
བྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་
སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གྱིས་བོན་སྤངས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
སྟོན་པ་ནི། དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་ཆོས་རྗེ་ས་སྐུ་
པའི་ཏུས། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བུ་ལ་གོང་འོག་གི་བྱུང་བར་མེད་པར་བཞེད་
ལ། བུ་ཁྲིཀ་ལས། འཛིན་པ་བདེན་སྒྲིབ་རང་རྒྱལ་དང་། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དོན་དམ་དུ། །
འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་གྲུབ་པའི་མཐའ། །མཚུངས་པར་རྟོག་པའི་མཁས་པ་མཆར། །ཞེས་
གསུངས་ལ། འདི་ནི་གསལ་བྱེད་པའི་བཞད་གང་དོ། །ཞེས་ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་མཛད་པ་
པོ་གསུང་དོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞི་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་དོ་པོ་ལས་མི་གཡོ་བར་ཐམས་ཅད་ལ་
སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། འཁོར་ཕལ་ཆེར་ལས་ཁ་
ཅིག་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ་སྒྲུམ་སྟེ་དེ་ལ་ངེས་པར་

འཛིན་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི།ཚེས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ལས་མ་
གཏོགས་པ་གཞན་མེད་པའི་ཚེས་སྟོན་ཏོ་སྟམ་སྟེ་དེ་ལ་ངེས་པར་འཛིན་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །
ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་མ་སྟེས་པར། བདག་ལ་ཚེས་སྟོན་ཏོ་སྟམ་སྟེ། དེ་ལ་
ངེས་པར་འཛིན་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི།ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྟེས་པ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་གནས་པ། སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ།
རྟོག་པ་དང་། མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་སྟོས་པ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཚེས་སྟོན་ཏོ་སྟམ་སྟེ་ངེས་པར་འཛིན་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པུ་སོ་སོའི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་གསུངས་ལ། ལང་ཀར་གསེགས་པ་དང་། ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་སྒྲོམ་རིམ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་ནི་འདི་དག་གང་ཟག་གཅིག་གི་རིམ་པར་སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་
དར་ལྷོ་ཀ་སྟོང་པོའི་རྒྱུ་མཛད་པ་ན་རེ། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལ་ལྷ་བ་གོང་འོག་གི་
བྱུང་པར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པོ་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལས་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁེགས་
ནས་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྟོན་པོ་ལས་ཇུས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་མ་ཁེགས་པའི་
གང་ཟག་གི་རིམ་པ་མི་འཐད་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པས་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་གཟུང་
འཛིན་ཇུས་གཞན་དག་ག་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། དེའང་རིགས་པ་སྒྲ་མས་ཁེགས་པའི་བྱིར་ཏེ།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེར་ཡང་རྩད་པ་མཚུངས་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྷ་
བ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ལུས་པར་རྟོགས་ལུས་ལ།དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་གཉིས་པས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལས་གོང་ན་དབུ་མའི་ལྷ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ཡང་མེད་པའི་
བྱིར་འདིར་རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་པ་ལྷ་རྣམས་བ་ནི། རིམ་པ་གཉིས་པའི་རྗེས་སྐོབ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འདིར། ལྷ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་རིམ་པ་
གསུམ་ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ། རྒྱུང་དུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སུན་མོང་བ་རྟོགས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་
ལ་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ལ་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའོ། །འདིར་ནི་དེ་ལྷ་སུའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །
འདི་མི་འཐད་པར་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཙད་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་བྱེད་དང་། ཡོངས་གཅོད་གྱི་སྒྲོ་ནས་

སྐབ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གསུམ་སྟོན་པའང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀ་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་གོང་འོག་གི་བྱུང་
 པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཆར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
 འདུས་མ་བྱས་གྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་གྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྟོགས་པར་ཁས་སྤངས་པ་མེད་དོ་ཞེན། དེ་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། བྱུང་ལྷ་ར་ན་
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ལ་འདུས་མ་བྱས་གྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བར་སོང་ཞིང་། གཞན་ཡང་རང་
 སངས་རྒྱས་དང་། སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའང་མིན་པར་ཐལ། རྣམ་
 ཤེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཅར་མིན་ནམ། གཞན་ཡང་
 མཁུ་ཕྱི་གཉིས་ལ་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་རིགས་པ་སོ་སོར་འབྱེད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་སྟོར་
 སྤང་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པ་ཞིགས་པ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་ཚུལ་དང་། ཅིག་ཤོས་
 དེ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་རྟོགས་པ་རྗེས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་པའི་རིམ་པ་མི་འཐད་ལ། རྗེས་
 ཐོབ་རྩ་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་དགག་དགོས་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་ཅར་གྱི་འབྲེང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། གཞན་ཡང་རྣམ་བདེན་བརྒྱན་གཉིས་ལ་ལྷ་བ་གོང་
 འོག་གི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་ན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅམ་གྱི་
 ལྷ་བ་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་ལེབས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་རྩུང་འདོད་དོ་ཞེན། བྱུང་པར་སྤིང་བ་རྣམ་
 བདེན་རྒྱན་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཅིང་། བྱུང་པར་མི་སྤིང་བ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་བྱུང་པར་
 འདོད་པ་ནི། གསལ་བར་དབང་ལྷག་སྟོང་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
 གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པོ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ལེབས་སམ་མ་ལེབས། དང་པོ་ལྷ་ར། ཤེས་པའང་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་བདེན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་སྤངས། གཉིས་
 པ་ལྷ་ར་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཞེས། གཞན་ལྷ་ར་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 པ་ལ་རྒྱས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་
 བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་བྱུང་རང་ལའང་མཚུངས་སོ་

སྒྲུལ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། སྒོ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཁས་
 མི་ལེན་ཅིང་། ལེན་ནའང་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན། གཞན་ཐམས་ཅད་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་བྱེད་ལྟར་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ན།
 ཉན་རང་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཆོད་
 མས་གྲུབ་པ་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་མ་འགྲེལ་
 ལམ། ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཞན་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་མི་སྟོན་པར། གཉིས་པ་ཁོ་ན་ལ་
 རྗེས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་དགོས་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན་དྲི་བར་བྱའོ། །ཡང་དར་ལྷོ་ཀ་པ་སྒྲུལ་ལྟ་
 སུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ཞེས་པས། མཉམ་གཞག་སྒྲུལ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་
 བོ། སྒྲུང་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་ལ་རྣམས་པ་མ་ཐོན་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲུལ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་སྒྲོས་པས་མི་འཐད་དོ། །ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་པ་དེ་
 ཅམ་གྱིས་ཆོག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིའི་རིམ་པ་སོ་སོར་ཁོ་ནར་ངེས་པར་བྱེད་
 དགོས་ཏེ། དབུས་མཐར། དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟན་ནས་སུ། མི་དམིགས་པར་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ། མི་
 དམིགས་པ་ལ་བརྟན་ནས་སུ། མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ། ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།
 སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །སྒྲོ་
 དང་ལྷན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྷན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་དང་།
 སྒྲུལ་ཏུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། །ནམ་ཞིག་གཤེས་པས་དམིགས་པ་རྣམས། མི་དམིགས་ན་ནི་དེ་
 ཡི་ཆོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ལ་གནས། །གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །དེ་ནི་སེམས་མེད་
 མི་དམིགས་པ། །འཛིན་རྟོན་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། །གནས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དེ། །གནས་
 ངན་ལེན་གཉིས་སྤངས་པའོ། །ཞེས་སྒྲིགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་
 གཅིག་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་སྒྲུབ་ལྟར།
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་པར་ཡོད་ན། གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོམ་པས་སྤངས་
 བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྐྱེད་དུ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་འགགས་པར་བྱར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་

མཁའ་མཁས་མེད་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཅི་སྟེ་བདེན་པར་ཁས་སྒྲུངས་གྱི་རྟག་པར་ཁས་མ་
 སྒྲུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པར་གྲུབ་ན་སྟོང་པར་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། གང་ཞིག་
 རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་མ། །དེ་ཡི་དེ་ནི་རྟག་མ་ཡིན། །མི་རྟག་པ་ཡི་སེམས་ཉིད་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་
 འགལ་མི་འགྱུར། །མདོར་ན་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས། །མི་རྟག་ཉིད་དུ་བཞེད་གྱུར་ན། །དེ་
 དག་སེམས་དེ་སྟོང་ཉིད་དུ། །ཅི་ཡི་བྱིར་ན་བཞེད་མི་འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་
 དྲི་མ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དྲི་མ་སྒྲུངས་པར་བཅོམ་པ་དེ་ཆོས་
 ཅན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཞེད་གང་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། གཞི་གཅིག་ལ་ནང་འགལ་ཁས་ལེན་པའི་དམ་
 བཅའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་སོ། །རྗེ་ལྟར་འགལ་
 ན། ཅུ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། །ནམ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་
 ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་དང་། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་གཉིས་ལས། །
 ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །ཅུ་བ་ལ། གཞི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱོད་ཆོགས་
 པ་འདི་ཆོས་ཅན། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བའི་ཆ་བསལ་བར་བྱར་མེད། བདེན་
 གྲུབ་གྱི་ཆ་བཞག་པར་བྱར་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་སྟོ་
 འདོགས་རྗེ་ལྟར་གཅོད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་ཡང་
 དག་པར་རམ། །བྱོད་རང་གི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བལྟས་ན་
 མདོན་ཞེན་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྟེན་པ་གསུམ་པའོ། དེ་ལས་
 འབྲས་བུ་ཅི་འབྲུང་བ་ནི། ཡང་དག་པ་ལུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་བལྟས་པ་དོན་
 དང་བཅས་ཏེ། །བྱོད་མཐོང་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་རྟེན་པ་
 བཞི་པའོ། །འདིར་བདག་གི་སྟོ་ལ་འདི་ལྟར་སྤང་སྟེ། གོང་དུ་འགལ་རྒྱུན་རྟག་པ་རྣམས་སྒྲུངས།
 མཐུན་རྒྱུན་ལྟར་ཅིག་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲུང་བར་
 བསྟན་པ་ལ། འགལ་རྒྱུན་སྟོང་ཞིང་། ལྟར་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྲོགས་སུ་ཆོལ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དེ་
 གང་ཞེ་ན། བདེན་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

སྟོན་པ་ལ། བདེན་གྲུབ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མིན་པ་དང་། བདེན་སྟོང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དུ་
བསྟན་ནས་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུང་དུ་སྟོན་པ་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་མ་
ཟིན་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་པོ་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ།
ཞེས་པར། གཉིན་པོ་མཐོང་ལམ་བདེན་སྟོང་ཡིན་པར་བསྟན། གཞན་གྱིས་ཞེས་པར། སྤང་བྱ་དྲི་
མ་བདེན་སྟོང་དུ་བསྟན། འདི་ལ་ཞེས་པས། གཉིན་པོ་བདེན་སྟོང་དེས་སྤངས་བྱ་བདེན་སྟོང་དེ་རི་
ལྟར་འཛིན་པའི་རིམ་པ་དེ་སྟོན། དེ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ནས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་སྟུང་ནས་
སྟོན་པ་ནི། སྟོན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། ཞེས་པའོ། །མདོར་ན་གཞུང་འདི་ཡུམ་གྱི་མདོར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དངོས་བབས་ནས། དེ་རི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་གསར་བར་སྟོན་ཏེ།
དེ་ཡང་འདི་ལྟར། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་དེ་དངོས་འཛིན་པ་
ནི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ཅེས་པའོ། །
སྐབས་བར་པ་བཞིར་བསྟན་པ་དེ་དང་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་དངོས་འཛིན་པ་ནི།
ལ་ཡང་དག་ལྟ། ཞེས་པའོ། །སྐབས་བརྒྱད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲིམ་པའི་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་
ཐུག་དེ་དངོས་འཛིན་པ་ནི། ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། ཅེས་པའོ། །གཞུང་བཞིའི་འདི་
གསུམ་གྱི་མདོ་ནི། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་མདོའི་ཡེ་གོ་ཉམས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཅམ་གྱིས་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲིམ་
ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཅིང་། གཞུང་ཕྱི་མ་འདིས་སྤངས་བཤད་པ་ལྟར། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལུ་ལུའི་དོན་སྟོན་
པར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྣལ་མ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུང་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་
གཉིས། དང་པོ་འབྲེལ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་གང་ཞེ་ན།
ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ། མདོ་ནི། བྱད་སེམས་ཆེན་པོ་
སྟོན་པ་གཏོང་ཞིང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྟོན་པའི་ཆོ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་ལུས་དང་དག་དང་
ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
སུ་མི་བསྟོའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིམ་པའི་བྱད་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་ཏེ། དེ་རི་

ལྷ་པ་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་དང་། གང་བསྐྱོ་བ་དང་། གང་དུ་བསྐྱོ་བའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མི་འཇུག་པ་དེ་
 ལྷ་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བསྐྱུད་པ་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་སོགས་སོ། །
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྤྱིན་སོགས་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱིར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤྱང་
 རྟོག་པའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གྱིས་བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྤྱིན་པ་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱི་བ་དུག་པོ་དེ་དག་ཅིས་
 སོ། །འདིར་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ཅན་སྤྱིས་པ་ཞེས་པ། མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ནི། སྤྱིན་སོགས་དུག་ཆན་
 དུག་ལ་བཞེད། དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན། བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་ནི། རྟོག་པ་དུག་གི་དབྱེ་བས་
 བཞེད་དེ། འདིར་ཞེས་པས། ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་ནི། སྐབས་སུ་མ་རྣམས་སུ་བསྐྱུན་པའི་མཐོང་
 ལམ་གྱི་རྟོག་པ་འདི་སྤྱིད་བདེ་སྤྱག་ཏུ་སྤྱོད་མི་རུས། སྐབས་འོག་མར། རྟོག་པ་འདི་དག་སྤྱོད་བའི་
 འབད་པ་མི་དགོས་པས། ཞེས་བཞེད། འོ་ན་སྐབས་ལྷ་པར་མཐོང་སྤྱང་ཤེས་སྤྱིབ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་
 བསྐྱུན་ནས་ཉོན་སྤྱིབ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་མ་བསྐྱུན་པས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་
 པ་གཏན་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ་ཞེས་སྤྱིན་པ་ནི། དེ་སྤྱིས་པ་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །གཞུང་
 འདིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱངས་པ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤྱངས་པར་སྤྱིན་པ་ནི་མིན་ཏེ་
 འདིའི་ཐད་གྱི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤྱངས་པ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱིན་པོས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་མཁས་པ་ལ་
 ལ། རྣམ་པཤད་གྱི་དགོངས་པ། མཐོང་སྤྱང་རྟོག་པ་སྤྱངས་ན། དེའི་ས་བོན་སྤྱངས་པས་བྱུང་བར་
 འདོད་པ་ནི་གཞུང་འདིའི་རྣམ་པཤད་ལས་བཀག་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལ་ཆོས་བཟོད་
 རྟོགས་པར་སྤྱིས་པ་ན། མཐོང་སྤྱང་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤྱངས་པར་བསྐྱུན་པའི་བྱིར་རོ། །མདོར་
 བ། གཞུང་འདིས། མཐོང་སྤྱང་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱངས་པ་ན་མཐོང་སྤྱང་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱང་སྤྱོད་པར་བསྐྱུན་
 ཀྱང་། ཉོན་མོངས་གྱི་བག་ཆགས་ཉོན་སྤྱིབ་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་
 བག་ཆགས་སྤྱངས་པ་ན་ཉོན་སྤྱིབ་སྤྱངས་པ་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་
 འབྲེལ་ནི། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཐོང་སྤྱང་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤྱངས་པ་དེ་ཅུ་

གྱིས་སྤངས་ཕྱ་སྤྲོད་པའི་ཕྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སམ་ཞེན་མིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་རྫོགས་པའི་
 རིགས་རྒྱན་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་ལ། མདོ་ནི། སེང་གེ་རྒྱུ་
 བར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ཅིང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་ནས་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་རྟོག་
 གོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ནས་སེང་གེ་རྒྱུ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་སྒྲིམ་
 ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་། འཕགས་སེང་གིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡེ་ཆོན་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི། ས་
 དང་པོར་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོངས་ཤིང་། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྦྱར་བ་སེང་གེ་རྒྱུ་བསྐྱེདས་དང་
 པོར་བསྒྲིམས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པར་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནས། སྒྲིམ་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དངོས་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་སྟོན་པ་ནི། འགོག་
 དང་བཅས་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །སྦྱོབ་དཔོན་ལྟར་ན། དེ་ནས་སེང་གེ་རྒྱུ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་
 བསྟན་པ་དེ་གང་ཞེན། དེ་ངོས་འཛིན་པ་ལ་འགོག་དང་བཅས་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་ལ། གཉེན་པོ་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར། སྤང་བྱ་རྟོག་པ། རྟེན་པ་ཡོན་
 ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ནི། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་རྒྱུ་ས་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་མགོ་
 གཞོན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་སྤྱར་བསྟན་ནས་གཉེན་པོ་ཕྱིས་བསྟན་ལ། སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པ་སྤྲོད་པའི་
 སྦྱར་བ་ཉར་བསྟོགས་ནི། སྒྲིམ་ལམ་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་གཉེན་པོ་སྟོན་
 བ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་བརྗོད་ནས། ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་ལ། སྦྱོབ་
 དཔོན་ལྟར་ན། སྦྱར་བ་ཉར་བསྟོགས་དང་། འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་
 ནི། སེང་གེ་རྒྱུ་བར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་
 པོ། འདོད་པས་དབེན་པའི་སྤྱི་ཏོ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པའམ། བསམ་གཏན་དང་པོ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་སྟེ་གནས་སོ། །དེ་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ནས་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ནི། འགོག་དང་
 བཅས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུར། །རྒྱུ་བ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ།

ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལས། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོད་རྒྱལ་
 དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས། དེ་
 བཞིན་དུ་འགོག་པའི་བར་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་སྟེ་གནས་སོ། །དེ་ནས་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
 ལའོ། །དེ་ནས་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་གསུམ་པ་ལའོ། །བཞི་པ་ལའོ། །འགོག་པ་ལའོ། །ནམ་
 མཁའ་ལའོ། །འགོག་པ་ལའོ། །རྣམ་ཤེས་ལའོ། །འགོག་པ་ལའོ། །ཅི་ཡང་མེད་པ་ལའོ། །འགོག་
 པ་ལའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ལའོ། །འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འདུ་
 ཤེས་མེད་མིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་
 མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་
 །ཞེས་སོགས་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྗེས་སུ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་
 པའི་བར་རོ། །དེ་བསྟུན་པ་ལ། དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་ཆུང་དུ་ནི་སྦྱོར་བ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་
 ཡར་འགོ་བསྟན་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་ཕྱ་བས་མ་བསྟུས་ཤིང་། འགྲེལ་པར་ཡང་མི་འཆད་ལ།
 འབྲིང་པོ་ནི། ཕྱ་བར་མ་བསྟུས་ཀྱང་། འགྲེལ་པར་ཁ་བསྐྱངས་སྟེ་འཆད་དོ། །འདིར་དར་ཁྲིག་པ་སེང་
 གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་རྗེས་ལ། གང་ཡང་བར་དུ་མ་བཅུག་པའི་ཡར་སོང་སྟེ། དཀྱུས་བསྟན་པ་ཅམ་
 ཡིན་གྱི། ཐོད་རྒྱལ་དངོས་གཞི་མིན་པར་བཞེད་པ་ནི། མདོ་ལས། ཐོད་རྒྱལ་གྱི་དངོས་གཞིར་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དཀྱུས་ས་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་བསྟན་པ་དེས་མི་འགྲུབ་ན་ཐུག་པ་མེད་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་མེད་ཀྱང་། ཐོད་རྒྱལ་ཡིན་པ་མི་འགལ་
 ཉེ། དཔེར་ན་འཕར་གསུམ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྦྱོར་བ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་གཞུང་
 འདིས་བསྟུས་པར་བཞེད་པ་ནི། འཕགས་པས་སྦྱོར་དངོས་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ལྟན་ཅིག་དྲངས་པས་
 འབྲུལ་པར་བྱེད་ལ། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལའང་སྦྱོར་བ་གཞུང་སྒྲ་མས་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་
 བསྟན་བཅོས་ཕྱ་བའི་དགོངས་པ་ནི། ཤེད་པས་བཞེད་པ་ལྟར། སྦྱོར་བ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ནི།
 གཞུང་སྒྲ་མས་བསྟན་ཟིན་ལ། འདིར་ནི་དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་
 ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་གསུང་དོ། །དེ་ཡང་ཤེད་པ་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། དག་ལྟན་ལྟར་ན། འགོག་

བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་གཞིམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ།
 མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་རི་སྤྱོད་ཅིག་དབྱེད་ན་ཡུམ་ལ་སྦྱད་པར་
 འགྱུར། བཀའ་སྩལ་བ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སྤྱིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་
 འདུག་གི་བར་དུ་ཡུམ་ལ་སྦྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བསྦྱད་པ་ལ། རྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ལྟར་སྦྱེས་
 དགུ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ལ་འདུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞིམ་བྱ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་མདོ་
 ནི། བཙུག་ལྟར་འདས། བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྟོག་དང་། གང་ཟག་གི་ཁམས་རི་ལྟ་
 ལགས་ཞེས་སོ། །དེ་བསྦྱད་པ་ལ། རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟར་སྦྱེས་དགུ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་
 གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་གཞིམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཐ་
 སྦྱད་ནི་མིང་དང་མཚན་མཁའ་མདོན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་མིང་ལ་ཐ་སྦྱད་དུ་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་མ་དང་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ཐ་སྦྱད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་བསྦྱད་
 པ་ནི། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱུ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རི་ལྟར་དགུ་ཡིན་ཞེ་
 བ། གསོལ་བ་བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གསུངས་པ་
 དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་
 གསུངས་ན། དེ་གསུམ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་མཆིས། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྦྱད་པ་ནི། བཏགས་
 འཛིན་རྟོག་པ་ལྟར་སྦྱེས་དགུ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་འདུག་པ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞིམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བདག་ཉིད་རི་བཞིན་ཀྱན་མཁྱེན་
 ནི། ཞེས་སོ། །མདོ་ལས། གཉིན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན། རྟོག་པ་མཚོན་ནས་གསུངས་ལ། བསྟན་
 བཙུག་སུ་རྟོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཉིན་པོ་བཞི་ཡང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་
 པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །
 གསུམ་པ་རྟོན་པ་ཡོན་ཏན་ལ་འབྲེལ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་
 སྤངས་པ་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། བརྟན་པ་ཡོན་ཏན་

བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ལ། འཇགས་པ་ལྟར་ན། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་
སྒྱུར་ལ་བརྟེན་བསལ་བྱ་ལོག་བསྒྱུབ་རྣམས་སྤངས་ན། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་

འབྲུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། གསུང་ཚན་གསུམ་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། དངོས་དང་
 དམིགས་རྒྱུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྟོང་
 པའི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་ལས། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྟོང་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་
 སྟོར་འབྲུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་ལ་མདོ་
 བོ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད། ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་པའི་བསོད་ནམས་དཔེར་
 མཛད་ནས། དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་ངོ་སྟོར་
 བོ། སྟོང་གསུམ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་ནི། མདོར། བསོད་ནམས་མང་པོ་དང་ལྟན་
 པས་མཆོན་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གྱི་དམིགས་རྒྱུ་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 དེའི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་སོ། །འཕགས་པ་ལྟར་ན། དེ་མ་ཐག་སྒྲིམ་རྒྱུ་
 མཐུན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱུ་པ་ཀྱན་མཐུན་ཉིད། །རྒྱུ་པ་མཐུན་དེའི་རྒྱུ་གཞན་རྒྱུ་པ་གང་ཞེ་ན།
 འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མདོ་ནི། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྟན་
 འདས་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། དམིགས་པ་དང་།
 དབང་སྒྱུར་པ་དང་། རྒྱུ་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། བཀའ་སྒྱུ་ལ་པ། རབ་འབྱོར་
 རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །བདག་པོ་ནི་དྲན་པའོ། །
 རྒྱུ་པ་ནི་ཞི་པའོ། །མཆོན་ཉིད་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་དམིགས་པ་དང་
 དབང་སྒྱུར་པ་དང་། རྒྱུ་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་བསྟུན་པ་ནི། འདི་ཡི་
 དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །དྲན་པ་བདག་པོའི་རྒྱུ་དང་ནི། །ཞི་ཉིད་རྒྱུ་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །
 ཅེས་སོ། །འདིར་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དམིགས་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཏེ། འཕགས་
 མེད་གིས། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་རང་
 བཞིན་སྒྲིབ་པ་དེ་རིམ་གྱིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ཉིད་རྒྱུ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །ཞི་བ་ནི། གཉེན་པོས་དྲི་མ་བཅོམ་པའི་ཞི་བ་མིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཡིན་པར་ཉི་མེ་
 སྟང་བར་བཤད་དོ། །མདོར་ན་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟང་བ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་

ཀྱེན་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དེ་ཁྱོད་ལ་དམིགས་ཏེ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲེས་པའི་བྱིར། ཀྱེན་
མཐའ་མན་གྱི་མཁུན་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་དྲན་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་བདག་ཀྱེན་
ཡིན་ཏེ། དེ་རང་དབང་དུ་སྒྲེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་མ་ཐག་ཀྱེན་ནི་ཤུགས་ལ་སྟོན་ནོ། །འཕགས་
པ་ལྟར་ན་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་ཀྱེན་གསུམ་ལས་སྒྲེས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཀྱེན་གཉིས་
དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཀྱེན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ལ། མདོར་བསྟན། ཀྱེན་པར་བཤད། རོན་བསྟུ་བ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཚུལ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། རྟོལ་བ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་སྟེ། གཏིང་
དབག་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། གྲུན་ཀ་སྒྲ་མའི་ལན་བཏབ་པ་ལ། གྲུན་ཀ་བྱི་མ་གཞན་ཡང་
འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འདི་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་ནི།
སྟོའི་ཞེས་སོགས་སོ། །དངོས་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱང་
དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས། ཞེས་སོགས་སོ། །ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། དེས་ཀྱུན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་ཅོད་ངག་བཅུ་དྲུག་གསུངས་སོ། །དེ་བསྟུད་པ་ནི། དམིགས་པ་མཐའ་དང་ཞེས་སོགས་
སོ། །རོན་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གམ། དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
ཅོད་ངག་གང་རུང་ཆོས་ཅན། བསལ་བྱ་ལོག་བསྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་བམ། དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རིགས་ངག་གང་རུང་གི་
བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རོན་ནོ། །བསལ་བྱ་དེ་དག་གང་ཞེན། དཔེར་ན། བདེན་པའི་
དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། དམིགས་པ་འཐད་པ་འགལ་སྟམ་པ་ནི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁུན་
གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོན་དམ་པར་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་
དངོས་པོ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནི་གྲུན་ཀ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་སྟུར་རོ། །འདི་
དག་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་ལས་འབྲེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལན་རི་ལྟར་འདེབས་ཤིང་། གསེར་གླིང་པ་བཅུ་པ་ལ་
བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ལན་འདེབས། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་དག་ཀྱུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་

གྱི་ལན་འདེབས། དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་པ་ལྔ་པ་དུག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་
ལན་འདེབས། དེ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ལན་འདེབས་པར་བཞེད་ནའང་། དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་
གྲུན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་འདེབས། ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་གྲུན་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་
ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏབ་ན་བདེན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་ཞེས་སོ། །མདོར་ན་
གྲུན་ཀ་འདི་དག་ལྔ་མ་ལྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྲས་པར་གསུངས་སོ། །དོན་བསྟུ་བའི་རྒྱུན་
མཐའི་སྒྲ་ལོགས་གྱི་བྱང་སེམས་ཚོས་ཅན། འགལ་རྒྱུན་ལོག་རྟོག་བསལ་དགོས་ཏེ། དེ་བས་ལ།
མཐུན་རྒྱུན་དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟུར་དང་། དེ་ལས་དེ་དང་
དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ལྷང་གི་སྟེ་མ་ལས། གང་གི་དང་པོར་སྟུར་ལམ་དེ་ནས་ནི། །
རྟོག་པ་འཛོམས་བྱེད་མཐོང་ལམ་སྒོ་མ་ལམ་དང་། ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས། །
རྟོག་པ་ལྟན་གྱུ་བ་ཅེ་མའི་སྟུར་བ་སྒོ་མ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེའི་རྟོགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །
ཞེས་སོགས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །འདིར་སྒྲས་པ། གཟུང་འཛིན་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་ལ། ཁོང་འོག་རིམ་པ་སོ་སོར་ཡོང་མིན་ཞེས། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞི་འགོག་
པའི་ཚོས་རྒྱལ་ལ། རྒྱ་གིང་བཞིན་དུ་སྟེང་པོ་མེད་མཐོང་ནས། སྟེ་མེད་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་
གོམས་པའི་སྟོ། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ན། གཟུང་འཛིན་ཚོས་ལ་ཞེན་པ་ཀུན་
སྤངས་ཏེ། ཅེ་མོར་སོན་མཁས་མ་ཡམ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་། །

གསུམ་པ་སྐབས་གྱི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བའི། བསྟུ་བ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུ་སྒྲས་དོན་
མཛོད་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པ། ཅེ་སྟུར་གྱི་སྐབས་ཏེ་ལྔ་པའོ། །

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལས། རྣམ་གྲོལ་ཚོས་ཀུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །བར་དུ་
གཙོད་པའི་ཚོས་རྣམས་ལས། སྒྲིབ་མཛད་ལྟག་པའི་ལྟ་ལ་འདུད། །གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱུ་འབྲས་
ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་མ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྟུར་བ་ལ། འབྲེལ་
དགོད་པས་མཚམས་སྦྱར། མཛོད་རྟོགས་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་གྱི་སྒོ་ནས་

མཐུག་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅེ་སྒྱུར་གྱི་འོག་ཏུ་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ་འཆད་རིགས་ཏེ། མཁུན་གསུམ་
 ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པའི་དོན་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རིམ་པས་སྒྲིམ་པ་ལས། བརྟན་
 པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རིམ་པས་སྒྲིམ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཅེ་མོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་
 ཐོབ་པ་སོ་སོ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །ཆོས་བཤེས་ལྟར་ན། སོ་སོ་བ་ནི་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་
 གསུམ་དུ་ཆོས་སོ་སོ་བ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་པ་ནི། མཉམ་གཞག་
 ཏུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་བཞེད། གསེར་གླིང་བ་ནི། སོ་སོ་བ་ལུགས་ལས་ལྷོག་པ་
 མཁུན་གསུམ། བསྐྱེད་པ་ལུགས་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཅེ་སྒྱུར་ལ་བཞེད་ཅིང་། འདི་རང་ལུགས་
 ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ། འདིར་རྣམས་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པོ་ཉིད་
 སྒྲིམ་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་མདོན་རྟོགས་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར། བདག་
 མེད་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་མདོན་པར་འཐུག་སྟེ། མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། མཐར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གང་ལ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སྟོན་གྱི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་
 རྣམས་སྟོན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར། མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང་།
 བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་བ་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། ཉི་ལྟར་ལས། བྱི་བ་སྟོན་པ་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་བཟུང་བའི་དོན་དུའོ། །བསྐྱེད་པ་སྟོན་པ་ནི། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཤེས་
 པའི་དོན་དུའོ། །བསྐྱེད་པ་སྟོན་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཤེས་པའི་དོན་དུའོ། །
 གསུམ་སྟོན་པ་ནི། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས། ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་བཞེད། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་ལ་
 རིམ་པར་བཞེད་ཅིང་། ཅེ་སྒྱུར་རྗེས་ཐོགས་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྒྲུ་ལོགས་པར་བཞེད། མདོ་དེ་དག་
 བསྐྱེད་པ་ནི། སྟོན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །

འདི་ལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་ནི། བཅུ་གསུམ་པོ་བསྟན་གཉིས་ཏེ། སྤྱོད་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་།
 ལྷ་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱོད་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། བསམ་པ་ལུན་
 སུམ་ཚོགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤོལ་ཏུ་བྱེད་པ་དུག་སྟེ། འདི་ནི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ལ། ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། ལམ་གྱི་གཞི་དྲན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགོན་མཚོག་
 གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྟེ། འདིས་དགོན་མཚོག་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་
 ལྷའི་བྱེད་པ་དུད་ཀྱིས་མི་རྒྱགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ལམ་གྱི་དངོས་དྲན་པ་དང་། དེ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་དབང་པོ་དྲན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་བྲིམས་དང་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་གཉིས་
 ཏེ། བྲིམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟོན་ལེགས་པར་གསུངས་ཞེས་
 དང་། ཐུབ་པས་དང་པོ་སྤྱོད་པའི་གཏམ་མཛད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། འདི་གཉིས་ནི་ཡོན་ཏན་
 མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྟེ། སྤྱོད་པས་དག་
 བ་སྐྱབ་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པ་གཉིས་ཀ་ལའང་ལྷ་དབང་པོར་
 བཞག་སྟེ་བསྐྱབ་ན་རྣམ་པར་དག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷ་པ་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་
 ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སོ་སོ་བ་དང་། བསྟན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཤེས། རྣམ་ཀུན་
 ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་རྣམས་སྒྲིམ་བྱར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མེད་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་སྤྱོད་པ་གསུམ་སྒྲིམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཚུལ་
 བྲིམས་དང་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། སྤོལ་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིམ་གྱིང་། ལྷ་དང་དགོན་
 མཚོག་རྗེས་དྲན་སྒྲིམ་སོ་ཞེ་ན། ཨ་ཏི་ཤས། སྤྱོད་དང་ཚུལ་བྲིམས་གཉིས་དང་ནི། གཏོང་དང་ཚུལ་
 བྲིམས་དྲན་པ་ཡང་། དངོས་དང་འབྲས་བུའི་ཆནས་སུ། བསྟན་པས་སྒྲིམ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡིན། ལྷ་དང་
 དགོན་མཚོག་དབང་པོ་དང་། རྟོན་ཚུལ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་པ་མེད། ཅིས་གསུངས་སོ། །གསེར་གྱིང་
 པ་སྤོལ་བྱེད་བཅུ་དང་། དགོན་མཚོག་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་དུ་འཆད། དེ་ཆེན་སྤྱོད་མ་ནས།
 སྤོལ་བྱེད་དུག་ཁོན་ལ་བཤད་ནས། དངོས་པོ་དུག་ཏུ་འདོད། འདི་ཉེས་པར་བཤད་པ་ཁོན་མིན་ཏེ།
 དུག་པོ་འདིས་མ་བསྟན་པའི་འདིའི་ཉམས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོའི་དོན་ལ། རྣམ་ཀུན་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་སུ། སྒྲིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་སོགས་སྒྲོད་པས། །
 ཞེས་དང་། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། ཞེས་བཤད་པར་མ་ཟད། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་སྐབས་
 སུའང་སྒྲིན་དུག་དགོས་ཏེ། འདིས་ས་བཅུ་ཇོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སྒྲོན་པ་ནི། བ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་རི་
 ལྟར་འདུས་ཤིང་། དབུས་མཐའ་ལས་ནི། མི་ཟད་པ་དང་རྟག་འཇུག་དང་། འཇུག་དང་ལོངས་སྒྲོད་
 སྒྲིན་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས། དུག་པོ་རེ་རེའི་ནང་དུའང་བཞི་
 ཀ་འདུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲིན་པ་བཏང་ནས་ཡིད་རང་བཞི་ཐབས་སོ། །དེ་ཇོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་
 ལམ་འདེབས་པ་ནི་སྒྲོན་ལམ་སོ། །མི་མཐུན་སྒྲིགས་འཛམས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོབས་སོ། །དེའི་རྣམ་
 པ་ལ་མཁས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་བཤད། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་དེ་ཡང་། བསམ་པ་རྗེས་
 དུན་དུག་གིས་ཟིན་པར་བྱེད་དགོས་པ་ལས། མདོ་ལས་དུན་པ་ཉིར་བཞག་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་
 ཡན་ལག་བདུན་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱིས་མཆོན་ནས་བརྟན་པའི་ལམ་གསུམ་
 དོན་དམ་པར་དུན་པ་མེད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྗེས་སུ་དུན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་དུན་ནོ། །ཞེས་
 སྒྲོན་པ་ནི། དུན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །རྒྱ་ལམ་དུན་པས། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དུན་པར་མི་འགྱུར་
 བ་མིན་ཏེ། ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། སྒྲོན་ལམ་འདི་དག་གོམས་པ་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དུན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དུན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་
 ཡི་བྱིར། །སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སྒྲོས་ཆད་ཡིན་རིག། ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཆོས་
 སྒྲུའི་བྱིན་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལས་བྱེད་པ་པོར་རྗེས་སུ་དུན་པའོ། །ཞེས་སྒྲུ་མ་དག་འཆད་དོ། །
 དེས་ན། དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་ན་ནི་དུན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས། གང་དག་ང་
 ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། གང་དག་ང་ལ་སྒྲུར་ཤེས་པ། འོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ། །སྒྲེ་བོ་དེ་
 ཡིས་ང་མི་མཐོང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། །འདྲོན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟ། །ཆོས་ཉིད་
 ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ།
 དགོ་སོགས་གསུམ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་། གཏོང་བ་དང་། འཕགས་པ་ལྟར་ན། ལྟར་སྒྲེས་པའི་
 འཕགས་པ་དོན་དམ་པར་དུན་པ་མེད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་སུ་དུན་པའོ། །འདིར་

ལྷ་དྲན་པ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་པའི་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལས་དགེ་བ་ལས་བྱུང་བར་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དགེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ལྷ་རྣམས་ཏེ། རབ་རྩ་དང་བའི་ལས་
 གྱིས་ནི། །མཛེས་པའི་ལྷ་རྣམས་མངོན་པར་གྱུ་བ། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཆོས་བཤེས་ལྟར་ན།
 འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་དང་། འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་རྣམས་དྲན་པར་བྱས་ལ།
 དེས་བྱང་ཚུབ་རྩ་བསྐྱལ་བ་སོགས་འབྱུང་སྟེ། དམ་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་ལས། ལྷན་རས་གཟིགས་
 གྱི་དབང་པོ་ཡིད་ལ་དྲན་པ་ཡིས། །རན་སོང་སྟག་བསྐྱལ་དབུལ་བའི་སྟག་བསྐྱལ་དང་། །ན་བའི་
 སྟག་བསྐྱལ་ཆ་བའི་སྟག་བསྐྱལ་དང་། །ཀུན་ལས་ཐར་བ་སྟན་རས་གཟིགས་གྱིས་གསུངས། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ནི། འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ནི་འདོད་
 ཆགས་བྲལ་ཞིང་རང་བཞིན་དབེན། །ཞི་ཞིང་རབ་ཞི་རྟག་རྩ་མཚན་མ་མེད། །གང་ཞིག་དམིགས་པ་
 ཐམས་ཅད་བྲལ་གྱུར་པ། །དེ་འདིར་ཆོས་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན། །འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཤིན་
 རྩ་འདུས་མ་བྱས། །སྟོང་བ་མཚན་མེད་སྟོན་པ་རྣམ་པར་གྲོལ། །དེ་ལ་སེམས་དང་དྲན་པ་འཇུག་པ་
 མེད། །དེ་ནི་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན། །ཡུང་པོ་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་། །
 མཉམ་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་འདོར། །བསྐྱེམས་པ་མེད་ཅིང་རྟོག་དང་རྣམ་རྟོག་དག །
 འདི་ནི་གཏོང་བ་ལེགས་པར་རྗེས་སུ་དྲན། །རྒྱལ་བྱིམས་ཟག་པ་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས། །ལུས་
 དང་དག་དང་ཡིད་གྱིས་འཇུག་པ་མེད། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་མྱིན་གསུམ་གནས་པ་མེད། །དེ་ནི་རྒྱལ་
 བྱིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན། །ལྷ་གང་དག་ཅིང་དྲི་མེད་ཉམས་ང་མེད། །དགའ་ལྡན་གནས་པ་
 དབང་བསྐྱར་ཐོབ་གྱུར་པ། །སེམས་ཅན་དག་པ་དེ་དག་འདི་དྲན་ཅིང་། །བདག་ཀྱང་སྐྱར་དུ་དེ་
 འདྲར་འགྱུར་སྐྱམ་སེམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ལྟར་ན། ཡུང་པོ་ལྷ་དང་། མཚན་སུམ་
 ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་སོགས་དང་། རྟོགས་
 བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བདུན་པོ་
 དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྟེ་བདུན་ནི། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོགས་ལམ། སྦྱར་ལམ་བཞི། མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ལ་རིམ་པ་ལྟར་
 བཞེད་དེ། མདོ་དང་མཐུན་པར་སྦྱང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུང་གི་སྒྲིམ་ལས། སྐབས་གསུམ་ལ་བརྟེན་

ལྷ་རྒྱལ་ས་དཔང་པོར་བཞག། རྩུ་ལ་བྲིམས་གཏོང་བ་གཞིར་བཟུང་པར་བྱིན་དུག། དངོས་མེད་ངོ་
 བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན། རིམ་སྒྲིམ་བརྟན་བྱེད་གོ་རིམ་སྒྱུར་བ་བསྒྲིམ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
 རྒྱལ་གསུམ་རྒྱལ་བཅུ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། འདིར་སྒྲིམ་པ། དངོས་བརྒྱད་
 ལམ་གྱི་འགྲོས་དང་མཚོན་བྱེད་ཆོས། སོ་སོའི་ལམ་གྱི་འགྲོ་རྩུ་ལ་མ་བྱེད་པར། མཛོན་རྟོགས་
 བརྒྱད་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒྲིམ་པ་ཡིས། རྒྱལ་དབྱེར་མེད་ཅིས་ཆ་མེད་བྱུང་རྒྱལ་སྒྲ། སྒྲེ་མེད་གསུམ་
 ལ་ཐོས་བསམ་བསྒྲིམ་པའི་སྒོ། ལེགས་པར་བརྟན་བྱེད་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་ཡིས། བཅུ་གསུམ་
 ཆོས་དང་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་གསུམ། ཟུང་འབྲེལ་སྒྲིམ་པ་མ་པམ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་། །

གསུམ་པ་ནི། རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ལེའུའི་སྒྲིམ་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པ་མཐར་
 གྱིས་པའི་སྒྲུབས་ཏེ་དུག་པའོ། །

མ་སྒྲོངས་ཅུ་མ་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི། བརྒྱ་བྱིན་གཞུ་ཡི་རི་མོ་ནི། ཀྲུན་དགའི་དཔལ་དུ་
 འདྲི་མཁས་པས། དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོའི་དཔལ་གྱིས་སྒྲོང་། །

བཞི་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་ཅིག་ཆར་དུ་སྒྲིམ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་ལ་འབྲེལ་དགོད་པས་
 མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། མཛོན་རྟོགས་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། སྒྲུབས་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་
 བསྒྲུབ་པའོ། དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བའི་འོག་དུ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་བརྟན། རྒྱལ་པ་བརྒྱ་
 བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པ་ལས། དེ་ཉིད་སྒོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས།
 དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྒྲིམ་པའི་སྒྱུར་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་མཛོན་
 བར་རྟོགས་པ་རྒྱལ་པར་སྒྲིམ་པ་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྒྱུའི་འབྲེལ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། རྟོགས་བྱ་ཡུལ་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་དང་། རྟོགས་བྱེད་སྒྲུའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱལ་པར་སྒྲིན་
 པ་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 རྒྱན་མཐར་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་པར་སྒྲིན་པ་མིན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་གཅིག་མཛོན་སུམ་དུ་

བྱས་པ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར། དེའི་བསྐྱུ་བྱ་སྒྲིན་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་བར་མཛོད་དུ་
བྱེད་པར་བྱས་ཏེ། དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་བསྐྱས་པར་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་
ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་གཅིག་མཛོད་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་མཛོད་དུ་བྱེད་པ་
སྟེ། བསྐྱུ་བྱེད་མཛོད་དུ་བྱས་པ་ན་བསྐྱུ་བྱ་མཛོད་དུ་བྱས་པར་འཐད་དོ། །འདི་ལ་ཐུར་གྱི་ལྟར་ན།
ས་བདུན་པ་མན་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་
ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་རིགས་མཐའ་རྒྱན་མཐར་ཐོབ་པ་དེ་བཟུང་དོ། །
ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་མ་སྒྲིས་གོང་གི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཚོས་རི་
སྟེད་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མིན་པ། ཚོས་དེའི་ཚོས་ཉིད་ནི་ཟག་མེད་དོ། །འཕགས་པས་རྟོགས་པ་
ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་འཛིག་
ཏེན་ལས་འདས་པར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་མཚན་མ་མེད་པར་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཅིང་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་སྐྱེ་མ་ལས་མི་འདྲ་བར་སྒྲིན་པས་ན། རྣམ་
པར་སྒྲིན་པའོ། །ཞེས་བཞེད། གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་འཁོར་འདས་གྱི་
ཚོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་ཤེས་པ་གཉིས་སོ། །
འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བཞི་འབྲས་ལུ་འདོད་པའི་ལྷགས་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་
བྱེ་བར་འདོད་པའི་ལྷགས་གཉིས་གསུངས། ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས། འབྲས་ལུ་དམ་པ་
འདི་བཞི་ནི། །ས་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བཞི་པོ་རིམ་པ་
ལྟར། ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་ལ་རིམ་པར་འཆད། ཐུར་གྱི་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་
ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་བྱེན་ཅི་ལོག་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ས་
བདུན་པར་ཡོངས་སུ་སོན་པར་གྱུར་པའི་བར་གྱི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་
པ་དང་། ཨ་བྱུ་ཡ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བཞེད་དེ། གནས་སྐབས་དེ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སོ། །
ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་འབྲེལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་མཚན་བྱེད་གི་དཔེ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ནི། བ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ནས་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་
 བསྟུང་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་ལ། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་གི་ཆོས་གཅིག་མདོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེའི་བསྟུ་
 བྱ་ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་བྱེད་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པའི་འགལ་རྒྱུན་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་
 འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག །བསྟུ་བྱེད་གཅིག་གིས་བསྟུ་བྱ་མང་པོ་
 བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིབ་པ་ནི། ལུགས་ལས་ཆོས་གི་དབྱིངས་གི་ངོ་བོར་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་
 ལ་བཏྲན་ནས་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའང་མིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས་རང་
 སངས་རྒྱས་འདི་དག་གི་ནི། འཛིན་ཏེན་རྣམས་འཛིན་ཏེན་པ་དང་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རྟོགས་
 བར་སྒྲ་བ་དང་། སེམས་གི་འཛིན་ཏེན་པའི་ཡང་ལུས་ནི་རབ་ཏུ་འཛིན་པས་བདག་མེད་པར་
 རྟོགས་ཞེས་དང་། འཛིན་པའི་ངོ་བོ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ནི་མིན་ཏེ། འཁོར་བ་རྣམས་སུ་རྒྱུན་རབ་
 ཏུ་བསྟུན་པས་བདག་མེད་ཅེས་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་མི་འཇུག་གོ །ཞེས་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་ལ་བདེན་
 མེད་རྟོགས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དཔེ་ནི། གཅིག་གིས་མང་པོ་
 བསྟུས་པའི་འཛིན་ཏེན་གི་དཔེ་འཆད་པ་ནི། རི་ལྟར་སྒྲིམ་བུ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་ལ་མདོ་མི་སྤང་
 རོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་པ་ལ། མདོ་ནི། དེ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 སྒྲིབ་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་
 དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་གི་ལམ་དེས་ལམ་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
 སྒྲིབ་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 རེས་སུ་ཐོབ་ལྟེ། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུང་པ་ནི་གང་གི་ཆེ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་
 པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་པ་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱུང་གི་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དབྱེར་མ་མཆིས་ཤིང་། མཚན་མ་མ་མཆིས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གི་སྒྲིབ་པ་ལགས་ན་རི་ལྟར་
 བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྟུང་པ་ནི། ཆོས་ཀུན་མི་ལམ་

འདྲར་གནས་ནས། །ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ལ། མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུལ་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆོ། མི་ལམ་མི་མཐོང་། མི་ལམ་མཐོང་བ་
མི་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྐྱུད་པ་ནི། མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད་ཅེས་སོ། །སྒྱུར་བ་བཞི་
ལ་སྒྲིམ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་བཤེས་གྱིས། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་
སྐབས་སུ་རྣམ་པ་རེ་རེ་འང་ཡུན་རིང་དུ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ། བད་མའི་
འདབ་མ་བརྒྱ་སྒྱུར་དུ་འཕགས་པའི་དཔེས་སྒྲིམ། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་སུ། སྒྱིན་སོགས་རེ་རེ་
ཡང་ཐོབ་ཟིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟོགས་རིགས་དང་ལྡན་པར་བསྐྱེད་ཅུས་པས། ཟག་མེད་
གྱི་ཆོས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཞན་རྣམས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་འདུས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ། །ཞེས་བཤད་པ་
ལྟར་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས། རྟོགས་བྱ་རྣམ་སྒྲིན་རྣམ་སྒྲིན་མིན་པའི་ཆོས། །
རྟོགས་ཚུལ་མཆོན་ཉིད་མེད་དང་གཉིས་མིན་པར། །རྟོགས་དུས་བྱ་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཉིད་
ལ། །རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་མཁྱེན་གསུམ་སྒྱུར་བ་སྒྲིམ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། སྐད་ཅིག་མ། །
གཅིག་གིས་མཛོད་རྟོགས་བྱང་ཚུབ་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་
སྒྲུས་པ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཆོས་ཀྱན་བྱང་ཚུབ་པའི། སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་གཅིག །
གྲངས་མེད་གསུམ་པའི་སྒྲ་རོལ་ཡོད་དོ་ཞེས། །ཆེན་པོའི་གསུངས་ལ་འང་ངེས་པ་མ་མཐོང་བས། །
མཆོན་ཉིད་བྲལ་ཞིང་གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་སྒྲོ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས། །
སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྟོགས་པའི་པ་རོལ་ན། །ཆོས་སྒྲུ་མཛོད་གྱུར་མ་པམ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་། །

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལེའུའི་སྒྲས་དོན་མཛོད་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་
གསལ་བར་སྟོན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བའི་སྐབས་ཏེ་བདུན་པའོ། །

ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་རྒྱ་མཆོའི་དཔལ། །མཛོད་རྟོགས་རྣམ་བཞི་སྤྱིད་པའི་རྗེས། །བསྐྱབས་
པ་ལས་འཐོན་འཕྲིན་ལས་གྱི། །འོད་སྟོང་འབྱེད་མཛད་དེ་ལ་འདུད། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་གྱི་སྒྲུ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་པས་མཆོམས་སྒྱུར། མཛོད་རྟོགས་གྱི་
རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོའི་འབྲེལ་ནི།

ཡུམ་བསྐྱུས་པ་ལས། རབ་འབྱོར་གང་གི་ཆེ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་གཡོ་
 དང་སྒྱུ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པས་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དང་།
 འཇུག་པ་དང་། རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇལ་བ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་པར་
 གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་
 མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྟེན་དཀའ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འབྲེལ་ཆེན་
 ལས། རྣམ་པར་བརྒྱུད་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་དང་སྒྱུར་ཞིང་། ཕྱི་མ་གསུམ། ཆོས་སྒྱུ། ཡོངས་སྒྱུ།
 སྒྱུ་ལ་སྒྱུ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྒྱུར་ཏེ་བཤད། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བྱང་རྩལ་པ། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་དོན། སྒྱུར་བས་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ལས། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྱུ་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྱུའི་འབྲེལ་དང་། སོ་སོའི་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བཞི་པོ་བསྐྱུན་གཉིས་
 ཏེ། རྟོན་སྒྱུ་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྱུ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྱུ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡོངས་སྒྱུ་དང་རྫོགས་པའི་སྒྱུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྱུ་ལ་པའི་སྒྱུ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི།
 འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རིམ་པར་
 བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་འབྲེལ་ལ། སྒྱུ་དང་འཕྲིན་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ། འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྒྱུ་
 གསུམ་སྟེ། གསུམ་པོ་རང་བཞིན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
 གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པར་བཞེད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ལྟར་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བས་རྣམ་
 པ་བཞི་ཡིན་པས། དང་པོ་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་

ལུ་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ།
རྒྱུ་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པའི་
མཆོན་ཉིད་གཅིག་པུ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་བསྟུང་པ་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ལ།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུའི་རང་བཞིན། དེ་རི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཚུལ། སྐྱུ་ལྟག་མ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་
བཞག་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་ །སྒྲིབ་པ་བྲལ་བའི་
ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དེ་ཆོས་
ཅན། ཡོངས་གཅོད་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་། བརྟན་མེད་པའམ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་
མེད་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་བཅད་དུ། རང་གི་ཆོས་ཅན་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ལས་
ཁྱོད་འཛིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བཅོམ་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་
པ་ལ། འོ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་ཏུ་མེད་ན། སྐྱུ་ལྟག་པར་མི་འཐད་དོ་
ཞེ་ན། སྐྱུ་ལྟག་མ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ཐ་མི་དད་དེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཡོད་དེ་གསེར་གླིང་པས། རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་
ལས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུའི་འགྲེལ་པ་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པར།
སྟེའི་ནོར་ཅན་དག་གི་ལུགས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་
མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ལྟར་མིན་ན་
གཉིས་སྟོང་པ། །རྒྱུ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་འགྱུར་ཞིང་། །གཉིས་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་ནི། །གཉིས་
ཀྱི་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྐྱུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། ཐ་མི་དད་པར་རྒྱུ་ལ་བར་བཞག་གོ། །ཞེས་པའོ། །འོན་ཀྱང་། ཐ་སྟོང་སྐྱུ་
ལྟགས་པར་བཞག་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ། དོན་དམ་པའི་སྐྱུ་དང་། ལྟག་མ་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་པར་རྒྱུ་ལ་བར་བཞག་སྟེ། སྟང་ཚུལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་

ནས་སོ་སོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ཞེས་པའོ། །འདིར་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཐའ་བྱལ་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས།
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོས་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བཞག་གོ། །འདིར་ངོ་བོ་ཆེན་པོ་རྗེས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་རུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ། མདོ་སྡེ་ཐར་པ་ཆེན་པོ་ནས་གསུངས་པར་བཤད་
 ལ། ཆོས་རྗེས་སྐུ་པརྱེ་ཏམ་ནི། རྣམ་པར་སྤངས་མཛད་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
 པར་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། གསང་བའི་བདག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྣམ་མཁའི་སེམས་
 སོ་བཅུ་གཉིས་མིན་ཞིང་། རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲལ་མཛད་ཀྱི། རོལ་གྱང་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་རྣམས་འགོ་བ་དང་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དེ། དེ་
 འདི་ལ་ནི་དོགས་པ་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གནས་མཛད་
 འདི། །འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་དང་ནང་། ཐམས་ཅད་ངེས་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་ཆོས་སྐུ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར། ཚུད་པ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་འབྲེལ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། ཟག་པ་མཛད་པའི་ཆོས་གང་དག ཅེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན།
 ཞེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གང་ཞེ་ན་
 འཆད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟག་པ་མཛད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་
 ལགས། བཀའ་སྤྱལ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་། ཆོད་མཛད་པ་བཞི་དང་།
 རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བསྐྱུད་པ་ལ། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཐ་དད་ཏུ་
 བཤད་པར་བསྟན། ཐ་དད་ཏུ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་
 ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོད་མཛད་དང་། ཞེས་སོགས་ཅུ་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་
 ཕྱོགས་མཐུན་ཆོད་མཛད་དང་ཞེས་སོགས་ཆོས་ཅན། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལས་སྐུ་ལོགས་པ་ཅིག་བསྟན་
 ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྡེ་ཆོན་ཉིར་གཅིག་པོ་ཆོས་སྐུར་བསྟན་པ་ནི་གང་ཞིག །
 དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པ་མཛད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། ཅེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཁས་སྤངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་སྟན་

འབྱེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཉེས་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་གྲོ་ལ་སྡེ་
 བྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཞེས་པ་ཚོས་ཉིད་ལ་མི་འདོད་པར་ཚོས་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་
 ཁས་སྤངས་ནས། ཡེ་ཤེས་དེའི་ཚོས་ཉིད་དག་པ་གཉིས་ལྡན་དེ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། ཚོས་ཅན་
 ཡེ་ཤེས་ངོས་འཛིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་སྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་
 དག་ནི་ཞེས་སྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞུང་ཕྱི་མས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁོ་ན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་
 ཡིན་ན། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་གྲང་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་
 རྒྱུ་ཏ་ཀྱ་ལ། ཞེས་བཟོད་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། རྟེན་སྐྱེ་གྱི་དབང་གིས་ཏ་ཕྱིས་ནས་ཉིད་མི་མཛོན་
 པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་སྤངས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཀག་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཉིད་
 ཀྱང་ཞེས་སྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་སུན་འབྱེན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་སའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་བསྐྱས་ཏེ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཐ་དང་
 དུ་བཞག་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས་ཏེ། ཚོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་
 བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བཟོད་རྒྱ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་པས་དེ་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཐ་མི་དང་
 དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་སྟགས་སོ། །གསེར་གླིང་པ་ལྟར་ན། འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་
 པའི་སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཚོས་ཅན། འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད། ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ལྟར་ན།
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད། མ་ཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལྟར་ན།
 བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་སའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་གསུམ་གྱིས་
 བསྐྱས་ཏེ་མ་བསྐྱས་པར་ཐལ། །གསུམ་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་སྤངས་།
 ཅི་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བསྐྱས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་
 འོངས་སྐུ་ལ་གཉིས་ཀྱང་དེར་འདུས་པར་ཐལ་བས། སྐྱེ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་

བཞེད། རྣམ་བཤད་ལྟར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུ་མ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། བསྐྱུས་ན་སངས་
 རྒྱུ་གྱི་སྐུ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐུ་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་མཐུན། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་
 མ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་གྱི་སྐུ་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སྤངས། ཅི་སྟེ། ཆོས་ཉིད་གྱི་སྐུ་
 མིན་ཀྱང་། གཞུང་དེས་བསྐྱུས་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་
 བྱེ་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཆོས་ཉིད་གྱི་སྐུ་བསྟན་པས་ཆོས་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐུ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་སྤུལ་གཉིས་ཀྱང་གཞུང་དེར་
 བསྟན་པར་ཐལ། རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྤང་བ་ནི།
 སྐུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་སོགས་གྱི་ཆོས་སྐུ་བསྟན་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 རིགས་ན་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་དང་ཡོངས་སྤུལ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 སྐུའི་ལུས་རྣམ་གཞག་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །འོག་གི་ཆོས་སྐུ་ཞེས་པའང་ལུས་
 མདོར་བསྟན་དང་སྦྱར་བའི་ཆེག་ཡིན་གྱི། ལུས་ལོགས་པ་སྟོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐུབ་
 པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་
 འདོད། །ཅེས་སོགས་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་པ་ཡང་འཕྲིན་ལས་དང་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སྟོན་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞེས་སོ། །དེའི་ལན་ལ། ཉིས་པ་སྤྲ་མ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཆེག་བཅད་སྦྱར་
 བའི་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐུའི་ལུས་དེ་
 ཐ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་ཆོས་ཅན་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཛད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་མཛད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་དག་ན་
 རེ། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་སྤྲ་མཛད་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་
 པ་སོགས་ནས་སྐུ་བཞིར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་གཞོན་བྱེད་མིན་པར་མ་ཟད། སྐུ་བྱེད་ཁོ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་ལ།
 ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བྱུང་པར་དང་། སྟོན་ནས་མཁྱེན་པའི་བྱུང་པར་རོ། །འདི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་
 འཆད་པ་ནི། ཉོན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱུ་སྟོན་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། །

འདི་ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་
 འདུལ། ཉོན་མོངས་འཛམས་མཛད་ཉོན་མོངས་ལ། བརྟེན་བཅས་བྱུང་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །
 ཞེས་དང་། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཆགས་མི་མངའ། ཐོགས་པ་མི་མངའ་རྟག་པར་ནི། མཉམ་པར་
 བཞག་ཅིང་འདྲི་ཀྱན་གྱི། ལན་ལྷན་བྱུང་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་
 པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཚས་སྐྱུ་རྟག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། རྩབ་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་
 བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོད་ལན་གཉིས་། དང་པོ་ནི། རྟག་གནས་དང་ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། ཚས་གྱི་
 སྐྱུ་ཚས་ཅན། རྟག་རྩ་སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་མཛད་རིགས་པར་ཐལ། རྟག་རྩ་ཕྱགས་
 རྩེ་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་ཉིད་ལ་བཞུགས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱེ་ལ་ཕྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་སྤྲུམ་པའི་བྱིར་
 སྤྲུམ་ན། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྟག་རྩ་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ལ་སྐལ་ལྷན་ལ་སྤང་བའི་དཔེ་དང་།
 སྐལ་མེད་ལ་མི་སྤང་བའི་དཔེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚས་ཅན། སྐལ་ལྷན་གྱི་
 གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྤང་བའི་རྒྱ་ཚང་བའི་བྱིར་། ཞེས་སྟོན་
 པ་ནི། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་གྱུར་ནས། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞུང་སྤྲུམ་དེའི་ཕྱགས་
 ལ། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཞེས་པ་ཐོབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཡི་སྟོང་ཆག་ན། ཁྲི་བའི་
 གཞུགས་བརྟན་མི་སྤང་ངོ་། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་དམན་པ་ལ། ཁངས་རྒྱས་གཞུགས་གྲང་མི་
 སྤང་ངོ་། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཁངས་རྒྱས་ལལ་པོ་ཆེར། གྲུ་རྣམས་ཁོ་ནས་ཆར་འབབས་པར་
 བཤད། འདུལ་བ་ལུང་ལས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་རྒྱ་མཚོར་བཅུག་སྟེ་
 སྐྱགས་པས་ཆར་འབབས་པར་བཤད། གསེར་གླིང་པ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འཆད། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་མེ་
 སྤང་བར། འདིར་སྤྲུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འདི་ལ་འགྲེལ་པའང་མ་མཛད་པས། གཞུང་གོ་ལོ་ཀ་
 དང་པོ་དང་། འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་ལན་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། ཉི་སྤང་ལྟར་ན། ལྷའི་རྒྱལ་པོས་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྟོགས་སངས་སྐྱེ་ནི་འཕྲོ་བྱིར་
 དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་བྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་བྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱན། རྟག་རྩ་སངས་
 རྒྱས་སྟོང་པོ་ཅན། ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། ངོ་པོ་མེད་བྱིར་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྟག་ །
 ཅས་། རྟག་པར་བཤད་པའི་བྱིར་། ཞེན། དེ་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཉི་མུང་ལས། དེ་ལྟར་དགོངས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་དང་།
 རྟག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲོབ་
 དཔོན་ལྟར་ན། རྟག་གནས་དང་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཟུབ་
 པ་མིན་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ལ། དེ་
 ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་ཡོད་པ་མིན་ཡང་། ཟུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ།
 འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུ་དུ་དེ་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་། རྟག་
 པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད་མི་སྤྱིད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་
 ཞེས་སོ། །གཞུང་འདི་གསུམ་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལོངས་སྟོང་ཚོགས་སྐུ་ལ། རང་བཞིན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མར་ལོངས་སྟོང་ལྟེ་སྒྲུབ་པ་
 བསྟེན་པས་དེ་འཆད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་
 མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་དེ་དག་ཐོབ་ནས། སྤྲ་མེད་བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ་མདོན་པར་ཚོགས་པར་འཆང་རྒྱ་སྟེ། སྐྱེས་ལུ་ཆེན་པོའི་མཆན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། དཔེ་
 བྱང་བཟང་པོ་བརྒྱད་བཅུས་བརྒྱན་པ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བསྟན་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་སྤྲ་ན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་། ཆོས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 སྟོན་པར་མཛད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བསྟུན་པ་ནི། མཆན་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་ནི།
 འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་མཛད་གངས་ཆེན་མཚོ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྟོང་
 ཚོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་ལྷ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐུ་མ་
 རྣམས་བཞེད། དེས་པ་ལྷ་ལྡན་གྱི་ཐ་སྟད། རྒྱ་འབྲེལ་རྣམས་ལས་གསལ་པོར་བཤད་པ་མེད་ལ།
 འོན་ཀྱང་བསྐྱས་དོན་སྟོན་མ་ལས། དེས་པ་བཞི་སྟེ་འཁོར་དང་ནི། །གནས་དང་སྟོན་པ་ཆོས་སུ་ནི། །
 དེས་ན་རི་ལྟར་འདོད་པ་སྤྱ། །ལོངས་སྟོང་བྱེད་པས་ལོངས་སྟོང་སྐུ། །འཁོར་གྱི་དེས་པས་ས་བཅུ་
 པ། །འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སེང་བཟང་གསུངས། །གྲི་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་གྱི། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །གནས་ནི་འོག་མིན་ཆོས་དེ་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནའི་ཆོས། །སྟོན་པ་
 མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས། །བརྒྱན་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། །སྟོན་པ་ཁོ་
 ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ན་རེ། །མུངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པ་ནི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་ཡིན་ལ། །འོངས་
 སྟོན་རྫོགས་པའི་སྤྱུ་ལ་ནི་དེ་མེད་པས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་། །རྒྱན་གྱི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད།
 རྒྱ་གར་སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །བརྒྱ་བྱིན་བཞིན་དུ། །འོངས་སྤྱུ་སྤྱེ་བ་དང་འགག་པ་ནི། །སངས་
 རྒྱས་མིན་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པས་རྟག་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས། །དེས་པ་ལྟའི་རྣམ་
 གཞག་བོད་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་དོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་
 གཉིས། །དང་པོ་ལ་མདོ་ལས། །མཆོན་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལྟག་པར་གསུངས་པ་དེ། །བརྟན་བཅོས་སུ་
 ཆོག་ས་སུ་བཅད་པར་སྟེབས་པ་ནི། །ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆོན་དང་ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། །དཔེ་
 བྱད་ཀྱང་མདོ་ལྟག་པར་གསུངས་པ་རྣམས་བརྟན་བཅོས་སུ་བསྟུང་པ་ནི། །ཐུབ་པའི་སེམ་མོ་ཟངས་
 མདོག་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །སྟེས་སུ་ཆེན་པོ་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་མཆོན་དང་། །མཛེས་པར་
 བྱེད་པས་དཔེ་བྱད་ཅིས་བྱ་སྟེ། །རྒྱན་ལས་ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་བྱོད་མཐོང་ན། །སྟེས་སུ་དམ་པ་
 ལེགས་པར་འཆལ། །མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རབ་དང་བར། །མཛད་པ་བྱོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །
 །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མཆོན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟེ་མཛེས་པར་བྱེད་ལ། །དཔེ་བྱད་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་
 བྱེ་བྲག་མཛེས་པར་བྱེད་ཅིང་། །མཆོན་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། །དཔེ་བྱད་ནི་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱུལ་
 བཟང་ལས་བཤད་དོ། །བསྟུས་དོན་སྟོན་མ་ལས་ནི། །མཆོན་ནི་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་དང་། །དཔེ་བྱད་
 བརྒྱད་རྩ་བཤད་ཀྱང་དེ། །དཔག་རྩ་མེད་པ་ཡོད་པ་སྟེ། །རབ་གནས་མཆོན་ནས་དཔག་མེད་
 བཤད། །གདུལ་བྱའི་དོར་ནི་འདི་ཅམ་གྱིས། །སྟེས་སུ་ཆེན་པོ་མཆོན་པས་ན། །མཆོན་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་དག་རྩ་བཤད། །དོ་བོ་སྟེར་ནི་གཟུགས་ཡིན་ཀྱང་། །ལལ་དུ་དབང་པོ་ལྟ་ལ་འཛོག། །སེམས་
 ཀྱི་རྣམ་དག་མཆོན་པས་ན། །དཔེ་བྱད་ཟེར་ཏེ་ཡང་ན་ནི། །མཆོན་གྱིས་བརྒྱན་པར་བྱེད་པས་ན། །
 །དཔེ་བྱད་དུ་ཡང་འདོད་པ་ཡོད། །ཅིས་བཤད་དོ། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་འདི་རྣམས་བྱང་སེམས་
 ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། །འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འདིར་ནི་དེ་དག་ལས་བྱུང་
 པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། །མཛོད་ལས། །ཐུབ་མཆོན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྫོགས་

པས་འཕགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བདེན་སྒྲིལ་མདོ་ལས། ལྷོང་གསུམ་གྱི་ལྷོང་ཆེན་
 བོ་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྒྲིལ་ཁུང་བྱ་གཅིག་
 འགྲུབ། ལུ་སྒྲིལ་ཁུང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འགྲུབ།
 དཔེ་བྱད་བརྒྱ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱི་མཆོན་གཅིག་འགྲུབ། མཆོན་
 སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས། དཔུང་གཙུག་ཏོར་འགྲུབ། དེ་བྱེ་བ་
 གྲག་འཁུམ་གྱིས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུང་།

[illegible]

བརྟེན་པ་འཕྲིན་ལས་ལ། འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ། གསེར་གླིང་
པ། གཞུང་སྐྱ་མ་འཕྲིན་ལས་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་བཞེད་པ་ལྟར་ན། བཤད་ཟིན་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར་
དང་། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་གཉིས་སུ་བྱེད་ལ། ཆོས་ཤེས་ལྟར་ན་གཞུང་སྐྱ་མ་
དོན་བསྒྱུར་འཆད་ལ། གང་ལྟར་ན་འདྲ་། སྐྱ་ལྟག་མ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་རྫོགས་ཏུ་རྒྱུ་པར་
བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དང་། མཆོན་དཔེ་དངོས་དང་། མཆོན་དཔེའི་གཞུགས་
བརྟེན་ལ་བཏགས་པའི་བྱིར། གདགས་གཞི་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ།
རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུའི་བདག་ཉིད། སྒྱུའི་བྱེད་པར་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ།

ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྱུའི་བདག་ཉིད་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ལུས་རྒྱུ་དང་ཕྱིན་
 ལས་འབྲེལ་ཆགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་མ་བཤད་པས། མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཚོས་སྒྱུའི་མཛད་
 པར་མི་རྟོགས་པའི་སྟོན་ཡོད་དོ་ཞེན། སྟོན་དེ་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནས་གཟུགས་སྒྱུའི་སྒྲུང་བ་
 བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས། ཕྱིན་ལས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཞེས་
 སོགས་སོ། །འབྲེལ་པ་དངོས་ལ་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་
 རྒྱུ་པར་གཟིགས་ནས། ཤར་དང་སྟོ་དང་ལུབ་དང་བྱང་དང་། བྱང་ཤར་དང་ཤར་སྟོ་དང་སྟོ་ལུབ་
 དང་། ལུབ་བྱང་དང་། འོག་དང་སྟེང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གའི་ཀྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེང་ན། བྱང་
 སེམས་ཆེན་པོ་དག་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་འདོང་ཞིང་། དཔུལ་བ་ཆེན་
 པོའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱས་ནས་ལྟ་དང་མི་རྒྱུས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྒྲེས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་
 ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པ་མཐོང་ཞེས་སོགས། དེ་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་འདི། །
 ཞེས་སོགས་སོ། །འཕགས་པ་དང་ཤུའི་བ་ལྟར་ན། སྐུལ་སྐྱེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཞིན། སྐུལ་སྐྱེ་
 འདིའི་འཕྱིན་ལས་ཡང་། ཞེས་བཞེད། སྟོབ་དཔོན། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞིན་དུ། ཞེས་བཞེད། དེའི་དོན་
 འབྲེལ་པས་འཆད་པ་ལ། རྒྱུང་པ་བྱི་མ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད། ལམ་ལ་འགོད། ལམ་གྱི་འབྲས་སུ་ལ་འགོད། དང་པོ་
 ནི། འགོ་རྒྱུས་ཞི་ལ་འགོད་པ་རྩ་འབྲེལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚོགས་ལམ་ལ། སྦྱར་ལམ་ལ།
 མཐོང་ལམ་ལ། སྒྲོམ་ལམ་ལ། འགོད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། སྦྱར་བ་རྒྱུ་དག་ལ་འགོད་པ་
 ནི། བསྐྱེད་རྒྱུ་བཞི་ལ་འགོད་པ་སྟེ། དང་པོར་འདིའི་སྟོན་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། མདོ་
 ཐེ་རྒྱུན་ལས། དང་པོ་སྟོད་གྲུར་དངོས་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡི་ནི་མོས་པར་བྱེད། །གསུམ་པ་ཡི་ནི་
 སྐྱེ་བ་སྟེ། །བཞི་པ་རྒྱུ་པར་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱང་ལུབ་ཀྱི་
 སེམས་བསྒྲོམ་པ་ལས། སྦྱིན་པའི་གཡལ་མོས་ལེགས་པོས་ཏེ། སྦྱོར་པར་སྐྱེ་བའི་གཏམ་བྱས་ཏེ།
 དོན་མཐུན་པ་ཡི་བག་པའ་ནས། །དོན་སྦྱོད་གྲོས་ཆེན་གདབ་པར་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །
 གཉིས་པ་ལྟ་བ་རྒྱུ་དག་ལ་འགོད་པ་ནི། མི་མཐུན་བྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། རྒྱུ་པར་བྱང་བ་

རྟོགས་པ་དང་། རྩ་འགྲེལ་ལོ། གསུམ་པ་སྟོང་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པ་ལ། གཞན་དོན་
 རང་དོན་གཉིས་དོན་གྱི་སྟོང་པ་ལ་འགོད་པ་གསུམ་ནི། རིམ་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་རི་
 བཞིན་གྱི། རྟོན་དང་། ཞེས་དང་། བཟོལ་བྱེད་དུག་དང་། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱལ་ལམ་དང་ཞེས་
 བས་བསྟན་ནོ། གཉིས་པ་སྟོང་པ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྩ་
 འགྲེལ་ལོ། མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། གཉིས་ཟད་དང་། རྩ་འགྲེལ་ལོ། སྒྲིམ་ལམ་ལ་འགོད་
 པ་ལ། ས་གཉིས་པ་ནས་དུག་པའི་ནི། བརྟེན་དང་རྩ་འགྲེལ་ལོ། ས་དུག་པ་ནི། དམིགས་པ་མེད་
 པ་དང་རྩ་འགྲེལ་ལོ། ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྒྲིབ་དང་། རྩ་
 འགྲེལ་ལོ། ས་བརྟེན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ལམ་དང་ནི། མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པ་
 དང་། རྩ་འགྲེལ་ལོ། ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་། རྩ་འགྲེལ་ལོ། ས་བཅུ་པ་
 ལ་འགོད་པ་ལ། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཐ་མ་ལ་
 འགོད་པ་གསུམ་མོ། རྟེན་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་
 ནི། རིས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཟད་མེད་དང་། སངས་རྒྱལ་བརྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ལ། རུས་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། རྩ་མཆོག་ས་དག་པ་ལ་
 འགོད་པ་བཞི་ནི་ལྟག་མ་རྣམས་གྱིས་སྟོན་ནོ། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་འདས་
 ལ་འགོད་པ་རྩ་འགྲེལ་ལོ། རུས་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སོ། རྟོན་སངས་རྒྱལ་གྲངས་མེད་པ་
 ཅིག་བྱོན་ནས། སེམས་ཅན་དེ་སྟོང་ཅིག་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ལ་འགོད་ན། མཛོན་པ་རྒྱན་
 ཆད་མི་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཟད་པ་མི་སྟོང་པའི་བྱིར་ཏེ་རི་སྐད་དུ། རྟོན་སྟོང་དག་བྱེད་གྱི་ལྟའི་མིག་དག་པས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་རི་སྟོང་ཅིག་གནས་པ་མཐོང་
 བ་ཆེས་ཉུང་ངོ། རིས་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་ན། སེམས་ཅན་གནས་པ་རྣམས་མཐོང་
 བ་ནི་ཆེས་མང་ངོ། ཞེས་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལས། མ་གཏོགས་པའི་
 སེམས་ཅན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་སོ། རྟོན་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོན་ལས་གྱི་གོ་
 རིམ་འདིར་བསྟན་ནས་གཞན་གྱི་གོ་རིམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། མེད་པའམ་འོན་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་
 སྟོན་མི་རུས་པ་ཡོན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ནི། དང་པོ་དང་ཐ་མའི་ལས་བསྟན་པའི་རིམ་པས་

ཞེས་སོ། །འདིར་ཐ་མ་ཐིན་ལས་ལ་འདོད་པ་ནི། རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་། ཡི་གེའི་དོན་མིན་པའི་
ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་བདུན་ཅུར་ངེས་པ་དང་། དོན་བདུན་ཅུའི་ཐ་མ་ཐིན་ལས་སུ་འདོད་པ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མའི་ཞེས་དུག་སྒྱུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐ་མ་ནི་ཚོས་སྒྱུ་ཡིན་ལ།
དེའི་ཐིན་ལས་ཞེས་པ་འཇམ། ཡང་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་ཚོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་ལས་ནི་འཐིན་ལས་ལ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས་ཚོས་དབྱིངས་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་རང་
བཞིན་ཚོས། །ཟབ་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྒྱུ། །སྒྲ་ཚོགས་ཚུལ་སྟོན་སྒྱུ་ལ་པའི་སྒྱུ་
ཐོབ་ནས། །མཛད་པ་ལྟན་གྱུ་བ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བསྟོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། ཚོས་ཀྱི་སྒྱུ། རྒྱུ་པ་
བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། ཚོས་ཀྱི་སྒྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྒྱུ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྟེ་
བར་མཛོན་པར་སྒྲེས་པ་ཡིས། །མི་པམ་རྒྱལ་བ་མིན་ནོ་ཞེས། །དམོད་པའི་བཞུས་བཟོད་བཞུག་
པའི་དོན། །ཚོས་སྒྱུར་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་ན། །གཟུགས་སྒྱུ་ཐིན་ལས་ལྟན་གྱུ་བ་ཅེས། །མ་པམ་
རྒྱལ་བའི་གཞུང་གིས་སྟོན།

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུའི་སྒྲས་དོན་ཚོས་སྒྱུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
སྒྲུབས་ཏེ་བརྒྱད་པའོ། །

གཉིས་པ་བར་མ་ལ་དགའ་བ་ལ་མཛོན་རྟོགས་དུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལ། འབྲེལ་ནི། དངོས་པོ་དུག་
ཏུ་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲས་དོན་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱུ་གྲངས་བར་མར་བསྟན་
པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །
བསྟན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་དུག་གིས་ཡང་དག་བཤད། །
མཚན་ཉིད་དེའི་སྟོར་བ་དང་། །ཞེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་གཞི་ལྟར་ན། མཁུན་གསུམ་ནི་སྟོར་
བའི་གཞིར་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་དེའི་སྟོར་བ་ནི། རྒྱུ་རྫོགས་སྟོར་
བའོ། །སྟོར་བ་དེའི་རབ་ནི་རྩ་མའི་སྟོར་བའོ། །སྟོར་བ་དེའི་གོ་རིམ་ནི་མཐར་གྱིས་སྟོར་བའོ། །
ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལྟར་ན། རྒྱུ་མཁུན་དང་། ལམ་ཤེས་ནི་སྒྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ།
གཞི་ཤེས་ནི་དོར་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གསེར་གྱིང་པ་ལྟར་ན། མཁུན་པ་གསུམ་ནི་ཚོས་ཅན།

མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཀུན་བསྐྱུས་པས། དེ་མཚན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཕགས་པ་ལྟར་ན་མཁུན་པ་གསུམ་ནི་མཚན་ཉིད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །རྣམ་པ་
 ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ནི་སྒྱུར་པའོ། །ཞེས་བཞེད། སྒྲོབ་དཔོན་ལྟར་ན། མཁུན་
 གསུམ་ཆོས་ཅན། ལམ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སུམ་ཅུས་མངོན་
 པར་མཚན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁུན་གསུམ་དེའི་སྒྱུར་པ་དང་། མཁུན་གསུམ་དེའི་རབ་
 དང་། ཞེས་སོགས་བཞེད། དེ་ལྟར་ན། མཁུན་པ་གསུམ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་ཡིན་ལ།
 གཞན་ནི་སྐབས་སོ། །ཞེས་བཞེད། མདོར་ན། སྒྲུར་ནི་མཁུན་པ་གསུམ་དངོས་པོ་སོ་སོར་བཤད་
 ལ། འདིར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་བསྐྱུས་དོན་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་
 ལ། བསྐྱུས་དོན་པར་བཤད་པའི་དངོས་པོ་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ནས་རིམ་ལྔར་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ་ལ་འབྲེལ་ནི། བརྒྱད་པོ་དངོས་པོ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱུས་དོན་མངོན་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུད་གངས་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་
 སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པ་
 དེ་གང་ཞེན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཡུལ་ནི་རྣམ་
 པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་སོགས། འཕགས་པ་ལྟར་ན་ཡུལ་དང་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་མོ། །སྒྲོབ་
 དཔོན་གཉིས་པ། ཨ་བྱུ་ཡ། རཏྱ་གཉིས་ལྟར་ན། རྒྱ་དང་། སྒྱུར་པ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་མོ། །མདོར་
 ན། སྒྲུར་སྒྱུར་བ་བཞི་དངོས་པོ་སོ་སོར་བཤད་ལ། འདིར་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས། བསྐྱུས་
 པ་ནི། སྒྲུར་གཉིས་དང་། འདིའི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། བསྐྱུས་དོན་གྱི་མ་འདིས་ནི་སྐྱུས་དོན་མངོན་
 རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཙམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ནི། ལ་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །བདག་གི་སྒྲོ་ལ་
 འདི་ལྟར་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞུང་འདི་དག་གིས་འབྲེལ་བ་འདི་རྒྱལ་ལན་གཏན་ལ་འབེབས་ཏེ།
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ། ཀུན་གྱི་རྒྱུད་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། །དེ་
 ལྟར་དབྱེ་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ལམ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཅི་སྟེ་མེད་ན། རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཡུམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་
 བྱའི་དོན་མཛོད་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་ལ་རྒྱལ་བསྐྱུས་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། བྱུང་གྱི་བརྗོད་བྱ་
 མཛོད་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་དེ། བརྒྱད་པོ་དེར་འདུས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལ་ལ་ཞེས་སོགས་
 ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞུང་དེའི་ཆད་གྱི་ངེས་པ་ནི། ཡུམ་འདི་ཡི་ནི་ཆད་ཡིན་
 ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། ཅི་སྟེ། སྤུ་མ་ལ་རྟོགས་མ་གྲུབ་ན། ཡུམ་བསྐྱུས་པ་
 ཆོས་ཅན། བྱུང་གྱི་རྒྱལ་འབྲིང་གཉིས་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་མ་ལུས་པ་མ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། དེའི་
 བྱིར་རོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཐམས་ཅད་གྱི། །རིམ་པ་ལེགས་པར་བསྐྱུས་མ་ཡིན། །ཞེས་
 སོ། །ཡང་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤྱུ་ཤོན་མཛོད་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་
 མཐའ་དག་མ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། མཛོད་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་མ་འདུས་པའི་ཡུམ་གྱི་སྤྱུ་ཤོན་
 མཛོད་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་ཡོད། བྱུང་གྱིས་དེ་བས་ལྷག་པ་མ་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །ཡང་ན་
 བསྐྱུས་དོན་གསུམ་པོ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ལ་ལ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཡུམ་
 གསུམ་དང་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་སོ་སོར་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན་མིན་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་
 གྱི་ཡུམ་གྱུན་ལའང་། །དོན་བསྐྱུས་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཡུམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དོན་
 ལ་རྒྱལ་བསྐྱུས་གྱི་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། །རྒྱལ་འབྲིང་གསུམ་དུ་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་རྒྱལ་
 བསྐྱུས་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལ་བསྐྱུས་སོགས་རབ་དབྱེ་བས། བྱུང་པར་
 ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད། ཅིས་སོ། །འོ་ན་ཡུམ་གསུམ་ཆར་གྱི་མདོ་ཆོག་དང་དངོས་སུ་སྒྱུར་བར་རིགས་
 སོ། །ཞེ་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་གོ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། གསུམ་ཆར་གྱི་དོན་ཙམ་དང་སྒྱུར་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་སོ། །གོ་བར་སྒྲུ་ཡང་
 སྒྲོབ་དཔོན་རང་ཉིད་དང་། མཁས་པ་གཞན་གྱིས། མདོ་སོ་སོའི་ཆོག་དང་སྒྱུར་བེན་པའི་བྱིར།
 སྒྲུམ་དུ་དགོངས་པའོ། །འོ་ན་བྱུང་གྱི་ཡུམ་འདི་སུ་ཞིག་ལ་ཐོས་ཞེ་ན། མཁན་པོ་ཡང་དག་ཞེས་
 སོགས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག །སྤྱི་མ་བཟང་པོ་ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲུང་མཛད་ནི།
 སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ལ་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པར་ཐོས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ནི་དེ་
 དོན་མཛོད་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུང་རོ། །གསུང་རབ་གྱི་ཐོག་མཐའ་

བར་གསུམ་དུ་དགོ་བ་ལས། བཅའ་དགོ་བ་སྟོན་བ་ནི། དེ་སྡེབས་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། ཞེས་སོགས་
སོ། མདོར་ན། གུན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་བ་ལ་འབྲེས་བས་ནི། ལ་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། རྣམ་པར་དབྱེ་
ཞེས་བ་ལ་འབྲེས་ནས། འཕགས་བ་རྣམ་པར་ཞེས་སོགས་སོ། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྤང་ཞེས་བ་
ལས་འབྲེས་པའི་དོན་ནི། མཁན་པོ་ཞེས་སོགས་སོ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས། ཞེས་བ་ལ་
འབྲེས་པའི་དོན་ནི། དེ་སྡེབས་བ་ལས་ཞེས་སོགས་སོ། རྣམ་པ་གུན་དུ་བདག་གིས་ནི། སྟོད་ཡུལ་མིན་ལ་
འབྲེས་པའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་མི་གསལ་བསྟན་བཅོས་གུན། ཞེས་སོགས་སོ། གྱེ་མ་ཞེས་སོགས་ནི།
འཕགས་བ་རྣམ་གྱོ་ལ་སྡེའི་གསུངས་ཏེ། འབྲུག་ཤིས་བ་བསྟུང་བའི་ཆེད་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
གྲང་གསུངས་བ་ཡིན་ནོ། འདིར་འཕགས་སྟོའི་སྟོད་ཡུལ་བདག་ཉིད་ཆེ། ཞེས་བས།
སྟོབ་དཔོན་སོ་སྟེར་བསྟན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱུར་
བར་བཤད་ཅིང་། འཕགས་སྟོའི་སྟོད་ཡུལ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དུ་སེམས་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་
ཏེ། འཕགས་བ་རྣམ་པར་གྱོ་ལ་སྡེ་ཡི། མཐུ་ཡི་དོན་མཐོང་བར་གསུངས་ཤིང་། བསྟན་བཅོས་
འདིའི་དོན་མཐོང་བ་དེ་འཕགས་བར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཆོག་གསལ་ལས།
བདག་ཅི་ཤེས་རབ་མི་གསལ་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་གུན་ལས་ཐག་རིང་ལ། བསྟན་བཅོས་དོན་ཅི་
བདག་ཉིད་ཆེ། སྟོ་འཕགས་སྟེ་བའི་སྟོད་ཡུལ་མིན། ཞེས་བཤད་བ་བྱས་སོ། རྩོམ་པ་བའི་མཆོན་
སྟོས་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་ཞེས་སོགས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བསྟུང་བའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་བེད་
ནི་རིག་བ་སྟེ། བྱིངས་མདོ་ལས་བེ་ཏ་ཤེས་བ་ལའོ་ཞེས་བཤད། ཨ་ཡ་ནི་རྟོག་བ་སྟེ། རིག་ཅིང་རྟོག་
པའོ། ཀ་ར་ནི་བྱེད་བ་སྟེ། བྱིངས་མདོ་ལས། ཀ་ར་བྱེད་བ་ལའོ། ཞེས་སོ། ལྷ་ལྷ་ལ་ནི་འོད་ཟེར་
རམ་འབྱུང་གནས་ཏེ། བརྗེ་ཏ་དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྒྱ་དཔེ་ལ། བྱིངས་ལས་མིང་དུ་བསྟུབ་བ་དང་།
མིང་ལས་མིང་གཞན་དུ་བསྟུབ་བ་དང་། ཉེར་བསྟུར་གྱི་དབང་གིས་གཞན་དུ་བསྟུར་བ་སོགས་དག་
པར་མཛད་ཅིང་། ལོ་ཀ་ཙཱ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མིག་སྟེ། ཟུར་ཆག་དུ་བྱས་ནས་ལོ་རྩ་བ། བརྗེ་ནི་
བཅིངས་བ་སྟེ། བསྟུབ་པས་བསྐྱམས་པའི་ཕྱིར་རོ། དོན་འབྱུར་དུ་བྱས་ན། བཅུན་བ་ཀ་སྟོ་ལྷན་གྱི་
སྟེས་ཤུགས་རྟེན་ཏ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བ། དཔལ་བཅེགས་བསྟུངས་བར་གྲགས་བ་དེས། བོད་གྱི་སྐད་

དུ་བསྐྱར་ཅིང་། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་དུས་སུ། གོ་མི་ནི་དག་བསྟན་ཏེ། དག་བསྟན་འཆི་མེད་ལ་
 རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ་སློ་ལྡན་གཤམ་རབ་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལེགས་སྐྱར་
 གྱི་སྐད་དུ། མཐའ་ཆོད་པར་གསུན་ཅིང་ཁུས་ཆེན་མཛད་དེ་འཆད་ཉན་གྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

སྐྱང་བས་འབྱོར་བའི་དཔལ་སྟེར་ཞིང་། །སྟོང་བས་མངོན་ཞེན་འགོག་བྱེད་པའི། །དབྱེར་
 མེད་བྱང་འཇུག་གེར་བྱིན་མཚོ། །སྟོན་མཛད་ཀུན་མཁྱེན་འགྲོ་བའི་མགོན། །རྒྱལ་བའི་ཅོད་བན་
 རབ་མཛེས་པ། །གང་གི་དབུ་ལ་ལེགས་སྤངས་ནས། །མངོན་རྟོགས་ཡིད་བཞིན་རིན་ཆེན་གཏེར། །
 ལེན་མཛད་མི་ལམ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཡེ་གཤམ་གྱི། །མཐོང་བས་སྤངས་བྱའི་སྒྲིབ་
 པ་ལས། །རྣམ་གྲོལ་སྟེ་སྟོད་མ་ལུས་པའི། །ཆིག་དོན་ཐུགས་རྒྱུད་འཕགས་པའི་ཞབས། །བདག་
 ལྷའི་ནགས་སུ་རིང་གོམས་པའི། །དངོས་སྤྱིའི་སྤང་ཆེན་སྟོན་པ་ཡི། །ཀླད་པ་རྣམ་པར་འགམས་
 མཐས་པ། །སྤྱོད་པའི་སེང་གོ་བཟང་པོའི་ཞབས། །ཤུགས་གསུང་རབ་མ་ལུས་པ། །མངོན་པར་རྣམ་
 སངས་རྒྱས་པའི་དཔལ། །གྲགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྤྱིད་ཅེའི་བར། །བསྐྱེད་མཐས་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་
 ཀྱི་རྩེ། །དེས་གསུངས་ཡུམ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། །དེ་འབྲེལ་གསུམ་དང་རྣམ་བཤད་གྱི། །ལམ་
 གྱི་འགོས་དང་དཀའ་བའི་གནས། །མ་ལུས་རྣམ་པར་འབྲེལ་པ་འདི། །བཤད་སྟོལ་མི་འདྲའི་རུ་བོ་
 སྟོང་འབབ་ཅིང་། །གཞུང་ལུགས་བརྒྱའི་སྟོང་པོ་རིན་ཆེན་གཏེར། །འབུམ་ཐུག་ལེགས་བཤད་རུ་
 སྤང་མཐར་འབྱེད་པའི། །ཤེར་བྱིན་གསུང་རབ་བསྐྱས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། །ལུང་རིགས་གཟི་འོད་
 སྟོང་གིས་མངོན་འབར་བའི། །རང་ཕྱོགས་གྲུབ་མཐའི་སྤང་བྱེད་བདག་པོ་དང་། །མ་བརྟགས་
 ཉམས་དགའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་ཆོགས་གྱི། །རང་གཟུགས་གསལ་བར་འཆར་བའི་མེ་ལོང་ཡིན། །སློ་
 གསལ་དབུས་སུ་མང་པོར་འཆད་པ་དང་། །རྒྱ་འབྲེལ་མི་འདྲ་དེ་ཉིད་བལྟ་བ་དང་། །རབ་འབྱམས་
 མཐས་པས་བརྟན་ཅིང་བྱིས་པའི་ཆོ། །གྲགས་པའི་འབྲུག་སྟོང་སྒྲིག་པའི་དཔལ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་
 བརྗོད་འདི་ལེ་ལོ་ཡི། །རྒྱ་མཚོར་བྱིང་ཡང་དབང་མེད་དུ། །བསྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་ནན་ཆོག་དོར། །
 མཚོག་ལྡན་ལེགས་པའི་སློ་ཡིས་སོ། །རྒྱལ་འདི་སློ་གྲོས་གིང་རྟའི་བྱི་སྟངས་སུ། །མང་ཐོས་འོད་
 སྟོང་སློ་བའི་དཔལ་ཡིན་ཅན། །ཤུགས་མཚོག་ལྡན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སློས། །རིག་གནས་གཤམ་བྱའི་
 བྱོན་ཀུན་བལྟ་བཞིན་དུ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དུག་གིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་གཉིས། །ཡུམ་དང་རྒྱན་གཞུང་

སྐྱུར་བའི་འགྲེལ་པ་བདུན། འོན་གསལ་འགྲེལ་དང་དེ་འགྲེལ་རྣམ་པ་བཞི། གཞོན་འཛམས་གཉིས་
 དང་ཡུམ་གསུམ་མཐུན་པར་བསྟན། འདི་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་རྣམ་པ་གསུམ། ལེགས་པར་
 བརྟགས་ཤིང་པཎ་ཆེན་མར་མེ་མཛད། རྩོམ་འབྲེལ་ལས་འདུལ་དཀར་འོད་ཟེར་མགོན། བཙུམ་ལྷན་
 རལ་གྱི་ཀུན་མཐུན་བུ་སྟོན་དང་། གངས་ཅན་མཁས་པའི་དབང་པོ་སངས་རྒྱས་དཔལ། རྣམས་ཀྱིས་
 བྱེ་བའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་དང་། དེང་སང་གྲགས་པའི་རྣམ་བཤད་མང་མཐོང་ཞིང་། ཨ་དུ་ལ་དང་
 གོ་མི་འཆི་མེད་དང་། འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་བདེ་བར་གསེགས་པའི་དཔལ། ཀུན་གྱི་བཤད་སྟེལ་
 དག་པར་མཐོང་ཐོས་སྟེ། གཞན་པར་སྟོ་ཡིས་ལེགས་བཤད་ཡི་གེར་བཀོད། འདི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཉེས་པའི་
 ཆ། སྤྱིང་པ་མེད་སྟུང་བྱེད་མོད་ཀྱི། མུ་མཐའ་མེད་པ་རྒྱལ་བའི་བཀའ། བྱོགས་གཅིག་འཇུག་པ་བྱིས་
 པའི་སྟོ། འདི་བས་ཉེས་པར་བཤད་སྤྱིང་ན། ཆོས་དོན་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བཟོད་པར་རིགས་
 སོ་འདི་བྱས་པའི། དག་བརྣམ་པར་དཀར་སྟེས་པ། འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པའི་བར། བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་
 སྟོང་ཆོས་ཀྱི་སྟོ། ཀུན་གྱི་དེ་ཉིད་འབྱེད་པ་ལའང་། སྟོང་སྟོབས་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་བསྟོའོ། འདི་ནི་ཉ་
 ཅང་གྲགས་པ་མིན། གཞན་ལ་ཟུར་ཟེའི་ཕྱིར་མིན་ཏེ། བདག་དང་བསྐལ་མཉམ་གཞན་ལ་ཡང་། རྣམ་
 ཀུན་དོན་ཡོད་བྱ་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་མན་ངག་གི་བསྟན་བཙུན་དང་། འདི་འགྲེལ་པ་ཉི་ཁྲི་སྟུང་བ་དང་།
 མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྟུང་བ་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བ། འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་སྟུ་
 ཕྱིའི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཙུལ་ཞིང་། དངོས་བསྟན་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་
 དཔུང་ཆོག་སྣམ་པར་བཀོད་པ་བཞེད་ཚུལ་རྒྱ་མཚོའི་ཐ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དབུ་རུ་
 བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བྱུང་བ་ཐོས་པ་འཛིན་པ། ཤུག་པུ་ཕུན་པ་མཆོག་ལྷན་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས།
 དངོས་པོའི་ལོ། ས་ག་རྩེ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩོགས་པ་དང་པོ་ལ། དཔལ་གསང་ཕུ་ནེ་ཕུ་ཐོག་གི་ཆོས་
 བྱ་ཆེན་པོ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟུ་དབྱངས་སྟོགས་པའི་དགའ་ཚལ་དུ་ལེགས་པར་སྐྱུར་བ་འདིས།
 ཀུན་མཐུན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཀུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱས་ཏེ། དཔལ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱིང་ཕྱིའི་བར་དུ་བསྟེད་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥ མདོལྟོ། ॥

དཔེ་མཛོད་འགན་འཁུར་བ། ཚེས་མོ།

२ दिनापेक्षिणम्

པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་བཞུགས།

(११/२८)

པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱིས་བཅུམས།

✱

ལྷན་གྱི་པོ་ད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གིས་བརྒྱུན་ཏེ་བསྐྱུལ།

ལེ་ཅིན་གོང་དུ་ཕར་འདེབས་ཆད་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་དཔར་བཟབ་

[illegible]

३०१३ अदिः ऋषयः वरुणः शिवः दत्तः श्रीः ब्रह्मा

८५२-शुद्धम् ०००७—१५००

ISBN 978 - 7—80253—334 - 9/B. 110

གཞུང་འབྲུག་ཆ་ཚང་ལ་(དེའ་༡ - ༡༩ལོ་དང་)སྒྲིག་༡༩༩༠.༠༠

责任编辑: 聪博

图书在版编目(CIP)数据

班钦释迦乔登文集: 第11卷: 藏文/ (明) 班钦释迦乔登著; 四川宗萨寺康谢五明佛学院编.

-- 北京: 中国藏学出版社, 2010. 12

(五明丛刊) ISBN 978-7-80253-334-9

I. ①班… II. ①班… ②四… III. ①喇嘛教

- 文集 - 藏语 IV. ①B946.6-53

中国版本图书馆CIP数据核字(2011)第002142号

五明丛书

班钦释迦乔登文集

第11/24卷

*

班钦释迦乔登著

中国藏学出版社出版发行

(北京北四环东路131号)

北京广益印刷有限公司印刷

*

开本: 787mm×1092mm1/16 印张: 700.25

2013年5月第1版 2013年5月第1次印刷

印数: 0001—2500册

ISBN 978-7-80253-334-9/B·110

本文集定价(1-24册): 定价: 1380.00元

ལྷ་རིག་དཔེ་ཚོགས།

དེབ་གོ་ལྷ་པ།

ISBN 978-7-80253-334-9

9 787802 533349 >

定价：1380.00元（全24册）